BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS

XVIII

Sabin Adrian LUCA

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE DIN BANATUL ROMÂNESC

- REPERTORIU -

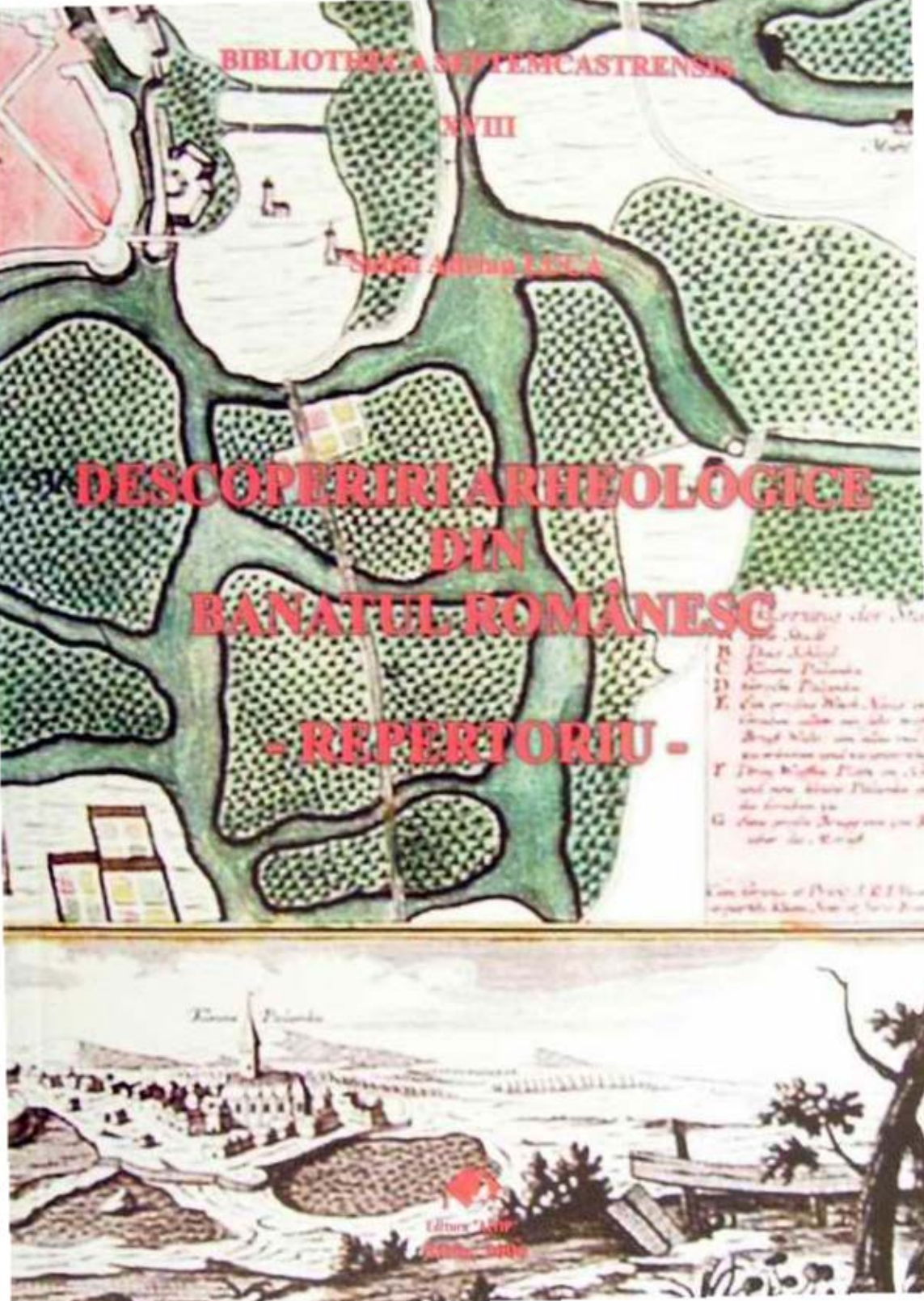

Editura "Altip"
Alba Iulia 2009

Cărți și reviste apărute sub egida Institutului pentru cercetarea și valorificarea patrimoniului cultural transilvănean în context european

I. Colecția BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS

I. Ioan Marian ȚIPLIC, *Brestele producătorilor de arme din Sibiu, Brașov și Cluj. Secolele XIV-XVI*, Sibiu, 2001.

II. Dumitru POPA, *Villae, Vici, Pagi. Așezări rurale din Dacia romană intracarpatică*, Sibiu, 2002.

III. Sabin Adrian LUCA, Zeno Karl PINTER, Adrian GEORGESCU, *Repertoriul arheologic al județului Sibiu (situri, monumente arheologice și istorice)*, Sibiu, 2003.

IV. Sabin Adrian LUCA, Cristian ROMAN, Dragoș DIACONESCU, *Cercetări arheologice în peștera Cauce*, volumul I, Sibiu, 2004.

V. Sabin Adrian LUCA, Horia CIUCUDEAN, Cristian ROMAN, Dragoș DIACONESCU, Corneliu BELDIMAN, Georgeta EL SUSI, *Cercetări arheologice în peștera Cauce*, volumul II (sub tipar).

VI. Sabin Adrian LUCA, *Repertoriul arheologic al județul Caraș-Severin*, București, 2004.

VII. Sabin Adrian LUCA, *Arheologie și istorie (I). Descoperiri din județul Caraș-Severin*, București, 2004.

VIII. Dumitru PROTASE, *Cimitirul slav de la Ocna Sibiului (sec. VIII-IX)*, București, 2004.

IX. Silviu Istrate PURECE, *Tezaurul de la Stănești*, București, 2005.

X. Sabin Adrian LUCA, *Arheologie și istorie (II). Descoperiri din Banat*, București, 2005.

XI. Sabin Adrian LUCA, *Arheologie și istorie (III). Descoperiri din județul Hunedoara*, București, 2005.

XII. ***, *Relații interetnice în Transilvania. Secolele VI-XIII*, București, 2005.

XIII. Mihai VIȘAN, Mirel Patriciu PAȘCU-Daniel CRIȘAN, *Puterea. Administrație și Dreptate românească interbelică*, Alba Iulia, 2005.

XIV. Sabin Adrian LUCA, *Repertoriul arheologic al județului Hunedoara*, Alba Iulia, 2005.

XV. Valeriu SÎRBU, Nicolae CERIȘER, Vasile Romulus IOAN, *Depozitul de obiecte din fier dacice de la Piatra Roșie*, Sibiu, 2005.

XVI. Sabin Adrian LUCA, *A short prehistory of Transylvania*, Sibiu, 2006 (sub tipar).

2. Revista ACTA TERRAE SEPTEMCASTRENSIS

Numerele I 2002; II 2003; III 2004; IV 2005; V, I 2006.

Cărțile și revista pot fi consultate la adresa: http://arheologie.ulbsibiu.ro

ISBN(10) 973-7728-84-4
ISBN(13) 978-973-7728-84-7

Sabin Adrian LUCA

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE DIN BANATUL ROMÂNESC

- REPERTORIU -

versiune electronica http://arheologie.ulbsibiu.ro/

MINISTERUL EDUCAȚIEI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA” DIN SIBIU
INSTITUTUL PENTRU CERCETAREA ŞI VALORIFICAREA
PATRIMONIULUI CULTURAL TRANSILVĂNEAN ÎN CONTEXT EUROPEAN

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS

XVIII

Sabin Adrian LUCA

DESCOPERIRI ARHEOLOGICE DIN BANATUL ROMÂNESC

- REPERTORIU -

Cu contribuții de: Cosmin SUCIU şi Silviu Istrate PURECE

Editor: Sabin Adrian LUCA

Dedic acest volum memoriei profesorului Florin MEDELEȚ !

Sibiu, 2006

Tehnoredactare: Sabin Adrian LUCA
Ilustrație: Cosmin SUCIU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LUCA, SABIN ADRIAN
Descoperiri arheologice din Banatul românesc : repertoriu / Sabin Adrian Luca. - Alba-Iulia : Altip, 2006
Bibliogr.
Index
ISBN (10) 973-7724-84-4 ; ISBN (13) 978-973-7724-84-7

902(498.5)

Corespondența se va adresa autorului pe adresa sabinadrian.luca@ulbsibiu.ro

Cărțile şi revista *Centrului de cercetare* pot fi consultate la adresa: **http://arheologie.ulbsibiu.ro**

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS

XVIII

Sabin Adrian LUCA

ARCHAEOLOGICAL DISCOVERIES FROM ROMANIAN BANAT - REPERTOIRE -

Contributions with: Cosmin SUCIU and Silviu Istrate PURECE

Series editor: Sabin Adrian LUCA

Sibiu, 2006

CUPRINS – CONTENTS

Introducere – Foreword (Sabin Adrian LUCA) **p. 9**

Mediul geografic – The geographical context (Cosmin SUCIU) **p. 11**

Municipiile, oraşele şi comunele din Banat cu localitățile subordonate aferente – The localities from Banat (Sabin Adrian LUCA) **p. 17**

Repertoriul descoperirilor – The discoveries repertoire (Sabin Adrian LUCA) **p. 23**
A. **p. 23**
B. **p. 27**
C. **p. 55**
D. **p. 87**
E. **p. 105**
F. **p. 107**
G. **p. 117**
H. **p. 133**
I. **p. 137**
J. **p. 149**
L. **p. 155**
M. **p. 165**
N. **p. 179**
O. **p. 183**
P. **p. 191**
R. **p. 207**
S. **p. 215**
Ş. **p. 241**
T. **p. 247**
Ţ. **p. 259**
U. **p. 261**
V. **p. 265**
Z. **p. 279**

Tabel. Descoperiri arheologice din Banat – Table. Archaeological discoveries from Banat (Sabin Adrian LUCA) **p. 285**

Lista ilustrațiilor – List of illustrations (Sabin Adrian LUCA) **p. 293**

Bibliografie – Bibliography (Sabin Adrian LUCA) **p. 297**

Hărți – Maps **p. 345**

INTRODUCERE

Activitatea de repertoriere a bunurilor culturale ce aparţin de arheologie, ca o sinteză necesară pentru istoriografia românească contemporană, este un deziderat mereu amânat. Această acţiune nu este – din păcate – instituţionalizată.

Repertoriile arheologice sunt instrumente de lucru indispensabile. Principalii deţinători ai informaţiilor ce se doresc a fi repertoriate sunt muzeele, institutele de cercetare şi universităţile. În spatele acestora sunt oameni care administrează informaţia… şi de cele mai multe ori nu vor să colaboreze pentru a o publica. În urma acestei situaţii am rămas, ca ţară, fără repertorii arheologice judeţene (pentru toate judeţele), regionale sau naţionale. Eu şi colaboratorii mei am încercat, atâta cât s-a putut cu forţele unor simpli muritori, să elaborăm câteva repertorii strict necesare tuturor.

Activitatea de repertoriere a descoperirilor arheologice din Transilvania şi Banat a început acum mai mulţi ani. Prima lucrare, **Repertoriul arheologic al judeţului Sibiu**, a apărut, cu ajutorul decisiv al colegilor dr. Zeno Karl PINTER şi Adrian GEORGESCU.[1]

Mai apoi am scris şi publicat **Repertoriul arheologic al judeţului Caraş-Severin**.[2]

În anul 2005 a apărut şi o variantă scurtă a **Repertoriului Banatului**, fără ilustraţie, instrument de lucru pentru arheologii bănăţeni.[3]

În sfârşit, tot în anul 2005 au apărut şi variantele **Repertoriului arheologic al judeţului Hunedoara**.[4]

Acum lansăm varianta – definitivă pentru noi – a **Repertoriului arheologic al Banatului**. Lucrarea este în aşa fel concepută încât să poată fi îmbunătăţită continuu. Pentru aceasta, variantele scurte ale repertoriilor – scrise deja sau în curs de redactare – vor fi lansate, cât mai curând posibil, şi pe adresa de Internet http://arheologie.ulbsibiu.ro, ca o primă parte a unui repertoriu regional care poate ajunge, mai târziu, naţional.

Nu am realizat şi un studiu cronologic şi cultural detaliat al descoperirilor din cauza problemelor legate – în primul rând – de spaţiul editorial şi de costuri. Vom realiza, însă, acest tip de studiu cât mai curând posibil.

Trebuie să mulţumesc în încheiere pentru ajutorul acordat mie – explicit sau implicit – tuturor colegilor de la muzeele bănăţene.

Sibiu la 10 ianuarie 2006

Prof.dr. Sabin Adrian LUCA

[1] *Luca et alii 2003*.
[2] *Luca 2004*; *2004a*.
[3] *Luca 2005*.
[4] *Luca 2005a*; *2005b*.

CADRUL GEOGRAFIC

Banatul corespunde spațiului delimitat de Mureş, Tisa, Dunăre şi extremitatea vestică a Carpaților Meridionali. Din punct de vedere administrativ sunt luate în considerare județele Timiş, Caraş-Severin, parțial județul Arad (doar zona dispusă la sud de râul Mureş) şi Mehedinți (câteva localități aflate la vest de Orşova şi – bineînțeles – această localitate).

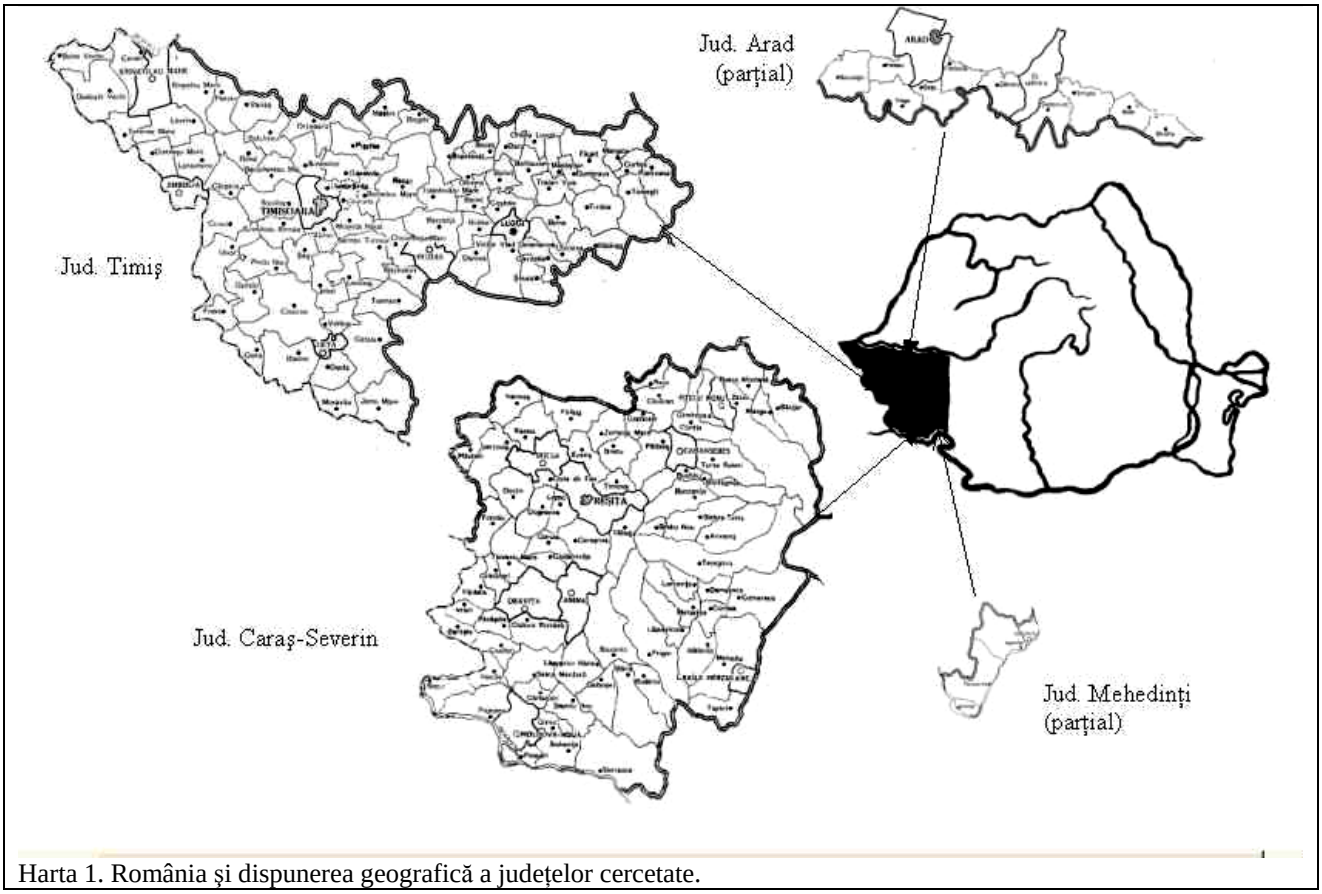

Harta 1. România şi dispunerea geografică a județelor cercetate.

Zona Banatului se caracterizează printr-o diversitate a reliefului care are aspectul unui amfiteatru care coboară de la este spre vest. În cadrul său se pot distinge trei zone mari, respectiv zona montană, zona piemontană şi zona de câmpie, structurate la rândul lor pe mai multe trepte şi subzone având caractere specifice.[5]

Zona montană. Cea mai mare parte a sectorului montan este localizată în județul Caraş-Severin, unde unitățile montane predomină în proporție de 65,4 %, în interiorul cărora se găsesc întinse arii depresionare. Unitățile montane aparțin atât Carpaților Meridionali (Godeanu, Țarcu, Cerna, Mehedinți) unde se înregistrează şi cele mai mari înălțimi (peste 2000 m), cât şi Carpaților Banatului (Almăj, Locva, Semenic, Anina, Dognecea, Poiana Ruscă), ale căror altitudini scad treptat sub 1400 m către vest.[6] Culoarele depresionare Bistra şi Timiş – Cerna, cu relief colinar şi de terase despart cele două ramuri carpatice.[7] Acestea reprezintă, pe circa 160 km, cel mai extins areal depresionar carpatic insinuat pe văi şi prin pasuri, o mai veche cale de legătură între bazinul transilvan, panonic şi getic.[8] Sunt alcătuiți predominant din formațiunile pânzei getice (Poiana Ruscă, Semenic, Dognecea, Locva, Godeanu şi petecele de la Plavişevița

[5] *Gumă 1993*, p. 101.
[6] *Velcea şi Savu 1982*, p. 184.
[7] **** 1982a*, p. 337.
[8] *Velcea şi Savu 1982*, p. 188.

şi Ogradena) şi ale autohtonului danubian, restrâns numai în perimetrul Munţilor Almăj, la care se adaugă depozitele sedimentare aparţinând celor două domenii.[9]

Munţii Godeanu, situaţi în partea de est, la limita cu judeţele Gorj şi Hunedoara, cu înălţimi de peste 2000 m (Gugu 2291m, Godeanu 2229 m) sunt alcătuiţi din culmi netezite fragmentate de văi adânci, la obârşia cărora se găsesc circuri glaciare (Moraru, Gugu). Spre sud-vest, între Râul Rece şi Cerna, se continuă cu munţii mai joşi ai Cernei (Vârful Dobrii 1928 m, Arjana 1513 m) ale căror culmi calcaroase străjuiesc valea Cernei până aproape de Băile Herculane. Pe stânga se află o parte din Munţii Mehedinţi (Colţu Pietrii 1229 m, Domogled 1105 m), o culme predominant calcaroasă cu abrupturi şi ţarcuri către valea Cernei. Munţii Ţarcu, cu înălţimile cele mai mari, peste 2000 m (Vârful Pietrii 2192 m, Ţarcu 2190 m, Baicu 2123 m), situate în Culmea Ţarcu – Petreanu, coboară în trepte către Depresiunea Timişului (Poiana Înaltă 1432 m, Pleşa Mare 1414 m, Muntele Mic 1802 m etc.). Munţii Poiana Ruscă, la nord de culoarul Bistrei, sunt prezenţi prin culmile secundare ce se desprind din culmea centrală (Vârful Padeş 1374 m, Rusca 1355 m)[10], cu limita mergând aproximativ la est de cumpăna bazinelor Bega şi Nădragu (Vârful Cireşu 916 m, Padeşu 1374 m, Chicera 1160 m)[11]. Spre sud Munţii Semenic, dominaţi de vârfurile Piatra Goznei 1447 m, Semenic 1446 m şi Piatra Nedeii 1437 m, sunt alcătuiţi din culmi netede şi domoale separate de văi adânci dispuse aproape radiar. În sud, Depresiunea Almăjului îi separă de Munţii Almăj, ale căror culmi centrale se menţin la 1000-1100 m (Vârful Svinecea Mare 1224 m, Cârşa Mare 1167 m). Munţii Aninei, predominant calcaroşi, prelungesc spre vest culmile Munţilor Semenic, cu înălţimi de 900-1000 m (Vârful Leordiş 1160 m, Radosca 1013 m, Cununa 1046 m). Cele mai scăzute altitudini montane se înregistrează în culmile domoale ale munţilor Locvei (Vârful Corhanu Mare 735 m, Tâlva Pietroasă 724 m) şi Dognecei (Vârful Culme Mare 617 m, Areniş 549 m).[12]

Sectorului montan îi sunt caracteristice culoarele tectonice erozive largi, cu o evoluţie complexă, drenate de Dunăre, Cerna – Timiş – Bistra şi Mureş[13]. Acestea au constituit de-a lungul timpului intense zone de locuire umană dar şi căi de legătură importante între regiunile învecinate (depresiunile Mehadica, Caransebeş, Ezeriş şi Lupacului). Alături de aceste depresiuni, culoare şi coridoare interne, un loc deosebit îl ocupă văile celor două mari cursuri de apă care delimitează Banatul la nord şi la sud, respectiv Mureşul şi Dunărea.[14] Valea Dunării formează, între Baziaş şi Orşova, un sector de defileu, în care se succed sectoare înguste şi bazinete. Configuraţia actuală a văii trădează o intensă eroziune care a fost direcţionată de natura petrografică eterogenă (bazinetele Moldova, Liubcova, Iuţi – Plavişeviţa, Dubova şi Orşova şi sectoarele înguste, de la Baziaş, Pescari – Alibeg, Berzasca – Iuţi, Cazanele Mari, Cazanele Mici şi Porţile de Fier).[15] Acest sector deosebit din sudul Banatului este cunoscut sub denumirea generică de *Clisura Dunării*.[16]

La nord, Banatul este mărginit de bazinul inferior al văii Mureşului, cu un culoar (cunoscut şi sub denumirea de Defileul Mureşului) care prezintă alternări de bazinete şi vale îngustă, pe o distanţă de aproximativ 70 km. La vest de acest culoar, după Lipova, Mureşul pătrunde limitat spre Câmpia Tisei printr-un curs foarte meandrat.[17]

Dealurile Banatului se desfăşoară de la Culoarul Mureşului, în nord, până aproape de Valea Nerei în sud. Apar ca o treaptă piemontană bine individualizată la marginea vestică a Munţilor Banatului. Formează un ansamblu de culmi ce înclină uşor spre câmpia de alături, de care sunt separate pe alocuri prin denivelări mici. Limita dinspre munte este marcată prin denivelări pronunţate ca urmare a diferenţelor tectonice şi a alcătuirii litologice dintre cele două entităţi. La contactul dealurilor cu munţii apar depresiuni mici de contact, iar văile se lărgesc dintr-odată. În cea mai mare parte se menţin între 200 şi 300 altitudine absolută. Valori mai mici de 300 de metri se găsesc în cele 3 depresiuni (ale Făgetului, Caraşului şi Brebului).[18] Se diferenţiază în cinci mari entităţi:

Dealurile Lipovei – delimitate de culoarul Mureşului, la nord, de Bega şi depresiunea Făget, la sud. Spre vest limita este dată de o denivelare de 40-50 m, ce se poate urmării pe linia localităţilor Alioş, Maşloc,

[9] *Ibidem.*, p. 181.
[10] **** 1982a*, p. 337-338.
[11] *Ibidem.*, p. 738.
[12] *Ibidem.*, p. 337-338.
[13] *Velcea şi Savu 1982*, p. 188.
[14] *Gumă 1993*, p. 104.
[15] *Velcea şi Savu 1982*, p. 187-188.
[16] *Gumă 1993*, p. 104.
[17] *Ibidem.*
[18] **** 1982a*, p. 337; **** 1992*, p. 71-72.

Remetea Mică şi la est de Ianova. Spre est se îngustează simțitor. Înălțimea oscilează între 200 şi peste 300 m;[19]

Dealurile Lăpugiului şi Lugojului – se află în partea de nord-vest a Munților Poiana Ruscă. Cele două entități sunt despărțite de râul Bega Luncanilor. În ansamblu sunt formate din culmi scurte, netezite, care se desprind din marginea munților după o ruptură de pantă evidentă la contactul dintre rocile friabile şi şisturile cristaline. În general, culmile depăşesc cu puțin 300 m dar sunt şi înălțimi mai mari, ca urmare a înscrierilor pe roci mai rezistente, de aici şi gradul mai mare de fragmentare. Depresiunea Făget se desfăşoară de-a lungul râului Bega şi are o formă alungită. Contactul cu unitățile vecine este marcată prin denivelări bine înscrise în teren;[20]

Dealurile Pogănişului – sunt situate în partea de nord a munților Dognecei şi Semenic, pe o fâşie îngustă de 50 km între Câmpia Buziaşului şi depresiunea Caransebeşului. Altitudinea se păstrează la nivelul de 300 m iar văile sunt relativ largi. Cuprinde subunitățile: Dealurile Buziaşului, Dealurile Poienii, Dealurile Zorlențului şi depresiunea Brebu;[21]

Dealurile Dognecei – mărginesc ca o prispă munții de la care îşi iau numele, între văile Pogănişului, la nord şi Caraşului, la sud. Nu depăşesc înălțimea de 300 m şi scad ca altitudine către Câmpia Banatului şi depresiunea Caraşului şi se ramifică în culmi secundare;[22]

Dealurile Oraviței – se desfăşoară la vest de Munții Aninei, între Caraş, la nord şi Nera, la sud. În apropierea munților înălțimile ajung până la 500 m, dar coboară spre Depresiunea Caraşului la 200 m. Depresiunea Caraşului se dezvoltă pe stânga Caraşului, între Dealurile Dognecei şi Dealurile Oraviței. În ansamblu este o câmpie de terase, situată la 160-170 m.[23]

Câmpia Banatului – reprezintă cea mai coborâtă treaptă de relief a Banatului şi se află în extremitatea sa vestică, fiind încadrată de frontierele de stat cu Yugoslavia şi Ungaria.[24] Limita s-a estică ridică o serie de probleme, datorită pătrunderii ei sub formă de „golfuri" în cuprinsul dealurilor, de-a lungul râurilor, ca şi a uşoarei inflexiuni ce apare la contactul treptelor superioare de glacis cu cele mai vestice prelungiri ale dealurilor.[25] Relieful Câmpiei apare dispus în trei trepte – Câmpia Înaltă, Câmpia Intermediară şi Câmpia Joasă. Astfel câmpia piemontană înaltă, de origine pleistocenă, slab fragmentată, este formată din alternanțe de nisipuri cu pietrişuri de proveniență carpatică şi argile loessoide. La periferia câmpiei piemontane înalte, se desfăşoară sub forma unei fâşii înguste, câmpia piemontană joasă, care face trecerea către ariile de subzistență. Cea mai joasă treaptă din Câmpia Banatului (de obicei sub 100 m) o constituie câmpia aluvionară holocenă de divagare care se caracterizează prin lipsa teraselor, pantă foarte redusă, albii meandrate şi puțin adânci, numeroase albii părăsite, crovuri, suprafețe lacustre şi mlăştinoase. În ultimele două secole s-au desfăşurat acțiuni ample de desecare a mlaştinilor şi regularizare a râurilor.[26] În această zonă se înalță frecvent terase, grinduri şi platforme neinundabile care au constituit zone propice locuiri.[27]

Câmpia Bârzavei – situată la vest de dealurile Buziaşului şi Dognecei are în componență patru subunități: Câmpia Buziaşului, între Câmpia Lugojului şi râul Pogăniş; Câmpia Tormacului, între râurile Pogăniş şi Bârzava; Câmpia Gătaiei, situată între valea Bârzavei şi frontiera cu Yugoslavia este fragmentată de afluenții Bârzavei; Câmpia Moraviței, este constituită din lunca largă a Moraviței, însoțită de o fâşie cu caracter de câmpie piemontană.[28]

Câmpia Lugojului – delimitată de Câmpia Timişului la vest, Dealurile Lipovei, la nord, Dealurile Lugojului la est şi Dealurile Pogănişului la sud. Se întinde de-a lungul Timişului şi Begăi.[29]

Câmpia Timişului, este mai joasă decât câmpiile alăturate (80-90 m) şi nu este delimitată de acestea prin denivelări. Panta de scurgere foarte mică şi adâncimea redusă a apelor freatice favorizează existența unor întinse suprafețe mlăştinoase, a brațelor şi gârlelor părăsite.[30]

Câmpia Vingăi, este o câmpie piemontană tipică care apare ca o dezvoltare a Podişului Lipovei cu altitudini 180-100 m. Unele văi largi au fost considerate ca vechi cursuri ale Mureşului.[31]

---

[19] *** *1992*, p. 78.
[20] *Ibidem.*, p. 81-83.
[21] *Ibidem.*, p. 84-86.
[22] *Ibidem.*, p. 86.
[23] *Ibidem.*, p. 84-90.
[24] *Gumă 1993*, p. 105.
[25] *** *1992*, p. 90-91.
[26] *Ibidem.*, p. 134.
[27] *Gumă 1993*, p. 106.
[28] *** *1992*, 157.
[29] *Ibidem.*, 154.
[30] *Ibidem.*, 147-150.

Câmpia Jimboliei, situată la 90 m altitudine absolută. Este o câmpie tabulară de loess, nefragmentată, cu suprafața afectată de crovuri rare.[32]

Câmpia Arancăi, se întinde la sud de Mureş, de o parte şi de alta a vechiului curs Aranca, până la o linie care uneşte localitățile Comlăuşu Mare, Lovrin şi Secusigiu. Altitudinea oscilează între 80 m (vest) şi 90 m (est). Este alcătuită de loess şi depozite loessoide pe care se dezvoltă numeroase crovuri. În preajma localității Teremia Mare se găsesc dune fixate. Drenajul apelor este foarte redus şi apar bălțiri.[33]

Clima – zona Banatului se află sub influența dominantă a maselor de aer vestice, dar se resimt şi influențe de natură mediteraneană. Verile sunt calde, cu precipitații relativ bogate, iar iernile sunt blânde. Temperatura medie anuală este, în general, sub 11°C (10,9°C la Timişoara şi Lugoj, 10,8°C la Sânnicolau Mare, 10,7°C la Jimbolia).[34] În zona de deal, valorile termice medii anuale se mențin în jur de 11°C, cu scăderi până la 9-10°C în regiunile mai înalte ale dealurilor Lipovei şi creşteri peste 11°C în depresiuni.[35] Fațada montană vestică, mai deschisă, face posibilă pătrunderea maselor de aer din sud-vest şi duce la temperaturi medii anuale mai ridicate de 11,1°C la Oravița şi 10,5°C la Caransebeş.[36] Creşterea altitudinii duce la scăderea temperaturii medii anuale până la 9-6°C în Munții Almăjului şi Munții Aninei, până la 9-4°C în Munții Poiana Ruscă şi în Munții Semenic, şi până la 0°C în Munții Țarcu şi Godeanu, care păstrează caracterul unui climat mai rece şi mai umed.[37] Influența activității ciclonice dinspre Marea Mediterană, cu frecvente procese frontale generează timp umed, precipitații şi încălziri locale persistente. Defileul Dunării prezintă, în acest context, condiții climatice particulare care au dus la crearea unui fond propriu de păstrare a unor caracteristici de tip submeditaranean.[38]

Precipitațiile medii anuale sunt de 1200 mm în munții Semenic, Poiana Ruscă şi Aninei iar pe culmile cele mai înalte ale munților Cernei, Țarcu şi Godeanu ating 1400 mm.[39] În partea deluroasă precipitațiile medii anuale scad la 700-800 mm şi chiar sub 700 mm în depresiuni.[40] În câmpie precipitațiile medii anuale se situează între 550 şi 650 mm.[41]

Rețeaua hidrografică. Fluviul Dunărea formează pe circa 64 km granița cu Yugoslavia şi are un debit mediu multianual de 5390 m^3/s.[42] Râul Mureş (cu o lungime de 220 km pe teritoriul județelor Arad şi Timiş), care reprezintă limita de nord a arealului discutat, are un debit mediu multianual de 165m^3/s la intrarea în județul Arad şi 177 m^3/s la frontieră. Are o pantă redusă de numai 0,3 $^0/_{00}$.[43] Între Dunăre şi Mureş Banatul are o rețea de densă şi echilibrată de ape curgătoare şi cuprinde cea mai mare parte din bazinele râurilor Cerna (cu principalul afluent Belareca), Nera (cu principalii afluenți: Minişul, Lăpuşnicul, Mocerişul, Prigorul, Rudăria, Bănia şi Şopotul), Caraş, Moravița, Timişul (cu afluenții: Bârzava, Hidegul, Bistra şi Pogănişul) şi Bega (având ca afluent principal Beregsăul).[44]

Lacurile completează imaginea hidrografică a Banatului. Dintre lacurile naturale sunt de menționat: Lacul Dracului (Cheile Nerei), Lacul Ochiul Beiului (Cheile Beiului) ambele de origine carstică, Lacul Iezerul Țarcului (la nord de Muntele Țarcu, în căldarea glaciară Oboroacele) şi Lacul Pietrele Albe, ambele de origine glaciară; Lacul Satchinez şi lacurile de la Becicherecu Mic.[45] În întreaga câmpie de subzistență sunt prezente lacuri instalate în coturi de meandre sau în brațe părăsite în bazinele Timişului, Pogănişului, Bega, Aranca, etc. Foarte multe crovuri adăpostesc lacuri, cum sunt cele de la Biled şi Vălcani. Pentru reținerea apelor la viituri s-au amenajat numeroase lacuri pe diverse cursuri de apă. O categorie aparte o constituie lacurile rezultate în urma exploatării de material pentru fabricile de cărămidă. Apele freatice sunt aproape de suprafață, pe o bună parte din câmpie fiind la numai 0,5-2 m adâncime şi contribuind la excesul de umiditate în perioadele ploioase.[46]

---

[31] *Ibidem.*, p. 146.
[32] *** *1982a*, p. 738.
[33] *** *1992*, p. 144.
[34] *** *1982*, p. 743.
[35] *** *1992*, p. 73.
[36] *Velcea şi Savu 1982*, p. 190-191.
[37] *** *1982a*, p. 343.
[38] ****1969*, p. 175.
[39] *** *1982a*, p. 343.
[40] *** *1992*, p. 73.
[41] *Ibidem.*, 134.
[42] *** *1982a*, p. 339.
[43] *Ibidem.*, p. 195.
[44] *Gumă 1993*, p. 106.
[45] *** *1982a*, p. 343.
[46] *Ibidem.*, p. 743.

Solurile. În zona de câmpie solurile formează un adevărat mozaic. În câmpia piemontană predomină cernoziomurile vermice, cambice şi argiloiluviale, solurile brune argiloiluviale, luvisolurile albice, vertisolurile şi lăcoviştile. În câmpia de subzistenţă sunt mai răspândite cernoziomurile tipice carbonatice, cernoziomurile vermice, cernoziomurile gleizate şi cambice, vertisolurile şi lăcoviştile, lăcoviştile şi cernoziomurile gleizate şi solurile gleizate emerse.[47] În Dealurile Banatului predomină solurile brune luvice (podzolite) şi luvisolurile albice (soluri podzolice argiloiluviale). Pe şisturile cristaline se află soluri brune luvice şi psamosolurile, iar pe magmatite solurile brune acide şi andosolurile. În spaţiile depresionare şi în văile largi predomină solurile aluviale şi protosolurile aluviale.[48] În zona montană domină solurile brune acide, iar în părţile mai înalte solurile brune podzolice şi podzolurile humico-feriiluviale.[49]

Vegetaţia. Banatul este caracterizat printr-o mare varietate a vegetaţiei, a cărei repartiţie altitudinală este condiţionată de relief şi condiţii topoclimatice specifice. Etajele alpin şi subalpin ocupă un areal restrâns în Munţii Ţarcu şi Godeanu fiind constituite din pajişti de coarnă (*Carex curvula*), rugină (*Juncus trifidus*), păruşcă (*Festuca supina*) şi tufişuri de smârdar, sălci pitice şi ienupăr. Etajul molidului are un areal redus numai la bazinul Bistrei. Etajul pădurilor de foioase este alcătuit din păduri de fag (*Fagus silvatica*), păduri de amestec (fag, molid, brad) şi păduri de gorun (*Quercus dale-champii, Q. polycarpa*) în alternanţă cu terenuri agricole şi pajişti mezoxerofile. S-au conservat şi elemente submediteraneene, ca ghimpele (*Ruscus hypoglossum*) şi cărpiniţă (*Carpinus Orientalis*). Se mai întâlnesc pinul negru (*Pinus nigra var. banatica*), arţarul trilobat (*Accer monspessulanum*), sâmbovina (*Celtis australis*) şi pajiştile de stâncărie (*Stipa eriocaulis, Sesleria filifolia, Centaurea atropurpurea etc.*).[50] Zona pădurilor de foioase este alcătuită din păduri de stejari (*Quercus robur*), păduri de cer (*Q. cerris*) şi gârniţă (*Q. frainetto*) ce alternează cu pajişti de *Festuca valesiaca, F. Sulcata*. Zona silvostepei (pajişti puternic modificate, risipite printre terenurile agricole) se caracterizează prin sărăcia vegetaţiei lemnoase, de apariţia frecventă a vegetaţiei hidrofile şi higrofile (în lunci şi câmpii joase cu exces de umiditate) precum şi a vegetaţiei halofile.[51]

Fauna reprezintă un element important şi este foarte diversificată. Caracteristic zonei forestiere: cerbul, ursul, mistreţul, căpriorul, capra neagră, veverita, râsul, fazanul, ierunca, cocoşul de munte[52], broasca de munte, tritonul, salamandra, pitigoiul de munte, sturzul de munte, gaiţa, corbul, mierla etc. În sectoarele uscate apar: şoarecele de câmp şi coronela (dintre reptile), ciocârlanul, potârnichea, prepelita, ciocârlia (dintre păsări), popândăul, iepurele, şoarecele de câmp (dintre mamifere). În sectoarele umede există o mare bogăţie de amfibieni şi reptile, stârci, raţe, gâşte, pescăruşi etc.[53] În defileul Dunării şi pe valea Cernei elementele mediteraneene au cea mai mare densitate din ţară: dihorul pestriţ, potârnichea de stâncă, vipera cu corn, broasca ţestoasă de uscat, broasca dalmatică, scorpionul, termitele, cicadele etc. În fauna acvatică abundă păstrăvul, lipanul, mreana vânătă, scobarul şi mai rar cega şi viza.[54]

Resurse ale subsolului – în zona de sud vest a României, cele mai importante resurse minerale metalifere se găsesc în Masivul Poiana Ruscă şi în Munţii Banatului.[55] Natura petrografică, structura geologică şi tectonica imprimă o suită de aspecte specifice şi diferenţieri teritoriale. Pentru structura Munţilor Semenic se remarcă prezenţa anticlinalului Slatina-Timiş – Poneasca, cu un corp granitoid în ax şi o serie de cute anticlinale şi sinclinale care se desfac din acesta. Intensitatea eroziunii se observă din apariţia complexului profund al seriei mezometamorfice de care se leagă zăcămintele de mangan de la Delineşti. În Munţii Locvei şisturile cristaline alcătuiesc o masă compactă dură în care se întâlnesc şisturi sericito-cloritoase cu porfiroblaste de albit, gnaise, şisturi tufogene etc. Munţii Dognecei sunt alcătuiţi din şisturi cristaline epimetamorfice. În strânsă dependenţă de procesele magmatice sunt minereurile de fier de la Dognecea şi Ocna de Fier. Şisturile cristaline epimetamorfice din Munţii Poiana Ruscă prezintă un metamorfism progresiv. Seria vulcanogenă bazică sau de Ghelar este alcătuită din şisturi grafitoase, şisturi sericito-cloritoase, dolomite, calcare şi calcare-marmoreene. Mai sunt caracteristice şi minereurile reprezentate prin siderit. Sedimentarul pânzei getice este prezent în zona Reşiţa – Moldova Nouă, zona Dognecea şi Rusca Montană. Reprezentative sunt formaţiunile din Munţii Aninei, ceea ce explică varietatea morfologiei carstice, şisturile cărbunoase şi straturile de cărbuni de vârstă carboniferă. O zonă de sedimentare este

[47] **** 1992*, p. 134-135.
[48] *Ibidem.*, p. 73.
[49] **** 1982a*, p. 346; *Velcea şi Savu 1982*, p. 190.
[50] **** 1982a*, p. 346.
[51] *Ibidem.*, p. 746.
[52] *Ibidem.*, p. 346.
[53] *Ibidem.*, p. 746.
[54] *Ibdem.*, p. 346.
[55] *Gumă 1993*, 108.

reprezentă de sinclinalul Dognecea unde magmatismul laramic a generat concentrații de limonit şi magmatit. Activitatea magmatică din senonian-paleocen a dus la crearea unor asociații de roci magmatice, banatite, însoțite de variate transformări în masa formațiunilor înconjurătoare, ca şi de mineralizații de fier, cupru, plumb, zinc, molybdenum, wolfram, aur, argint, cobalt, arsenic, antimoniu (Sb), barium. Magmatitele aflorează pe trei aliniamente: Moldova Nouă – Sasca – Dognecea; cel de-al doilea aliniament apare la Berzasca, până în Munții Poiana Ruscă şi al treilea se urmăreşte până în estul Munților Semenic.[56]

În zona de deal există un fundament de şisturi cristaline mezo- şi epimetamorfice (care apar la zi în dealurile Lugojului, Buziaşului, Dognecei şi Oraviței) la care se adaugă mase de roci eruptive (cu iviri în dealurile Lipovei, Lugojului, Dognecei şi Oraviței). Peste acest fundament se află calcare masive, gresii cuarțoase şi argile cretacice care se află la zi, pe suprafețe reduse, în Dealurile Bulzei. Formațiunile acvitaniene (conglomerate, gresii grosiere şi argile) se găsesc la Soceni. Depozitele tortoniene aflorează în dealurile Bulzei şi Lăpugiului şi sunt formate dintr-o gamă litologică variată de conglomerate, nisipuri, marne, marne argiloase, calcare şi piroclastite. Sarmațianul apare la zi pe suprafețe mai întinse în dealurile Dognecei şi Oraviței reprezentat de nisipuri, pietrişuri, argile, calcare şi gresii. Cele mai răspândite depozite din dealurile Banatului aparțin panonianului, alcătuite din marne, argile marnoase, nisipuri şi pietrişuri. Depozitele cuaternare (nisipuri, luturi, loessuri) acoperă periferia Dealurilor Banatului şi pătrund în lungul râurilor, până în munte, ca depozite de terasă şi luncă. Fundamentul cristalin a fost afectat de numeroase falii care au înlesnit apariția magmatitelor din dealurile Lipovei, Lugojului, Dognecei şi Oraviței şi a izvoarelor termominerale de la Buziaş. Aşa apar erupțiile banatitice în partea de est a Dealurilor Oraviței dar şi aflorarea cristalinului la Buziaş.[57]

Câmpia are un fundament cutat, carpatic, reprezentat de extinderea către vest a transilvanidelor sau a rocilor magmatice mezozoice din sudul Munților Apuseni. Limita sudică a transilvanidelor este marcată de falia Lucareț, de origine subcrustală. Sub depozitele neogene au fost puse în evidență arii cu intruziuni banatitice Ivanda, Utvin, Bazoş şi Găvojdia diferite de cele care aflorează la Bocşa, Surduc şi Gătaia.[58] La suprafață este compusă dintr-o succesiune de nisipuri, argile şi pietrişuri, toate de vârstă cuaternară.[59] Subsolul conține acumulări de țiței şi gaze naturale, exploatările actuale (în arealul aflat în discuție) se bazează pe două arii distincte: centrală (Călacea, Satchinez, Şandra, Variaş) şi vestică (Teremia Mare, Cherestur, Cheglevici). Câmpia Banatului posedă şi un ridicat potențial geotermic dar şi peste 15 zone, cu importante rezerve de dioxid de carbon.[60]

Banatul a constituit, din paleolitic şi până astăzi (prin caracteristicile sale fizico geografice), un spațiu propice dezvoltării comunităților omeneşti dar şi o arie importantă de legătură între zonele înconjurătoare.

[56] *Velcea şi Savu 1982*, p. 183.
[57] *** *1992*, p. 71-72.
[58] *Ibidem.*, p. 133-134.
[59] *** *1982a*, p. 737.
[60] *** *1992*, p. 136.

Localităţi de rang administrativ superior	Judeţul	Localităţi de rang administrativ inferior
Anina, oraş (6)	**CS**	Steierdorf (560)
Aradu Nou, municipiul Arad (7)	**AR**	
Armeniş, comună (8)	**CS**	Feneş (235); Plopu (449); Sat Bătrân (513); Sub Margine (565)
Balinţ, comună (13)	**TM**	Bodo (53); Fădimac (228); Târgovişte (589)
Banloc, comună (15)	**TM**	Dolaţ (205); Livezile (341); Ofsenița (405); Partoş (423); Soca (551)
Bara, comună (16)	**TM**	Lăpuşnic (329); Rădmăneşti (483); Spata (555)
Bata, comună (17)	**AR**	Bacău de Mijloc (10); Bulci (91); Ţela (614)
Băile Herculane, oraş (21)	**CS**	Pecinişca (433)
Bănia, comună (22)	**CS**	Bărbosu (24); Gârbovăţ (252)
Băuţar, comună (26)	**CS**	Bucova (88); Cornuşoru (160); Preveciori (464)
Bârna, comună (27)	**TM**	Boteşti (71); Botineşti (72); Dobreşti (202); Drinova (215); Jureşti (328); Pogăneşti (453); Sărăzani (522)
Beba Veche, comună (30)	**TM**	Cherestur (128); Pordeanu (461)
Becicherecu Mic, comună (31)	**TM**	Dudeştii Noi (220)
Belinţ, comună (33)	**TM**	Babşa (11); Chizătău (132); Gruni (282)
Berlişte, comună (41)	**CS**	Iam (298); Milcoveni (379); Rusova Nouă (502); Rusova Veche (503)
Berzasca, comună (42)	**CS**	Bigăr (46); Cozla (171); Drencova (214); Liubcova (340)
Berzovia, comună (43)	**CS**	Fizeş (241); Gherteniş (257)
Bethausen, comună (44)	**TM**	Cladova (144); Cliciova (145); Cutina (189); Leucuşeşti (335); Nevricea (398)
Biled, comună (47)	**TM**	Şandra (576); Uihei (617)
Birchiş, comună (49)	**AR**	Căpâlnaş (110); Virişmort (651)
Bocşa, oraş (54)	**CS**	Bocşa Montană (55); Bocşa Română (56); Bocşa Vasiovei (57)
Bogda, comună (60)	**TM**	Altringen (5); Buzad (97); Charlotenburg (124); Comeat (151); Sintar (547)
Boldur, comună (65)	**TM**	Jabăr (319); Ohaba-Forgaci (408); Sinersig (546)
Bolvaşniţa, comună (66)	**CS**	Vârciorova (646)
Bozovici, comună (73)	**CS**	Ponеasca (460); Prilipeţ (466); Valea Minişului (630)
Brebu, comună (78)	**CS**	
Brebu Nou, comună (79)	**CS**	Gărâna (249)
Brestovăţ, comună (81)	**TM**	Coşarii (164); Lucareţ (344); Teş (595)
Buchin, comună (86)	**CS**	Lindenfeld (338); Poiana (454); Prisian (469); Valea Timişului (fostă Cârpa) (636); Valeadeni (637)
Bucoşniţa, comună (87)	**CS**	Goleţ (272); Petroşniţa (443); Vălişoara (643)
Buziaş, oraş (98)	**TM**	Bacova (12)
Caransebeş, municipiu (104)	**CS**	Jupa (325)
Caraşova, comună (105)	**CS**	Iabalcea (296); Nermed (396)
Cărbunari, comună (112)	**CS**	Ştinăpari (585)
Cărpiniş, comună (113)	**TM**	Iecea Mare (303); Iecea Mică (304)
Cenad, comună (120)	**TM**	
Cenei, comună (121)	**TM**	Bobda (52); Checea (125)
Chevereşu Mare, comună (130)	**TM**	Dragşina (211); Vucova (660)
Ciacova, comună (133)	**TM**	Cebza (119); Gad (247); Ghilad (258); Macedonia (354); Obad (401); Petroman (442)

Ciclova Română, comună (136)	**CS**	Ilidia (309); Socolari (554)
Ciuchici, comună (141)	**CS**	Macovişte (356); Nicolinț (399); Petrilova (440)
Ciudanovița, comună (142)	**CS**	Jitin (324)
Comloşu Mare, comună (152)	**TM**	Comloşu Mic (153); Lunga (352)
Conop, comună	**AR**	Chelmac (127a)
Constantin Daicoviciu (Căvăran), comună (155)	**CS**	Macicova (355); Mâtnicu Mare (373); Peştere (438); Prisaca (467); Zăgujeni (664)
Copăcele, comună (156)	**CS**	Ohaba-Mâtnic (410); Ruginosu (498); Zorile (678)
Cornea, comună (157)	**CS**	Cruşovăț (183); Cuptoare (185); Macovişte (357)
Cornereva, comună (158)	**CS**	Arsuri (9); Bogâltin (59); Bojia (64); Borlugi (70); Costiş (163); Cozia (170); Cracu Mare (173); Cracu Teiului (174); Dobraia (201); Dolina (206); Gruni (281); Hora Mare (293); Hora Mică (294); Ineleț (311); Izvor (318); Lunca Florii (347); Lunca Zaicii (348); Mesteacăn (378); Negiudin (393); Obița (402); Pogara (451); Pogara de Sus (452); Poiana Lungă (456); Prisacina (468); Prislop (470); Ruştin (504); Scărişoara (536); Strugasca (562); Studena (563); Sub Crâng (564); Sub Plai (566); Topla (605); Țațu (613); Zănogi (665); Zbegu (669); Zmogotin (674); Zoina (675)
Coronini (Pescari), comună (162)	**CS**	Sfânta Elena (543)
Coşteiu, comună (167)	**TM**	Hezeriş (286); Păru (428); Țipari (616); Valea Lungă Română (628)
Criciova, comună (177)	**TM**	Cireşu (139); Cireşu Mic (140); Jdioara (321)
Cruceni, comună (181)	**TM**	
Curtea, comună (188)	**TM**	Coşava (165); Homojdia (291)
Dalboşeț, comună (191)	**CS**	Bârz (28); Boina (62); Boinița (63); Prislop (471); Reşița Mică (491); Şopotu Vechi (583)
Darova, comună (193)	**TM**	Hodoş (290); Sacoşu Mare (505)
Denta, comună (196)	**TM**	Breştea (82); Rovinița Mare (493); Rovinița Mică (494)
Deta, oraş (197)	**TM**	Opatița (414)
Doclin, comună (203)	**CS**	Biniş (48); Tirol (600)
Dognecea, comună (204)	**CS**	Calina (100)
Domaşnea, comună (208)	**CS**	Cănicea (108)
Dorgoş, comună (209)	**AR**	Ususău (623); Zăbalț (661)
Dubova, comună (218)	**MH**	Svinița (573)
Dudeştii Vechi, comună (221)	**TM**	Cheglevici (127); Colonia Bulgară (148); Valcani (625)
Dumbrava, comună (223)	**TM**	Bucovăț (89); Răchita (480)
Dumbrăvița, comună (224)	**TM**	
Eftimie Murgu (Rudăria), comună (225)	**CS**	
Ezeriş, comună (227)	**CS**	Soceni (552)
Făget, oraş (229)	**TM**	Bătești (25); Begheiu Mic (32); Bichigi (45); Brăneşti (76); Bunea Mare (94); Bunea Mică (95); Colonia Mică (150); Jupăneşti (326); Povârgina (463); Temereşti (591)
Fântânele, comună (231)	**AR**	Aluniş (4); Frumuşeni (246); Tisa Nouă (601)
Fârdea, comună (232)	**TM**	Drăgşineşti (213); Gladna Montană (267); Gladna Română (268); Hăuzeşti (283); Mâtnicu Mic (374); Zolt (676)
Fârliug, comună (233)	**CS**	Duleu (222); Remetea-Pogănici (489); Scăiuş (535); Valea Mare (629)
Felnac, comună (234)	**AR**	Bodrogu Nou (58); Călugăreni (107); Zădăreni (663)
Foeni, comună (242)	**TM**	

Forotic, comună (244)	**CS**	Brezon (83); Comorâşte (154); Surducu Mare (569)
Gătaia, oraş (250)	**TM**	Berecuţa (37); Birda (50); Butin (96); Mănăstire (372); Perscosova (436); Sângeorge (525); Sculia (537); Şemlacu Mare (578); Şemlacu Mic (579)
Găvojdia, comună (251)	**TM**	Lugojel (346); Sălbăgel (519)
Gârnic, comună (254)	**CS**	Padina Matei (421)
Ghiroda, comună (259)	**TM**	Giarmata-Vii (262)
Ghizela, comună (260)	**TM**	Hisiaş (287); Paniova (422); Şanovița (577)
Giarmata, comună (261)	**TM**	Cerneteaz (123)
Giera, comună (263)	**TM**	Grăniceri (278); Toager (602); Tomnatic (604)
Giroc, comună (264)	**TM**	Chişoda (131)
Giulvăz, comună (265)	**TM**	Crai Nou (175); Ivanda (315); Rudna (496)
Glimboca, comună (269)	**CS**	
Goruia, comună (274)	**CS**	Gârlişte (253); Giurgiova (266)
Grădinari, comună (277)	**CS**	Greoni (279)
Iablanița, comună (297)	**CS**	Globu Craiovei (270); Petnic (439)
Ieşelnița, comună (307)	**MH**	Ogradena (407)
Jamu Mare, comună (320)	**TM**	Clopodia (147); Ferendia (236); Gherman (256); Lăţunaş (332)
Jebel, comună (322)	**TM**	Pădureni (425)
Jimbolia, oraş (323)	**TM**	
Lăpuşnicel, comună (330)	**CS**	Pârvova (432)
Lăpuşnicu Mare, comună (321)	**CS**	Moceriş (380)
Lenauheim, comună (334)	**TM**	Bulgăruş (92); Grabaţ (276)
Liebling, comună (337)	**TM**	Cerna (122); Iosif (313)
Lipova, oraş (339)	**AR**	
Lovrin, comună (342)	**TM**	Gottlob (275); Satu Nou (516); Vizejdia (653)
Lugoj, municipiu (345)	**TM**	Măguri (367); Tapia (588)
Luncavița, comună (351)	**CS**	Verendin (647)
Lupac, comună (353)	**CS**	Clocotici (146); Rafnic (476); Vodnic (655)
Marga, comună (360)	**CS**	Vama Marga (639)
Margina, comună (361)	**TM**	Breazova (77); Bulza (93); Coşevița (166); Coşteiu de Sus (168); Groşi (280); Nemeşeşti (394); Sinteşti (548); Zorani (677)
Maşloc, comună (364)	**TM**	Alioş (3); Fibiş (237); Remetea Mică (488)
Mănăştiur, comună (368)	**TM**	Remetea-Luncă (486)
Măureni, comună (371)	**CS**	Şoşdea (584)
Mehadia, comună (375)	**CS**	Globurău (271); Plugova (450); Valea Bolvaşnița (627)
Mehadica, comună (376)	**CS**	
Moldova Nouă, oraş (381)	**CS**	Măceşti (365); Moldova Veche (382); Moldovița (383)
Moravița, comună (386)	**TM**	Dejani (194); Gaiu Mic (248); Stamora Germană (556)
Moşnița Nouă, comună (387)	**TM**	Albina (2); Moşnița Veche (388); Rudicica (495); Urseni (622)
Naidăş, comună (390)	**CS**	Lescovița (333)
Nădrag, comună (392)	**TM**	Crivina (178)
Nițchidorf, comună (400)	**TM**	Blajova (51); Duboz (219)
Obreja, comună (403)	**CS**	Ciuta (143); Iaz (300); Var (640)
Ocna de Fier, comună (404)	**CS**	
Ohaba Lungă, comună (409)	**TM**	Dubeşti (217); Ierşnic (306); Ohaba Română (411)
Oravița, oraş (415)	**CS**	Agadici (1); Brădişorul de Jos (fost Măidan) (75); Broşteni (84); Ciclova Montană (135); Marila (362); Răchitova (482)
Orțișoara, comună (416)	**TM**	Călacea (106); Corneşti (159); Seceani (539)
Orşova, oraş (417)	**MH**	

Oţelu Roşu, oraş (420)	**CS**	Cireşa (138); Mal (359)
Păltiniş, comună (427)	**CS**	Cornuţel (161); Delineşti (195); Dezeşti (198); Ohăbiţa (412); Rugi (497)
Păuliş, comună (430)	**AR**	Sâmbăteni (523)
Peciu Nou, comună (434)	**TM**	Diniaş (199); Sânmartinu Sârbesc (527)
Periam, comună (435)	**TM**	Pesac (437)
Pietroasa, comună (445)	**TM**	Crivina de Sus (179); Fărăşeşti (230); Poieni (458)
Pişchia, comună (447)	**TM**	Bencecu de Jos (35); Bencecu de Sus (36); Murani (389); Sălciua Nouă (521)
Plavişeviţa, localitate dispărută (448)	**MH**	
Pojejena, comună (459)	**CS**	Belobreşca (34); Divici (200); Radimna (475); Şuşca (587)
Prigor, comună (465)	**CS**	Borlovenii Noi (68); Borlovenii Vechi (69); Pătaş (429); Putna (473)
Racoviţa, comună (474)	**TM**	Căpăt (109); Drăgoieşti (212); Ficătar (238); Hitiaş (288); Sârbova (534)
Ramna, comună (477)	**CS**	Valeapai (638)
Răcăşdia, comună (479)	**CS**	Vrăniuţ (659)
Recaş, oraş (485)	**TM**	Bazoş (19); Herneacova (285); Izvin (317); Nădaş (391); Petrovaselo (444); Stanciova (558)
Remetea Mare, comună (487)	**TM**	Bazoşu Nou (20); Bucovăţ (90); Ianova (299)
Reşiţa, municipiu reşedinţă de judeţ (490)	**CS**	Câlnic (114); Cuptoare (Secu) (186); Doman (207); Moniom (384); Secu (541); Ţerova (615)
Rusca Montană, comună (500)	**CS**	Ruschiţa (501)
Sacoşu Turcesc, comună (506)	**TM**	Berini (40); Icloda (301); Otveşti (419); Stamora Română (557); Uliuc (619); Unip (620)
Sacu, comună (507)	**CS**	Sălbăgelu Nou (520); Tincova (599)
Sasca Montană, comună (511)	**CS**	Bogodinţ (61); Potoc (462); Sasca Română (512); Slatina-Nera (549)
Satchinez, comună (514)	**TM**	Bărăteaz (23); Hodoni (289)
Săcălaz, comună (517)	**TM**	Beregsău Mare (38); Beregsău Mic (39)
Săvârşin, oraş	**AR**	Căprioara (111)
Sânandrei, comună (524)	**TM**	Carani (103); Covaci (169)
Sânmihaiu Român, comună (529)	**TM**	Utvin (624)
Sânnicolau Mare, oraş (530)	**TM**	
Sânpetru Mare, comună (531)	**TM**	Igriş (308); Saravale (510)
Secaş, comună (538)	**TM**	Checheş (126); Crivobara (180); Vizma (654)
Secusigiu, comună (542)	**AR**	Munar (385); Satu Mare (515); Sânpetru German (532)
Sicheviţa, comună (544)	**CS**	Brestelnic (80); Camena (101); Cameniţa (102); Cârşie (118); Cracu Almăj (172); Cruşoviţa (184); Curmătura (187); Frăsiniş (245); Gornea (273); Liborajdea (336); Lucacevăţ (343); Martinovăţ (363); Ogaşu Podului (406); Străneac (561); Valea Oreviţa (631); Valea Ravensca (632); Valea Sicheviţei (635); Zănou (666); Zăsloane (667)
Silagiu, comună (545)	**TM**	
Slatina-Timiş, comună (550)	**CS**	Ilova (310); Sadova Nouă (508); Sadova Veche (509)
Socol, comună (553)	**CS**	Baziaş (18); Câmpia (115); Pârneaura (431); Zlatiţa (673)
Surducu Mare, comună (568)	**TM**	

Şag, comună (574)	**TM**	Parța (424)
Şagu, comună (575)	**AR**	Cruceni (182); Firiteaz (239); Fiscut (240); Hunedoara Timişană (295)
Şiştarovăț, comună (581)	**AR**	Cuvejdia (190); Varnița (642
Şopotu Nou, comună (582)	**CS**	Cârşa Roşie (117); Drişţie (216); Poiana Boinei (455); Ravensca (478); Răchita (481); Stăncilova (559); Urcu (621); Valea Răchitei (633); Valea Roşie (634)
Ştiuca, comună (586)	**TM**	Dragomireşti (210); Oloşag (413); Zgribeşti (671)
Târnova, comună (590)	**CS**	Bratova (74)
Teregova, comună (592)	**CS**	Rusca (499)
Teremia Mare, comună (593)	**TM**	Nerău (395); Teremia Mică (594)
Ticvaniu Mare, comună (596)	**CS**	Cârnecea (116); Secăşeni (540); Ticvaniu Mic (597)
Timişoara, municipiu reşedinţă de judeţ (598)	**TM**	
Tomeşti, comună (603)	**TM**	Baloşeşti (14); Colonia Fabricii (149); Luncanii de Jos (349); Luncanii de Sus (350); Românești (492)
Topleț, comună (607)	**CS**	Bârza (29)
Topolovățu Mare, comună (608)	**TM**	Craiovăț (176); Ictar-Budinți (302); Iosifalău (314); Suştra (572); Topolovățu Mic (609)
Tormac, comună (610)	**TM**	Cadar (99); Şipet (580)
Traian Vuia, comună (611)	**TM**	Jupani (327); Săceni (518); Sudriaş (567); Surducu Mic (570); Susani (571)
Turnu-Ruieni, comună (612)	**CS**	Borlova (67); Cicleni (134); Dalci (192); Zerveşti (670); Zlagna (672)
Uivar, comună (618)	**TM**	Iohanisfeld (312); Otelec (418); Pustiniş (472); Răuți (484); Sânmartinu Maghiar (526)
Variaş, comună (641)	**TM**	Gelu (255); Sânpetru Mic (533)
Văliug, comună (644)	**CS**	
Vărădia, comună (645)	**CS**	Mercina (377)
Vermeş, comună (648)	**CS**	Ersig (226); Izgar (316)
Victor Vlad Delamarina, comună (649)	**TM**	Herendeşti (284); Honorici (292); Pădureni (426); Petroasa Mare (441); Pini (446); Vişag (652)
Vinga, comună (650)	**AR**	Mailat (358); Mănăştur (369)
Voiteg, comună (657)	**TM**	Folea (243)
Vrani, comună (658)	**CS**	Ciortea (137); Iertof (305)
Zăbrani, comună (662)	**AR**	Chesinț (129); Neudorf (397)
Zăvoi, comună (668)	**CS**	Măgura (366); Măru (370); Poiana Mărului (457); Valea Bistrei (626); Voislova (656); 23 August (681)
Zorlenţu Mare, comună (680)	**CS**	Zorlencior (679)

REPERTORIUL DESCOPERIRILOR

A.

1. Agadici (oraşul Oravița, județul Caraş-Severin)[61]

1. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Locul Popii*.
În hotarul localității, în zona *Sălişte*, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 222; *Țeicu 1999-2000*, p. 453; *Mare 2004*, p. 151.

2. Albina (comuna Moşnița Nouă, județul Timiş)

¤

3. Alioş (comuna Maşloc, județul Timiş)[62]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității se află o aşezare neolitică.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 185; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 191.
b) În hotarul localității s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192.
c) De aici provine un lanț format din patru inele de aur.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 281, nr. 29; *Rusu 1972*, p. 44; *Gumă 1993*, p. 244, 283.
d) Pe teritoriul localității este o cetate de pământ necercetată arheologic.
Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 67.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Pe teritoriul localității, la aproximativ 6 km nord de aceasta, trece o porțiune din valurile de pământ romane care traversează de la nord la sud Banatul de câmpie.
Bibliografie: *Dörner şi Boroneanț 1968*, p. 13; *Draşovean et alii 2004*, p. 17.
b) Punctul *Valea Oluroculuí*.
La 200 m nord de localitate se află acest punct traversat de valurile romane pe aproximativ 1 km.
Bibliografie: *Draşovean et alii 2004*, p. 17.

¤

4. Aluniş (comuna Fântânele, județul Arad)[63]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealul Molizilor*.
În imediata vecinătate a Mureşului, pe un platou uşor înclinat, s-a identificat o aşezare aparținând epocii mijlocii a bronzului.
Bibliografie: *Pădureanu 1973*, p. 395, 397; **** 1999*, p. 32.
b) În partea de SV a satului, înspre Frumuşeni, a fost descoperit în arătură un cuțit celtic îndoit ritual.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 30; **** 1999*, p. 32.

2. Movile de pământ.
a) În hotar sunt semnalate mai multe ridicături de pământ. La 800 m SE de localitate este semnalat un tell sau tumul.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 104; **** 1999*, p. 32.

¤

5. Altringen (comuna Bogda, județul Timiş)

¤

[61] *Luca 2004*, p. 24; *2004a*, p. 19; *2005*, p. 9.
[62] *Luca 2005*, p. 9-10.
[63] *Ibidem.*, p. 10.

6. Anina (oraş, judeţul Caraş-Severin)[64]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) Peştera *Anina (?)*.
În peşteră se găsesc urmele unei locuiri Coţofeni.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 385; *Petrescu 2000a*, p. 19-20; *Ciugudean 2000*, p. 63.
b) *Peştera Lungă*.
Aceasta este situată pe versantul din dreapta râului Caraş, sub *Peştera Ibex*. Aici s-a descoperit material ceramic medieval şi de epocă modernă.
Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 431; *Rogozea 1987*, p. 358.

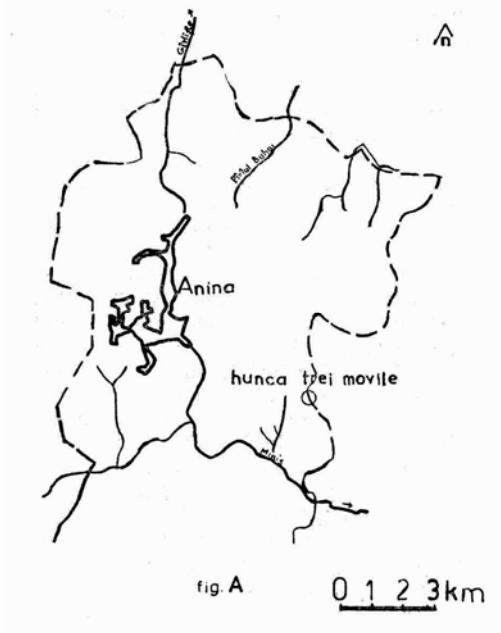

Plan 1. Anina. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 104.

c) *Peştera Racoviţă*.
Materialele ceramice de aici aparţin Hallstattului şi secolelor XVII-XVIII d.Chr.
Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 430; *Rogozea 1987*, p. 358; *Gumă 1993*, p. 297.
d) *Peştera Buhui*.
În peşteră se află resturi de faună cuaternară.
Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 21; *Păunescu 2001*, p. 135.
e) *Peştera Crivina*.
De aici provine ceramică preistorică atipică.
Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 23.
f) *Peştera din Tăietura Croaţilor*.
De aici provine ceramică preistorică.
Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 33.

2. Vestigii preistorice.
a) În împrejurimile Aninei s-a găsit un topor de bronz (Bz D-Ha A).
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 385; *Săcărin 1979a*, p. 111; *Gumă 1993*, p. 250, 283; *Szentmiklosi 1997*, p. 21.

3. Movile de pământ.
a) Punctul *Hunca Trei Movile*.
Urma din hotar a movilelor nu mai este vizibilă.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 104.

4. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit o monedă Traian.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 82; *Bălănescu 1984*, p. 130; *Bălănescu şi Rogozea 1986*, p. 223.
b) De aici provine o monedă din secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Şeptilici 2002-2003*, p. 300.

¤

7. Aradu Nou (municipiu reşedinţă de judeţ, judeţul Arad)[65]

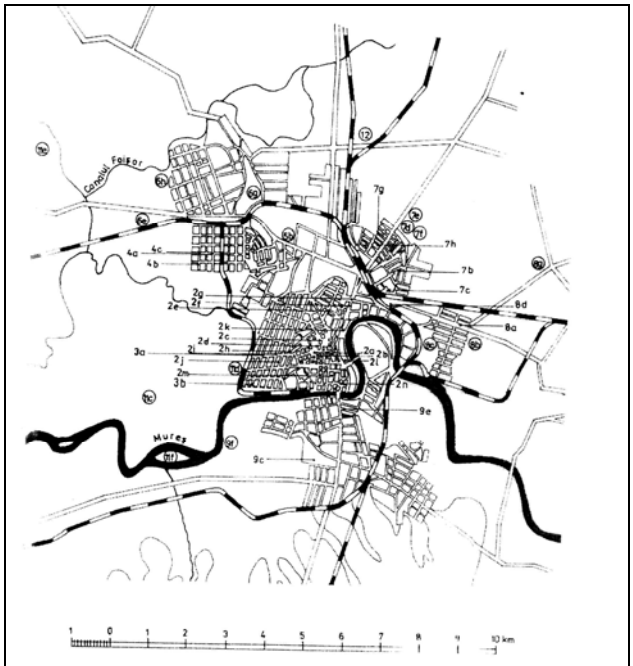

Plan 2. Arad. După: **** 1999*, fig. 6.

1. Vestigii preistorice.
a) Dintr-un punct necunoscut provin materiale arheologice din vremea paleoliticului.
Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 206.
b) La circa 100 m în amonte de *Podul Traian*, în Mureş, s-a descoperit o monoxilă.
Bibliografie: **** 1999*, p. 38.
c) O altă monoxilă s-a descoperit în hotarul *Bufniţ*.

[64] *Luca 2004*, p. 24-25; *2004a*, p. 19-20; *2005*, p. 10-11.

[65] *Luca 2005*, p. 11-13.

Bibliografie: **** 1999*, p. 38.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Grădina CAP*.
Cu ocazia săpării unui şanţ de irigaţii în grădina de zarzavaturi a fostului CAP s-au descoperit mai multe morminte celtice. Necropola birituală descoperită cu acest prilej a fost încadrată în secolul IV-III î.Chr.
Tot aici s-a descoperit şi material arheologic Cernavoda III.
Bibliografie: *Popescu D. 1968*, p. 682; *Crişan 1974*, p. 40-44; *1978*, p. 47; *Roman 1976a*, p. 31; *Pădureanu 1979*, p. 150; *Zirra 1991*, p. 181; *Rustoiu 1993a*, p. 140; *Hügel 2000*, p. 32, 34; *Gheorghiu 2000*, p. 214; **** 1994*, p. 85; **** 1999*, p. 37.
b) La intersecţia străzilor *Calea Timişorii* cu *Ana Ipătescu* s-au descoperit întâmplător fragmente ceramice hallstattiene, altele din secolul IV d.Chr. şi, în sfârşit, de secolele XI-XII d.Chr.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 28; *Dulea 2001*, p. 227; *Oţa 2004*, p. 504; *Mare 2004*, p. 152; **** 1999*, p. 37.
c) Punctul *Bufniţ, Bufniţă* sau *Bufniţi*.
De la staţia de pompare situată la limita vestică a cartierului şi până în dreptul malului înalt de la *Trei Insule* au fost culese fragmente ceramice neolitice (Starčevo-Criş), eneolitice (Tiszapolgár, Baden), ale epocii mijlocii şi târzii a bronzului (şi o necropolă de incineraţie), Hallstattului, secolelor II-IV d.Chr. şi X-XI d.Chr. (o necropolă de inhumaţie).
Bibliografie: *Pădureanu 1979*, p. 147; *1985*, p. 28-29; *Kalmar 1987-1988*, p. 465; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 140; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 269; *Oţa 2004*, p. 504; *Mare 2004*, p. 152; **** 1999*, p. 37.
d) La capătul de vest al străzii Ştefan cel Mare, pe o terasă înaltă, apar cu ocazia lucrărilor agricole fragmente ceramice din secolele II-IV şi XI-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 28; *Oţa 2004*, p. 504; *Mare 2004*, p. 152.
e) Punctul *Cimitirul Romano-catolic*.
La ieşirea spre Timişoara, pe partea din dreapta şoselei a fost descoperită o cărămidă cu ştampila *legiunii IIII Flavia Felix*.
Materialele arheologice descoperite mai târziu au scos la iveală o aşezare hallstattiană şi o alta daco-romană.
Egon Dörner consideră că de aici ar proveni şi o ştampilă a *legiunii V Macedonica*. După toate probabilităţile aceasta a fost descoperită la Cărani.
Bibliografie: *Daicoviciu 1939-1942*, p. 104; *Mărghitan 1974*, p. 90; *1980a*, p. 45, 47, 156; *Pădureanu 1979*, p. 150; *Benea 1994*, p. 318; *Németh 1999-2000*, p. 388; *Mare 2004*, p. 152; **** 1999*, p. 37.

3. Vestigii prefeudale.
a) Punctul *Strada Castanilor*.
În grădina unei case s-au descoperit fragmente ceramice de secolele VIII-IX / X d.Chr.
Bibliografie: *Mărghitan 1985*, p. 20; *Stanciu 2000*, p. 151; *Cosma 2002*, p. 163-164; *Oţa 2004*, p. 504.
b) În albia Mureşului s-a descoperit o cruce bizantină cu email din epoca migraţiilor.
Bibliografie: **** 1999*, p. 38.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *Cetate*.
În cetatea de plan stelar care se mai păstrează şi astăzi a funcţionat o Mănăstire a capistranilor înfiinţată în secolul al XVII-lea d.Chr. Ea a funcţionat sub hramul *Sfânta Elisabeta*.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 55.
b) Minoriţii au fost aşezaţi în anul 1702 în Aradu Nou. În mănăstire a funcţionat o capelă sub hramul *Sfântului Anton de Padova*. Mai apoi s-a ridicat o biserică cu hramul *Sfântului Francisc*. Mai apoi se construieşte o a treia biserică.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 55-57.
c) În secolul XIV d.Chr. este amintită o biserică catolică.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 67-68.

5. Descoperiri monetare.
a) La săparea terasamentului căii ferate Arad – Timişoara s-a descoperit monede imperiale romane din perioada Augustus – Domitian.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 246.
b) În albia Mureşului s-a descoperit o monedă de bronz de la Iustinian.
Bibliografie: **** 1999*, p. 38.

¤

8. Armeniş (comună, judeţul Caraş-Severin)[66]

1. Vestigii preistorice.
a) Descoperiri neolitice sunt amintite aici.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 185.
b) Un tezaur format din obiecte de aur s-a descoperit în localitate. Acesta se datează în bronzul târziu şi Hallstattul timpuriu.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 218, nr. 82; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu 1972*, p. 44; *Gumă 1993*, p. 244, 283.

[66] *Luca 2004*, p. 25; *2004a*, p. 20; *2005*, p. 13-14.

c) Pe dealul aflat în fața gării CFR Armeniş se află o fortificație patrulateră de pământ.
Fortificația a fost sondată, în anul 1987, de Marian Gumă şi Sabin Adrian Luca. Rezultatele cercetării arată că fortificația este realizată în epoca modernă, chiar dacă anterior se afirmase că este mai veche.
S-au descoperit şi fragmente ceramice care pot fi preistorice.
Bibliografie: *Moga şi Gudea 1975*.

2. Movile de pământ.
a) În hotarul localității sunt semnalați unul sau doi tumuli.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 104.

3. Punctul *Piatra Scrisă*.
a) Schitul ortodox construit în acest punct are hramul *Duminica Tuturor Sfinților*.
Icoana pictată pe stâncă a schitului se află într-o peşteră (fostă galerie de mină ?)
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 58; *Petrescu 2004*, p. 31-32.

4. Descoperiri monetare.
a) În zona localității ar fi descoperiri de monede romane, dar şi materiale ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Moga şi Gudea 1975*, p. 132; *Benea 1996b*, p. 225-226; *Mare 2004*, p. 153.

¤

9. Arsuri (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

B.

10. Bacău de Mijloc (comuna Bata, județul Arad)

¤

11. Babşa (comuna Belinț, județul Timiş)

¤

12. Bacova (oraş Buziaş, județul Timiş)[67]

1. Descoperiri daco-romane.
a) În hotarul localității se află o mare aşezare de secolele IV-V d.Chr.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 154.

¤

13. Balinț (comună, județul Timiş)

¤

14. Baloşeşti (comuna Tomeşti, județul Timiş)

¤

15. Banloc (comună, județul Timiş)[68]

1. Vestigii preistorice.
a) Aici se află o aşezare şi o necropolă din epoca bronzului (Cruceni – Belegiš).
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 285.

¤

16. Bara (comună, județul Timiş)[69]

1. Vestigii medievale.
a) Pe harta cadastrală din anul 1791 sunt însemnate 62 de movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 105.

¤

17. Bata (comună, județul Arad)[70]

1. Vestigii medievale.
a) Într-un loc neprecizat din hotarul localității s-a descoperit un obiect de podoabă care datează, probabil, din secolele X-XI d.Chr.
Bibliografie: **** 1999*, p. 43.

¤

18. Baziaş (comuna Socol, județul Caraş-Severin)[71]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității este amintit un punct neolitic timpuriu.
Bibliografie: *Lazarovici 1977b*, p. 12; *1983*, p. 16.
b) În 1878 a fost descoperită, pe malul Dunării, în dreptul portului Baziaş, o spadă de bronz (Bz D – Ha A).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 277, nr. 245; *Petrovszky 1973*, p. 385; *1997*, p. 455; *Săcărin 1979a*, p. 112; *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gumă 1993*, p. 251, 285.

2. Vestigii daco-romane.
a) Dintr-un loc necunoscut provin fragmente ceramice de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 229.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Mănăstirea Baziaş*.
Mănăstirea cu hramul *Sfântul Ilie* se află pe culmea stâncoasă a *Dealului Locva*. Mai târziu primeşte hramul *Înălțarea Domnului*.
Cercetările efectuate la Mănăstire arată că aceasta are două faze de construcție (secolele XIV-XV d.Chr.). Biserica este de plan triconc.
În jurul bisericii mănăstirii s-a descoperit o necropolă de secolele XIII-XIV d.Chr.
Aici se află şi o aşezare a culturii Basarabi.

[67] *Luca 2005*, p. 15.
[68] *Ibidem*.
[69] *Ibidem*.
[70] *Ibidem.*, p. 15-16.
[71] *Luca 2004*, p. 26; *2004a*, p. 20-21; *2005*, p. 16-17.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 62-63; *Ţeicu 2002*, p. 38, 40-41; *2003*, p. 340; *2003a*, p. 48-49; *2003b*, p. 88-89, 126-128; *2005*.

4. Descoperiri monetare.
a) În anul 1912 s-a descoperit, pe *Dealul Locva*, un tezaur format din monede preromane (52 piese).
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 269; *Medeleţ 1994a*, p. 284; **** 1994*, p. 166.
b. În hotarul localităţii este semnalată descoperirea unei monede preromane.
Bibliografie: *Winkler 1969*, p. 84; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Medeleţ 1994a*, p. 284-285.
c. Alte monede preromane (10 plus 3 bucăţi).
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 285.
d. 38 denari romani republicani.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 285.
e. Un aureus emis de Tiberius.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 285.
f) Dintr-un loc neprecizat provin două monede mici de bronz de la Constantin cel Mare şi alte două de la Constantin II.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 156.

¤

19. Bazoş (oraş Recaş, judeţul Timiş)

¤

20. Bazoşu Nou (comuna Remetea Mare, judeţul Timiş)[72]

1. Vestigii daco-romane.
a) Aici este menţionată o aşezare daco-romană într-un punct neprecizat din hotarul localităţii.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 156.

2. Vestigii medievale.
a) ***Mănăstirea Sfântu Gheorghe*.**
Mănăstirea este amintită la mijlocul secolului XVI d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 2002*, p. 42.

¤

21. Băile Herculane (oraş, judeţul Caraş-Severin)[73]

1. Peşteri cu urme de locuire.
b) ***Peştera Hoţilor* sau *Gaura Tâlharilor*.**
Peştera este situată la circa 500 m nord de staţiunea balneoclimatericã Băile Herculane, pe dreapta râului Cerna, la o altitudine absolută de 257 m şi 50 m faţă de firul apei. Peştera este orientată către sud şi sud-est, nu este umedă şi are o temperatură aproape constantă.
Primele săpături arheologice au fost efectuate în anul 1872.

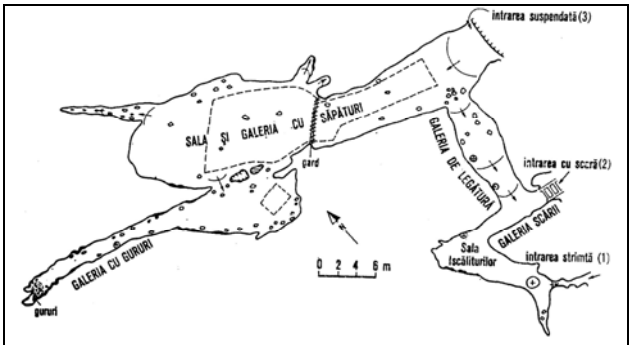

Plan 3. Peştera Hoţilor. Plan orizontal. După: *Boroneanţ 2000*, pl. 47.

Noile săpături în această peşteră au început în anul 1954. Săpăturile anilor 1954-1955 au fost conduse de C.S. Nicolăescu-Plopşor.
Alte săpături sunt realizate în anii 1967, 1968-1971 şi anii '90.

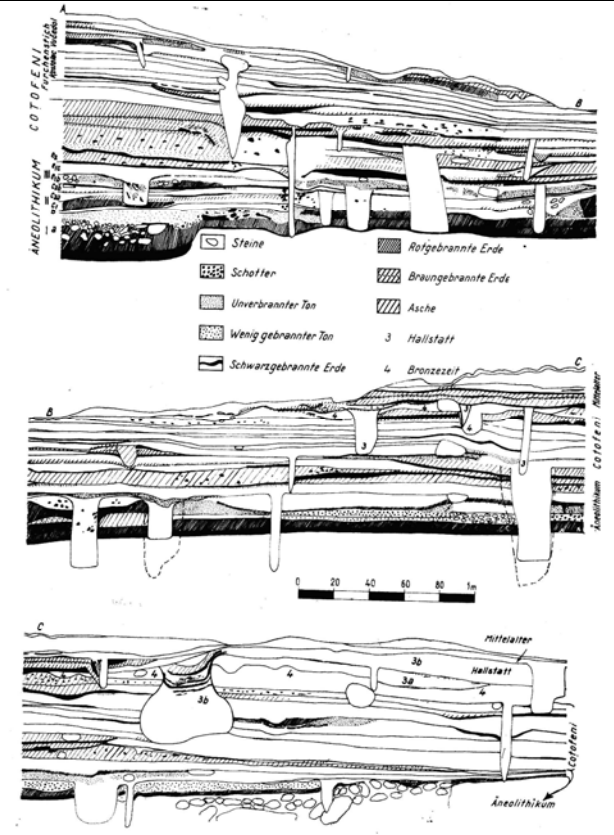

Plan 4. Peştera Hoţilor. Profil stratigrafic. După: *Roman 1971*, Abb. 10.

Urmele descoperite aparţin musterianului, paleoliticului superior, epipaleoliticului şi neoliticului (?), eneoliticului (10 depuneri în trei etape: eneolitic, Herculane I-III şi Coţofeni),

[72] *Luca 2005*, p. 17.
[73] *Luca 2004*, p. 27-30; *2004a*, p. 21-26; *2005*, p. 17-21.

Hallstattului, epocii daco-romane şi celei medievale.

Bibliografie: *Nicolăescu-Plopşor 1956*, p. 17 şi urm.; *1959*; *Nicolăescu-Plopşor et alii 1957*; *1965*; *Nicolăescu-Plopşor şi Comşa 1957*; *Nicolăescu-Plopşor şi Păunescu 1961*; *Bitiri 1959*; *Comşa 1965*, p. 551; *Popescu D. 1961*, p. 568; *1961a*, p. 135; *1966*, p. 384; *1966a*, p. 711; *1966b*, p. 141; *1967*, p. 538; *1968*, p. 698; *1969*, p. 537; *1969a*, p. 501; *1970*, p. 522; *1970a*, p. 462; *Păunescu 1970*, p. 25, 31, 141-142, 184; *Cârciumaru 1971*; *Babeş 1971*, p. 381; *Lazarovici 1971*, p. 31; *1975a*, p. 25; *1977b*, p. 7; *1979b*, p. 186; *1983a*, p. 14; *Mogoşanu 1971*; *1972*, p. 9-10; *1973*, p. 13-17; *Roman 1971*, p. 47-76; *1973*; *1976*, p. 79; *1995*, p. 19-20; *Morintz 1972*, p. 348; *Petrovszky 1973*, p. 386; *Moga şi Radu 1977*, p. 238; *Jungbert 1978*, p. 3-5; *Mărghitan 1979*, p. 20-22; *Oprinescu 1981*, p. 46; *1995b*, p. 61-62; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 203; *Rogozea 1987*, p. 358; *Maxim 1993*, p. 67; *Gumă 1993*, p. 283; *Drăgoescu 1995*, p. 331; *Petrescu 2000a*, p. 27-28; *2004*, p. 25; *Boroneanţ 1979*, p. 114; *2000*, p. 19-20; *Boroneanţ şi Boroneanţ 2002*, p. 33; *Luca 1998-2000*, p. 305; *Ridiche 2000*, p. 42; *Ciugudean 2000*, p. 64; *2002*; *Păunescu 2001*, p. 135-148; *Radu 2002*, p. 25-26; *2003*, p. 155, 163, 164, 165-166; *Mare 2004*, p. 156; *Bochiş 2004*, p. 55; **** 1994*, p. 168.

c) *Peştera Piatra Băniţii*.

Peştera se află pe versantul din dreapta *Văii Cernei*, între *Valea Bidini* şi *Valea Slătinic*.

În cavernă s-au descoperit fragmente ceramice din epoca neolitică.

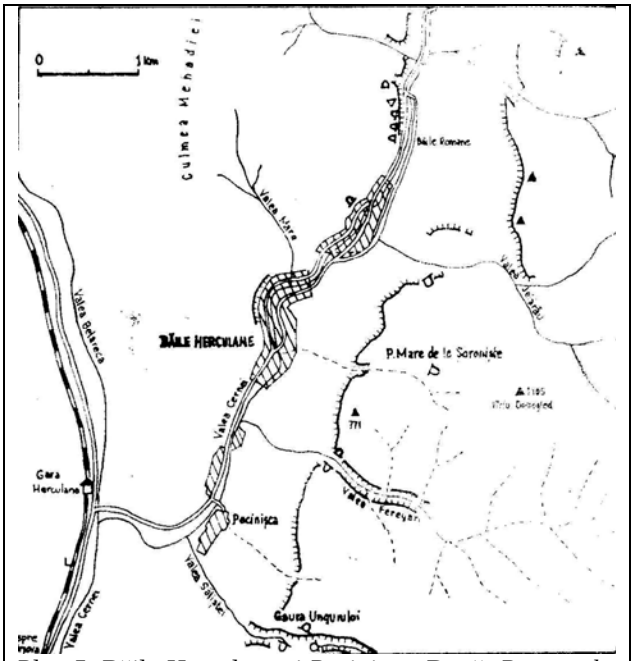

Plan 5. Băile Herculane şi Pecinişca. După: *Petrovszky 1979a*, pl. VIII.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 105, nr. 26; *Petrovszky 1973*, p. 387; *Lazarovici 1979b*, p. 186; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 31; *Boroneanţ 2000*, p. 24; *Radu 2002*, p. 26.

d) *Peştera Hercules I* sau *Hygeea*.

Peştera se află în carstul din *Valea Cernei*, pe malul din dreapta râului, în aval de *Băile Romane*.

Locuirea de aici se datează în epoca romană şi cea modernă.

Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 106; *Petrescu 2004*, p. 25.

e) *Peştera lui Iorgovan*.

Peştera se află pe versantul din stânga *Văii Cernei*, între *Văile Jauna* şi *Bidini*.

În peşteră s-a efectuat un sondaj în anul 1917.

Fragmentele ceramice descoperite cu acest prilej au fost încadrate în neolitic şi erau incizate şi încrustate cu alb.

Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 387; *Petrescu 2000a*, p. 29; *Boroneanţ 2000*, p. 22; *Rogozea 1987*, p. 358.

f) *Peştera cu Aburi*.

Peştera este situată pe versantul din dreapta Cernei, în zona de influenţă a *faliei Hercules*, având altitudinea absolută de 400 m şi altitudinea relativă de 240 m.

Materialul arheologic aparţine culturii Coţofeni şi perioadei romane.

Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 435-436; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 18; *2004*, p. 15.

g) *Peştera Nr. 1 din stânga hidrocentralei (km 9)*.

Peştera este situată pe versantul din stânga *Văii Cernei*, la baza unui perete stâncos de circa 150-170 m.

Fragmentele ceramice recoltate aparţin culturii Coţofeni (şi – probabil – Baden) şi epocii moderne.

Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 436-437; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 203; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 33; *2004*, p. 33; *Boroneanţ 2000*, p. 23.

h) *Peştera Nr. 3 din stânga hidrocentralei (km 9)*.

Peştera se află la 35-45 m spre dreapta şi mai jos de *Peştera Nr. 1*.

S-a descoperit un fragment ceramic Coţofeni.

Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 436-437; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 33; *2004*, p. 33; *Boroneanţ 2000*, p. 23.

i) *Peştera Cumont* sau *Traian*.

Peştera se află pe versantul din stânga râului Cerna, lângă *Ogaşul lui Ruşeţu*. Peştera nu a fost identificată în teren.

Aici s-a descoperit un *relief mithraic* de epocă romană, în secolul XIX d.Chr.. Relieful nu a mai fost identificat în secolul XX d.Chr.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358; *Drăgoescu 1995*, p. 331; *Pintilie 1999-2000*, p. 236; *Boroneanț 2000*, p. 21; *Petrescu 2004*, p. 18.
j) *Peştera de sub Şoim (Şoimului Barlang)*.
Peştera se află la altitudinea absolută de 550 m, pe versantul din stânga râului Cerna, lângă *Ogaşul lui Ruşeţu*. Cercetarea arheologică a peşterii nu a fost încheiată.
Locuirea datează din epoci preistorice şi moderne.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 33; *2004*, p. 34; *Boroneanț 2000*, p. 21.
k) *Peştera Gaura lui Lasconi* sau *Lăsconi*.
Peştera se află pe versantul din stânga râului Cerna, lângă *Ogaşul lui Ruşeţu*.
Fragmentele ceramice descoperite sunt atipice.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 25; *Boroneanț 2000*, p. 21-22.
l) *Peştera Hoților (Gaura cu Apă* sau *Gaura Hoților de sub Gogâltan)*.
Peştera se află în dreptul km 15, în *Cheile Cernei*. Ea are trei intrări, la altitudinea relativă de 300 m.
Materialele arheologice descoperite aparțin culturii Coțofeni, dar şi epocii moderne.
Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 433-434; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 28; *2004*, p. 26; *Boroneanț 2000*, p. 22.
m) *Peştera Mică din Valea Drăstănicului (Peştera Nr. 2 din Valea Drăstănicului)*.
Peştera se află pe versantul din stânga *Văii Cernei*, între *Văile Jauna* şi *Bidini*, în *Valea Drăstănicului*, către Cabana de la km 14.
Locuirea peşterii se datează în cultura Coțofeni.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358; *Boroneanț 2000*, p. 22-23; *Petrescu 2004*, p. 27.
n) *Peştera Nr. 5 de pe Drăstănic*.
Peştera este marcată topografic din secolul XIX d.Chr.
Bibliografie: *Petrescu 2004*, p. 20.
o) *Peşterile Nr. 1-4 de la Şălitrari*.
Din aceste peşteri se extrăgea materia primă pentru praful de puşcă.
Bibliografie: *Petrescu 2004*, p. 33.
p) *Peştera Oilor*.
Peştera se află pe versantul din stânga *Văii Cernei*, între *Văile* Jauna şi *Bidini*, *Valea Drăstănicului*, Cabana de la km 14.
Materialele arheologice se încadrează în neolitic, eneolitic (cultura vaselor cu toarte pastilate, Coțofeni) şi epoca bronzului.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 1993*; *Petrescu şi Popescu 1990*; *Petrescu 1999-2000*, p. 129-130; *2000a*, p. 30-31; *2004*, p. 28; *Boroneanț 2000*, p. 23-24; *Ciugudean 2000*, p. 64; *2002*.
r) *Peştera Gaura lui Cărăfil*.
Descoperirile de aici aparțin neoliticului, eneoliticului, epocii bronzului, epocii romane şi medievale.
Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 25; *2004*, p. 21.
s) *Peştera Nr. 24 de la Prisaca de la Şchiopu*.
În mijlocul sălii centrale sunt resturi de vetre şi fragmente ceramice de epocă modernă.
Bibliografie: *Petrescu 2003b*, p. 112, 113; *2004*, p. 30.
ş) *Peştera Nr. 24 de la Prisaca de la Şchiopu*.
Într-un sondaj arheologic s-au descoperit materiale arheologice databile o dată cu secolul XVIII d.Chr.
Bibliografie: *Petrescu 2003b*, p. 112, 113; *2004*, p. 30.
t) *Peştera Nr. 24 de la Prisaca de la Şchiopu*.
Într-un sondaj arheologic s-au descoperit materiale arheologice databile o dată cu secolul XVII d.Chr.
Bibliografie: *Petrescu 2003b*, p. 112, 113; *2004*, p. 30.

2. Vestigii preistorice.
a) Cu ocazia lucrărilor de canalizare efectuate între anii 1961-1962 s-a descoperit un topor de aramă cu brațele în cruce.
Bibliografie: *Blăjan et alii 1983*.
b) Punctul *Vârful Benghi*.
Aici se află a aşezare eneolitică târzie Coțofeni.
Bibliografie: *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 201; *Ardeț 1988*, p. 122.

3. Vestigii de epocă romană.

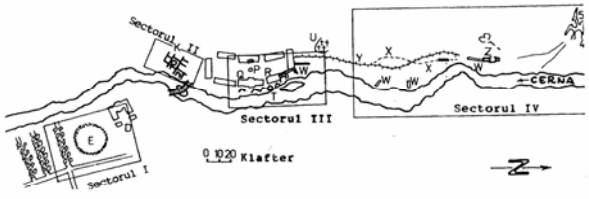

Plan 6. Băile Herculane în epoca romană. După: *Benea şi Lalescu 1997-1998*, pl. I.

a) Pe o parte şi cealaltă a râului Cerna s-a dezvoltat o stațiune balneară romană (pe o lungime de 5 km). Numele posibil al acesteia este *Aquae* sau *Ad Mediam*.
În parcul central al stațiunii s-au descoperit importante urme romane.
Descoperiri romane s-au efectuat încă din secolul XVII. Între cele mai interesante descoperiri amintim inscripțiile.

De pe întinsul oraşului s-au recoltat monede dacice şi romane, dar şi cărămizi cu ştampilă, olane de conducte şi alte resturi caracteristice construcţiilor civile.
Pentru o mai uşoară cercetare a vestigiilor de epocă romană, Doina Benea propune împărţirea porţiunii folosite în epocă în mai multe sectoare (I-IV).
Bibliografie: *Glodariu 1966*, p. 431; *Wollmann 1971*, p. 541; *1977*, p. 365-366, 367; *Bărbulescu 1977*, p. 176, 179-180, 187; *Benea 1983a*, p. 153; *1996b*, p. 229; *1999a*, p. 40, 58, 72, 204; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 128; *Benea şi Lalescu 1997-1998*; *Mărghitan 1980a*, p. 39, 46; *Gudea şi Ghiurco 1988*, p. 172; *Rusu 1991*, p. 92; *Ardevan 1994*; *Medeleţ 1994a*, p. 250; *Drăgoescu 1995*, p. 331, 363; *Ţeicu 1998*, p. 78-79; *Nemeti 1998*, p. 99, 100, 110-111, 119; *Ghinescu 1998*, p. 129; *Timoc 1998-1999*; *Marinescu şi Pop 2000*, p. 134; *Roman C.A. 2000*, p. 111; *2001-2002*, p. 138; *Rusu şi Alicu 2000*, p. 148; *Alicu 2002*, p. 222-223, 223, 227-228; *Alicu şi Crişan 2003*, p. 103-105, 106-109; *Ţentea şi Popescu 2002-2003*, p. 295; *Mare 2002-2003*, p. 201, nr. 15; *2004*, p. 156; *Timoc 2002-2003*; *Crânguş 2002-2003*, p. 149; *Hügel 2003*, p. 62; *Ardevan 2004*; **** 1994*, p. 168; *IDR*, III, 1, p. 76-99.

4. Mine şi cariere.
a) Cariera de şist argilos Râpa.
Aceasta a fost exploatată în epoca medievală şi modernă.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 134.

¤

22. Bănia (comună, judeţul Caraş-Severin)[74]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Cioaca cu Bani*.
La 4 km SV de sat se află dealul *Cracu Otara* (*Ota*, *Otor*). În 1878 s-a semnalat o aşezare preistorică pe piscul acestuia. Materialul ceramic a ajuns la Muzeul din Budapesta.
În 1972 s-a efectuat o prierighezâ şi s-a constatat că aşezarea aparţine culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 35, nr. 53; *Lazarovici 1969*, p. 5; *Petrovszky 1973*, p. 387; *Moga şi Gudea 1975*, p. 140; *Petrovszky şi Cădariu 1979*, p. 47; *Maxim 1993*, p. 67.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctele *Arie* şi *Comorâşniţa*.
Cele două puncte sunt situate pe *Valea Mare*, la aproximativ 2 km de sat.
Aici s-au semnalat urme de ziduri şi ceramică romană.
Bibliografie: *Moga şi Gudea 1975*, p. 140; *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 555, 557; *Benea 1996b*, p. 229; *Mare 2004*, p. 157.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *Sebeşanu*.
Aici, pe *Dealul Ţânţora*, ar fi fost un castel medieval.
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 555.

5. Descoperiri monetare.
a) În zona staţiunii s-a descoperit o monedă dacică de tip Ciclovina B.
Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 129.
b) De aici ar proveni un tezaur de 250 monede romane de secolul IV d.Chr.
c) Pe teritoriul satului au apărut monede de la Constantin cel Mare.
Bibliografie: *Moga şi Gudea 1975*, p. 140; *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 555, 557; *Benea 1996b*, p. 229; *Hügel 2003*, p. 112; *Mare 2004*, p. 156.
c) Într-un punct neprecizat s-a descoperit o monedă de bronz de la Constantin I.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 156.

¤

23. Bărăteaz (comuna Satchinez, judeţul Timiş)[75]

1. Vestigii medievale.
a) Punctul *Dâmponi* sau *Gomilă*.
Pe movila de aici s-ar fi aflat, în tradiţia locală, biserica satului.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 105.

¤

24. Bărbosu (comuna Bănia, judeţul Caraş-Severin)[76]

1. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localităţii este semnalată o aşezare daco-romană de secolele II-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 229; *Mare 2004*, p. 157.

¤

25. Bătești (oraş Făget, judeţul Timiş)

¤

[74] *Luca 2004*, p. 30; *2004a*, p. 26; *2005*, p. 22.

[75] *Luca 2005*, p. 23.

[76] *Luca 2004*, p. 30; *2004a*, p. 27; *2005*, p. 23.

26. Băuţar (comună, judeţul Caraş-Severin)[77]

1. Descoperiri monetare.
a) De pe teritoriul comunei, fără alte precizări, provine un tezaur monetar format din denari republicani romani.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 251.

¤

27. Bârna (comună, judeţul Timiş)

¤

28. Bârz (comuna Dalboşeţ, judeţul Caraş-Severin)[78]

1. Vestigii daco-romane.
a) Din hotarul localităţii provine un tezaur monetar de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 160.

¤

29. Bârza (comuna Topleţ, judeţul Caraş-Severin)

¤

30. Beba Veche (comună, judeţul Timiş)[79]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Aşezarea neolitică târzie cuprinde culturile Tiszapolgár, Baden şi Bodrogkeresztúr.
Bibliografie: *Kutzián 1972*, p. 114, nr. 221; *Popescu D. 1966b*, p. 138; *Lazarovici 1971*, p. 30; *1974*, p. 63; *1975*, p. 20; *1979b*, p. 187; *1983*, p. 85; *1983a*, p. 14; *Oprinescu 1981*, p. 43; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 191; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 201; *Drăgoescu 1995*, p. 316; *Bochiş 2004*, p. 55.
b) La 3 km de sat pe drumul spre Kiszombor, cu ocazia construirii şoselei vicinale, s-a descoperit o necropolă (15 morminte – cultura Mureş; în morminte s-au descoperit şi obiecte de aur) de epoca bronzului situată pe o movilă.
Tot aici se află şi resturile stratigrafiate ale unei aşezări.
Bibliografie: *Popescu D. 1966*, p. 160; *1966c*, p. 558-560; *Luminosu 1972*, p. 30; *Soroceanu 1975*, p. 41-42; *Mărghitan 1979*, p. 84; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192; *Chicideanu şi Chicideanu 1989*, p. 6, 7; *Gogâltan 1995a*, p. 57 şi urm.; *1998*, p. 18 şi urm.; *1999*, p. 91-92; *Drăgoescu 1995*, p. 316; *Rogozea 1997*, p. 11.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Selişte*.
Aici, într-o cărămidărie, se află o aşezare Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Kutzián 1944*, p. 26; *Lazarovici 1969*, p. 3; *1979b*, p. 186-187.
b) La începutul secolului XX s-a descoperit în hotarul localităţii un mormânt aparţinând culturii Bodrogkeresztúr.
Bibliografie: *Rusu 1971*, p. 81; *Lazarovici 1971*, p. 30; *1975*, p. 25; *Drăgoescu 1995*, p. 315; *Luca 1998-2000*, p. 306.
c) Punctul *Pitváros*.
Materialele arheologice de aici aparţin epocii timpurii a bronzului.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199; *Gumă 1997*, p. 26.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Dörner 1971*, p. 687; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194.

4. Vestigii prefeudale.
a) În hotar se semnalează o necropolă de secolele VII-IX d.Chr., dar şi urme de locuire din aceeaşi perioadă.
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 206; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Dulea 2001*, p. 227; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 269.

5. Vestigii medievale.
a) Din arealul localităţii provine inventarul unui mormânt (sau mai multe morminte ?) care poate fi încadrat între secolele X-XI d.Chr.
Bibliografie: *Tănase şi Gáll 1999-2000*.

6. Descoperiri monetare.
a) De aici provine un *quadrans* emis de Domitian şi doi denari emişi de Traian.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 195; *Medeleţ 1994a*, p. 251; *Drăgoescu 1995*, p. 315.
b) Unul dintre denarii de la Traian amintiţi anterior a fost descoperit într-unul dintre mormintele de inhumaţie „sarmate" descoperite în hotarul localităţii.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 195; *Medeleţ 1994a*, p. 256.
c) În anul 1899 s-a descoperit o monedă de bronz de la Maximianus Herculius.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 174; *Mare 2004*, p. 157.

[77] *Ibidem*.
[78] *Luca 2005*, p. 23.
[79] *Ibidem.*, p. 23-25.

d) În anul 1932 s-a descoperit o monedă de bronz de la Constans.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 174; *Mare 2004*, p. 157.
e) Se semnalează monede de secolele VI-VII d.Chr.
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 204.

¤

31. Becicherecu Mic (comună, județul Timiş)[80]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Movila Împăratului*.
Movila se află la aproximativ 5 km SV de vatra satului. Înălțimea actuală a movilei este de aproximativ 3 m, iar diametrul de 40-50 m. De la suprafață s-a recoltat o unealtă mică de silex.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 105.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) La nord de sat, după ce se trece canalul de apă cu barajul adiacent, pe traseul unei conducte a schelei de extracție Şandra, se află o stațiune neolitică suprapusă de alta daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 230; *Mare 2004*, p. 157.

3. Vestigii daco-romane.
a) La 200 de m spre sud de aşezarea de mai sus se află o alta, daco-romană.
Bibliografie: *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 52; *Benea 1996b*, p. 230; *Mare 2004*, p. 157.

4. Descoperiri monetare.
a) Fără alte precizări, pe teritoriul localității s-au descoperit monede de aur şi argint emise de Filip II şi Alexandru cel Mare.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 195; *Medeleț 1994a*, p. 251.
b) În hotarul satului, către Dudeştii Noi, s-a descoperit un denar republican roman emis de Pinarius Nata.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 195; *Medeleț 1994a*, p. 251.
c) În localitate s-au descoperit trei denari imperiali romani de la Traian. Piesele nu au aparținut unui tezaur.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 195; *Medeleț 1994a*, p. 251.
d) În anul 1877 s-a descoperit o monedă din bronz de la Diocletian.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 174; *Mare 2004*, p. 157.

e) De aici provin două monede din Imperiul Romano-german.
Bibliografie: *Şeptilici 2002-2003*, p. 300.

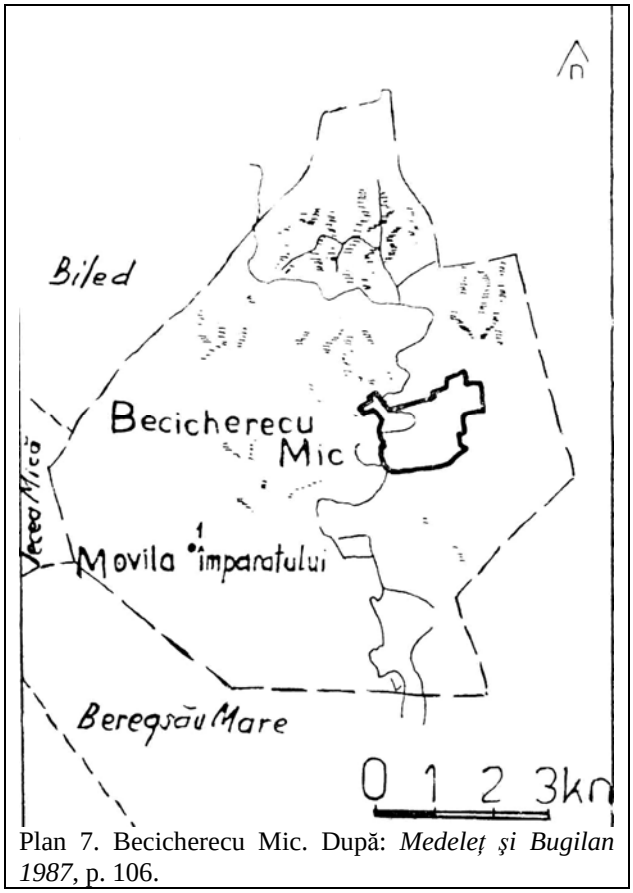

Plan 7. Becicherecu Mic. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 106.

¤

32. Begheiu Mic (oraş Făget, județul Timiş)[81]

1. Movile de pământ.
a) La aproximativ 1 km sud de şoseaua Lugoj – Făget, spre SV de cotitura bruscă a drumului de țară dinspre Făget, la aproximativ 300 m est de *Valea Pietrei*, se află o movilă de pământ cu înălțimea de 2 m şi diametrul de 10-15 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 105.
b) La aproximativ 200 m de movila precedentă se află o alta cu înălțimea de circa 1,5 m şi diametrul de 10 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 105.
c) În colțul de SE al satului, la circa 125 m de *Valea Pietrei*, la 250 m sud de o lizieră, la 300 m nord de linia de înaltă tensiune, se află resturile unei movile distruse. Înălțimea acesteia este de 1,7 m, iar diametrul de 10 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 105.
d) La intersecția drumului agricol care trece pe lângă movila 1 cu *Valea Pietrei*, la circa 50 m est

[80] *Ibidem.*, p. 25-26.

[81] *Ibidem.*, p. 26-27.

de pârâu şi la 50 m nord de drum, se află o movilă cu înălţimea de 1,80 m şi diametrul de 10-12 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 105.
e) Pe creasta care desparte *Valea Begăi* de *Valea Livezi*, la mijlocul distanţei dintre obârşiile pâraielor *Bălăşina* şi *Valea Pietrei*, la nord de drumul de ţară Bucovăţ – Drăgşineşti şi de liziera pădurii, se află patru movile aşezate pe axa E – V. Ele au înălţimile de 1, 2 şi 0,5 m şi diametrele de 12, 20, 10 şi 6 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 105-106.

¤

33. Belinţ (comună, judeţul Timiş)[82]

1. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit în anul 1970 un tezaur format din 33 monede bizantine.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 471.

¤

34. Belobreşca (comuna Pojejena, judeţul Caraş-Severin)[83]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Pe malul râului Potoc s-a descoperit ceramică smălţuită romană şi un fragment ceramic de epoca bronzului.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 341.

2. Vestigii medievale.
a) Punctul *Ţiganska Reca*.
Lângă un pod de piatră s-au semnalat urmele unei biserici de piatră.
Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Ţeicu 2003*, p. 341.
b) Punctul *Doboki Potoc*.
Aici s-au descoperit materiale ceramice de secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Mărghitan 1985*, p. 21; *Mare 2004*, p. 158.

¤

35. Bencecu de Jos (comuna Pişchia, judeţul Timiş)[84]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit un topor de cupru de tip Orşova.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 39; *Lazarovici 1983a*, p. 14.

¤

36. Bencecu de Sus (comuna Pişchia, judeţul Timiş)[85]

1. Vestigii preistorice.
a) Aici s-a descoperit un topor cu braţele în cruce de tip Jaszládány.
Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 28; *Drăgoescu 1995*, p. 317.

2. Descoperiri monetare.
a) În anul 1905 s-a descoperit un stater de aur emis de Filip II.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 251.
b) De aici provin şi doi denari imperiali romani (Domitian şi Traian) descoperiţi în perimetrul localităţilor Bencecu de Sus, Pişchia şi Murani care sunt învecinate.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 276; *Medeleţ 1994a*, p. 252.
c) În colecţia numismatică a Muzeului din Timişoara se află o monedă din bronz de la Constantinus I.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 174.

¤

37. Berecuţa (comuna Gătaia, judeţul Timiş)

¤

38. Beregsău Mare (comuna Săcălaz, judeţul Timiş)[86]

1. Vestigii preistorice.
a) Din hotar provine un tipar pentru turnat obiecte din bronz.
Bibliografie: *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 40.

2. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomilă*.
Punctul s-ar afla în hotarul satului. Aici s-ar fi descoperit urme de ziduri şi o sabie.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 106; *Drăgoescu 1995*, p. 317.

¤

39. Beregsău Mic (comuna Săcălaz, judeţul Timiş)[87]

[82] *Ibidem.*, p. 27.
[83] *Luca 2004*, p. 31; *2004a*, p. 27; *2005*, p. 27.
[84] *Luca 2005*, p. 27.
[85] *Ibidem.*, p. 27-28.
[86] *Ibidem.*, p. 28.
[87] *Ibidem.*, p. 28-29.

1. Vestigii de epocă romană.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194.

2. Movile de pământ.
a) La aproximativ 4,3 km NV de vatra satului, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 40 m, înaltă de circa 2 m, uşor reperabilă pe traseul căii ferate Timişoara – Jimbolia.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 107.

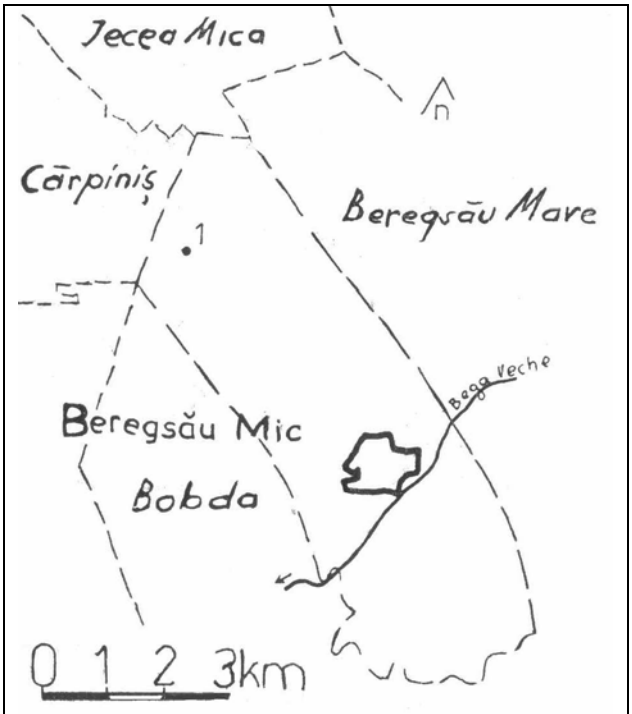

Plan 8. Beregsău Mic. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 107.

b) Punctul *Gomila Mare*.
Toponimicul se află în hotarul localității. Nu este exclus ca să fie unul şi acelaşi tumul cu cel de mai sus.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 107.

¤

40. Berini (comuna Sacoşu Turcesc, judeţul Timiş)[88]

1. Vestigii nedatate.
a) Într-o „cetate de pământ" s-a descoperit ceramică.
Bibliografie: *Matei şi Iambor 1980*, p. 514-515; *Drăgoescu 1995*, p. 318; *Rădulescu 1999-2001*, p. 48, 67.

2. Movile de pământ.

[88] *Ibidem.*, p. 29.

a) Punctul *Gomila Cerii*.
Toponimicul este semnalat în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 107.

¤

41. Berlişte (comună, judeţul Caraş-Severin)[89]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Picăţele, Picături* sau *Valea Morii*.
Săpăturile arheologice de aici au scos la iveală fragmente ceramice hallstattiene şi medievale.
În hotarul localității este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Ţeicu 1987*, p. 320, 338; *1999-2000*, p. 453; *Gumă 1993*, p. 285; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 231; *Radu şi Ţeicu 2003*, p. 53; *Geangu 2001*, p. 172; *Mare 2004*, p. 158.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Spărdovița*.
Aici s-au descoperit urme romane.
Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 338.
b) Punctul *La Poieni*.
În acest punct s-au descoperit materiale ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 158.
c) Punctele *Izlaz, Legumicol* şi *Drumul Viilor*.
În aceste puncte se semnalează descoperiri daco-romane.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 158.

3. Vestigii medievale.
a) În lunca râului s-au descoperit fragmente ceramice de secolul XIV d.Chr. şi urme ale unor cuptoare de redus minereul.
Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 338.
b) Punctul *Sălişte*.
Aici s-au semnalat urme de locuire din perioada medievală timpurie.
Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 338.

¤

42. Berzasca (comună, judeţul Caraş-Severin)[90]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Cracul cu Toacă*.
a.1.) Aici s-au descoperit materiale arheologice din epoca bronzului sau Hallstatt (un topor de bronz, trei brăţări şi un vârf de lance). Acestea au ajuns la Muzeul din Timişoara (1930).

[89] *Luca 2004*, p. 31; *2004a*, p. 27; *2005*, p. 29-30.
[90] *Luca 2004*, p. 31-32; *2004a*, p. 28; *2005*, p. 30-31.

a.2.) Pe la 1900 s-au descoperit aici fragmentele unei urne funerare cu oase calcinate provenind dintr-o necropolă.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 38, nr. 89; *Petrovszky 1973*, p. 387-388; *Săcărin 1979a*, p. 111; *Gumă 1993*, p. 251, 285.
b. Depozite de bronzuri.
În 1883 s-a descoperit, sub o placă de piatră aflată pe un deal, în direcția Liubcovei (poate pe *Stenca Liubcovei*), un **depozit de bronzuri** (50 de piese, 9 kg). Unele piese se află într-o colecție particulară la Moldova Nouă, iar altele la Muzeul din Viena (?).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 38, nr. 89; *Rusu 1963*, p. 207; *Petrovszky 1973*, p. 388; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 83; *Săcărin 1979a*, p. 112-113; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gumă 1993*, p. 251, 285; *1995*, 107-108; *Drăgoescu 1995*, p. 316-317; **** 1994*, p. 176.
c) Punctul *Șpiț I* sau *Ogaşul Odului*.
În acest punct s-a descoperit o mare cantitate de ceramică Basarabi.
Bibliografie: *Gumă 1983*, p. 68; *1993*, p. 212, 285.
Aici se amintesc urme Starčevo-Criș.
Bibliografie: *Lazarovici 1983*, p. 17.

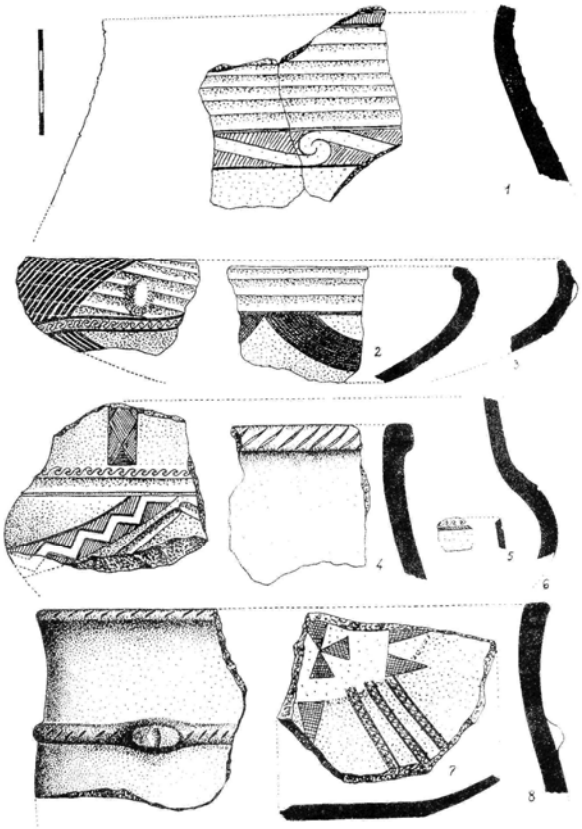

Fig. 1. Ceramică Basarabi. Berzasca. După: *Gumă 1993*, pl. LXVIII.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Stația de pompare – I.F.E.T.*
În imediata apropiere estică a comunei s-au descoperit urme culturii Basarabi şi dacice (Muzeul sătesc din Gornea).
Aici, la vest de aşezare, se află o necropolă tumulară aparținând culturii Basarabi.
Bibliografie: *Gumă şi Dragomir 1981*, p. 108-112; *Gumă 1983*, p. 67-68; *1993*, p. 212, 285; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 107; *Bozu 2000*, p. 154.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Ogaşul Neamțului, Zăscos* sau *Șpiț III*.
În apropierea km fluvial 1020, lângă un pod, în punctul numit *Ogaşul Neamțului* sau *Zăscoc* s-au descoperit mai multe bordeie. Acestea se încadrează cronologic în secolele XII-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Boroneanț 1975*; *1985*, p. 117; *Uzum 1980*, p. 136; *Mărghitan 1985*, p. 22; *Oța 2004*, p. 511.

4. Descoperiri monetare.
a) Din localitate provin monede izolate, emise în secolul IV d.Chr., fără alte precizări.
Bibliografie: *Mitrea 1960*, p. 192; *1960a*, p. 591; *Mare 2004*, p. 158.

¤

43. Berzovia (comună, județul Caraş-Severin)[91]

1. Vestigii preistorice.
a) Aici s-a descoperit un coif din bronz de tip greco-illir.
Bibliografie: *Gumă 1991*, p. 85-93; *1993*, p. 251, 285.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) *Castrul Bersobis*.
Acesta se află în vatra satului. Construcția militară a fost o vreme garnizoana *legiunii IIII Flavia Felix*.
Castrul, realizat din pământ, are două faze de construcție şi dimensiunile de 490 / 410 m. El se află pe malul din stânga Bârzavei, în intravilanul localității, fapt ce nu avantajează cercetările de aici.
Săpăturile anului 1962 au dus şi la descoperirea de materiale ceramice aparținând culturii Starčevo-Criş.
Pe latura de nord a castrului s-au descoperit materiale ceramice Tiszapolgár.

[91] *Luca 2004*, p. 32-33; *2004a*, p. 29-30; *2005*, p. 31-33.

Din anul 1998 s-au început săpăturile pentru cercetarea clădirii comandantului (*principia*).
Lângă castru s-a dezvoltat o aşezare civilă care se dezvoltă până în secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Glodariu 1966*, p. 431; *1974*, p. 277; *Protase 1967*, p. 49-51, 67; *Popescu D. 1966*, p. 392; *1966a*, p. 717; *1967*, p. 529; *1967a*, p. 365-366; *1968*, p. 685; *1969*, p. 521; *1969a*, p. 486; *1970*, p. 507; *1970a*, p. 447; *Moga 1970a* cu bibliografia veche; *Babeş 1971*, p. 363; *Mitrea 1972*, p. 138; *1972a*, p. 364; *Morintz 1973*, p. 363; *Petrovszky 1973*, p. 388; *Mărghitan 1980a*, p. 7, 15, 18, 45-47, 156; *Medeleț şi Fluture 2002*; *Medeleț et alii 2001*, p. 38; *2002*, p. 60; *2003*, p. 53; *Medeleț şi Petrovszky 1974*; *Lazarovici 1969*, p. 3; *1975a*, p. 20; *1979b*, p. 187; *1983a*, p. 14; *Ferenczi 1979*, p. 138; *Protase şi Petculescu 1975*; *Wollmann 1971*, p. 439; *1977*, p. 369-370; *Pop et alii 1982*; *Benea 1983a*, p. 152-153; *1994*, p. 312, 313; *1999a*, p. 56; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 128; *Rusu 1991*, p. 87; *Drăgoescu 1995*, p. 316, 356; *Pop 1997*, p. 592; *Țeicu 1998*, p. 79; *Németh 1997*, p. 75; *1998*; *1999-2000*, p. 387; *Izlaz 1999-2000*; *2001*; *2002-2003*; *Marinescu şi Pop 2000*, p. 114-115; *Hurduzeu 2001*, p. 123; *Mare 2004*, p. 158; *Bochiş 2004*, p. 55; *IDR*, III, 1, p. 134-136; **** 1999-2000*, p. 819, 820; **** 2001*, p. 807; **** 2001a*, p. 809; **** 2001b*, p. 811; **** 2002-2003*, p. 620; **** 2002-2003a*, p. 621; **** 2003*, p. 122.

b) Punctul *Gruniul Cetății*.
În hotarul localității este semnalată o aşezare şi monede dacice şi romane (punctul poate fi acelaşi cu cel din hotarul oraşului Bocşa).
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Medeleț 1994a*, p. 252-253; **** 1994*, p. 177; (unele monede provin de pe teritoriul castrului roman din localitate).

c) Punctul *Pătruieni* sau *Pătruene*.
Ruina bisericii medievale cercetate se află la liziera *Pădurii Ciclău*, aflată la aproximativ 2 km nord de Berzovia, în apropierea drumului care leagă Berzovia de satele Iersig şi Vermeş.
Biserica este de tip sală, cu altarul patrulater. În jurul ei se află o mică necropolă. Datarea monumentului este în secolele XIV-XV d.Chr. (curtea şi satul medieval Remetea).
Aici s-a descoperit o monedă medievală.
În acest punct s-a descoperit şi o fortificație de pământ cu şanț şi val având 150 / 100 m.
Urmele arheologice descoperite cu prilejul cercetării sistematice sunt din prima epocă a fierului, secolele III-IV d.Chr., XII-XIII d.Chr. şi XIV-XV d.Chr.
Bibliografie: *Albu 1979*, p. 547; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 133-134; *Benea 1996b*, p. 259-260; *Țeicu 1990*; *1993*, p. 230; *1998*, p. 93, 97, 122-123, 130-131, 177-178; *1999-2000*, p. 453; *2002*, p. 43; *2003*, p. 349-351; *El Susi 1990*; *Bălănescu 1990*, p. 190; *Bordea şi Mitrea 1991*, p. 236; *Drăgoescu 1995*, p. 370; *Oța 1998*, p. 116, 117; *2004*, p. 510; *Bejan 2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 158.

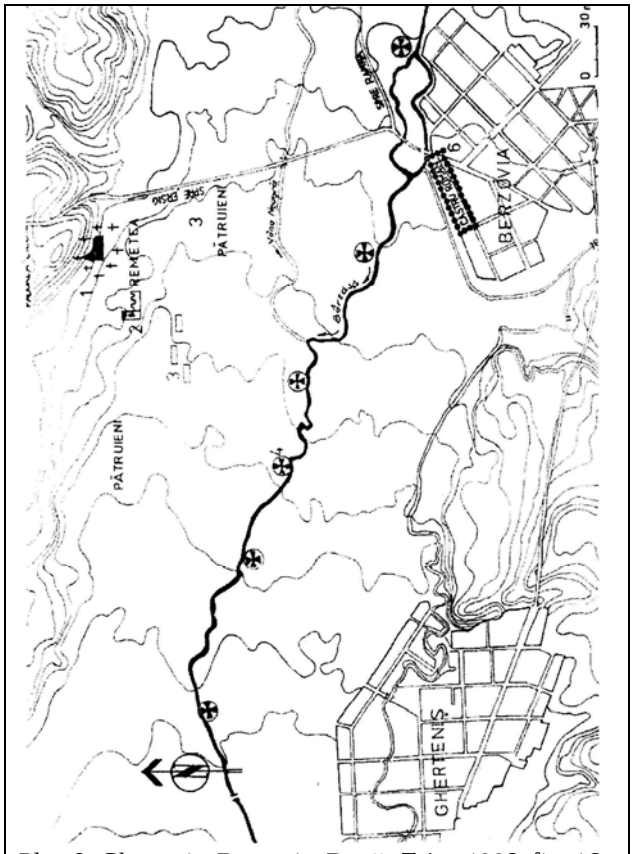

Plan 9. Gherteniş. Berzovia. După: *Țeicu 1998*, fig. 16.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Valea Stoicoane*.
Aici se află o zonă cu cuptoare de redus minereul databile între secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Țeicu 1999-2000*, p. 453-454; *Mare 2004*, p. 158.

b) Punctul *Ibor*.
Aici se află o altă zonă cu cuptoare de redus minereul databile între secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Țeicu 1999-2000*, p. 454; *Mare 2004*, p. 158-159.

c) Punctul *Grădinile Popii*.
La 2 km SE de comună, în valea *Pârâului Fizeş*, se află o aşezare de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 158.

4. Vestigii prefeudale.
a) În hotarul satului este semnalată descoperirea unui opaiț din metal cu lanț, datat în secolele IV-VI d.Chr., socotit paleocreştin.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 159.

¤

44. Bethausen (comună, județul Timiş)

¤

45. Bichigi (oraş Făget, județul Timiş)[92]

1. Vestigii prefeudale.
a) La circa 250 m de ultimele case ale satului, pe partea din dreapta *Văii Dicornului*, în ambele părți ale drumului spre Begheiul Mic, au fost descoperite fragmente ceramice de secolele V-VI d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 159.

¤

46. Bigăr (comuna Berzasca, județul Caraş-Severin)

¤

47. Biled (comună, județul Timiş)[93]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) La aproximativ 2,5 km NE de vatra satului şi la circa 2,7 km nord de o movilă, la hotarul cu localitatea Satchinez, în dreapta drumului de legătură Biled – Satchinez, se află o movilă de pământ, înaltă de circa 2,5 m, cu diametrul de circa 50 m. Aici s-a descoperit un ciocan din piatră neolitic şi urmele unei construcții medievale.
Aşezarea neolitică de aici se datează în vremea culturii Vinča, faza A.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 109; *Draşovean 1989*, p. 37-38.
b) Punctul *Kalvarienberg*.
La aproximativ 0,9 km sud de marginea satului şi la 1,7 km nord de movila anterioară, în dreptul drumului județean Timişoara – Sânnicolau Mare, se află, la numărul topografic 384/385, o movilă de pământ înaltă de circa 4 m, cu diametrul de circa 50 m. Ea a fost amenajată ca loc de cult romano-catolic. La arătură se recoltează materiale arheologice aparținând evului mediu timpuriu şi dezvoltat.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 108.
c) La 2 km NE de localitate, pe terasa aflată la nord de lunca joasă a râului Ier, la 500 m de pârâu, s-a descoperit o aşezare daco-romană suprapusă de o alta aparținând epocii medievale timpurii.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 232.
d) Între terasamentul căii ferate şi şoseaua Biled – Şandra (în dreptul bornei cu km 587), s-a descoperit o aşezare prefeudală care suprapune o alta daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 232-233; *Mare 2004*, p. 159, 160.
e) În zona terasei aflată la 3 km ENE de Biled, la circa 300 m sud de linia de înaltă tensiune, au apărut urme arheologice din mai multe epoci istorice, între care şi daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 232; *Mare 2004*, p. 159.
f) Pe terasa înaltă aflată la 3 km de localitate, la SE de balta cu stuf, pe traseul unui drum de țară, se află vestigii arheologice din mai multe epoci istorice între care şi cea daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 233; *Mare 2004*, p. 159.
g) La 250 m SSE de un tumul, pe malul nordic al râului Ier, apar urme arheologice din neolitic, Hallstatt şi perioada daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 233; *Mare 2004*, p. 159.
h) La circa 2000 m est de rețeaua de stâlpi de înaltă tensiune (în dreptul stâlpilor 192-193), în apropierea unei cazemate de beton, s-a descoperit o aşezare neolitică suprapusă de una daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 234; *Mare 2004*, p. 159.
i) La 500 m sud de drumul de acces al Schelei de extracție Şandra, aflat între Biled şi Satchinez, apar urmele unei întinse aşezări cu mai multe niveluri de locuire.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 234-235; *Mare 2004*, p. 159.
j) Pe traseul stâlpilor de înaltă tensiune (stâlpul 205), la est şi vest de acesta, se află o aşezare daco-romană suprapusă de una de secolele X-XII d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 235; *Mare 2004*, p. 159.
k) La circa 900 m SE de aşezarea 1j se află o stațiune cu stratigrafie complexă: neolitic, daco-roman şi secolele X-XII d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 235-236; *Mare 2004*, p. 159.

2. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localității, la 4 km NNE de localitate, la est de podul de piatră peste râul Ier, la sud de un vechi curs de apă, se semnalează descoperiri de epocă daco-romană.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194; *Benea 1996b*, p. 232; *Mare 2004*, p. 119.
b) Pe un promontoriu din hotarul localității s-a descoperit o aşezare daco-romană.

[92] *Luca 2005*, p. 33.
[93] *Ibidem.*, p. 33-36.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 233; *Micle 2001*, p. 131; *Mare 2004*, p. 159.
c) La est cu circa 200 m de stâlpii 201-202 s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 233; *Mare 2004*, p. 160.
d) La 3 km ENE de Biled, la est de balta cu stuf, pe o terasă orientată E-V, a fost descoperită o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 233; *Mare 2004*, p. 160.
e) Pe terasa inferioară a pârâului Ier, la 1 km est de aşezarea de la punctul 1g, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 233-234; *Mare 2004*, p. 160.
f) La 250 m est de reţeaua de înaltă tensiune, în dreptul stâlpilor 182-186, apar fragmente ceramice daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 234; *Mare 2004*, p. 160.
g) La circa 1000 m est de reţeaua de înaltă tensiune (stâlpii 194-197) s-a descoperit o întinsă aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 234; *Mare 2004*, p. 159.
h) La 150 m vest de podul peste pârâul Ier, pe un promontoriu, se află o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 235; *Mare 2004*, p. 159.
i) În apropierea drumului agricol se întinde o mică aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 235; *Mare 2004*, p. 160.
j) La circa 1,2 km est de şoseaua Biled – Becicherecu Mic, pe traseul unei conducte, la circa 1,5 km sud de localitatea Biled, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 235; *Mare 2004*, p. 160.

3. Movile de pământ.
a) La aproximativ 2,5 km SV de vatra satului, în apropierea hotarului cu Iecea Mare, în partea din dreapta drumului de legătură dintre cele două localităţi, se află o movilă de pământ înaltă de circa 3 m şi cu diametrul de 40-50 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 108.
b) La aproximativ 4 km sud de vatra satului, în apropierea hotarului cu Becicherecu Mic, în partea din stânga drumului de legătură dintre cele două localităţi, se află o movilă înaltă de aproximativ 6 m şi cu diametrul de circa 50-60 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 108.
c) La aproximativ 2,4 km SE de vatra satului şi la circa 1,9 km nord de movila de la punctul anterior, se află o movilă de pământ înaltă de circa 4,5 m, cu diametrul de 50 m, plasată pe partea din stânga aceluiaşi drum.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 108.
d) Punctul *Apa Mare*.
În apropierea braţului de apă cu numele *Apa Mare*, braţ mort al râului Beregsău, la aproximativ 0,4 km est de localitate şi la circa 2 km nord de movila anterioară, se află o movilă de pământ, înaltă de circa 3,5 m, cu diametrul de circa 40 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 109.

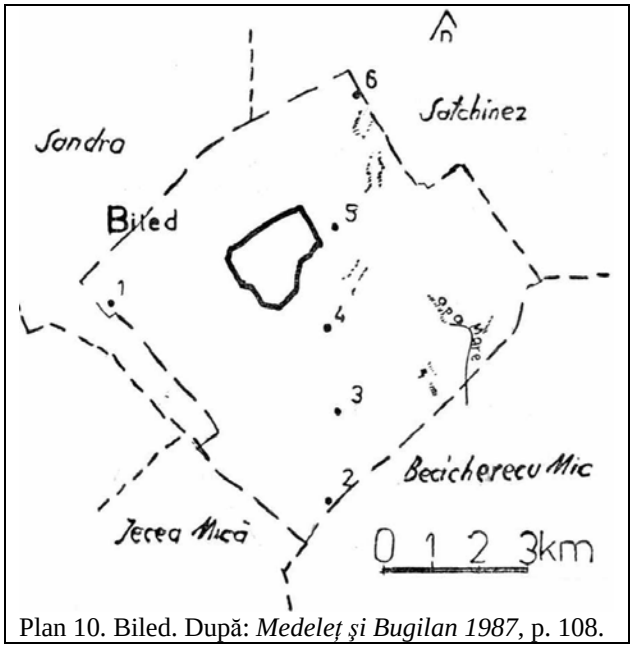

Plan 10. Biled. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 108.

4. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri monetare aparţinând perioadei secolul I î.Chr.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 277; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193.
b) În anul 1847 s-a descoperit un tezaur format din circa 2000 monede romane din aur, argint şi bronz de la împăraţii Traianus, Hadrianus, Caracalla, Gordianus III, Claudius II Gothicus, Constantinus I „şi alţii”.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 236; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 174-175; *Mare 2004*, p. 159.
c) Pe teritoriul localităţii se semnalează un tezaur format din monede bătute de M. Antonius pentru legiuni.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Medeleţ 1994a*, p. 253.
d) De pe raza localităţii s-a descoperit un tezaur monetar de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 236.

¤

48. Biniş (comuna Doclin, judeţul Caraş-Severin)[94]

1. Movile de pământ.
a) Movilele de hotar ale satului sunt atestate documentar în anul 1597.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 109.

¤

49. Birchiş (comună, judeţul Arad)[95]

1. Vestigii preistorice.
a) Fără precizări topografice s-au descoperit pe teritoriul comunei cinci inele de aur cu patru muchii, mai înguste la capete databile, probabil, la sfârşitul epocii bronzului.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 157, nr. 83; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Gumă 1993*, p. 244, 285; *Drăgoescu 1995*, p. 318; **** 1999*, p. 44-45.

2. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit un fragment de conductă romană.
Bibliografie: **** 1999*, p. 44-45.

¤

50. Birda (comuna Gătaia, judeţul Timiş)[96]

1. Movile de pământ.
a) La est de sat, pe şoseaua Gătaia – Birda, în partea din stânga acesteia, în faţa cantonului, este semnalată o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 109.

¤

51. Blajova (comuna Nichiţdorf, judeţul Timiş)[97]

1. Movile de pământ.
a) La vest de sat, peste râul Pogăniş, sunt semnalate ridicături de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 109.

¤

52. Bobda (comuna Cenei, judeţul Timiş)[98]

1. Vestigii preistorice.

a) Materialele arheologice de epoca bronzului de aici (necropolă cu două faze de înmormântare) se încadrează în partea târzie a perioadei şi în perioada hallstattiană.
De aici provine şi un fragment de brăţară din fier.
Bibliografie: *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 12; *Mărghitan 1980*, p. 74, 78; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192, 193; *Boroffka 1987*, p. 62; *Gumă 1993*, p. 151 şi urm., 285; *1995*, p. 104 şi urm.; *1997*, p. 15; *Medeleţ 1995a*, p. 289 şi urm.; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 71; **** 1994*, p. 188.

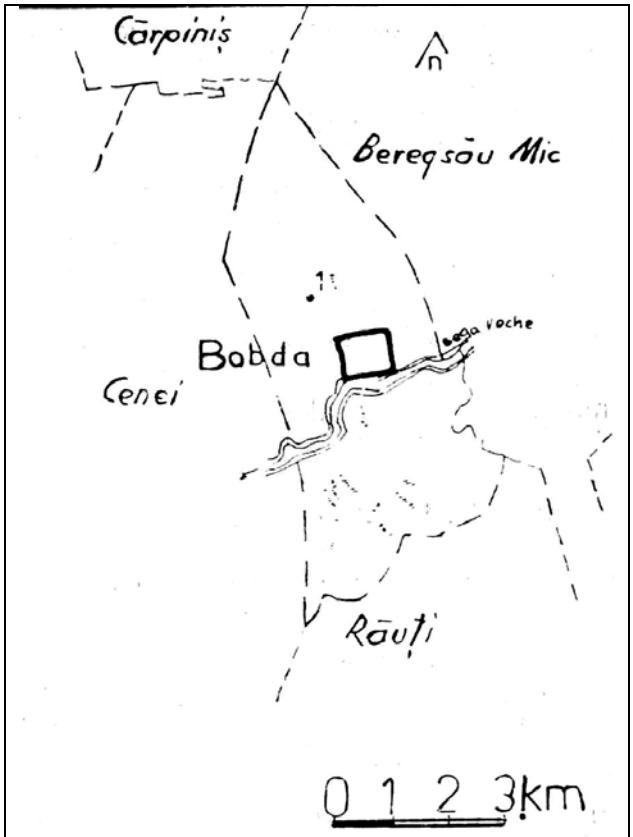

Plan 11. Bobda. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 110.

2. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomila din Via Spăii*.
La 1250 m NV de sat şi la 420 m vest de drumul Bobda – Cărpiniş, se află o movilă de pământ înaltă de 6 m, cu diametrul de 40 m şi o suprafaţă de 2512 m^2.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 109.
b) Punctul *Gomila de lângă Sat* sau *Gomila lui Bagi*.
La 1,2 km nord de sat, la drumul mare, la 300 m est de drumul Bobda – Cărpiniş, se află o movilă de pământ înaltă de 5 m, cu diametrul de 50 m şi suprafaţa de 3925 m^2.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 109.

3. Descoperiri monetare.

[94] *Luca 2004*, p. 33; *2004a*, p. 30; *2005*, p. 37.
[95] *Luca 2005*, p. 37.
[96] *Ibidem*.
[97] *Ibidem*.
[98] *Ibidem.*, p. 37-38.

a) La circa 2-3 km de Bobda, pe un grind aflat în partea din dreapta şoselei Bobda – Cenei, s-a descoperit o monedă de bronz slab păstrată (Constantius II) asociată cu fragmente ceramice de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 175.

¤

53. Bodo (comuna Balinţ, judeţul Timiş)[99]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Movila lui Cordoş* sau *Cardoş*.
Tumulul cercetat sistematic se află în *Lunca Begheiului*, pe marginea drumului judeţean Balinţ – Bethausen – Făget, la 1,5 km NV de sat.
Mormântul descoperit în tumul aparţine seriei „cu ocru". Pe manta s-au descoperit materiale ceramice contemporane cu cultura Coţofeni.
Bibliografie: *Stratan 1974*; *Moroz-Pop 1983a*, p. 469; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 201; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 109-111; *Gogâltan 1995a*, p. 57 şi urm.; *Ciugudean 2000*, p. 65.

2. Movile de pământ.
a) Movila descrisă mai sus face parte dintr-un grup de trei movile, aflate toate la E-NE de sat, cu dimensiunile asemănătoare. Cea mai îndepărtată este la est de sat, a doua la circa 500 m de sat, în stânga şoselei Coşteiu – Făget, iar cea de a treia este plasată în apropierea cimitirului satului.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 111.

3. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Sub Deal*.
La 300 m nord de tumul se află o aşezare aparţinând culturii Coţofeni cu influenţe Baden.
Bibliografie: *Roman 1976*, p. 80; *Moroz-Pop 1983a*, p. 469; *Crişan S. 1998*, p. 3.
b) În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192.
c) De aici provin materiale ceramice Basarabi.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 212, 285.

4. Vestigii nedatate.
a) Punctul *Selişte*.
Din acest punct provin fragmente osteologice animale.
Bibliografie: *Stratan 1974*, p. 72.

5. Descoperiri monetare.
a) Din hotarul satului provine un sestert emis de Domitian.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 253.

[99] *Ibidem.*, p. 38-39.

¤

54. Bocşa (oraş, judeţul Caraş-Severin)[100]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Valea Vornicului*.
Aici s-au descoperit materiale ceramice aparţinând culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Roman 1976*, p. 80; *Ciugudean 2000*, p. 65.

2. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localităţii este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B.
b) Punctele *Grădini, Valea Bocşiţei, Dealul Pietrii, Ogaşul Sârbului, Canton Groza* şi *Valea Dognecei*.
În toate aceste puncte s-au descoperit artefacte şi urme ale activităţii unor comunităţi de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 160.

3. Descoperiri monetare.
a) Dintr-un loc necunoscut din arealul localităţii provine o tetradrahmă thasiană.
Bibliografie: *Gudea 1971*, p. 140; *Glodariu 1971*, p. 76; *1974*, p. 261; *Mitrea 1973*, p. 404; *1973a*, p. 139; *Medeleţ 1994a*, p. 253.

4. Mine şi cariere.
a) Punctul *Cracul de Aur*.
Mina Bocşa, aflată în munţii Dognecea, ar fi furnizat aur.
După opinia unor cercetători aceasta ar fi funcţionat pentru exploatarea fierului în epoca romană, cea medievală şi modernă.
Bibliografie: *Protase 1967*, p. 51, 53; *Mărghitan 1980a*, p. 102; *Benea 1983a*, p. 154; *1996b*, p. 161; *Drăgoescu 1995*, p. 319; *Wollmann 1996*, p. 152-153; *Boroneanţ 2000*, p. 120.

¤

55. Bocşa Montană (oraş Bocşa, judeţul Caraş-Severin)[101]

1. Vestigii preistorice.
a) Într-un punct neprecizat de pe teritoriul localităţii s-au descoperit materiale ceramice aparţinând culturii Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 388; *Lazarovici 1979b*, p. 188.

[100] *Luca 2004*, p. 33; *2004a*, p. 30-31; *2005*, p. 39-40.
[101] *Luca 2004*, p. 34-35; *2004a*, p. 31-33; *2005*, p. 40-42.

b) La nord de Bocşa Vasiovei (*Muntele Areniş*, lângă izvoarele Smidei) se află o ridicătură de pământ cu şanţ dublu.
Materialele ceramice recoltate aparţin epocii bronzului.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 204, nr. 107; *Petrovszky 1973*, p. 390.
c) La 1 km sud de *Dealul Colţan* s-a descoperit un celt.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 390.
d) În spatele caselor muncitoreşti (cele 5 case) pe *Dealul Pietrii* s-a descoperit, în anul 1961, o aşezare hallstattiană.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 390.
e) Punctul *Vărzărie.*
Pe locul numit astfel s-a descoperit, în anul 1962, zgură.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 390.
f) Punctul *Ogaşul Sârbului*.
g) În acest loc, situat în hotarul localităţii, s-a descoperit în anul 1960-1961, zgură şi chirpici.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 390.
h) Punctul *Grădina Popii*.
În locul numit *Grădina Popii* s-au descoperit fragmente ceramice lucrate cu mâna, asociate cu zgură (1962).
Datarea materialului arheologic se face în Hallstatt.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 391.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a.1.) Punctul *Dealul Colţan*.
Dealul Colţan este situat la SE de Bocşa Montană, lângă gara cu acelaşi nume. Calea ferată Reşiţa – Timişoara îl înconjoară. Pe deal au funcţionat aşezări în mai multe epoci preistorice: fragmente ceramice Baden; pe platoul dealului se află o aşezare Coţofeni (Muzeul din Reşiţa; Muzeul din Budapesta). Pe versantul de est a dealului a fost localizată în anul 1948 (Dumitru Berciu) o întinsă aşezare prezentând un singur strat de cultură aparţinând culturii Coţofeni; În partea de nord a dealului s-au descoperit trei peşteri cu materiale arheologice Coţofeni. În zonă s-a descoperit şi un sceptru de piatră.
În peşteri se semnalează şi materiale arheologice eneolitice.
Bibliografie: *Müller 1965a*; *Petrovszky 1973*, p. 389; *Roman 1976*, p. 9, 80; *Mărghitan 1979*, p. 62; *Lazarovici 1979b*, p. 192; *Petrovszky et alii 1981*, p. 438; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 203; *Rogozea 1987*, p. 360; *Maxim 1993*, p. 67; *Gumă 1993*, p. 251, 285; *Drăgoescu 1995*, p. 319; *Petrescu 2000a*, p. 23, 27; *Boroneanţ 2000*, p. 24-25, 34; *Medeleţ 2000*, p. 13; *Ciugudean 2000*, p. 65; *2002*; **** 1994*, p. 188, 190. În anul 1961, în colecţiile Muzeului din Reşiţa a intrat prin donaţie un lot important de materiale ceramice şi alte obiecte provenind de pe acest deal.
a.2.) În timpul unor periegheze din anul 1961-1963, în partea nordică a dealului, s-a descoperit o aşezare de la începutul epocii bronzului.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 389.
a.3.) Depozite de bronzuri.
La poalele dealului, în zona unor cuptoare de var, s-a descoperit, în anul 1886, un **depozit de bronzuri**.
Acesta se datează la sfârşitul epocii bronzului, în seria Cincu-Suseni (Ha A_1 – *Bocşa I*).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 204, nr. 107; *Rusu 1963*, p. 207; *Petrovszky 1973*, p. 389; *Vulpe 1975*, p. 61; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 85; *Săcărin 1979a*, p. 113; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gumă 1993*, p. 251, 285; *Gogâltan 1999-2000*, p. 230; **** 1994*, p. 190.
a.4.) Dintr-un punct neprecizat al dealului provine un vas de lut şi o spirală din sârmă de aur în patru muchii, datând din epoca bronzului.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 204, nr. 107; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu 1972*, p. 44; *Petrovszky 1973*, p. 390; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gumă 1993*, p. 244, 285.

b. Punctul *Smida (Şmida) Veche* sau *Gruniul Cetăţii*.
La *Smida Veche*, în punctul *Gruniul Cetăţii*, au fost efectuate sondaje în anii 1960-1962.
S-au descoperit materiale ceramice Coţofeni şi mai târzii.
Tot aici s-au descoperit şi 17 monede romane din bronz, emise în secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Müller 1965*; *Petrovszky 1973*, p. 390; *Cădariu 1974*, p. 76-79; *Petrovszky şi Cădariu 1979*, p. 47; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 203; *Maxim 1993*, p. 67; *Ţeicu 1998*, p. 60, 61; *Ciugudean 2000*, p. 65; *Mare 2004*, p. 160; **** 1994*, p. 177, 190.

3. Mine şi cariere.
a) În hotarul localităţii este amintită o spălătorie de aur.
Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 51; *Iaroslavschi 1997*, p. 16; *Gogâltan 1998*, p. 14.
b. Punctul *Smida (Şmida) Veche* sau *Gruniul Cetăţii*.
Aici se observă urme de exploatări aurifere şi de fier.
Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 51; *Petrovszky 1973*, p. 390; *Cădariu 1974*, p. 76-79; *Wollmann 1996*, p. 235; *Ţeicu 1998*, p. 60, 61; *Gogâltan 1998*, p. 14.

4) Movile de pământ.
a) Punctul *Pohoanca*.

Se aminteşte o movilă aplatizată, la marginea localităţii, pe malul din stânga *Pârâului Moşcandini*.
În preajma movilei s-au descoperit fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 109; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 51; *Ţeicu 1999-2000*, p. 454; *Mare 2004*, p. 160.

5. Descoperiri monetare.
a) Lângă gara Colţan s-a descoperit o monedă romană imperială.
Bibliografie: *Mitrea 1963*, p. 469; *1963a*, p. 595.

¤

56. Bocşa Română (oraş Bocşa, judeţul Caraş-Severin)[102]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Ibrilonţ*.
În acest loc s-au descoperit materiale ceramice neolitice şi silexuri (1960-1961).
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 391; *Lazarovici 1979b*, p. 188.

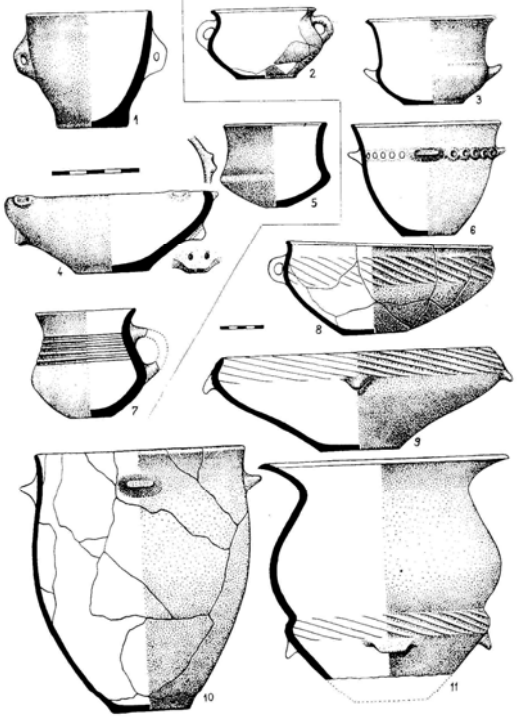

Fig. 2. Ceramică hallstattiană. Bocşa Română. După: *Gumă 1993*, pl. XXXIX.

b) Între Bocşa Română şi Ramna s-a descoperit, în anul 1851, un cuţit de silex.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 238, nr. 45; *Petrovszky 1973*, p. 391.

c) Depozite de bronzuri.
În 1901 s-a descoperit, în hotarul Bocşei, un **depozit de bronzuri** într-un vas de lut. Din depozit mai face parte şi o altă piesă (*Bocşa II*).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 238, nr. 45; *Petrovszky 1973*, p. 391; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 85; *Săcărin 1979a*, p. 113; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gumă 1993*, p. 251, 285.
d) Punctul *Via lui Vântu*.
În hotarul cu *Dealul Mare* s-au descoperit materiale ceramice hallstattiene.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 391; *Gumă 1993*, p. 285; *1995*, p. 112 şi urm.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Dealul Mare*.
Pe deal, în dreapta drumului ce duce spre Ramna, s-a descoperit o necropolă hallstattiană de incineraţie, formată din 8 morminte.
Aici sunt şi resturile unei fortificaţii cu val şi şanţ (*Cleanţu lui Variu*).
S-au executat săpături în anii 1961-1962.
În hotar, pe *Dealul Mare*, este semnalat un depozit de bronzuri din Ha A_2-B_1 (*Bocşa III*).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 238, nr. 45; *Popescu D. 1963*, p. 455; *1963a*, p. 574; *Petrovszky 1973*, p. 391; *Gumă 1993*, p. 285; *Gumă şi Dragomir 1985*, p. 120; *Medeleţ 2000*, p. 13-14; **** 1994*, p. 190.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Aşezarea romană se află în partea de nord a localităţii actuale.
Bibliografie: *IDR*, III, 1, p. 133-134.
b) Punctul *Valea Moraviţei*.
Fără alte precizări, se amintesc movile de pământ.
Acestea par a fi aceleaşi cu cele amintite de Iaroslavschi şi Lazarovici, puse în legătură cu reducerea minereului de fier în secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 109; *Benea 1996b*, p. 236-237; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 128; *Ţeicu 1999-2000*, p. 454; *Mare 2004*, p. 160.
c) La 2 km spre Berzovia, pe partea din stânga şoselei, pe valea îngustă a unui pârâu aflat în spatele Complexului avicol, a fost identificată o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 160.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *Cetăţuia, Gruniul Cetăţuica*; *Cetatea Cuieşti*.
În *Valea Vernicului* au fost descoperite, în anii 1960-1961, materiale ceramice Coţofeni.
Aici a existat o fortificaţie medievală timpurie datată încă din secolele IX-X d.Chr.

[102] *Luca 2004*, p. 35-36; *2004a*, p. 33-34; *2005*, p. 43-44.

La 1349 este atestat *districti castri Kuesd*, mai apoi *castrum Kvest* (1395), cetatea Bârzavei (1379, 1400) şi *castrum Bokcha* (1597). Cetatea Bocşei este amintită sub numele *castri et oppidi Bockza*.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 391; *Cădariu 1974*, p. 75-76; *Petrovszky şi Cădariu 1979*, p. 48; *Matei şi Iambor 1980*, p. 515; *Oprinescu 1996*; *Ţeicu 1989a*; *1998*, p. 92, 209-211; *Rusu A.A. 1998*, p. 11; *Ciugudean 2000*, p. 65; **** 1994*, p. 190.

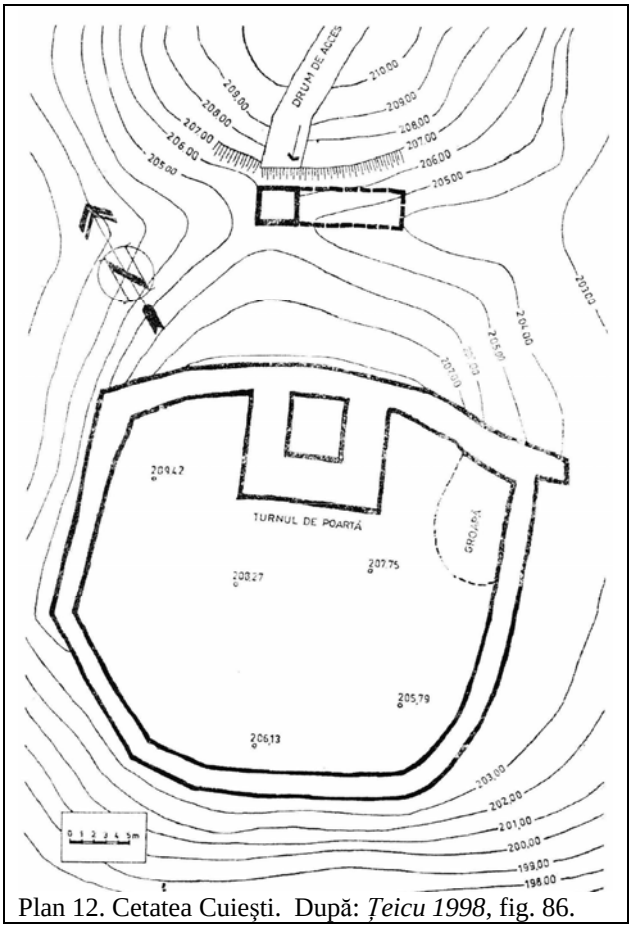

Plan 12. Cetatea Cuieşti. După: *Ţeicu 1998*, fig. 86.

b) *Mănăstirea franciscană* este amintită în a doua jumătate a secolului XIV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 1998*, p. 178-179; *Rusu et alii 2000*, p. 74.

5. Descoperiri monetare.
a) Din hotarul localităţii provine un tezaur (descoperit în anul 1851) format din 119 monede imperiale romane (Vespasian la Traianus Decius).
Bibliografie: *Petac 1998-2003*; *Hügel 2003*, p. 109, 111; **** 1994*, p. 190.

¤

57. Bocşa Vasiovei (oraş Bocşa, judeţul Caraş-Severin)[103]

1. Vestigii preistorice.
a) Aici este menţionată o aşezare aparţinând culturii Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Kutzián 1944*, p. 46, 94; *Lazarovici 1979b*, p. 188.

2. Punctul *Valea Godinovei*.
Mănăstirea de la Izvor este ortodoxă şi poartă hramul *Sfântul Ilie*.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 74.

¤

58. Bodrogu Nou (comuna Felnac, judeţul Arad)[104]

1. Vestigii preistorice.
a) Dintr-un loc neprecizat din hotarul localităţii provine un ciocan din piatră.
Bibliografie: **** 1999*, p. 45.
b) Punctul *Pădure*.
Fragmente ceramice aparţinând culturii Baden au fost recoltate din hotarul localităţii.
Bibliografie: *Roman 1976*, p. 80; *1976a*, p. 32; *Roman şi Németi 1978*, p. 12; *Mărghitan 1979*, p. 59; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 201; **** 1999*, p. 132.

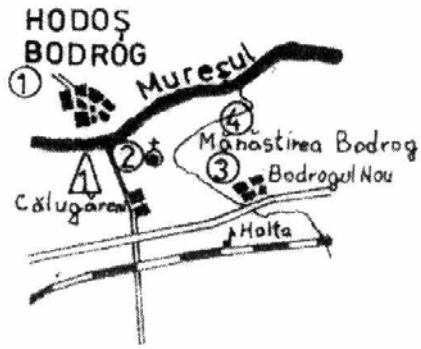

Plan 13. Bodrogu Nou. Călugăreni. După: **** 1999*, fig. 10.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) La NV de sat, în incinta mănăstirii, cu ocazia unor lucrări de restaurare, s-au descoperit, în fundaţia turnului-locuinţă, fragmente de cărămizi romane. Cu aceeaşi ocazie s-au descoperit fragmente ceramice de secolele XI-XII d.Chr.
Bibliografie: *Hügel 2000*, p. 34.; *Oţa 2004*, p. 504; **** 1999*, p. 45.
b) Punctul *La Hodaie*.

[103] *Luca 2004*, p. 36; *2004a*, p. 34; *2005*, p. 44-45.

[104] *Luca 2005*, p. 45-46.

La nord de sat, se pot observa la suprafaţa solului urmele unei fortificaţii de pământ (100 / 60 m). Valul se păstrează pe o înălţime de 0,8 m şi o lăţime de 3 m.
Aici s-au descoperit materiale ceramice de epoca bronzului şi de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Luca 1985a*; *Pădureanu 1985*, p. 30-31; *1987-1988*, p. 509; *1988*, p. 39; *1988a*, p. 383; *Lazarovici 1990*, p. 23; *Boroffka 1994*, p. 24; *Fazekaş 1996-1997*, p. 53; *Mare 2004*, p. 160; **** 1999*, p. 45.
c) Punctul *Către Vale*.
La extremitatea nordică a terasei *La Hodaie*, în imediata apropiere a vechiului curs al Mureşului, a fost descoperit material arheologic aparţinând culturii Banatului (faza I), eneoliticului (cultura Tiszapolgár), epocii bronzului (cultura Otomani), secolelor III-IV, X-XIII şi XIII-XIV d.Chr.
Bibliografie: *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 124; *Luca 1985a*; *Pădureanu 1979*, p. 152; *1985*, p. 30-31; *1987-1988*, p. 509; *1988*, p. 39; *1988a*, p. 383; *Boroffka 1994*, p. 24; *Fazekaş 1996-1997*, p. 53; *Kalmar-Maxim 1999*, p. 145; *Oţa 2004*, p. 504; *Bochiş 2004*, p. 56; **** 1999*, p. 45.

3. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea Bodrog.
Mănăstirea ortodoxă a fost refăcută pe un alt amplasament decât cel al mănăstirii atestate în secolele XII-XIII d.Chr. Mănăstirea actuală a fost construită între secolele XIV-XV d.Chr.
Aşezarea medievală timpurie din jurul mănăstirii se datează o dată cu secolul XII d.Chr.
Bibliografie: *Munteanu 1981*; *Rusu et alii 2000*, p. 74-77; *Oţa 2004*, p. 504.
b) Punctul *Bisericuţă*.
Aici apar materiale medievale (cahle).
Bibliografie: *Rusu A.A. 2000*, p. 70-71.

¤

59. Bogâltin (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)[105]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Gogâltan*.
În peşteră s-ar afla schelete umane.
Bibliografie: *Petrescu 2004*, p. 24.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Vârful Gogâltan*.
Pe culmea muntelui se află o aşezare Coţofeni, faza a treia.
Bibliografie: *Petrescu 1999-2000*, p. 130-131; *2001*, p. 41.

3) *Schitul ortodox* de aici poartă hramul *Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel*.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 78.

¤

60. Bogda (comună, judeţul Timiş)[106]

1. Vestigii preistorice.
a) De aici provine un topor din piatră.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 319.

¤

61. Bogodinţ (comuna Sasca Montană, judeţul Caraş-Severin)[107]

1. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Sălişte*.
La sfârşitul secolului XIX s-a descoperit aici un mare tezaur monetar medieval.
Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 325; *Bălănescu 1990*, p. 193.

¤

62. Boina (comuna Dalboşeţ, judeţul Caraş-Severin)

¤

63. Boinița (comunei Dalboşeţ, judeţul Caraş-Severin)

¤

64. Bojia (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

65. Boldur (comună, judeţul Timiş)[108]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *La Gomilă*.
În apropiere de Boldur, la est de staţia de cale ferată, la SE de sat, la nord de calea ferată şi de şoseaua Lugoj – Buziaş, se află o formă de pământ artificială (un grind prelung, tell format din mai multe movile aplatizate care la capătul de NE se termină cu o movilă proeminentă cu diametrul de 15 m şi înălţimea de 1 m). De la suprafaţă s-au adunat fragmente ceramice

[105] *Luca 2004*, p. 36; *2004a*, p. 34; *2005*, p. 46.

[106] *Luca 2005*, p. 46
[107] *Luca 2004*, p. 36-37; *2004a*, p. 34; *2005*, p. 46.
[108] *Luca 2005*, p. 47.

aparținând culturii Vinča (Maria Moroz-Pop o plasează în hotarul orașului Lugoj).
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 188; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192; *Moroz-Pop 1983a*, p. 475; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 111.

¤

66. Bolvaşnița (comună, județul Caraş-Severin)[109]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității autorii au cercetat o așezare aparținând culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Gumă şi Oprinescu 1996*.

2. Movile de pământ.
a) Pe terenul lui Petru Ghiula (nr. de casă 48).
Pe acest loc se află un tumul (?), cu diametrul de 200 m şi înălțimea de 7-8 m (vezi punctul 1).
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 111.

3. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localității, la ieşirea din satul Vârciorova, este semnalată o așezare rurală de secolele II-III d.Chr.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 105; *Mărghitan 1980a*, p. 103; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 129; *Benea 1996b*, p. 237; *IDR*, III, 1, p. 141.

4. Mine şi cariere.
a) Mina de aur Bolvaşnița.
Mina se află la 5 km amonte de castrul Mehadia, pe afluentul Bolvaşnița. Ea ar fi fost exploatată în epoca romană, dar şi înainte de aceasta. Tot aici se află şi o așezare rurală romană.
Bibliografie: *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 129; *Iaroslavschi 1997*, p. 16; *Gogâltan 1998*, p. 14; *Boroneanț 2000*, p. 120.
Spălătoriile de aur de aici ar fi funcționat încă din preistorie.
Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 51.

¤

67. Borlova (comuna Turnu-Ruieni, județul Caraş-Severin)[110]

1. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localității, în anul 1885, este semnalat un tezaur format din câteva sute de monede din bronz şi argint din secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Mare 2004*, p. 161; **** 1994*, p. 196.

2. Mine şi cariere.
a) Mina de aur Borlova.
Aceasta se află pe afluentul Sebeş al Timişului.
Această mină ar fi funcționat în epoca romană, dar şi înainte de aceasta. În același punct din hotar s-ar afla şi o așezare rurală de secolele II-IV d.Chr.
Bibliografie: **** 1994*, p. 196; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 129; *Iaroslavschi 1997*, p. 16; *Boroneanț 2000*, p. 120.
Spălătoriile de aur de aici ar fi funcționat încă din preistorie.
Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 51; *Gogâltan 1998*, p. 14.

3. *Schitul ortodox de pe Muntele Mic* poartă hramul *Sfântul Ilie*.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 79.

¤

68. Borlovenii Noi (comuna Prigor, județul Caraş-Severin)[111]

1. Vestigii de epocă romană.
a) În nordul localității se pot vedea urmele drumului roman.
Bibliografie: *Moga şi Gudea 1975*, p. 139.
b) Punctul *Iblăciua*.
Aici s-a descoperit, în anul 1926, s-a descoperit o inscripție romană.
Bibliografie: *Moga şi Gudea 1975*, p. 139.

¤

69. Borlovenii Vechi (comuna Prigor, județul Caraş-Severin)[112]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Leu* sau *Vârful Leului*.
La 2 km de sat, spre nord, pe platoul unui deal, au fost descoperite fragmente ceramice din epoca mijlocie a bronzului.
Așezarea este fortificată în epoca dacică.
La poalele dealului, în punctul *Sălişte*, s-a descoperit așezarea contemporană cu fortificația de pe deal.
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 557; *Țeicu 2003*, p. 352.

2. Movile de pământ.

[109] *Luca 2004*, p. 37; *2004a*, p. 35; *2005*, p. 47-48.
[110] *Luca 2004*, p. 37; *2004a*, p. 35; *2005*, p. 48-49.
[111] *Luca 2004*, p. 37-38; *2004a*, p. 35-36; *2005*, p. 49.
[112] *Luca 2004*, p. 38; *2004a*, p. 36; *2005*, p. 49-50.

a) Punctul *Morii Vechi*.
Pe terasa râului Nera, la ieşirea din sat, în amonte, este semnalată o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 111.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Bălții Negre*.
Aici se află urmele unei aşezări antice de secolele III-IV d.Chr. la locul numit *La Mănăstire*.
Bibliografie: *Moga şi Gudea 1975*, p. 140; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 129; *Benea 1996b*, p. 237; *Mare 2004*, p. 161.

4. Descoperiri monetare.
a) De aici provine o monedă de la Tiberiu.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 253.

¤

70. Borlugi (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

71. Boteşti (comuna Bârna, județul Timiş)

¤

72. Botineşti (comuna Bârna, județul Timiş)

¤

73. Bozovici (comună, județul Caraş-Severin)[113]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Vărsături*.
Pe malul din dreapta Nerei s-a descoperit o aşezare preistorică, la circa 300 m de *Valea Agrişului*.
Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 357.

2. Vestigii dacice.
a) Ovidiu Bozu aminteşte, în hotarul localității, o fortificație dacică.
Bibliografie: *Bozu 2000*, p. 155.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Cimitirul Catolic*.
Punctul este situat la marginea sud-estică a Bozoviciului, pe panta *Dealului Beclean*.
Aici s-au descoperit artefacte de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 357.

4. Vestigii medievale.

[113] *Luca 2004*, p. 38-39; *2004a*, p. 36-37; *2005*, p. 50-51.

a) Punctul *Tăria*.
Aşezare medievală dispărută.
Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 354.
b) Punctul *Târgovişte*.
În hotar se află vatra unei aşezări medievale de secol XIV d.Chr. (aici a funcționat aşezarea medievală cu acelaşi nume)
Bibliografie: *Țeicu 2001*, p. 287; *2003*, p. 354, 357.

5. Descoperiri monetare.
a) În anul 1875 s-a descoperit, în hotarul localității, un tezaur de denari romani republicani.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 253.

¤

74. Bratova (comuna Târnova, județul Caraş-Severin)

¤

75. Brădişorul de Jos (oraş Oravița, județul Caraş-Severin)[114]

1. Vestigii preistorice.
a) Într-un loc neprecizat a fost găsit un fragment de la un topor perforat din piatră şlefuită şi un vas cenuşiu, bitronconic.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 392; *Lazarovici 1979b*, p. 188; *Țeicu 1987*, p. 318; *Gogâltan 1999*, p. 93.
b) Depozite de bronzuri.
Pe teritoriul localității s-a descoperit un **depozit de bronzuri**, depus într-un vas de lut.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 156, nr. 68; *Petrovszky 1973*, p. 392; *Vulpe 1975*, p. 69; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 156; *Gumă 1993*, p. 251, 286.
c) Aici, în hotarul localității, s-a descoperit un mic vas bitronconic.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 392.

2. Vestigii dacice.
a) Ovidiu Bozu aminteşte pe teritoriul localității o aşezare dacică.
Bibliografie: *Bozu 2000*, p. 154.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctele *Cetate* şi *Ogaşul Liubii*.
În hotarul localității, în apropierea stației CFR, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. şi resturi ale practicării metalurgiei fierului.

[114] *Luca 2004*, p. 39; *2004a*, p. 37-38; *2005*, p. 51-52.

Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 237-238; *Ţeicu 1999-2000*, p. 454; *Mare 2004*, p. 161.

4. Vestigii medievale.
a) Se aminteşte, în hotarul localităţii, o vatră de locuire, dar şi morminte, de secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Dulea 2001-2002*, p. 224.

5. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Ogaşu Bogdanului*.
Înainte de anul 1895 s-a descoperit în acest punct, între dealurile *Bogdanu Mare* şi *Bogdanu Mic*, în izlaz, un tezaur monetar.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 253-254.
b) În anul 1890 s-a descoperit un alt tezaur la săparea fundaţiilor unei case.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 254.

6. Mine şi cariere.
a) Mina de aur Maidan.
În epoca romană şi medievală se exploata aici aur şi, probabil, alte metale.
Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 152; *Boroneanţ 2000*, p. 121.

7. Movile de pământ.
a) Sunt semnalate, fără alte precizări, movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 111.

¤

76. Brăneşti (oraş Făget, judeţul Timiş)

¤

77. Breazova (comuna Margina, judeţul Timiş)

¤

78. Brebu (comună, judeţul Caraş-Severin)[115]

1. Vestigii preistorice.
a) În anul 1963, pe un deal situat în partea dreaptă a şoselei ce duce la Caransebeş, la circa 2 km SE de comună, s-a descoperit un mormânt de incineraţie din secolul V î.Chr. Tot aici s-au descoperit materiale ceramice din Hallstattul târziu.
Bibliografie: *Leahu 1965*; *Petrovszky 1973*, p. 392; *Gumă 1993*, p. 286.
b) Punctul *Câmpia Laiului*.
Arme şi unelte de fier s-au descoperit în acest punct.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 392.
c) Punctul *Cărpiniş*.
În acest punct s-a descoperit zgură de fier.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 392.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Gura Văii*.
La 3 km NE de comuna Brebu, într-un punct situat la baza *Dealului Cozlarul*, la 40 m de drumul judeţean Reşiţa – Caransebeş, s-a descoperit o construcţie romană.
Aceasta avea laturile de 19 / 20 m şi reprezintă resturile unor *thermae* ţinând de un *mansio*.
Drumul roman trece la o distanţă de aproximativ 100 m.
Datarea construcţiei este în secolele II-III d.Chr.
De aici provin mai multe monede.
Bibliografie: *Bozu 1981*; *Bălănescu 1983*, p. 235; *1990*, p. 187-188; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea et Bejan 1989-1993*, p. 129; *Benea 1996b*, p. 238; *Medeleţ 1994a*, p. 254; *Bordea şi Mitrea 1991*, p. 219; *Cociş 2004*, catalog nr. 485.
b) Pe coama *Dealului Cerăgău*, în apropierea drumului roman, se află o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 238; *Mare 2004*, p. 161.

3. Vestigii prefeudale.
a) Punctul *Pustiniş*.
La intrarea dinspre Caransebeş, pe partea din dreapta drumului, se întinde o terasă unde s-au descoperit fragmente ceramice de secolele VIII-X d.Chr.
Bibliografie: **** 1986*, p. 351.

4. Vestigii medievale.
a) Punctele *Cozlar* şi *La Brazi*.
În cele două puncte din hotar sunt amintite movile (medievale ?).
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 111.

5. *Mănăstirea ortodoxă* poartă hramul *Acoperământul Maicii Domnului*.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 83.

¤

79. Brebu Nou (comună, judeţul Caraş-Severin)

[115] *Luca 2004*, p. 40; *2004a*, p. 38-39; *2005*, p. 52-53.

¤

80. Brestelnic (comuna Sichevița, județul Caraş-Severin)[116]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotar apare toponimicul *Mohila*.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 111.

¤

81. Brestovăț (comună, județul Timiş)[117]

1. Vestigii dacice.
a) Punctul *Dâmb*.
Punctul se află situat la NV de localitate. Aici s-au descoperit urmele unei aşezări dacice.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 471.

¤

82. Breştea (comuna Denta, județul Timiş)[118]

1. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare aparținând perioadei secolelor II î.Chr.-II d.Chr. Poate că este vorba despre un tezaur risipit.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 253; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Medeleț 1994a*, p. 254.
b) De aici provine o monedă de bronz de la Constantinus I.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 175.

¤

83. Brezon (comuna Forotic, județul Caraş-Severin)

¤

84. Broşteni (oraş Oravița, județul Caraş-Severin)[119]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Micleni*.
În punctul *Micleni* sunt atestate două locuiri (*Ogaşul Mic* şi *La Fântână*) din epoca bronzului, cea a fierului (cultura Basarabi) şi de secolele III-IV d.Chr. Tot aici se află şi materiale ceramice din secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 392-393; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Gumă 1983*, p. 68; *1993*, p. 212, 286; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 129; *Benea 1996b*, p. 238; *Dulea 2001*, p. 229; *Mare 2004*, p. 162.
b) Punctul *Coastă*.
Urme din epoca bronzului, hallstattiene, medievale timpurii (secolele VIII-IX d.Chr.), în lunca Oraviței, la NV de sat, spre hotarul cu Greoniul.
Bibliografie: *Uzum 1981a*, p. 216, fig. 1; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Țeicu 1987*, p. 320, 344; *Dulea 2001*, p. 229.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Rovină*.
În hotarul localității, lângă *Pepiniera silvică*, în lunca *Pârâului Oravița*, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. şi urme ale practicării metalurgiei fierului.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 343; *1999-2000*, p. 454; *Benea 1996b*, p. 238; *Mare 2004*, p. 162.

¤

85. Bruznic (comuna Dorgoş, județul Arad)[120]

1. Vestigii preistorice.
a) La sud de sat, pe *Valea Vizmei* (sau a *Dominuțului*), se văd trei movile de pământ cu diametrul de circa 40-50 m şi înălțimea de 2-4 m. Cea mai sudică dintre ele este plasată la hotarul dintre Bruznic şi Vizma.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 111.

2. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul satului s-a descoperit o monedă de argint Dyrrhachium.
b) În altă parte a hotarului s-au descoperit monede de la Hadrian, Septimius Severus şi Filip Arabul.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 158, nr. 86; *Glodariu 1974*, p. 269; *Medeleț 1994a*, p. 254; **** 1999*, p. 46.

¤

86. Buchin (comună, județul Caraş-Severin)[121]

1. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
1890 este anul în care s-au văzut piese de bronz, între care şi un celt, într-o colecție particulară.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 48, nr. 45, nr. 193, p. 51, nr. 225; *Petrovszky 1973*, p. 393; *Petrescu-*

[116] *Luca 2004*, p. 40; *2005*, p. 54.
[117] *Luca 2005*, p. 54.
[118] *Ibidem.*, p. 54.
[119] *Luca 2004*, p. 41; *2004a*, p. 39; *2005*, p. 54-55.
[120] *Luca 2005*, p. 55.
[121] *Luca 2004*, p. 41; *2004a*, p. 39-40; *2005*, p. 55-56.

Dîmboviţa 1977, p. 154; *Gumă 1993*, p. 251, 286; *Drăgoescu 1995*, p. 321.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Sat Bătrân*.
Materialele arheologice aparţinând eneoliticului, grupului cultural Balta Sărată, culturii Basarabi şi perioadei medievale. Ele au fost descoperite pe o terasă a Timişului, în dreptul *izvorului Carpen*, la 1,5-2 km NE de sat, pe malul din stânga acestuia.
S-a descoperit şi o unealtă paleolitică.
Bibliografie: *Gumă 1983*, p. 68; *1993*, p. 212, 286; *Rogozea 1994*, p. 181; *1998*, p. 185; **** 1979*, p. 434; **** 1982*, p. 323.

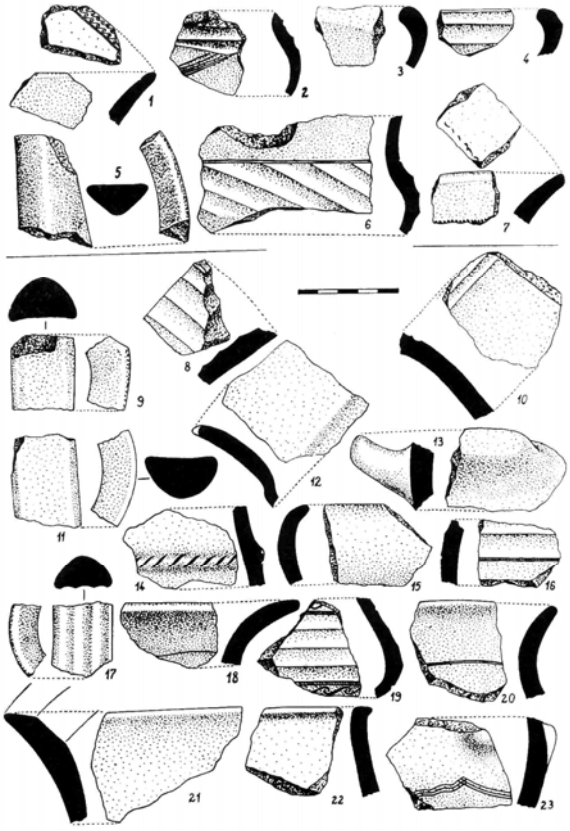

Fig. 3. Ceramică hallstattiană. Buchin. După: *Gumă 1993*, pl. LVIII.

¤

87. Bucoşniţa (comună, judeţul Caraş-Severin)[122]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Şes*.
Terenul cu descoperiri este situat la aproximativ 1 km SE de gara Vălişoara şi la 1,5-2 km sud de aşezarea romană de la *Pârâul Copaciului*.
Aici se află construcţii romane de mari dimensiuni.

[122] *Luca 2004*, p. 41; *2004a*, p. 40; *2005*, p. 56.

Bibliografie: **** 1979*, p. 431-432.

¤

88. Bucova (comuna Băuţar, judeţul Caraş-Severin)[123]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Dealurile care mărginesc *Valea Bistrei* sunt fortificate într-un sistem unitar în perioada dacică şi, mai apoi, medievală (secolele XV-XVI d.Chr.).
Bibliografie: *Pinter 1998*, p. 377; *Pinter şi Ţeicu 1995*, p. 251; *Bozu 2000*, p. 154; **** 1994*, p. 217.

2.Movile de pământ.
a) Punctul *Moghilele*.
S-a păstrat doar microtoponimul.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 105.

3. Vestigii daco-romane.
a) La varniţa satului s-a descoperit o fibulă. Din vatra satului provin şi resturi de construcţii şi artă sculpturală romană.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 105; *Ardeţ 1993a*, p. 339; *Pop 2003*, p. 268, 271; *Cociş 2004*, catalog nr. 1354; **** 1994*, p. 217.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *Şanţuri*.
Din acest punct provine, dintr-o descoperire întâmplătoare, o spadă medievală.
Bibliografie: *Pinter şi Ţeicu 1995*; *Pinter 1999*, p. 135-136.
b) Schitul ortodox de aici este atestat din secolul XIV d.Chr. El era situat la 4,5 km nord de sat, între izvoarele *Văii Fierului* şi ale *Văii Floruşului*. În jurul schitului s-a născut localitatea Rimetea.
Bibliografie: *Rusu A.A. 1997*, p. 91-92; *Rusu et alii 2000*, p. 84.

5. Mine şi cariere.
a) Cariera Bucova, punctul *La Perete*.
Marmura de aici (aflată lângă *Dealul Prigor*) a fost exploatată în epoca romană.
Bibliografie: *Wollmann 1973*, p. 106-107, 113; *1996*, p. 260; *Mărghitan 1980a*, p. 104, 140; *Boroneanţ 2000*, p. 134; **** 1994*, p. 217.

¤

89. Bucovăţ (comuna Dumbrava, judeţul Timiş)[124]

1. Movile de pământ.

[123] *Luca 2004*, p. 42; *2004a*, p. 40-41; *2005*, p. 56-57.
[124] *Luca 2005*, p. 57-58.

a) La sud de *Pârâul Livezi* şi de drumul spre Bucovăţ care vine de la Dumbrava, au fost depistate trei sau patru movile de pământ cu diametrele cuprinse între 20 şi 30 m şi înălţimea între 0,75 şi 2 m. Cea de a patra movilă, aflată în colţul dintre pădure şi un gard de pruni, acoperită de tufe şi copaci, poate fi naturală.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 113.
b) La circa 200 m est de confluenţa *Pârâului Priba* cu *Pârâul Livezile*, imediat la sud de drum, între drum şi pădure, se află o movilă de pământ înaltă de 2 m, cu diametrul de circa 30 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 114.
c) În vatra satului, pe ulița ce urcă de la biserică spre vest, la circa 20 m de biserică, spre sud, într-o grădină, se conturează o movilă de pământ înaltă de 1,5 m şi cu diametrul de circa 30 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 114.

2. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri monetare aparţinând perioadei secolelor II î.Chr.-II d.Chr.
Bibliografie: *Glodariu 1971*, p. 76; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193.

¤

90. Bucovăţ (comuna Remetea Mare, judeţul Timiş)[125]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Cremeniş* sau *Gruniul cu Cremene*.
Aici se află un tell cu dimensiunile de 100 / 70 m şi cu stratul de cultură gros de 1,70 m.
Materialele neolitice de aici se pot împărţi în trei mari niveluri. Primele conţin fragmente ceramice aparţinând grupului cultural eponim (Bucovăţ). În al treilea nivel s-au descoperit şi materiale ceramice aparţinând culturii Tiszapolgár.

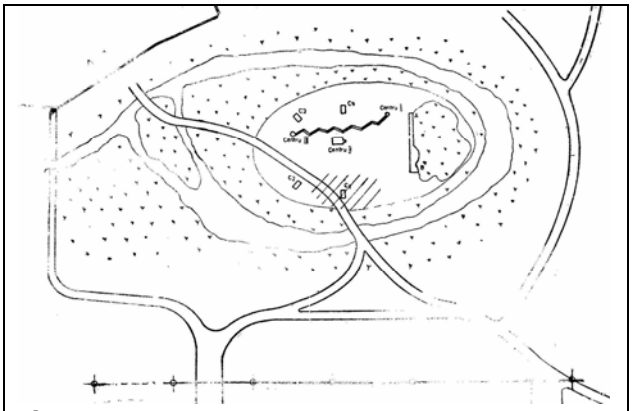

Plan 14. Bucovăţ-*Cremeniş*. După: *Lazarovici 1991a*, fig. 1.

Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 20-21; *1975a*, p. 20-21; *1976*, p. 203; *1977*, p. 26; *1979b*, p. 188; *1981*, p. 179-181; *1983a*, p. 16; *1990*, p. 21; *1991a*; *Stoia 1976*, p. 275; *Kalmar 1984*, p. 392; *Kalmar şi Corbu 1989*, p. 93 şi urm.; *Lazarovici şi Kalmar 1993*, p. 41, 42; *1995*, p. 57; *Radu 1979*, p. 72; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 191; *Rus şi Lazarovici 1991*, p. 88; *Comşa 1993*, p. 16; *Moga şi Bochiş 2001*, p. 86; *Bochiş 2004*, p. 56.

2. Vestigii preistorice.
a) Pe teritoriul localităţii sunt amintite urme arheologice din perioada epocii fierului.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 321.

3. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194.

4. Movile de pământ.
a) La aproximativ 2,8 km SV de localitate şi la circa 1,7 km nord de malul din dreapta Timişului, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 114.

5. Descoperiri monetare.
a) Din hotarul localităţii provine o tetradrahmă de tipul Huşi – Vovrieşti şi o alta de tip Ramna.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 254.

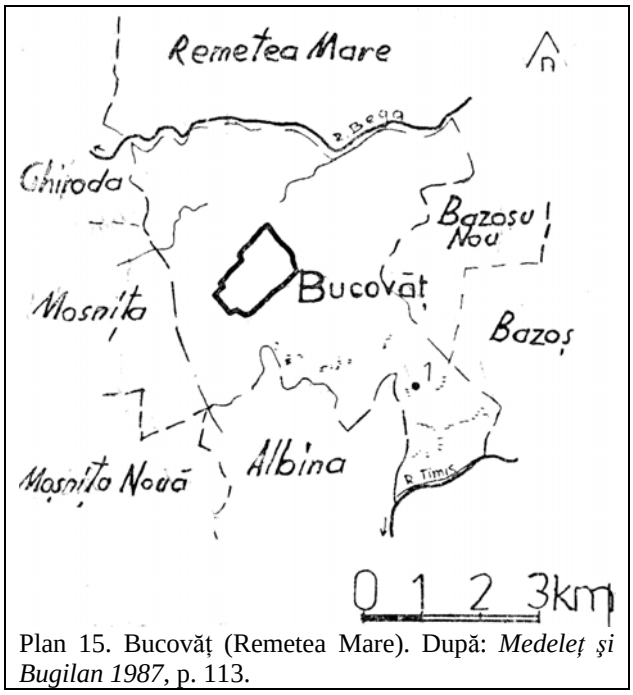

Plan 15. Bucovăţ (Remetea Mare). După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 113.

¤

[125] *Ibidem.*, p. 58-59.

91. Bulci (comuna Bata, judeţul Arad)[126]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dâmbul lui Roman*.
Aici se află o movilă cu diametrul de 32 m, înconjurată de un şanţ lat de 6 m. La adâncimea de 2,40 m s-a descoperit un mormânt dublu de inhumaţie. În manta se află o mare cantitate de ceramică aparţinând culturii Mureş şi cărbuni.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 114; **** 1999*, p. 47.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Cetate* sau *La Mănăstire*.
La vest de sat s-a identificat o locuire Baden, o alta hallstattiană, resturi dacice, romane şi de secolele X-XII d.Chr. (aşezare fortificată).
Peste resturile descrise anterior se află un complex monastic benedictin (*Abaţia de Bulci*, menţionată documentar în anul 1225) cu hramul *Sfintei Fecioare*.
Fortificaţia anterioară mănăstirii are un val cu miez de piatră de mai bine de 4 m înălţime.
Bibliografie: *Matei 1973*, p. 313-314; *Mărghitan 1974*, p. 90; *1985*, p. 24-25; *Ferenczi şi Barbu 1978*; *1979*; *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 124; *Benea 1994*, p. 318; *Rusu A.A. 2000*, p. 71; *Rusu A.A. şi Hurezan 1999*, p. 37-39; *Rusu et alii 2000*, p. 84-86; *Oţa 2004*, p. 504; **** 1994*, p. 222; **** 1999*, p. 47.

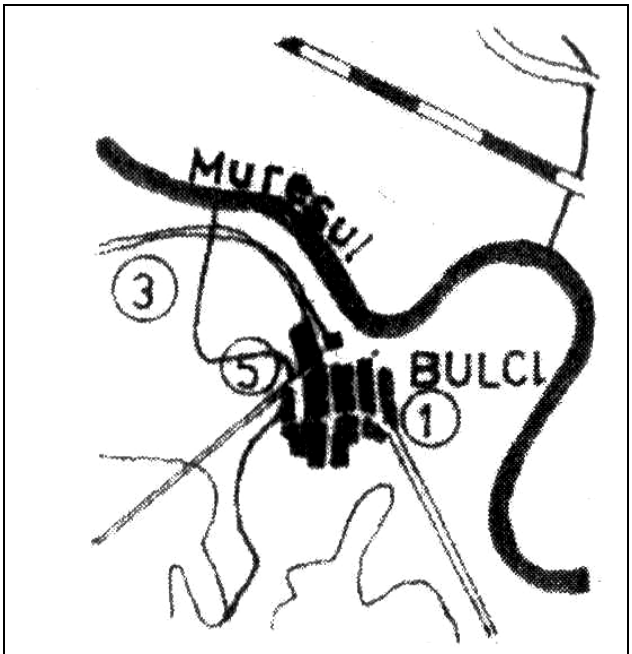

Plan 16. Bulci. După: **** 1999*, fig. 12.

[126] *Ibidem.*, p. 59-60.

3. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul satului, fără precizări topografice, s-au descoperit materiale arheologice de epocă romană.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 321; **** 1999*, p. 47; *CIL* III, 8064.
b) De pe teritoriul localităţii provine un cap statuar din bronz reprezentând-o pe Minerva.
Bibliografie: *Hügel şi Pop 1997*, p. 581-583; *Marinescu şi Pop 2000*, p. 140; **** 1999*, p. 47.
c) Pe teritoriul sanatoriului din localitate, *Castelului Mocioni*, la circa 1 m adâncime, au fost observate urmele unui zid din cărămidă care poate fi roman.
De aici provin şi capiteluri, material tegular (uneori cu ştampila legiunii XIII Gemina), o inscripţie şi o porţiune a drumului roman.
Bibliografie: *Daicoviciu 1939-1942*, p. 104; *Mărghitan 1974*, p. 90; *1980a*, p. 45, 47; *Németh 1999-2000*, p. 388; *Hügel 2000*, p. 34; **** 1994*, p. 222; **** 1999*, p. 47.

¤

92. Bulgăruş (comuna Lenauheim, judeţul Timiş)[127]

1. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194.

2. Movile de pământ.
a) La circa 4 km NV de localitate, în imediata vecinătate a hotarului cu satul Gottlob, lângă drumul de legătură între cele două localităţi, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 114.

¤

93. Bulza (comuna Margina, judeţul Timiş)[128]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Dâmbul Gomila*.
La cota 478, plasat la est de sat, se află o movilă de pământ. Probabil că este o movilă de hotar.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 115.

¤

94. Bunea Mare (oraş Făget, judeţul Timiş)[129]

1. Movile de pământ.

[127] *Ibidem.*, p. 60.
[128] *Ibidem*.
[129] *Ibidem*.

a) În hotarul localității este semnalată o movilă artificială de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 115.

¤

95. Bunea Mică (oraş Făget, județul Timiş)

¤

96. Butin (comuna Gătaia, județul Timiş)[130]

1. Movile de pământ.
a) Movila de pământ aflată în islazul comunal, la 1 km de centrul satului, lângă drumul spre Şemlacu Mare, vizavi de cimitir, este un tell din epoca bronzului.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 115.

¤

97. Buzad (comuna Bogda, județul Timiş)[131]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Trei Gomili*.
Acest toponimic se află în hotarul localității. Probabil că este vorba despre movile de hotar medievale.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 115.

¤

98. Buziaş (oraş, județul Timiş)[132]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Valea Secerii* (apare uneori la Silagiu).
Aşezarea se află pe versantul din dreapta unui mic afluent al *Pârâului Secerii*, în apropiere de confluență, la zona de contact dintre Câmpia Gătaiei şi poalele dealului Silagiului, la o altitudine de circa 170 m. Aceste terase sunt orientate spre sud şi au fost plantate cu viță-de-vie.
Situl este locuit în timpul culturii Starčevo-Criş, faza a II-a.
Tot aici s-au descoperit şi artefacte daco-romane.
Bibliografie: *Lazarovici şi Sfetcu 1990*, p. 45-47, 50; *Lazarovici 1998a*, p. 32; *Boboş 1991*; *Benea 1996b*, p. 287; *Sfetcu 2001*, p. 11, 12; *Mare 2004*, p. 205.
b. Punctul *Valea Salciei*.
De aici provin materiale ceramice neolitice (poate că este același punct cu 4c).
Bibliografie: **** 1994*, p. 232.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Pârpora* sau *Pârvova* (*Dealul Silagiului*).
Aşezarea se află pe cursul superior al *Pârâului Pârpora*, pe versantul din dreapta, în locurile mai joase din partea de est a dealului Silagiului, la o altitudine de 170-175 m.
Materialele arheologice descoperite aici aparțin paleoliticului, culturii Tiszapolgár, Coțofeni şi epocii timpurii şi mijlocii a bronzului.
Tot aici se află şi resturi ale activității metalurgice desfăşurate între secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Oprinescu 1981*, p. 45; *Lazarovici 1983a*, p. 14; *Kalmar 1987-1988*, p. 469-470; *Lazarovici şi Sfetcu 1990*, p. 50, 53-55; *Rogozea 1994*, p. 181; *1995a*, p. 82 şi urm.; *1998*, p. 185; *Rogozea şi Sfetcu 1999-2000*; *Gumă 1993*, p. 215, 295; *1997*, p. 15, 26; *Luca 1998-2000*, p. 312; *Țeicu 1999-2000*, p. 459; *Gogâltan 1995a*, p. 57 şi urm.; *1999*, p. 207; *Ciugudean 2000*, p. 80; *Sfetcu 2001*, p. 11, 13; *Bochiş 2004*, p. 56.
b) Punctul *Vatra localității*.
Aici s-au descoperit fragmente ceramice din perioada hallstattiană aparținând culturii Basarabi şi Latène-ului geto-dacic.
Bibliografie: *Sfetcu 2001*, p. 13.

3. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană şi de exploatare a izvoarelor minerale. Unii cercetători plasează aici aşezarea *Azizis* (*Aizis*).
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 105; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194; *Moroz-Pop 1983a*, p. 471; *Sfetcu 2001*, p. 11-12, 13-14; **** 1994*, p. 232.
b) Punctul *Valea Silagiului*.
În puncte diferite din hotarul localității s-au descoperit fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 471; *Sfetcu 2001*, p. 11, 14.
c) Punctul *Făgimac*.
În puncte diferite din hotarul localității s-au descoperit fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 471; *Sfetcu 2001*, p. 11, 14.
d) Punctul *Valea Salcei*.
Pe versantele acestei văi şi pe cursul său inferior există multe resturi ale civilizației daco-romane de secolele III-V d.Chr.
Aici, pe locul numit *Bisericuță*, s-ar afla urmele unui castru roman.

[130] *Ibidem.*, p. 61-61.
[131] *Ibidem.*, p. 61.
[132] *Ibidem.*, p. 61-63.

Bibliografie: *Sfetcu 2001*, p. 13; **** 1994*, p. 232.

e) Punctul *Pârâul Şurgani.*

Către Bacova se află urme ale civilizației daco-romane de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Sfetcu 2001*, p. 11, 14.

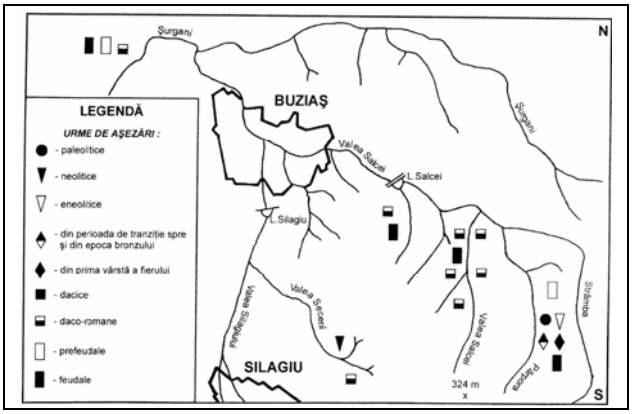

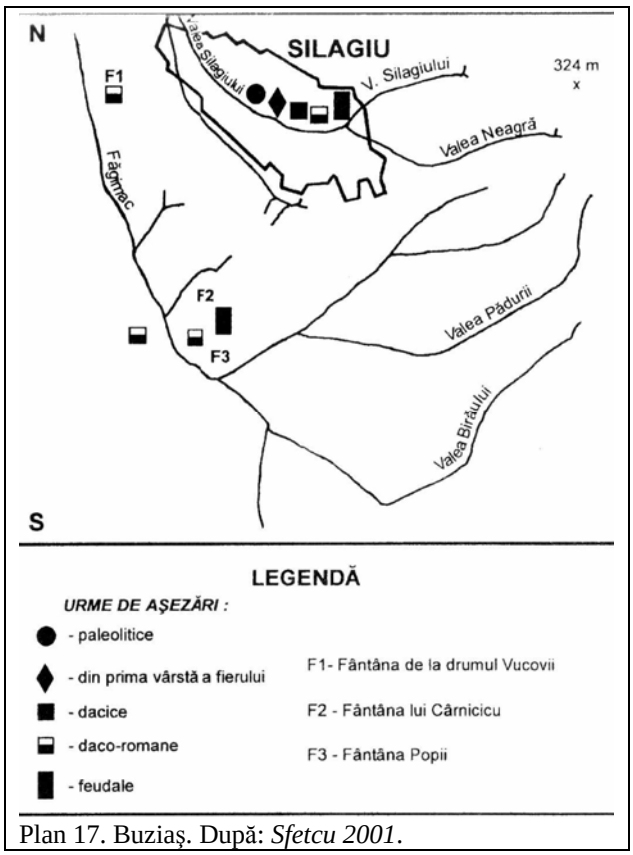

Plan 17. Buziaş. După: *Sfetcu 2001*.

4. Vestigii medievale.

Pe teritoriul localității se află multe urme medievale.

Bibliografie: *Sfetcu 2001*, p. 15.

5. Descoperiri monetare.

a) Aici, într-o pădure, s-au descoperit monede de aur şi argint.

Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 357; **** 1994*, p. 232.

b) Punctul *Lunca Deal.*

De aici provin denari romani republicani.

Bibliografie: *Lupu 1975*, n. 27.

¤

C.

99. Cadar (comuna Tormac, judeţul Timiş)[133]

1. Vestigii medievale.
a) Un document din 11 ianuarie 1608 menţionează movilele de hotărnicie dintre satele Doboz, Şanovița şi Cadar.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 115.

2. Descoperiri monetare.
a) De aici provine un tezaur monetar format din piese maghiare din timpul lui Sigismund şi Ludovic cel Mare.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 358.

¤

100. Calina (comuna Dognecea, judeţul Caraş-Severin)[134]

1. Vestigii de arheologie industrială.
a) Punctul *Moghila*.
În hotar, în punctul amintit, s-ar afla o fortificaţie (preistorică ?) sau o glăjărie.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 115.

¤

101. Camena (comuna Sichevița, judeţul Caraş-Severin)

¤

102. Camenița (comuna Sichevița, judeţul Caraş-Severin)[135]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealul Moşului*.
Înălțimea dintre *Valea Ravenska* şi *Valea Cameniței* poartă acest nume.
Se presupune că aici se află o fortificaţie de pământ.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413; *Petrovszky 1977*, p. 454.

2. Vestigii medievale.
a) În hotarul comunei Sichevița, pe *Valea Cameniței*, s-a descoperit o inscripţie aflată astăzi în naosul bisericii din localitate.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413, 416.

¤

103. Carani (comuna Sânandrei, judeţul Timiş)[136]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit un **depozit de bronzuri**.
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 207; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192.
b) În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare hallstattiană.
M. Rusu aminteşte trei brăţări de aur cilindrice realizate din sârmă parţial torsadată şi o placă ovală ornamentată cu motive punctiforme.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu 1972*, p. 44; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Gumă 1993*, p. 244, 286.
c) Aici s-a descoperit un celt din bronz.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 251, 286.

2. Vestigii daco-romane.
a) Din localitate provin substrucţii cu zidărie romană, cărămizi cu ştampila *legiunii V Macedonica*, ceramică şi monede de bronz şi de argint.
Bibliografie: *Roska* 1942, p. 26, nr. 98; *Dörner 1971*; *Mărghitan 1980a*, p. 46, 64; Gudea *şi Moțiu 1983*, p. 194; *Medeleț 1994a*, p. 255; *Geangu 2001*, p. 170.
b) Punctul *Valea Gura Tomaşului I*.
Situl se află la 400 m vest de vatra satului, pe versantul din dreapta văii, pe o terasă înaltă. Materialele arheologice recoltate aparţin unor epoci preistorice necunoscute, secolelor II-IV d.Chr. şi epocii medievale.
Bibliografie: *Geangu 2001*, p. 170-171.
c) Punctul *Valea Gura Tomaşului II*.

[133] *Luca 2005*, p. 64.
[134] *Luca 2004*, p. 43; *2004a*, p. 41; *2005*, p. 64.
[135] *Luca 2004*, p. 43; *2004a*, p. 41; *2005*, p. 64-65.
[136] *Luca 2005*, p. 65-66.

Câmpul cu resturi arheologice se află la circa 1,5 km vest de vatra satului, pe versantul din dreapta văii, pe o terasă înaltă. Materialele arheologice recoltate aparţin secolelor II-IV d.Chr.
Bibliografie: *Geangu 2001*, p. 171.

3. Movile de pământ.
Punctele *Hundsberg*, *Sankt-Vendelin-Berg* şi *Orbani Berg*.
Aceste microtoponime par să indice existenţa unor movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 115.

4. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează o monedă preromană.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 195; *Medeleţ 1994a*, p. 255.
b) În anul 1899, la Carani s-a descoperit o monedă de bronz de la Claudius.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 255; *Geangu 2001*, p. 170.
c) În anul 1969 s-a descoperit în hotarul localităţii un denar roman republican emis de L. Livineus Regulus.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 255.
d) În anul 1869 s-au descoperit monede antice (monede de aur de la Constans II şi Constantinus Pogonatus).
Bibliografie: *Geangu 2001*, p. 169; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 175-176; *Mare 2004*, p. 162.
e) În 1883 s-a descoperit o monedă de argint de la Sabina Augusta.
Bibliografie: *Geangu 2001*, p. 169-170.
f) **De aici provin două monede mici de bronz de la Constantinus (I ?)**
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 175; *Mare 2004*, p. 162.

¤

104. Caransebeş (municipiu, judeţul Caraş-Severin)[137]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Carbonifera Veche*.
Punctul este situat în Caransebeşul Nou, pe stânga şoselei Caransebeş – Orşova. Silexurile au fost descoperite la 250 m de cimitirul din Caransebeşul Nou şi 100 m de *Pârâul Zlagniţa*.
Datarea materialului arheologic este în paleoliticul superior.
Tot aici s-a descoperit şi ceramică medievală de secolele VIII-IX d.Chr.

[137] *Luca 2004*, p. 43-46; *2004a*, p. 41-45; *2005*, p. 66-70.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 365; *Jungbert 1978*, p. 9; *Bejan şi Rogozea 1982*, p. 220; *Mărghitan 1985*, p. 27; *Dulea 2001*, p. 229; *Oţa 2004*, p. 510; *Mare 2004*, p. 162; *** *1994*, p. 252.
b) Punctul *Măhala* sau *Măhală*.
Pe malul din stânga râului Sebeş, la aproximativ 200 m sud de albia acestuia şi la 400 m NE de grajdurile unui complex de creştere a animalelor, s-a descoperit o *villa rustica* romană.
Peste ruinele construcţiei romane s-au îngropat morţi în secolele XII-XIII d.Chr.
De la suprafaţa solului s-au recoltat şi câteva fragmente ceramice hallstattiene (cultura Basarabi).
Tot aici s-a descoperit şi un silex.
Bibliografie: *Iaroslavschi 1975*; *Petrovszky 1975*, p. 365, 367; *Jungbert 1978*, p. 9-10; *Ţeicu 1981*, p. 491; *Gumă 1983*, p. 68; *1993*, p. 212, 286; *Bozu et El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 129; *Benea 1996b*, p. 238-239; *Ţeicu 1993*, p. 230; *1998*, p. 125; *Oţa 1998*, p. 116; *Mare 2002-2003*, nr. 8; *Pop 2003*, p. 267, 271; *2004*, p. 311; *Oţa 2004*, p. 510; *IDR*, III, 1, p. 141-145.
c) Punctul *Şesul Roşu*.
În zona de nord a oraşului, în spatele staţiei PECO, s-a descoperit ceramică neolitică (cultura Vinča) şi un fragment dintr-o strachină hallstattiană.

Fig. 4. Plastică neolitică. Balta Sărată. După: *Lazarovici 1979b*, pl. XX, K.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 286; *** *1982*, p. 323.

d) Punctul *Balta Sărată*.

Punctele *Câmpul lui Poşta, Poligonul militar, Poşta lui Maier* sau *Grădina lui Poşta*.

Aşezarea se află pe terasa mijlocie a râului Timiş, pe versantul din dreapta acestuia, la o distanţă de 4 km SV de oraşul Caransebeş.

Pe întinsul câmpului s-au descoperit materiale arheologice aparţinând neoliticului (cultura Vinča A_3-B_1/B_2), eneoliticului (cultura Tiszapolgár, cultura vaselor cu toarte pastilate), epocii bronzului (grupul cultural Balta Sărată), perioadei daco-romane şi evului mediu timpuriu.

Săpăturile sistematice au dus la descoperirea a două niveluri de locuire neolitice, dar şi complexe răzleţe eneolitice şi din celelalte epoci enumerate.

Aici se află, după unele opinii, surse de silex.

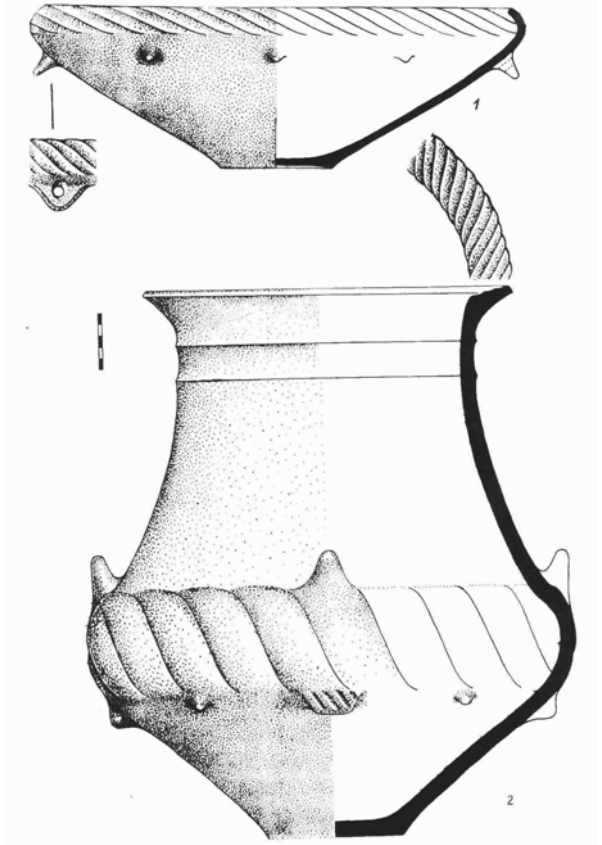

Fig. 5. Ceramică hallstattiană. Balta Sărată. După: *Gumă 1993*, pl. XXIII.

Bibliografie: *Dumitraşcu 1969*, p. 517-518; *Comşa 1971*, p. 17; *Lazarovici 1971*, p. 24; *1973*, p. 30, 38-39; *1974*, p. 55; *1975*, p. 7; *1975a*, p. 16, 17-18, 25, 29; *1976*, p. 203; *1975b*; *1977*, p. 25; *1979b*, p. 185; *1981*, p. 172; *1983a*, p. 14; *2003*, p. 80; *Lazarovici et alii 2003*; *2004*; *2005*; *Lazarovici şi Petrescu 2000*, p. 16; *2002*, p. 48-49; *2003*, p. 74-76; *Groza 1971*, p. 61-75; *Petrovszky 1975*, p. 365-366; *Petrovszky şi Gumă 1979*, p. 56-58; *Mărghitan 1979*, p. 50-51; *1980*, p. 73; *1985*, p. 25-26, 27; *Bălănescu 1982*; *Bejan 1985-1986*, p. 230, 233; *Bejan şi Rogozea 1982*, p. 216-217, 220; *Kalmar 1986-1987*, p. 41; *1987-1988*, p. 466; *Kalmar şi Corbu 1989*, p. 93 şi urm.; *Benea şi Bona 1994*, p. 13; *Rogozea 1995a*; *1997*, p. 11; *1998*, p. 183; *El Susi 2000*; *Drăgoescu 1995*, p. 322; *Oprinescu 1995b*, p. 58; *Petrescu 2000b*; *Gumă 1993*, p. 286; *1997*, p. 15; *Gumă şi Petrovszky 1979*, p. 97; *Gogâltan 1998*, p. 17; *1999*, p. 89; *Gumă et alii 2000*; *Bădescu şi Băltean 2001*; *Moga şi Bochiş 2001*, p. 86; *Dulea 2001*, p. 229; *Ion 2003*; *Oţa 2004*, p. 510; *Mare 2004*, p. 162; *Cociş 2004*, catalog nr. 1277; *** *1994*, p. 154, 252.

e) Punctul *Sat Bătrân*.

Tot la *Balta Sărată*, la circa 500-600 m SE de *Câmpul lui Poşta*, pe coama *Dealului Zlagniţa*, s-a descoperit o aşezare aparţinând culturii Vatina (epoca bronzului) şi celei hallstattiene.

Materialele arheologice descoperite în urma cercetării arheologice prin săpătură sunt preistorice, romane, prefeudale (secolele VIII-IX d.Chr.) şi târzii (secolele XVII-XVIII d.Chr.).

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 366; *Bejan 1985-1986*, p. 230, 233; *Petrescu 2003*.

f) Punctul *Câmpul lui Andrei*.

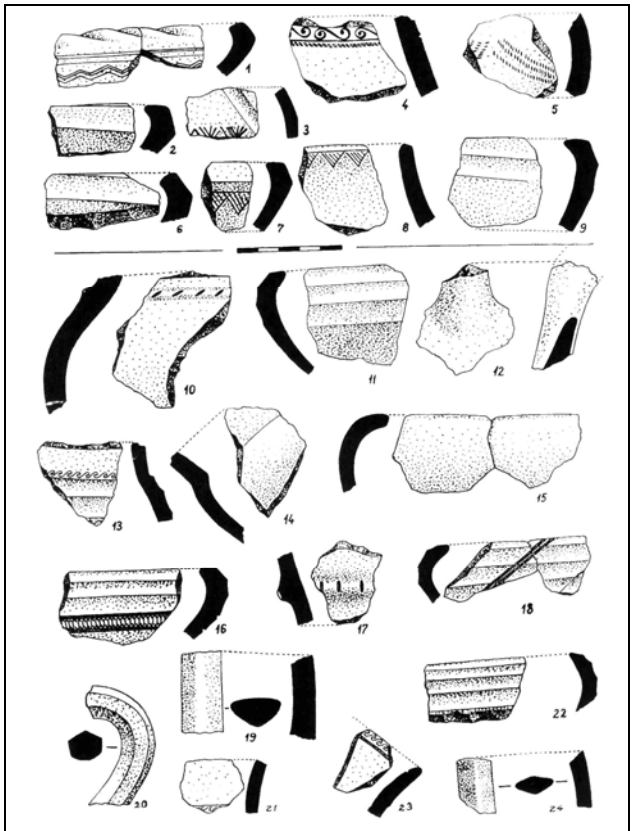

Fig. 6. Ceramică hallstattiană. Câmpul lui Andrei. După: *Gumă 1993*, pl. LVII.

În *Balta Sărată*, în spatele *Blocului Tineretului* se ridică terasa numită astfel, situată la 100-150 m de şoseaua Caransebeş – Orşova.

Aici s-au descoperit materiale ceramice din epoca eneolitică (Tiszapolgár, Coţofeni), bronzului (Vatina), Hallstatt şi perioada medievală timpurie (secolele XIII-IX d.Chr. şi X-XI d.Chr.).
Tot în acest punct se pot observa un număr de 15-16 tumuli aplatizaţi. Unul dintre aceştia a fost cercetat sistematic şi este încadrat cronologic şi cultural în Hallstattul mijlociu.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 366-367, 367-368; *Petrovszky şi Cădariu 1979*, p. 35-37; *Gumă şi Petrovszky 1979*, p. 97-99; *Gumă 1993*, p. 286; *Lazarovici 1979b*, p. 185; *1983a*, p. 14; *Bejan 1985-1986*, p. 230, 233; *Bejan şi Rogozea 1982*, p. 220, 222; *Rogozea 1983*, p. 142; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 115; *Oprinescu 1995b*, p. 58; *Ciugudean 2000*, p. 66; *Bochiş 2004*, p. 55; *Oţa 2004*, p. 510.
g) Punctul *Câmpul lui Corneanu*.
Villa rustica (templu ?) este situată pe prima terasă a Timişului, la 100-150 m depărtare, pe stânga şoselei Caransebeş – Orşova.
Construcţia se datează în secolul II d.Chr.
În construcţie există şi gropi cu materiale medievale timpurii de secolele VI-VIII d.Chr.
Bibliografie: *Petrovszky şi Petrovszky 1977*; *Bejan şi Rogozea 1982*, p. 220; *Mărghitan 1985*, p. 26; *Bălănescu şi Rogozea 1986*, p. 222; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 129-130; *Benea 1996b*, p. 238-239; *Rusu et Alicu 2000*, p. 98-100, 172; *Stanciu 2000*, p. 153; *Dulea 2001*, p. 229; *Mare 2004*, p. 162; *Cociş 2004*, catalog nr. 130, 648; *IDR*, III, 1, p. 141-145.
h) Punctul *Poalele Dealului Zlagnița*.
De pe deal provin piese din piatră cioplită, neolitice sau eneolitice. Ceramica preistorică de aici aparţine Hallstattului.
Aici s-a descoperit şi ceramică databilă între secolele VII-X d.Chr.
Pe coama dealului s-a descoperit ceramică aparţinând culturii Vatina.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 185; *Bejan şi Rogozea 1982*, p. 217-218, 220; *Mărghitan 1985*, p. 26; *Gumă 1993*, p. 286; *Benea şi Bona 1994*, p. 14; *Stanciu 2000*, p. 152-153; *Dulea 2001*, p. 229; *Mare 2004*, p. 162.

2. Vestigii preistorice.
a) În albia râului Sebeş, la circa 250 m NE de sediul IRTA, s-a descoperit o dăltiţă din piatră şlefuită.
Bibliografie: **** 1988*, p. 269.
b) Punctul *Țiglărie*.
În acest cartier, în perimetrul *Şcolii Ajutătoare*, s-a descoperit o aşezare neolitică (cultura Starčevo-Criş şi Vinča B).
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 190; *Lazarovici et alii 1991*, p. 31.
c) Punctul *Valea Cenchii*.
Punctul este situat în vatra localităţii, între râul Timiş şi cartierul Teiuş. Descoperirile se încadrează în cultura Vinča.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 190; *Lazarovici et alii 1991*, p. 31.
d) Depozite de bronzuri.
În anul 1883 s-a descoperit, în împrejurimile Caransebeşului, un **depozit de bronzuri**. Acesta este datat Ha A_1 (secol XII î.Chr.).
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 207; *Petrovszky 1975*, p. 367; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 87; *Săcărin 1979a*, p. 113; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gumă 1993*, p. 251, 286; *Benea şi Bona 1994*, p. 14; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 41; **** 1994*, p. 252.
e) La marginea de nord a oraşului, către Timişoara, se află 3-4 tumuli.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 116.
f) În apropierea oraşului s-a descoperit o fibulă *de tip ochelari* din Hallstatt.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 367; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gumă 1993*, p. 251, 286.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Cariera Potoc*.
În acest punct se află urme de construcţii romane.
Bibliografie: **** 1994*, p. 252.

4. Vestigii prefeudale.
a) Punctul *Valea Potocului*.
Aşezarea de secolele VIII-X d.Chr. se află sub *Dealul Mare*.
Bibliografie: *Ardeţ 1993a*, p. 339.
b) În perimetrul localităţii s-a descoperit un capac de vas din lut ornamentat cu o cruce, databil în secolele IV-V d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 162.

5. Vestigii medievale.
a) Punctul *Strada Romanilor*.
Aici au fost identificate urmele zidurilor cetăţii. Săpăturile realizate cu acest prilej au dus la descoperirea unui bordei de secolele VIII-X d.Chr.
Cetatea Caransebeşului datează din secolele XIII-XIV d.Chr. când avea un plan poligonal.
Bibliografie: *Ardeţ 1996*; *Ardeţ şi Popescu 1996*; *Ţeicu 1998*, p. 212.
b) În centrul oraşului s-a cercetat, în ultimii 20 de ani, o biserică-sală de mari dimensiuni, cu cor alungit şi o sacristie pe latura de nord, aparţinând unui complex ecleziastic. Zidurile sunt flancate cu contraforturi. Monumentul poate fi datat în secolele XIII-XIV d.Chr. şi ţine – după toate aparenţele – de o mănăstire franciscană.

În corelație cu biserica cercetată aici se află şi şapte cripte cu morminte. Par a fi fost şi înmormântări anterioare construcției fazei de piatră a bisericii.

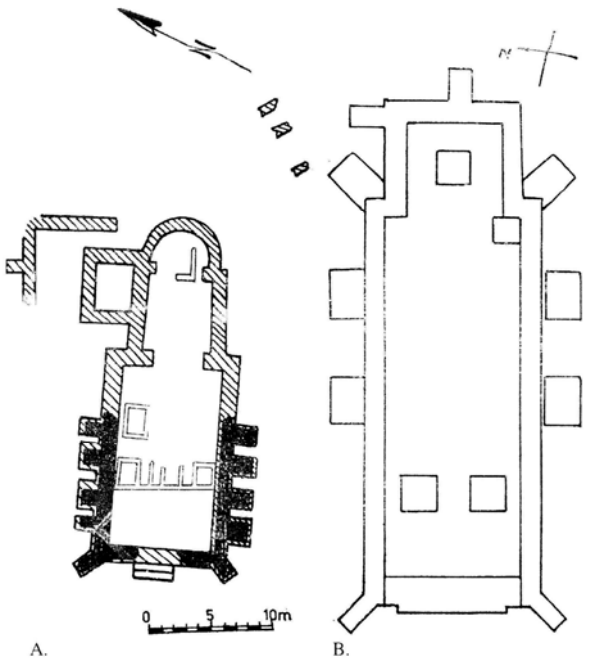

Plan 18. Biserica mănăstirii medievale din Caransebeş. După: *Țeicu 1998*, p. 65.

Bibliografie: *Iambor 1980*, p. 174; *Țeicu 1990*, p. 276; *1993*, p. 230-231; *1998*, p. 181-183; *2003b*, p. 72-82; *Mihat 1993*; *Urziceanu 1993*; *Rusu 1993*, p. 141-143; *Bona 1996*; *Timoc 1998*; *Rădulescu 1999-2001*, p. 57; *Crânguş 2001*.
c) *Mănăstirea franciscană* este atestată în anul 1385.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 87-88.
d) *Mănăstirea ortodoxă* este atestată în anul 1581.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 89.
f) *Mănăstirea iezuită* a fost fondată după anul 1623.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 89.
Mănăstirea ortodoxă cu hramul *Sfântul Ioan cel Nou de la Partoş* funcționează în incinta *Seminarului Teologic*.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 89.

6. Descoperiri monetare.
a) În împrejurimile localității provin mai multe monede preromane.
Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *Medeleț 1994a*, p. 255.
b) În punctul *Carbonifera Veche* s-a descoperit o monedă de bronz Maximinus Daia.
Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 130.
c) Din arealul localității provine un *aureus* de la Severus Alexander.
Bibliografie: *Ardevan 1996*, p. 17.
d) Pe teritoriul localității s-a descoperit o monedă a lui Iustinian I.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 162.
e) Un tezaur monetar medieval târziu a fost descoperit în anul 1964 între străzile Potocului şi Muntele Mic.
Bibliografie: *Chirilă şi Groza 1971*.

¤

105. Caraşova (comună, județul Caraş-Severin)[138]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Cerbului.*

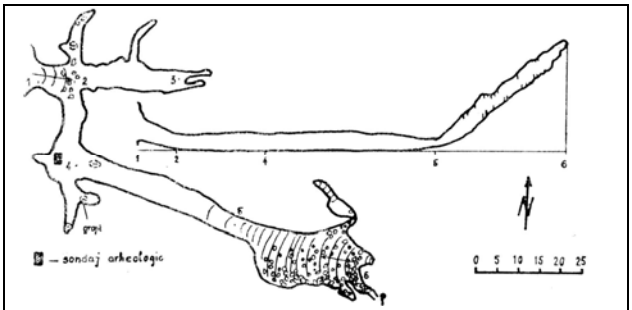

Plan 19. Peştera Cerbului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 1.

Peştera se află pe versantul din dreapta al *Văii Caraşului*.
Urme paleolitice au fost descoperite între anii 1936-1939. Au apărut şi oase de urs de peşteră sparte în mod natural, dar şi câteva piese de cuarțit.
Richard Petrovszky descoperă materiale musteriene, aurignaciene, fragmente ceramice aparținând culturii Coțofeni şi medievale târzii.
Bibliografie: *Mogoşanu 1973*, p. 13; *Petrovszky 1975*, p. 368; *Petrovszky 1979a*, p. 231-230; *Petrovszky şi Cădariu 1979*, p. 37-39; *Mărghitan 1979*, p. 13; *Jungbert 1979*, p. 400; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 2000a*, p. 21-22; *2004*, p. 17; *Boroneanț 2000*, p. 25-26; *Ciugudean 2000*, p. 66; *Păunescu 2001*, p. 154-155.
b) *Peştera Popovăț.*
Peştera se află pe versantul din dreapta al *Văii Caraşului*, la vest de *Muntele Popovăț*.
Urme paleolitice descoperite între anii 1936-1939. Aici au apărut oase de urs de peşteră sparte în mod natural.
În anii 1958-1960 au ajuns la Muzeul din Reşița mai multe fragmente de oase cu urme de prelucrare (?).

[138] *Luca 2004*, p. 46-48; *2004a*, p. 45-48; *2005*, p. 71-73.

Bibliografie: *Mogoşanu 1973*, p. 13; *Petrovszky 1975*, p. 368; *1979a*, p. 232; *Mărghitan 1979*, p. 13; *Jungbert 1979*, p. 400-401; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Boroneanț 2000*, p. 27; *Păunescu 2001*, p. 55.

c) *Peştera Liliecilor*.

Aceasta este situată pe dreapta râului Caraş, la mai puțin de 1 km de sat.

Aici s-au descoperit fragmente ceramice din neolitic (cultura Starčevo-Criş, faza IIB), eneolitic (culturile Tiszapolgár şi Coțofeni II), epoca bronzului, Hallstatt şi secolele IV-V şi VIII d.Chr.

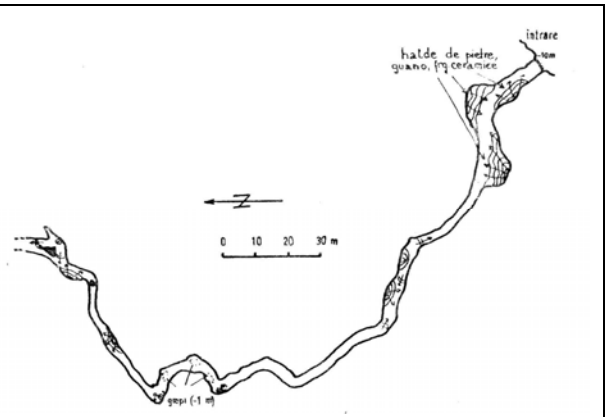

Plan 20. Peştera Liliecilor. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 9.

Bibliografie: *Cădariu şi Petrovszky 1975*, p. 148, 151-154; *Lazarovici 1975a*, p. 25; *1979b*, p. 190; *1983a*, p. 14; *Petrovszky 1975*, p. 368; *Mărghitan 1979*, p. 27; *Petrovszky et alii 1981*, p. 431; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Gumă 1993*, p. 297; *Petrescu 1997*, p. 31; *2000a*, p. 29; *2004*, p. 26; *Boroneanț 2000*, p. 26-27; *Dulea 2001*, p. 229; *Mare 2004*, p. 162-163, 180; *Bochiş 2004*, p. 56.

d) Peste vale se găseşte o grotă în care s-au descoperit fragmente ceramice medievale târzii sau moderne.

Bibliografie: *Cădariu şi Petrovszky 1975*, p. 153.

f) *Peştera Fugarilor*.

Peştera este situată pe malul din stânga *Văii Caraşului*, pe partea din dreapta unei cârşii, la 60-70 m înălțime față de albia râului.

De aici s-au recoltat fragmente ceramice preistorice, medievale şi moderne.

Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 432; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 2000a*, p. 24; *2004*, p. 21; *Boroneanț 2000*, p. 26.

g) *Peştera de după Cârşe*.

Peştera se află la intrarea dinspre sat în *Valea Caraşului*. Aceasta are două intrări suprapuse.

Materialele arheologice recoltate se încadrează în perioada hallstattiană.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 369; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Gumă 1993*, p. 297; *Petrescu 1997*, p. 31; *2000a*, p. 21, 27; *Boroneanț 2000*, p. 26.

h) *Peştera Cuptorul Porcului*.

Peştera se află pe versantul din dreapta *Văii Caraşului*, în apropierea *Peşterii cu Oase*.

Cu prilejul verificării peşterii s-au descoperit fragmente ceramice Coțofeni şi medievale.

Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 234-236; *Petrovszky et alii 1981*, p. 430-431; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 2000a*, p. 23; *2004*, p. 19; *Boroneanț 2000*, p. 26; *Păunescu 2001*, p. 155.

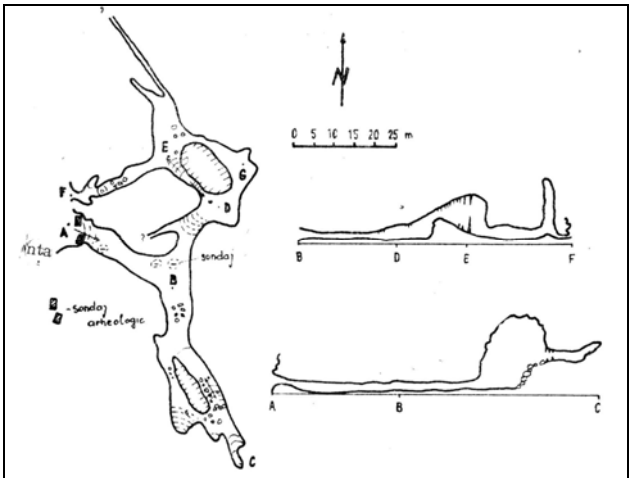

Plan 21. Peştera Cuptorul Porcului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 3.

i) *Peştera Mărghitaş*.

Peştera este situată la circa 2,5-3 km de *Lacul Mărghitaş*, pe malul din dreapta Buhuiului.

De aici s-a recoltat un fragment ceramic aparținând culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 433; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 2000a*, p. 30; *Boroneanț 2000*, p. 27.

j) *Peştera Vraska*.

Cavitatea se află la aproximativ 50 m față de talvegul Caraşului.

În sondajul de verificare s-a descoperit material arheologic paleolitic (paleolitic superior), de cultură Coțofeni şi fragmente medievale târzii.

Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 432; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 2000a*, p. 35; *2004*, p. 36; *Boroneanț 2000*, p. 27-28.

k) *Peştera Deavoia*.

În peşteră s-a descoperit un inel de argint de secolele XIV-XVII d.Chr.

Bibliografie: *Petrescu 2004*, p. 19.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul *La Mori*.

În acest punct, numit şi *Dâmbul Morii*, s-au descoperit materiale arheologice aparținând culturii Coțofeni.

Locul este situat la capătul estic al localității Caraşova.
Bibliografie: *Cădariu şi Petrovszky 1975*, p. 148; *Petrovszky 1975*, p. 369; *Ciugudean 2000*, p. 66.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Grad*.
Cetatea Comitatului Caraş este identificată cu ruinele aflate pe un deal situat la est de localitate.
Fortificația de piatră a fost atestată documentar în anul 1247 drept *castrum de Crassou*, sau *Karasofw castellum* (după alte opinii în anul 1323, după altele în anul 1335).
Orientarea cetății este NV-SE. Materialul ceramic recoltat este de secolele XIV-XV d.Chr.

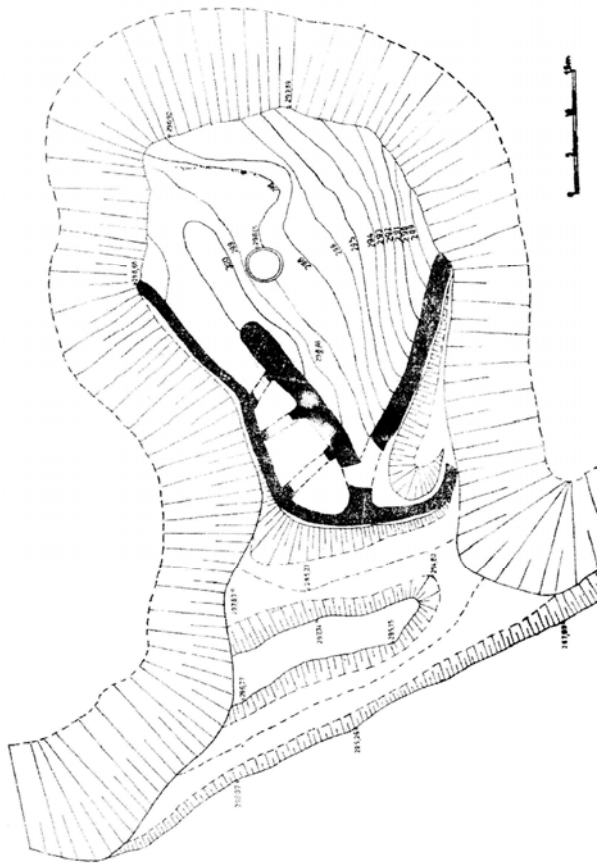

Plan 22. Cetatea Caraş. După: *Țeicu 1998*, fig. 92.

Bibliografie: *Matei 1979*, p. 260-261; *Iambor 1989-1993*, p. 23-24; *2000-2001*, p. 14-15; *Bălănescu şi Chirilă 1994-1995*, p. 276; *Țeicu 1998*, p. 211-212; *Țeicu et alii 2001*, p. 59; *2002*, p. 85; *El Susi 2002-2003*.
b) La est de cetatea medievală se află o movilă artificială. Unii cercetători consideră că aceasta este restul ruinat al unui turn.
În hotarul localității există microtoponimele *Moghila Mare* şi *Moghilița*.
Bibliografie: *Medeleț et Bugilan 1987*, p. 116.
c) *Mănăstirea franciscană* este înființată la începutul secolului XVII d.Chr.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 89.
d) În imediata apropiere a localității se află fragmente de zgură de fier, fără ca să poată fi datată.
Bibliografie: *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 50.

4. Descoperiri monetare.
a) Din hotar provine un tezaur monetar preroman împrăştiat.
Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *1969*, p. 70; *Medeleț 1994a*, p. 256.
b) Din hotarul localității provin două monede de împărați romani din secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 162.
c) De aici provine un denar de la Sigismund de Luxemburg.
Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 132.

¤

106. Călacea (comuna Orțişoara, județul Timiş)[139]

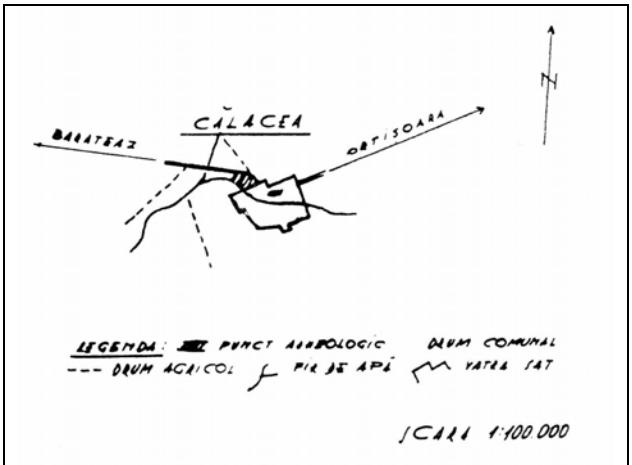

Plan 23. Călacea. După: *Medeleț şi Bugilan 1974*, fig. 25.

1. Descoperiri preistorice.
a) Aici se află două aşezări neolitice. Una în partea din stânga drumului Băile Călacea – Satchinez, lângă ferma avicolă şi o a doua în partea din dreapta şoselei Carani – Băile Călacea.
Bibliografie: *Draşovean 1989*, p. 37.

2. Vestigii dacice.
a) La NV de localitate, în apropierea drumului Călacea – Bărăteaz, au fost descoperite fragmente ceramice din perioada dacică clasică (secolele I î.Chr.-I d.Chr.).
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1974*, p. 89.

¤

[139] *Luca 2005*, p. 73-74.

107. Călugăreni (comuna Felnac, județul Arad)[140]

1. Vestigii daco-romane.
a) Pe platoul de la NV de sat, la circa 300 m spre Felnac, s-au cules fragmente ceramice dacice de secolele I î.Chr.-I d.Chr. şi romane de secolul III d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 163; **** 1999*, p. 48.

¤

108. Cănicea (comuna Domaşnea, județul Caraş-Severin)

¤

109. Căpăt (comuna Racovița, județul Timiş)

¤

110. Căpâlnaş (comuna Birchiş, județul Arad)[141]

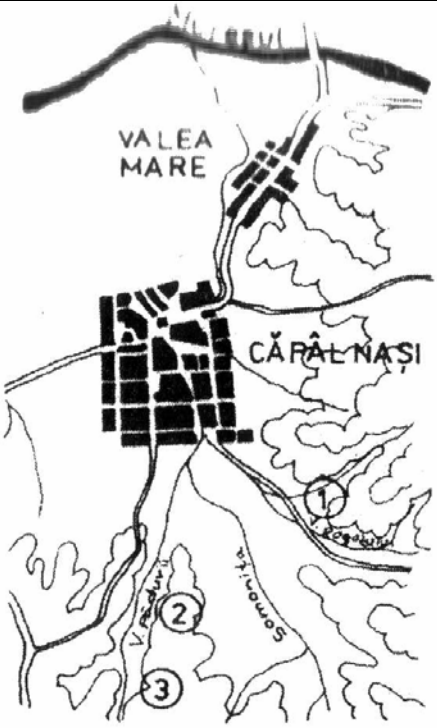

Plan 24. Căpâlnaş. Valea Mare. După: **** 1999*, fig. 14.

1. Vestigii medievale.
a) Pe *Valea Grosului* sunt semnalate o serie de movile. Aici există şi o fortificație de pământ datând din Evul Mediu (strada Bisericii).

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 116.
b) Punctul *Coasta Cimernic*.
Între şoseaua care duce la Făget şi drumul spre Groşi, se află o mică fortificație patrulateră (65 / 60 m) înconjurată cu şanț şi val (un posibil turn medieval ?).
Bibliografie: *Crişan 1979*, p. 197; **** 1999*, p. 49.
c) Punctul *Bârlălău* sau *Cetate*.
Pe deal se văd urmele unei cetăți medievale cu ziduri de piatră şi mortar, precum şi un şanț mare. Turnul de la punctul anterior poate aparține de cetate, deoarece se află în apropierea acesteia.
Bibliografie: **** 1999*, p. 49.

¤

111. Căprioara (comuna Săvârşin, județul Arad)[142]

Plan 25. Căprioara. După: **** 1999*, fig. 15.

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera lui Sinesie* sau *Sânesie*.
Peştera se localizează în Munții Poiana Ruscă, carstul de la Căprioara, malul din stânga Mureşului, bazinul *Văii Căpriorişca*. Materialele arheologice recoltate de aici aparțin neoliticului şi epocii medievale.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 353; *Boroneanț 2000*, p. 3-4; *Petrescu 2000*, p. 32; *2004*, p. 32; **** 1999*, p. 49.
b) *Peştera cu Izlaz*.
Peştera se localizează în Munții Poiana Ruscă, carstul de la Căprioara, malul din stânga Mureşului, bazinul *Văii Căpriorişca*. În peşteră s-au făcut descoperiri monetare.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 269; *Rogozea 1987*, p. 353; *Boroneanț 2000*, p. 4; *Petrescu 2000*, p. 30; *2004*, p. 27-28.
c) *Peştera Gaura Scrofii*.
Peştera se localizează în Munții Poiana Ruscă, carstul de la Căprioara, malul din stânga Mureşului, bazinul *Văii Dieneş*. În cavitate s-au

[140] *Ibidem.*, p. 74.
[141] *Ibidem.*
[142] *Ibidem.*, p. 74-76.

descoperit materiale arheologice din neolitic şi eneoliticul târziu.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 353; *Boroneanț 2000*, p. 4; *Ciugudean 2000*, p. 66; **** 1999*, p. 49.
d) *Peştera lui Adi*.
Peştera se localizează în Munții Poiana Ruscă, carstul de la Căprioara, malul din stânga Mureşului, bazinul *Văii Fundata*. Din cavitate s-au recoltat materiale arheologice din paleolitic, neolitic şi epoca medievală.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 353; *Boroneanț 2000*, p. 4; *Petrescu 2000*, p. 19-20; *2004*, p. 15.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Dealul Babei*.
La SE de localitate au fost depistate urmele unei construcții rectangulare cu ziduri de piatră.
Bibliografie: **** 1999*, p. 49.

3. Movile de pământ.
a) Punctul *Trei Gomili*.
Acest toponimic se semnalează în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 116.

4. Punctul *Dealul Babei*.
a) Pe această formă de relief se află urmele rectangulare ale unei construcții.
Bibliografie: *Rusu A.A. 2000*, p. 72.

5. Descoperiri monetare.
a) Într-un vas de lut s-a descoperit un tezaur format din 85 de monede de argint preromane.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 117, nr. 22; *Glodariu 1971*, p. 80; *Medeleț 1994a*, p. 256; *Drăgoescu 1995*, p. 359-360; **** 1994*, p. 270; **** 1999*, p. 49.

¤

112. Cărbunari (comună, județul Caraş-Severin)[143]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctele *Lacu cu Trestie, Lacu Dracului* şi *Valea Cremenița*.
În aceste puncte, aflate în hotarul localității, s-a descoperit cremene.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 369.
b) Punctul *Poieni*.
Pe vârful unui deal din hotarul localității se află acest punct. Aici s-ar fi descoperit ceramică.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 369.
c) Punctul *Şagăr*.
Punctul este situat între Cărbunari şi Şopotul Nou. De aici provin fragmente ceramice.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 369.
d) Punctul *Valea Porcului*.
După o informație neverificată, aici s-ar găsi ceramică.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 369.
e) Punctele *Padina Seacă, Moara Turcului* şi *Tâlva Bălanului*.
Pe aceste locuri s-au descoperit materiale ceramice aparținând culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Petrovszky şi Cădariu 1979*, p. 63; *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 554; *Ciugudean 2000*, p. 66.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Boişte, Poiana Boişti* sau *Poiana Boişte*.
Coborând din Cărbunari pe *Valea Boişte*, la circa 2 km sud de traseul drumului roman, s-au descoperit urmele unei construcții romane de 35 / 35 m (*villa rustica*).
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 554; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 130.

¤

113. Cărpiniş (comună, județul Timiş)[144]

1. Vestigii dacice.
a) Pe teritoriul localității se semnalează urme arheologice aparținând perioadei Latène.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193.

2. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 223; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194; *Bejan 1995-1996*, p. 125-126; *Mare 2004*, p. 163.
b) Punctul *Cărămidăria Rözer*.
Aici s-a descoperit un vas lucrat la roată din secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 1995-1996*, p. 125-126; *Mare 2004*, p. 163.
c) În anul 1987 s-a descoperit, cu ocazia unei periegheze, mai multe puncte cu descoperiri de secolele III-IV d.Chr.:
c.1.) Pe şoseaua Cărpiniş – Iecea Mică, în dreapta stației de transformatoare IRET;
c.2.) Pe un mic promontoriu aflat la 300 m est de aşezarea anterioară;
c.3.) În apropierea canalului de irigație, la 200 m de sonda numărul 50.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 163.

[143] *Luca 2004*, p. 48; *2004a*, p. 48-49; *2005*, p. 76-77.

[144] *Luca 2005*, p. 76-77.

3. Vestigii medievale.
a) În vatra satului, pe partea din stânga şoselei spre Iecea Mică, se află o movilă de pământ în care a fost scobită capela romano-catolică *Rozalia*.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 116.

¤

114. Câlnic (municipiul Reşiţa, judeţul Caraş-Severin)[145]

1. Descoperiri preistorice.
a) Dintr-un loc neprecizat provine un topor de piatră perforat şi rupt.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 370; *Lazarovici 1979b*, p. 192.

¤

115. Câmpia (comuna Socol, judeţul Caraş-Severin)[146]

1. Vestigii preistorice.
a) În anul 1901, în *Via lui Ioanovici*, s-au descoperit fragmente ceramice din epoca bronzului.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 370.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Vidara* sau *Vidaru*.
În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare de la sfârşitul epocii bronzului şi începutul Hallstattului. Aici se află şi urme de prelucrare a fierului între secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 370; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 83; *Gumă 1993*, p. 287; *Benea 1996b*, p. 242; *Ţeicu 1999-2000*, p. 455; *Mare 2004*, p. 163.
b) Punctul *Bara*.
În hotarul localităţii, la 1 km vest de sat, spre Socol, este semnalată ceramică hallstattiană, o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. şi ceramică medievală.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Ţeicu 2003*, p. 360.

¤

116. Cârnecea (comuna Ticvaniu Mare, judeţul Caraş-Severin)[147]

1. Vestigii medievale.
a) Punctul *Dealul Bisericii*.
În acest punct din hotar se află un cimitir medieval.
Săpăturile arheologice au pus în evidenţă o biserică-sală cu altarul patrulater şi necropola înconjurătoare acesteia.
Datarea monumentului şi necropolei este în secolele XIV-XV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 1993*, p. 231; *1995b*; *1996*; *1998*, p. 131, 177; *Bălănescu 1993*, p. 323-324; *Oţa 1998*, p. 116; *Rusu A.A. 1999*, p. 278.

¤

117. Cârşa Roşie (comuna Şopotu Nou, judeţul Caraş-Severin)

¤

118. Cârşie (comuna Sichevița, judeţul Caraş-Severin)

¤

119. Cebza (comuna Ciacova, judeţul Timiş)[148]

1. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea ortodoxă este legată de monumentul care se află la aproximativ 300 m nord de comună, în mijlocul cimitirului, unde exista o biserică de lemn. Hramul probabil al mănăstirii este *Înălţarea Sfintei Cruci* (după Dumitru Ţeicu *Sfântul Ioan*).
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 99; *Ţeicu 2002*, p. 42; *2003b*, p. 91.

¤

120. Cenad (comună, judeţul Timiş)[149]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Movila Mare, Humca Mare, Humka Mare* sau *Gornja Aranka* (amintită, uneori, la Beşenova).
Din hotarul localităţii provin materiale ceramice aparţinând culturii neolitice Starčevo-Criş şi Szakálhát, dar şi culturilor eneolitice Tisa I şi Tiszapolgár.
Ea este dată de alţi autori în hotarul localităţii Dudeştii Vechi.
Bibliografie: *Rusu 1971*, p. 79; *Lazarovici 1969*, p. 3; *1971*, p. 28-29, 30; *1973*, p. 53; *1974*, p. 63; *1975*, p. 20; *1975a*, p. 11, 23; *1977*, p. 25; *1979b*, p. 187, 190; *1981*, p. 184; *Kutzián 1972*, p. 114, nr. 223; *Moga şi Radu 1977*, p. 233; *Radu 1979*, p. 72; *Oprinescu 1981*, p. 43; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 191; *Lazarovici 1983a*, p. 14; *Medeleţ şi*

[145] *Luca 2004*, p. 49; *2004a*, p. 49; *2005*, p. 77.
[146] *Luca 2004*, p. 49; *2004a*, p. 49; *2005*, p. 77-78.
[147] *Luca 2004*, p. 49; *2004a*, p. 49; *2005*, p. 78.
[148] *Luca 2005*, p. 78-79.
[149] *Ibidem.*, p. 79-82.

Bugilan 1987, p. 116; *Beldiman 1999-2000*; *Draşovean 1991*, p. 209; *Bochiş 2004*, p. 56; *Ciută 2005*, p. 154; **** 1994*, p. 277.

b) În curtea bisericii romano-catolice se află morminte romane.

În curtea preotului romano-catolic s-au descoperit ziduri romane, dar şi materiale arheologice de aceeaşi epocă (daco-romană). De aici provine o stelă funerară datată în secolele II-III d.Chr., cărămizi cu ştampilă, dar şi monede constantiniene din bronz.

În acelaşi loc, în centrul comunei, s-au descoperit şi urme de locuire din timpul culturii Vatina, de secolele VIII-IX, X-XI şi XVII d.Chr.

Bibliografie: *Daicoviciu 1939-1942*, p. 104; *Borza 1941-1944*; *Mitrea 1971*, p. 198; *Moga V. 1972*, p. 156-157; *Mărghitan 1974*, p. 90; *1980a*, p. 45, 47, 64, 133, 170; *1985*, p. 28-29, 32-33; *Moga şi Gudea 1975*, p. 142-143; *Wollmann 1977*, p. 367; *Iambor et alii 1995*; *1982*; *Iambor şi Matei 1996*; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Bejan 1985-1986*, p. 230, 233; *2004*, p. 380; *Benea 1994*, p. 318; *1996b*, p. 239-240; *Drăgoescu 1995*, p. 322; *Németh 1999-2000*, p. 388; *Hügel 2000*, p. 34; *Dulea 2001*, p. 229; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 176; *Regep 2002-2003*; *Oţa 2004*, p. 504; *Mare 2004*, p. 163; **** 1994*, p. 277; **** 2001b*, p. 811.

c) Punctul *Tarnoc*.

La circa 5 km NV de Cenad, între dig şi cursul Mureşului, se află o movilă de pământ care a fost reamenajată pentru instalarea unei ferme.

Săpăturile arheologice de aici au dus la descoperirea unor cărămizi, morminte deranjate şi fragmente ceramice (secolele IX-X d.Chr.).

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 116; *Oţa 2004*, p. 504; *Mare 2004*, p. 163; **** 1994*, p. 277.

d) O movilă este amplasată pe un braţ al Arancăi, în sesia parohiei ortodoxe sârbe din Cenad. Săpăturile efectuate aici au dus la descoperirea unor morminte de inhumaţie deranjate, ce datează din perioada târzie a migraţiilor (secolele IX-XI d.Chr.).

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 116; *Bejan şi Mare 1998*, p. 327; *Oţa 2004*, p. 504; **** 1994*, p. 277.

2. Vestigii preistorice.

a) Din hotarul localităţii provin materiale ceramice aparţinând culturii eneolitice Tiszapolgár.

Bibliografie: *Lazarovici 1971*, p. 30; *1974*, p. 63; *1975*, p. 20.

b) Punctul *Belo Brdo*.

Într-o colecţie particulară se află ceramica dintr-un mormânt care face trecerea de la cultura Tiszapolgár la Bodrogkeresztúr.

Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 20, 25; *1983a*, p. 14; *1985*, p. 85; *Luca 1998-2000*, p. 307; *Bochiş 2004*, p. 56.

c) În hotarul localităţii s-a descoperit un câmp de urne din epoca bronzului.

Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192; *Gumă 1993*, p. 286.

d) De aici provine un **depozit de bronzuri** din seria Jupalnic-Turia (Ha A_2).

Bibliografie: *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 121-122, 316-317; *Gumă 1993*, p. 252, 286.

3. Vestigii dacice.

Se aminteşte, fără alte precizări, apariţia unor materiale Latène.

Bibliografie: **** 1994*, p. 277.

4. Movile de pământ.

a) În jurul movilei *Tarnoc* se văd ridicături de pământ.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 116.

b) Punctul *Buduvala*.

Movila de pământ se află spre hotarul cu satul Pordeanu. Aici s-a descoperit ceramică neolitică asemănătoare cu cea descoperită în *Movila II* de la Dudeştii Vechi.

Bibliografie: *Medeleţ şi. Bugilan 1987*, p. 116.

c) Punctele *Hunca, Hunca Mică, Hunca la Pod, Hunca de Mijloc* şi *Bucova*.

Toate aceste microtoponime indică existenţa unor movile de pământ.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 117.

5. Vestigii prefeudale.

a) Aici se semnalează o aşezare de secolele VIII-IX d.Chr., dar şi un mormânt de călăreţ.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 203; *Dulea 2001-2002*, p. 224; *Oţa 2004*, p. 504; *Mare 2004*, p. 115.

6. Vestigii medievale.

a) În *Legenda Sancti Gerardi episcopi* se aminteşte existenţa, la începutul secolului XI d.Chr., a unui centru fortificat aparţinând populaţiei autohtone, reşedinţa unui voievod, Ahtum, Morisena cu diferite atribute: *castrum iuxta Morisium*, *urbs Morisena*, *civitas Morisena*, *Moroswar*, *urbs Chanadina*, ceea ce înseamnă că Morisena era un centru urban, întărit cu o fortificaţie (castrum) din pământ şi lemn.

Aici a funcţionat sediul unei episcopii catolice, benedictine. Aceasta a luat locul episcopiei ortodoxe *Morisena*. Construcţiile de aici sunt executate încă din vremea regelui Ştefan I.

Mănăstirea ortodoxă cu hramul *Sfântul Ioan Botezătorul* a fost ridicată de principele Ahtum cândva în jurul anului 1000 d.Chr.
În mănăstirea catolică s-a descoperit un sarcofag de piatră datat în secolul XI d.Chr. în care se pare că erau moaştele sfântului Gerard.
Lângă biserică s-au descoperit 11 morminte de secolul XI d.Chr.
În secolul XV d.Chr. biserica şi mănăstirea sunt date franciscanilor observanţi.
La sfârşitul secolului XVIII d.Chr. locul a fost dat călugărilor observanţi.
În secolul XVI d.Chr. este amintită, o singură dată, şi o mănăstire a beghinelor.
Bibliografie: *Rusu 1971a*, p. 201; *Matei 1973*, p. 311; *1979*, p. 256-257, 260; *Săcară 1974*, p. 168; *Matei şi Iambor 1980*, p. 512-513; *Iambor 1980*, p. 172; *Iambor et alii 1982*, p. 89; *Gudea şi Ghiurco 1988*, p. 39; *Bejan 1995*, p. 112-115; *Rusu et alii 2000*, p. 99-101; *Ţeicu 2002*, p. 37; *2003b*, p. 92; *Oţa 2004*, p. 504; *Mare 2004*, p. 163.

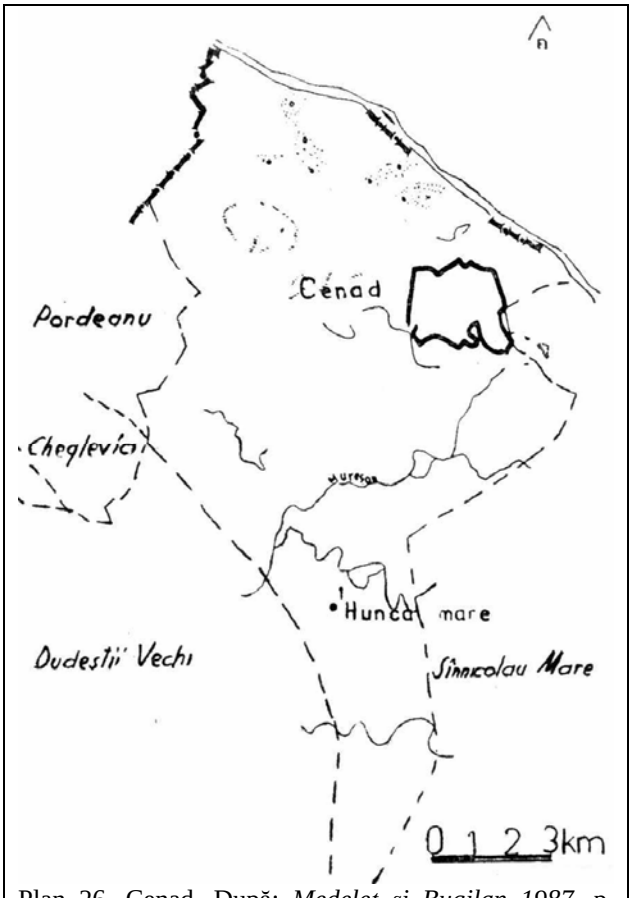

Plan 26. Cenad. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 117.

7. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează o monedă izolată de la Vespasian (sestert).
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 195; *Medeleţ 1994a*, p. 257.
b) De aici provine o monedă de la Faustina.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 359.
c) De aici provine o monedă de la Probus şi o alta de la Constantius.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 176; *Mare 2004*, p. 163.
d) Între anii 1929-1930 s-a descoperit o monedă mică de bronz emisă de Constantius II.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 176; *Mare 2004*, p. 163.
e) Aici s-a descoperit şi o monedă de la Gallienus.
Bibliografie: *Mitrea 1966*, p. 405; *1966a*, p. 421.
f) Din hotar provine un denar de la Hadrianus.
Bibliografie: *Mitrea 1967a*, p. 386.

¤

121. Cenei (comună, judeţul Timiş)[150]

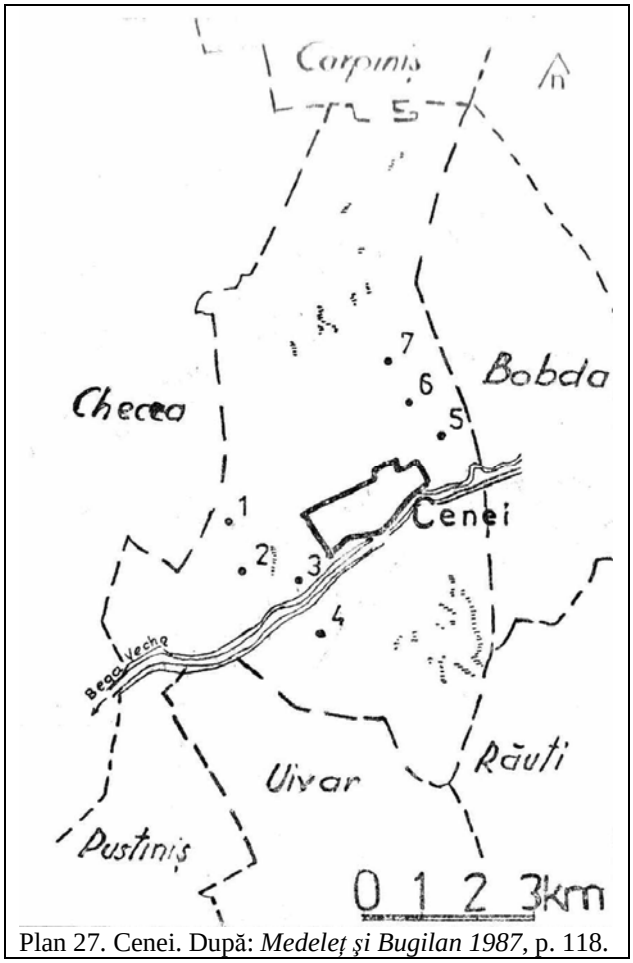

Plan 27. Cenei. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 118.

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii se află o aşezare neolitică aparţinând culturilor Starčevo-Criş şi Vinča.
Bibliografie: *Lazarovici 1969*, p. 5; *1979b*, p. 190; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 191; *Drăgoescu 1995*, p. 322.

[150] *Ibidem.*, p. 82-83.

b) În hotarul localității s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului, poate fortificată.
Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 75; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192.

2. Movile de pământ.
a) Punctul *Humca*.
La 1,2 km vest de sat, în partea din stânga căii ferate Ionel – Cărpiniş, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 117.
b) O altă movilă de pământ este amplasată la 0,6 km SV de localitate şi la 1 km SV de movila anterioară, pe malul râului Bega Veche.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 117.
c) Punctul *Trei Movile* sau *Între Văi*.
La circa 2 km sud de localitate se află o movilă cu înălţimea de 6 m, diametrul de 30 m şi suprafaţa de 2826 m^2.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 118.
d) Punctul *Meghiţa*.
Aceasta este situată la circa 150 m NE de sat. Movila are înălţimea de 2 m şi diametrul de 10-15 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 118.
e) La 1,1 km nord de sat, în partea din dreapta drumului Cenei – Cărpiniş, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 20 m şi înălţimea de 1,5 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 118.
f) La circa 2,5 km nord de localitate, în partea din dreapta a drumului Cenei – Cărpiniş, este semnalată o movilă de pământ cu diametrul de 15-20 m şi înălţimea de 1-1,5 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 118.

3. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri de epocă romană (un denar roman republican de la Domitian).
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Medeleţ 1994a*, p. 257.
b) De aici provine o monedă mică de bronz de la Valentinianus I.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 176; *Mare 2004*, p. 163.

¤

122. Cerna (comuna Liebling, judeţul Timiş)[151]

1. Vestigii daco-romane.
a) În anul 1986 s-a descoperit pe malul râului Beriniu, sub linia de înaltă tensiune, pe o terasă care coboară spre *Valea Tofan*, o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 240; *Mare 2004*, p. 164.
b) Pe malul din stânga Tofăi a fost depistată o aşezare daco-romană cu cuptoare de redus minereul de fier.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 240; *Mare 2004*, p. 164.

2. Vestigii prefeudale.
a) Dintr-un loc neprecizat de pe teritoriul localităţii s-au descoperit materiale ceramice de secolele VII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 230.

¤

123. Cerneteaz (comuna Giarmata, judeţul Timiş)[152]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192.
b) De aici provine o brăţară spiralică, preistorică, din aur.
Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 45; *Gumă 1993*, p. 244, 286.

2. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri de epocă romană.
Valul roman traversează *Pârâul Beregsău* prin localitate.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 64; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Draşovean et alii 2004*, p. 16.
b) Punctul *Darvas*.
Pe aici trece drumul roman.
Bibliografie: *Draşovean et alii 2004*, p. 17.

3. Descoperiri monetare.
a) La doi km SE de sat s-a descoperit, izolat, un denar roman republican emis de Marcus Flannius C.F.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 257.
b) Într-o colecţie particulară se află un denar imperial roman emis de Vespasian.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 257.

¤

124. Charlotenburg (comuna Bogda, judeţul Timiş)

¤

[151] *Luca 2005*, p. 83.

[152] *Luca 2005*, p. 83-84.

125. Checea (comuna Cenei, judeţul Timiş)[153]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului, poate fortificată.
De aici provin şi obiecte din bronz.
Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 75; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192; *Gudea 1993*, p. 286-287.

2. Situri preistorice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Kurjačka Greda*.
La SV de localitate, către hotarul cu localitatea Cenei, se află un grup de movile de pământ, în număr de 10, bine reliefate în câmpia din jur.
Diametrul movilelor variază între 50 şi 16 paşi, iar înălţimea între până la 0,70 m. Movilele conţin numeroase fragmente ceramice, vetre de foc sparte cu diametrul de 1-1,5 m, cenuşă, scoici, oase şi alte obiecte. S-a descoperit şi un schelet în poziţie chircită.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 120.

3. Vestigii daco-romane.
a) Din localitate provine un vas ceramic cu o monedă de la Domitian şi un pahar de sticlă.
Bibliografie: *Bejan 1995-1996*, p. 126; *Glodariu 1974*, p. 211, 245.
b) De pe teritoriul localităţii provin mai multe vase cenuşii, lucrate la roată.
Bibliografie: *Bejan 1995-1996*, p. 126; *Benea 1996b*, p. 240; *Mare 2004*, p. 164.
c) Punctul *Cărămidăria Kovaković*.
În perimetrul fostei cărămidării se descoperă morminte de inhumaţie şi incineraţie de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 1995-1996*, p. 126; *Mare 2004*, p. 164.

4. Movile de pământ.
a) O movilă de pământ este amplasată la 2,6 km SV de localitate în vecinătatea frontierei de stat a României, cu diametrul de 30-35 m şi înălţimea de 1,5-2 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 120.
b) O altă movilă de pământ, asemănătoare cu cea anterioară, se află la 1,2 km est de localitate, bine reliefată în câmpie.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 120.
c) O movilă de pământ este amplasată la 6,5 km SV de localitate, în vecinătatea frontierei de stat a României, cu diametrul de 25-30 m şi înălţimea de 1,5-2 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 120.

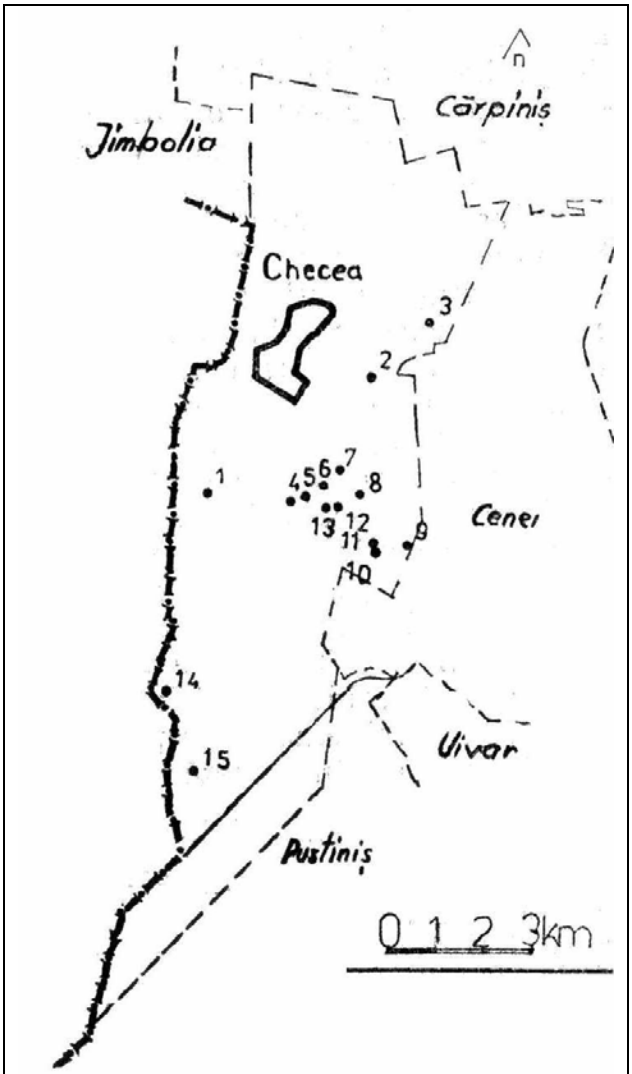

Plan 28. Checea. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 119.

d) Ultima movilă de pământ din hotarul localităţii se află la 1,8 km sud de precedenta, în vecinătatea frontierei de stat a României, având diametrul de circa 20 m şi înălţimea de 1-1,5 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 120.

5. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează monede izolate de secolul IV d.Chr., dar şi de secolele VI-VII d.Chr.
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 204; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 195.
b) De aici provine o monedă din bronz de la Constantius II.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 176.
c) Punctul *Kuriacica Greda*.
Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri monetare aparţinând perioadei secolelor II î.Chr.-II d.Chr. (după Florin Medeleţ o monedă emisă de Domitian). Cu prilejul construirii căii ferate s-au descoperit şi alte materiale arheologice a căror

[153] *Luca 2005*, p. 84-86.

încadrare cronologică şi culturală nu a fost precizată.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193; *Medeleţ 1994a*, p. 257; *Drăgoescu 1995*, p. 323.

¤

126. Checheş (comuna Secaş, judeţul Timiş)[154]

1. Vestigii medievale.
a) Punctul *Dealul Mormântiului*.
Pe acesta se află cimitirul medieval al localităţii.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 121.

¤

127. Cheglevici (comuna Dudeştii Vechi, judeţul Timiş)[155]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192.

2. Movile de pământ.
a) La circa 1,9 km SE de localitate, în apropierea drumului Sânnicolau Mare – Beba Veche, se află o movilă de pământ izolată, plasată la întâlnirea hotarelor localităţilor Cheglevici, Pordeanu, Cenad şi Dudeştii Vechi. Este posibil să fie aceeaşi cu punctul *Buduvala* (Cenad).
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 121.

3. Descoperiri monetare.
a) Din localitate provin opt monede mici din bronz încadrabile în perioada constantiniană (Constans – 3 bucăţi; Constantius II – 3 bucăţi; Valens – 2 bucăţi).
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 176; *Mare 2004*, p. 164.

¤

127a. Chelmac (comuna Conop, judeţul Arad)

1. Vestigii medievale.
a) Punctul *Cetate*.
La circa 15 km est de Lipova se află ruinele abaţiei *Eperis*, la circa 800 m sud de fostul curs al Mureşului din perioada medievală (construită în secolul XII; materialele ceramice descoperite se încadrează în secolele XV-XVII).
Bibliografie: *Ţeicu 2005c*, p. 123.

¤

128. Cherestur (comuna Beba Veche, judeţul Timiş)[156]

1. Vestigii preistorice.
a) De aici provine un vas ceramic aparţinând culturii Tiszapolgár.
Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 22; *1979b*, p. 190; *1983a*, p. 14; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 191; *Luca 1998-2000*, p. 312-313; *Bochiş 2004*, p. 56.
b) De aici provin un vas şi două cănişe de tip Cruceni – Belegiš.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 287.

2. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri de tip sarmatic.
Bibliografie: *Dörner 1971*, p. 687; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 195.

3. Movile de pământ.
a) La aproximativ 4,5 km SE de sat, pe malul *Pârâului Cociohat*, se află o movilă de pământ izolată.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 121.

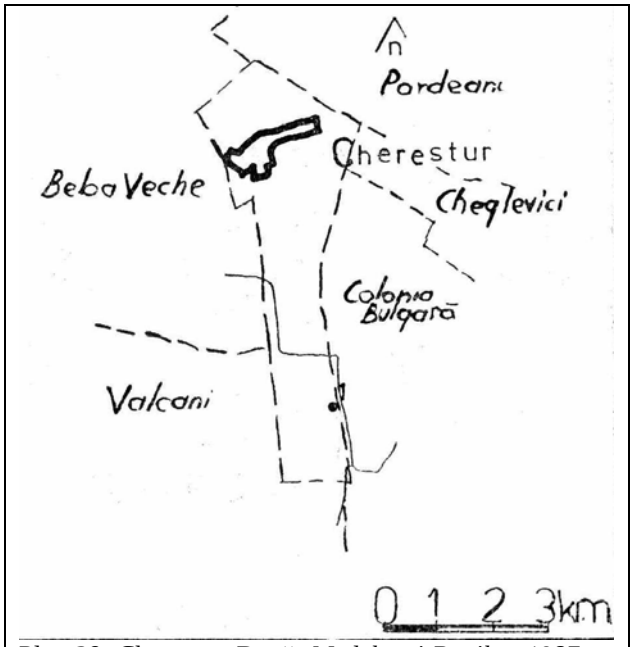

Plan 29. Cherestur. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 12.

¤

129. Chesinţ (comuna Zăbrani, judeţul Arad)[157]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

[154] *Ibidem.*, p. 86.
[155] *Ibidem*.
[156] *Ibidem.*, p. 86-87.
[157] *Ibidem.*, p. 87-88.

a) Punctul *Ocob*.
Pe teritoriul fortificației medievale de aici s-a descoperit o așezare aparținând culturii Vinča precum și o așezare din epoca bronzului.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 190; *Lazarovici și Săcărin 1979*, p. 74, n. 25; *Pădureanu 1985*, p. 32; *1988*, p. 39; *Luca 1985a*, p. 286; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 121, nr. 2; *** *1999*, p. 50.
b) Punctul *Hunca* sau *Movila Huncă*.
La circa 2 km SE de sat, se află o movilă de pământ. Aici s-ar fi descoperit monede de aur și „piese vechi". Cercetările mai noi arată existența unor fragmente ceramice Basarabi în jurul movilei.
Lucrările agricole au dus la descoperirea unor materiale ceramice eneolitice târzii (cultura Coțofeni).
Bibliografie: *Pădureanu 1982*, p. 35; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 121; *Gumă 1993*, p. 213, 287; *Ciugudean 2000*, p. 67.

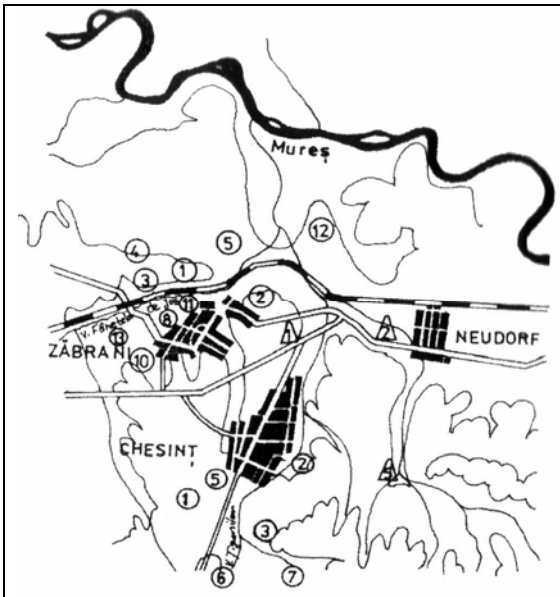

Plan 30. Chesinț. Neudorf. Zăbrani. După: *** *1999*, fig. 17.

2. Vestigii preistorice.
a) La 500 m sud de *Hunca* au fost culese din arătură fragmente ceramice hallstattiene.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 32; *1990*, p. 141; *Gumă 1993*, p. 213, 287, nr. 28; *** *1999*, p. 51.
b) În zona viilor dinspre Bogda se amintesc grote adânci cu gravuri, fără alte precizări.
Bibliografie: *** *1999*, p. 51.
c) Punctele *Răchita, Milicoț, Ocop* și *Dâmbu Hotărei*.
Aceste microtoponime ascund, după câte se pare, movile de pământ. Ultimul pare o movilă de hotar. Pe aici trece un val de pământ care coboară în *Valea Mureșului*.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 121; *** *1999*, p. 50.

3. Vestigii daco-romane.
a) La circa 150 m NE de punctul *Ocob* s-au descoperit fragmente ceramice aparținând secolelor III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 106; *Pădureanu 1985*, p. 32; *1988a*, p. 384; *Mare 2004*, p. 164; *** *1999*, p. 51.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *Grădiște*.
Aici, la SV de acest punct, s-au descoperit fragmente ceramice de secolele XI-XII d.Chr. precum și altele medievale.
Bibliografie: *Blăjan și Dörner 1978*, p. 124; *Pădureanu 1985*, p. 32; *1988a*, p. 384; *** *1999*, p. 51; *Oța 2004*, p. 504.
b) Punctul *La Bisericuță*.
Punctul poate fi pus în legătură cu o biserică atestată documentar în secolul XIV d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. 2000*, p. 73.

5. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Mocrea*.
De aici ar proveni monede de aur. Precizările suplimentare lipsesc.
Bibliografie: *** *1999*, p. 51.

¤

130. Chevereșu Mare (comună, județul Timiș)[158]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomila din hotarul Chevereșului*.
La hotarul cu Sacoșu Turcesc s-ar afla această movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 122.

¤

131. Chișoda (comuna Giroc, județul Timiș)[159]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Livezi* sau *Gomilă*.
Așezarea neolitică de tip tell se află la circa 3 km sud de localitatea Timișoara, fiind vizibilă de pe șoseaua Timișoara – Vršac.
Tellul (200 / 100 m) a fost locuit cu precădere în faza C a culturii Vinča. S-au descoperit și materiale ceramice ornamentate cu pictură în

[158] *Ibidem.*, p. 88.
[159] *Ibidem.*, p. 88-89.

tehnica culturii Petreşti (grupul Foeni). Între alte materiale arheologice de aici provin şi fragmente ceramice Tiszapolgár.
Bibliografie: *Mărghitan 1979*, p. 60; *Radu 1979*; *Lazarovici 1979b*, p. 190; *1987*; *1990*, p. 21; *Lazarovici şi Kalmar 1993*, p. 41, 42; *Oprinescu 1981*, p. 45; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 191; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 122; *Draşovean 1991*, p. 209, 210, 211; *1994*, p. 139, 140; *1996*, p. 109; *1996a*, p. 273, 275; *2003*, p. 41; *Draşovean şi Mariş 1998*, p. 100; *Gogâltan 2004a*, p. 66, n. 185; 67; *Bochiş 2004*, p. 56.

2. Vestigii preistorice.
a) Pe teritoriul localităţii s-a descoperit un topor de cupru de tip Jaszládány, varianta Nógrádmarcal.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 52; *Lazarovici 1975*, p. 28; *Mărghitan 1979*, p. 60.
b) Punctul *Ţiglărie*.
Aici se află o necropolă de tip Cruceni – Belegiš.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 287.

¤

132. Chizătău (comuna Belinţ, judeţul Timiş)[160]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe terasa superioară a râului Bega, între şoseaua naţională spre Timişoara şi cursul râului Timiş, cercetările de suprafaţă au dus la descoperirea unei aşezări de la sfârşitul epocii bronzului şi începutul epocii fierului.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 471; *Gumă 1993*, p. 287.
b) Punctul *Dealul Cuca*.
Acesta este situat la NE de sat, marcând limita sud-estică a podişului Lipovei. Aici s-a descoperit o aşezare paleolitică.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 472.

¤

133. Ciacova (comună, judeţul Timiş)[161]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe teritoriul localităţii s-a descoperit un topor de cupru cu braţele în cruce de tip Mezökeresztes şi un altul de tip Orşova.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 30, 39; *Lazarovici 1975*, p. 28; *1985*, p. 85.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Gheorghianu*.
Cu ocazia unor excavaţii realizate la CAP Ciacova s-a descoperit un mormânt de incineraţie de epoca bronzului şi trei schelete cu inventar datate în perioada prefeudală.
Bibliografie: *Radu 1972a*; *Gumă 1993*, p. 287; *Dulea 2001-2002*, p. 224.

3. Vestigii medievale.
a) Cetatea Ciacova nu a fost cercetată din punct de vedere arheologic şi este atestată documentar din secolul XIV d.Chr.
Aici se află un donjon patrulater.
Bibliografie: *Săcară 1970*; *Anghel 1980*, p. 205-206; *Rădulescu 1999-2001*, p. 67.

4. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri de epocă romană (o monedă mare emisă de Caligula).
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Medeleţ 1994a*, p. 257.
b) De aici provine un denar emis de Antoninus Pius (anul descoperirii: 1940).
Bibliografie: *Mitrea 1965*, p. 496; *1965a*, p. 613.

¤

134. Cicleni (comuna Turnu-Ruieni, judeţul Caraş-Severin)

¤

135. Ciclova Montană (oraş Oraviţa, judeţul Caraş-Severin)[162]

1. Vestigii preistorice.
a) Aici s-au găsit oase de mamut.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 369.

2. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Elena (Peştera de la Trei Cleanţuri)*.
Peştera se află pe afluentul râului Ciclova, *Muntele Rol*, la SE de Oraviţa.
Materialele arheologice se încadrează în preistorie, perioada dacică şi epoca medievală.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 360; *Petrescu 2000a*, p. 24; *2004*, p. 20; *Boroneanţ 2000*, p. 28.
b) *Peştera Lenuţa*.
Peştera se află pe afluentul râului Ciclova, *Muntele Rol*, la SE de Oraviţa.
Materialele arheologice se încadrează în preistorie, perioada dacică şi epoca medievală.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 360; *Petrescu 2000a*, p. 29; *2004*, p. 26; *Boroneanţ 2000*, p. 28-29; *Bozu 2000*, p. 154.

[160] *Ibidem.*, p. 89.
[161] *Ibidem.*, p. 89-90.
[162] *Luca 2004*, p. 49-50; *2004a*, p. 50; *2005*, p. 90-91.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Călugăru* sau *Călugăra*.
Tradiția spune că *mănăstirea ortodoxă* de aici este foarte veche datorită existenței unor amenajări rupestre.
Hramul mănăstirii este *Acoperământul Maicii Domnului*.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 103-104.

4. Mine şi cariere.
a) Mina de cupru Ciclova.
Mina se află în bazinul Caraşului, *Valea Ciclovei*.
Zăcământul de cupru este exploatat, după toate aparențele, din epoca bronzului, dar şi în epoca romană, medievală şi modernă.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 120.

¤

136. Ciclova Română (comună, județul Caraş-Severin)[163]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Dealul Mare*.
În hotarul localității este semnalată o aşezare hallstattiană, alta daco-romană de secolele III-IV d.Chr. (resturi ale practicării metalurgiei fierului) şi una medievală (secolul XIV d.Chr.)
Bibliografie: *Mărghitan 1985*, p. 34; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 320; 341; *1999-2000*, p. 455; *Gumă 1993*, p. 287; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 240-241; *Mare 2004*, p. 164.
b) Punctul *Sălişte* sau *Vraniul Mare*.
Între valea *Pârâului Vrani* şi creasta dealului din apropiere, pe panta de sud a acestuia, există o serie de aşezări din secolele IV (urme ale practicării metalurgiei fierului), VIII-IX şi XI-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Uzum 1981a*, p. 212, fig. 1; *Mărghitan 1985*, p. 34; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Țeicu 1987*, p. 341-342; *1999-2000*, p. 455; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 241; *Dulea 2001*, p. 230; *Mare 2004*, p. 164-165.

2. Vestigii daco-romane.
La capătul luncii, spre hotarul cu Răcăşdia, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 241; *Mare 2004*, p. 164-165.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Morminți*.
Pe versantul de sud al dealului din apropierea *Pârâului Vrani* se află o necropolă de secolele XIV d.Chr.
În necropola medievală timpurie s-a descoperit un denar emis de Carol Robert.
Bibliografie: *Bălănescu 1981*, p. 148; *Uzum 1981a*; *Mărghitan 1985*, p. 34; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 122; *Țeicu 1987*, p. 341; *1993*, p. 231; *1998*, p. 95, 129; *Oța 1998*, p. 116; *Mare 2004*, p. 164-165.
b) Punctul *Tufă*.
În hotarul dintre Ciclova şi Ilidia, la marginea zonei împădurite, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice atipice şi din secolele XI-XII d.Chr.
Pe aliniamentul stâlpilor de înaltă tensiune, pe o lungime de aproximativ 2 km, se găsesc urmele unei aşezări de secolele III-IV d.Chr.
Tot aici sunt semnalate trei sau patru movile, cu diametrul de 5-6 m (pot fi movile de hotar).
Bibliografie: *Mărghitan 1985*, p. 34; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 122; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 241; *Mare 2004*, p. 164-165.

3. Mine şi cariere.
a) Mina Ciclova Română.
Mina se află în Bazinul Caraşului, *Valea Ciclovei*.
Zăcământul de fier este exploatat, după toate aparențele, din epoca romană şi cea medievală.
Bibliografie: *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 130; *Drăgoescu 1995*, p. 323; *Wollmann 1996*, p. 235; *Boroneanț 2000*, p. 121.

¤

137. Ciortea (comuna Vrani, județul Caraş-Severin)[164]

1. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localității, la cumpăna apelor Vicinic şi Caraş, la 800 m de sat, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele II-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 131; *Benea 1996b*, p. 242; *Mare 2004*, p. 165.
b) Punctul *Rât*.
În zona pichetului de grăniceri s-a descoperit o aşezare de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 242; *Mare 2004*, p. 165.

2. Vestigii prefeudale.
a) Se amintește o vatră medievală de secolele VIII-IX d.Chr.

[163] *Luca 2004*, p. 50-51; *2004a*, p. 50-51; *2005*, p. 91-93.

[164] *Luca 2004*, p. 51; *2004a*, p. 51-52; *2005*, p. 93.

Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Dulea 2001*, p. 230; *Mare 2004*, p. 165.

¤

138. Cireşa (oraş Oţelu Roşu, judeţul Caraş-Severin)

¤

139. Cireşu (comuna Criciova, judeţul Timiş)[165]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomili*.
Sub acest toponimic se ascunde un câmp de tumuli, probabil Hallstattieni, ce se află în hotarul satului Măguri.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 122; *Gumă 1993*, p. 287.

¤

140. Cireşu Mic (comuna Criciova, judeţul Timiş)

¤

141. Ciuchici (comună, judeţul Caraş-Severin)[166]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Luncă* sau *Sălişte*.
Aici s-au identificat urmele unor aşezări din prima vârstă a fierului, secolele III-IV şi XII-XIV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 336; *1998*, p. 95; *Gumă 1993*, p. 287; *Mare 2004*, p. 165.

¤

142. Ciudanovița (comună, judeţul Caraş-Severin)

¤

143. Ciuta (comuna Obreja, judeţul Caraş-Severin)[167]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Cornul Dealului* sau *Grajduri CAP*.
În hotarul localității este o aşezare din epoca bronzului aparținând culturii Vatina, grupului cultural Balta Sărată şi Ha A_1.
Aşezarea se întinde pe 1,5 ha.
Bibliografie: *Petrovszky şi Gumă 1979*, p. 54; *Gumă 1993*, p. 287; *1997*, p. 15; **** 1982*, p. 324; *Petrescu 1988*; *1995*; *Rogozea 1992*, p. 50-51; *1994*, p. 181; *1995a*; *1996*; *1998*, p. 185; *Crăciunescu 2000*, p. 264; *Gogâltan 2004*, p. 103.

2. Vestigii preistorice.
a) La 1,5 km est de drumul Ciuta – Maciova, în susul *Văii Bistra*, pe marginea unei terase, pe malul din stânga unui pârâiaş, a fost identificat un tumul cu diametrul de 15-16 m şi înălțimea de 2,5 m.
Datarea movilei se face în prima epocă a fierului.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 122-123; *Gumă 1993*, p. 287; **** 1979*, p. 432.

¤

144. Cladova (comuna Bethausen, judeţul Timiş)[168]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) La nord de satul Cladova, imediat lângă colțul sud-estic al *Pădurii Cladova*, lângă cantonul silvic, în partea din stânga drumului ce duce spre Ohaba Lungă, s-a constatat existența a trei movile de pământ. Pe mantaua tumulilor s-au descoperit fragmente ceramice de mici dimensiuni databile în epoca bronzului.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 123.

2. Vestigii daco-romane.
a) La aproximativ 1 km NV de localitate, la 200 m nord de gura *Pârâului Drăgăneşti*, pe panta dealului de la vest, lângă pădurice, au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 165.

¤

145. Cliciova (comuna Bethausen, judeţul Timiş)

¤

146. Clocotici (comuna Lupac, judeţul Caraş-Severin)[169]

1. Vestigii preistorice.
a) La extremitatea sudică a depresiunii *Pârâului Gelug* s-a descoperit ceramică preistorică şi zgură.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 360-361.

¤

147. Clopodia (comuna Jamu Mare, judeţul Timiş)[170]

1. Vestigii de perioadă romană.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.

[165] *Ibidem.*, p. 90.
[166] *Luca 2004*, p. 51; *2004a*, p. 52; *2005*, p. 93.
[167] *Luca 2004*, p. 51; *2004a*, p. 52; *2005*, p. 94.
[168] *Luca 2005*, p. 94.
[169] *Luca 2004*, p. 52; *2004a*, p. 52; *2005*, p. 94-95.
[170] *Luca 2005*, p. 95.

Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194.

¤

148. Colonia Bulgară (comuna Dudeştii Vechi, judeţul Timiş)

¤

149. Colonia Fabricii (comuna Tomeşti, judeţul Timiş)

¤

150. Colonia Mică (oraş Făget, judeţul Timiş)

¤

151. Comeat (comuna Bogda, judeţul Timiş)

¤

152. Comloşu Mare (comună, judeţul Timiş)[171]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii, la circa 3 km de sat, s-a descoperit o aşezare neolitică de tip tell (cultura Starčevo-Criş, fazele II, IV şi materiale ceramice eneolitice).
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 192; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192.
b) În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192.
c) Aici se află un câmp de urne.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 287.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Hunca lui Şofron*.
Movila de dimensiuni mijlocii este amplasată la circa 2 km NV de Comloşu Mare şi la 0,6 km nord de Lunga, în partea din stânga căii ferate Lovrin – Nerău, aproape de malul *Pârâului Galaţca* şi de un iaz pentru topirea cânepii. Cercetarea movilei a dus la descoperirea unui mormânt de inhumaţie din epoca migraţiilor.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 123; *Mare 2004*, p. 165.
b) Punctul *Hunca Neţii*.
Movila de pământ de aici este de dimensiuni mijlocii şi se situează la circa 2 km NE de Comloşu Mare, în partea din stânga căii ferate Lovrin – Nerău. În această movilă s-a descoperit un mormânt, posibil avar.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 124; *Dulea 2001-2002*, p. 225; *Mare 2004*, p. 165-166.

c) La circa 3,2 km NE de sat, în hotar cu satul Vizejdia, în partea din dreapta căii ferate Lovrin – Nerău, există o movilă de pământ înaltă de 1,8 m şi cu diametrul de circa 25 m. În tumul era un mormânt de călăreţ jefuit şi un sicriu din lemn al altui mormânt.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 124; *Mare 2004*, p. 165-166.

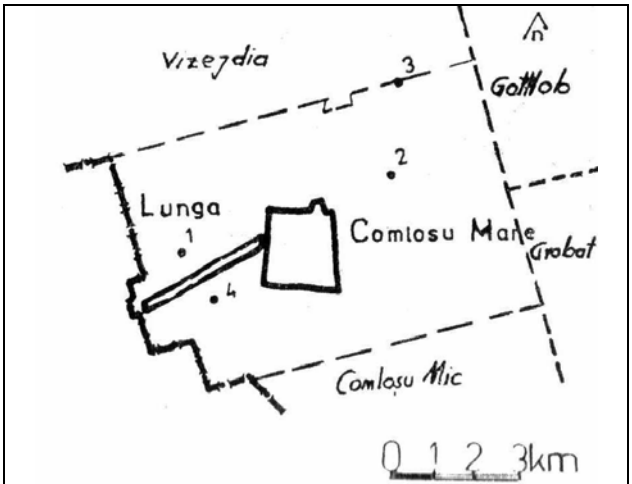

Plan 31. Comloşu Mare. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 123.

3. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit, în anul 1957, un sit arheologic de această epocă.
Bibliografie: *Bejan 1995-1996*, p. 126-127; *Benea 1996b*, p. 242; *Mare 2004*, p. 165.

4. Movile de pământ.
a) La 1,2 km SV de Comloşu Mare şi la 0,6 km de Lunga se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 20 m, înaltă de 1,5 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 124.

¤

153. Comloşu Mic (comuna Comloşu Mare, judeţul Timiş)[172]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii se semnalează o aşezare Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Lazarovici 1969*, p. 3.
b) În cursul anului 1982 a fost achiziţionată de Muzeul din Caransebeş o sabie din bronz hallstattiană, datată în Ha A – seria Cincu-Suseni.
Bibliografie: *Rogozea 1983*, p. 139-140; *Gumă 1993*, p. 252, 287.

2. Vestigii daco-romane.
a) În apropierea satului s-a descoperit o aşezare daco-romană.

[171] *Ibidem.*, p. 95-96.

[172] *Ibidem.*, p. 96-97.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 242; *Mare 2004*, p. 165.

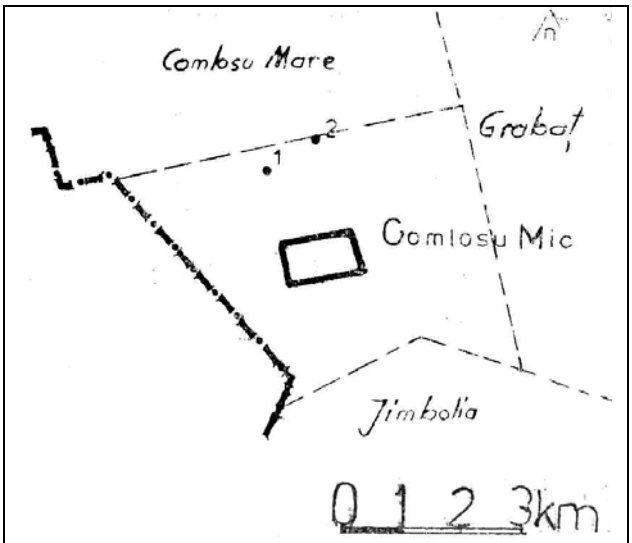

Plan 32. Comloşu Mic. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 124.

3. Movile de pământ.
a) La 1,5 km NV de sat se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 124.
b) La 1,9 km nord de sat şi la circa 1 km est de movila anterioară se află o movilă de pământ, plasată pe linia de hotar cu Comloşu Mare.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 124.

¤

154. Comorâşte (comuna Forotic, judeţul Caraş-Severin)[173]

1. Vestigii preistorice.
a) Într-un loc situat pe direcţia Ticvaniu Mare s-a descoperit un celt din bronz (anul 1904).
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 370; *Săcărin 1979a*, p. 111; *Gumă 1993*, p. 251, 287.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Ogaşul cu Piatră*.
În hotarul localităţii, în acest punct, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. (urme de prelucrare a fierului)
Drumul roman este folosit şi astăzi pentru circulaţia în zonă.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Drăgoescu 1995*, p. 324; *Benea 1996b*, p. 243; *Ţeicu 1999-2000*, p. 455; *Mare 2004*, p. 166.

3. Vestigii medievale.
a) *Mănăstirea ortodoxă* este amintită cu un singur prilej, în anul 1579.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 119.

4. Descoperiri monetare.
a) În anul 1933 s-a descoperit un tezaur monetar preroman.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 257.

¤

155. Constantin Daicoviciu (comună, judeţul Caraş-Severin)[174]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealu Păning – La Cariera Veche*.
Cariera se află la circa 2 km NNE de podul peste Timiş. S-au descoperit oase fosile şi galeţi de cuarţit.
Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 148.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Din localitate provin inscripţii romane.
Bibliografie: *Wollmann 1977*, p. 371.

3. Vestigii medievale.
a) În comună a fost cercetată o biserică-sală, cu altar patrulater, datată în secolul XV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 1990*, p. 276, *1998*, p. 180-181; *Rusu A.A. 1999*, p. 278; *Rădulescu 1999-2001*, p. 54.
b) În hotarul localităţii există o fortificaţie de pământ medievală, de formă triunghiulară.
Bibliografie: *Matei şi Iambor 1980*, p. 514.

¤

156. Copăcele (comună, judeţul Caraş-Severin)[175]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii există o aşezare neolitică.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 194.

¤

157. Cornea (comună, judeţul Caraş-Severin)[176]

1. Vestigii preistorice.
a) Gheorghe Lazarovici aminteşte aici descoperiri aparţinând culturii Tiszapolgár.
Bibliografie: *Lazarovici şi Munteanu 1982*, p. 124; *Lazarovici 1983a*, p. 15.

[173] *Luca 2004*, p. 52; *2004a*, p. 52-53; *2005*, p. 97.

[174] Fost Căvăran; *Luca 2004*, p. 52; *2004a*, p. 53; *2005*, p. 98.
[175] *Luca 2004*, p. 52; *2004a*, p. 53; *2005*, p. 98.
[176] *Luca 2004*, p. 53; *2004a*, p. 53; *2005*, p. 98.

¤

158. Cornereva (comună, județul Caraş-Severin)[177]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Bobot*.
Peştera se află în carstul râului Bela Reca.
Ceramica descoperită aparține culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 2000a*, p. 21; *2004*, p. 16; *Boroneanț 2000*, p. 29.
b) *Peştera din Dealul Ierişorii*.
Peştera se află în carstul râului Bela Reca.
Ceramica descoperită aparține culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 2000a*, p. 24; *Boroneanț 2000*, p. 29.
c) *Peştera Oilor – Bobot*.
De aici provin vetre nedatabile şi un silex atribuit aurignacianului.
Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 31.

4. Descoperiri monetare.
a) Mai multe monede ungureşti de secolul XVI s-au descoperit pe teritoriul localității.
Bibliografie: *Bakić 1997*, p. 57.

¤

159. Corneşti (comuna Orțişoara, județul Timiş)[178]

1. Vestigii preistorice.
a) Într-o carieră de nisip de la marginea satului s-au descoperit „oase de mamut”. Astfel de fosile s-au descoperit şi mai târziu de secolul XIX.
Bibliografie: *Medeleț 1993*, p. 119.
b) Punctul *Jadani-Jugosloveni*.
Stațiunea neolitică din acest punct se află la marginea vestică a localității, de o parte şi de alta a drumului unde s-au aşezat refugiații veniți din Iugoslavia în perioada interbelică. Situl a fost locuit în vremea culturii Bucovăț, Vinča C şi Tiszapolgár.
Tot aici se semnalează şi materiale ceramice Coțofeni.
Bibliografie: *Popescu D. 1969*, p. 530; *Mărghitan 1979*, p. 88-92; *Lazarovici 1979b*, p. 193; *1983a*, p. 14; *Lazarovici şi Kalmar 1993*, p. 43; *Medeleț 1993*, p. 121; *Oprinescu 1995b*, p. 58; *Draşovean 1996*, p. 109; *Ciugudean 2000*, p. 73; *Bochiş 2004*, p. 56.
c) Punctul *Ferma Reiter*.
Materialele arheologice de aici aparțin culturii Vinča, faza C.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 193; *1996*, p. 109; *Lazarovici şi Kalmar 1993*, p. 43.
d) Punctul *Pustă* sau *Râtu cu Peri*.
Aici s-a semnalat ceramică aparținând culturii Vatina.
Bibliografie: *Medeleț 1993*, p. 120.
e) Se menționează descoperirea, în hotarul satului (Jadani), a unui depozit format din opt brățări de aur dintre care şase din placă şi două din sârmă răsucită, datat în seria Cincu-Suseni (Br D-Ha A_1).
Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 45; *Gumă 1993*, p. 244, 287; *Medeleț 1993*, p. 119.
f) Punctul *Valea Lacului*.
La vest de acest punct şi de *Dealul Cornet* s-au descoperit, la arătură, fragmente ceramice.
Bibliografie: *Medeleț 1993*, p. 120.
g) La Jadani s-a descoperit un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A_1).
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 207.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

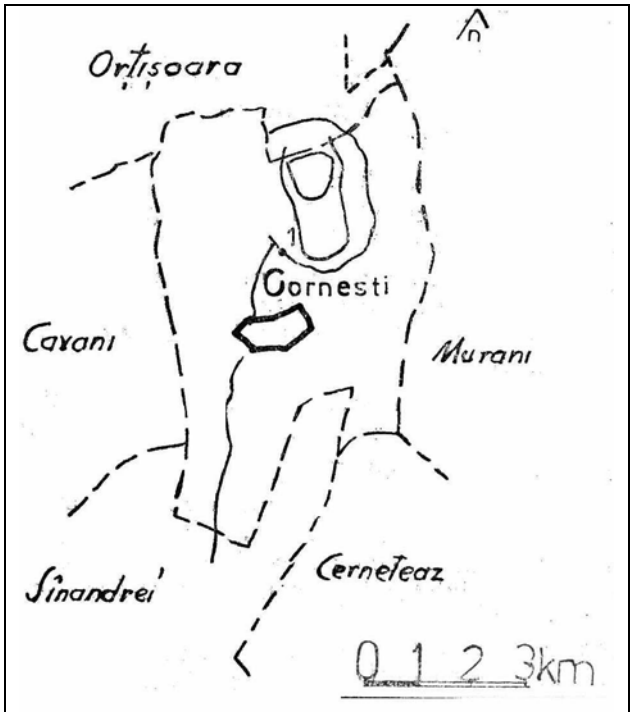

Plan 33. Corneşti. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 125.

a) Punctul *Dealul Cornet*.
În acest punct se află o mare aşezare fortificată, numită de localnici şi *Iarc*, de foarte mari dimensiuni cu mai multe niveluri de folosire în epoca bronzului şi cea a fierului. Fortificația are mai multe valuri (trei incinte concentrice, după unii autori patru) intersectate de valea *Pistrui* (*Pistruia*), spre sud, care la est de sat îşi schimbă numele în *Valea Luciului*, *Lacului* sau *Vâna Nerat*. Spre nord, fortificația este mărginită de

[177] *Luca 2004*, p. 53; *2004a*, p. 53-54; *2005*, p. 98-99.
[178] *Luca 2005*, p. 99-101.

Valea Caraniului. Suprafaţa III şi cea mai mare are 578 ha.
Între alte materiale arheologice s-a descoperit şi o daltă de cupru, dar şi materiale ceramice reprezentând epoca de trecere de la cultura Tiszapolgár la Bodrogkeresztúr.
Materialele arheologice de epoca bronzului de aici se încadrează în partea timpurie şi mijlocie a perioadei.
Tot aici s-au descoperit materiale ceramice care pot duce datarea fortificaţiei până la sfârşitul epocii bronzului şi, poate, chiar în perioada hallstattiană.
Dintr-o descoperire întâmplătoare provine un topor de fier care poate fi încadrat în Hallstatt.
În incintă s-au descoperit şi fragmente ceramice dacice.
Unii cercetători consideră fortificaţia un ring avar.
Ortansa Radu aminteşte aici şi ceramică medievală târzie.
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 369; *Morintz 1972*, p. 335; *Radu 1972*; *1972b*; *Lazarovici 1975*, p. 22, 25; *1979b*, p. 193; *1983a*, p. 14; *1985*, p. 85, 88; *Vulpe 1975*, p. 61; *Soroceanu şi Radu 1975*; *Mărghitan 1980*, p. 73, 79; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192, 193; *Gumă 1993*, p. 287; *1997*, p. 15, 43; *Medeleţ 1993*; *Boroffka 1994*, p. 33; *Drăgoescu 1995*, p. 332; *Crăciunescu 1998*, p. 174; *2000*, p. 264; *Luca 1998-2000*, p. 307; *Gogâltan 1993b*, p. 62; *1999*, p. 93, 205, 207; *2004*, p. 88, 91, 96, 97, 98, 103; *Dulea 2001*, p. 244-245; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 71; *Bochiş 2004*, p. 56.

3. Vestigii dacice.
a) În hotarul localităţii sunt amintite fragmente ceramice dacice.
Bibliografie: *Medeleţ 1993*, p. 120.

4. Vestigii daco-romane.
a) La N de localitate, în imediata apropiere a fortificaţiei preistorice (*Iarcurilor*) se află o aşezare de secolele IV-V d.Chr.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 155; *Medeleţ 1993*, p. 120; *Medeleţ şi Bugilan 1974*, p. 82; *Benea 1996b*, p. 243; *Mare 2004*, p. 166.

5. Movile de pământ.
a) Pe traseul exterior al fortificaţiei de pământ din punctul *Dealul Cornet* este semnalată o movilă de pământ, plasată la 1,1 km nord de sat, cu dimensiunile de 15 m diametru şi 1,5-2 m înălţime. Este posibil să fie construită după terminarea ridicării incintei deoarece se află pe coama acesteia.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 124-125.

6. Descoperiri monetare.
a) La sfârşitul secolului XIX s-a descoperit trei denari, dintre care doi imperiali şi unul republican.
Bibliografie: *Medeleţ 1993*, p. 119; *Medeleţ 1994a*, p. 257.
b) Cam tot în acelaşi timp s-au descoperit două monede de secolul XVII care pot face parte dintr-un tezaur.
Bibliografie: *Medeleţ 1993*, p. 119.
c) Către sfârşitul secolului XX s-a descoperit la Corneşti un tezaur monetar format din taleri austrieci de argint.
Bibliografie: *Medeleţ 1993*, p. 120.

¤

160. Cornuşoru (comuna Băuţar, judeţul Caraş-Severin)

¤

161. Cornuţel (comuna Păltiniş, judeţul Caraş-Severin)[179]

1. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
Punctul *Cozlar*.
Pe platoul *Dealului Cozlar* s-a descoperit, în anul 1958, la 1 m adâncime, un **depozit de bronzuri** într-un vas bitronconic.
Acesta a fost încadrat în seria Uriu-Domăneşti (Bz D-Ha A_1).
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 205; *Stratan* 1964; Petrovszky *1975*, p. 370-371; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 55; *Gumă 1977a*, p. 256-258; *1993*, p. 252, 287; *1995*, p. 102; *Săcărin 1979a*, p. 112; *Mărghitan 1979*, p. 100; *1980*, p. 75; *Bozu 1982*, p. 149; **** 1994*, p. 356; *Szentmiklosi 1995*, p. 84; *Rogozea 1997*, p. 11-12.

b) La răsărit de castrul roman (*Caput Bubali*), în dreapta drumului Reşiţa – Caransebeş, s-a găsit ceramică şi zgură din perioada hallstattiană.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 371.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Cetăţuie*.
Înainte cu 400 m de borna kilometrică cu numărul 8, de la Brebu, pe şoseaua Caransebeş – Reşiţa, se coteşte la dreapta, urcând un drum forestier ce duce spre vârf.
Pe platou se află castrul roman (mai precis un *castellum* de pământ). Acesta are 48 / 50 m, iar pe latura nordică valul este dublat la exterior de un altul.
Bibliografie: *Petru et alii 2001*.

[179] *Luca 2004*, p. 53; *2004a*, p. 54; *2005*, p. 101-102.

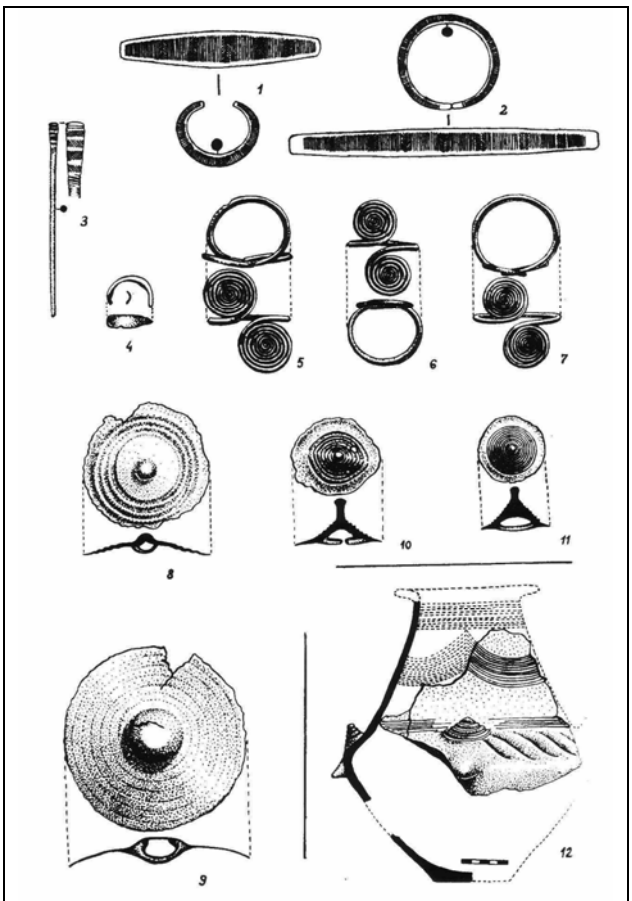

Fig. 7. Cornuţel. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XIII.

¤

162. Coronini (comună, judeţul Caraş-Severin)[180]

1. Peşteri cu urme de locuire.
La est de sat, pe malul Dunării, către Berzasca, sunt mai multe peşteri:

a) *Peştera Gura (Gaura) Livodiţei* sau *Livadiţei*.
A fost cercetată în anul 1972 de Vasile Boroneanţ. Aici s-a descoperit un complex musterian, ceramică de epoca bronzului, urme ale culturii Basarabi şi altele medievale (secolele XIV-XV d.Chr.).
Bibliografie: *Morintz 1973*, p. 384; *Petrovszky 1977*, p. 448; *Jungbert 1982*, p. 551; *Rogozea 1987*, p. 358; *Gumă 1993*, p. 217, 293; *Petrescu 2000a*, p. 29-30; 2004, p. 26; *Boroneanţ 2000*, p. 20; **** 2000*, p. 302; *Păunescu 2001*, p. 159-162.
b) *Peştera (Gaura) Chindiei I*.
Peştera se află la 6 km aval de localitate.
La 7 m sub ea se află *Gaura Chindiei II*.

[180] *Luca 2004*, p. 54-56; *2004a*, p. 55-58; *2005*, p. 102-106.

Aceasta a fost cercetată tot în anul 1972. Locuirea din peşteră se încadrează cronologic şi cultural în Hallstatt, perioada dacică şi cea medievală.
Bibliografie: *Morintz 1973*, p. 384; *Petrovszky 1977*, p. 449; *Mărghitan 1979*, p. 30-32; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 25; *2004*, p. 21; *Boroneanţ 2000*, p. 35; *Mare 2004*, p. 166; **** 2000*, p. 302.

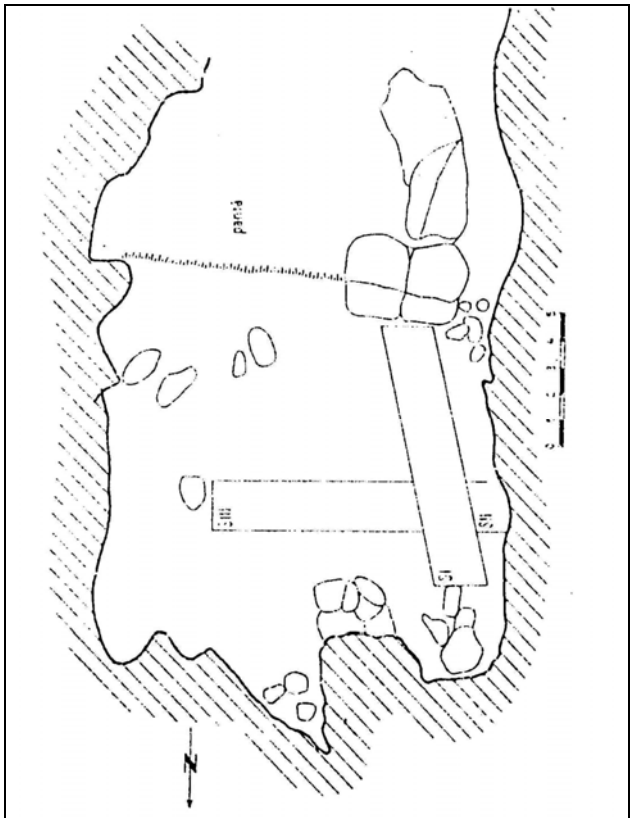

Plan 34. Peştera Gaura Chindiei I. După: *Boroneanţ 2000*, pl. 61.

c) *Peştera (Gaura) Chindiei II*.
În grotă s-au descoperit picturi realizate cu ocru roşu, reprezentând păsări, motivul bradului, figuri umane schematizate, diferite simboluri (cercuri, cruci, simbol solar etc.). Picturile sunt preistorice sau medievale timpurii.
Materialele ceramice descoperite aparţin culturii Basarabi şi perioadei medievale timpurii.
Bibliografie: *Morintz 1973*, p. 384; *Petrovszky 1977*, p. 449; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 25; *2004*, p. 22; *Boroneanţ 2000*, p. 35-36; *Rusu et alii 2000*, p. 208; *Mare 2004*, p. 166; **** 2000*, p. 302.
d) *Peştera Gaura cu Muscă*.
Peştera se află aval de *Stânca Babacaia*, în faţa unui izvor cu apă de băut.
Locuirea este din Hallstatt şi perioada medievală timpurie.
În peşteră se află şi fortificaţii de secolele XV-XIX d.Chr.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 201-202; *Rogozea 1987*, p. 358; *Boroneanț 2000*, p. 37; *Petrescu 2004*, p. 22-23; *Mare 2004*, p. 166.

e) *Avenul Varniței (Gaura Ascunsă sau Gaura cu Podrum)*.

Avenul se află în *Rolul de la Varnițe*, *Sălaşul lui Gheorghe Buchici*.

Materialele arheologice care provin de aici aparțin Hallstattului şi epocii medievale.

Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 21; *2004*, p. 16; *Boroneanț 2000*, p. 108.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Dealul Coroninului*.

Dealul se află în partea de sud şi SV a localității.

De aici provin materiale arheologice, în peşteri, din neolitic până în perioada medievală.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 145, nr. 12; *Săcărin 1977*, p. 11; *Petrescu 2000a*, p. 23.

b) Cetatea Pescari. Punctul *Culă*.

Cetatea medievală se află la capătul estic al satului, numit de localnici *Culă*.

În documentele medievale cetatea poartă numele *Zenthlázlówára*. Pintenul de deal se ridică cu aproximativ 40 m deasupra Dunării.

Pantele de vest şi sud sunt inexpugnabile. Pe partea estică se află un pârâiaş. Pe partea de nord se află un pinten barat cu şanț săpat în stânca nativă.

Poziția strategică a cetății este deosebită, ea având două rânduri de fortificație din piatră.

Cercetările din acest sit arată existența a cel puțin patru perioade de fortificare ce se pot distinge în timp.

Primele urme de locuire datează din epoca bronzului şi cea hallstattiană.

Într-o perioadă nedocumentată direct sunt descoperirile de drahme dyrrhachiene.

În anul 1970 s-a descoperit, pe panta cetății, un tezaur din perioada preromană.

Săpăturile arheologice arată că aici a funcționat o aşezare fortificată dacică, cu două faze de construcție. Urmele se încadrează între secolele II î.Chr-I d.Chr.

Cetatea de pământ ce suprapune vestigiile dacice datează din secolele V-VI d.Chr.

A treia fortificație de pământ este încadrabilă în secolele VIII-X d.Chr.

A patra fortificație – cea care se vede şi astăzi în picioare – este semnalată în documente de abia din secolul XV d.Chr., o dată cu cetatea Golubaț, aflată pe malul opus, sârbesc. Cetatea a fost construită după anul 1428.

În imediata apropiere a cetății există o necropolă medievală timpurie de secolele XII-XIII d.Chr.

Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 383; *Medeleț et alii 1971*; *Morintz 1972*, p. 348; *Chirilă şi Gudea 1972*, p. 713-714; *Glodariu 1974*, p. 239; *1983*, p. 7, 54, 61, 63, 66, 74, 154; *2004*, p. 540; *2004a*, p. 184; *Matei 1979*, p. 258-259; *Matei şi Iambor 1980*, p. 508; *Matei şi Uzum 1973*; *Uzum 1980*, p. 128; *Petrovszky 1977*, p. 449; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 85; *Mărghitan 1980*, p. 80; *1985*, p. 100-103; *Bălănescu 1984*, p. 134; *Bălănescu şi Chirilă 1994-1995*, p. 275; *Boroneanț 1985*, p. 117; *Bejan 1985-1986*, p. 232, 234; *Țeicu 1993*, p. 239; *1998*, p. 127, 200, 203; *Medeleț 1994a*, p. 274, 275; *Rustoiu 1995*, p. 214; *Fâc 1998*; *Pinca 1999-2001*; *Bozu 2000*, p. 154, 155; *Dulea 2001*, p. 238; *Pinca 2002-2003*; *Oța 2004*, p. 511; *Mare 2004*, p. 166.

c) Punctul *Gura Livodiței (Livadiței)* sau *Alibeg*.

În locul în care *Pârâul Alibeg* se varsă în Dunăre (km 1034) s-a descoperit un nivel de locuire de tip Schela Cladovei – Lepenski Vir.

Tot aici există şi un nivel cu ceramică Starčevo-Criş şi unul cu materiale ceramice ale culturii Basarabi.

Bibliografie: *Morintz 1972*, p. 348; *Boroneanț 1973*, p. 10-11; *2000a*, p. 13, 100-102, 129, 144-145, 180-183; *Petrovszky 1977*, p. 448; *Lazarovici 1979b*, p. 205; *1983*, p. 16; *Gumă 1983*, p. 70; *1993*, p. 214, 293; *Păunescu 2001*, p. 156-159; **** 2000*, p. 302.

3. Movile de pământ.

a) În hotar se semnalează microtoponimul *Moila*.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 157.

4. Vestigii preistorice.

a) Depozite de bronzuri.

a.1.) Punctul între *Culă* şi *Alibeg*.

Între cele două puncte au fost descoperite, în anul 1972, trei celturi.

Piesele se încadrează în Ha A_{1-2} (seria Cincu-Suseni – *Pescari II*).

Bibliografie: *Matei şi Uzum 1973*, p. 141; *Săcărin 1977*; *1979a*, p. 114; *Petrovszky 1977*, p. 449; *Gumă 1993*, p. 256, 293; *1997*, p. 15.

a.2.) Lanț de bronz format din mai multe verigi (Ha A_1) (*Pescari I*).

Bibliografie: *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 150; *Gumă 1993*, p. 256, 293.

b) Pe malul din stânga Dunării, între marginea satului şi *Culă*, s-a semnalat un strat de cultură cu fragmente ceramice grosiere, preistorice.

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 449.

c) Pe teritoriul satului se găseşte un grup mic de movile funerare datând din Hallstattul mijlociu şi târziu (aceleaşi, după câte se pare, cu cele amintite la Moldova Veche).

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 447.

d) Din arealul localităţii provine o piesă hallstattiană de centură, din argint.
Bibliografie: *Gogâltan 1994*.

5. Vestigii de epocă romană şi daco-romană.
a) Aşezarea de secolele II-IV d.Chr. este amintită în literatura de specialitate.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 106; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 142.

6. Descoperiri monetare.
a) Aici s-a descoperit un denar de la Severus Alexander, dar şi alte monede preromane şi romane izolate.
Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 402, 403; *Gudea 1971*, p. 142; *Chirilă şi Gudea 1972*, p. 716; *Mitrea 1973*, p. 412; *1973a*, p. 149; *Glodariu 1974*, p. 288; *Bălănescu 1984*, p. 131; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Medeleţ 1994a*, p. 275; *Bakić 1997*, p. 56.
b) Punctul *Stânca Babacaia*.
În anul 1895 s-a descoperit pe malul Dunării, în dreptul *Stâncii Babacaia*, un tezaur din monede de argint. Într-o cană de bronz se aflau 178 monede preromane.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 145, nr. 12; *Glodariu 1974*, p. 272; *Săcărin 1977*, p. 11; *Medeleţ 1994a*, p. 274-275; *Drăgoescu 1995*, p. 359; *Bordea 1996-1998*, p. 434; **** 2000*, p. 302.

7. Mine şi cariere.
a) Mina de aur, argint, cupru, plumb şi fier Vărad.
Mina este extrem de intens exploatată în perioade preistorice, epoca dacică, romană şi medievală.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 106; *Boroneanţ 2000*, p. 123.
b) Cariera Coronini (Pescari).
Aceasta a fost exploatată în epoca medievală.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 135.

¤

163. Costiş (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

164. Coşarii (comuna Brestovăţ, judeţul Timiş)

¤

165. Coşava (comuna Curtea, judeţul Timiş)[181]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Podişul Lipovei*.
Pe un deal care marchează sfârşitul podişului menţionat, alcătuit din două înălţimi: *Cuca Mare* şi *Cuca Mică* se află o aşezare aparţinând paleoliticului superior.
Bibliografie: *Popescu D. 1962*, p. 515; *1962a*, p. 201; *1963*, p. 451; *1963a*, p. 569; *1965*, p. 469; *1965a*, p. 589; *1968*, p. 677; *1970*, p. 493; *1970a*, p. 431; *Mogoşanu şi Stratan 1966*, p. 341; *Stratan 1970*, p. 12-18; *Mărghitan 1979*, p. 15; *Jungbert 1979*, p. 389-391; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 191; *Păunescu 2001*, p. 172-181; **** 1994*, p. 364.

2. Movile de pământ.
a) Punctele *Dâmburele* şi *Dâmbul Tătarilor*.
Aceste microtoponime se află în hotarul localităţii.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 125.
b) Punctul *Gomila din Trei Hotare*.
Pe *Valea Nândreasca* se află acest toponimic el arătând, foarte probabil, existenţa unei movile de hotar medievale.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 125.

3. Mine şi cariere.
a) Punctul *Cuca Mare*.
Aici s-ar fi exploatat silexuri în preistorie.
Bibliografie: *Comşa 1971a*, p. 16.

¤

166. Coşevița (comuna Margina, judeţul Timiş)[182]

1. Vestigii prefeudale.
a) În hotar se semnalează monede de secolele VI-VII d.Chr.
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 204.

¤

167. Coşteiu (comună, judeţul Timiş)[183]

1. Vestigii daco-romane.
a) Pe malul înalt al râului Timiş, la 400 m în aval de barajul Coşteiu şi 100 m în amonte de podul de lemn peste râu, apar urmele unei aşezări de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 166.

¤

168. Coşteiu de Sus (comuna Margina, judeţul Timiş)

¤

[181] *Luca 2005*, p. 106-107.

[182] *Ibidem.*, p. 107.
[183] *Ibidem.*, p. 107.

169. Covaci (comuna Sânandrei, județul Timiş)[184]

1. Movile de pământ.
a) În hotarul localității se semnalează, fără alte precizări, „ridicături din pământ”.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 125.

¤

170. Cozia (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

171. Cozla (comuna Berzasca, județul Caraş-Severin)[185]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Sirina*.
La est de sat, pe terasa din stânga *Pârâului Sirina*, la nord de şosea, s-au descoperit câteva artefacte din epoca neolitică.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 371; *Lazarovici 1977b*, p. 13; *1979b*, p. 194; *1983*, p. 17.
b) Depozite de bronzuri.
Punctul *Piatra Lungă*.
De aici provine un depozit de bronzuri, descoperit chiar pe malul fluviului.
Depozitul se poate încadra în seria Cincu-Suseni (Ha A_1).
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 371; *Săcărin 1979*; *1979a*, p. 114; *Gumă 1993*, p. 252, 287; *1997*, p. 15; **** 1994*, p. 368.

2. Vestigii dacice.
a) În hotarul localității s-au descoperit urme dacice.
Bibliografie: *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 47, 126.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *La Mănăstire*.
Acesta este situat pe malul din dreapta râului Sirina, foarte aproape de confluența lui cu Dunărea. Aici s-a cercetat o biserică cu plan triconc, aparținând mănăstirii cu hramul *Sfântul Nicolae*, ridicată la cumpăna dintre secolele XIV-XV d.Chr.
Necropola mănăstirii pare a fi în punctul *Călugăr*, din apropiere.
Bibliografie: *Țeicu 2002-2003; 2003*, p. 347-348; *2003a*, p. 113.

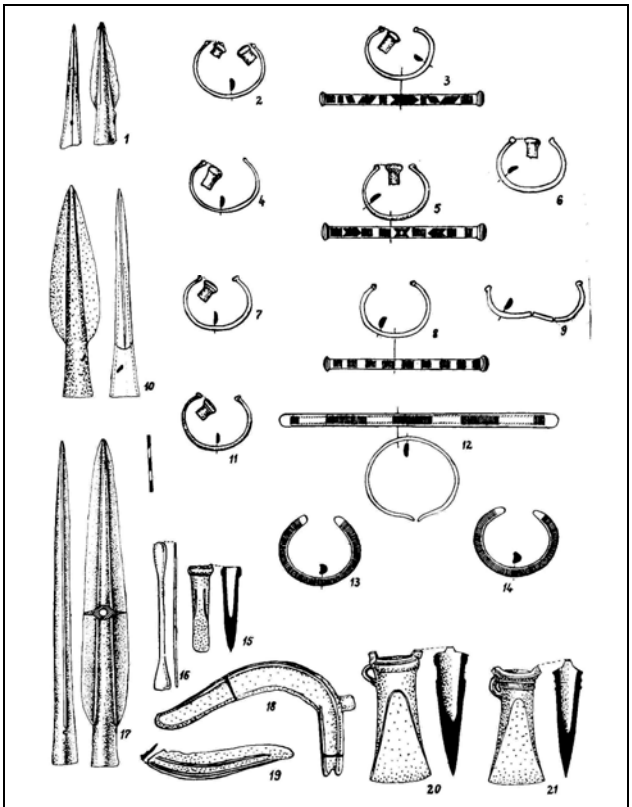

Fig. 8. Cozla. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXVII.

4. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Baloane*.
În anul 1980 s-a descoperit lângă sat un tezaur monetar preroman.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 257.

¤

172. Cracu Almăj (comuna Sichevița, județul Caraş-Severin)[186]

1. Vestigii medievale.
a) Punctul *Cracul Almăjului*.
În locul lui Arsenie din Sichevița a fost semnalat un cimitir.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413.

¤

[184] *Ibidem.*, p. 108.
[185] *Luca 2004*, p. 56-57; *2004a*, p. 58-59; *2005*, p. 108-109.
[186] *Luca 2004*, p. 57; *2005*, p. 109.

173. Cracu Mare (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

174. Cracu Teiului (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

175. Crai Nou (comuna Giulvăz, judeţul Timiş)

¤

176. Craiovăţ (comuna Topolovăţu Mare, judeţul Timiş)[187]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Unca*.
În hotarul localităţii găsim acest toponim care poate arăta existenţa unei movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 125.

¤

177. Criciova (comună, judeţul Timiş)[188]

1. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Râtul lui Mocrean*.
În marginea de SE a localităţii se semnalează, încă din secolul XIX, descoperiri de epocă romană.
În aşezare, care se află la circa 300-350 m vest de calea ferată îngustă Găvojdia – Nădrag, pe o terasă înaltă a Timişului, s-a descoperit un cuptor de redus minereul de perioadă daco-romană.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 106; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Moroz-Pop 1983a*, p. 472; *Sânpetru 1992*, p. 136; *Benea 1993b*; *1996b*, p. 243-244; *Mare 2004*, p. 166-167.
b) Punctul *Tramnic*.
Aici se semnalează urmele unei construcţii romane de secolul III d.Chr. (*villa rustica*).
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 369; *Mărghitan 1980a*, p. 64; *Branga 1980*, p. 106; *Benea şi Bejan 1987-1988*, p. 250; *Benea 1993b*, p. 84; *1996b*, p. 120; *Micle 2001*, p. 130-131; *Mare 2004*, p. 166-167.

2. Vestigii medievale.
În hotarul localităţii s-au efectuat sondaje arheologice în urma cărora s-au descoperit cuptoare şi alte urme de locuire medievale timpurii.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 472; *Bejan 2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 166-167.

3. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri monetare preromane (80-100 tetradrahme, secolele III-II î.Chr.).
Bibliografie: *Winkler 1969*, p. 69, 70; *Glodariu 1971*, p. 76; *1974*, p. 263; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193; *Moroz-Pop 1983a*, p. 472; *Medeleţ 1994a*, p. 257-259; **** 1994*, p. 373-374.

4. Mine şi cariere.
a) Mina de fier Criciova.
Mina este localizată în Munţii Poiana Ruscă, *Valea Timişului*.
Obiectivul a fost exploatat în perioada romană.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 130.

¤

178. Crivina (comuna Nădrag, judeţul Timiş)

¤

179. Crivina de Sus (comuna Pietroasa, judeţul Timiş)[189]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Goilă*.
În hotarul localităţii găsim acest toponim care poate arăta existenţa unei movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 125.

¤

180. Crivobara (comuna Secaş, judeţul Timiş)

¤

181. Cruceni (comună, judeţul Timiş)[190]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare neolitică aparţinând culturii Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192; *Lazarovici 1969*, p. 3; *1979b*, p. 194; *Lazarovici şi Sfetcu 1990*, p. 50; *Draşovean 2001*, p. 35.
b) În localitate, lângă grajdurile fostului CAP, se află o necropolă plană de incineraţie datată în epoca bronzului. S-au cercetat 105 morminte care ilustrează două faze de înmormântare (epoca

[187] *Luca 2005*, p. 109.
[188] *Ibidem.*, p. 109-110.
[189] *Ibidem.*, p. 110-111.
[190] *Ibidem.*, p. 111-112.

mijlocie a bronzului şi epoca târzie a bronzului) din cultura Cruceni-Belegiš.
Mormintele sunt distribuite în şiruri aproape drepte pe direcția NE-SV. În urne sunt depuse şi obiectele de bronz incinerate o dată cu decedatul.
Bibliografie: *Popescu D. 1969*, p. 512; *Radu 1970*; *1973a*; *Mărghitan 1980*, p. 74; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192, 193; *Lazarovici şi Sfetcu 1990*, p. 50; *Gogâltan 1993*; *Medeleț 1995a*, p. 289 şi urm.; *Gumă 1993*, p. 151 şi urm., 288; *1997*, p. 15; *Rogozea 1997*, p. 12; *Draşovean şi Fota 2003*, p. 55; *Şandor-Chicideanu 2003*, p. 225; **** 1994*, p. 382.
c) Punctul *La Sondă*.
Aici se află o aşezare de epoca bronzului, cultura Vatina.
Bibliografie: *Gogâltan 2004*, p. 103.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Cu ocazia săpării unui şanț pentru îngroparea unui şanț de telecomunicații, pe Strada cimitirului, aflată perpendicular pe drumul județean care leagă localitățile Toager şi Foeni, s-au descoperit vestigii ținând de mai multe epoci istorice sau culturi:
- ceramică Starčevo-Criş;
- ceramică Vinča;
- ceramică Tiszapolgár;
- ceramică daco-romană.

Bibliografie: *Draşovean 2001*, p. 35; *Draşovean şi Fota 2003*; *Bochiş 2004*, p. 56.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Stockbrunennen*.
Aici se află urmele unei aşezări de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 167.

4. Vestigii medievale.
a) Aici este amintită o aşezare de secolele XI-XIV d.Chr.
Bibliografie: *Oța 2004*, p. 505.

¤

182. Cruceni (comuna Şagu, județul Arad)[191]

1. Vestigii preistorice.
a) În partea din dreapta drumului care leagă Şagu de Cruceni, la mijlocul distanței dintre cele două localități, pe malul pârâului care se află la circa 200 m de drum, se află o întinsă aşezare de epoca bronzului.
Bibliografie: **** 1999*, p. 62.

[191] *Ibidem.*, p. 112.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Din puncte neprecizate provin fragmente ceramice din secolele III-IV şi XI-XII d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 167; **** 1999*, p. 62.
b) Punctul *Stockbrunnen* sau *Fântâna de lemn*.
La circa 4 km est de sat s-a depistat o aşezare medievală timpurie întinsă pe câteva hectare, datată între secolele X-XII d.Chr.
Bibliografie: *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 126; *Mărghitan 1985*, p. 37-38; *Bejan 1995*, p. 137; *Benea 1996b*, p. 244-245.

3. Vestigii medievale.
a) În secolul XIV d.Chr. funcționa aici o biserică cu hramul *Santa Cruz*.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 83.

¤

183. Cruşovăț (comuna Cornea, județul Caraş-Severin)[192]

1. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Luncă*.
În hotarul localității, la sud de sat, pe panta domoală a dealului Bogodinț care închide spre vest albia pârâului Mehadica, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 245; *Țeicu 2003*, p. 369; *Mare 2004*, p. 167.

¤

184. Cruşovița (comuna Sichevița, județul Caraş-Severin)[193]

1. Descoperiri monetare.
a) Într-un loc neprecizat din hotarul localității s-au descoperit, în anul 1871, mai multe monede de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 167.
b) Tot în acelaşi an s-a descoperit şi o monedă de aur de la împăratul Focas.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 167.

¤

185. Cuptoare (comuna Cornea, județul Caraş-Severin)[194]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Sfogea*.

[192] *Luca 2004*, p. 57; *2004a*, p. 59; *2005*, p. 112-113.
[193] *Luca 2005*, p. 113.
[194] *Luca 2004*, p. 57-58; *2004a*, p. 59-60; *2005*, p. 113-114.

Săpăturile efectuate între anii 1975-1977 au dus la descoperirea unei aşezări eneolitice (cultura Sălcuţa cu importuri Tiszapolgár; ceramică, plastică, obiecte din cupru sau din alte materii prime), unui puţ eneolitic (cultura Sălcuţa) şi a unei necropole medievale timpurii (437 – în alte surse 347 – morminte de secolele XII-XIV d.Chr.).
De aici provine şi un mormânt „getic" de secol V î.Chr.
În necropola medieval-timpurie de aici s-au descoperit monede de la Issac II Angelos, Ştefan IV Dragutin şi Sigismund I. Seria de monede care provin din acest sit s-a mărit după fiecare campanie de cercetare arheologică.
Bibliografie: *Stoia 1976*, p. 277; Lazarovici *1979b*, p. 194; *1981*; *1983a*, p. 15; *Lazarovici şi Uzum 1977*; *Bălănescu 1981*, p. 148; *1983*, p. 236; *1984*, p. 132; *1985*, p. 174-178; *Oprinescu 1981*, p. 45-46; *1993*; *1995*; *1995a*; *1995b*, p. 60-61; *El Susi 1981*; *1993*; *Mărghitan 1985*, p. 39-40; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 125-126; *Uzum 1987*; *Uzum et alii 1996*; *Ţeicu 1981*, p. 491; *1993*, p. 231-235; *1998*, p. 93, 125-126, 132-144; *2003*, p. 368; *Gumă 1991*, p. 93-102; *Bordea şi Mitrea 1991*, p. 227; *Comşa 1993*, p. 16; *Ardeţ 1993a*, p. 340; *Bejan 1995*, p. 136; *Oţa 1998*, p. 116; *Radu 2002*, p. 27-28; *2003*, p. 157, 163; *Bochiş 2004*, p. 56; **** 1994*, p. 392.
b) În hotarul localităţii este semnalată o monedă secolele III-IV d.Chr., dar şi o alta de secolele VIII-X d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Bordea şi Mitrea 1991*, p. 227.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *Sălişte*.
Aşezarea dacică se află la extremitatea nordică a satului Cuptoare, în lunca îngustă a *Pârâului Mehadica*.
Bibliografie: *Bozu 2000*, p. 154; *Ţeicu 2003*, p. 368.
b) Urcând, din acest punct, spre vest, se ajunge după o oră de mers la o cetate dacică (?).
Bibliografie: Periegheză 1982: Ovidiu Bozu, A. Oprinescu, Sabin Adrian Luca.

3. Vestigii daco-romane.
a) Cercetări de teren au dus la descoperirea unor resturi de activitate metalurgică datate între secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 167.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *Sat Bătrân*.
Punctul este amplasat în aceeaşi zonă a luncii *Pârâului Mehadica*, în culmea nordică a *Săliştii*. Vatra satului medieval este confirmată prin apariţia ceramicii de secolele XIII-XIV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 369.

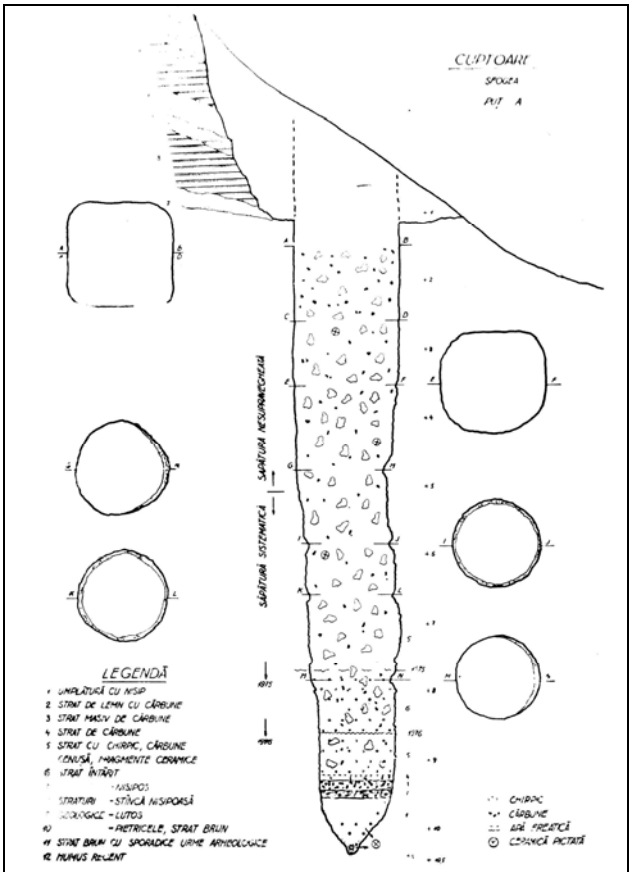

Plan 35. Cuptoare. Puţul eneolitic. După: *Lazarovici 1979b*, pl. XXVII, A.

5. Descoperiri monetare.
a) În hotarul satului au fost descoperite, la o dată neprecizată, monede romane de bronz emise în secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 167.

¤

186. Cuptoare (municipiul Reşiţa, judeţul Caraş-Severin)[195]

1. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Piatra Albă*.
Muzeul din Reşiţa a achiziţionat şase monede de argint provenind dintr-unul dintre tezaurele descoperite în localitate (trei denari: Caracalla, Diadumenianus şi Severus Alexander; trei antoninieni: doi de la Gordianus şi unul de la Filip Arabul).
Mai apoi s-au mai descoperit piese dintr-un tezaur format din peste 500 de monede din perioada preromană şi romană, dar şi o ştanţă monetară.

[195] *Luca 2004*, p. 58; *2004a*, p. 60-61; *2005*, p. 114-115.

Bibliografie: *Gudea 1971*, p. 139; *Mitrea 1973*, p. 411; *1973a*, p. 147; *Glodariu 1974*, p. 299; *Kalmar et alii 1978*, p. 66; *Medeleț 1994a*, p. 259, 275; *Bălănescu 1995*, p. 197; *Drăgoescu 1995*, p. 368-369; *Hügel 2003*, p. 109, 111.

¤

187. Curmătura (comuna Sichevița, județul Caraş-Severin)

¤

188. Curtea (comună, județul Timiş)[196]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealul Viei* sau *Dâmbul Viei*.
În partea de E-SE a satului, la circa 400 m în aceeaşi direcție de *Dealul de Pământ*, pe o terasă din partea stângă a Begăi înaltă de 25 m, se află o aşezare paleolitică aurignaciană.
Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 181.
b) Punctul *dealul de Pământ* sau *Pământ Roşu*.
Pe versantul din stânga al râului Bega, la circa 500 m SV de sat şi la aproximativ 600 m NV de punctul Românești-*Dumbrăvița*, se află o aşezare aurignaciană.
Bibliografie: *Jungbert 1979*, p. 392; *Păunescu 2001*, p. 181-182.

¤

189. Cutina (comuna Bethausen, județul Timiş)[197]

1. Movile de pământ.
a) În stânga drumului Cutina – Bethausen, pe coama de deal de la nord de valea Begăi, sunt vizibile două movile de pământ dintre care una este în apropierea cimitirului sătesc.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 126.

2. Vestigii daco-romane.
a) În partea din stânga drumului Cutina – Bodo, pe o terasă aflată la circa 100 m de şosea, au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 167.

¤

190. Cuvejdia (comuna Şiştarovăț, județul Arad)[198]

1. Vestigii preistorice.

[196] *Luca 2005*, p. 115.
[197] *Ibidem.*, p. 115-116.
[198] *Ibidem.*, p. 116.

a) Punctul *Bucina Mare*.
De aici provine un topor de piatră cu gaură de fixare.
Bibliografie: **** 1999*, p. 64.

¤

D.

191. Dalboşeţ (comună, judeţul Caraş-Severin)[199]

1. Vestigii preistorice.
a) La poalele *Dealului Grădişte* din apropierea satului se găsesc fragmente ceramice din epoca neolitică.
Sondajele făcute aici au dus la descoperirea unor fragmente ceramice dacice.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 371; *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 555; *Lazarovici 1979b*, p. 194, *Glodariu 1983*, p. 110.

b) Punctul *Dealul Blidaru*.
b.1.) Pe platoul dealului se află o aşezare Coţofeni.
b.2.) Pe acelaşi platou, în punctul *Cetate*, se află o aşezare din epoca bronzului.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 372; *Ciugudean 2000*, p. 70.

2. Vestigii dacice.
a) Punctul *Gura Văii*.
Sondajele efectuate aici au dus la descoperirea unor materiale ceramice dacice.
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 555; *Bozu 2000*, p. 154; *Mărghitan 1980*, p. 81.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Dragomireana*.
Punctul este situat la 1,5 km nord de sat, pe malul din stânga râului Nera, în imediata apropiere a şoselei (100 m) ce duce de la Dalboşeţ la Iablanița.
Villa rustica de aici are dimensiuni foarte mari şi 40 de încăperi.
Bibliografie: *Popescu D. 1970*, p. 506-507; *1970a*, p. 446; *Babeş 1971*, p. 370; *Wollmann 1971*, p. 439; *Morintz 1972*, p. 336; *1973*, p. 373; *Protase 1975a*; *2001*; *Protase et alii 2001*, p. 77-78; *2002*, p. 118-119; *Iaroslavschi 1975*, p. 358; *Mărghitan 1980a*, p. 19, 55-58, 60, 151; *Benea et alii 2004*; *2005*; *Benea et Bejan 1987-1988*, p. 250; *1989-1993*, p. 131; *Crânguş et alii 2003*, p. 114-115; *Ţeicu 2003b*, p. 24; *Jucan 2003*, p. 234; *Pop 2003*, p. 267, 268; *2004*, p. 311; *IDR*, III, 1, p. 60-61.

4. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Moara Pitulată*.
Prin anii 1927-1928 a fost descoperit un tezaur monetar, de secolul IV d.Chr., la 7 km SE de sat, pe *Valea Bârzului*.
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 555, 557; *Benea 1996b*, p. 245; *Gudea şi Găzdac 2004*, p. 128; *Mare 2004*, p. 167-168; **** 1996*, p. 25.

¤

192. Dalci (comuna Turnu-Ruieni, judeţul Caraş-Severin)[200]

1. Vestigii preistorice.
a) Într-un loc neprecizat, în anul 1856 s-au găsit două inele din sârmă spiralată de aur.
Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 45; *Petrovszky 1975*, p. 372; *Gumă 1993*, p. 244, 288.

¤

193. Darova (comună, judeţul Timiş)[201]

1. Vestigii daco-romane.
a) La 1 km sud de marginea comunei, pe malul din stânga al *Pârâului Dicsan*, pe terasa de deasupra văii, a fost depistată o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 245; *Mare 2004*, p. 168.
b) La 3 km ENE de localitate, pe o terasă situată la 300 m ENE de *Pârâul Cinca*, la 500 m sud de casa paznicului de pe *Dealul Viilor*, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 245-246; *Mare 2004*, p. 168.

[199] *Luca 2004*, p. 59; *2004a*, p. 61-62; *2005*, p. 117-118.

[200] *Luca 2004*, p. 59; *2004a*, p. 62; *2005*, p. 118.

[201] *Luca 2005*, p. 118-119.

c) La 3,5 km ESE de Darova, pe ultima terasă a *Pârâului Ciuca*, la 150 m vest de colțul de unde meandrează pârâul, la 250 m est de un grup de copaci, a fost descoperită o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 246; *Mare 2004*, p. 168.
d) La 4,6 km SSE de localitatea Darova, pe ultima terasă din fața luncii *Pârâului Cinca*, la 300 m vest de acesta şi la 400 m sud de linia de înaltă tensiune, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Tot aici s-au descoperit şi fragmente ceramice de secolele VII-VIII d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 246; *Mare 2004*, p. 168.
e) La 2 km ENE de Darova, pe o terasă aflată la 400 m VSV de cursul *Pârâului Cinca*, la 120 m VSV de un grup de copaci izolați, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 246; *Mare 2004*, p. 168.

2. Vestigii daco-romane.
a) Pe o terasă situată la 3 km est de localitate, în apropierea *Pârâului Cinca* şi la 500 m SSE de podul de lemn au fost descoperite fragmente ceramice de secolele VII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 168.

3. Movile de pământ.
a) La circa 1 km NV de Darova, în imediata apropiere a drumului județean ce uneşte Darova de Sinersig, în stânga acestuia, se păstrează urma vizibilă a două movile de pământ puternic aplatizate. Cele două movile se află la aproximativ 50 m una de cealaltă, au diametrul de circa 10 m şi se înalță cu 0,20 m față de suprafața actuală a solului.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 182.

¤

194. Dejani (comuna Moravița, județul Timiş)[202]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității, la circa 2 km NE de sat, se află o aşezare Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Lazarovici 1969*, p. 5; *1979b*, p. 194-195.
b) Aici s-au descoperit trei tipare şi un fragment dintr-un topor cu brațele în cruce de tip Jaszládány.
Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 28; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192; *Luca 1998-2000*, p. 314.
c) Punctul *Marmunz*.
De aici se amintește un mormânt tumular de incinerație cu resturile depuse pe sol.
În hotarul satului sunt amintite mai multe movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 126.
d) Din hotar provine ceramică de tip Gornea – Kalakača.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 288.

2. Vestigii daco-romane.
a) De aici provine un fragment de râşniță daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 246.

¤

195. Delineşti (comuna Păltiniş, județul Caraş-Severin)[203]

1. Vestigii de epocă romană.
a) În hotar se află urmele patrulatere ale castrului *Caput Bubali*.
Bibliografie: *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 131; *Drăgoescu 1995*, p. 324.

¤

196. Denta (comună, județul Timiş)[204]

1. Movile de pământ.
a) În hotarul comunei, pe marginea drumului către Veliki Gaj (Republica Serbia şi Muntenegru) este semnalată o mare movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 126.

2. Vestigii preistorice.
De aici provin ace din bronz cu cap discoidal sau cu formă de calotă sferică.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 252, 288.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Daicoviciu 1939-1942*, p. 106; *Mărghitan 1980a*, p. 13, 26, 27, 64, 137; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194; *Drăgoescu 1995*, p. 325; *Benea 1996b*, p. 246; *Pop 2003*, p. 271.

4. Vestigii prefeudale.
a) În hotarul localității este amintită o necropolă de inhumație de secolele VII-IX d.Chr. (după Mircea Mare secolele IX-X d.Chr.).
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 206; *Mărghitan 1985*, p. 40-42; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Mare 1998*, p. 293-294; *Bejan şi Mare 1998*, p. 328; *Dulea 2001*,

[202] *Ibidem.*, p. 119.

[203] *Luca 2004*, p. 59; *2004a*, p. 62; *2005*, p. 120.
[204] *Luca 2005*, p. 120-121.

p. 232; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 269; *Mare 2004*, p. 115.

5. Vestigii medievale.
a) Din zonă s-au recoltat fragmente de căldări de lut medievale timpurii.
Bibliografie: *Oţa 2004*, p. 510.

6. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri monetare de epocă preromană şi romană (o monedă de bronz de la Augustus şi un denar imperial de la Traian).
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Medeleţ 1994a*, p. 259.
b) Într-un loc neprecizat s-a descoperit o monedă din argint de la Galerius Maximianus.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 177.
c) În hotarul localităţi, sub podul de cale ferată, în albia nou săpată de canalul Roiga, s-a descoperit, în anul 1875, un schelet în jurul căruia erau mai multe monede imperiale romane (Iovianus, Valentinianus I, Valentinianus II, Valentinianus III, Theodosius, Valens şi Gratianus).
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 177-178; *Mare 2004*, p. 168.
d) În *Pârâul Roiga*, tot în anul 1875, s-a mai găsit o monedă de la Iovianus.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 178.

¤

197. Deta (oraş, judeţul Timiş)[205]

1. Vestigii preistorice.
a) La NV de oraş au fost descoperite materiale arheologice aparţinând culturii Tiszapolgár.
Bibliografie: *Oprinescu 1981*, p. 45; *1983a*, p. 15; *Drăgoescu 1995*, p. 326; *Bochiş 2004*, p. 56.
b) În localitate s-a descoperit o daltă de cupru de variantă Cucuteni.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 58; *Drăgoescu 1995*, p. 326; *Gogâltan 1999-2000*, p. 230.
c) Din hotarul localităţii provine un topor de tip Kozarac (descoperire izolată şi întâmplătoare).
Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 93-94, 201; *1999-2000*, p. 231.
d) În hotarul localităţii se semnalează o necropolă plană de incineraţie de la începutul Hallstattului.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 288; *Medeleţ 1995a*, p. 289 şi urm.; *Drăgoescu 1995*, p. 326.
e) Aici s-a descoperit un tipar din piatră pentru turnat topoare de bronz.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 252, 288; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 40.
f) De aici provine un **depozit de bronzuri**.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 66, nr. 26; *Gumă 1993*, p. 252, 288.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Dudărie*.
În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului, o alta hallstattiană şi urme prefeudale. În acelaşi loc se află şi o necropolă medievală timpurie.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193; *Mărghitan 1985*, p. 40; **** 1999-2000*, p. 820; **** 2001*, p. 807; **** 2002-2003*, p. 620.

3. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri de epocă daco-romană.
Bibliografie: *Dörner 1971*, p. 687; *Mărghitan 1980a*, p. 64; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Drăgoescu 1995*, p. 326; *Benea 1996b*, p. 246-247; *Mare 2004*, p. 168-169.
b) Punctul *Pusta Pilărişte*.
La est de Deta se află unul dintre „valurile romane" ce trec prin zonă.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 260.
c) Între bariera de pe şoseaua Timişoara – Stamora Moravița şi drumul spre Opatița, pe o terasă, s-au descoperit fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 168-169.

4. Vestigii prefeudale.
a) a) Punctul *La Cariera de nisip*.
În hotarul localităţii, la limita de hotar între Deta şi Denta, este amintită o necropolă de inhumaţie de secolele VII-IX d.Chr. (după M. Mare secolele IX-X d.Chr.).
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 206; *Mărghitan 1985*, p. 40-42; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Bejan şi Mare 1998*, p. 328; *Mare 1998*, p. 293-294; *2004*, p. 168-169; *Dulea 2001*, p. 232; *2001-2002*, p. 216; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 269.

5. Vestigii medievale.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit fragmente ceramice de secolele XVII-XVIII d.Chr., dar şi monede.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1974*, p. 84; *Drăgoescu 1995*, p. 360; *Rusu A.A. 1996*, p. 285.

6. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri monetare (un denar republican roman de la M. Volteius M.F. şi un aureus emis de Iulius Caesar).

[205] *Ibidem.*, p. 121-123.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 282; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193, 195; *Medeleţ 1994a*, p. 259-260; *Drăgoescu 1995*, p. 360.
b) De pe teritoriul localităţii provine o monedă de la Traian.
Bibliografie: *Bakić 1997*, p. 56.
c) În colecţia şcolii din localitate se află mai multe monede de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 246-247.
d) Din hotar provin două tezaure monetare (unul format din piese de aur imperiale şi altul din monede de argint din anii 1076-1246 d.Chr.).
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 360; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 178; *Mare 2004*, p. 168-169.
e) O monedă bizantină de la Leon VI a fost descoperită în gura unui mort.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 360.

¤

198. Dezeşti (comuna Păltiniş, judeţul Caraş-Severin)[206]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe drumul de ţară paralel cu calea ferată, la jumătatea drumului spre Dezeşti, se află o întinsă aşezare hallstattiană.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 288. Periegheză Luca S.A.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Valea Curţii*.
Pe teritoriul satului există o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. Aici s-a descoperit şi zgură de fier.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 132; *Benea 1996b*, p. 247; *Ţeicu 1999-2000*, p. 455; *Mare 2004*, p. 169.
b) Pe malul din dreapta râului Pogăniş, la NV de sat, spre Fârliug, s-au descoperit urmele unor cuptoare de redus minereul de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 247; *Ţeicu 1999-2000*, p. 455; *Mare 2004*, p. 169.

¤

199. Diniaş (comuna Peciu Nou, judeţul Timiş)[207]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Gomilă* sau *La Hotar*.
La NE de sat, către Sânmihaiu Român, se află acest punct, pe malul din stânga canalului Bega.
În acest punct s-a descoperit o aşezare eneolitică (Foeni, Tisa I, Tiszapolgár) şi o alta de epoca bronzului (timpuriu şi mijlociu). Aşezarea este dispusă pe o ridicătură de pământ care are mai multe hectare.
Aici s-au descoperit şi fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr., perioada medievală timpurie şi secolele XV-XVI d.Chr.
Pe sit s-au descoperit şi urme ale reducerii minereului de fier.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 126; *Drăgoescu 1995*, p. 326; *Gogâltan 2004*, p. 103; *Mare 2004*, p. 169; *Bochiş 2004*, p. 56; informaţii şi cercetări de teren Cosmin Urian.
b) Punctul *Gomila Spartă*.
Aşezarea-tell se află în sudul localităţii, pe partea din stânga drumului spre Sânmartinu Sârbesc, la circa 300 m de acesta (drum). Materialele arheologice recoltate aparţin epocii bronzului şi Evului Mediu.
Bibliografie: Informaţii şi cercetări de teren Cosmin Urian.

2. Vestigii preistorice.
a) Cu prilejul unor lucrări de îndiguire s-au descoperit materiale ceramice Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 195.
b) Punctul *Trei Sălcii* sau *Trei Plopi*.
Punctul este situat în partea de NV a localităţii. Distanţa în linie dreaptă dintre sit şi localitate este de 1,5 km. Pe tell au apărut numeroase materiale ceramice aparţinând culturii Tiszapolgár.
Bibliografie: *Bochiş 2004*, p. 56; Informaţii şi cercetări de teren Cosmin Urian.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *La Fântână*.
Aşezarea este situată la NNV de localitate, pe partea din stânga drumului către Sânmihaiu Român. La circa 50 m de aşezare se află o fântână cu cumpănă. Distanţa în linie dreaptă de localitatea actuală este de circa 2,5 km.
Materialele arheologice recoltate aparţin perioadei daco-romane.
Bibliografie: Informaţii şi cercetări de teren Cosmin Urian.

4. Movile de pământ.
a) La 1 km SV de sat, lângă drumul spre Sânmartinu Sârbesc, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 10 m şi înălţimea de 2-2,5 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 126.
b) Punctul *Emelca*.
La ieşirea din localitate către Sânmartinu Sârbesc, la 700 m de ultima casă, în dreapta drumului, se

[206] *Luca 2004*, p. 60; *2004a*, p. 62; *2005*, p. 123.
[207] *Luca 2005*, p. 123-124.

află un grup de trei tumuli. Materialele arheologice descoperite sunt preistorice şi sunt asociate cu resturi de chirpici.
Bibliografie: Informaţii şi cercetări de teren Cosmin Urian.

¤

200. Divici (comuna Pojejena, judeţul Caraş-Severin)[208]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Grad*.
Vestigiile fortificaţiei dacice de la Divici se află, între km fluviali 1065-1066, pe un promontoriu stâncos de formă triunghiulară, cu axa lungă orientată SSE-NNV, având vârful din SSE orientat spre Dunăre.
Pe întinsul cetăţii s-au cercetat terase locuite, turnuri-locuinţă, o cisternă şi alte elemente de arhitectură militară.
Cercetările sistematice în cetate au fost începute în anul 1985, an în care a şi fost descoperită. Au fost definite arheologic două niveluri de locuire / folosire.
Datarea cetăţii este I î.Chr.-I d.Chr.
Aici s-au descoperit podoabe din argint sau bronz, unelte şi arme, monede şi o cantitate impresionantă de ceramică.
Pe malul Dunării se ală o întinsă aşezare civilă, necercetată sistematic.

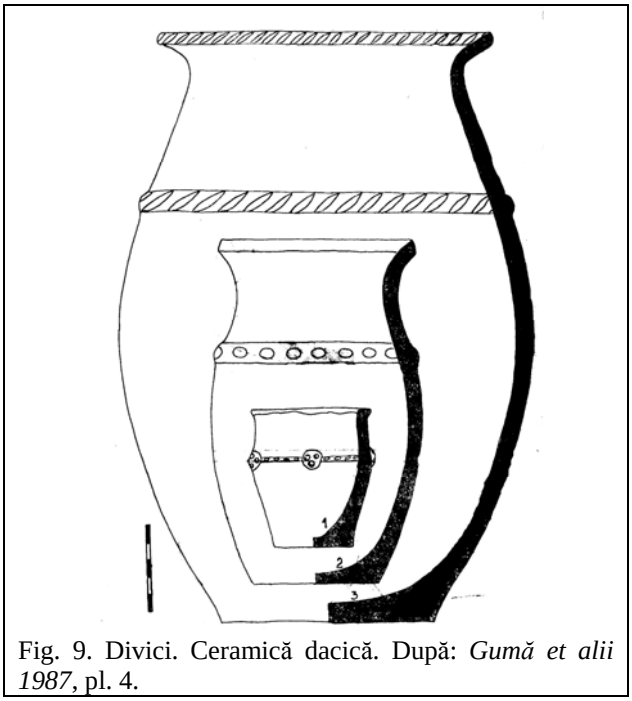

Fig. 9. Divici. Ceramică dacică. După: *Gumă et alii 1987*, pl. 4.

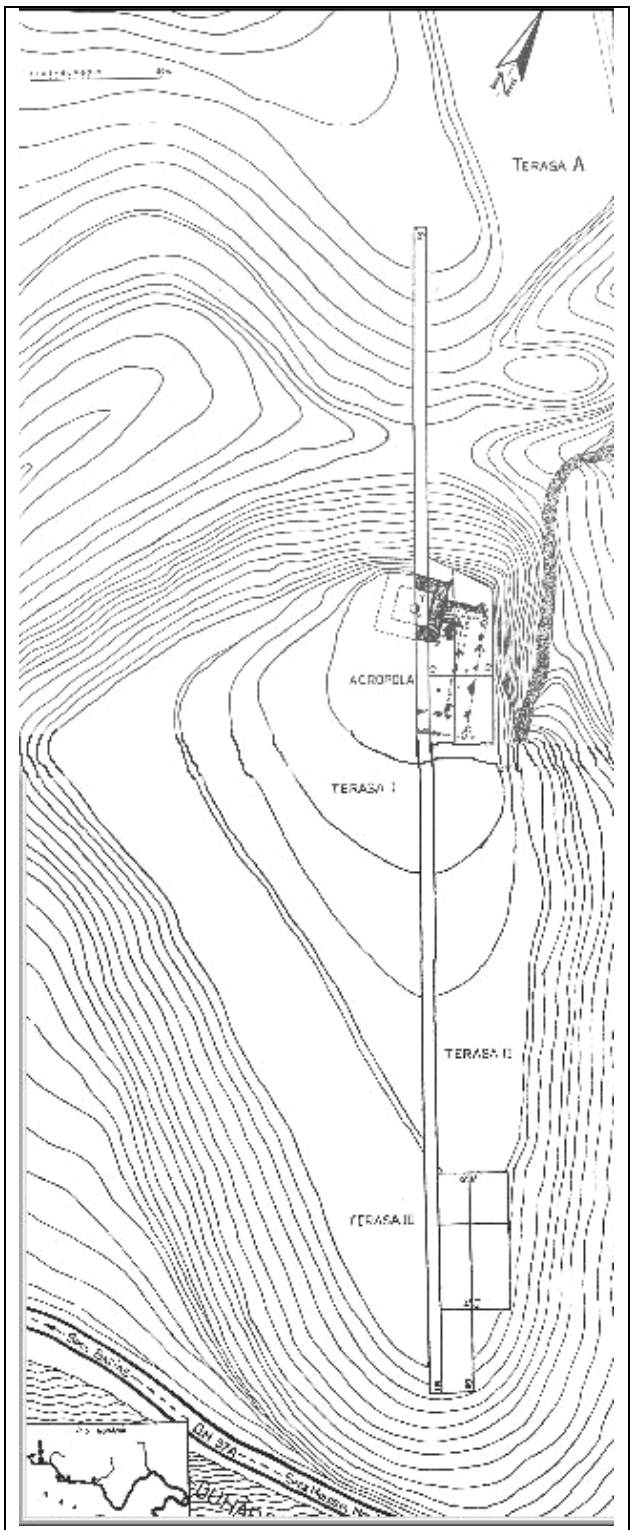

Plan 36. Divici-*Grad*. După: *Gumă et alii 1987*, plan I.

Bibliografie: *Gumă et alii 1987*; *1995*; *1996*; *1997*; *Bălănescu 1990*, p. 188; *1993*, p. 322; *2001*; *Bordea şi Mitrea 1991*, p. 221; *Rustoiu 1993*, p. 182; *1995*, p. 214; *1996*, p. 60, 185, 190; *1997*, p. 15, 97, 103, 111, 112, 115; *2001*; *2001a*; *2002*, p. 114; *Medeleţ 1993a*, p. 195, 196; *1994*, p. 202, 203; *1994a*, p. 294; *2000a*; *2001*; *Fâc 1998*; *Florea 1998*, p. 59, 69; *Gheorghiu 2000*, p. 215; *Bozu 2000*, p. 154, 155; *Glodariu 2004*, p. 541; *2004a*, p. 183-184.

[208] *Luca 2004*, p. 60-61; *2004a*, p. 62-64; *2005*, p. 124-126.

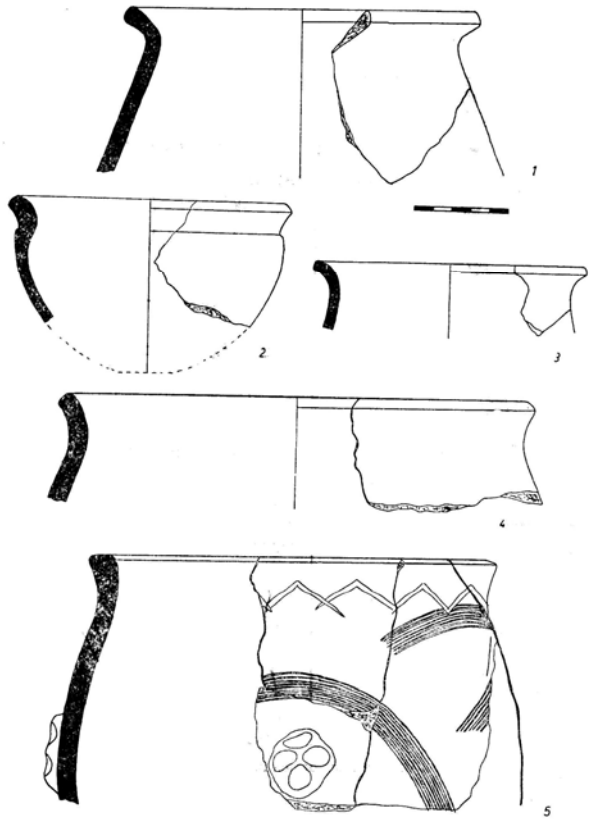

Fig. 10. Divici. Ceramică dacică. După: *Gumă et alii 1987*, pl. 5.

b) Punctul *Poreca*.
Locul este situat la 1 km vest de Divici, spre Baziaş, pe malul *Pârâului Velika Reka*.
Urmele sunt aparţin unei locuiri neolitice (Starčevo-Criş), epocii bronzului (?) şi medievale.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 340-341.

2. Vestigii preistorice.
a) La NE de cetatea dacică de aici se află movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 126.
b) Punctul *Ribiş*.
După cetatea dacică din punctul *Grad*, către Baziaş, se află o aşezare aparţinând culturii Gârla Mare pe malul Dunării şi pe coasta dealului din apropierea fluviului.
Aici se află şi schelete, posibil medievale.
Bibliografie: *Săcărin 1993*, p. 76; *1996*; *Gumă 1997*, p. 15; *Oţa 2000*, p. 161; *Şandor-Chicideanu 2003*, p. 227.
c) Punctul *Cusatac*.
Toponimul delimitează o zonă a teraselor Dunării situată pe 500-600 m vest de marginea centrală a satului Divici.
Aici s-a descoperit ceramică hallstattiană şi zgură.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 341.
d) Punctul *Potoc*.
Locul este situat la est de sat, spre Belobreşca.
La sud de şosea şi către Dunăre s-a descoperit ceramică de epoca bronzului şi din prima epocă a fierului.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 341.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Bela Reka*.
În hotarul localităţii este semnalată, pe ambele maluri ale pârâului cu acelaşi nume, la vărsarea acestuia în Dunăre, o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 249; *Mare 2004*, p. 169.

4. Vestigii prefeudale.
a) Punctul *Magiarske Groble*.
Vatră de locuire medievală (secolele VIII-IX d.Chr.).
Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Ţeicu 2001*, p. 286; *2003*, p. 341.

5. Vestigii medievale.
a) Punctul *Stari Divici*.
Vatră de locuire medievală (aici a funcţionat aşezarea medievală Kuzeg).
Bibliografie: *Ţeicu 2001*, p. 286; *2003*, p. 341.

¤

201. Dobraia (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

202. Dobreşti (comuna Bârna, judeţul Timiş)

¤

203. Doclin (comună, judeţul Caraş-Severin)[209]

1. Descoperiri monetare.
a) De aici provine o monedă preromană.
Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *Medeleţ 1994a*, p. 260.
b) Din hotarul satului provine o monedă din bronz de la Maximianus Herculius (sfârşitul secolului III d.Chr.).
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 169.

2. Vestigii medievale.
a) Documentul din august 1597 menţionează movilele de hotărnicie dintre Doclin şi Biniş.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 126.

[209] *Luca 2004*, p. 61; *2004a*, p. 64; *2005*, p. 126.

¤

204. Dognecea (comună, județul Caraş-Severin)[210]

1. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Izvorul Alb*.
În hotarul localității, nu departe de drumul ce străbate muntele spre Reşița, s-au descoperit, în anul 1978, trei cuptoare de redus minereul şi ceramică de secolul IV d.Chr. este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 248-249; *Țeicu 1999-2000*, p. 456; *Mare 2004*, p. 170.

2. Mine şi cariere.
a) Mina de aur, argint, cupru, plumb şi fier Dognecea, zona minelor *Iuda* şi *Simon*.
Minele de aici au funcționat încă din perioada romană. Exploatările au continuat în epoca medievală, modernă şi contemporană.
Bibliografie: *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 132; *Benea 1996b*, p. 248-249; *Wollmann 1996*, p. 152; *Boroneanț 2000*, p. 121.

3. Descoperiri monetare.
a) Din hotar provine o monedă din argint de la Theodora (secolul VI d.Chr.).
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 169-170.

¤

205. Dolaț (comuna Banloc, județul Timiş)[211]

1. Vestigii preistorice.
a) În grădina unei case familiale din localitate s-a descoperit un celt de bronz (seria Cincu – Suseni, Ha A_{1-2}).
Bibliografie: *Szentmiklosi 1997*, p. 21.

¤

206. Dolina (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

207. Doman (municipiul Reşița, județul Caraş-Severin)[212]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Stârnic (Gaura Puşcată)*.
Peştera se află în *Munții Domanului*, la est de localitate.
Cavitatea a fost locuită ocazional în preistorie.
Bibliografie: *Jungbert 1985-1986*, p. 287; *Rogozea 1987*, p. 360; *Boroneanț 2000*, p. 25; *Păunescu 2001*, p. 148.
b) *Peştera cu Oase*.
Peştera se află vizavi de *Peştera Stârnic*. S-au descoperit resturi de faună preistorică (peştera este dată, uneori, în hotarul localității Steierdorf).
Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 148; *Lazarovici et alii 2005c*.

2. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității este microtoponimul *Moghilița*.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 126.

¤

208. Domaşnea (comună, județul Caraş-Severin)[213]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Vârful Înalt (Peştera Cernavârfu)*.
În apropiere de gară se află o peşteră.
Materialele arheologice descoperite aparțin culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 372; *Rogozea 1987*, p. 360; *Boroneanț 2000*, p. 28.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Dealul Dosu*.
Din hotarul localității provin fragmente ceramice neolitice (Vinča) şi eneolitice (Sălcuța). Se amintesc (Liviu Mărghitan) şi fragmente ceramice de epoca bronzului.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 372; *Mărghitan 1980*, p. 73; **** 1982*, p. 324; *Radu 2002*, p. 28.
b) Punctul *Piatra Ilişovii*.
Acesta este situat pe *Muntele Cerna-Vârf* sau *Cerna Vâr* (?).
Se amintesc descoperiri Vinča şi Sălcuța.
Pe munte se află o aşezare Coțofeni, precum şi materiale ceramice aparținând culturii câmpurilor de urne (?) (zona se află între comunele Domaşnea şi Cornereva).
Locuirea Coțofeni urcă până pe vârful muntelui (1200 m), unde s-au efectuat şi săpături arheologice sistematice (autorii susțin că zona cercetată se află pe teritoriul comunei Cornea).
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 372; *Lazarovici 1979b*, p. 195; *Kalmar 1985-1986*, p. 402; *Kalmar-Maxim 1993*; *Kalmar et alii 1987*; *Maxim 1993*; *Ciugudean 2000*, p. 69; *2002*; *Radu 2002*, p. 16.

[210] *Luca 2004*, p. 61; *2004a*, p. 64; *2005*, p. 126-127.
[211] *Luca 2005*, p. 127.
[212] *Luca 2004*, p. 62; *2004a*, p. 64; *2005*, p. 127-128.
[213] *Luca 2004*, p. 62-63; *2004a*, p. 64-66; *2005*, p. 128-129.

3. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Terasa Calului* sau *Terasa cu Cal*.
Aşezare preistorică (la 700 m) aparţinând culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Kalmar et alii 1987*, p. 67; *1987-1988*, p. 467; *Ciugudean 2000*, p. 69.

4. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Pivniţa lui Românu Nicolae*.
În acest punct s-au descoperit piese de paviment romane. Descoperirile fac parte dintr-o aşezare rurală de secolele II-III d.Chr.
În punctul *Coveiul lui Ioşca* se află ruine romane.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 132; *Drăgoescu 1995*, p. 327; *Mare 2004*, p. 170; **** 1982*, p. 324; *IDR*, III, 1, p. 136-137.
b) În hotarul localităţii se află urmele drumului roman şi castrul *Ad Pannonios*.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 327.
c) Din hotar provine o diplomă militară romană.
Bibliografie: *IDR*, I, 1975, XVII, p. 121-126.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *Căzănia lui Şoban*.
Tot aici s-a descoperit un inel de bronz medieval (secolele XII-XIV d.Chr.).
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 260; **** 1982*, p. 324.

5. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Mala Lungă*.
În vatra satului, spre nord, s-a descoperit un denar roman de la Antoninus Pius.
Bibliografie: **** 1982*, p. 324.
b) Punctul *Căzănia lui Şoban*.
La SE de sat s-a descoperit o monedă de argint, probabil o imitaţie dacică după tetradrahmele lui Filip al II-lea.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 260; **** 1982*, p. 324.

¤

209. Dorgoş (comună, judeţul Arad)[214]

1. Vestigii medievale.
a) Punctul *Dealu Morminţi*.
Dealul cu acest nume se află în hotarul localităţii. Probabil că aici este cimitirul medieval.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 126.

¤

210. Dragomireşti (comuna Ştiuca, judeţul Timiş)[215]

1. Vestigii preistorice.
a) Din hotarul localităţii provin materiale ceramice aparţinând culturii eneolitice Tiszapolgár.
Bibliografie: *Lazarovici 1971*, p. 30; *1974*, p. 63; *1975*, p. 22; *1979b*, p. 195; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192; *Bochiş 2004*, p. 56.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) La aproximativ 1,2 km vest de sat, pe partea din dreapta unei văi secundare ce deversează într-o vale aflată în prelungirea unicei străzi a satului, perpendiculară pe panta dealului, sub pădure, se semnalează trei movile de pământ cu aspect artificial, dispuse în triunghi. Diametrul movilelor variază între 15 şi 20 m. Înălţimea movilelor este de 6, 4 respectiv 2,5 m. În preajma lor s-au descoperit fragmente ceramice hallstattiene.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 182; *Gumă 1993*, p. 288.

3. Vestigii daco-romane.
a) La circa 1 km sud de sat şi la 500 m sud de cimitir, pe o terasă ce se află în unghi drept pe partea din stânga văii, au apărut urmele unei aşezări daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 249-250; *Mare 2004*, p. 170.

4. Movile de pământ.
a) La 1 km NV de localitate, în stânga unui fir de apă, sub pădure, se află trei movile de pământ cu aspect artificial, dispuse, ca şi precedentele, în triunghi.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 182.
b) La circa 2,5 km sud de sat, pe valea adiacentă cimitirului, la capătul unei văi, se află o movilă de pământ cu aspect artificial.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 182.

¤

211. Dragşina (comuna Chevereşu Mare, judeţul Timiş)[216]

1. Vestigii preistorice.
a) De aici provine un **depozit de bronzuri**.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 252, 288.
b) În hotar s-a descoperit o sabie din bronz Ha A_1-B_2.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 252, 288.

[214] *Luca 2005*, p. 129.

[215] *Ibidem.*, p. 129-130.
[216] *Ibidem.*, p. 130-131.

2. Vestigii daco-romane.
a) Pe terasa înaltă a râului Timiş s-a descoperit o întinsă aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 249; *Mare 2004*, p. 170.

3. Vestigii medievale.
a) Pe teritoriul localităţii este o cetate de pământ necercetată arheologic.
Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 67.

¤

212. Drăgoieşti (comuna Racovița, județul Timiş)

¤

213. Drăgşineşti (comuna Fârdea, județul Timiş)

¤

214. Drencova (comuna Berzasca, județul Caraş-Severin)[217]

1. Vestigii preistorice.
a) De aici s-a achiziționat, în anul 1876, materiale ceramice din arealul localității.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 372.
b) Punctul *Dumbrăvița* sau *Cetățuie*.
În apropierea localității se află fortificația numită *Cetățuie* datând din a doua parte a epocii fierului.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 372-373; *Săcărin 1979a*, p. 114; *Mărghitan 1980*, p. 75-76; *Gumă 1993*, p. 252, 288; *Drăgoescu 1995*, p. 327, 360; *Szentmiklosi 1995*, p. 85; *Țeicu 2003*, p. 347; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 71.
c) Depozite de bronzuri.
c.1.) În 1890, lângă *Cetățuie*, s-a descoperit un **depozit de bronzuri** adăpostit într-un vas din lut ars (*Drencova I*). Acesta a fost datat în Ha A_1-B_2.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 372-373; *Săcărin 1979a*, p. 114; *Mărghitan 1980*, p. 75-76; *Gumă 1993*, p. 252, 288; *Drăgoescu 1995*, p. 327, 360; *Szentmiklosi 1995*, p. 85; *Țeicu 2003*, p. 347.
c.2.) În 1895 s-a descoperit în fortificație o brățară din bronz.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 373; *Drăgoescu 1995*, p. 327; *Țeicu 2003*, p. 348.
c.3.) Punctul *Muntiana*.
În partea de vest a satului a fost descoperit, în anul 1971, un **depozit** format din obiecte de bronz datat în Ha D (*Drencova II*).
Bibliografie: *Iaroslavschi 1973*; *Petrovszky 1975*, p. 373; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 165; *Săcărin 1977*, p. 115; *Gumă 1993*, p. 253, 288; *Szentmiklosi 1995*, p. 85; **** 1996*, p. 78.

d) Punctul *Valea Mosnicului*.
La confluența *Văii Mosnic* cu *Sirinia* s-a identificat o aşezare din prima vârstă a fierului.
Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 348.

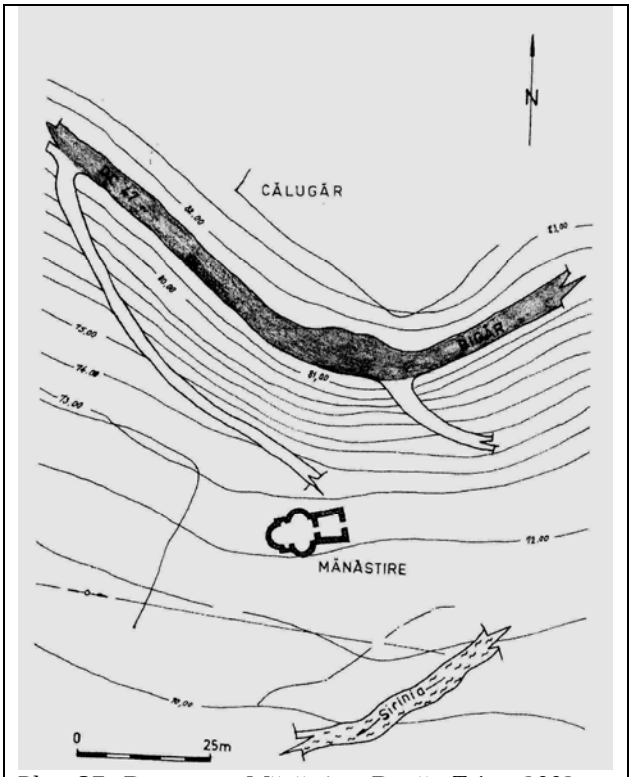

Plan 37. Drencova. Mănăstire. După: *Țeicu 2003*, p. 134, fig. 1.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Cetate* sau *Caonița*.
Aici, pe malul Dunării, între *Valea Stânca* şi *Valea Gorii*, se aminteşte şi despre existența unei tabere romane fortificate cu ziduri de piatră.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 327; *Mare 2004*, p. 170.
b) Pe malul Dunării se văd urmele unei aşezări de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 170.

3. Vestigii prefeudale.
a) Aici se află urme arheologice de secolele IX-X d.Chr.
Bibliografie: *Uzum 1980*, p. 128.

4. Vestigii medievale.
a) Cercetările sistematice efectuate pe teritoriul localității au dus la descoperirea unei necropole medievale timpurii de secolele XII-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Țeicu 1993*, p. 235.
b) Punctul *Turnul lui Dranko*.

[217] *Luca 2004*, p. 63-64; *2004a*, p. 66-67; *2005*, p. 131-133.

O ruină de cetate, din apropierea localității, a fost identificată cu *Castrum Dranko*, pomenit documentar în anii 1451 şi 1452.
Altă cetate, *Castra inferiora Cisdanubiana Halmas*, nu a fost identificată în teren Aceasta a fost atestată documentar în anul 1437.
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 381; *Matei 1979*, p. 259; *Ţeicu 1998*, p. 213.
c) *Mănăstirea Sirinia* sau *Mănăstirea Drencova*.
Aceasta este amintită din secolul al XVI-lea d.Chr. şi are hramul *Sfântul Nicolae*.
Bibliografie: *Ţeicu 2002*, p. 40; *2003b*, p. 88, 128-131.

5. Descoperiri monetare.
a) În anul 1882 s-a descoperit un tezaur format din stateri de aur depozitați într-un vas de lut.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 260; **** 1996*, p. 78.

¤

215. Drinova (comuna Bârna, județul Timiş)[218]

1. Vestigii medievale.
a) Documentul din 8 iulie 1607 menționează movilele de hotărnicie ale satului.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 126.

¤

216. Drişţie (comuna Şopotu Nou, județul Caraş-Severin)

¤

217. Dubeşti (comuna Ohaba Lungă, județul Timiş)[219]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomilă*.
Toponimul este atestat pe teritoriul localității. Probabil că este vorba despre o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 126.

¤

218. Dubova (comună, județul Mehedinți)[220]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Climente I, Peştera Climente* sau *Gaura lui Climente*.
Peştera se localizează în Munții Almăjului, bazinul Dunării, zona Porților de Fier, *Preluca lui Climente, Ciucaru Mare*. Cavitatea a fost intens locuită în următoarele epoci: paleolitic, mezolitic, neolitic, eneoliticul târziu, epoca bronzului, Hallstatt, epoca medievală, epoca modernă şi contemporană.
Bibliografie: *Popescu D. 1966a*, p. 711; *1969*, p. 535; *Lazarovici 1969*, p. 5; *1971*, p. 18-19; *1975*, p. 11; *1976*, p. 203, 205; *1977b*, p. 7-8, 13, 15; *1979*, p. 28, 29-30; *1979b*, p. 195; *Bolomey 1973*, p. 41 şi urm.; *Mărghitan 1979*, p. 15; *Uzum 1980*, p. 128; *Gumă 1995*, p. 114; *1997*, p. 43; *Jungbert 1979*, p. 393; *Boroneanț 1979*, p. 114; *2000*, p. 84-85; *2000a*, p. 22-36, 59; *Boroneanț şi Boroneanț 2002*, p. 33; *Crăciunescu 1998*, p. 175; *2004*, p. 28; *Ridiche 2000*, p. 53; *Petrescu 2000*, p. 22; *2004*, p. 17; *Gogâltan 2004*, p. 89, 93; *Mare 2004*, p. 171; **** 1996*, p. 86.
b) *Peştera lui Climente II, Peştera Nr. 1 de la Gaura Ponicovei* sau *Peştera de la Drum*.
Peştera se localizează în Munții Almăjului, bazinul Dunării, zona Porților de Fier, *Preluca lui Climente, Ciucaru Mare*. Cavitatea a fost intens locuită în următoarele epoci: paleolitic, mezolitic, neolitic, eneoliticul târziu, Hallstatt, epoca daco-romană, epoca medievală şi epoca modernă.
Bibliografie: *Popescu D. 1969*, p. 535; *Boroneanț 1970*; *1985*, p. 117; *2000*, p. 85-86; *2000a*, p. 13, 39-41, 53-58, 77; *Bolomey 1973*, p. 42 şi urm.; *Jungbert 1979*, p. 393-394; *Lazarovici 1977b*, p. 13, 15; *1979b*, p. 195; *Gumă 1995*, p. 114; *Crăciunescu 1998*, p. 175; *2004*, p. 28; *Petrescu 2000*, p. 22-23; *2004*, p. 17-18; *Ridiche 2001*, p. 39; *Oța 2004*, p. 511; *Mare 2004*, p. 171; **** 1996*, p. 86.
c) *Peştera Cuina Turcului, Peştera din Potcapina Turcului, Peştera de la Curba Periculoasă* sau *Peştera de la Gura Ponicovei*.
Peştera se localizează în Munții Almăjului, bazinul Dunării, zona Porților de Fier, *Ciucaru Mare, Cazanele Mari*, în partea de vest a adăpostului natural de la Cuina Turcului, între *Moara Dracului* şi *Proluca Turcului*. Cavitatea a fost intens locuită în următoarele epoci: epipaleolitic, neolitic, eneoliticul târziu, Hallstatt timpuriu şi Evul mediu timpuriu şi târziu. S-au descoperit, de asemenea, şi resturi ale unei locuiri de tip Lepenski Vir.
Aici s-a descoperit şi o drahmă emisă de oraşul Apollonia.
Bibliografie: *Popescu D. 1970*, p. 520; *1970a*, p. 462; *Lazarovici 1975*, p. 10, 11, 12; *1977*, p. 23; *1977b*, p. 15; *1979*, p. 28; *1998a*, p. 24, 33; *Roman 1976*, p. 81; *Mărghitan 1979*, p. 22; *Păunescu 1979*; *Uzum 1980*, p. 128; *Boroneanț 1985*, p. 117; *2000*, p. 86-87; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 200; *Rogozea 1987*, p. 348; *Gumă 1993*, p. 288; *1995*, p. 114; *Comşa 1993*, p. 13; *Medeleț 1994a*, p. 260;

[218] *Luca 2005*, p. 133.
[219] *Ibidem*.
[220] *Ibidem.*, p. 133-137.

Bordea 1996-1998, p. 433; *Petrescu 2000*, p. 24; *Stanciu 2000*, p. 154; *Draşovean 2001*, p. 34-35; *Dulea 2001*, p. 232; *Crăciunescu 2003*, p. 278; *Oţa 2004*, p. 511; *Mare 2004*, p. 170-171; *Ciută 2005*, p. 149.

d) *Peştera Fluturilor, Gaura Fluturilor* sau *Gaura de la Şălitrari*.

Peştera se localizează în Munţii Almăjului, bazinul Dunării, zona Porţilor de Fier, *Ciucaru Mare*, *Cheile Ponicovei*, malul din stânga râului Ponicova, deasupra *Peşterii Ponicova*. Cavitatea a fost locuită în Hallstatt, epoca medievală şi modernă.

Bibliografie: *Uzum 1980*, p. 128; *Rogozea 1987*, p. 348; *Gumă 1995*, p. 114; *Boroneanţ 2000*, p. 87; *Petrescu 2000*, p. 32; *2004*, p. 20; *Mare 2004*, p. 171.

e) *Peştera lui Carafil* sau *Gaura lui Carafil (Călăfir)*.

Peştera se localizează în Munţii Almăjului, bazinul Dunării, zona Porţilor de Fier, *Ciucaru Mare*, *Cheile Ponicovei*, malul din stânga râului Ponicova, deasupra *Peşterii Ponicova*. Cavitatea a fost locuită în eneoliticul târziu, epoca medievală şi modernă.

Bibliografie: *Lazarovici 1977b*, p. 15; *Uzum 1980*, p. 128; *Rogozea 1987*, p. 348; *Boroneanţ 2000*, p. 87-88; *Petrescu 2000*, p. 25; *2004*, p. 21; *Mare 2004*, p. 171.

f) *Peştera Ponicova, Peştera de la Gura Ponicovei, Peştera de la Gura Apei, Peştera Liliecilor* sau *Peştera Polilecilor*.

Peştera se localizează în Munţii Almăjului, bazinul Dunării, zona Porţilor de Fier, *Cheile Ponicovei* şi Dunăre, la est de şoseaua Orşova – Moldova Veche, Cazanele Mari. Cavitatea a fost locuită în paleolitic, neolitic, eneoliticul târziu, epoca bronzului, Hallstatt, Latène, epoca medievală şi modernă.

Bibliografie: *Lazarovici 1977b*, p. 15; *Jungbert 1979*, p. 394; *Mărghitan 1980*, p. 80; *Rogozea 1987*, p. 348; *Gumă 1993*, p. 288; *1995*, p. 114; *Boroneanţ 2000*, p. 88-89; *Petrescu 2000*, p. 31; *2004*, p. 24; *Rustoiu 2002*, p. 56; *Crăciunescu 2003*, p. 278; **** 1996*, p. 86.

g) *Peştera Veterani, Peştera Maovăţ, Peştera de sub Pânza Curii, Veterani Barlang, Veterani Höhle, Piscabara* sau *Peth*.

Peştera se localizează în Munţii Almăjului, bazinul Dunării, zona Porţilor de Fier, *Ciucaru Mare*, sub peretele numit *Pânza Curii*, la 500 m aval de *Peştera Ponicova*. Cavitatea a fost locuită în paleolitic, mezolitic, neolitic, eneoliticul târziu, Hallstatt, epoca romană şi daco-romană, epoca medievală (bizantină) şi modernă.

Aici pare a fi funcţionat un *mithraeum* roman.

Peştera a fost fortificată în perioada medievală.

Bibliografie: Popescu D. *1965*, p. 471; *1965a*, p. 589; *1966a*, p. 711; *1967*, p. 537; *1967a*, p. 376; *1969*, p. 537; *1970*, p. 520; *1970a*, p. 462; *Nicolăescu-Plopşor et alii 1965*, p. 407-408; *Lazarovici 1969*, p. 5; *1975a*, p. 25; *1977b*, p. 13, 15; *1979*, p. 30; *1979b*, p. 195; *Babeş 1971*, p. 381; *Roman 1971*, p. 76; *Wollmann 1971*, p. 547; *Bolomey 1973*, p. 42 şi urm.; *Benea 1976*, p. 205; *Mărghitan 1979*, p. 27; *Jungbert 1979*, p. 393; *Rogozea 1987*, p. 348; *Gumă 1995*, p. 114; *Pintilie 1999-2000*, p. 235-236; *Boroneanţ 2000*, p. 89-91; *2000a*, p. 11-12,13, 42-43, 71; *Petrescu 2000*, p. 34; *2004*, p. 34-35; *Stanciu 2000*, p. 154; *Dulea 2001*, p. 232; *Benea 2002-2003*; *Oţa 2004*, p. 511; *Mare 2004*, p. 170-171; **** 1996*, p. 86.

h) *Adăpostul lui Climente* sau *Potcapina lui Climente*.

Acesta se află în zona *Ciucarul Mare*, Cazanele Mari, pe *Proluca lui Climente*, în amonte de *Peştera Ponicova* şi la 120 m deasupra *Peşterii Climente II*, sub *Peştera Climente I*. Adăpostul a fost locuit în paleolitic, epoca bronzului, Hallstatt şi epoca medievală.

Bibliografie: *Gumă 1995*, p. 114; *1997*, p. 43; *Crăciunescu 1998*, p. 175; *2004*, p. 28; *Boroneanţ 2000*, p. 111; *Petrescu 2000*, p. 18; *2004*, p. 16; *Gogâltan 2004*, p. 89, 93.

i) *Adăpostul de sub stânca Cuina Turcului, Moara Dracului* sau *Potcapina Cuina Turcului*.

Uriaşul adăpost sub stâncă este situat în zona *Ciucarul Mare*, Cazanele Mari, între *Moara Dracului* şi *Proluca Turcului*. Adăpostul a fost locuit în epipaleolitic, neolitic, eneoliticul târziu, Hallstatt, epoca daco-romană, epoca bizantină şi epoca medievală.

Bibliografie: *Popescu D. 1965*, p. 471; *1965a*, p. 589; *1966*, p. 383-384; *1966a*, p. 709; *1967*, p. 537; *1967a*, p. 375-376; *1968*, p. 698; *1969*, p. 535; *1970*, p. 520; *1970a*, p. 461; *Nicolăescu-Plopşor et alii 1965*, p. 408-411; *Boroneanţ 1966*; *2000*, p. 111-112; *2000a*, p. 11-12, 41-42, 61-65, 77-78; *Lazarovici 1969*, p. 5; *1976*, p. 203, 205; *1977b*, p. 10 şi urm.; *1979b*, p. 195; *1987-1988*, p. 25; *Lazarovici şi Lazarovici 2002*, p. 26; *Păunescu 1970a*; *1979*, p. 55; *Cârciumaru 1973a*, p. 12-13; *Bolomey 1973*, p. 42 şi urm.; *Mărghitan 1985*, p. 42-43; *Gumă 1995*, p. 114; *Ciugudean 2000*, p. 71; *Stanciu 2000*, p. 154; *Petrescu 2000*, p. 18-19; *2004*, p. 16; *Draşovean 2001*, p. 34-35; *Crăciunescu 2003*, p. 278; *Ciută 2005*, p. 149; **** 1996*, p. 86-87.

2. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Sacovişţea Mare* sau *Cotul Mare*.

Aici se află o aşezare Starčevo-Criş în zona de îngustime maximă a Dunării între Cazanele Mici şi Cazanele Mari.

Tot aici s-a descoperit un mormânt de călăreț datat în secolul II î.Chr.
Bibliografie: *Popescu D. 1968*, p. 698; *Lazarovici 1969*, p. 5; *1975*, p. 11, 12; *1977b*, p. 13, 17; *1979b*, p. 195; *Lazarovici şi Lazarovici 2002*, p. 19; *Spânu 2001-2002*; **** 1996*, p. 250.
b) Punctul *Poiana în Zbăg*.
Aici s-a descoperit un topor de cupru cu brațele în cruce.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 40; *Lazarovici 1975a*, p. 28; *Păunescu 1979*, p. 55.
c) Punctul *Ponicova*.
La est de sat sunt semnalate movile cu manta din bolovani de râu. Nu este exclus să fie aceleaşi movile care au fost semnalate şi cercetate la vest de Ieşelnița.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 127, 158.
d) Punctul Veterani-*Terasă*.
Aici s-au descoperit materiale arheologice de tip Schela Cladovei – Lepenski Vir.
Bibliografie: *Bolomey 1973*, p. 42 şi urm.; *Boroneanț 1973*, p. 10 şi urm.; *2000a*, p. 13, 97-98, 135-136; **** 1996*, p. 87.

3. Mine şi cariere.
a) *Mina Eibenthal*.
Mina este localizată în Munții Almăjului, Valea Dunării, *Pârâul Eibenthal*. Aici se exploata cuprul în epoca romană, medievală, modernă şi contemporană.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 107; *Boroneanț 2000*, p. 129-130.
b) *Mina Tisovița*.
Mina este dispusă pe *Pârâul Tisovița*. Ea a fost exploatată în epoca romană şi cea medievală.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 112; *Boroneanț 2000*, p. 130.
c) *Mina de fier, plumb, cupru, argint, aur, arseniu şi antimoniu de la Ogradena Veche*.
Mina este plasată în Munții Almăjului, Valea Dunării, afluentul *Mraconia*. A fost exploatată în evul mediu şi epoca modernă.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 131.

4. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localității s-a descoperit o drahmă de la Dyrrhachium.
Bibliografie: *Glodariu 1971*, p. 80; *1974*, p. 270; *Medeleț 1994a*, p. 260.

¤

219. Duboz (comuna Nițchidorf, județul Timiş)[221]

1. Vestigii medievale.
a) Punctul *Dâmburi*.
Acest microtoponim poate fi pus în legătură cu documentul din 11 ianuarie 1608 care menționează movilele de hotărnicie ale satului cu satele Şanovița şi Cadar.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 127.

¤

220. Dudeştii Noi (comuna Becicherecu Mic)[222]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) La circa 1,2 km nord de sat se poate observa un promontoriu cu dimensiunile de 200 / 150 m înconjurat cu şanțuri.
Nivelul cel mai vechi de locuire este neolitic. Acesta este suprapus de o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 250-251; *Mare 2004*, p. 171-172.
b) La 1 km nord de sat, pe un promontoriu din preajma unei cazemate, s-a descoperit o aşezare neolitică suprapusă de niveluri daco-romane şi prefeudale.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 251; *Mare 2004*, p. 172.
c) La 1 km est de aşezarea precedentă, pe secțiunea conductei a apărut o întinsă aşezare neolitică suprapusă de o alta daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 251-252; *Mare 2004*, p. 172.

2. Vestigii daco-romane.
a) Cu ocazia cercetării arheologice efectuate pe traseul unei conducte s-au descoperit mai multe aşezări daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 250.
b) La circa 250 m SE de canalul conductei s-a identificat o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 252; *Mare 2004*, p. 172.

3. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperirea unei tetradrahme de la Alexandru cel Mare.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Medeleț 1994a*, p. 260.

¤

221. Dudeştii Vechi (comună, județul Timiş)[223]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

[221] *Ibidem.*, p. 137.

[222] *Ibidem.*, p. 137-138.
[223] *Ibidem.*, p. 138-142.

a) Punctul *Bucova I*.
Aceasta este o movilă având cota 85, în partea din dreapta drumului Sânnicolau Mare – Dudeştii Vechi, lângă drum. Aici s-a descoperit un schelet chircit depus „într-un sicriu de lemn".
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 112.
b) Punctul *Bucova II*.
La 600 m sud de mijlocul fermei se află o movilă înaltă de 0,5 m şi cu diametrul de 50 m. Aici s-a descoperit un mormânt din epoca migraţiilor. În centrul movilei au apărut mai multe schelete medievale.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 112; *Bejan şi Mare 1997*, p. 140-141; *1998*, p. 323-324; *Mare 2004*, p. 116.
c) Punctul *Bucova III*.
Movila este amplasată la 150 m NV de *Bucova II*. Dimensiunile ei sunt mai mici. Săpăturile efectuate aici au dus la descoperirea unui mormânt datat la sfârşitul mileniului I.
Între alte materiale ceramice aici apar şi fragmente, dispuse în strat de cultură, Starčevo-Criş şi Tisa I. În colecţiile Muzeul din Timişoara se află un picior de vas aparţinând culturii Tiszapolgár, dar şi culturii Bodrogkeresztúr.
Bibliografie: *Comşa 1971a*, p. 16; *Lazarovici 1971a*, p. 411; *1974*, p. 63; *1975*, p. 20; *1975a*, p. 23; *1979b*, p. 187-188; *1981*, p. 184; *Moga şi Radu 1977*, p. 238; *Rusu 1977*, p. 206; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 112 ; *Bejan şi Mare 1998*, p. 324; *Luca 1998-2000*, p. 308; *Bochiş 2004*, p. 56.

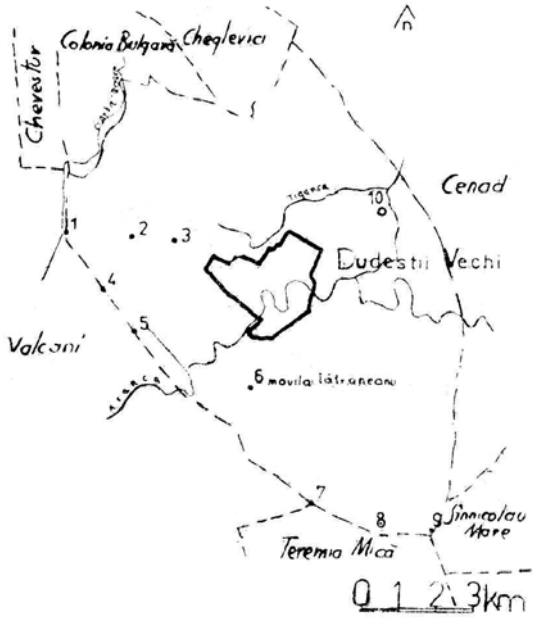

Plan 38. Dudeştii Vechi. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 127.

d) Punctul *Bucova IV*.
Movila este amplasată la hotarul cu Cenadul Sârbesc. Înălţimea acesteia este de 1,5 m şi diametrul de 30 m. Aici s-au descoperit 17 morminte din Evul Mediu timpuriu (secolele X-XI d.Chr.). Acestea au răscolit stratul de cultură Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 206; *Lazarovici 1979b*, p. 187; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 112; *Bejan 1993-1994*; *Bejan şi Mare 1997*, p. 141-144, 144-146; *1998*, p. 325; *Dulea 2001-2002*, p. 225; *Bochiş 2004*, p. 56.
e) Punctul *Bucova V* sau *Vordere Banka*.
Cercetarea movilei a dus la descoperirea unor morminte deranjate din epoca migraţiilor.
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 206; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 112.
f) Punctul *Bucova VI*.
Movila este amplasată la 600 m sud de *Bucova IV*, lângă *Humca Mare* din hotarul de astăzi al Cenadului. Este vorba despre un tell neolitic de dimensiuni mici aparţinând culturii Starčevo-Criş. Aici s-a descoperit un mormânt de secolele V-VI d.Chr.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 187; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 112-113; *Bejan şi Mare 1998*, p. 325-326; *Dulea 2001-2002*, p. 225; *Mare 2004*, p. 172.
g) Punctul *Bucova VII*.
Movila este amplasată la 40 de paşi sud de *Bucova VI*. Cercetările efectuate aici au dus la descoperirea unui mormânt chircit datat la sfârşitul eneoliticului.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 113.
h) Punctul *Bucova VIII*.
Movila a fost cercetată arheologic şi se află amplasată la circa 1300 m est de *Pusta Bucova*. Aici s-a dezvelit un mormânt de călăreţ, probabil din epoca migraţiilor.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 113 ; *Mare 2004*, p. 116, 205.
i) Punctul *Bucova IX*.
Movila este amplasată la circa 1100 m de *Humca Mare*. În aceasta s-a descoperit un mormânt de inhumaţie cu sicriu din perioada Latène. Sub acesta s-a descoperit un mormânt chircit databil la sfârşitul eneoliticului.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 113.
j) Punctul *Movila lui Deciov (Östelep)*.
Movila de pământ se află la 500 m NV de sat, pe terasa joasă a braţului unui fost râu, şi are dimensiunile de 1336 m^2. Aici se află o aşezare Starčevo-Criş.
Bibliografie: *El Susi 2001*, p. 18-24; *Marţiş 2001*, p. 75; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270; *Moravetz 2003*; *2004*; *Maillol et alii 2004*; *Ciută 2005*, p. 154; *Lazarovici et alii 2005a*; **** 2001*,

p. 807; **** 2001a*, p. 809; **** 2002-2003*, p. 620; **** 2002-2003a*, p. 621.

k) Punctul *Movila lui Dragomir*.

Movila se află în partea de SV a comunei, în spatele gării, lângă malul râului Aranca. Aici au fost descoperite urme de locuire din preistorie până în epoca medievală (secolele III-IV, VII-VIII, X-XI d.Chr.).

Cercetările sistematice au vizat cunoaşterea unui cimitir de inhumaţie sarmatic târziu.

Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Bejan şi Tănase 2001*; *2002*; *Tănase 2002-2003*; *Kalciov 1995-1996*, p. 155.

2. Movile de pământ.

a) La circa 4 km vest de vatra comunei, în hotar cu satul Valcani, se află o movilă de pământ cu diametrul de 30 m şi înaltă de circa 2 m, amplasată pe malul din stânga firului de apă numit *Ciarda Roşie*.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 127.

b) Punctul *Burvătă Moghila*.

La circa 2 km vest de vatra satului se află o movilă de circa 30-35 m diametrul şi cu o înălţime de circa 2,5 m.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 127.

c) Punctul *Vereşovătă Moghila*.

La 1 km vest de sat se află o movilă de pământ înaltă de circa 2,5 m, cu diametrul de circa 25 m.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 127.

d) La 2,7 km SV de vatra comunei, la hotarul acesteia cu satul Valcani, se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 128.

e) La nord de cursul Arancăi, la 2,5 km SV de vatra satului, în hotar cu satul Valcani, este amplasată o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 128.

f) Punctul *Movila Tătraneanu*.

La 1 km sud de Dudeştii Vechi, în partea din stânga şoselei şi căii ferate Dudeştii Vechi – Valcani, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 30 m şi înălţimea de 3,5-4 m. Aceasta este plasată pe malul unuia dintre braţele moarte ale Arancăi.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 128.

g) La 4,5 km sud de localitate, în hotar cu Teremia Mică, se află o movilă de pământ care, probabil, este aceeaşi cu *Bucova VI*.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 128.

h) La circa 5,5 km SE de vatra comunei se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 128.

i) La circa 6,5 km SE de sat, la intersecţia hotarelor cadastrale cu localităţile Cenad, Teremia Mică, Sânnicolau Mare şi Dudeştii Vechi se află o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 128.

j) La circa 2,5 km est de sat, pe partea din stânga şoselei Dudeştii Vechi – Sânnicolau Mare. La 400 m nord de şosea, se află o movilă de pământ cu diametrul de 30 m şi înălţimea de 3 m. Movila este amplasată pe malul unui fir de apă. Poate că este aceeaşi movilă cu *Bucova VIII*.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 128.

3. Vestigii preistorice.

a) În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului.

Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192.

b) Punctul *Izlaz*.

În acest punct există urme Starčevo-Criş târzii.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 187.

c) Punctul *Vatra Satului*.

Staţiunea preistorică de aici are materialele amestecate.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 187.

4. Vestigii daco-romane.

a) Aici, într-un canal de irigaţie, s-au descoperit fragmente ceramice cenuşii, lucrate la roată, şi mărgele.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 252; *Mare 2004*, p. 172.

5. Vestigii medievale.

a) În movile neidentificate în teren s-au executat săpături arheologice.

În bibliografie se aminteşte şi existenţa unei necropole tumulare de secolele X-XI d.Chr.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 128.

6. Descoperiri monetare.

a) De aici provine o tetradrahmă emisă de Alexandru cel Mare şi un denar imperial roman emis de Vespasian.

Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 261.

b) Aici s-au descoperit, întâmplător, cinci monede romane târzii din bronz.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 178; *Şeptilici 2002-2003*, p. 300.

¤

222. Duleu (comuna Fârliug, judeţul Caraş-Severin)[224]

1. Vestigii preistorice.

a) Punctul *Codru* sau *Otcosu*.

Punctul se află pe un deal parţial împădurit, situat la 4 km sud de sat.

[224] *Luca 2004*, p. 64-66; *2004a*, p. 67-70; *2005*, p. 142-145.

De aici provin un topor din piatră şlefuit şi perforat şi un „phallus” din piatră.
Aici s-au descoperit morminte, sugerând prezența unei necropole greu de atribuit cronologic şi cultural.
Tot aici s-a descoperit şi zgură de fier.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 373; *Lazarovici 1979b*, p. 195; *Lazarovici et alii 1991*, p. 59; *Draşovean 1996*, p. 109-110; *Bozu 2003*, p. 379, 380.
b) Punctul *Dâmpul din Sat*.
În intravilanul localității este semnalată o aşezare de epoca bronzului.
Ovidiu Bozu aminteşte aici o aşezare dacică.
Bibliografie: *Bozu 2000*, p. 154; *2003*, p. 378-379.
c) Punctul *Ariniş*.
Dealul este situat pe partea din stânga râului Pogăniş, la aproximativ 2 km SV de sat. Pe *Coasta Coşului* se vede un şanț şi un val de pământ. Localnicii îi mai spun dealului şi *Cetatea Ariniş*.
Bibliografie: *Bozu 2003*, p. 379.
d) Punctul *Ogaşul Moşului*.
Acesta se află la poalele *Dealului Ariniş*. La suprafața solului apar urme de arsură.
Bibliografie: *Bozu 2003*, p. 379.
e) Punctul *Ponoave*.
Mai jos de *Viile de la Codru* apar fragmente ceramice neolitice.
Bibliografie: *Bozu 2003*, p. 380.
f) Punctul *Dâmp* sau *Dâmpul din Vale*.
Punctul se află la ieşirea din sat, spre fostele saivane.
Materialele ceramice recoltate aici aparțin culturii Basarabi.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 288; *Bozu 2003*, p. 381-382.
g) Punctul *Grădina lui Vasi Gheorghe* sau *Vatra Satului*.
Materialele ceramice de aici aparțin culturii Basarabi.
Bibliografie: *Gumă 1983*, p. 68; *1993*, p. 213, 288.

2. Movile de pământ.
a) Punctul *La Morminți*.
Pe *Dealul Cornet*, într-o poiană, se află o movilă.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 128-129.
b) Punctul *Pământul lui Ion Mihai*.
La est de *Dealul Cornet* se află o movilă pe terenul lui Ion Mihai.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 129.
c) Punctul *Luncă*.
În acest punct se află un grup de trei movile.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 129; *Bozu 2003*, p. 382.
d) Punctul *Ogaşul Perilor*.
În acest punct se află un grup de movile.
Bibliografie: *Bozu 2003*, p. 382.
e) Punctul *Gai*.
În acest punct se află movile.
Bibliografie: *Bozu 2003*, p. 382.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Coturi*.
La ieşirea din Duleu, pe ambele maluri ale Pogănişului, s-au descoperit artefacte hallstattiene.
În acest loc ar fi şi urme de ziduri de biserică.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 288; *Bozu 2003*, p. 381.
b) Punctul *Curcanu* sau *Corcan*.
În acest punct, situat la 4 km NE de sat, pe drumul ce duce spre Vişag, în locul numit *Gruniul Porcului*, s-a descoperit o lamă de silex care poate fi atribuită paleoliticului, dar şi fragmente ceramice neolitice.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 373; *Lazarovici 1979b*, p. 196; *Bozu 2003*, p. 382.

4. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Cornet*.
Pe deal, care se află pe malul din dreapta râului Pogăniş, se află punctul *Cetate*. Aici se pot observa cu uşurință urmele unui castru de pământ.
Tot în acest loc sunt şi tumuli de pământ.
Bibliografie: *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 132; *Benea 1996b*, p. 252; *Bozu 2003*, p. 383; *Mare 2004*, p. 172.
b) Punctul *Ripigiune*.
Punctul se află la aproximativ 1 km SV de sat şi se prezintă sub forma unei terase cu suprafața aproximativă de 3 ha.
Aşezarea se încadrează în secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 132; *Bozu 2003*, p. 380-381.
c) Punctul *Dealul Foale*.
La poalele dealului, după *Izvorul lui Traian*, a fost localizată o aşezare rurală romană de secolele III-IV d.Chr. (urme ale reducerii minereului de fier).
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 252; *Țeicu 1999-2000*, p. 456; *Bozu 2003*, p. 382; *Mare 2004*, p. 172.
d) Punctul *Sălişte*.
Acesta este terenul arabil din stânga drumului ce duce de la *Izvorul lui Traian* la *Izvorul lui Țuşlic*.
Aşezarea de aici aparține secolelor III-IV d.Chr. (urme ale practicării metalurgiei fierului).
Aici s-au descoperit şi patru monede din bronz emise în secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 252; *Țeicu 1999-2000*, p. 456; *Bozu 2003*, p. 382; *Mare 2004*, p. 172.

e) Punctul *Izvorul lui Traian*.

Locul se află la circa 500 m de ieşirea din Duleu spre *Valea Mare*.

Pe circa 1 ha s-au descoperit urme arheologice de secolele III-IV d.Chr. şi un segment bine păstrat al drumului roman.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 252; *Bozu 2003*, p. 383; *Mare 2004*, p. 172.

6. Vestigii medievale.

a) Punctul *Cucuiova*

Tradiția locală plasează aici o biserică şi necropolă.

Bibliografie: *Bozu 2003*, p. 381.

b) Punctul *Țărni*

Tradiția locală plasează aici o necropolă şi biserică.

Bibliografie: *Bozu 2003*, p. 381.

7. Descoperiri monetare.

a) De aici provin două monede romană de aur (Nero).

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 282; *Medeleț 1994a*, p. 261; *Drăgoescu 1995*, p. 361; *Ardevan 1996*, p. 17.

b) Din hotar provine şi un *aureus* de la Otho.

Bibliografie: *Mitrea 1973a*, p. 148; *Ardevan 1996*, p. 17.

c) În punctul *Sălişte* s-au descoperit patru monede de secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 130.

¤

223. Dumbrava (comună, județul Timiş)[225]

1. Vestigii preistorice.

a) Pe teritoriul localității s-a descoperit un topor de cupru de tip Jászladány, varianta Bradu.

Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 44.

b) În hotarul localității s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului. De aici provin şi câteva obiecte din bronz (**depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni, Ha A_1).

Bibliografie: *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 93, 241; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192; *Moroz-Pop 1983a*, p. 472; *Gumă 1993*, p. 253, 288.

c) De aici provine un ghem din sârmă de aur.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 110, nr. 1; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu 1972*, p. 46; *Gumă 1993*, p. 244, 288.

d) Din hotar provine o fibulă de tip Donja Dolina.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 253, 288.

2. Movile de pământ.

a) Punctul *Băzeştie*.

În colțul de SV al hotarului, la intersecția acestuia cu hotarele satelor Traian Vuia, Surducu Mic şi Bucovăț, la cumpăna apelor dintre bazinul Begăi şi cel al prezentei acumulări Surduc (*Pârâul Munişel*), pe un vârf de deal, se află un grup de movile de pământ format din cel puțin 8 construcții. Diametrul movilelor este cuprins între 10 şi 15 m, iar înălțimea lor este între 1 şi 1,5 m.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 129.

b) La circa 1 km NE de grupul de movile de pe *Vârful Băzeştie*, la întretăierea văii de la vest de *Dealul Sărbăului* cu linia de înaltă tensiune, la circa 50 m vest de stâlpul cu numărul 121 (106), se află o movilă de pământ aplatizată, aşezată pe un mic bot de deal, deasupra văii, care are diametrul de 30 m şi înălțimea de 0,75-1 m.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 129.

c) La circa 2 km SE de sat, la 500 m est de drumul județean Dumbrava – Bucovăț, deasupra *Văii Moiştea*, pe un bot de deal, se află o movilă de pământ cu diametrul de 20 m şi înălțimea de circa 1 m.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 129.

d) La circa 4 km sud de Dumbrava, pe platoul de la vest de *Valea Tramnici*, se află urmele unei movile de pământ pe care s-a putut observa urma unei săpături.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 129.

¤

224. Dumbrăvița (comună, județul Timiş)[226]

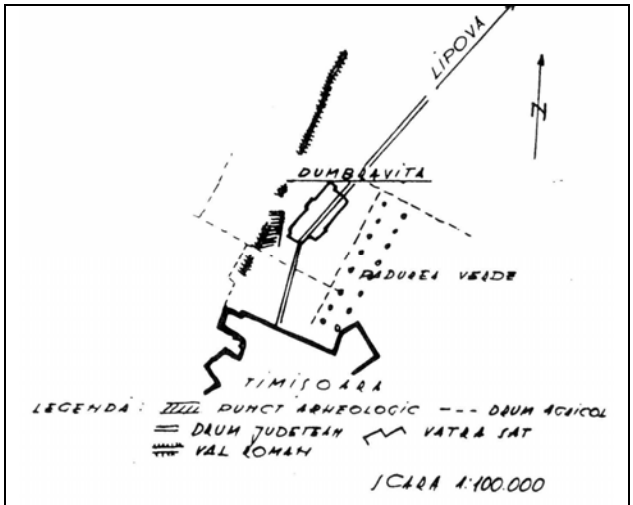

Plan 39. Dumbrăvița. După: *Medeleț şi Bugilan 1974*, fig. 22.

[225] *Luca 2005*, p. 145-146.

[226] *Ibidem.*, p. 146.

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Obiectiv 2*.
În hotarul localității, la aproximativ 350 m vest de valul roman, s-a descoperit o aşezare hallstattiană.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Draşovean et alii 2004*, p. 21.
b) Punctul *Valul Roman* sau *Obiectiv 1*.
La N de Timişoara, în vecinătatea sud-vestică a comunei Dumbrăvița, la circa 900 m vest de DJ 181, Timişoara – Lipova, se suprapune traseul aşa-numitului val roman. Aici au fost descoperite fragmente ceramice neolitice, dacice şi aparținând secolelor VI-VIII d.Chr.
S-au descoperit, prin săpătură arheologică, mai multe valuri şi şanțuri, rezultând două faze de folosire a obiectivului în perioada romană.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1974*, p. 87-88; *Dulea 2001*, p. 232; *Draşovean et alii 2004*, p. 7-20; *Mare 2004*, p. 172.
c) Punctul *Obiectiv 3*.
Zona se află la aproximativ 300 m vest de *Obiectivul 2*. Aici au fost descoperite materiale arheologice aparținând mai multor culturi şi epoci istorice: culturii Starčevo-Criş, epocii daco-romane, epocii medievale timpurii (aşezare de secolele IX-X d.Chr., cimitir de secolele X-XI d.Chr.), celei medievale (aşezări de secolele XIII şi XIV-XV d.Chr.) şi moderne.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 155; *Bejan 1995-1996*, p. 127; *Draşovean et alii 2004*, p. 22-67.

2. Descoperiri monetare.
a) De aici provine o monedă de aur de la Teodosiu, dar şi un tezaur format din monede datate între 1444 şi 1446.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 361.
b) Punctul *Nisipărie*.
De aici provine o mică monedă de bronz de la Constantinus I.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 178-179; *Şeptilici 2002-2003*, p. 300.

¤

E.

225. Eftimie Murgu (comună, judeţul Caraş-Severin)[227]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctele *Cioaca Mare, Piatra Olarului (Oborului ?)* şi *Coveiul lui Trăilă*.
Pe *Dealul Socolăţ* situat în imediata apropiere a satului, înspre sud, există două locuri apropiate pe care s-au găsit urme Coţofeni.
S-au văzut şi monede ce provin din acest punct.
Bibliografie: *Moga şi Gudea 1975*, p. 138; *Petrovszky şi Cădariu 1979*, p. 48, 63; *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 556; *Ciugudean 2000*, p. 71.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *La Spânzurători* şi *La Comoară*.
La SV de comună, în comun cu hotarul Prilipăţului, se întinde un platou mărginit la sud de *Dealul La Spânzurători*.
În anul 1895, şi mai apoi, s-au descoperit aici sarcofage romane.
În partea de vest a platoului, în punctul *La Comoară*, s-au descoperit urme romane.
Bibliografie: *Moga şi Gudea 1975*, p. 138; *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 556; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 143.
b) Punctul *La Izlaz*.
În hotarul Prilipăţului, drumul roman trecea râul Nera.
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 556.

3. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Faţa Ruşnicului*.
De aici provin monede republicane şi imperiale romane.
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 557; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 143; *Medeleţ 1994a*, p. 261.

¤

226. Ersig (comuna Vermeş, judeţul Caraş-Severin)[228]

1. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Dealul Dâmb*.
Pe panta dealului, în apropierea drumului Berzovia – Ersig – Vermeş s-au descoperit urmele unor ateliere metalurgice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 1999-2000*, p. 457; *Mare 2004*, p. 173.
b) În imediata apropiere a podeţului de ciment de pe drumul Berzovia – Vermeş s-a descoperit un cuptor de redus minereul datat între secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 1999-2000*, p. 457.

2. Vestigii medievale.
a) Pe o parte şi alta a râului Sieu se află două movile de pământ considerate movile de hotar medievale.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 111.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Săpături preventive efectuate în arealul localităţii au dus la descoperirea a 51 de morminte medievale.
Acestea au deranjat o locuire hallstattiană suprapusă de o alta de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu et alii 2005*.

¤

227. Ezeriş (comună, judeţul Caraş-Severin)[229]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotar, în obârşia *Văii Trestiei*, sunt amintite, fără alte precizări, patru movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 130.

¤

[227] *Luca 2004*, p. 67; *2004a*, p. 70; *2005*, p. 148.
[228] *Luca 2004*, p. 67; *2004a*, p. 70; *2005*, p. 148-149.
[229] *Luca 2004*, p. 67; *2004a*, p. 71; *2005*, p. 149.

F.

228. Fădimac (comuna Balinț, județul Timiş)[230]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomila Mare*.
În hotar se află microtoponimicul de mai sus.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 130.

¤

229. Făget (oraş, județul Timiş)[231]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192.
b) De aici provin obiecte de aur preistorice.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199.
c) În localitate s-a descoperit un obiect de argint dacic.
Bibliografie: *Zirra şi Spânu 1992*, fig. 3/45.

2. Punctul *Cetate*.
a) Pe terasa inferioară a râului Bega, la marginea localității, s-au descoperit urmele unei fortificații medievale de secolele XV-XVII d.Chr. De fapt, aici sunt două cetăți, una înconjurând-o pe cealaltă.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 472; *Barnea Al. 1989*, p. 300; *1990*, p. 318; *1991*, p. 258; *1991*, p. 435; *Popa et alii 1996*; *Căpățână 1995*; *Căpățână et alii 1996*; *Rusu A.A. 1998*, p. 13; *1999*, p. 287-288; *Rădulescu 1999-2001*, p. 65.

3. Descoperiri monetare.
a) Cu ocazia construirii căii ferate, între Făget şi Balinț, s-au descoperit mai multe monede romane izolate.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194; *Medeleț 1994a*, p. 261.
b) La o distanță de 1,5 km de Făget, în timpul unor lucrări de asfaltare din anul 1957, s-au descoperit monede romane din bronz de secolul IV d.Chr. (29 bucăți).
Bibliografie: *Mitrea 1967a*, p. 386; *1971*, p. 198-199; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 179; *Mare 2004*, p. 173; **** 1996*, p. 123.
c) În anul 1988 s-a descoperit la vest de localitate un tezaur monetar format din 700 piese din argint databil între secolele XV-XVII d.Chr.
Bibliografie: *Bordea et Mitrea 1992*, p. 205.

¤

230. Fărăşeşti (comuna Pietroasa, județul Timiş)

¤

231. Fântânele (comună, județul Arad)[232]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe teritoriul comunei se află o aşezare preistorică, fără alte precizări.
Bibliografie: **** 1999*, p. 67.

2. Descoperiri monetare.
a) De aici provine o monedă de argint de la Valens.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 173.

¤

232. Fârdea (comună, județul Timiş)[233]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomila*.
Punctul din hotar cu acest nume este un vârf de deal natural.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 130.

¤

233. Fârliug (comună, județul Caraş-Severin)[234]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Gruniul cu Cremene* sau *Cremenea*.
Dealul este situat la vest de sat. Aici s-au descoperit şi materiale ceramice (Hallstatt).

[230] *Luca 2005*, p. 150.
[231] *Ibidem.*, p. 150-151.
[232] *Ibidem.*, p. 151.
[233] *Ibidem*.
[234] *Luca 2004*, p. 68; *2004a*, p. 71; *2005*, p. 151-152.

Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 373; *Gumă 1993*, p. 289.

2. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localităţii este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. Tot aici sunt şi urme ale prelucrării fierului.
Se amintesc urmele drumului roman şi ale unui castru (*Aizis*).
În acelaşi loc s-au descoperit şi doi *aurei*.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 283; *Mărghitan 1980a*, p. 45; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1994*, p. 316; *Medeleţ 1994a*, p. 261; *Drăgoescu 1995*, p. 329, 362; *Ardevan 1996*, p. 17; *Mare 2004*, p. 173; **** 1994*, p. 50.

3. Vestigii medievale.
a) În hotar este semnalat microtoponimul *Dealul Mormânţiului*.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 130.

¤

234. Felnac (comună, judeţul Arad)[235]

1. Din puncte neprecizate de hotar provin:
a) Un topor de bronz cu disc.
b) Un cuţit de bronz din epoca bronzului.
c) Două fibule de fier de tip celtic; un colier din mărgele cubice; fragmente din şapte brăţări de bronz; şase verigi sau inele de bronz, nasturi, fragmente de fibule şi ace de păr, toate din a doua jumătate a mileniului I d.Chr. şi patru inele de tâmplă în formă de S din secolul XI d.Chr.
d) Patru fibule de bronz (una din Latène, altele din perioada medievală timpurie).
e) Un denar de la Hadrian şi o monedă de la Maximinus Herculius.
f) Cinci brăţări de bronz, trei fragmente dintr-o altă brăţară, două inele şi două scărite din perioada medievală timpurie.
g) 44 de ştanţe din bronz pentru realizarea aplicilor presate şi un tipar din lut ars (secolele VII-VIII d.Chr.).
Bibliografie: *Mitrea 1969a*, p. 168; *Mărghitan 1985*, p. 43-61; *Gumă 1993*, p. 253; *Drăgoescu 1995*, p. 329; *Dulea 2002-2003*, p. 255; *Oţa 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 173; **** 1999*, p. 67.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Vii*.
La NE de localitate a fost descoperită întâmplător o necropolă de incineraţie din epoca târzie a bronzului.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 166, 253, 289; *1997*, p. 54, 61; **** 1999*, p. 67-68; *Bejenariu 2002-2003*.
b) Punctul *La Tăietură*.
Aici s-a descoperit ceramică Basarabi (poate mai târzie).
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 289.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) La 1,5 km NE de comună, spre Călugăreni, pe terenul fostului CAP aflat pe un promontoriu, s-a descoperit o aşezare hallstattiană şi un mic **depozit de bronzuri** (seria Cincu-Suseni, Ha A_1). Alte descoperiri pot fi încadrate în secolele I î.Chr.-I d.Chr., secolul IV d.Chr., morminte sarmatice de secolele III-IV d.Chr., morminte avare (secolul VII d.Chr.), locuinţe din secolele IX-X, XI-XII şi XIV-XV d.Chr.
Bibliografie: *Morintz 1973*, p. 375; *Stoia 1976*, p. 277; *Zdroba şi Barbu 1976*, p. 17-28; *Rusu 1977*, p. 206; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 93; *Pădureanu 1979*, p. 147; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Bejan 1985-1986*, p. 230, 234; *Gumă 1993*, p. 289; *Medeleţ 1998*, p. 310; *Dulea 2001-2002*, p. 225; *Rădulescu 1999-2001*, p. 56; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270; *Oţa 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 122, 173; **** 1999*, p. 68.
b) La 1 km NV de sat, pe o terasă ce se ridică la aproximativ 200 m distanţă de râul Mureş se află o aşezare de secolele VII-VIII d.Chr. care suprapune alte depuneri de secolele III-IV d.Chr. şi I î.Chr.-I d.Chr. (dacice clasice).
Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 80; *Mare 1997*, p. 119; *1998*, p. 291; *2004*, p. 94-95; *Rădulescu 1999-2001*, p. 56; *Dulea 2001*, p. 210, 214, 233; **** 1996*, p. 130.

4. Vestigii de epocă romană.
a) La est de sat, spre Zădăreni, trece un val de pământ, roman, paralel cu Tisa, venind de la Mănăştur şi îndreptându-se spre Mureş.
Bibliografie: **** 1999*, p. 68.

5. Vestigii prefeudale.
a) Pe malul Mureşului, într-o groapă, s-au descoperit vestigii avare timpurii (42 de tipare din bronz, oase umane şi de cal din secolul VII d.Chr.) extrem de bogate.
Tot în vechiul mal al Mureşului s-au descoperit fragmente ceramice Basarabi.
Bibliografie: *Dörner 1960*, p. 429, 431; *Comşa M. 1967*, p. 435; *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 126; *Pădureanu 1985*, p. 34; *Gumă 1993*, p. 166, 253, 289; *Drăgoescu 1995*, p. 329; *Bejan şi Mare 1998*, p. 328; *Dulea 2001-2002*, p. 225; *Rădulescu 1999-2001*, p. 56; *Mare 2004*, p. 173; **** 1996*, p. 130; **** 1999*, p. 68.

[235] *Luca 2005*, p. 152-154.

6. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea ortodoxă avea hramul *Sfântul Nicolae*. Ea este atestată documentar în secolul XVII d.Chr.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 138.
b) Aici funcționa în secolul XIV d.Chr. o biserică rotondă.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 91.
c) Pe un mic dâmb aflat în apropierea localității şi a Mureşului se află urmele unei cetăți medievale de zid.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 1999*, p. 50-51.

7. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității s-a descoperit o monedă de la Maximianus Herculius.
Bibliografie: *Mitrea 1966a*, p. 422.

¤

235. Feneş (comuna Armeniş, județul Caraş-Severin)[236]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Nr. 1 (Peştera Mare din Dealul Socaia).*
Peştera se află în carstul *Râului Alb, Valea Deavova*.
Materialele arheologice datează din vremea culturii Coțofeni şi din perioada medievală.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 29; *Rogozea 1986*, p. 195-196; *1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 24; *2004*, p. 26-27.

¤

236. Ferendia (comuna Jamu Mare, județul Timiş)[237]

1. Descoperiri monetare.
a) În localitate s-a descoperit un tezaur monetar format din denari romani republicani.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 261.

¤

237. Fibiş (comuna Maşloc, județul Timiş)[238]

1. Vestigii preistorice.
a) Dintr-un punct neprecizat provine, în urma unei descoperiri întâmplătoare, un topor de cupru de tip Pătulele.
Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 94; *1999-2000*, p. 231.

2. Vestigii de perioadă romană.
a) Punctele *Maghiarod Pusta* şi *Valea Borduş*.
Aici putem urmări urmele valului roman.
Bibliografie: *Draşovean et alii 2004*, p. 17.
b) Punctul *Răchiți*.
La aproximativ 50-100 m NV de localitate trece valul roman, după care se pierde.
Bibliografie: *Draşovean et alii 2004*, p. 17.

3. Vestigii medievale.
a) Ruinele unei mănăstiri (mănăstirea „de lângă Apa Neagră") se află spre Seceani. Se pare că a fost o mănăstire ortodoxă anterioară secolului XVIII d.Chr.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 138.

¤

238. Ficățar (comuna Racovița, județul Timiş)[239]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomila*.
La vest de sat, în hotar cu satul Drăgoieşti, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 130.

¤

239. Firiteaz (comuna Şagu, județul Arad)[240]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Sodol*.
Aici a fost identificată o aşezare neolitică.
Bibliografie: **** 1999*, p. 69.
b) În şanțul şoselei comunale de la marginea de vest a satului s-a descoperit un bogat tezaur format din obiecte de aur (16 brățări) datat în perioada de la sfârşitul epocii bronzului şi începutului celei a fierului.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu 1972*, p. 46; *Kiss 1980*, p. 86; *Gumă 1993*, p. 244, 289; **** 1999*, p. 69-70.
c) De aici provine un depozit de bronzuri din seria Şomartin-Vetiş (Ha B_3).
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 209.

2. Vestigii daco-romane.
a) Pe marginea drumului de țară ce leagă satul de centrul de comună, la aproximativ mijlocul distanței, se află o aşezare de secolele III-IV d.Chr.

[236] *Luca 2004*, p. 68; *2004a*, p. 71; *2005*, p. 154.
[237] *Luca 2005*, p. 154.
[238] *Ibidem.*, p. 154-155.
[239] *Ibidem.*, p. 155.
[240] *Ibidem.*, p. 155-156.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 174; **** 1999*, p. 70.

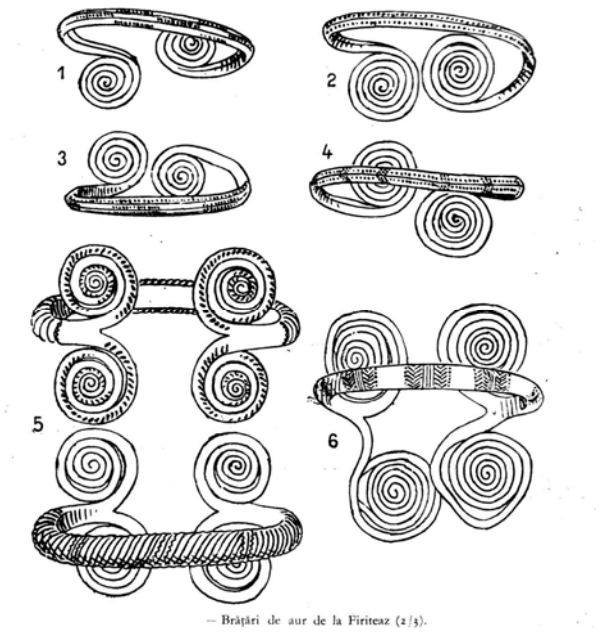

Fig. 11. Firiteaz. Brățări preistorice din aur. După: *Popescu D. 1956*, fig. 129.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Capul Boului*.
La circa 1 km vest de acest punct se recunosc în teren urmele unei fortificații circulare (diametrul de 35 m) înconjurată cu un șanț lat de 2 m. În interiorul acesteia se află resturi de cărămizi, mortar și fragmente ceramice medievale.
Bibliografie: **** 1999*, p. 70.
b) În satul Esperiș, contopit încă de la începutul secolului al XVI-lea cu localitate, a funcționat o abație ținând de ordinul benedictin. Ea este amintită documentar de la începutul secolului XII d.Chr.
Bibliografie: *Matei 1973*, p. 313.
c) În sat funcționa încă din secolul XIII d.Chr. o biserică.
Bibliografie: *Rusu A.A. și Hurezan 2000*, p. 91-92.

4. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localității s-a descoperit un denar de la Antoninus Pius.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 212, 213; *Mitrea 1963*, p. 470; *1963a*, p. 595; *Rusu 1963*, p. 209; *Gumă 1993*, p. 244, nr. 10; *Mare 2004*, p. 174; **** 1999*, p. 70.

¤

240. Fiscut (comuna Şagu, județul Arad)[241]

[241] *Ibidem.*, p. 156.

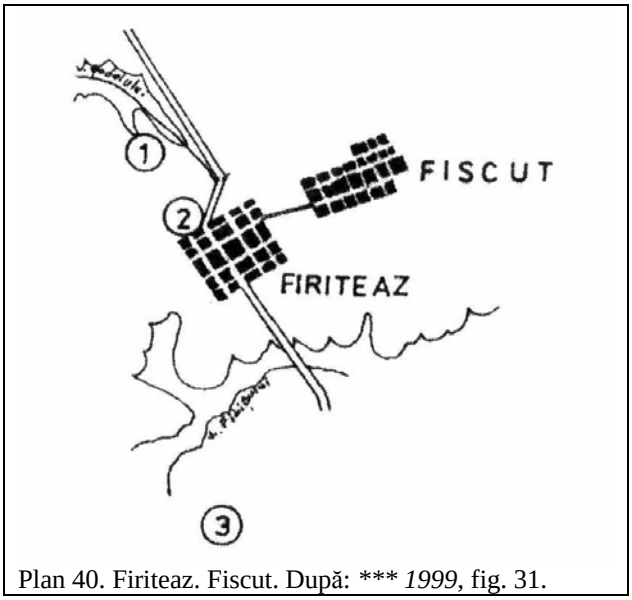

Plan 40. Firiteaz. Fiscut. După: **** 1999*, fig. 31.

1. Vestigii preistorice.
a) Pe teritoriul localității s-a descoperit un celt cu disc din epoca târzie a bronzului.
Bibliografie: **** 1999*, p. 70.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Într-o grădină s-a descoperit, în secolul XIX, un vas roman.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 253; *Mare 2004*, p. 174; **** 1999*, p. 70.

¤

241. Fizeş (comuna Berzovia, județul Caraş-Severin)[242]

1. Vestigii preistorice.
a) Într-un loc situat la 7 km de sat s-a descoperit o râșniță și fragmente ceramice.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 374.
b) Depozite de bronzuri.
Punctul *Ogaşul Poieți*.
Locul descoperiri **depozitului de bronzuri** se află pe *Dealul Căprioara*, la aproximativ 8 km SV de sat, în zona de dealuri care marchează hotarul dintre Fizeş și Ferendia (jud. Timiș).
Depozitul se încadrează în seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}).
Bibliografie: *Bozu 1982*; *Gumă 1993*, p. 253, 289; *1997*, p. 15.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Gorgane*.
În acest punct se află o așezare Basarabi și tumuli aplatizați.

[242] *Luca 2004*, p. 68-69; *2004a*, p. 71-72; *2005*, p. 156-157.

Aici s-au descoperit şi cuptoare de redus minereul de fier (secolele III-IV d.Chr.).
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 374; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Gumă 1983*, p. 68; *1993*, p. 213, 289; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 130; *Țeicu 1999-2000*, p. 456; *Mare 2004*, p. 174.

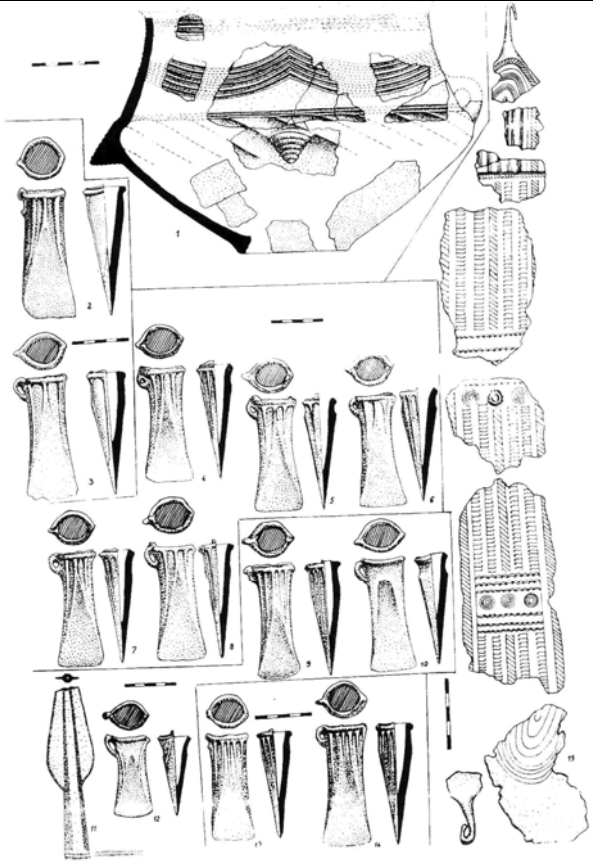

Fig. 12. Fizeş. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXII.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Dâmbul Mare* şi *Dâmbul Izvor*.
În hotarul localității este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr., cu cuptoare de redus minereul de fier.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Petrovszky 1974*; *Mărghitan 1980a*, p. 156-160; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Drăgoescu 1995*, p. 329; *Benea 1996b*, p. 231; *Wollmann 1996*, p. 235; *Țeicu 1999-2000*, p. 456; *Bejan 2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 174.
b) Punctul *Drumul Mare*.
Aici s-au descoperit cuptoare de redus minereul de fier, dar şi materiale ceramice din secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 133; *Benea 1996b*, p. 253; *Țeicu 1999-2000*, p. 456; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 49; *2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 174.
c) Punctul *Piştoni* sau *La Piştani*.
Aici se aflau două movile alungite. În ele s-au descoperit cuptoare de redus minereul de fier.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 49; *Mare 2004*, p. 174.
d) Punctul *Făitălan*.
În acest loc s-au descoperit bucăți de zgură, tuburi de suflat şi fragmente ceramice de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 50; *Mare 2004*, p. 174.

4. Descoperiri monetare.
a) De pe teritoriul localității provine o monedă romană de argint.
Bibliografie: *Bakić 1997*, p. 56.

¤

242. Foeni (comună, județul Timiş)[243]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Cimitirul Ortodox*.
În punctul menționat, aflat la extremitatea vestică a localității, pe un bot de terasă natural care domină *Valea Timişaţului*, se află o mare aşezare cu o stratigrafie complexă. Între materialele arheologice recoltate avem ceramică Starčevo-Criş, Vinča C, grupului Foeni, epocii timpurii a bronzului, Hallstattului secolele III-IV d.Chr. (cimitir sarmatic, poate şi aşezare), din Evul Mediu dezvoltat şi târziu.
Materialele neolitice de aici dau numele *grupului cultural Foeni*.
Materialele arheologice de epoca bronzului de aici se încadrează în partea timpurie şi mijlocie a perioadei.
Tot aici a funcționat o fortificație cu val, şanț şi palisadă databil între secolele XII-XIII d.Chr., dar şi o aşezare de secolul XVII d.Chr. (Liviu Mărghitan aminteşte aici o fortificație care durează la sfârşitul epocii bronzului şi începutul epocii fierului).
Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 76; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192; *Lazarovici 1979b*, p. 210 (*Cimitirul Catolic ?*); *1987*; *2000*; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 132; *Draşovean 1991*, p. 210; *1994*, p. 141-142, 144-145, 147, 149; *1996*, p. 110; *1996a*, p. 273, 275; *1996b*; *2003*, p. 42 şi urm.; *Draşovean et alii 1997*; *2000*; *Drăgoescu 1995*, p. 328; *Muntean 1996*; *Gumă 1997*, p. 15, 22, 26, 28, 29, 30, 32, 36; *Gogâltan 1993b*; *1994a*; *1995a*, p. 57-58; *1999*, p. 200, 204, 205; *2004a*, p. 67; *El Susi 1998a*; *2003*; *Szentmiklosi*

[243] *Luca 2005*, p. 158-160.

1999-2000, p. 580; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 40; *Chiu 2002-2003*; *Aghiţoaie şi Draşovean 2004*; *Mare 2004*, p. 174; *Bochiş 2004*, p. 56; **** 1999-2000*, p. 819, 820; **** 2001*, p. 807; **** 2001a*, p. 809; **** 2001b*, p. 811; **** 2002-2003*, p. 620; **** 2002-2003a*, p. 621.

b) Punctul *Gomila Lupului*.

La circa 3 km nord de sat, pe malul din stânga Timişaţului, la confluenţa cu Bega Mică, se află acest punct. Ridicătura din teren este un tell cu diametrul de aproximativ 125 m, ce se înalţă cu 1 m faţă de terenul din jur.

Materialele arheologice de epoca bronzului de aici se încadrează în partea timpurie şi mijlocie a perioadei.

Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 131; *El Susi 1994*; *Gumă 1997*, p. 15, 43; *Gogâltan 1999*, p. 205; *2004*, p. 88-89, 91, 96, 97, 99, 103; *Crăciunescu 2000*, p. 264.

c) Punctul *Sălaş*.

Aici, în situl aflat la 3 km nord de sat, lângă drumul de legătură Foeni – Ionel, s-au descoperit materiale ceramice aparţinând culturii Starčevo-Criş (faza II) şi epocii timpurii, dar şi mijlocii, a bronzului; culturii Basarabi şi secolului IV d.Chr.

Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192; *Greenfield şi Draşovean 1994*; *Kuijt 1994*; *Gumă 1997*, p. 22, 26, 28, 30, 32, 36; *Ciobotaru 1998*; *Gogâltan 1999*, p. 200; *Draşovean 2001*, p. 34-35; *Spataro 2004*; *Ciută 2005*, p. 149-150.

d) Punctul *Staţia de Gaz* sau *Gaz*.

Aici se află o aşezare aparţinând culturii Starčevo-Criş, dar şi materiale arheologice din epoca bronzului şi cea daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 253; *El Susi 2001*, p. 15-18; *Draşovean 2001*, p. 34-35; *Lazarovici şi Lazarovici 2002*, p. 21; *Spataro 2003*; *Mare 2004*, p. 174; **** 2001*, p. 819.

e) Punctul *Odaia Nouă* sau *Gomila Mică*.

La circa 600 m NV de localitate se află acest punct. De la suprafaţă s-au adunat materiale ceramice Coţofeni, daco-romane şi medievale.

Bibliografie: *Daicoviciu 1939-1942*, p. 106; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 131; *Mare 2004*, p. 174.

f) La 2,5 km SV de Foeni, în hotar cu satul Cruceni la vest de *Pârâul Timişaţ*, în apropierea punctului vamal, la est de calea ferată Medja – Jaša Tomić şi în imediata vecinătate a frontierei de stat a României, se află o movilă de pământ de mari dimensiuni, cu diametrul de circa 150 m, înaltă de 9-10 m, de pe care s-au recoltat fragmente ceramice preistorice şi de secolele IX-XI d.Chr.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 131.

g) Punctul *Bucovina*.

La vest de sat, în aşa-numita *Pungă*, la vest de calea ferată Medja – Jaša Tomić, pe *Pusta Talagea*, se află două movile de pământ, distanţate la circa 250 m, cu diametrul de circa 20 m şi înălţimea de 1-1,5 m, pe care nu s-au găsit fragmente ceramice. În apropierea uneia dintre movile s-a descoperit un celt realizat din bronz (Ha A_1).

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 131; *Gumă 1993*, p. 253, 289.

h) Punctul *Gomila*.

La 2 km vest de comuna Foeni şi la 200 m de şosea, se află o movilă de pământ cu diametrul de 40-50 m şi o înălţime de 4-5 m. În jurul ei se află un şanţ circular cu diametrul de 75-100 m. De pe suprafaţa ei au fost recoltate fragmente ceramice preistorice, de secolele III-IV d.Chr. şi medievale.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 131; *Mare 2004*, p. 174.

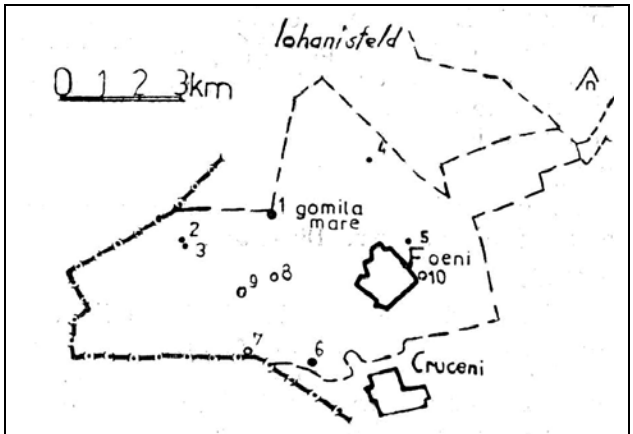

Plan 41. Foeni. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 130.

2. Movile de pământ.

a) Punctul *Gomila Mare, Deal* sau *La Gomilă*.

La 2,7 km NV de vatra satului, la linia de hotar cu satul Iohanisfeld, se află o movilă de pământ cu dimensiuni considerabile (diametrul de circa 80 m şi înălţimea de circa 5,5 m). Săpăturile efectuate aici au dus la descoperirea unor artefacte, astăzi dispărute.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 130-131.

b) La 50 m vest de punctul vamal Foeni, la vest de calea ferată amintită, se află o movilă de pământ intersectată de frontieră, cu înălţimea de circa 2,5 m şi diametrul de circa 50 m.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 131.

c) Le vest de Foeni şi la aproximativ 1 km vest de podul din preajma punctului de vamă, la circa 700 m SV de movila anterioară, se află o altă movilă de pământ înaltă de 4-5 m şi cu diametrul de circa 80 m.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 131.

d) La ieşirea din comună, către Giulvăz, la câteva zeci de metri de şosea, în dreapta acesteia, în izlaz, se află o movilă aplatizată cu diametrul de 20 m şi înălţimea de circa 1 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 132.

3. Vestigii preistorice.
Din hotar provin materiale ceramice Basarabi.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 213, 289.

4. Vestigii de epocă romană.
e) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană (un cimitir), dar şi resturile unei aşezări rurale.
Bibliografie: *Daicoviciu 1939-1942*, p. 106; *Branga 1980*, p. 107; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194; *Drăgoescu 1995*, p. 328; *Pop 2003*, p. 268; *Bejan 2004*, p. 380.

5. Vestigii medievale.
a) Într-o gospodărie s-au descoperit mai multe morminte de inhumație, orientate E – V. Într-unul dintre acestea s-a descoperit un inel de tâmplă din aur încadrabil între secolele XI-XII d.Chr.
Bibliografie: *Szentmiklosi 1999-2000*.

6. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localității s-au descoperit monede romane.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 362.

¤

243. Folea (comuna Voiteg, județul Timiş)[244]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Bruşi*.
În hotarul localității, la 1,5 km vest de sat, sunt semnalate materiale ceramice aparținând *grupului cultural eneolitic Foeni*.
Bibliografie: *Draşovean 1991*, p. 210; *1994*, p. 149; *1996*, p. 110.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Vena Mare*.
Pe aici trece ductul valului roman purtând toponimicul *Valul lui Traian*.
Bibliografie: *Draşovean et alii 2004*, p. 16.
b) Pe şoseaua Folea – Sipet, la 3 km de Folea, se află o întinsă aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 253; *Mare 2004*, p. 174-175.
c) La circa 300 m de aşezarea precedentă, pe o terasă, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 253-254; *Mare 2004*, p. 174-175.

3. Vestigii prefeudale.
a) Într-un loc neprecizat din hotarul localității s-au descoperit materiale ceramice din secolele VII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 233.

4. Descoperiri monetare.
a) Din hotarul satului provine un denar imperial roman emis de Domitian.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 261.

¤

244. Forotic (comună, județul Caraş-Severin)[245]

1. Vestigii preistorice.
a) În zona vărsării *Ogaşului Merii*, în digul micului lac de acumulare din *Valea Nărăştia*, s-a descoperit o aşezare neolitică şi eneolitică.
Bibliografie: *** *1982*, p. 324.
b) Punctul *La Nărăştie*.
Pe versantul de NV al *Dealului Broştina*, la circa 200 m de ultimele case din sat, pe versantul din stânga *Văii Năräştia*, în apropiere de *Ogaşul Merii*, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice.
Bibliografie: *** *1986*, p. 351.

2. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localității este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 43, 141; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Mare 2004*, p. 175.
b) Punctul *Valea Cernovățului*.
a) În zona împădurită numită *Valea Iepii* s-au descoperit fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 175.

¤

245. Frăsiniş (comuna Sichevița, județul Caraş-Severin)[246]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Frăsiniş*.
Locul se află aproape de cumpăna apelor spre Almăj, la izvoarele mai multor văi, în zona cătunului Frăsiniş.
Materialele arheologice aparțin epocii mijlocii a bronzului şi – probabil – epocii hallstattiene.

[244] *Ibidem.*, p. 160-161.

[245] *Luca 2004*, p. 69; *2004a*, p. 72; *2005*, p. 161-162.
[246] *Luca 2004*, p. 69; *2004a*, p. 72-73; *2005*, p. 162.

Bibliografie: *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 86; *Dragomir 1981*, p. 464.

¤

246. Frumuşeni (comuna Fântânele, judeţul Arad)[247]

1. Vestigii preistorice.
a) Din puncte nedeterminate din hotarul localităţii provin un topor neolitic de piatră cu gaură de prindere şi vârfuri de săgeată dintr-o epocă neprecizată.
Bibliografie: **** 1999*, p. 70.

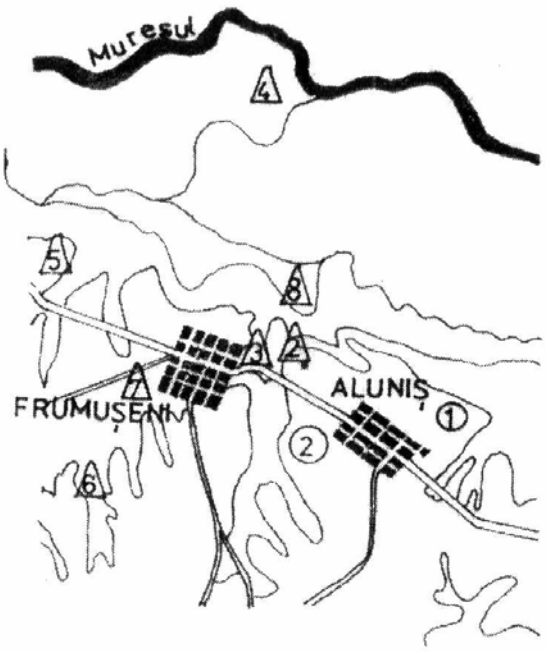

Plan 42. Frumuşeni. Aluniş. După: **** 1999*, fig. 32.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Dealul Caprei* sau *Cocoaşa Caprei*.
Movila din hotar cu acest nume este o mică fortificaţie cu mai multe niveluri de cultură (30 / 40 m la autorii mai vechi, 45 / 65 m în realitate) din epoca bronzului, prima vârstă a fierului, secolele III-IV d.Chr. şi prefeudală. Forma sa este uşor elipsoidală cu diametrul de 30-40 m.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 272, nr. 197; *Rusu 1963*, p. 188; *1979*, p. 119; *Dörner 1976*, p. 42; *Pădureanu 1988*, p. 385; *Gumă 1993*, p. 289, nr. 60; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 71; *Mare 2004*, p. 175; **** 1999*, p. 70-71.
b) La circa 2,5 km sud de localitate, pe o porţiune de teren mai înaltă, au fost descoperite fragmente ceramice de epoca bronzului şi din perioada secolelor III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 126; *Pădureanu 1985*, p. 33-34; *1987-1988*, p. 510; **** 1999*, p. 71.
c) Punctul *Fântâna Turcului*.
La circa 1 km NE de localitate s-au descoperit materiale arheologice din secolele III-IV, X-XI şi XII-XIV d.Chr.
Aici s-a cercetat un turn cu fântână la parter, trei clădiri şi, parţial, cimitirul. Într-una dintre clădiri, de plan central, s-a dezvelit un frumos mozaic.
Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 57; *Hurezan et alii 2004*; *Oţa 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 175; **** 1999*, p. 71.
d) La circa 300 m est de marginea satului, pe vechiul mal al Mureşului, s-a descoperit o aşezare daco-romană şi o alta de secolele XII-XIII d.Chr. De aici s-au recoltat şi mai multe monede bizantine, precum şi una de la Bela III.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 254; *Rădulescu 1999-2001*, p. 57; *Oţa 2004*, p. 505; **** 1999*, p. 71.

3. Vestigii daco-romane.
a) La marginea de SV a satului au fost descoperite fragmente ceramice aparţinând secolelor III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 34; *1988*, p. 385; *Mare 2004*, p. 175; **** 1999*, p. 71.
b) La nord de localitate, pe o terasă înaltă în lunca Mureşului, s-au descoperit materiale ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 34; *Mare 2004*, p. 175.
c) Punctul *Sanczberg*.
La vest de sat, în partea din dreapta şoselei spre Arad, au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 132; *1991*, p. 7; *Mare 2004*, p. 175.

4. Vestigii medievale.
a) Pe malul Mureşului, la limita dintre satele Frumuşeni şi Fântânele, s-au semnalat schelete omeneşti, spălate de apele râului. Tot de aici provine şi un vârf de săgeată din fier.
Bibliografie: **** 1999*, p. 71.
b) Punctul *Insula Hadă*.
Aici s-au cercetat bordeie încadrate între secolele IX-XII d.Chr.
Tot aici se află şi o cetate medievală.
Bibliografie: *Mărghitan 1985*, p. 61-63; *Bejan 1985-1986*, p. 231; *Rusu A.A. şi Hurezan 1999*, p. 52-53; *Oţa 2004*, p. 505.
c) Cetatea Bizere.

[247] *Luca 2005*, p. 162-164.

La SV de sat, în partea din dreapta şoselei spre Arad, se află o cetate în patru colțuri, care a avut turnuri, şanț şi val. Aceasta se datează în secolul XV d.Chr.

Mănăstirea benedictină de aici a fost construită cândva în secolul al XII-lea d.Chr. şi avea hramul *Sfintei Fecioare*.

În vecinătatea fortificației s-a descoperit o monedă de la Commodus şi fragmente ceramice încadrabile în secolele III-IV d.Chr.

Aici se află şi un grup de morminte din secolele XII-XV d.Chr.

Bibliografie: *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 126; *Lanevschi 1979*, p. 1005-1006; *Pădureanu 1988*, p. 385; *Rădulescu 1999-2001*, p. 57; *Rusu et alii 2000*, p. 139-141; *Rusu A.A. şi Hurezan 1999*, p. 53; *2000*, p. 92-93; *Rusu A.A. et alii 2002*; *Hurezan et alii 2003*; *Oța 2004*, p. 505; **** 1999*, p. 71.

¤

G.

247. Gad (comuna Ciacova, judeţul Timiş)[248]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare de la sfârşitul epocii bronzului şi începutul Hallstattului.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193; *Drăgoescu 1995*, p. 330.
b) Depozite de bronzuri.
De pe teritoriul localităţii provine un **depozit de bronzuri** de la începutul Hallstattului, seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}).
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 207; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 94, 242; *Mărghitan 1980*, p. 76-77; *Gumă 1993*, p. 253, 289.

2. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Bejan 1995-1996*, p. 128; *Benea 1996b*, p. 254; *Mare 2004*, p. 175.

¤

248. Gaiu Mic (comuna Moraviţa, judeţul Timiş)[249]

1. Descoperiri monetare.
a) De aici provine un mic tezaur format din şapte tetradrahme.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 262.
b) Din hotarul localităţii provine o monedă de bronz de la Constantius II.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 179.
c) De aici provin mai multe monede medievale.
Bibliografie: *Bakić 1997*, p. 57.
d) În hotar s-a descoperit un tezaur monetar format din 210 piese de aur de la Constantin al VII-lea Porfirogenetul.
Bibliografie: *Iambor 2002*, p. 121.

[248] *Luca 2005*, p. 165.
[249] *Ibidem*.

¤

249. Gărâna (comuna Brebu Nou, judeţul Caraş-Severin)

¤

250. Gătaia (comună, judeţul Timiş)[250]

1. Vestigii preistorice.
a) Aici s-a descoperit un celt din bronz.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 253.
b) În condiţii neprecizate s-au descoperit materiale ceramice Gârla Mare-Žuto Brdo.
Bibliografie: *Şandor-Chicideanu 2003*, p. 230-231.

2. Vestigii dacice.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează urme arheologice aparţinând Latène-ului dacic.
Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 81; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193.

4. Movile de pământ.
a) La est de localitate, în stânga drumului Gătaia – Măureni, la circa 300 m de pasajul căii ferate Timişoara – Reşiţa, se află o movilă de pământ înaltă de circa 5-6 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 132.

5. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Valea Begului*.
Aici, la est de întretăierea drumului agricol Gătaia – Sipet, s-a cercetat o aşezare (aşezarea 1) de secolele VIII-IX d.Chr. Aceasta suprapune o altă aşezare de secolele IV-V d.Chr. (urme de practicare a metalurgiei fierului) şi este suprapusă de o alta medievală târzie.
De aici provin şi materiale ceramice Basarabi.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 213, 289; *Rădulescu 1994*; *1996*; *1999-2001*, p. 61; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 52; *Benea 1996b*, p. 254; *Ţeicu 1999-2000*, p. 456; *Dulea 2001*, p. 233; *Mare 2004*, p. 95-96, 175, 176; **** 2001*, p. 820.

[250] *Ibidem.*, p. 166-168.

b) La baza versantului de nord al *Văii Begului*, la peste 2 km est de aşezarea anterioară, la 100 m de o viroagă şi la vest de drumul agricol, se află o aşezare cu mai multe niveluri de locuire daco-romane şi medievale.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 254-255; *Mare 2004*, p. 175, 176.

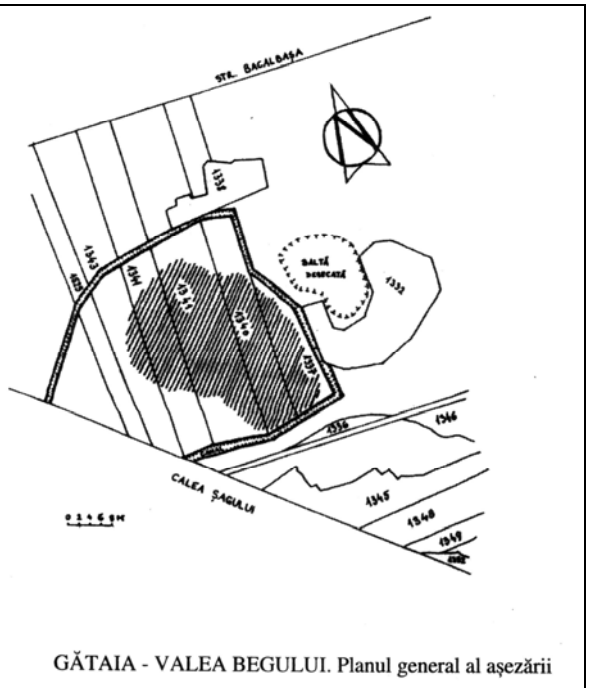

GĂTAIA - VALEA BEGULUI. Planul general al aşezării

Plan 43. Gătaia-*Valea Begului*. După: *Rădulescu 1996*, fig. 57.

c) Pe malul de nord al *Văii Begului*, la aproximativ 1,5 km în aval de podul de pe drumul Gătaia – Sipet, imediat la vest de un alt afluent dinspre nord, a fost identificată o aşezare daco-romană suprapusă de o alta din evul mediu timpuriu şi dezvoltat.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 255-256; *Mare 2004*, p. 175, 176.
d) Pe o terasă ce se profilează pe un promontoriu care domină lunca Begului, la 1 km vest de aşezarea de la punctul 5i, se află o aşezare cu stratigrafie complexă: neolitic, Hallstatt şi daco-roman. Situl este la aproximativ 500 m est de valul roman.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 257; *Mare 2004*, p. 175, 176.
e) La 800 m de valul roman, pe versantul de sud al pârâului, pe o terasă, s-au descoperit mai multe niveluri de locuire: neolitic, Hallstatt, daco-roman, prefeudal şi medieval.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 257; *Mare 2004*, p. 175, 176.
f) La nord de *Valea Begului*, la 250 m NV de podul mai sus amintit, pe un bot de deal delimitat la vest de o vale, se află o mare aşezare daco-romană.
Tot aici s-au descoperit şi fragmente ceramice de secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 255; *Mare 2004*, p. 176.

5. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Valea Mâții*.
Aici se află o aşezare de secolele III-IV d.Chr. (cu urme de practicarea metalurgiei fierului).
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 258; *Țeicu 1999-2000*, p. 456; *Mare 2004*, p. 175, 176.
b) Pe partea de nord a *Văii Begului*, imediat la vest de întretăierea acesteia cu un drum de exploatare agricolă, la 1 km est de aşezarea următoare, se află un sat daco-roman.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 255; *Mare 2004*, p. 176.
c) Pe versantul de sud al *Văii Begului*, la 1 km vest de podul peste vale al drumului Gătaia – Sipet, a fost semnalată o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 255; *Mare 2004*, p. 176.
d) Pe malul de nord al pârâului Beg, la 100-200 m est de o linie electrică cu traseul NNV-SSE, pe panta versantului, a fost descoperită o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 256; *Mare 2004*, p. 176.
e) Pe malul de nord al pârâului Beg, pe o terasă joasă aflată deasupra luncii pârâului, la 200 m est de o linie electrică orientată NNV-SSE şi la est de un drum de țară, se află o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 256; *Mare 2004*, p. 176.
f) La 500 m est de un drum agricol, pe o terasă care este delimitată înspre nord de pârâul Beg, la 50-100 m nord de linia electrică, a fost identificată o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 256; *Mare 2004*, p. 176.
g) La întretăierea dintre pârâul Beg şi acelaşi drum agricol, la vest de punctul de cotitură al traseului unei linii electrice, s-a descoperit o întinsă aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 256-257; *Mare 2004*, p. 176.
h) Aşezarea daco-romană din acest punct este situată pe un bot de deal, la nord de drumul care mărgineşte pârâul Begului, la est de drumul agricol de pe talvegul unei viroage, aflată între două terase ale văii.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 257; *Mare 2004*, p. 176.
i) La 1,5 km de aşezarea din punctul 4e, pe un promontoriu care înaintează în lunca Begului, la

300 m de talvegul râului, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 257-258; *Mare 2004*, p. 176.
j) La 500 m NE de aşezarea de la punctul 5a se află o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 258; *Mare 2004*, p. 176.
k) Pe *Valea Begului*, la sud de intersecţia cu un drum agricol care vine dinspre Folea, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 258; *Mare 2004*, p. 176.
l) La 400 m nord de intersecţia dintre *Valea Begului* şi valul roman, pe malul nordic al văii, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 258; *Mare 2004*, p. 176.

6. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea paulină este înfiinţată în secolul XIV d.Chr. Nu este cunoscută amplasarea sa geografică.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 142.
b) Mănăstirea *Sfântu Gheorghe* se află pe un vechi curs al Bârzavei. Cele mai vechi urme de zidărie de aici se leagă de secolul XVI d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 2005a*.

7. Descoperiri monetare.
a) O monedă, imitaţie timpurie după tipul Filip II, a fost descoperită în localitate, pe malul *Pârâului Gorovei*, în grădina casei cu numărul 60 de pe strada Republicii.
Bibliografie: *Bălănescu 1995*, p. 191-192; *Bordea 1996-1998*, p. 435.
b) Într-o grădină s-a descoperit un denar republican roman emis de L. Antestius Gragulus.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 262.

¤

251. Găvojdia (comună, judeţul Timiş)[251]

1. Vestigii preistorice.
a) La nord de comuna Govăjdia, în aval de o balastieră, s-a descoperit, întâmplător, în nisipul scos din albia râului, un coif de bronz, greco-ilir databil în secolele VI-V î.Chr.
Bibliografie: *Medeleţ şi Cedică 2002-2003*.

2. Vestigii daco-romane.
a) La nord de localitate, în stânga şoselei Caransebeş – Lugoj, a fost descoperită o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 258-259; *Mare 2004*, p. 176-177.
b) În stânga căii ferate Caransebeş – Lugoj, la 500 m de aşezarea precedentă, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 259; *Mare 2004*, p. 177.
c) La 300 m NE de km 3 al drumului Lugoj – Ştiuca, pe malul din stânga al pârâului Ştiuchiţa, a fost descoperită o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 259.
d) În stânga căii ferate Găvojdia – Criciova, la circa 150 m est de un braţ mort al râului Timiş, la 1 km NNE de podul peste Timiş, se află o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 259.

¤

252. Gârbovăţ (comuna Bănia, judeţul Caraş-Severin)[252]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealul Anghel*.
La poalele sudice ale dealului s-au descoperit fragmente ceramice atribuite neoliticului.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 358.
b) Punctul *Sălişte*.
Locul este în apropierea saivanului CAP apar fragmente ceramice şi oase umane.
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 556.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctele *Arşiţă*, *Gai* şi *Pustă*.
Din aceste puncte provin fragmente de râşniţă, ceramică de secolele III-IV d.Chr. şi zgură.
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 556; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 260; *Mare 2004*, p. 177.

¤

253. Gârlişte (comuna Goruia, judeţul Caraş-Severin)[253]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Gaura lui Ecob* sau *Galaţ*.
Peştera se află în carstul din *Valea Gârliştei*, *Pârâul Aninei*, versantul din dreapta, *Dealul Gornia*.
În peşteră s-au descoperit mai multe fragmente ceramice eneolitice (cultura vaselor cu toarte pastilate), cultura Coţofeni, hallstattiene timpurii şi dacice.
Bibliografie: *Rogozea 1983*, p. 140-141; *Rogozea 1986*, p. 173, 175; *1987*, p. 361; *Gumă 1993*, p.

[251] *Ibidem.*, p. 169.

[252] *Luca 2004*, p. 70; *2004a*, p. 73; *2005*, p. 169-170.
[253] *Luca 2004*, p. 70-71; *2004a*, p. 73-74; *2005*, p. 170.

289; *Petrescu 1997*, p. 31; *2000a*, p. 24-25; *2004*, p. 21; *Boroneanț 2000*, p. 30; *Bochiş 2004*, p. 56 (Tiszapolgár ?!).

b) *Peştera cu Apă din Cheile Gârliştei*.

Peştera se află în carstul din *Valea Gârliştei*, versantul din dreapta, *Dealul Gornica*, la 2,5 km de *Izvorul Petriş*.

Materialele arheologice descoperit aparțin culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 361; *Petrescu 2000a*, p. 27, 31; *Boroneanț 2000*, p. 29-30.

c) *Peştera Grădinca*.

Materialul arheologic descoperit aici este amintit la Sorin Marius Petrescu.

Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 27; *2004*, p. 24.

2. Movile de pământ.

a) În hotar există *Vârful Moghila*.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 134.

3. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Dric*.

Aici s-a descoperit o aşezare de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 361.

¤

254. Gârnic (comună, județul Caraş-Severin)[254]

1. Movile de pământ.

a) În hotar există microtoponimul *Trei movile*.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 134.

¤

255. Gelu (comuna Variaş, județul Timiş)[255]

1. Vestigii preistorice.

a) În vatra satului s-a descoperit ceramică hallstattiană.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 289.

2. Movile de pământ.

a) Punctul *Gomiluțima Unca*.

La nord de sat, la circa 1,5 km la est de *Pârâul Sicso*, aproape de hotarul cu localitatea Mailat, este semnalată o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 132.

b) Punctul *Huncă*.

La sud de sat, pe malul din dreapta al *Pârâului Sicso*, în partea de hotar numită *Izlaz*, spre Satchinez, este semnalată o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 132.

c) Punctul *Mănăştur*.

La sud de sat, spre Bărăteaz, este semnalată o movilă de pământ.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 132.

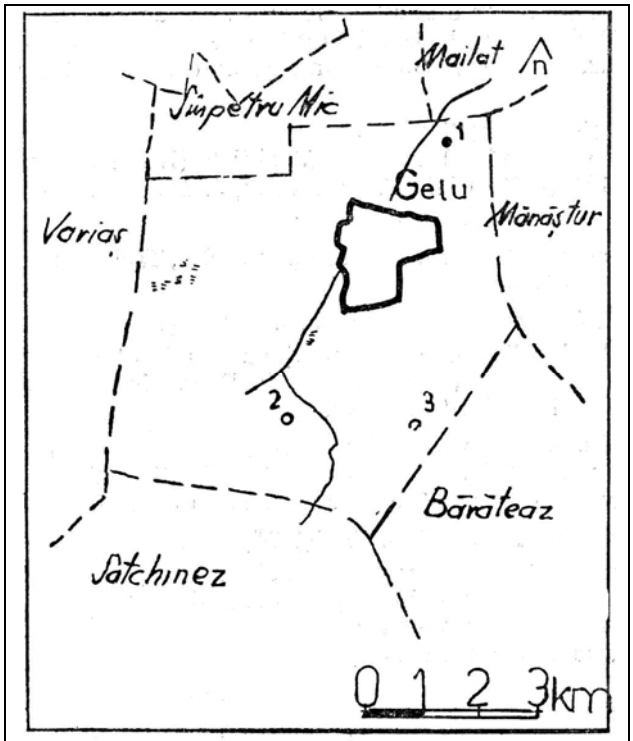

Plan 44. Gelu. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 133.

¤

256. Gherman (comuna Jamu Mare, județul Timiş)[256]

1. Vestigii medievale.

a) Se cunosc opt morminte cu inventarul format din coliere şi inele de tâmplă.

Bibliografie: *Bejan şi Mare 1998*, p. 328.

b) Documentul de la 23 octombrie 1323 menționează movilele de hotar dintre satele Gherman, Kerestes şi Galmar (ultimele două sunt dispărute).

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 132.

c) Mănăstirea franciscană apare în secolul XIV d.Chr.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 145.

¤

257. Gherteniş (comuna Berzovia, județul Caraş-Severin)[257]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Dealul Viilor*.

[254] *Luca 2004*, p. 71; *2005*, p. 170-171.

[255] *Luca 2005*, p. 171.

[256] *Ibidem*.

[257] *Luca 2004*, p. 71; *2004a*, p. 74; *2005*, p. 171-172.

Acesta închide spre nord *Valea Bârzavei*. Urmele de locuire sunt din prima vârstă a fierului. Altele constau din fier şi zgură de secolele III-IV d.Chr. şi ceramică din secolul XIV d.Chr.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Mărghitan 1980a*, p. 156; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 51; *Ţeicu 1999-2000*, p. 457; *2003*, p. 351; *Mare 2004*, p. 177.
b) Punctul *Goru*.
În acest punct, care delimitează câmpul care închide spre sud *Lunca Bârzavei*, apar numeroase urme de secolele III-IV d.Chr., resturi ale activităţii metalurgice şi materiale ceramice de secolele XIV-XV d.Chr.
Bibliografie: *Albu 1979*, p. 547; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 133-134; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 259-260; *Ţeicu 1999-2000*, p. 457; *2003*, p. 351; *Mare 2004*, p. 177.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctele *Făităianu (Mare), Glăgeşăt* sau *Glegesaţ, Rovină*.
În aceste puncte apar numeroase urme de secolele III-IV d.Chr. şi resturi ale activităţii metalurgice.
Bibliografie: *Albu 1979*, p. 547; *Stoicovici 1981*, p. 173, 175, 178; *1983*, p. 240; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 133-134; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 259-260; *Ţeicu 1999-2000*, p. 457; *2003*, p. 351; *Mare 2004*, p. 177.
b) Punctele *Zăton, Ogaşul Haiducilor*.
În acest punct apar numeroase urme de secolele III-IV d.Chr. şi resturi ale activităţii metalurgice.
Bibliografie: *Albu 1979*, p. 547; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 133-134; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 51; *Benea 1996b*, p. 259-260; *Ţeicu 1999-2000*, p. 457; *Mare 2004*, p. 177.
c) Punctul *Pătruieni*.
Punctul se află în lunca vestică a Bârzavei, aflat la hotarul cu Berzovia, prezintă o aşezare de metalurgi din secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 51 (*Pătrune*); *Ţeicu 1999-2000*, p. 457; *Mare 2004*, p. 177.

¤

258. Ghilad (comuna Ciacova, judeţul Timiş)[258]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) La dreapta de şoseaua Ciacova – Ghilad, la intrarea în sat, la o distanţă de circa 1 km de drum, se află o movilă de pământ aplatizată, cu diametrul de circa 60 m şi înălţimea de circa 1 m. De pe ea s-au recoltat mici fragmente ceramice preistorice.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 133.

2. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul satului, fără alte precizări, s-au descoperit fragmente de ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 177.

3. Descoperiri monetare.
În anul 1923 s-a descoperit un denar de la Commodus.
Bibliografie: *Mitrea 1965*, p. 496; *1965a*, p. 613.

¤

259. Ghiroda (comună, judeţul Timiş)[259]

1. Vestigii preistorice.
a) Aici se află o aşezare hallstattiană.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 289.

¤

260. Ghizela (comună, judeţul Timiş)

¤

261. Giarmata (comună, judeţul Timiş)[260]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Kodknopf* sau *Szavader Hügel*.
La 200 m NV de comună, la vest de şoseaua Timişoara – Lipova, se află o movilă de pământ care are diametrul de 50 m şi înălţimea de 4 m, având cota 144 şi suprafaţa de 1962 m^2.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 133.

2. Descoperiri monetare.
a) În hotar se semnalează monede de secolele VI-VII d.Chr. descoperite cu ocazia unor lucrări de grădinărie.
Bibliografie: *Mitrea 1967a*, p. 389; *1971*, p. 201; *Rusu 1977*, p. 204; *Mare 2004*, p. 177.

¤

262. Giarmata-Vii (comuna Ghiroda, judeţul Timiş)

¤

263. Giera (comună, judeţul Timiş)

¤

[258] *Luca 2005*, p. 172-173.

[259] *Ibidem.*, p. 173.
[260] *Ibidem.*

264. Giroc (comună, județul Timiş)[261]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Pruni* sau *Livezi*.
În hotarul localității s-a descoperit o aşezare neolitică aparținând culturii Vinča cu elemente Bucovăț.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 196; *1990*, p. 23; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192.
b) Punctul *Mescal*.
Materialele arheologice de aici aparțin epocii timpurii a bronzului.
Bibliografie: *Gogâltan 1994b*; *Gumă 1997*, p. 26, 28, 30, 36.

¤

265. Giulvăz (comună, județul Timiş)[262]

1. Vestigii preistorice.
a) Situl de la Giulvăz aparține culturii neolitice timpurii Starčevo-Criş şi se află în fața gării.
Bibliografie: *Lazarovici 1969*, p. 5; *1975a*, p. 7, 11; *1976*, p. 203; *1979b*, p. 196; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) În hotarul comunei, în apropierea de halta de cale ferată Cebza şi de drumul spre Kikinda, se află o movilă de pământ aplatizată, cu diametrul de circa 70 m şi înălțimea de 0,75 m de pe care au fost adunate fragmente ceramice eneolitice şi de epoca bronzului.
Bibliografie: *Moga şi Radu 1977*, p. 238; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 133; *Bochiş 2004*, p. 56.

3. Movile de pământ.
a) Punctul *La Gomilă*.
În partea de hotar a satului numită *Slatina Mică*, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 133.
b) Punctul *Gomilă Albă*.
În partea de hotar a satului numită *Bociar*, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 134.
c) Punctul *Gomila Spartă*.
O altă movilă de pământ se află la intersecția hotarelor satelor Giulvăz, Ivanda şi Sânmartinu Sârbesc.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 134.

¤

266. Giurgiova (comuna Goruia, județul Caraş-Severin)[263]

1. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
În 1957 s-a descoperit într-un versant al *Ogaşului Râmneşti* un **depozit de bronzuri**.
Acesta se datează Ha A_2-B_1.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 374; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 130; *Săcărin 1979a*, p. 114; *Gumă 1993*, p. 253, 289.
b) Punctul *Valea Caraşului*.
În anul 1966 s-a găsit, la 1 km de locul descoperirii depozitului, o aşezare hallstattiană.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 374; *Gumă 1993*, p. 289.
c) Punctul *La Cruce*.
În acest punct din hotar s-a descoperit ceramică hallstattiană.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 289.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Dric*.
Aici s-a descoperit o aşezare de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 361.

¤

267. Gladna Montană (comuna Fârdea, județul Timiş)[264]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomila Mare* şi *Gomila Mică*.
Aceste microtoponime sunt semnalate în hotarul localității. Ele sunt, de fapt, două vârfuri împădurite.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 134.

¤

268. Gladna Română (comuna Fârdea, județul Timiş)[265]

1. Vestigii medievale.
a) Aici se află o cetate, cu dimensiunile şanțului de 60 / 40 m, iar cea a incintei de 25 / 25 m, datată în jurul anului 1400.
Bibliografie: *Barnea Al. 1989*, p. 301; *Căpățână et alii 1996*; *Rădulescu 1999-2001*, p. 48-49; *Rusu A.A. 1998*, p. 13; *1999*, p. 285-286.
b) La marginea dinspre munte a satului, pe un vârf de deal din masivul Poiana Ruscă, se află o mică cetățuie cu construcții din lemn dispuse în jurul

[261] *Ibidem.*, p. 173-174.
[262] *Ibidem.*, p. 174.
[263] *Luca 2004*, p. 71-72; *2004a*, p. 74-75; *2005*, p. 175.
[264] *Luca 2005*, p. 175.
[265] *Ibidem.*, p. 175-176.

unei curți interioare centrale de 10 / 10 m, înconjurată cu șanț de apărare (secolele XIV-XV d.Chr.).
Bibliografie: *Barnea Al. 1989*, p. 301.

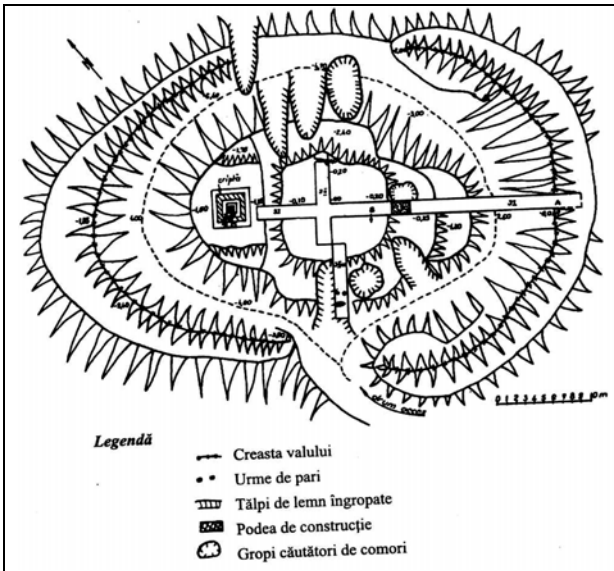

Plan 45. Gladna Română. După: *Căpățână et alii 1996*, pl. 122.

¤

269. Glimboca (comună, județul Caraş-Severin)

¤

270. Globu Craiovei (comuna Iablanița, județul Caraş-Severin)[266]

1. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
Punctul *Cheia Globului*.
Aici s-a descoperit în anul 1890, la 1 km de gară, un **depozit de bronzuri** (*Iablanița II*) (Ha A_{1-2}).
Tot în același punct s-a mai descoperit un **depozit de bronzuri** (Ha B-D – *Iablanița I*).
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 207; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 98; *Petrovszky 1977*, p. 437; *Gumă 1993*, p. 253-254, 290.

¤

271. Globurău (comuna Mehadia, județul Caraş-Severin)

¤

272. Goleț (comuna Bucoşnița, județul Caraş-Severin)[267]

1. Descoperiri monetare.
a) În anul 1840 s-a descoperit un tezaur monetar ascuns într-o ladă. Acesta conținea monede romane republicane şi imperiale.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 283; *Medeleț 1994a*, p. 262.

¤

273. Gornea (comuna Sichevița, județul Caraş-Severin)[268]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Păzărişte*.
Peştera se află în partea de nord a dealului cu același nume.
Materialele arheologice recoltate aparțin paleoliticului, epocii bronzului şi perioadei medievale.
Bibliografie: *Jungbert 1979*, p. 398; *Rogozea 1987*, p. 358; *Boroneanț 2000*, p. 30; *Petrescu 2004*, p. 29; *Gogâltan 2004*, p. 90.
b) *Peştera Țârchevişte*.
Peştera este amintită ca fiind locuită în paleolitic.
Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 148-151.

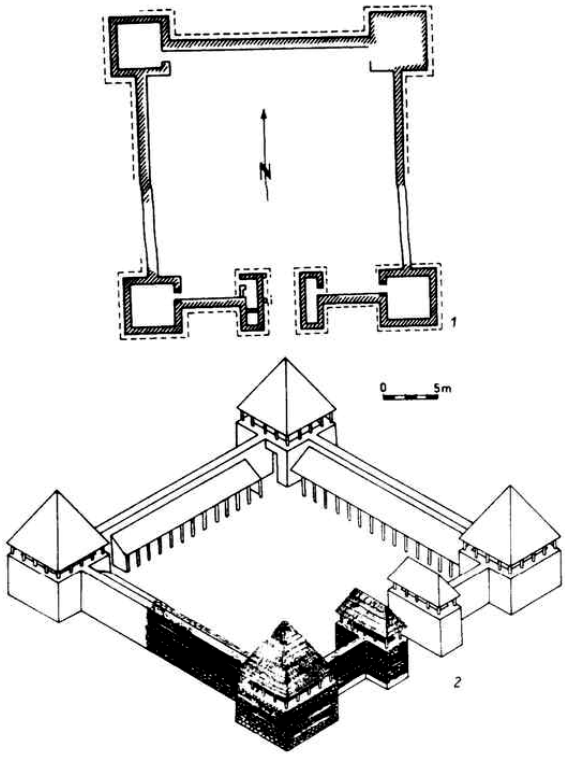

Castrul de la Gornea: 1. Plan; 2. Încercare de reconstituire.

Plan 46. Gornea-*Cetate*. După: *** *1994*, fig. 82.

[266] *Luca 2004*, p. 72; *2004a*, p. 75; *2005*, p. 176.
[267] *Ibidem*.
[268] *Luca 2004*, p. 72-77; *2004a*, p. 75-83; *2005*, p. 176-184.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Căuniţa de Jos* sau *Cetate*.
Aceasta este denumirea dată terasei mijlocii şi inferioare a Dunării.
În locul numit *Cetate* au fost dezvelite urmele unei fortificaţii patrulatere, cu turnuri masive la colţuri, romane târzii (*Castellum*, secolele IV-V d.Chr.). Fortificaţia a fost cercetată prin săpături sistematice în anii 1968-1973. Dimensiunile acesteia sunt de 41 / 41 m.
În zonă s-au descoperit şi alte vestigii romane târzii, dar şi Basarabi.
Situl amintit se află la vărsarea *Pârâului Căuniţei* în Dunăre.

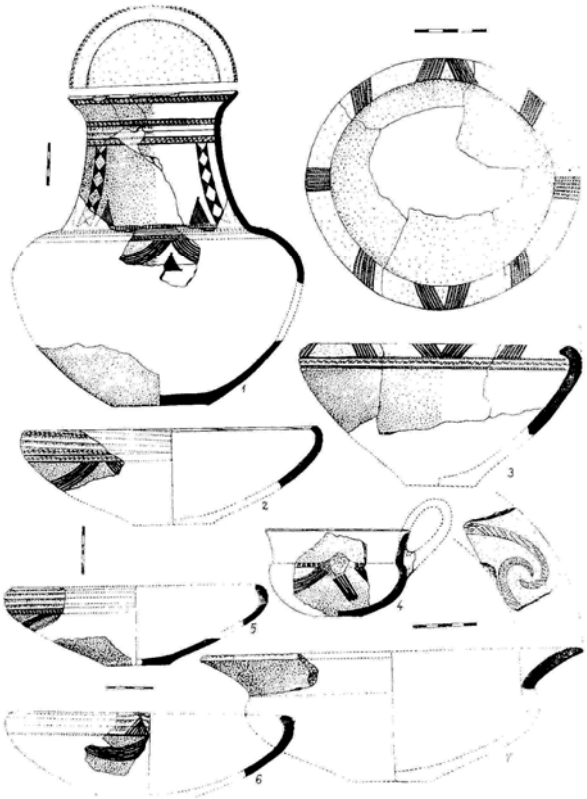

Fig. 13. Ceramică hallstattiană. Gornea. După: *Gumă 1993*, pl. LXV.

Bibliografie: *Popescu D. 1969*, p. 523; *1969a*, p. 487; *1970*, p. 520; *1970a*, p. 462; *Wollmann 1971*, p. 541; *Uzum et alii 1973*, p. 405, 407; *Gudea 1977*; *1978*; *1982*, p. 98, 104; *2003*; *Gudea şi Dragomir 1975*; *Petrovszky 1975*, p. 378; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256; *Vlassa 1979*; *Gumă 1979*, p. 128-129; *1983*, p. 68-69; *1993*, p. 213, 289; *Branga 1980*, p. 107; *Gumă şi Dragomir 1981*, p. 110; *Mărghitan 1980*, p. 79; *Sânpetru 1992*, p. 136; *Bozu 1993*, p. 206, 208; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 76-79, 260; *1999a*, p. 101-102, 212; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 134; *Comşa 1993*, p. 13-14; *Bejan şi Mare 1993*, p. 225; *Ardeţ 1993*, p. 95-96; *Medeleţ 1994a*, p. 262; *Bălănescu 1995a*, p. 99; *Ţeicu 1998*, p. 49-50, 96; *Ţeicu şi Lazarovici 1996*; *Mare 1997*, p. 119-121; *2004*, p. 177-178; *Roman C.A. 2000*, p. 107-108, 112-113; *2001-2002*, p. 135, 139-140; *Cociş 2004*, catalog nr. 1138; **** 1996*, p. 199; *IDR*, III, 1, p. 55-60.
b) Punctul *Căuniţa de Sus*.

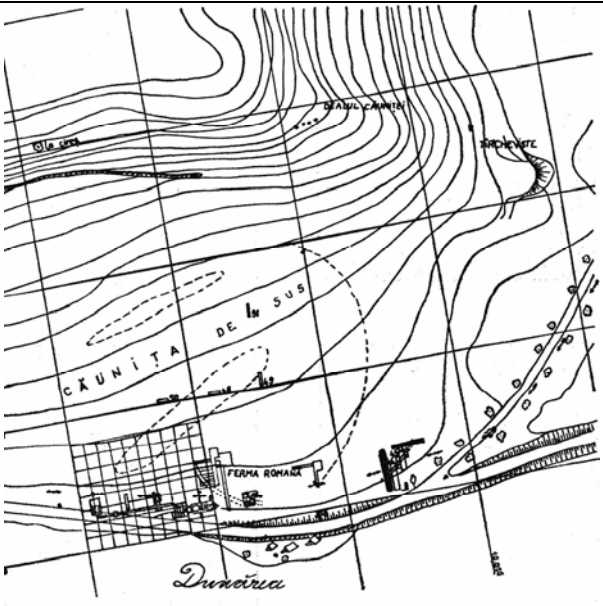

Plan 47. Gornea. După: *Lazarovici et alii 1993*, fig. 1.

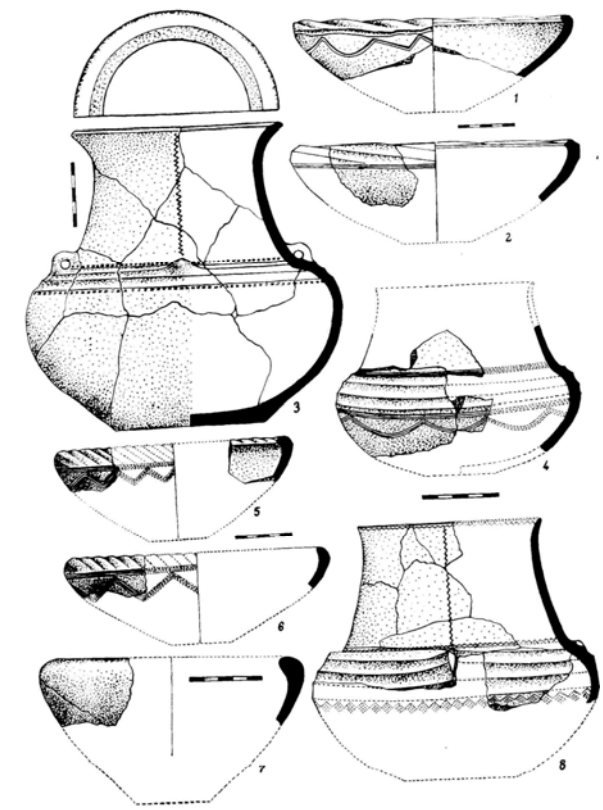

Fig. 14. Ceramică hallstattiană. Gornea. După: *Gumă 1993*, pl. LI.

Aceasta este denumirea terasei dintre *Ogaşul Căuniţei* şi *Valea Cameniţei*. Terasa este extrem de bine locuită.
Aici se află o aşezare multistratificată cu urme arheologice din vremea neoliticului (culturile Starčevo-Criş IIB, Vinča A_{1-3} şi Starčevo IV), epocii bronzului, fierului (Gornea-Kalakača, Basarabi), romană şi evului mediu timpuriu (secolele VIII-IX şi XI-XII d.Chr.).
Aşezarea neolitică este înconjurată cu un şanţ.
De aici provine o monedă de bronz emisă de Severus Alexander la Niceea.
Din perioada romană datează o *villa rustica* şi cuptoare de ars ceramica. În clădire s-a descoperit un *donarium*, o cărămidă cu scriere cursivă latină şi un opaiţ paleocreştin.
Cimitirul medieval-timpuriu se datează în secolele XI-XII d.Chr. şi are aproape 100 de morminte cercetate.
Bibliografie: *Lazarovici 1969*, p. 5; *1970*; *1971*, p. 21, 24; *1971a*; *1973*, p. 30, 31, 33-34, fig. 1-8; *1974*, p. 47, 51, 54-55; *1975*, p. 7, 10-11, 13-15; *1976*, p. 203; *1977*, p. 22-24; *1977b*; *1979*, p. 28; *1979a*; *1979b*, p. 196, 198; *1981*, p. 172; *1983*, p. 16, 19, 20-21, 22, 23; *1990a*, p. 94-95; *1991c*; *Lazarovici et alii 1977*, p. 433, punct 1; *1979*, p. 391-392; *1991*, p. 20-22; *1993*; *Lazarovici şi Lazarovici 2002*, p. 29; *Popescu D. 1969*, p. 508; *1969a*, p. 472; *1970*, p. 520; *1970a*, p. 462; *Mitrea 1969*, p. 547; *Babeş 1971*, p. 381-382; *Gudea 1972a*; *1973a*; *2003a*; *Gudea şi Ghiurco 1988*, p. 39; *Stoia 1976*, p. 278; *Branga 1980*, p. 107; *Uzum 1980*, p. 128, 132; *1981*; *1983*, p. 249; *1990*; *Uzum et alii 1973*, p. 405; *Petrovszky 1975*, p. 376; *Gumă 1979*, p. 117-120; *1993*, p. 289; *1995*, p. 112-114; *Gumă şi Gumă 1977*, p. 66; *Bălănescu 1979*; *1981*, p. 147; *1984*, p. 130; *1993*, p. 322, 324; *Bălănescu şi Chirilă 1994-1995*, p. 275; *Bălănescu şi Lazarovici 1979*; *Mărghitan 1980*, p. 79; *Dragomir 1981*, p. 464; *Bozu 1983*; *Kalmar 1984*, p. 393; *1987-1988*, p. 467; *Mărghitan 1985*, p. 63-68; *Boroneanţ 1985*, p. 117; *Stoicovici 1985-1986*; *El Susi 1989*; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 134; *Bejan 1985-1986*, p. 231, 234; *1995*, p. 138; *El Susi 1985*; *1987*; *Rusu 1991*, p. 87; *Ţeicu 1993*, p. 235-237; *1996c*, p. 10; *1998*, p. 84-85, 126-127; *Meşter 1995*, p. 334; *Comşa 1995-1996*, p. 91-93; *1998*, p. 121-123; *Ţeicu şi Lazarovici 1996*, p. 16-43, 80-90; *Benea 1999a*, p. 75-76, 117-119, 206; *2003a*; *Ştefănescu 1999-2000*; *Oţa 1998*, p. 116, 118; *2000*, p. 283; *Stanciu 2000*, p. 155; *Hurduzeu 2001*, p. 122; *Dulea 2001*, p. 208, 209, 211, 217, 233, 250; *Mare 2002-2003*, p. 201, 203, 204-205, nr. 2, 21, 36; *2004*, p. 94, 178; *Pop 2003*, p. 267; *Munteanu 2003*, p. 114; *Mateş 2003*, p. 305; *Oţa 2004*, p. 511; *Cociş 2004*, catalog nr. 9; **** 1996*, p. 199-200; *IDR*, III, 1, p. 55-60.

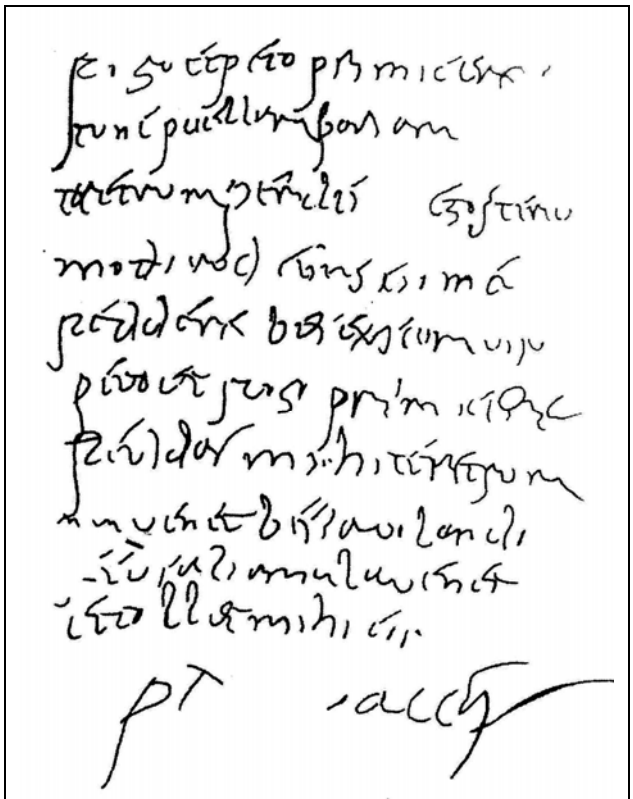

Fig. 15. Gornea. Cărămidă romană cu scriere cursivă. După: *Benea 1999a*, fig. 13.

c) Punctul *Dealul Păzărişte*.
Dealul se află pe malul din stânga al *Pârâului Cameniţei* şi coboară în trepte, în ultima parte abrupte, către podul Gornea. Săpături restrânse s-au efectuat în anii 1969 şi 1970. Materialul arheologic este mai sărac decât cel de pe *Dealul Căuniţei* şi aparţine tipologic paleoliticului final.
Săpăturile durează, cu intermitenţe, de 30 de ani.
Pe acest deal apar urmele unei fortificaţii din epoca bronzului (Vatina) şi două galerii de mină.
Din acest punct provine un **depozit de bronzuri** (poate că din vechea carieră ce se află aici – *Sicheviţa II*) şi un cimitir medieval-timpuriu.
Depozitul de bronzuri se datează Ha A_{1-2} şi face parte din seria Cincu-Suseni.
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 207; *Popescu D. 1970*, p. 520; *1970a*, p. 462; *Mogoşanu 1970*; *1973*, p. 14, 17, 19; *Babeş 1971*, p. 381; *Uzum 1974*, p. 159-161; *1977*, p. 216; *Uzum et alii 1973*, p. 408; *Petrovszky 1975*, p. 375-376; *Jungbert 1979*, p. 398; *Lazarovici 1977b*, p. 7; *Lazarovici et Săcărin 1979*, p. 77, 80, 87; *1979a*, p. 114; *Săcărin 1996a*; *Mărghitan 1980*, p. 74; *El Susi 1995*; *1995b*, p. 65 şi urm.; *Ţeicu şi Lazarovici 1996*, p. 92-96; *Gumă 1993*, p. 256, 289, 295; *1997*, p. 15.
d) Punctul *Locurile Lungi*.

Terasa inferioară a Dunării între *Valea Cameniței* şi hotarul satului Liubcova se numeşte astfel.
Aici există materiale ceramice neolitice (Starčevo-Criş II) şi Coţofeni.
În punctul *Cărămidărie* s-a descoperit bordeie, gropi şi un morminte aparţinând culturii Starčevo-Criş.
Dragomir Ion a descoperit şi resturile unei necropole romane de secolele II-III d.Chr.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 407; *Lazarovici 1975*, p. 11; *1977b*, p. 11, 13; *1979*, p. 29; *1979b*, p. 198; *1983*, p. 14, 21; *1998a*, p. 34; *Lazarovici şi Lazarovici 2002*, p. 17; *Petrovszky 1975*, p. 377; *Roman 1976*, p. 82; *Dragomir 1982*; *Luca şi Dragomir 1985*; *El Susi 1985-1986*, p. 41-44; *Stoicovici 1985-1986*; *Kalmar 1987-1988*, p. 467; *Ciugudean 2000*, p. 72; *Ciută 2005*, p. 154.

e) Punctul *Pod Păzărişte*.
Terasa de la poalele *Dealului Păzărişte* poartă acest nume.
Aici s-au descoperit urme de locuire din epoca bronzului, cultura Basarabi şi cuptoare din secolul IX-X d.Chr.
Tot aici s-a descoperit şi un cimitir medieval.
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 382; *Uzum et alii 1973*, p. 408; *Uzum 1975*, p. 139; *1977*, p. 216; *Petrovszky 1975*, p. 377-378; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 86; *Gumă 1979*, p. 126-128; *1983*, p. 68; *1993*, p. 213, 289; *Mărghitan 1985*, p. 63; *Gogâltan 1993b*, p. 62; *2004*, p. 89, 93, 101; *Ridiche 2000*, p. 57; *Crăciunescu 2000*, p. 264 *Boroneanţ 2000a*, p. 13; *Oţa 1998*, p. 116; *2004*, p. 511; *Gogâltan 1993b*, p. 62; *2004*, p. 90, 93, 101.

f) Punctul *Dealul Stenca* sau *Ogaşul lui Megheleş*.
La poalele acestuia se află, între *Valea Cruşoviţa* şi *Padina cu spini*, două turnuri de observaţie.
La 100 m de ruinele fostului pichet s-au descoperit două morminte.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 409; *Dragomir 1981*, p. 465.

g) Punctul *Ţărmuri*.
Aceasta este terasa mijlocie a Dunării între fluviu şi *Podul Păzărişte*.
Urmele de locuire reprezintă epoca neolitică (neolitic timpuriu, neolitic târziu), epoca bronzului şi Hallstattul târziu (Basarabi – două niveluri).
Tot aici s-au dezvelit 8 locuinţe de sec. X-XI d.Chr. şi cuptoare de ars ceramica.
Sunt amintite ca provenind din acest punct şi morminte medievale.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 410, 412; *Uzum 1975*, p. 139; *1977*; *1979a*, p. 241, 244; *Uzum şi Ţeicu 1978*; *Ţeicu 1981*, p. 491; *1998*, p. 91, 96; *Petrovszky 1975*, p. 377; *Lazarovici 1977*, p. 27; *1977b*, p. 15; *1979b*, p. 198; *Lazarovici et alii 1977*, p. 433, punct 3; *1979*, p. 391; *1983*, p. 13; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 74, 86; *Gumă 1979*, p. 120-126; *1983*, p. 68; *1993*, p. 213, 289; *Gumă şi Gumă 1977*, p. 66; *Mărghitan 1985*, p. 68-69; *Bejan 1995*, p. 138; *Oţa 2004*, p. 511.

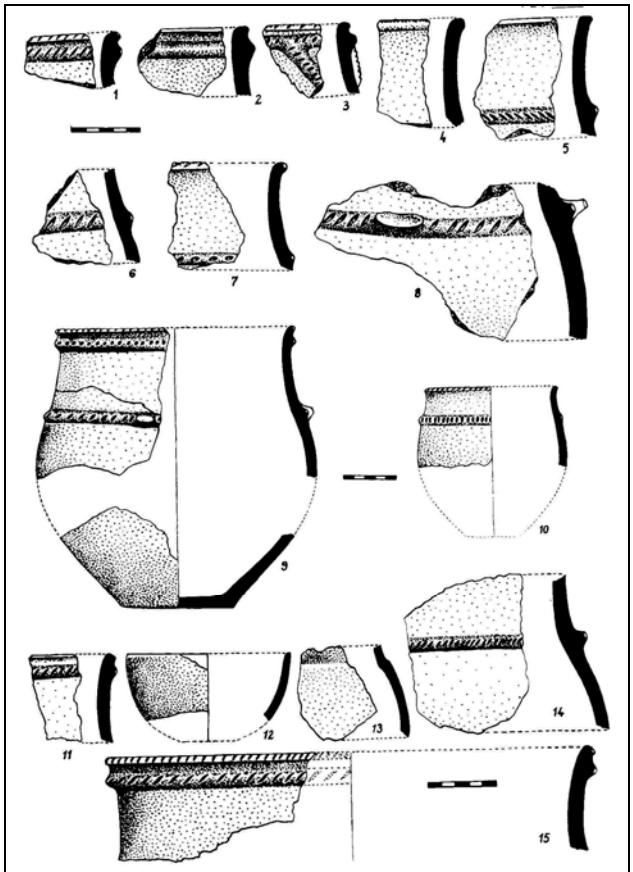

Fig. 16. Ceramică hallstattiană. Gornea. După: *Gumă 1993*, pl. LXIV.

h) Punctul *Zomonițe* sau *Zomoniță*.
De aici provin morminte medievale timpurii.
Tot aici se semnalează trei niveluri medievale timpurii de secolele VIII-IX (în care s-a descoperit, într-un bordei, o monedă romană şi o statuetă de bronz reprezentând un *Eros*), materiale ceramice din secolele IX-X şi XI-XIII d.Chr.
S-a cercetat şi un atelier metalurgic de secol XII d.Chr.
Bibliografie: *Uzum 1975*, p. 139; *1977*, p. 216; *1983*; *Stoia 1976*, p. 278; *Lazarovici et alii 1977*, p. 433, punct 2; *Pop şi Uzum 1981*; *Ţeicu 1981*, p. 491, 493; *1995a*; *1998*, p. 91, 96; *Bejan 1995*, p. 137-138; *1995-1996*, p. 50; *Ţeicu şi Lazarovici 1996*, p. 97-98; *Mare 1997*, p. 121-122; *2004*, p. 96-97, 178; *Stanciu 2000*, p. 155; *Marinescu şi Pop 2000*, p. 61; *Dulea 2001*, p. 221, 222, 233, 250.

i) Punctul *Vodneac*.

Punctul se află la nord de şosea, lângă hotarul cu satul Liubcova, la vest de *Ogaşul Ierii*.
Aici s-au descoperit urme paleolitice, fragmente ceramice neolitice timpurii şi de epoca bronzului (cultura Verbicioara).
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 382; *Uzum et alii 1973*, p. 412; *Petrovszky 1975*, p. 377; *Roman 1976*, p. 82; *Lazarovici 1977b*, p. 13; *1979b*, p. 198; *1983*, p. 13; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 73, 74, 87; *Gogâltan 1995a*, p. 57; *1995*, p. 58, 60; *Gumă 1997*, p. 15; *Crăciunescu 1998*, p. 172; *Păunescu 2001*, p. 154.

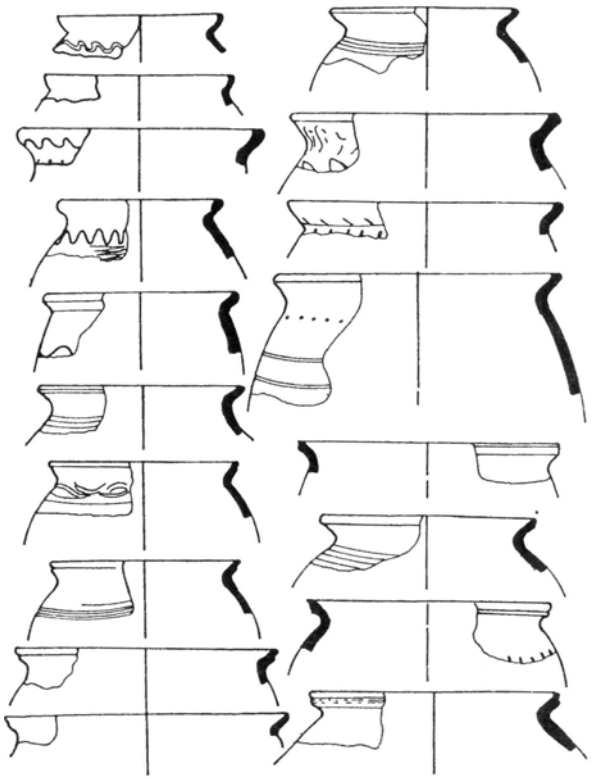

Fig. 17. Ceramică medievală timpurie. Gornea-*Zomonițe*. După: *Bejan 1995*, fig. IXA.

j) Punctul *Bişteg*.
Biştegul este un deal ascuțit care îngustează *Valea Cameniței* la capătul nordic al satului Gornea. Acesta este terasat.
Materialele arheologice descoperite aici aparțin culturii Coțofeni.
Un sondaj arheologic a fost efectuat în anul 1970.
Chiar pe vârf s-a descoperit un fragment din secolul IX-X d.Chr.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 412-413; *Petrovszky 1975*, p. 377; *Gumă 1993*, p. 290.
k) Punctul *Grădina lui Fener Moser*.
Locul este situat în spatele ultimei case din Gornea, către Dunăre.
Aici s-au descoperit urme hallstattiene şi medievale.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 378.
l) Punctul *Ogaşul lui Senti*.
Ogaşul se află la circa 150 m nord de *Ogaşul lui Udrescu*. Aici s-au descoperit bolovani de „silex”.
În locul *La Brânzei* se vorbeşte despre existența unui cimitir.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413.
m) Punctul *Drăghina*.
Pe partea din stânga *Ogaşului Căuniței*, sub fostul *Sălaş D. Belodedici*, s-a descoperit ceramică romană şi medieval-timpurie.
Punctul poate fi legat de *Căunița de Jos*-***Cetate***.
Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 463.
n) Punctul *Gavrina*.
Acesta este situat la poalele dealului între *Ogaşul Gavrinei* şi *Ogaşul lui Marina*.
În acest punct s-au descoperit fragmente ceramice din epoca bronzului şi din perioada medievală.
Aici ar fi existat un cimitir şi o biserică veche.
Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 464.
o) Punctul *Şumița*.
Pe malul Dunării, pe locul lui Enuică Mihai, a fost descoperită ceramică din perioada mijlocie a epocii bronzului.
De aici ar proveni şi trei monede romane.
Bibliografie: *Chirilă şi Gudea 1972*, p. 714; *Dragomir 1981*, p. 465.

3. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealul Căuniței*.
Acesta se află pe malul din dreapta al *Pârâului Cameniței* şi coboară în trepte către *Căunița de Sus*.
Săpături restrânse s-au efectuat în anii 1969 şi 1970. Aşezarea aparține din punct de vedere tipologic musterianului tipic cu debitaj Levallois.
Bibliografie: *Popescu D. 1970*, p. 520; *1970a*, p. 462; *Mogoşanu 1970*; *1972*, p. 10; *1973*, p. 14, 17, 19; *Babeş 1971*, p. 381; *Uzum et alii 1973*, p. 407; *Petrovszky 1975*, p. 375; *Mărghitan 1979*, p. 14-15; *Jungbert 1979*, p. 398.
b) Dintr-un loc necunoscut provine un celt de mici dimensiuni.
Altă descoperire întâmplătoare este un fragment dintr-o brățară din bronz.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 253, 289, 290.
c) Punctul *Sub Bişteg*.
La moară, lângă o salcie, s-au descoperit fragmente ceramice aparținând culturii Basarabi.
Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 464.
d) Punctul *Pe Vale*.
La 50 m de *Moara cu Țiglă*, la marginea gropii unde s-a scos lut pentru cărămizi, au fost descoperite urmele unor locuințe de suprafață nedatate.
Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 464-465.
e) Punctul *Greda Înaltă*.

Este un deal situat la vest de capătul de sud al satului Gornea.
În jurul vârfului se văd urmele unui val de pământ semicircular.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413; *Petrovszky 1975*, p. 378.
f) Punctul *Sălaşul lui Ion Sârbu*.
De aici provin fragmente ceramice aparţinând din perioada mijlocie a epocii bronzului.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413; *Petrovszky 1975*, p. 378.
g) Punctul *Bulfecea*.
Descoperirile arheologice s-au efectuat pe un deal plat aflat între Odăi, Străneac, Martinovăţ şi Frăsiniş.
Mormintele de aici sunt tumulare şi aparţin, după toate probabilităţile, culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 463-464.
h) În hotar s-a descoperit un topor de cupru cu braţele în cruce.
Bibliografie: *Lazarovici 1975a*, p. 28.

4. Vestigii dacice.
Punctul *Ogaşul Padina cu Spini*.
Punctul este situat la circa 1500 m vest de *Căuniţa de Jos* şi la nord de şoseaua spre Moldova Nouă.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin perioadei dacice.
Tot aici sunt şi galerii de mină dintr-o epocă istorică neprecizată.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 407-408; *Mărghitan 1980*, p. 80.
b) Punctul *Juburovăţ*.
Locul se află la vest de punctul *Cruce*, la circa 200 m sud de capătul satului Gornea, pe stânga drumului. Ceramica este considerată dacică.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413; *Bozu 2000*, p. 154.
c) Punctul *Ogaşul Ierii*.
La circa 150 m de *Sălaşul lui Cuzmanovici Sava*, în sus, s-a descoperit un fragment ceramic dacic.
Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 465; *Bozu 2000*, p. 154.

5. Vestigii de epocă romană.
Traseul drumului roman.
Atunci când lacul de acumulare *Porţile de Fier* este foarte scăzut se poate urmări pe km întregi ductul drumului roman de pe fostul mai al Dunării între Gornea şi Liubcova.
Bibliografie: perieghează Luca Sabin Adrian, Dragomir Ion – 1982.

6. Vestigii medievale.
a) Punctul *Cotul Tomii*.
Aşezare medievală timpurie.
Bibliografie: *Uzum 1977*, p. 216; *1983*, p. 249.
b) Punctul *Ţârchevişte*.
Pe un promontoriu înalt de 3-4 m ce se înalţă la vestul luncii *Văii Cameniţa* se află fragmente ceramice medievale.
Săpăturile din anii 1969 şi 1973 au dus la descoperirea unei necropole medievale încadrate în secolele XII-XV d.Chr. Săpăturile au mai continuat mai bine de 10 ani, cu intermitenţe.
Tot de aici provin şi câteva aşchii de silex atipice.
Bibliografie: *Uzum 1975*; *1977*, p. 216; *1983*, p. 249; *Uzum et alii 1973*, p. 412; *Petrovszky 1975*, p. 376; *Jungbert 1979*, p. 399; *Gumă 1993*, p. 290; *Ţeicu 1998*, p. 91-92, 97; *Ţeicu şi Lazarovici 1996*, p. 91-92; *Oţa 1998*, p. 116.
b) Punctul *Ogaşul lui Udrescu*.
Acesta se află la jumătatea drumului între şosea şi sat, pe partea de est a şoselei.
Aici s-a semnalat un cimitir feudal.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413; *Uzum 1975*, p. 139-140; *1977*, p. 216; *Oţa 1998*, p. 116.
c) Punctul *Ogaşul lui Sau*.
Fragmentele medievale timpurii descoperite aici sunt asemănătoare cu cele descoperite în punctul *Ţărmure*.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413.

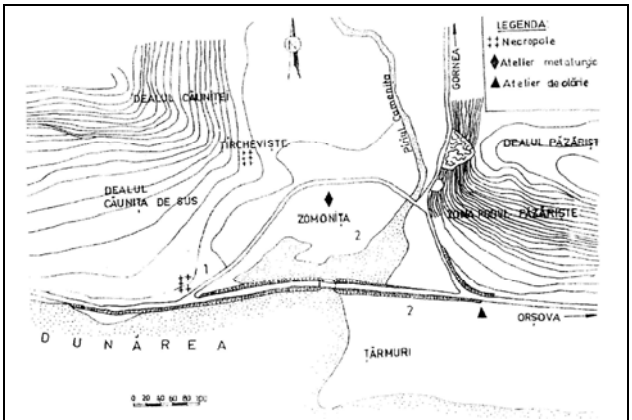

Plan 48. Gornea. Puncte cu descoperiri arheologice. După: *Ţeicu 1998*, fig. 15.

7. Descoperiri monetare.
a) Dintr-un punct necunoscut aflat în hotarul comunei provine un tezaur format din 11 monede de bronz (şase de la Constantius II, trei de la Constantius Gallus, una de la Iulianus şi o alta de la Valentinianus).
Bibliografie: *Mitrea 1969a*, p. 168; *1973*, p. 412; *1973a*, p. 148; *Gudea 1971*, p. 139-140.

8. În fostul pichet de grăniceri, către *Podul Păzărişte*, funcţionează un schit ortodox.
Bibliografie: Informaţie de la *Episcopia ortodoxă din Caransebeş*.

¤

274. Goruia (comună, județul Caraş-Severin)

¤

275. Gottlob (comuna Lovrin, județul Timiş)[269]

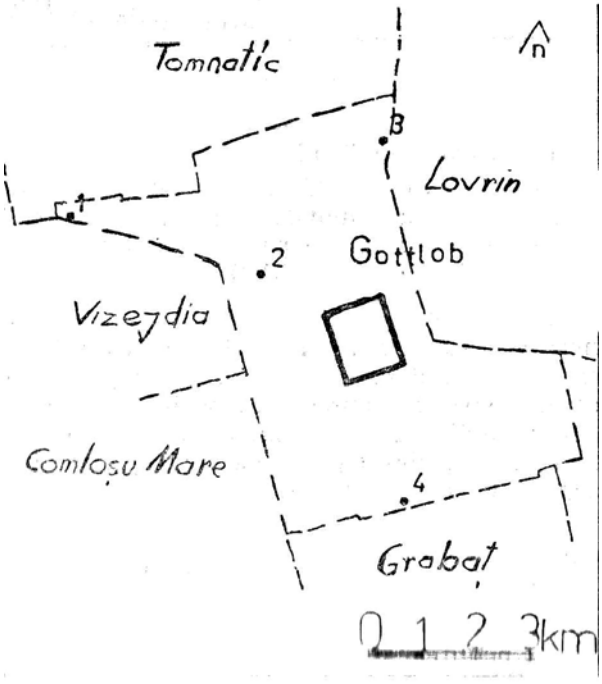

Plan 49. Gottlob. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 134.

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) O altă movilă de pământ este amplasată la circa 3 km nord de vatra localității şi la aproximativ 1,5 km vest de vatra comunei Lovrin, în imediata vecinătate a şoselei Timişoara – Sânnicolau Mare, în dreapta acesteia. Ea are diametrul de circa 40 m şi înălțimea de 3,5 m. La poala movilei s-a descoperit un fragment ceramic Basarabi.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 135-136; *Gumă 1993*, p. 213, 290.

2. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localității se află o aşezare daco-romană descoperită în anul 1966.
Bibliografie: *Bejan 1995-1996*, p. 128; *Benea 1996b*, p. 260-261; *Mare 2004*, p. 178.

3. Movile de pământ.
a) La 5 km NV de vatra satului, în apropierea unirii drumului de legătură ce vine dinspre Lovrin cu drumul ce urcă spre nord de la Comloşu Mare spre Sânnicolau Mare, pe malul din dreapta al *Pârâului Giuroşin*, la hotarul cu Vizejdia şi Tomnatic, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 134-135.
b) Punctul *Capela Kavaria*.
Movila de pământ este amplasată la circa 1,5 km NV de sat, în dreapta căii ferate Lovrin – Nerău şi în stânga drumului dintre Gottlob – Tomnatic.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 135.
c) La 2,5 km sud de comună, lângă drumul de legătură dintre Gottlob şi Grabaț, la hotarul dintre cele două localități, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 136.

4. Descoperiri monetare.
a) În anul 1924 s-a descoperit un *follis* de la Iustin II.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 178.

¤

276. Grabaț (comuna Lenauheim, județul Timiş)[270]

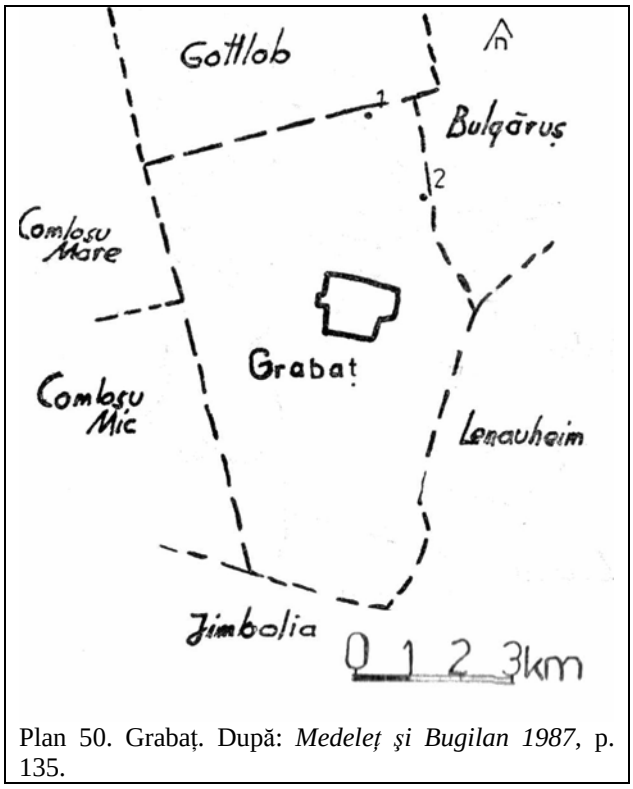

Plan 50. Grabaț. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 135.

1. Movile de pământ.
a) La circa 3,2 km nord de vatra satului, la hotarul cu satul Gottlob, în dreapta drumului Grabaț – Gottlob şi la 1,5 km est de movila numărul 4 de la Gottlob, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 136.
b) La circa 1,9 km NE de vatra satului, pe hotarul cadastral cu satul Bulgăruş, în stânga drumului de legătură Grabaț – Bulgăruş, se află o movilă de pământ.

[269] *Luca 2005*, p. 184.

[270] *Luca 2005*, p. 185.

Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 136.
c) La circa 3,2 km nord de vatra satului, la hotarul cu satul Gottlob, în dreapta drumului Grabaț – Gottlob și la 1,5 km est de movila numărul 4 de la Gottlob, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 136.
d) La circa 1,9 km NE de vatra satului, pe hotarul cadastral cu satul Bulgăruș, în stânga drumului de legătură Grabaț – Bulgăruș, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 136.

2. Descoperiri monetare.
a) În localitate s-a descoperit un denar republican roman emis de C. Maianius.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 262-263.

¤

277. Grădinari (comună, județul Caraș-Severin)[271]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Obroace, Hârboace* sau *Dealul Albului*.
Se află pe latura de sud a punctului *Sălişte*, la poalele *Dealului Albului*, în hotarul cu satul Greoni (secolele III-IV d.Chr.).
Pe o terasă deasupra punctului cu acest nume se află o așezare hallstattiană aparținând culturii Basarabi.
Bibliografie: *Popescu D. 1965*, p. 482; *Petrovszky 1975*, p. 378; *Gumă 1983*, p. 69; *1993*, p. 213, 290; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 134; *Bozu 1990*, p. 147; *Benea 1996b*, p. 144, 261-262; *Bejan 1999-2000*, p. 522-523; *2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 178-179.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Sălişte*.
În hotarul localității, în lunca joasă a râului Caraș, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Aici au fost cercetate mai multe locuințe, cuptoare și alte complexe gospodărești romane.
Aici s-au descoperit și numeroase monede.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 155; *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 144-145, 261; *Benea și Bejan 1989-1993*, p. 134; *Bozu 1990*; *1995*; *1996*; *Bălănescu 1990*, p. 188; *Medeleț 1994a*, p. 263; *Mare 1997*, p. 113-114; *2004*, p. 38-39; *Bordea și Mitrea 1990*, p. 304; *1991*, p. 221; *Bordea 1996-1998*, p. 441; *Țeicu 1998*, p. 54; *Bejan 1999-2000*, p. 522-523; *2004*, p. 380; *Geangu 2001*, p. 172; *Mare 2004*, p. 178-179.

b) În jurul ruinelor vechii mănăstiri s-au descoperit fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 179.

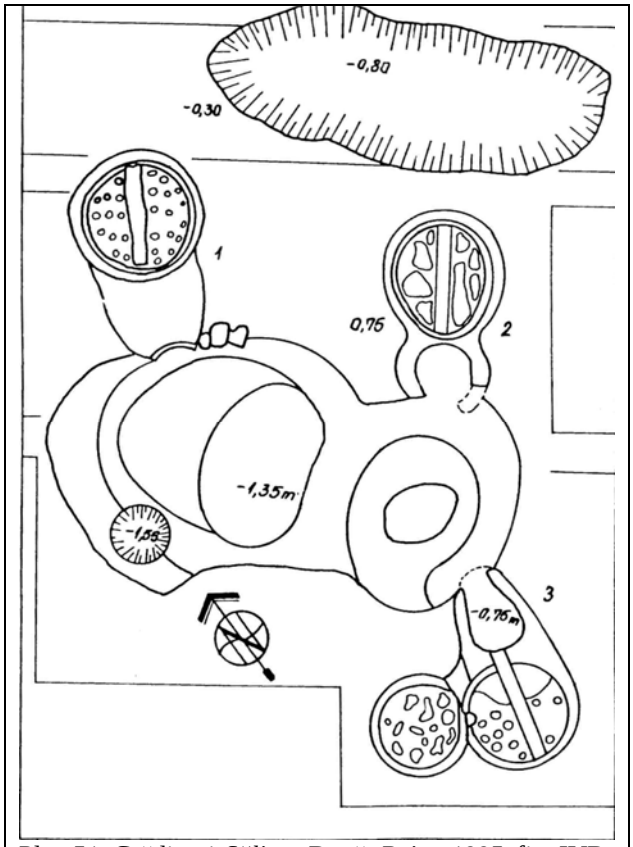

Plan 51. Grădinari-*Sălişte*. După: *Bejan 1995*, fig. IVB.

¤

278. Grăniceri (comuna Giera, județul Timiș)[272]

1. Vestigii daco-romane.
a) În fața vechiului punct de vamă, pe un promontoriu, s-au descoperit urmele unei întinse așezări daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 262; *Mare 2004*, p. 179.

2. Movile de pământ.
a) Punctele *Hunca Cimitir, Hunca Cruce, Hunca Deal, Hunca Observator* și *Hunca Păr*.
Toate aceste microtoponime se află în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 136.

3. Descoperiri monetare.
a) Aici s-a descoperit o monedă din bronz databilă în secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Șeptilici 2002-2003*, p. 300.

¤

[271] *Luca 2004*, p. 77; *2004a*, p. 83; *2005*, p. 185-186.

[272] *Luca 2005*, p. 186.

279. Greoni (comuna Grădinari, județul Caraş-Severin)[273]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Pe *Valea Budovița*, un afluent al *Pârâului Lişava*, la circa 2 km vest de haltă, se observă un grup de 5-6 tumuli aplatizați, cu manta din bolovani de râu.
Tot aici s-a descoperit şi ceramică hallstattiană, dar şi fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr..
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 136-137; *Gumă 1993*, p. 290; *Mare 2004*, p. 179.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Valea Budovița* sau *Dubovița*.
În hotarul localității este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. şi monede de secol IV d.Chr.
Bibliografie: *Chirilă şi Gudea 1972*, p. 715; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256-257; *Bălănescu 1984*, p. 130; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 318; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 134; *Benea 1996b*, p. 261-262; *Mare 2004*, p. 179.

3. Vestigii prefeudale.
a) Urme de secolele VIII-IX / X d.Chr. s-au semnalat pe teritoriul localității.
Bibliografie: *Uzum 1981a*, p. 216, fig. 1; *Țeicu 1981*, p. 494; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Stanciu 2000*, p. 155; *Dulea 2001*, p. 234.

4. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localității, fără precizarea locului, s-au descoperit două monede romane imperiale de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 179.

¤

280. Groşi (comuna Margina, județul Timiş)

¤

281. Gruni (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

282. Gruni (comuna Belinț, județul Timiş)

¤

[273] *Luca 2004*, p. 78; *2004a*, p. 83-84; *2005*, p. 186-187.

H.

283. Hăuzeşti (comuna Fârdea, judeţul Timiş)

¤

284. Herendeşti (comuna Victor Vlad Delamarina, judeţul Timiş)[274]

1. Vestigii preistorice.
a) În sectorul nord-vestic al localităţii, spre hotarul satului Hodoş, a fost descoperită o aşezare hallstattiană.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 473; *Gumă 1993*, p. 290.

2. Vestigii medievale.
a) În hotarul de nord al satului, în lunca râului Cernobora, s-au descoperit fragmente ceramice medievale.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 472.

3. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomila*.
Pe unul dintre şesurile arabile din hotar se află acest microtoponimic.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 137.

¤

285. Herneacova (oraş Recaş)[275]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Cetate* sau *Cetatea Turcească*.
În hotarul localităţii, pe un bot de deal, la circa 3 km NNV de sat, care a fost fortificat cu trei şanţuri de apărare şi două valuri de pământ, s-a descoperit o aşezare hallstattiană. Fortificaţia se află lângă *Pârâul Bencec*.
Fortificaţia este hallstattiană. Aici se află şi o aşezare de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 374; *Morintz 1972*, p. 339; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193; *Gumă 1993*, p. 290; *Cedică şi Medeleţ 2002*; *Medeleţ et alii 2002-2003*; *Chiu 2003*; **** 2002-2003a*, p. 621.
b) Punctul *Între Salcâmi*.
Sondajul arheologic executat aici a dus la recunoaşterea unei mici fortificaţii din a doua perioadă a epocii fierului.
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 374; *Gumă 1993*, p. 290.

2. Vestigii daco-romane.
Punctul *Izvorul Rece*.
Pe drumul Herneacova – Ianova, la 250 m NV de locul cu numele de mai sus, în urma defrişării unei porţiuni de pădure, s-au descoperit urmele unei aşezări databile în secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 1981*, p. 157; *1981a*, p. 22; *Benea 1996b*, p. 262; *Mare 2004*, p. 179.

¤

286. Hezeriş (comuna Coşteiu, judeţul Timiş)

¤

287. Hisiaş (comuna Ghizela, judeţul Timiş)

¤

288. Hitiaş (comuna Racovița, judeţul Timiş)[276]

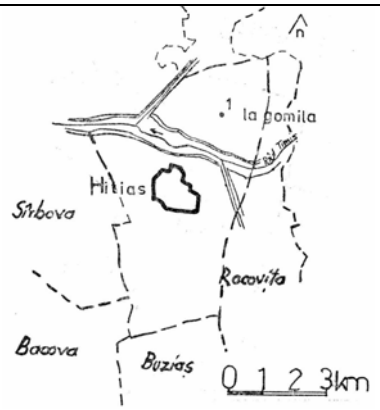

Plan 52. Hitiaş. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 136.

[274] *Luca 2005*, p. 188.
[275] *Ibidem.*, p. 188-189.
[276] *Ibidem.*, p. 189.

1. Movile de pământ.
a) Punctul *La Gomilă, Cenevâr, Comoara* sau *Grădişte*.
La circa 2,5 km NE de sat, peste Timiş, în partea din dreapta râului, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 137.

¤

289. Hodoni (comuna Satchinez, județul Timiş)[277]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Pocioroane*.
Aşezarea neolitică şi necropola medievală se află pe un promontoriu din dreapta drumului ce uneşte localitatea Hodoni cu Sânandrei, la circa 200 m SE de sat.
Aşezarea neolitică este locuită în vremea culturii Vinča, faza C şi în timpul culturii Tisa I.
Necropola medievală se încadrează în secolele X-XI d.Chr. (după autorii mai vechi între secolele XI-XII d.Chr.).
Bibliografie: *Lazarovici 1973*, p. 53; *1974*, p. 63; *1975*, p. 23; *1975a*, p. 7, 23; *1976*, p. 203; *1979b*, p. 199; *1987*; *Lazarovici şi Kalmar 1993*, p. 41; *Moga şi Radu 1977*; *Mărghitan 1979*, p. 57-58; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192; *Mărghitan 1985*, p. 69-72; *Bejan şi Benea 1985*, p. 187; *Draşovean 1991*, p. 209, 211; *1991a*; *1995*; *1996*, p. 110; *1996a*, p. 273, 275; *Comşa 1993*, p. 15; *Bejan şi Mare 1998*, p. 328; *Bejan 1995*, p. 117-119; *Rădulescu 1999-2001*, p. 62; *Marțiş 2001*, p. 74, 75; *Marțiş şi Popescu 2002-2003*; *Oța 2004*, p. 510; *Bochiş 2004*, p. 56.
b) Punctul *Pustă*.
În acest punct se află o aşezare fortificată din a doua jumătate a epocii bronzului şi o alta aparținând daco-romanilor de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 1980*; *1981*; *1981a*, p. 22-23; *1995*, p. 35-40; *1995a*; *1999-2000*, p. 523-525; *2004*, p. 380, 381-382; *Bejan et alii 1997a*; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194; *Bejan şi Benea 1983a*; *1985*; *1996b*, p. 262-263; *Sânpetru 1992*, p. 136; *Mare 1997*, p. 114-115; *2004*, p. 37, 179-180; *Geangu 2001*, p. 169.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Valea Gura Tomaşului*.
Situl arheologic se află la circa 1,5 km vest de vatra satului, pe versantul din dreapta văii, pe o terasă înaltă. Materialele arheologice recoltate aparțin secolelor II.IV d.Chr.
Bibliografie: *Geangu 2001*, p. 171-172.

[277] *Ibidem.*, p. 189-190.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Curtea Domnească*.
În acest punct din hotarul localității se află urme din secolele XVII-XVIII.
Bibliografie: *Bejan şi Benea 1985*, p. 187; *Bejan 1995*, p. 117.

¤

290. Hodoş (comuna Darova, județul Timiş)[278]

1. Vestigii daco-romane.
a) În colțul de NV al satului, pe o terasă aflată la 800 m sud de şoseaua Buziaş – Lugoj, în grădini şi pe un teren agricol din spatele lor, s-au descoperit fragmente ceramice de secolele VII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 180.

¤

291. Homojdia (comuna Curtea, județul Timiş)[279]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Ivănanțu* sau *Dealu-Ivănanțu*.
În hotarul aşezării, pe *Dealul Ivănanțului*, la circa 100 m distanță de cursul de apă local, între râu şi pădure, s-a cercetat o aşezare neolitică aparținând culturii Vinča.
Bibliografie: *Popescu D. 1970a*, p. 433; *Lazarovici 1975*, p. 17; *1975a*, p. 7, 17; *1976*, p. 203; *1977*, p. 22, 27; *1979b*, p. 199; *Lazarovici şi Stratan 1973*; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192; *Draşovean 1996*, p. 110.

¤

292. Honorici (comuna Victor Vlad Delamarina, județul Timiş)[280]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Cremenitor*.
În hotarul localității, pe *Pârâul Lupoaie*, se află o aşezare neolitică târzie.
Bibliografie: *Lazarovici 1973*, p. 53; *1975a*, p. 17; *1979b*, p. 199; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192; *Draşovean 1996*, p. 111.

¤

293. Hora Mare (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

[278] *Ibidem.*, p. 190.
[279] *Ibidem.*, p. 190-191.
[280] *Ibidem.*, p. 191.

¤

294. Hora Mică (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

295. Hunedoara Timişană (comuna Şagu, județul Arad)

¤

I.

296. Iabalcea (comuna Caraşova, judeţul Caraş-Severin)[281]

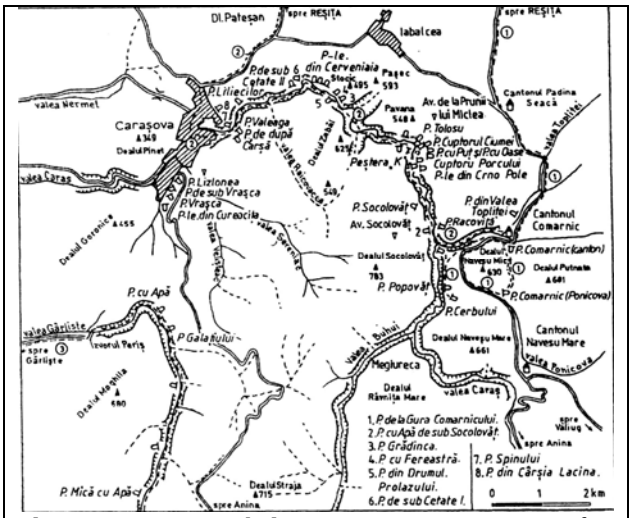

Plan 53. Caraşova. Iabalcea. După: *Păunescu 2001*, fig. 25.

1. Peşteri cu urme de locuire.

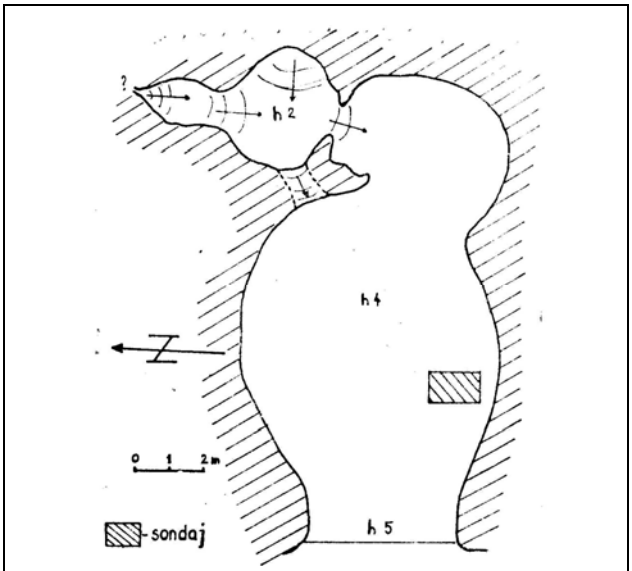

Plan 54. Peştera cu Oase. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 4.

a) *Peştera cu Oase*.

Peştera se află pe versantul din dreapta văii, în *sectorul Comarnic – Ţolosu*.

Materialele arheologice recoltate se pot încadra în cultura Coţofeni, Hallstatt şi perioada medievală.

Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 236-237; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Gumă 1993*, p. 297; *Petrescu 2000a*, p. 30; *2004*, p. 28; *Boroneanţ 2000*, p. 30-31.

b) *Peştera cu Puţ*.

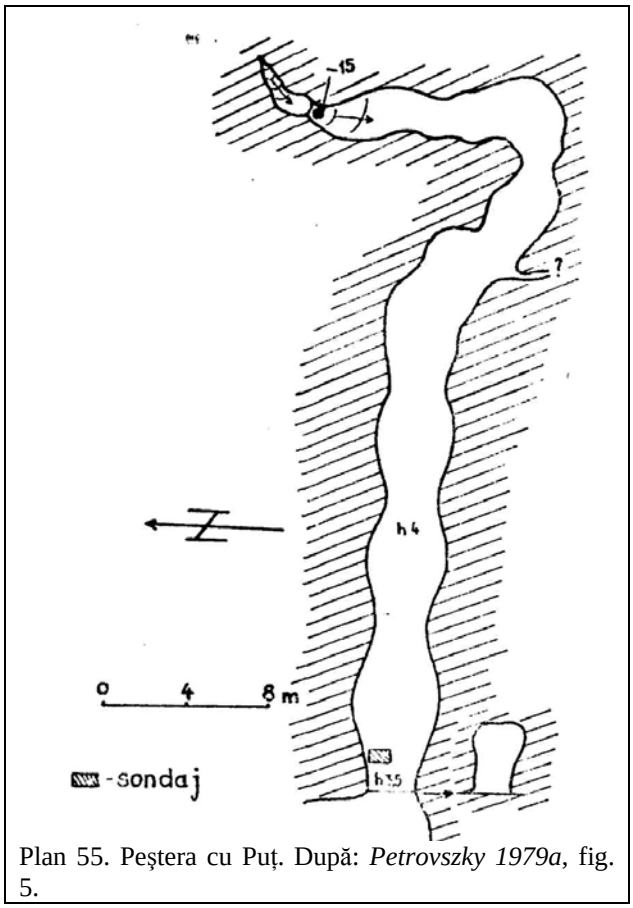

Plan 55. Peştera cu Puţ. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 5.

Peştera se află pe versantul din dreapta văii, în *sectorul Comarnic – Ţolosu*.

Materialele arheologice recoltate se pot încadra în perioada medievală (secolul VIII d.Chr.).

Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 237-238; *Boroneanţ 2000*, p. 31; *Dulea 2001*, p. 238; *Petrescu 2004*, p. 31; *Mare 2004*, p. 180.

[281] *Luca 2004*, p. 80-81; *2004a*, p. 84-85; *2005*, p. 192-193.

c) *Peştera Cuptorul Ciumei*.

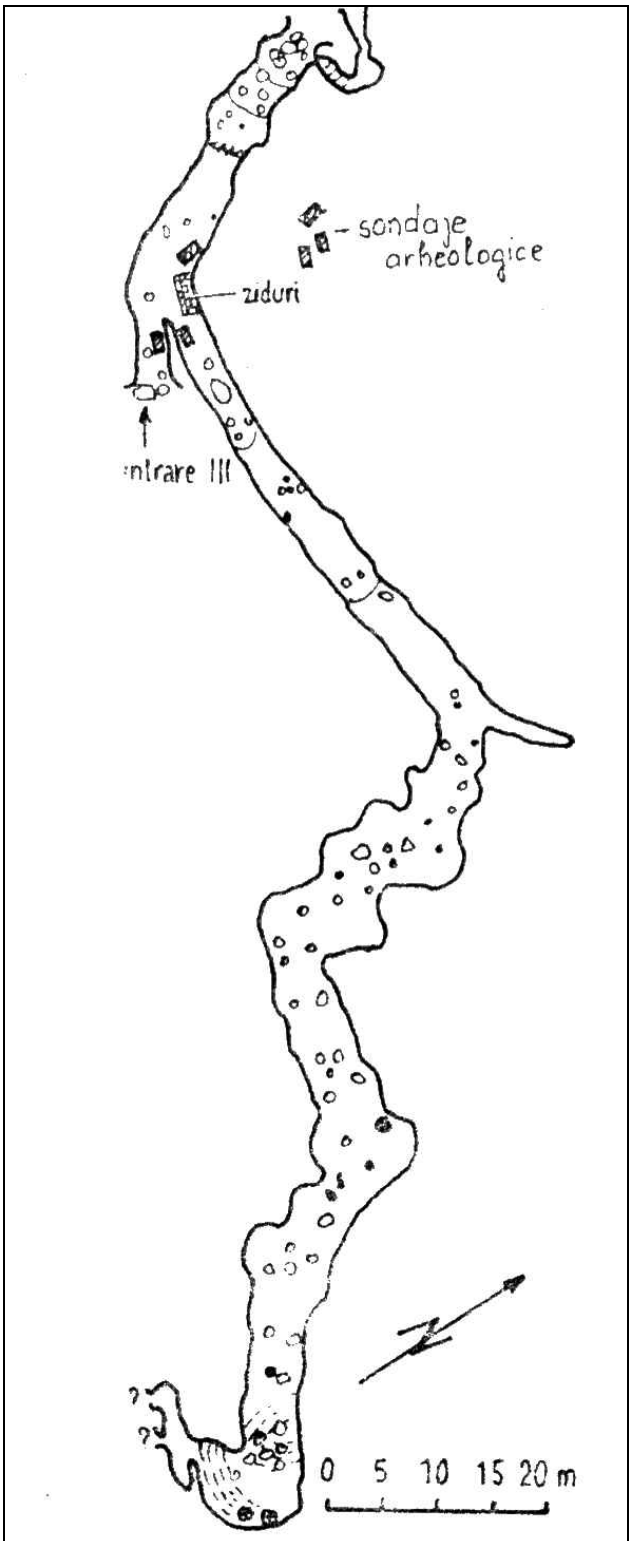

Plan 56. Peştera Cuptorul Ciumei. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 8.

Peştera se află pe versantul din dreapta văii, în *sectorul Comarnic – Ţolosu*.
Materialele arheologice recoltate se pot încadra în perioada medievală târzie.

Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 243-244; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Boroneanţ 2000*, p. 31; *Petrescu 2004*, p. 18.

d) *Peştera de sub Pietrele Albe*.

Peştera se află pe versantul din dreapta văii, în *sectorul Comarnic – Ţolosu*.
Materialele arheologice recoltate nu sunt definite.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 2000a*, p. 31; *Boroneanţ 2000*, p. 31.

e) *Peştera Hotel Grotă*.

Peştera se află pe versantul din stânga a Cheilor Caraşului, *Şipotul Socolovăţ*, *Dealul Jabălul Mare*.
Materialele arheologice recoltate se pot încadra în perioada medievală.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Boroneanţ 2000*, p. 31-32; *Petrescu 2004*, p. 25.

f) *Peştera Omului*.

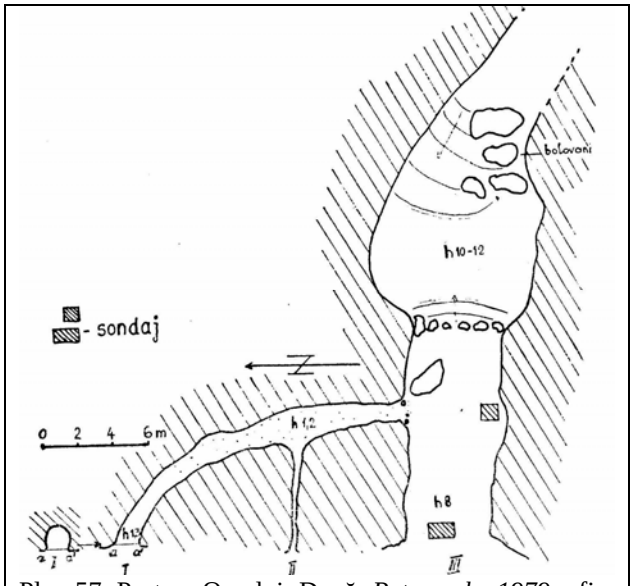

Plan 57. Peştera Omului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 6.

Peştera se află pe versantul din dreapta a *Cheilor Caraşului*.
Materialele arheologice recoltate se pot încadra în cultura Coţofeni, perioada dacică şi cea medievală.
Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 238-240; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Boroneanţ 2000*, p. 32; *Petrescu 1997*, p. 34; *2000a*, p. 31; *2004*, p. 29; *Petrescu şi Popescu 2000*, p. 207-208.

g) *Peştera Racoviţă*.

Peştera se află pe versantul din dreapta văii, în dreptul *Peşterii Socolovăţ*, la 600 m de confluenţa *Cheilor Comarnicului* cu Caraşul.
Materialele arheologice recoltate se pot încadra în perioada dacică şi în cea medievală.
Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 233-234; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 1997*, p. 32;

2000a, p. 31-32; *2004*, p. 31; *Boroneanț 2000*, p. 32.

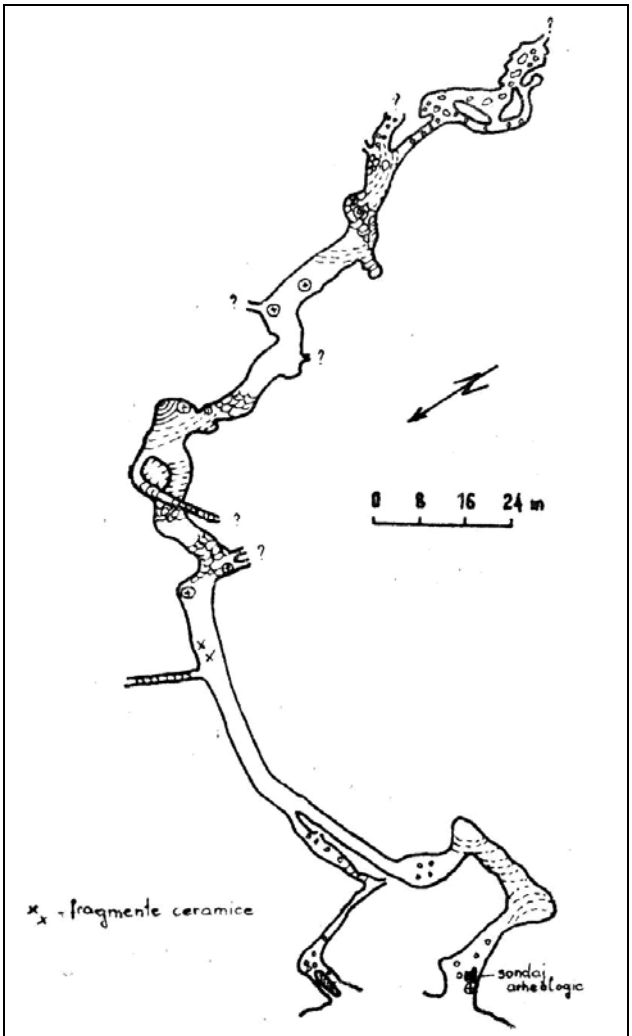

Plan 58. Peștera Racoviță. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 2.

h) *Peştera Ţapului*.

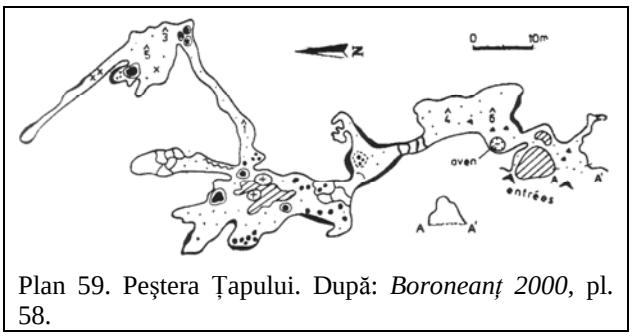

Plan 59. Peștera Țapului. După: *Boroneanț 2000*, pl. 58.

Peştera se află pe versantul din dreapta a *Cheilor Caraşului*.
Materialele arheologice recoltate se pot încadra în neolitic, cultura Coțofeni, perioada dacică şi cea medievală.
Aici s-ar afla şi un sanctuar dacic.
Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 240, 242; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Rustoiu 1993a*, p. 139; *Petrescu 1997*, p. 32-33; *2000a*, p. 33-34; *2004*, p. 34; *Petrescu şi Popescu 2000*, p. 207, 208-209; *Boroneanț 2000*, p. 32.
i) *Peştera Ibex*.
Peştera se află la 200 m în aval de *Peştera Ţapului*.
Nu s-au găsit urme arheologice la suprafață.
Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 242-243.

¤

297. Iablanița (comună, județul Caraş-Severin)[282]

1. Vestigii preistorice.
a) Într-un loc neidentificat din hotarul satului a apărut o secure din piatră şlefuită.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 437.
b) Depozite de bronzuri.
În anul 1882 s-a descoperit un depozit de bronzuri (*Iablanița I*).
Bibliografie: *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 148; *Petrovszky 1977*, p. 437; *Săcărin 1979a*, p. 114; *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gumă 1993*, p. 253, 290.

2. Descoperiri de epocă romană.
a) Într-o colecție particulară din localitate se află degetul unei statui imperiale de bronz.
Bibliografie: *Pop 1978*, p. 142.
b) În colecția lui I. Ionescu se află două obiecte din bronz aparținând perioadei romane.
Bibliografie: *Lalescu şi Timoc 1999-2001*.

3. Mine şi cariere.
a) Cariera Iablanița.
Aceasta a fost exploatată în epoca romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 104; *Boroneanț 2000*, p. 134.

¤

298. Iam (comuna Berlişte, județul Caraş-Severin)[283]

1. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
De aici provine un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}).
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 207; *Gumă 1993*, p. 254, 290.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Prigor*.

[282] *Luca 2004*, p. 81; *2004a*, p. 86; *2005*, p. 193-194.
[283] *Luca 2004*, p. 81-82; *2004a*, p. 86-87; *2005*, p. 194-195.

În acest punct s-au descoperit fragmente ceramice hallstattiene (cultura Basarabi) şi din secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 442; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 137; *Benea 1996b*, p. 263; *Gumă 1993*, p. 213, 290; *Mare 2004*, p. 180.
b) Punctul *Sat Bătrân* sau *La Castel*.
La sud de sat a fost identificată vatra unei aşezări medievale (secolele VIII-IX d.Chr.).
Cu ocazia săpăturilor sistematice s-au descoperit morminte de incineraţie hallstattiene şi fragmente ceramice din epoca bronzului
Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 338; *Radu şi Ţeicu 2003a*, p. 145-146; *Dulea 2001*, p. 234; *Mare 2004*, p. 180.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Staţia CFR*.
La marginea satului, în apropierea staţiei CFR, sunt semnalate urme de locuire din secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 338; *Benea 1996b*, p. 263.

4. Descoperiri monetare.
a) Descoperiri mai vechi amintesc monede romane în vatra satului.
Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 338; *Bordea şi Mitrea 1991*, p. 222; *Mare 2004*, p. 180.

¤

299. Ianova (comuna Remetea Mare, judeţul Timiş)[284]

1. Descoperiri monetare.
a) O monedă de bronz emisă de Nero a fost descoperită la marginea satului.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 263.

¤

300. Iaz (comuna Obreja, judeţul Caraş-Severin)[285]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Dâmb*.
Punctul este situat pe marginea terasei a doua a Timişului, în locul în care ea coteşte spre est, formând intrarea în *Valea Bistrei*.
Materialele arheologice recoltate de aici aparţin epocii neolitice (cultura Starčevo-Criş), eneoliticului (cultura Coţofeni), epocii bronzului (bronz timpuriu, grupul cultural Balta Sărată), hallstattiene (cultura Basarabi), dacice şi romane.
Aici s-a descoperit restul unui mormânt Hallstattian de femeie în care erau mai multe obiecte şi podoabe din bronz (Ha B_3-C_1).

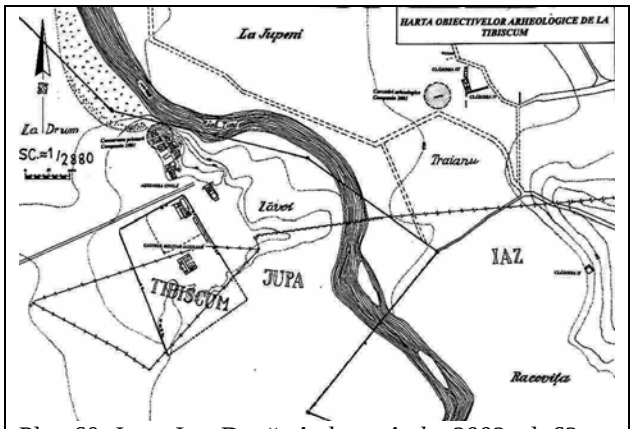

Plan 60. Jupa. Iaz. După: *Ardeţ et Ardeţ 2002*, pl. 62.

Aici se află cimitirul municipiului roman *Tibiscum*.
Pe aceeaşi terasă se observă şi urmele drumului roman imperial.
Mormintele romane sunt de mai multe tipuri:
Inhumaţia. Mormintele de înhumaţi sunt tumulare. Mantaua acestora are dimensiuni variabile. Diametrul este între 8 şi 16 m şi înălţimea între 0,30 şi 1,50 m. Se pot observa peste 30 de astfel de movile.
Tumulii pot fi de trei feluri: morminte fără vreo amenajare specială, păstrându-se doar inventarul, mormintele din cărămidă, în formă de cutie şi mormântul construit din lespezi de piatră.
Incineraţia. Toate mormintele de incineraţie sunt plane.
Acestea sunt de trei feluri: mormintele într-o groapă neamenajată, în care s-a depus cenuşa mortului şi ofrandele; mormintele într-o groapă ovală, albiată, cu pereţii arşi la roşu şi mormintele în cutie (cistă).
Toate mormintele au direcţie E-V şi se datează în secolele II-III d.Chr.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 437-438; *1979*; *1979a*; *Petrovszky şi Cădariu 1979*, p. 39-41; *Petrovszky şi Gumă 1979*, p. 58-61; *Lazarovici 1979b*, p. 200; *Mărghitan 1980*, p. 74; *Lazarovici et alii 1991*, p. 85-86; *Gumă 1983*, p. 69; *1990*; *1993*, p. 213, 290; *Benea şi Bona 1994*, p. 13, 14; *Bona şi Rogozea 1985*, p. 155-156; *1994*, p. 181; *1998*, p. 183; *Kalmar 1986-1987*, p. 41; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 137; *Popescu 1988*; *Gogâltan 1993b*, p. 62; *1995a*, p. 60; *2004*, p. 101; *Ardeţ 1993a*, p. 340; *2003*; *Rogozea 1995a*; **** 1996*, p. 248; *Ciugudean 2000*, p. 73.

[284] *Luca 2005*, p. 195.
[285] *Luca 2004*, p. 82-83; *2004a*, p. 87-89; *2005*, p. 195-197.

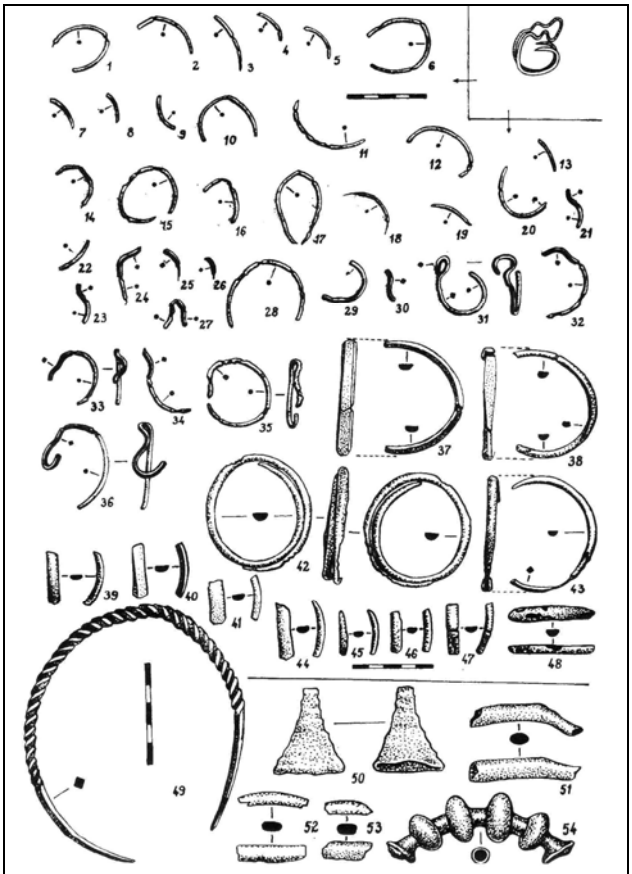

Fig. 18. Iaz. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. LXI.

b) Punctul *Şuşara* sau *Rovină*.
Punctul se află în continuarea terasei *Dâmb*, în apropierea oraşului Caransebeş.
Aici se află o necropolă tumulară de incinerație.
Aici s-a identificat şi o *villa suburbana*.
Bibliografie: *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 137; *Gumă şi Popescu 1995*; *Petrescu 2001a*, p. 103; *Petrescu şi Cedică 2002*, p. 156-157; *2004*; **** 1982*, p. 325.
c) Punctul *Sat Bătrân Mare, Traianu* sau *Troian*. Oraşul roman.
Ruinele acestuia, aflate la nord de punctul *Dâmb*, se întind pe o mare suprafață (aproximativ 30 ha) la vărsarea Bistrei în Timiş.
Între urmele arheologice din acest punct amintim şi materiale ceramice aparținând culturii Coțofeni.
Aici au fost cercetate o lungă serie de construcții precum şi drumul roman.
În zonă s-a cercetat un templu roman dedicat lui Apollo, datat în secolul III d.Chr. Templul s-a construit peste un complex arheologic dacic (necropolă) de secolele IV-III î.Chr.
Aici sunt şi urme de locuire romană târzie.
De aici provin mai multe monede romane.
După unele opinii aici ar fi existat un *castellum* de 60 / 60 m încă din vremea războaielor daco-romane transformat, mai apoi, într-un castru de pământ, mai apoi de piatră, cu dimensiunile de 110 / 101 m.
În zonă se află, după toate probabilitățile, şi un amfiteatru roman.
Bibliografie: *Gudea 1971*, p. 140-142; *Groza şi Wollmann 1976*, p. 166, 168; *Petrovszky 1979*, p. 201; *Bona et alii 1985-1986*, p. 537-538; *Bona şi Rogozea 1985*, p. 156-157; *1985-1986*; *Rogozea şi Bona 1996*; *Piso şi Rogozea 1985*; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 137; *Benea 1996b*, p. 268; *Alicu 2000*; *2002*, p. 212, 217-218; *Ardeț 2003*; *Ardeț şi Ardeț 1995*; *1997*; *1998*; *2000*; *2001*; *2002*; *2002-2003*; *2003*; *2004*, p. 38-54, 65-72; *Micle 2002*; *Mare 2004*, p. 184.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Țigănaşi*.
Din acest punct provin fragmente ceramice aparținând grupului cultural Balta Sărată.
Bibliografie: *Gumă 1997*, p. 15; *Rogozea 1998*, p. 183.
b) Punctul *Stația de transformare*.
Pe partea din stânga drumului dinspre Caransebeş s-au recoltat fragmente ceramice hallstattiene.
Bibliografie: **** 1982*, p. 325.
c) Lângă grajdurile CAP Iaz au fost identificate fragmente ceramice neolitice.
Bibliografie: **** 1988*, p. 269.

3. Movile de pământ.
a) În hotarul satului, către Obreja, s-a semnalat microtoponimul *Gomilă*.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 137.

4. Vestigii dacice.
a) Ovidiu Bozu amintește aici o aşezare dacică.
Bibliografie: *Bozu 2000*, p. 154.

5. Vestigii daco-romane.
a) În apropiere de punctul *Dâmb* s-au descoperit morminte romane. Se pare că este vorba despre a doua necropolă romană a *Tibiscumului*.
Bibliografie: **** 1982*, p. 325.

6. Vestigii medievale.
a) Punctul *La Capelă*.
Materiale arheologice medievale.
Bibliografie: **** 1988*, p. 270.
b) Punctul *Iepura*.
Aici s-ar afla vatra vechiului sat Iaz.
Bibliografie: **** 1988*, p. 270.

¤

301. Icloda (comuna Sacoşu Turcesc, județul Timiş)[286]

[286] *Luca 2005*, p. 198.

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *La Gomilă* sau *Petruloc*.
La hotarul dintre Icloda şi Unip, la circa 2,5 km NV de sat, pe malul Pogănişului Sec, la suprafaţa solului, se află fragmente de cărămidă, mortar şi ceramică.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 137.

¤

302. Ictar-Budinţi (comuna Topolovăţu Mare, judeţul Timiş)[287]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Pe islazul comunal din hotarul de NE al satului au fost identificate urme de locuire din epoca bronzului, cultura Vatina (în acest nivel s-a descoperit şi un tipar de celt realizat din piatră), precum şi materiale ceramice hallstattiene, dacice şi medievale timpurii.
Bibliografie: *Popescu D. 1967a*, p. 360; *Moroz-Pop 1983a*, p. 471, 473; *Petrescu 1986*; *Gumă 1993*, p. 212, 286, 290; *Rogozea 1995a*, p. 81 şi urm.; *1998*, p. 185; *Mare 2004*, p. 162, 180.

2. Vestigii medievale.
a) Punctul *La Cetate*.
Punctul este situat pe terasa superioară a râului Timiş. Aici s-au descoperit urme de construcţii şi materiale ceramice medievale timpurii.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 471; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Mare 2004*, p. 180.

3. Descoperiri monetare.
a) O tetradrahmă de tip Filip II s-a descoperit în hotarul localităţii.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 263.

¤

303. Iecea Mare (comuna Cărpiniş, judeţul Timiş)[288]

1. Vestigii daco-romane.
a) La 500 m sud de şoseaua Iecea Mare – Iecea Mică, s-a descoperit o întinsă aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 264; *Mare 2004*, p. 180-181.
b) La al 12-lea stâlp de înaltă tensiune de la ieşirea din Iecea mare, în partea din stânga drumului.

[287] *Ibidem*.
[288] *Ibidem.*, p. 198-199.

Tot aici s-au descoperit şi fragmente ceramice de secolele VIII-X d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 264; *Mare 2004*, p. 181.

2. Movile de pământ.
a) La aproximativ 2 km nord de vatra satului, în apropierea hotarului cadastral cu Şandra, în stânga drumului de legătură Iecea Mare – Biled, se află o movilă de pământ, bine reliefată, cu diametrul de circa 30-35 m şi înălţimea de 2-2,5 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 137.

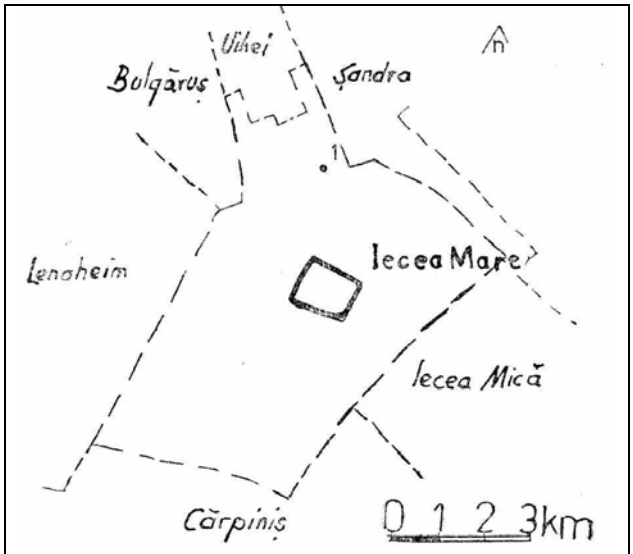

Plan 61. Iecea Mare. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 138 sus.

¤

304. Iecea Mică (comuna Cărpiniş, judeţul Timiş)[289]

1. Vestigii daco-romane.
a) La ieşirea din Iecea Mică spre est, la aproximativ 500 m, în dreptul sondei nr. 35, au fost descoperite urmele unei aşezări daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 264; *Mare 2004*, p. 181.
b) Punctul *Raspas*.
Pe un promontoriu uşor înălţat faţă de restul terenului, cu un diametru de 250 m, au apărut urmele unor locuinţe daco-romane.
Bibliografie: *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 52; *Benea 1996b*, p. 265; *Micle 2001*, p. 131; *Mare 2004*, p. 181.

2. Vestigii prefeudale.
a) La circa 500 m nord de sonda 30, în apropiere de şoseaua spre Biled, au fost descoperite

[289] *Ibidem.*, p. 199-200.

fragmente ceramice databile între secolele VIII-XI d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 181.

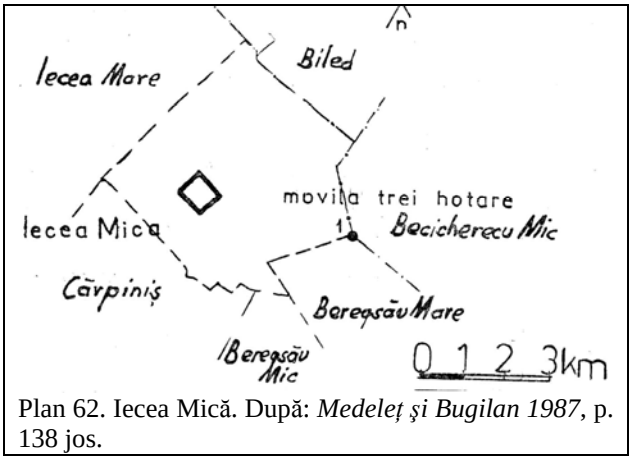

Plan 62. Iecea Mică. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 138 jos.

3. Movile de pământ.
a) Punctul *Dreihotarhügel* sau *Movila Trei Hotare*.
La aproximativ 3 km SE de vatra satului, în dreapta drumului de legătură Iecea Mare – Becicherecu Mic, la intersecția hotarelor cadastrale ale satelor Iecea Mică, Beregsău Mare și Becicherecu Mic, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 80 m, înaltă de aproximativ 5 m, de la suprafața căreia a fost recoltată un mic răzuitor din silex cafeniu. Movila este amplasată pe malul unuia dintre malurile moarte ale vechiului curs al Apei Mari.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 137, 139.

4. Descoperiri monetare.
a) În hotarul satului, la 500 m spre est, s-a descoperit o monedă de bronz de la Constans.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 179.
b) La circa 2 km NE față de primul punct s-a descoperit o monedă din bronz de la Valentinianus I.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 179.

¤

305. Iertof (comuna Vrani, județul Caraș-Severin)[290]

1. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localității, în *Lunca Vicinicului*, la intrarea în sat dinspre Vrăniuț, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 343; *Benea 1996b*, p. 265; *Mare 2004*, p. 181.

[290] *Luca 2004*, p. 83; *2004a*, p. 89; *2005*, p. 200.

b) Punctul *dealul Viilor*.
În acest punct s-au descoperit fragmente ceramice din secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 181.

¤

306. Ierșnic (comuna Ohaba Lungă)[291]

1. Vestigii medievale.
a) Punctul *Dealu Morminților* sau *Dealu Dombu*.
Aceste microtoponime se găsesc în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 139.

¤

307. Ieșelnița (comună, județul Mehedinți)[292]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Pe *Valea Mala*, la SV de sat, erau cunoscute mai multe movile (peste 20) cu mantaua formată din bolovani de râu. Monumentele aparțin culturii Basarabi și finalului primei vârste a fierului, mormintele fiind de incinerație.
Tot în acest perimetru se află și locuințe de secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Popescu D. 1968*, p. 698; *1970*, p. 519-520; *1970a*, p. 461; *Lazarovici 1977b*, p. 17; *Uzum 1980*, p. 128; *Mărghitan 1980*, p. 79; *1985*, p. 72-73; *Bejan 1985-1986*, p. 231; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 139; *Gumă 1993*, p. 213, 290, 294; *Drăgoescu 1995*, p. 331-332; *Crăciunescu 1995*, p. 141; *2003*, p. 277; *Mare 2004*, p. 181; **** 1996*, p. 249-250.

2. Vestigii preistorice.
a) De pe teritoriul localității provin fragmente ceramice Coțofeni.
Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 398.
b) În perimetrul localității este amintită o locuire Vatina.
Bibliografie: *Lazarovici 1977b*, p. 15.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Din perimetrul localității provin urme romane.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 107.

4. Vestigii prefeudale.
a) În hotarul localității se semnalează existența unei așezări de secolele VIII-IX d.Chr.

[291] *Luca 2005*, p. 200.
[292] *Ibidem.*, p. 200-201.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 203; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Stanciu 2000*, p. 155; *Dulea 2001*, p. 234.

5. Vestigii medievale.
a) În localitate s-au descoperit fragmente de căldări din lut medievale timpurii.
Bibliografie: *Oța 2004*, p. 511.

6. Cariere şi mine.
a) *Cariera Mraconia*.
Aceasta este poziționată în Munții Almăjului, Valea Dunării, afluentul *Mraconia*. Cariera de calcar a fost exploatată în epoca medievală şi modernă.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 143-144.

¤

308. Igriş (comuna Sânpetru Mare, județul Timiş)[293]

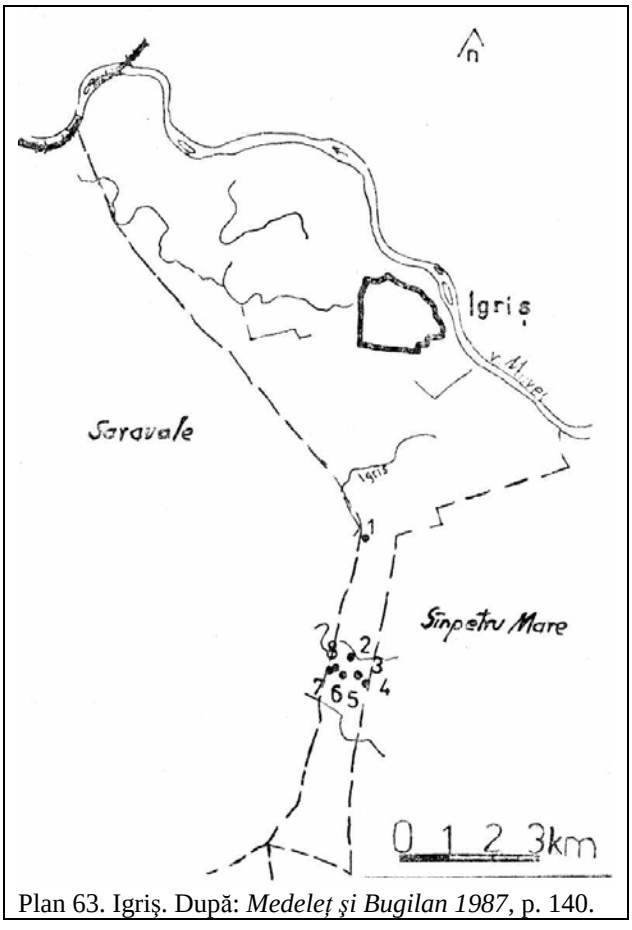

Plan 63. Igriş. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 140.

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-a descoperit o aşezare şi un **depozit de bronzuri** hallstattiene, seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}).

Bibliografie: *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 98, 252-253; *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Gumă 1993*, p. 254, 290.

2. Movile de pământ.
a) La 4,1 km SV de sat şi la 2 km est de Saravale, pe malul *Pârâului Igriş*, se află o movilă de pământ amplasată în hotarul cadastral dintre Saravale şi Igriş.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 139.
b) La aproximativ 7 km sud de sat, de o parte şi de alta a căii ferate Periam – Dudeştii Vechi, se conturează 7 movile de pământ, cu diametrele cuprinse între 20 şi 35 m şi înălțimea variind de la 2 la 4 m. Acestea, împreună cu trei movile din hotarul satului Saravale şi cu şase movile din hotarul localității Sânpetru Mare formează un câmp compact de construcții funerare, între două meandre ale *Pârâului Aranca*.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 139.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Sălişte*.
La jumătatea distanței între Cenad şi Igriş se văd la suprafața solului urmele ruinate ale unei biserici medievale romanice (Kemenche) amintită documentar din secolul al XIII-lea d.Chr.
Aici a funcționat o mănăstire benedictină încă, din secolul al XII-lea, cu hramul *Sfintei Maria*. În Igriş a funcționat, mai târziu, o abație cisterciană.
În jurul mănăstirii s-a dezvoltat o aşezare laică.
Bibliografie: *Matei 1973*, p. 311-312; *Săcară 1974*; *Rusu et alii 2000*, p. 153-154, 157.

4. Punctul *Câmpul lui Traian*.
a) În hotar s-a descoperit un tezaur de denari republicani romani.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 263.

¤

309. Ilidia (comuna Ciclova Română, județul Caraş-Severin)[294]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Tramnic* sau *Ogaşul cu Raci*.
Situl arheologic aparține culturii Coțofeni. Aşezarea se află la câteva sute înainte de intrarea în localitate dinspre Oravița, pe o terasa din stânga drumului. La baza sitului este un izvor.
Cercetările inițiale au vizat urmele de secolele III-IV d.Chr. din acest punct.

[293] *Ibidem.*, p. 201-202.

[294] *Luca 2004*, p. 83-85; *2004a*, p. 89-92; *2005*, p. 202-205.

Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 320, 333; *Luca 1996*; *Benea 1996b*, p. 266.

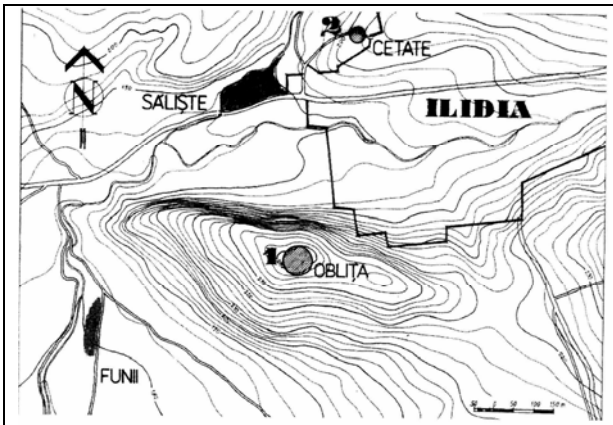

Plan 64. Ilidia. După: *Ţeicu 2003*, p. 16, fig. 1.

b) Punctul *Cetate*.

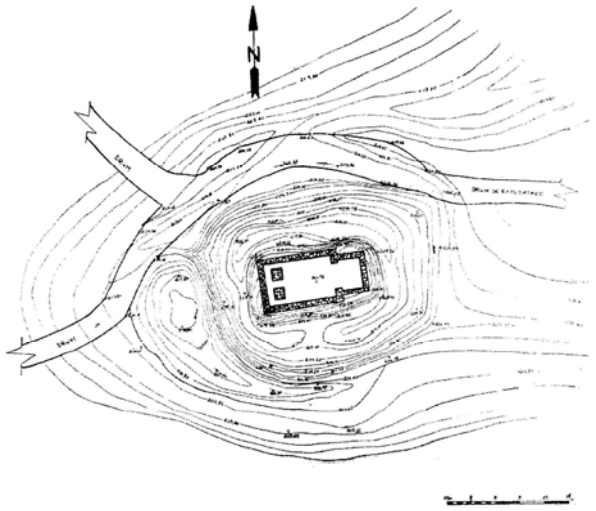

Plan 65. Ilidia-*Cetate*. După: *Ţeicu 1998*, fig. 56.

Urme materiale din secolele III-IV d.Chr. se află în acest loc.

În cimitirul aflat aici s-au descoperit urmele unei biserici din piatră de tip sală, cu altar pătrat, şi cu doi stâlpi aşezaţi în apropierea peretelui de vest al navei. Aceştia susţineau un cor sau un turn-clopotniţă deasupra tribunei. Aceasta a funcţionat după o biserică de lemn distrusă la 1241.

Cimitirul medieval din acest punct poate fi încadrat între secolele XII-XIV d.Chr.

Bibliografie: *Popescu D. 1970a*, p. 456; *Babeş 1971*, p. 375; *Matei 1973*, p.314-317; *Matei şi Iambor 1980*, p. 515; *Matei şi Uzum 1972*; *Uzum 1975*, p. 139; *1979b*; *Uzum şi Lazarovici 1971*; *Iambor 1980*, p. 171; *Bălănescu 1984*, p. 130; *Bălănescu şi Chirilă 1994-1995*, p. 276; *Mărghitan 1985*, p. 73-74; *Ţeicu 1987*, p. 320, 327, 333; *1993*, p. 237; *1998*, p. 92, 131, 175, 176-177; *Bejan 1995*, p. 139; *Benea 1996b*, p. 266; *Oţa 1998*, p. 116; *2000*, p. 283; *Rusu A.A. 1999*, p. 278; *Mare 2004*, p. 182.

c) Punctul *Obliţa* sau *La Scaun*.

Pe partea din dreapta satului Ilidia se ridică Dealul *Obliţa*.

Aici s-a cercetat, între anii 1969-1977, o biserică, de plan circular în exterior şi cvadrilobat în interior, şi alte construcţii medievale (un castel cnezial). Cercetările au continuat şi în anii următori.

Tot aici s-au descoperit şi urme hallstattiene (Ha A şi Basarabi).

La 1325 este pomenit *castellanus de Ilyed*, iar la 1363 *castrum Iliad*.

Aici se află şi o movilă.

Bibliografie: *Popescu D. 1970a*, p. 456; *Babeş 1971*, p. 375; *Stoia 1976*, p. 278; *Uzum 1979a*, p. 241; *1979b*; *1981a*, p. 216, fig. 1; *Uzum şi Lazarovici 1971*; *1977*; *Matei 1973*, p.317-319; *1979*, p. 262; *Matei şi Iambor 1980*, p. 515; *Petrovszky 1977*, p. 438; *Gumă 1983*, p. 69; *1993*, p. 213, 290; *Trâncă 1983*; *Bălănescu 1984*, p. 132; *Bălănescu şi Chirilă 1994-1995*, p. 276-277; *Mărghitan 1985*, p. 74, 76; *Bejan 1985-1986*, p. 231, 234; *1995*, p. 139; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 139; *Ţeicu 1987*, p. 320, 327-328; *1993*, p. 237-238; *1995*; *1996c*, p. 10; *1998*, p. 92, 132, 175-176, 200-202; *Rusu A.A. 1998*, p. 10; *1999*, p. 278.

d) Punctul *Sălişte* sau *Selişte*.

În *Lunca Vicinicului* (Râul Mare) s-a descoperit o aşezare medievală timpurie de secolele VIII-IX d.Chr.

Pe *Valea Vicinicului* se semnalează resturi de activitate metalurgică de secolele XI-XII d.Chr.

Bibliografie: *Uzum 1979a*, p. 241, 248; *Matei şi Iambor 1980*, p. 515; *Stoicovici 1981*, p. 175, 176, 178; *1983*, p. 240; *Trâncă 1983*; *Bălănescu 1984*, p. 133; *Bejan 1985-1986*, p. 231, 234; *1995*, p. 139; *Ţeicu 1987*, p. 320, 328; *1998*, p. 99; *2003b*, p. 10-13; *Dulea 2001*, p. 234; *Mare 2004*, p. 182.

e) Punctul *Funii* sau *La Funii*.

În acest punct s-a descoperit şi un complex de locuire aparţinând culturii Bodrogkeresztúr.

Aşezarea Basarabi se află pe terasa Vicinicului.

aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. se află în acelaşi loc (urme de practicare a metalurgiei fierului).

Tot aici s-a descoperit o necropolă medievală timpurie de secolele XI-XII d.Chr.

Pe o terasă apropiată punctului s-au descoperit fragmente ceramice de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Gumă 1983*, p. 69; *1993*, p. 213, 290; *Bălănescu 1983*, p. 237; *Trâncă 1983*; *Lazarovici 1985*; *Mărghitan 1985*, p. 73; *Bejan 1985-1986*, p. 231, 234; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Ţeicu 1987*, p. 320, 330, 333; *1998*, p. 99,

127; *1999-2000*, p. 457; *2003b*, p. 13-14; *Benea 1996b*, p. 266; *Luca 1998-2000*, p. 309; *Geangu 2001*, p. 172; *Dulea 2001*, p. 234; *Radu şi Ţeicu 2003c*, p. 314; *Mare 2004*, p. 182.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Căşile Codrenilor*.
Pe *Valea Mare*, pe poteca care taie cursul văii, în prundişul râuleţului, s-a descoperit un fragment ceramic monocrom, Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 200.

3. Movile de pământ.
a) Punctul *Scămnel*.
Aici se semnalează mai multe movile.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 140; *Lazarovici şi Kalmar 1994*, p. 18.

4. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Dealul Armenilor*.
În acest punct din hotarul localităţii s-au descoperit materiale ceramice din secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 137; *Benea 1996b*, p. 266; *Mare 2004*, p. 182.
b) Punctul *Moara Gherghinii*.
În acest punct din hotarul localităţii s-au descoperit materiale ceramice din secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256; *Bălănescu 1984*, p. 130; *Bălănescu şi Chirilă 1994-1995*, p. 275; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 137; *Benea 1996b*, p. 266; *Mare 2004*, p. 182.
c) Punctul *La Nuiele*.
În acest punct s-au descoperit materiale ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 2004*, p. 380.

5. Vestigii prefeudale.
a) Punctul *Vatra Satului*.
În localitate s-a descoperit ceramică de secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 234.
b) Punctul *Valea Măşcăşeniului*.
Urme de locuire databile între secolele VIII-IX d.Chr. se semnalează pe această vale.
Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 234; *Mare 2004*, p. 182.

6. Vestigii medievale.
a) *Stânca cu desene rupestre în culoare roşie de la Ilidia – Vicinic (Cleanţul lui Ion Sârbu)*.
La SV de vatra satului, într-o zonă cu izvoare, pe versantul din dreapta râului Vicinic, se află mai multe desene rupestre realizate cu culoare roşie. Datarea desenelor se face în secolele XI-XIV d.Chr.
Se aminteşte şi despre existenţa unei biserici medievale de secolele XIII-XIV d.Chr. pe *Dealul Albiţa*.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 113; *Ţeicu 1987*, p. 327.

7. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Cucuiova Mare*.
Pe deal s-a descoperit o monedă preromană.
Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *Medeleţ 1994a*, p. 263.
b) În anul 1879 s-a descoperit un denar imperial roman.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 263.

¤

310. Ilova (comuna Slatina-Timiş, judeţul Caraş-Severin)[295]

1. Vestigii preistorice.
a) La aproximativ 500-600 m sud de aşezarea de la *Gura Ilovei* se află o aşezare din epoca bronzului.
Bibliografie: *** *1982*, p. 327.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Şesul cu Spini* sau *Faţa Ilovei*.
Pe o terasă înaltă, în imediata vecinătate a căii ferate care leagă Băile Herculane de Caransebeş, la aproximativ 400 m vest de poalele *Dealului Faţa Ilovei*, s-a descoperit o aşezare aparţinând grupului cultural Balta Sărată şi culturii Basarabi.
Bibliografie: *Gumă 1983*, p. 69-70; *1993*, p. 214, 290; *Rogozea 1998*, p. 186; *** *1979*, p. 432.

¤

311. Ineleţ (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)[296]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera 2143 / a (Cheile Bobotului)*.
Peştera este situată la 150-200 m de borna km 14, spre Godeanu, la 20 m deasupra drumului spre Baia de Aramă.
Materialele arheologice recoltate aparţin paleoliticului superior şi epocii moderne.
Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 436; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Boroneanţ 2000*, p. 33.
b) *Peştera „La Găuri" (grota superioară)*.
Peştera este situată în *Valea La Comandă*.
Materialele arheologice culese de la suprafaţă aparţin culturii Coţofeni şi Vučedol.

[295] *Luca 2004*, p. 85; *2004a*, p. 92; *2005*, p. 205-206.
[296] *Luca 2004*, p. 85-86; *2004a*, p. 92-93; *2005*, p. 206.

Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 434-435; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 2000a*, p. 26; *Boroneanț 2000*, p. 33.

c) *Peştera Nr. 61, Peştera de la Colibituri (Peştera de la Steiul Roşu).*

Aceasta se află în zona Ineleț. Peştera este situată pe malul din stânga *Pârâului Iuta*, la confluența acestuia cu Cerna.

Caverna are un strat de cultură gros aparținând culturii Coțofeni.

Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 433-434; *Rogozea 1987*, p. 358-359; *Petrescu 1999-2000*, p. 130; *2000a*, p. 28-29; *Boroneanț 2000*, p. 33.

d) Peştera *2144 / 65*.

Peştera este situată pe versantul din stânga *Văii Drestenicului*, la 15 km în amonte de Băile Herculane.

Materialele ceramice recoltate aparțin culturii Coțofeni şi culturii vaselor cu toarte pastilate.

Bibliografie: *Rogozea 1986*, p. 196-198.

¤

312. Iohanisfeld (comuna Uivar, județul Timiş)[297]

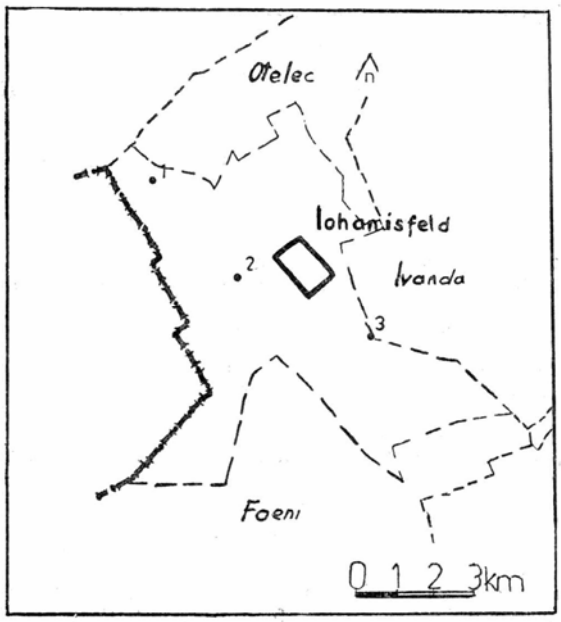

Plan 66. Iohanisfeld. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 141 sus.

1. Movile de pământ.

a) În apropiere de hotarul cu satul Otelec, la circa 3,8 km NV de sat, nu departe de frontiera de stat a României, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 30 m şi înălțimea de aproximativ 4 m.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 140.

b) La circa 1 km vest de sat, în dreapta vechiului terasament de cale ferată, pe malul din stânga *Pârâului Timişaț*, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 25 m şi înălțimea de 2,5-3 m.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 140.

c) La circa 2 km SE de vatra satului, în hotarul cadastral cu Ivanda, pe malul din stânga *Pârâului Timişaț*, se află o movilă de pământ cu diametrul de 40 m şi înălțimea de circa 1,5 m.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 140.

¤

313. Iosif (comuna Liebling, județul Timiş)[298]

1. Vestigii de epocă romană.

a) Punctul *Vena Mare*.

Pe aici, la 400 m vest de sat, trece ductul valului roman purtând toponimicul *Valul lui Traian*.

Bibliografie: *Draşovean et alii 2004*, p. 16.

b) Punctul *Valea Tofai*.

Pe aici, la 400 m vest de sat, trece ductul valului roman purtând toponimicul *Valul lui Traian*.

Bibliografie: *Draşovean et alii 2004*, p. 16.

2. Descoperiri monetare.

a) În hotarul satului s-a descoperit un denar republican roman de la L. Valerius Flaccus.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 263.

¤

314. Iosifalău (comuna Topolovățu Mare, județul Timiş)

¤

315. Ivanda (comuna Giulvăz, județul Timiş)[299]

1. Movile de pământ.

a) La circa 4,5 km NV de vatra satului, pe hotarul cu satul Otelec, în stânga drumului de legătură Ivanda – Johanisfeld, este semnalată o movilă de pământ cu dimensiuni mijlocii.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 140.

b) La circa 1,5 km NV de sat, pe malul din dreapta *Canalului Timişaț*, se află o movilă de pământ cu diametrul de 25 m şi înălțimea de 1,8 m.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 140.

c) La câteva sute de metri NE de sat, imediat în spatele cimitirului, în dreapta drumului Ivanda – Sânmartinu Sârbesc, se află o movilă de pământ cu diametrul de 30 m, înaltă de 1,5-2 m.

[297] *Luca 2005*, p. 207.

[298] *Ibidem*.

[299] *Ibidem.*, p. 207-208.

La NE de movilă, lângă ea, pe o limbă de pământ uşor ridicată se află o aşezare.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 142.

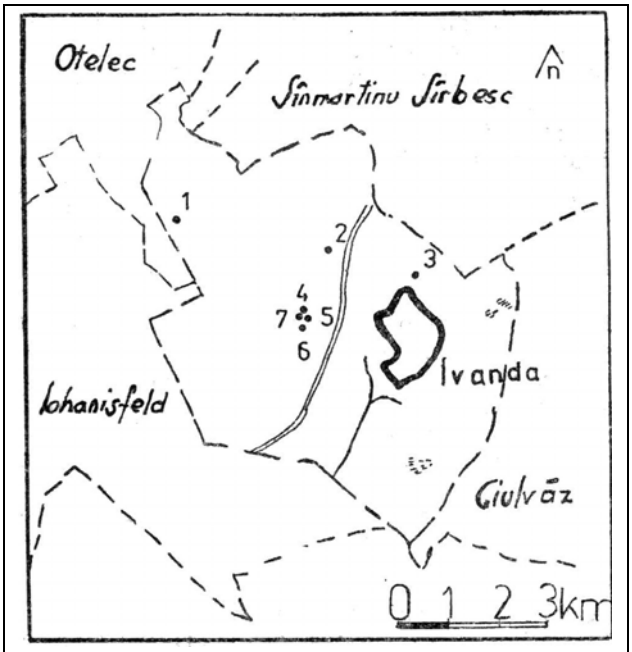

Plan 67. Ivanda. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 141 jos.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) La 1,5 km vest de sat, în partea din dreapta *Canalului Timişaţ* şi în stânga drumului Ivanda – Johanisfeld, este vizibil un grup de patru movile de pământ cu diametrele variind între 20 şi 30 m şi cu înălţimea cuprinsă între 2 şi 3 m a căror amplasare sugerează un romb. Aici se pare că s-au descoperit monede de aur şi argint.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 142.

¤

316. Izgar (comuna Vermeş, judeţul Caraş-Severin)[300]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomila lui Gaşpar*.
Această movilă se află în hotarul localităţii.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 142.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Ponoave*.
Pe o terasă a *Văii Pogănişului* au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 182-183.
b) Punctul *Pietriş*.
Pe o terasă a *Văii Pogănişului* au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 182-183.

3. Descoperiri monetare.
a) În anul 1870 a fost descoperită o monedă de aur de la Probus.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 182-183.

¤

317. Izvin (comuna Recaş, judeţul Timiş)[301]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctele *Livezi, Selişte peste Bega* şi *Vatra Satului*.
În aceste puncte se află o întinsă aşezare încadrabilă cronologic şi cultural în timpul secolele III-IV d.Chr. Tot aici s-au descoperit şi materiale ceramice medievale timpurii.
Din hotar provine un cercel poliedric din aur datat în secolul V d.Chr.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 473; *Sânpetru 1992*, p. 136; *Mare 2004*, p. 79, 183.

2. Vestigii medievale.
a) Se semnalează o descoperire de schelet însoţit de un inventar bogat.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 331.
b) În curtea bisericii ortodoxe române din sat, atestată documentar din secolul XVI d.Chr., ca biserică mănăstire, având hramul *Sfântul Ilie*, s-a descoperit un mic tezaur format din denari imperiali romani (Vespasian şi Domitian).
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 263; *Ţeicu 2002*, p. 42; *2003b*, p. 91.

¤

318. Izvor (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

[300] *Luca 2004*, p. 86; *2004a*, p. 93; *2005*, p. 208-209.

[301] *Luca 2005*, p. 209.

J.

319. Jabăr (comuna Boldur, județul Timiş)[302]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe o terasă a Timişului s-a descoperit o daltă din cupru.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 70.
b) Din hotar provine ceramică de tip Gornea – Kalakača.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 291.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Cotun* sau *Cotună*.
Punctul este situat la 1 km NV de localitate, pe stânga drumului județean Jabăr – Sârbova. Aici s-a descoperit o aşezare neolitică, alta de epoca bronzului, o alta daco-romană de secolele III-IV d.Chr. şi un nivel medieval timpuriu (secolele VI-VIII d.Chr.).
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 210; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192; *Moroz-Pop 1983a*, p. 473-474; *1993*; *1993a*; *Mărghitan 1985*, p. 78-80; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *2004*, p. 380; *Gudea şi Ghiurco 1988*, p. 141-142; *Sânpetru 1992*, p. 136; *Rogozea 1994*, p. 181; *1995a*, p. 81 şi urm.; *1998*, p. 186; *Draşovean 1996*, p. 111; *Mare 1997*, p. 122; *2002-2003*, nr. 30; *2004*, p. 38, 93, 183; *Stanciu 2000*, p. 156; *Dulea 2001*, p. 214, 222, 235; *Mateş 2003*, p. 306; *Bochiş 2004*, p. 56.

3. Vestigii daco-romane.
a) În vatra satului s-a descoperit şi cercetat sistematic o aşezare daco-romană. Aici s-a redus minereul de fier.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 266-267; *1999a*, p. 216.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *La Bejan*.
Punctul este situat pe latura estică a şoselei spre Sârbova. Aici s-au descoperit materiale medievale (secolele X-XII şi XIII-XIV d.Chr.).
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 474-475.

5. Movile de pământ.
a) În hotar, spre Ficățar, sunt semnalate trei movile de pământ, socotite de localnici semne de hotar.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 142.

¤

320. Jamu Mare (comună, județul Timiş)[303]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-a descoperit o aşezare hallstattiană.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193.
b) La construcția barajului peste *Pârâul Semnița*, a fost distrusă o movilă de hotar. Cu acest prilej s-a descoperit un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}).
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 207; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 142-143; *Gumă 1993*, p. 254, 291; *Drăgoescu 1995*, p. 332.

2. Vestigii daco-romane.
a) Aici este semnalată o aşezare romană de secolele II-III d.Chr.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 64.
b) Punctul *Şanțul roman*.
În anul 1882 s-a descoperit o inscripție romană referitoare la legiunea IIII Flavia Felix.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 183-184.

3. Descoperiri monetare.
a) Un denar roman de la Marc Antoniu provine din hotarul localității.
Bibliografie: *Bakić 1997*, p. 56.
b) Aici s-a descoperit un tezaur monetar format din monede de aramă din vremea regilor carolingieni Ludovic III şi Karlman.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 364.
c) De aici se cunosc mai multe descoperiri monetare romane de la Claudius II Gothicus până la Constans.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 267; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 180; *Mare 2004*, p. 184.

¤

[302] *Luca 2005*, p. 210.

[303] *Ibidem.*, p. 211.

321. Jdioara (comuna Criciova, județul Timiş)[304]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *La Borghee* sau *Borgele*.
În pădurea de pe raza comunei, pe noua şosea Criciova – Nădrag, la 1,2 km spre Nădrag de la bifurcația spre Jdioara, în partea din stânga, s-a descoperit un grup de tumuli. Aceştia se află pe un drum de pădure care, după 300 m, se bifurcă din nou spre stânga, direcție în care, la circa 1-1,5 km, urcând circa 300 m pe *Valea Slatinei*, se ajunge pe platou unde este vizibil un val de pământ circular, distrus de ape în mai multe locuri, împărțit în cinci segmente. În interiorul său sunt grupate patru movile de pământ, aproape lipite una de cealaltă, înalte de 1,5-2 m.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 475; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 143.
b) La sud de Jdioara, pe o coamă de deal, sunt semnalate movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 143.

2. Vestigii preistorice.
a) Pe o terasă a Timişului s-au descoperit fragmente ceramice Basarabi.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 214, 291.

3. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localității, pe un platou de la confluența râurilor Nădrag cu Timiş, sunt semnalate urme romane.
Bibliografie: *Bejan 1975*, p. 155; *1979*.

4. Vestigii medievale.
a) Cetatea medievală Jdioara. Punctul *Cetate, Dealul Viilor* sau *Dealul Cetății*.
La circa 1 km NE de sat se păstrează ruinele cetății Jdioara.
Construcția cetății pare a fi anterioară secolului XIV d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 1975*; *1980a*; *1995*, p. 139-140; *Matei şi Iambor 1980*, p. 514; *Moroz-Pop 1983a*, p. 475; *Mărghitan 1985*, p. 80-82; *Rusu A.A. 1998*, p. 11; *Szöcs 2000*, p. 8.
b) Documentul din 8 mai 1590 menționează movilele de hotar ale localității Jdioara şi ale domeniului Jdioara care cuprindea mai multe sate.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 143.

5. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Rovine* sau *Dunga Rovinei*.
În anul 1973 a fost descoperit, în punctul numit *Rovine*, care se situează la vest de sat, un tezaur format din monede republicane romane adăpostite într-un vas de lut.
Bibliografie: *Moga 1975*; *Moroz-Pop 1983a*, p. 475; *Medeleț 1994a*, p. 263-264.

¤

322. Jebel (comună, județul Timiş)[305]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului.
Bibliografie: *Radu 1972b*, p. 281; *Mărghitan 1980*, p. 73; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctele *Lunca* şi *Selişte*.
La 1 km est de localitate trece valul roman.
Bibliografie: *Draşovean et alii 2004*, p. 16.
b) La aproximativ 4 km nord de localitate valul roman trece Timişul Mort.
Bibliografie: *Draşovean et alii 2004*, p. 16.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Fabrica de Cărămidă*.
La est de sat, pe un teren al *Fabricii de Cărămidă* s-a descoperit, în anul 1963, un cimitir de inhumație aparținând secolelor III-IV d.Chr.
Într-un sondaj de verificare s-a descoperit un bordei patrulater.
Bibliografie: *Bejan 1973*, p. 136; *1981*, p. 156-157; *1981a*, p. 21; *1995-1996*, p. 127-128; *Benea 1996b*, p. 267; *Geangu 2001*, p. 172; *Mare 2004*, p. 184.
b) Punctul *Tarigum*.
De aici s-au recoltat fragmente ceramice cenuşii şi monede.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 267.

4. Vestigii prefeudale.
a) Dintr-un loc neprecizat aflat în hotarul localității s-au descoperit fragmente ceramice de secolele VII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 235; *2002-2003*, p. 255.

5. Descoperiri monetare.
a) De aici provine un denar republican roman.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 265.
b) Lângă biserica satului s-a descoperit o monedă mică din bronz de la Crispus.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 180; *Mare 2004*, p. 184.
c) În vatra satului s-a descoperit o monedă de argint de la Valentinianus II.

[304] *Ibidem.*, p. 211-213.

[305] *Ibidem.*, p. 213-214.

Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 180; *Mare 2004*, p. 184.

¤

323. Jimbolia (oraş, judeţul Timiş)[306]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii este amintită o necropolă plană de incineraţie.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 143; *Gumă 1993*, p. 291.

2. Vestigii daco-romane.
a) În apropierea punctului de frontieră, într-o buclă a fâşiei, pe un mic promontoriu, a fost descoperită o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 267; *Mare 2004*, p. 184.
b) La aproximativ 500 m de aşezarea de mai sus s-a descoperit o altă aşezare de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 184.

3. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează un denar republican roman de la L. Caec. Metellus.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 195; *Medeleţ 1994a*, p. 264.
b) În hotarul localităţii s-a descoperit o monedă din bronz de la Diocletianus.
Bibliografie: *Mitrea 1966*, p. 410; *1966a*, p. 422; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 180; *Mare 2004*, p. 184.
c) De aici provine o monedă mică de bronz de tipul *Urbs Roma*.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 180; *Mare 2004*, p. 184.

4. Vestigii nedatate.
a) Punctele *Spannenhügel*, *Domersberg* şi *Pogan-Eingarden*.
Aceste obiective sunt amintite în literatura de specialitate.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 143.

¤

324. Jitin (comuna Ciudanovița, județul Caraş-Severin)[307]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Gura Vârghii*.
Aici s-au descoperit urme de construcţii nedatate.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 361.

[306] *Ibidem.*, p. 214.
[307] *Luca 2004*, p. 87; *2004a*, p. 93; *2005*, p. 215.

¤

325. Jupa (municipiul Caransebeş, judeţul Caraş-Severin)[308]

1. Vestigii preistorice.
a) În anul 1976 s-a descoperit, în poziţie secundară, un silex încadrabil în paleoliticul superior.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 438; *Benea şi Bona 1994*, p. 13.
b) Se aminteşte, într-un punct neprecizat, un fragment ceramic vincian.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 438.
c) La *Balastieră* s-a descoperit un celt din bronz.
Bibliografie: *Szentmiklosi 1997*, p. 22.
d) De aici provine o fibulă de tip *Peschiera*.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 254, 291.
e) Benzinăria *Theo&Mary*.
Aici s-au descoperit fragmente ceramice aparţinând grupului cultural Balta Sărată.
Bibliografie: *Rogozea 1998*, p. 186.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Triaj*.
a.1.) Punctul *Jupa-Sud* sau *Dâmb*.
La est de *Halta Jupa*, dincolo de *Triaj*, pe terasa a doua a Timişului, la aproximativ 150 m SE de heleşteul din islazul satului s-au descoperit fragmente ceramice din epoca bronzului.
Săpăturile arheologice efectuate aici în anul 1982 au dus la descoperirea unei aşezări neolitice târzii, eneolitice (cultura Tiszapolgár) şi a materiale ceramice din epoca bronzului.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 438; *Oprinescu 1981*, p. 45; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 143; *Lazarovici 1983a*, p. 15; *Kalmar 1987-1988*, p. 468; *Lazarovici et alii 1991*, p. 84-85; *Luca 1993*; *Benea şi Bona 1994*, p. 13-14; *Draşovean 1996*, p. 111; *Bochiş 2004*, p. 56; **** 1982*, p. 324.
a.2.) Punctul *Livezi*.
La aproximativ 800-900 m nord de punctul de mai sus, pe marginea aceleaşi terase, s-au descoperit materiale ceramice hallstattiene şi resturi de construcţii romane (*villa rustica*).
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 438; *Gumă 1993*, p. 291; *Benea şi Bona 1994*, p. 14; *Timoc et alii 2003*.
a.3.) La depărtare de 600-700 m nord de aşezarea hallstattiană, pe o terasă mai puţin joasă, la 150-200 m NV de capătul *Triajului*, s-au adunat fragmente ceramice preistorice, atipice.

[308] *Luca 2004*, p. 87-89; *2004a*, p. 93-96; *2005*, p. 215-218.

a.4.) Peste drumul Caransebeş – Lugoj, în partea opusă a acestor situri, se poate observa ductul unui drum roman.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 439; *Benea şi Bona 1994*, p. 14; **** 1982*, p. 326.

b) Punctul *Zidină*.
b.1.) Castrul *Tibiscum*.
Despre castrul roman se cunosc foarte multe date, el fiind identificat încă de acum două secole.
Amplasat la întretăierea a două dintre cele mai importante drumuri imperiale care legau Sarmisegetuza de Dierna şi Lederata, oraşul şi castrul s-au dezvoltat datorită câmpiei fertile în care se aflau, a poziţiei comerciale şi strategice ocupate.
În anii ce au urmat cuceririi romane a fost construit, în piatră, pe malul Timişului, un castru auxiliar de 102 / 109 m, pentru ca mai apoi, în secolul II d.Chr., să aibă loc o extindere spre vest şi sud a fortificaţiei (aici au staţionat trei trupe auxiliare). Faza de început a castrului este de pământ.
În timpul cercetării sistematice a castrului au fost identificate 3-4 niveluri antice, din care cel mai nou se datează după retragerea aureliană.
dată cu anul 1985 cercetarea din castrul de piatră s-a axat pe studiul *principiei*. Aceasta este orientată NE-SV şi are dimensiunile de 36 / 31 m.
Faza de pământ a castrului este cercetată de Marius Moga şi, mai târziu, de Doina Benea (acesta se găseşte la 1,80-2,00 m adâncime).
Urme arheologice de secol VI-VII s-au descoperit în interiorul castrului de piatră, dar şi în aşezarea civilă.
Cea mai veche ceramică descoperită în castru este dacică.
b.2.) Vicusul militar. Punctul *Cetate* sau *Peste Ziduri*.

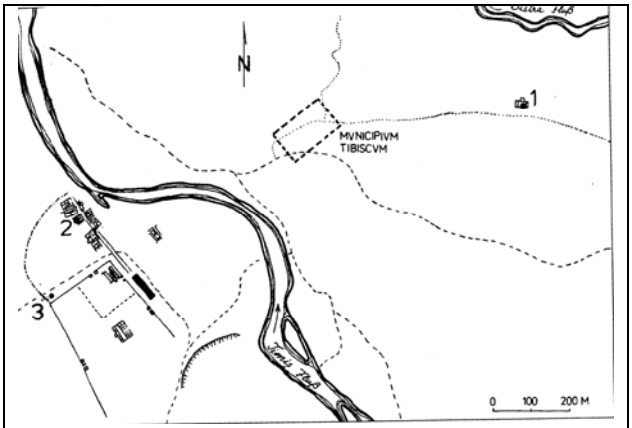

Plan 68. Zona arheologică Tibiscum. După: *Benea 1999-2000*, fig. 1.

Iniţial, în apropierea castrului s-au construit ateliere de olărie şi fierărie ale armatei. Mai apoi, aici s-au stabilit familiile soldaţilor, formându-se o aşezare civilă, înspre nord, de-a lungul râului Timiş (punctul *La Drum – Zăvoi*; *Cetate* sau *Peste Ziduri*).
În timpul lui Septimius Severus sau Caracalla aşezarea civilă primeşte rangul de *municipium*.
Aici s-au cercetat mai multe clădiri cu urme de locuire romană târzie.
Bibliografie: *Mitrea 1963*, p. 470; *1963a*, p. 595; *1964*, p. 577; *1964a*, p. 381; *1973*, p. 412; *1973a*, p. 148; *Daicoviciu C. 1965*; *1966*, p. 155; *Protase 1967*, p. 57; *Popescu D. 1965*, p. 481; *1965a*, p. 598; *1967*, p. 530; *1967a*, p. 366; *1969*, p. 521; *1969a*, p. 486; *1970*, p. 507; *1970a*, p. 447; *Moga 1970*; *1970b*; *1972*; *1974*; *Moga et alii 1979*; *Babeş 1971*, p. 376; *Isac 1971*, p. 112-116; *1981*; *Moga V. 1972*, p. 156; *Morintz 1972*, p. 341; *1973*, p. 379; *Isac şi Stratan 1973*, p. 117-118, 120-124, 125-126, 129; *Chirilă et alii 1974*, p. 5-17; *Petrovszky şi Russu 1975*; *Iaroslavschi 1975*, p. 358, 360; *Bărbulescu 1977*, p. 181; *Groza 1976*, p. 3-5; *Moga şi Benea 1977*; *1979*; *Rusu 1977*, p. 180; *Wollmann 1971*, p. 539, 541-542, 552-553; *1977*, p. 363-364, 367-368, 373; *Branga 1979*; *Benea 1978*, p. 205; *1979a*; *1979b*; *1980*; *1982*; *1982a*; *1982b*; *1983*; *1983a*, p. 154; *1983b*; *1985*; *1986*; *1990*; *1993*; *1993a*; *1993c*; *1993-1994*; *1994*, p. 313, 317; *1995*; *1995b*; *1996*; *1996a*; *1996b*, p. 98-104, 126-140, 267-268; *1997*; *1998*; *1999*, 177; *1999a*, p. 41, 43, 54-55, 56-57, 59-60, 70-72, 72-75, 80-81, 114-117, 148-149, 200-204, 206-207, 214-215; *1999-2000*, p. 192-193; *2000*, p. 42-43; *2001*; *2002*, p. 186-190; *2003*; *2004*; *2004a*; *2004b*; *Benea şi Bona 1994*; *Benea şi Bejan 1987-1988*, p. 251-252; *1989-1993*, p. 138; *Benea şi Crânguş 2001-2002*; *Benea et alii 1980*; *1996*; *1996a*; *1998*; *2000*; *2003*; *2004a*; *2005*; *Bona şi Petrovszky 1977*; *Ferenczi 1979*, p. 138, 139; *Bona şi Pop 1979*; *1983*; *Bona şi Rogozea 1985*; *1993*; *Bona et alii 1982*; *1982a*; *1983*; *1985-1986*; *Branga 1980*, p. 111, 152-155; *Pop şi Benea 1981*; *Sanie 1981*, p. 60-61, 98, 152, 173-174, 210, 212, 214, 215, 218, 228, 234, 259, 275-276, 278; *M. Petrovszky şi Wollmann 1979*; *Sanie 1981a*; *Ţeicu 1981*, p. 494; *1998*, p. 52-53, 78; *Petculescu 1982*, p. 294; *1983*, p. 455, 459; *Petolescu 1983*; *Cociş et alii 1985*, p. 247-248, 250; *Mărghitan 1980a*, p. 14, 17, 19-21, 28, 33, 35-42, 46, 60, 62, 63, 66, 69, 80, 88-97, 99-105, 110, 113-115, 117, 119, 120, 129-132, 137, 138, 142, 155, 160, 166, 167; *1985*, p. 82-86; *Bălănescu 1984*, p. 130; *Bălănescu şi Rogozea 1986*, p. 219-222; *Sânpetru 1992*, p. 136; *Gudea 1987*; *1992*, p. 77-80; *1999-2000*, p. 196; *Gudea şi Găzdac 2004*, p. 130; *Bozu şi El Susi 1987*, fig.

I/B; *Gudea şi Ghiurco 1988*, p. 194-195; *Marta 1991*, p. 41; *1992*, p. 17; *Medeleț 1994a*, p. 264; *Petrescu 1985-1986*; *2000a*; *2003a*; *Petrescu şi Rogozea 1990*; *Rogozea 1988*; *1990*; *Rusu 1991*, p. 109; *Drăgoescu 1995*, p. 322, 333; *Németh 1996*; *1991*; *1997*, p. 75; *1997a*, p. 101-103; *1999-2000*, p. 387; *Hurduzeu 2001*, p. 121-122; *Ardeț L. 1997*; *2003*; *Ardeț 1993*, p. 96; *2000a*; *2003*; *2004*, p. 332, 333; *Ardeț şi Ardeț 2002a*; *2003a*; *2004*, p. 55-63, 73-77, 82; *2004a*; *Gruia 1995*; *Crânguş 1995*; *2001*, p. 91-92; *2002-2003*, p. 149, 153, 154; *2004*; *Grec 1996-1996*; *Timoc 1996-1996*; *1996*; *2004*; *2004a*; *2004b*; *Timoc şi Timoc 1999*; *Cocați 1996-1996*; *Bordea 1996-1998*, p. 445; *Florescu 1997*; *Piso şi Benea 1999*; *Roman C.A. 2000*, p. 102, 106, 117, 118; *2001-2002*, p. 131, 134, 143; *Rusu şi Alicu 2000*, p. 42-49, 102-104, 171; *Alicu 2002*, p. 220-221, 234-235; *Regep 2001*; *2002*, p. 266, 269; *2002-2003a*; *Regep şi Timoc 1999-2000*, p. 222-224; *Izlaz 1999-2000*; *Pribac 1999-2001*; *Marinescu şi Pop 2000*, p. 43-44, 58, 90-91, 117-118, 124; *Protase 2000*, p. 74-75; *2001a*, p. 77; *Ardevan 1998*, p. 39-42, 73-74, 135, 181; *2000*, p. 96-97; *2004*; *Dulea 2001*, p. 235; *Țentea şi Popescu 2002-2003*, p. 291-292; *Mare 2002-2003*, p. 200-201, nr. 1, 3-7, 9-13, 16, 20, 27-28; *2004*, p. 184; *Hügel 2003*, p. 61-62, 132-133, 137-138, 140, 143; *Munteanu 2003*, p. 115; *Popa C. 2003*, p. 270, 275; *Mateş 2003*, p. 305; *Alicu 2004*, p. 327; *Kaizer 2004*; *Marcu 2004*, p. 581, 582; *Cociş 2004*, catalog nr. 26-27, 33, 67, 99, 131-133, 163, 192, 286, 370, 416, 483, 600, 621, 1375, 1449, 1479-1480, 1539, 1770, 1904, 1973, 2034, 2122; **** 2001b*, p. 811; **** 2003*, p. 72-73, 132, 153; *IDR*, I, 1975, VIII, p. 93-97; IX, p. 97-99; XV, p. 114-118; *IDR*, III, 1, p. 145-234.

c) Punctul *Sector Cărbunari-Țigăneşti*.
Aici se aminteşte, fără alte precizări, o necropolă medievală (arpadiană), dar şi urme romane (*villa rustica*).
Aici s-a cercetat o biserică medievală de secolele XIII-XIV d.Chr. (aici se pare că a funcționat localitatea medievală Racovița)
Bibliografie: *Ardeț 1996*; *Ardeț şi Ardeț 1995a*; *Bordea 1996-1998*, p. 444-445; *Țeicu 1998*, p. 127; *2001*, p. 284-286; *Oța 2000*, p. 162; *Mare 2002-2003*, nr. 41.

3. Vestigii medievale.
a) În împrejurimile localității, la balastiera de pe malul din stânga Timişului, s-a descoperit, în mod întâmplător, o spadă medievală.
Bibliografie: **** 1986*, p. 352; *Pinter 1987*, p. 363-365; *1999*, p. 142-145.

4. Descoperiri monetare.
a) Din hotar ar proveni un tezaur format din 50 de monede preromane.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 264.

¤

326. Jupăneşti (oraş Făget, județul Timiş)

¤

327. Jupani (comuna Traian Vuia, județul Timiş)[309]

1. Movilă de pământ.
a) Punctul *Gomilă* sau *Grămuradă*.
La vest de sat, spre calea ferată, în pădurea comunală, se află o movilă de pământ a cărei înălțime variază, în literatura veche de la 5 la 10 m, iar diametrul este apreciat între 80 şi 100 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 143.

¤

328. Jureşti (comuna Bârna, județul Timiş)

¤

[309] *Ibidem.*, p. 218.

L.

329. Lăpuşnic (comuna Bara, judeţul Timiş)[310]

1. Descoperiri monetare.
a) Aici s-a descoperit o didrahmă de la Filip II şi două tetradrahme de la Filip III.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 265.
b) Tot din hotarul localităţii, fără alte precizări, provin: drahme emise de Apollonia şi Dyrrhachium, denari romani republicani şi imperiali.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 265, 266.
c) În anul 1868 s-a descoperit un tezaur monetar compus din denari republicani romani şi denari imperiali romani. Unele din descoperirile de mai sus pot face parte din acest tezaur.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 285; *Medeleţ 1994a*, p. 265.
d) Dintr-un punct neprecizat provine un antoninian de la Probus.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 180; *Mare 2004*, p. 186.

¤

330. Lăpuşnicel (comună, judeţul Caraş-Severin)[311]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Cetate*.
Punctul se află în hotarul comunei, la circa 700 m nord din dreptul bornei cu numărul 77 de pe şoseaua 57 B ce leagă localităţile Băile Herculane de Bozovici şi Anina, pe un platou, situat la poalele *Dealului Vineşti*.
Primele cercetări de teren sunt efectuate de M. Macrea şi V. Moga între anii 1946-1947.
Săpături arheologice s-au efectuat în anii 1975 şi 1977-1978. Fortificaţia romană are 60 / 60 m.
La 1 km spre est se află o intersecţie a drumului roman. Construcţia este o *statio*.
În timpul cercetărilor sistematice s-au descoperit şi vestigii hallstattiene.
Bibliografie: *Iaroslavschi 1975*, p. 358; *Stoia 1976*, p. 279; *Petrovszky 1977*, p. 439; *Bozu 1977a*; *1979*; *Branga 1980*, p. 108; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 139.

2. Vestigii preistorice.
a) În hotarul comunei, la vest de fortificaţia romană din punctul *Cetate*, la 300-400 m de casa lui Ion Domăşneanu, s-au descoperit fragmente ceramice hallstattiene.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 439.

¤

331. Lăpuşnicu Mare (comună, judeţul Caraş-Severin)[312]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera de la Vălee* sau *De la Vălaie*.
Peştera este situată la 5 km NNV de localitate. Aici sunt urme de faună preistorică.
Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 34; *Păunescu 2001*, p. 155.

2. Movile de pământ.
a) Punctul *Răduturi*.
În hotar, fără alte precizări, sunt semnalate două ridicături de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 144.

3. Vestigii medievale.
a) Aici se amintesc ruinele unei cetăţi.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 335.

¤

332. Lăţunaş (comuna Jamu Mare)[313]

1. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
Din hotarul localităţii provine un **depozit de bronzuri** din epoca bronzului şi începutul Hallstattului, seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}).
Bibliografie: *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 98-99, 253; *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gumă 1993*, p. 254,

[310] *Luca 2005*, p. 219.
[311] *Luca 2004*, p. 90; *2004a*, p. 96-97; *2005*, p. 219-220.
[312] *Luca 2004*, p. 90; *2004a*, p. 97; *2005*, p. 220.
[313] *Luca 2005*, p. 220.

291; *Drăgoescu 1995*, p. 334; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 41.

¤

333. Lescovița (comuna Naidăş, județul Caraş-Severin)[314]

1. Vestigii medievale.
a) Punctul *Săliştea Mare*.
Punctul este situat la NE de vatra actuală a satului, pe malul din dreapta Nerei.
Aici s-au descoperit fragmente ceramice preistorice şi ceramică medievală (secolele XIV-XV d.Chr.).
Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 358.

¤

334. Lenauheim (comună, județul Timiş)[315]

1. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul comunei, într-un loc neprecizat, s-a descoperit un depozit format din mai multe vase ceramice datate în secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 1973*; *1981*, p. 156; *1981a*, p. 21; *Pădureanu 1979*, p. 152; *Benea 1996b*, p. 269; *Mare 2004*, p. 186.

2. Descoperiri monetare.
a) De aici provine un denar imperial roman de la Traian.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 266.

¤

335. Leucuşeşti (comuna Bethausen, județul Timiş)[316]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe terasa superioară, nordică, a râului Bega, în raza localității, s-au descoperit materiale arheologice paleolitice (aurignaciene).
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 475.

2. Movile de pământ.
a) Punctul *Târşele* sau *Movila cu Gropan*.
La circa 600-700 m nord de sat, la 500 m sud de *Pădurea Leucuşeşti*, pe coama dealului, la marginea unei livezi, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 20-25 m, înaltă de 3-4 m, care se pare, în trecut, a fost deranjată de căutătorii de comori
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 144.

b) La circa 1 km NV de sat, pe coama dealului, la 200 m VSV de punctul trigonometric 192.1, se află o movilă de pământ cu diametrul de 20 m, înaltă de 2 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 144.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Dealul La Morminți*.
Microtoponimul se află în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 144.

4. Descoperiri monetare.
a) Un denar republican roman a fost descoperit în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 266.

¤

336. Liborajdea (comuna Sichevița, județul Caraş-Severin)[317]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Valea Liborajdea*.
a.1.) *Locul Mare* este o terasă care se află la gura văii, pe partea stângă, chiar lângă podul mare de aici.
Materialele arheologice descoperite sunt piese din „silex”.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 416; *Petrovszky 1977*, p. 439.
a.2.) Punctul *Odăi*.
Pe *Valea Văcăriței* se află locul numit *Odăi*. Locul este situat pe o terasă înaltă, la *Valea Odăilor*, un afluent al *Văii Liborajdea*, cătunul Odăi.
Materialele ceramice recoltate aparțin epocii mijlocii a bronzului.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 416; *Petrovszky 1977*, p. 439; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 85-86.

2. Depozite de bronzuri.
a) Punctul *Locul lui Brăilă* sau *Sub Magazin*.
În fața *Magazinului alimentar* din localitate, fostul pichet de Grăniceri, lângă şoseaua Orşova – Moldova Veche s-a descoperit un depozit de bronzuri (seria Moigrad-Tăuteu, Ha B_1).
Sub magazin s-au descoperit materiale ceramice aparținând culturii Basarabi.
Tot aici s-au descoperit materiale arheologice din epoca bronzului, epoca dacică şi romană, precum şi numeroase cărămizi romane.

[314] *Luca 2004*, p. 90; *2004a*, p. 97; *2005*, p. 220-221.
[315] *Luca 2005*, p. 221.
[316] *Ibidem.*, p. 221-222.
[317] *Luca 2004*, p. 91; *2004a*, p. 97-98; *2005*, p. 222-223.

Cuptoarele de var de aici ar fi funcționat în epoca romană.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 439; *Dragomir 1981*, p. 464; *Gumă şi Dragomir 1985*; *Gumă 1993*, p. 214, 254, 291; *1995*, p. 105, 107-108; *Szentmiklosi 1995*, p. 85, 86.
b) Punctul *Varniță* sau *Ciucur*.
Aici se află un izvor puternic. La 300 m de acesta s-a descoperit o lamă de sabie din bronz hallstattiană.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 412; *Petrovszky 1977*, p. 439; *Gumă 1993*, p. 254, 291.

2. Vestigii medievale.
a) În hotarul localității a existat o cetate, sub numele de *Castra Inferiora Cisdanubiana Lybrasd*.
Aceasta a fost menționată documentar în anii 1437, 1480 şi 1528.
Bibliografie: *Matei 1979*, p. 259.

3. Descoperiri monetare.
a) Pe *Valea Liborajdea* s-a descoperit o monedă romană de la Antoninus Pius (autoarea crede, în mod greşit, că este vorba despre comuna Berzasca; se pare că autorul descoperiri este de acolo).
Bibliografie: *Bakić 1997*, p. 56.

¤

337. Liebling (comună, județul Timiş)[318]

1. Vestigii daco-romane.
a) Pe partea din stânga drumului spre localitatea Cerna, pe terasa înaltă ce coboară spre Tofaia, a fost descoperită o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 269; *Mare 2004*, p. 186.

¤

338. Lindenfeld (comuna Buchin, județul Caraş-Severin)

¤

339. Lipova (oraş, județul Arad)[319]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Hodaie, Odăi, Cioiloc* sau *Pepinieră*.
În repertoriul județului Arad, citat şi aici, punctul 1 este acelaşi cu punctul 8, după opinia noastră.
Materialele arheologice descoperite în cuprinsul sitului, aflat pe teritoriul Pepinierei Ocolului silvic Lipova, la SE de oraş, pe *Pârâul Teiuş*, aparțin culturii Vinča, epocii bronzului şi perioadei dacice clasice.
Tot aici s-au descoperit şi materiale ceramice de secolele X-XI d.Chr.
Bibliografie: *Lazarovici 1971*, p. 29; *1975*, p. 23; *1976*, p. 203; *1979b*, p. 200; *Lazarovici şi Stratan 1973*, p. 456; *Boroneanț şi Demşea 1974*; *Moga şi Radu 1977*, p. 238; *Mărghitan 1985*, p. 86-87; *Luca 1985a*, p. 286; *1986*; *1987a*; *Boroneanț şi Boroneanț 2002*, p. 33; **** 1999*, p. 79.
b) Punctul *Lipova-Băi*.
La circa 1 km sud de *Băile Lipova*, pe *Pârâul Şiştarovăț*, s-au descoperit materiale ceramice de epoca bronzului (cultura otomani), Latène târziu (dacic) şi medievale timpurii de secolele XI-XII d.Chr.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 35; *Gogâltan 1995a*, p. 57 şi urm.; *Fazekaş 1996-1997*, p. 54; *Oța 2004*, p. 505; **** 1999*, p. 79.
c) Punctul *Ciornabara*.
În hotarul localității, spre Şiştarovăț, s-au descoperit fragmente ceramice încadrate în epoca migrațiilor, dar şi fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 1994*, p. 186-187; **** 1999*, p. 79.

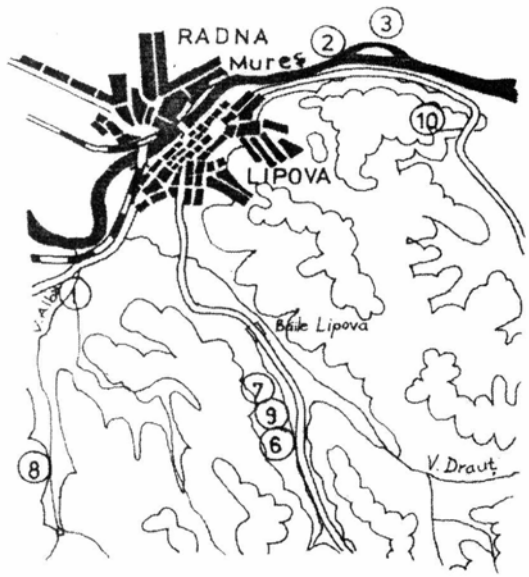

Plan 69. Lipova. După: **** 1999*, fig. 36.

2 Din hotarul localității provin mai multe artefacte:
a) Un topor de tip Fajsz din epoca timpurie a bronzului.
O măciucă de bronz cu spini datând de la sfârşitul epocii bronzului.

[318] *Luca 2005*, p. 223.
[319] *Ibidem.*, p. 223-225.

Bibliografie: *Gumă 1997*, p. 26; *Gogâltan 1995a*, p. 57; *1999*, p. 94-95; *1999-2000*, p. 231; **** 1999*, p. 79.

b) De pe teritoriul oraşului provin două fragmente de râşniţă, un fragment de stelă funerară, monede imperiale romane de la Faustina şi de la fiul lui Filip Arabul. Tot de aici provine un opaiţ de bronz în formă de peşte şi un opaiţ roman de lut.

Toate aceste descoperiri atestă existenţa unei aşezări rurale romane.

Bibliografie: *Mărghitan 1974*, p. 90; *Benea şi Bejan 1987-1988*, p. 251; *Rusu 1991*, p. 109; *Mare 2002-2003*, p. 207; *2004*, p. 186-187; **** 1999*, p. 79.

3. Vestigii preistorice.

a) De aici provin mai multe topoare cu braţele în cruce (de tip Pločnik, Mezökeresztes sau Jászladány).

Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 20, 30, 54; *Lazarovici 1975a*, p. 28; *Drăgoescu 1995*, p. 334.

b) Punctul *Coasta Rea*.

La Lipovița se semnalează o fortificație hallstattiană cu val şi şanţ.

Bibliografie: *Pădureanu 1989*, p. 268; *Gumă 1993*, p. 291, nr. 51; **** 1999*, p. 80.

4. Vestigii de perioadă romană.

a) Punctul *Dâlma*.

Pe aici trece unul dintre valurile de pământ care străbat Banatul. În această zonă valul are şanţuri pe ambele feţe.

Bibliografie: **** 1999*, p. 79.

5. Vestigii prefeudale.

a) Punctul *Dealul Morilor*.

Aici s-au descoperit materiale ceramice de secolele X-XI d.Chr.

Bibliografie: *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 127; *Mărghitan 1985*, p. 86-87.

b) Punctul *Cioiloc*.

În acest punct s-au descoperit materiale ceramice prefeudale.

Bibliografie: *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 127.

6. Vestigii medievale.

a) Mănăstirea franciscanilor conventuali dedicată *Sfântului Ludovic de Toulouse* este amintită din secolul XIV d.Chr.

În arealul localităţii a mai funcţionat şi o mănăstire a beghinelor.

În Lipova au fost atestate de-a lungul vremii mai multe biserici de mir. Unele mai funcţionează şi astăzi.

Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 114-118; *Rusu et alii 2000*, p. 161-162.

b) Fortificaţiile pot fi atestate o dată cu secolul XIV d.Chr.

Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 1999*, p. 55-59.

c) Punctul *Lipoviţa, Coasta Rea*.

Aici au funcţionat fortificaţii medievale încă din secolele XIII-XIV d.Chr.

Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 1999*, p. 60.

¤

340. Liubcova (comuna Berzasca, judeţul Caraş-Severin)[320]

1. Peşteri cu urme de locuire.

a) *Peştera de sub Stânca Liubcovei*.

Peştera se află sub stânca cu acelaşi nume.

Materialele arheologice aparţin epocii bronzului şi perioadei dacice.

Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 33; *Boroneanţ 2000*, p. 34.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Orniţa* sau *Orniţă*.

Aşezare multistratificată aparţinând neoliticului şi eneoliticului (culturile Starčevo-Criş şi Vinča).

Eugen Comşa consideră că aşezarea evoluează de-a lungul a două faze: *Orniţa* (trei niveluri) şi *Orniţa Vest* (un nivel).

Cercetările sistematice efectuate de S.A. Luca demonstrează existenţa a cinci niveluri de locuire succesive. Primul şi cel mai vechi nivel (V) aparţine culturii Starčevo-Criş IIIB de început; nivelurile IV-III reprezintă evoluţia, pe mai multe subniveluri, culturii Vinča din faza A_1 până în faza B_1; nivelurile II-I prezintă evoluţia culturii Vinča, o dată cu faza C.

Între descoperirile deosebite de aici se află *Statueta de la Liubcova I* şi *II*, capodopere a modelării lutului, importante pentru semnificaţiile lor rituale (mascare, libaţie, costumare).

Pe întinsul sitului s-a descoperit şi o monedă de secol IV d.Chr.

Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 396-397; *Comşa 1965*, p. 546, 547-550; *1966*; *1969*; *1971*, p. 85-88; *1971a*, p. 17; *1973*, p. 70; *1979*; *1993*, p. 14-15; *1998*, p. 123-125; *Popescu D. 1966*, p. 384; *1966a*, p. 711; *1967*, p. 537; *1967a*, p. *1968*, p. 698; *1969*, p. 537; *1969a*, p. 500; *Păunescu 1970*, p. 162; *Lazarovici 1969*, p. 5; *1971*, p. 22, 23; *1973*, p. 29, 30; *1974*, p. 59; *1975*, p. 7; *1976*, p. 203; *1977*, p. 21; *1977b*, p. 13; *1979*, p. 17, 21; *1979b*, p. 200-201; *1981*, p. 171-172, 179-181;

[320] *Luca 2004*, p. 91-93; *2004a*, p. 98-101; *2005*, p. 225-228.

1987; *1990a*, p. 95; *1991*, pl. 4; *1994*, p. 71; *Lazarovici et alii 1991*, p. 22-23, 60; *Petrovszky 1977*, p. 440; *Mărghitan 1979*, p. 50-53, 58-59; *Luca 1985*; *1987*; *1988-1991*; *1990*; *1990-1993*; *1991*; *1993a*, p. 19; *1997*; *1998*; *2001*; *2002*; *2003*, p. 69-75; *Luca şi Dragomir 1987*; *1989*; *Luca şi El Susi 1989*; *Bălănescu 1987*, p. 277; *El Susi 1991*; *1995b*, p. 65 şi urm.; *2003*, p. 135, 139, 142-144; *Meşter 1995*, p. 334; **** 1996*, p. 318; *Draşovean 1996*, p. 32, 111; *Marţiş 2001*, p. 74.

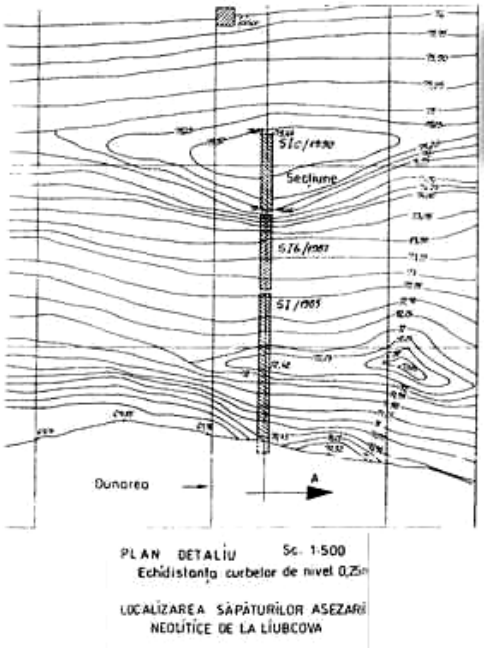

Plan 70. Liubcova-*Orniţa*. După: *Luca 1997*, plan 1.

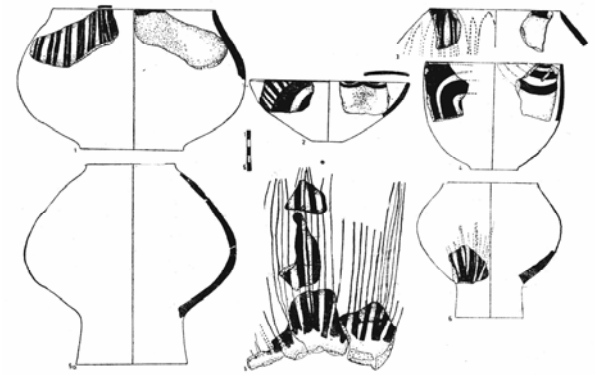

Fig. 19. Liubcova. Ceramică Starčevo-Criş. După: *Luca 1987*, fig. 5.

b) Punctul *Ţiglărie*.

Înspre Berzasca, la aproximativ 600 m de Liubcova, pe teritoriul fostului depozit de lemne Fischer), se află urmele unei aşezări de la sfârşitul epocii bronzului (cultura Gârla Mare).

Necropola Gârla Mare de aici este foarte întinsă. Mai tot timpul, aceasta este acoperită de apele lacului de acumulare *Porţile de Fier*. După supoziţiile descoperitorului aceasta se încheie în Ha A_1.

Într-una dintre urnele mormintelor Gârla Mare de aici s-a descoperit un depozit de bronzuri format din 43 de piese (Ha A_1).

Tot aici s-au descoperit şi vase dacice (mormânt – secolul II î.Chr.).

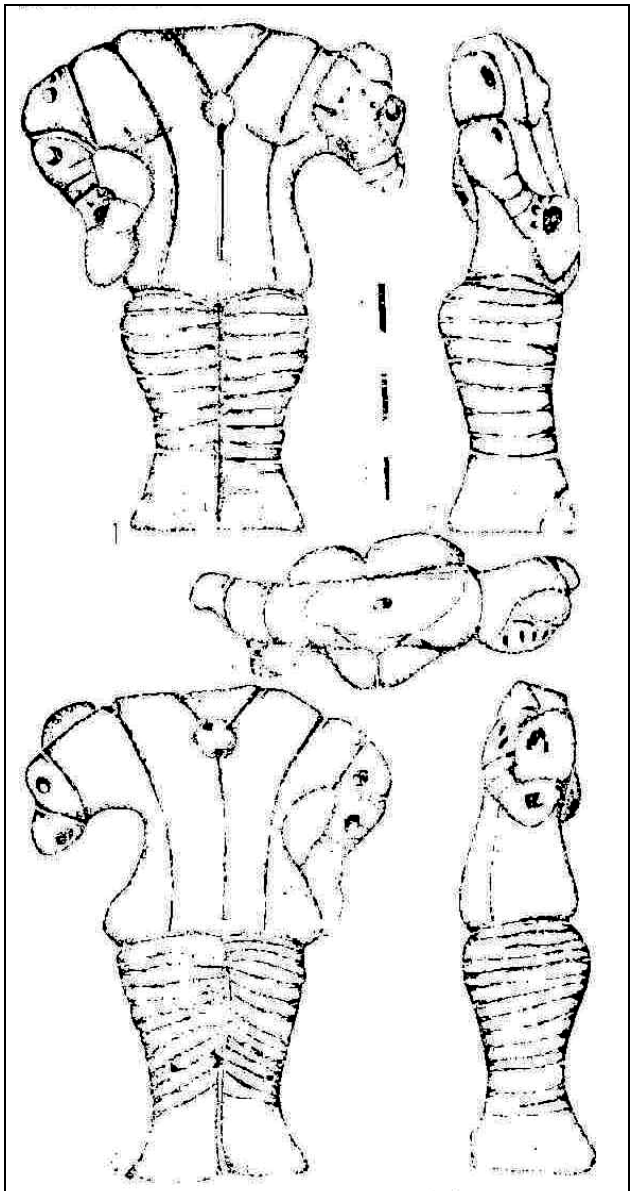

Fig. 20. Statueta de la Liubcova I. După: *Luca şi Dragomir 1989*, Abb. 4.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 20, nr. 61, 62; *Petrovszky 1977*, p. 440; *Săcărin 1983*, p. 61; *1993*, p. 77-78; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 81, 88; *1985*; *1996b*; *Mărghitan 1980*, p. 74; *Gumă 1993*, p. 254; *1995*, p. 101-102; *1997*, p. 15; *Gumă şi Dragomir 1981*, p. 112-114; *Gogâltan 1999*, p. 95; *1999-2000a*, p. 18; *Şandor-Chicideanu 2003*, p. 240; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 40; **** 2001*, p. 819.

c) Punctul *Stenca Liubcovei*.

Situată între localităţile Liubcova şi Berzasca, în imediata vecinătate a Dunării, *Stenca Liubcovei*

este o creastă stâncoasă cu pante abrupte din trei părți, care bara accesul pe Valea Dunării.
Pe creasta de est a dealului s-a semnalat o aşezare neolitică.
Săpăturile arheologice de aici au început în anul 1976 şi au continuat până în 1983.
Locuirea începe încă din epoca bronzului (cultura Vatina cu puternice influențe Verbicioara), cu o fortificație cu val şi şanț.

Fig. 21. Depozitul de bronzuri de la Liubcova-*Țiglărie*. După: *Gumă 1993*, pl. XIII.

Primei vârste a fierului îi aparțin o altă serie de materiale care au fost angrenate în valul primului nivel dacic.
Cel mai bogat material arheologic aparține epocii dacice (două niveluri de folosire a sitului). Primul nivel se încadrează între secolele III-II î.Chr., iar cel de al doilea între secolele I î.Chr.-I d.Chr. Ambele niveluri dacice reprezintă resturile unor fortificații de pământ, cu şanț şi val, de tip *pinten barat*.
Şi pantele extrem de abrupte ale dealului au fost locuite în vremea dacică, realizându-se mici terase, atâta cât să încapă o singură locuință. Câteva astfel de locuințe au fost cercetate în anul 1981.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 20, nr. 61, 62; *Gumă 1977*; *1993*, p. 214; *1997*, p. 15; *1981*; *Gumă şi Dragomir 1981*, p. 113-114; *Gumă şi Săcărin 1996*; *Petrovszky 1977*, p. 440; *Lazarovici 1979b*, p. 201; *Lazarovici et alii 1977*, p. 433, punct 4; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 80, 88-89; *Mărghitan 1980*, p. 80; *Glodariu 1983*, p. 7, 53, 61-63, 65-68, 74, 154; *2004*, p. 541; *2004a*, p. 184; *Bălănescu 1983*, p. 235-236; *Bălănescu şi Chirilă 1994-1995*, p. 275; *El Susi 1985a*; *Crişan 1986*, p. 231; *Medeleț 1994a*, p. 266; *Rustoiu 1996*, p. 194, 196, 204; *1997*, p. 103, 109; *2002*, p. 115; *Florea 1998*, p. 78; *Fâc 1998*; *Bozu 2000*, p. 154, 155; *Ridiche 2000*, p. 62; *Gogâltan 2004*, p. 93, 101.

3. Vestigii preistorice.
a) În anul 1968, la 2,5 km mai sus de sat, apele Dunării au scos din mal o daltă de aramă. Poate că descoperirea este în legătură cu locuirea din punctul *Ornița*.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 440; *Săcărin 1979a*, p. 112; *Gogâltan 1999*, p. 95; *1999-2000*, p. 231.
b) În anul 1903 s-a descoperit pe teritoriul localității un celt de bronz turnat defectuos.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 20, nr. 61, 62; *Petrovszky 1977*, p. 440; *Săcărin 1979a*, p. 112; *Gumă 1993*, p. 254.
c) La 0,6 km de Liubcova, spre Berzasca, s-au descoperit fragmente ceramice Gârla Mare-Žuto Brdo.
Bibliografie: *Şandor-Chicideanu 2003*, p. 240.

4. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localității este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. şi o fortificație patrulateră.
Bibliografie: *Morintz 1972*, p. 348; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Drăgoescu 1995*, p. 335; *Mare 1994*, p. 187.

5. Vestigii medievale.
a) În localitate s-au descoperit fragmente de căldări din lut medievale timpurii.
Bibliografie: *Oța 2004*, p. 511.

6. Descoperiri monetare.
a) În hotar, fără precizarea locului, s-au descoperit monede romane din secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 1994*, p. 187.

¤

341. Livezile (comuna Banloc, județul Timiş)[321]

1. Vestigii preistorice.

[321] *Luca 2005*, p. 228.

a) În hotarul localității s-a descoperit o necropolă plană de incinerație din epoca bronzului şi diverse obiecte din bronz.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192; *Gumă 1993*, p. 291.

2. Vestigii de epocă romană.
Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194.

¤

342. Lovrin (comună, județul Timiş)[322]

1. Vestigii preistorice.
a) La vest de localitate, într-o arătură, s-a descoperit material ceramic aparținând culturii Basarabi.
Bibliografie: *Gumă 1983*, p. 70.

2. Vestigii nedatate.
Din hotarul localității provin schelete umane asociate cu obiecte de metal şi vase ceramice.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 335.

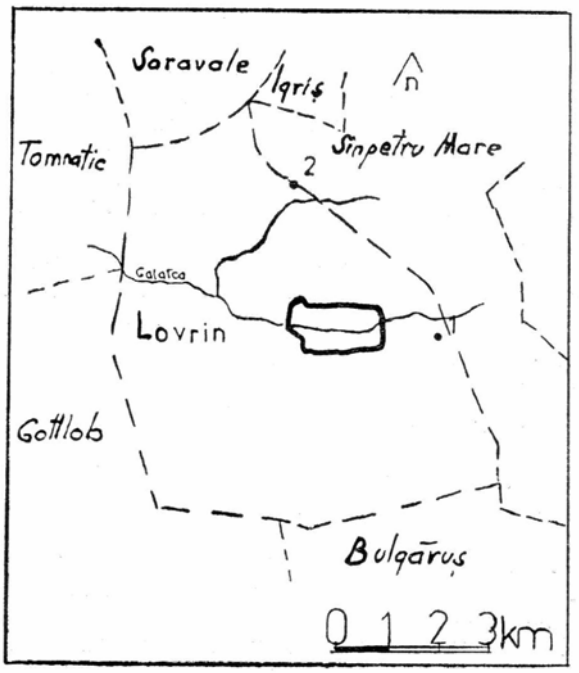

Plan 71. Lovrin. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 145.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194.

4. Vestigii prefeudale.
a) Într-un loc neprecizat aflat în hotarul localității s-au descoperit materiale arheologice de secolele VII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Dulea 2001*, p. 235; *2002-2003*, p. 256.

5. Movile de pământ.
a) La 1 km est de vatra satului, între şoseaua şi calea ferată Timişoara – Sânnicolau Mare, pe malul din stânga *Pârâului Galaţca*, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 30-35 m şi înălțimea de 2-2,5 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 145.
b) La 2,4 km NV de sat, între drumul de legătură Lovrin – Saravale şi hotarul comunei cu cel al localității Sânpetru Mare, pe malul din dreapta al unui fir de apă ce se varsă în *Pârâul Galaţca*, se află o movilă de pământ înaltă de circa 2 m şi cu diametrul de 30 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 145.

¤

343. Lucacevăț (comuna Sichevița, județul Caraş-Severin)

¤

344. Lucareț (comuna Brestovăț, județul Timiş)[323]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Piatra Roşie*.
La 1,5 km sud de sat se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 145.

¤

345. Lugoj (municipiu, județul Timiş)[324]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealul Viilor*.
La poalele dealului s-au descoperit mai multe topoare din piatră şlefuită şi ceramică.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 476; *Draşovean 1996*, p. 111-112.
b) Aici s-a descoperit un topor cu brațele în cruce de tip Jaszládány.
Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 29.
c) Pe teritoriul localității, în partea din stânga drumului spre Deva, în apropierea stației de benzină, pe pantele line din partea de sud a *Dealului Viilor*, este semnalată o aşezare a grupului cultural Balta Sărată.

[322] *Ibidem.*, p. 228-229.
[323] *Ibidem.*, p. 229.
[324] *Ibidem.*, p. 229-231.

Bibliografie: *Rogozea 1994*, p. 181; *1998*, p. 185; *Gogâltan 1995a*, p. 60; *Rogozea şi Pinca 2002-2003*.

d) Punctul *Fabrica Mondial*.

În apropierea întreprinderii a fost descoperit un **depozit** format din obiecte de bronz, seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}).

Bibliografie: *Petrescu-Dâmboviţa 1977*, p. 99, 253; *Moroz-Pop 1983a*, p. 476; *Gumă 1993*, p. 254, 291.

e) Punctul *Gomilă*.

Punctul nu se află în hotarul oraşului Lugoj ci în cel al comunei Boldur (aici se află materiale neolitice Starčevo-Criş şi eneolitice Tiszapolgár), pe o înălţime cu dimensiunile de 80 / 15 / 2 m.

Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 201; *1983a*, p. 16; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 145; *Bochiş 2004*, p. 56.

f) În hotarul localităţii sunt amintite aşezări aparţinând culturii Basarabi.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 214, 291.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

a) Punctul *Ştiuca Veche*.

Situl arheologic se află în marginea pârâului *Ştiuca Veche* care este situat la 2 km SE de Lugoj. Locuirea de aici se datează între secolele III-IV şi VII-VIII d.Chr.

Bibliografie: *Mare 1997*, p. 122-123; *2004*, p. 38, 95; *Rădulescu 1999-2001*, p. 62; *Dulea 2001*, p. 210, 215, 235.

3. Vestigii de perioadă romană.

a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri de epocă romană. Unii cercetători afirmă că aici ar fi anticul *Caput Bubali*.

Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Moroz-Pop 1983a*, p. 475.

4. Vestigii medievale.

a) Punctul *Cetatea Veche*.

Pe malul din dreapta râului Timiş, în unghiul pe care acesta îl formează cu şoseaua naţională Lugoj – Timişoara, s-au descoperit urmele zidurilor cetăţii Lugoj.

Castrum Lugas este construit în secolul XIV d.Chr. ca cetate regală. Castelanul de aici este menţionat în anul 1386.

Bibliografie: *Matei 1979*, p. 261-262; *Moroz-Pop 1983a*, p. 476; *1995*; *Rădulescu 1999-2001*, p. 66; *Pinca 2001*.

b) Mănăstirea a fost construită în exteriorul cetăţii şi are hramul *Sfântului Nicolae*. Date sigure despre aceasta avem o dată cu secolul XVII d.Chr.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 162-163.

5. Descoperiri monetare.

a) Pe teritoriul localităţii se semnalează mai multe tetradrahme şi un stater.

Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *1969*, p. 70; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193; *Medeleţ 1994a*, p. 266-267.

b) Punctul *Cetatea Veche*.

În anul 1987 s-a descoperit aici o monedă ungurească.

Bibliografie: *Bordea 1996-1998*, p. 459.

¤

346. Lugojel (comuna Găvojdia, judeţul Timiş)

¤

347. Lunca Florii (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

348. Lunca Zaicii (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

349. Luncanii de Jos (comuna Tomeşti, judeţul Timiş)

¤

350. Luncanii de Sus (comuna Tomeşti, judeţul Timiş)[325]

1. Movile de pământ.

a) Punctul *La Trei Gomili*.

Pe *Vârful Muncelului* se află acest microtoponim, acolo unde se desparte hotarul localităţii de cel al satelor Zolt şi Tomeşti.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 146.

b) Punctul *Trei Gomili*.

Pe *Vârful Bordari* se află acest microtoponim, acolo unde se desparte hotarul localităţii de cel al satelor Gladna şi Nădrag.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 146.

c) Punctul *Trei Gomili*.

Pe *Muntele Padeş* se află acest microtoponim, acolo unde se desparte hotarul localităţii de cel al satelor Nădrag şi Rusca.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 146.

d) Punctul *Trei Gomili*.

Pe *Vârful Bordari* se află acest microtoponim, acolo unde se desparte hotarul localităţii de cel al satului Rusca Montană şi judeţului Hunedoara.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 146.

¤

[325] *Ibidem.*, p. 231-232.

351. Luncavița (comună, județul Caraş-Severin)[326]

1. Mine şi cariere.
a) Cariera Luncavița.
Aceasta a fost exploatată în epoca romană (probabil), medievală şi modernă.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 134-135.

¤

352. Lunga (comuna Comloşu Mare, județul Timiş)[327]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Hotar*.
Într-o movilă din hotarul localității s-a descoperit un mormânt izolat de epoca bronzului (cultura Mureş).
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 146; *Gogâltan 1999*, p. 95.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) O movilă de pământ aflată le vest de Comloşu Mare, în stânga drumului ce duce la Mokrin a fost cercetată în anul 1900. În ea s-au descoperit mai multe morminte, probabil avare şi o monedă medievală.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 146; *Dulea 2001-2002*, p. 225.
b) O altă movilă de pământ, aflată la sud de sat, este cercetată în acelaşi an. Se descoperă un mormânt dintr-o perioadă a preistoriei neprecizată.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 146.

3. Vestigii prefeudale.
În grădina unui sătean s-au descoperit urmele unor morminte de inhumație de secolul VII d.Chr.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 146; *Dulea 2001-2002*, p. 225.

¤

353. Lupac (comună, județul Caraş-Severin)

¤

[326] *Luca 2004*, p. 93; *2004a*, p. 101; *2005*, p. 232.
[327] *Luca 2005*, p. 232.

M.

354. Macedonia (comuna Ciacova, judeţul Timiş)[328]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii, la vestul acesteia, pe malul Timişului, în zona digului, s-a descoperit o aşezare neolitică.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 201; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192; *Draşovean 1996*, p. 112.

¤

355. Macicova (comuna Constantin Daicoviciu, judeţul Caraş-Severin)[329]

1. Movile de pământ.
a) În hotarul localităţii este microtoponimul *Moghile*.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 146.

¤

356. Macovişte (comuna Ciuchici, judeţul Caraş-Severin)[330]

1. Vestigii daco-romane.
a) Pe malul din dreapta râului, aproape de hotarul dintre Ilidia şi Potoc, s-au descoperit urmele unor aşezări hallstattiene şi din secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 336; *Gumă 1993*, p. 291; *Benea 1996b*, p. 270; *Mare 2004*, p. 187.

2. Descoperiri medievale.
a) Din hotarul localităţii provine un tezaur format din obiecte de podoabă medievale cu o datare largă (secolele X-XIV d.Chr.).
Bibliografie: *Uzum 1983a*.

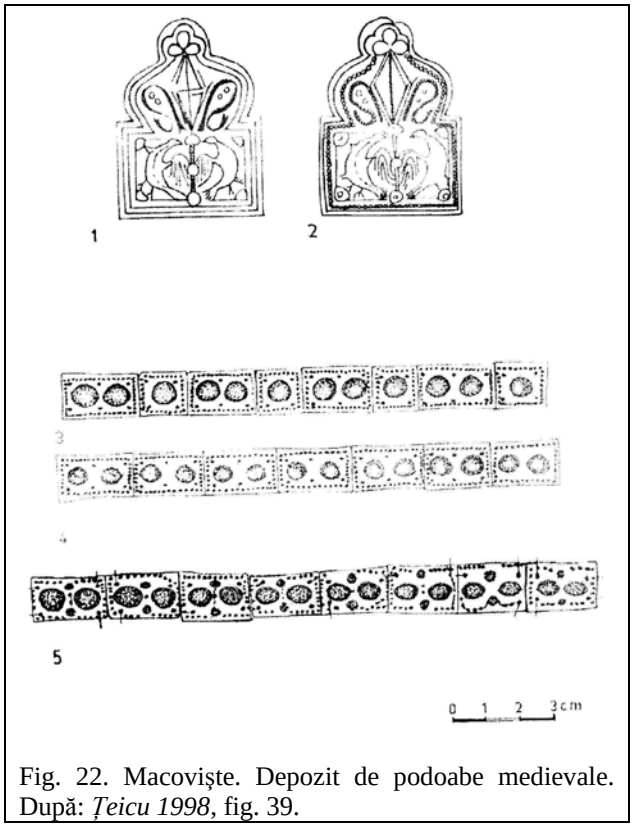

Fig. 22. Macovişte. Depozit de podoabe medievale. După: *Ţeicu 1998*, fig. 39.

¤

357. Macovişte (comuna Cornea, judeţul Caraş-Severin)[331]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Zăbranul Puchii*.
Aici se află movila *Moara Căpitanului*.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 146.

¤

358. Mailat (comuna Vinga, judeţul Arad)[332]

1. Descoperiri izolate.
a) Din localitate provine o piatră de râşniţă preistorică şi un văscior de factură romană târzie.

[328] *Luca 2005*, p. 234.
[329] *Luca 2004*, p. 94; *2005*, p. 234.
[330] *Luca 2004*, p. 94; *2004a*, p. 101; *2005*, p. 234.
[331] *Luca 2004*, p. 94; *2004a*, p. 101; *2005*, p. 235.
[332] *Luca 2005*, p. 235.

Bibliografie: *Mare 2004*, p. 187; **** 1999*, p. 81.

¤

359. Mal (oraşul Oţelu Roşu, judeţul Caraş-Severin)

¤

360. Marga (comună, judeţul Caraş-Severin)[333]

1. Vestigii de perioadă romană.
a) În hotarul cu Voislova se află un *mansio* roman.
Bibliografie: *Macrea 1969*, p. 157; *Mărghitan 1980a*, p. 26, 28, 103, 104; *Benea 1995*; *Drăgoescu 1995*, p. 353-354; **** 2000*, p. 349; *Pop 2003*, p. 271; *IDR*, III, 1, p. 237-239.

2. Mine şi cariere.
a) Mina Marga.
Mina de aici a funcţionat în epoca romană.
Aici se exploata aurul şi, probabil, alte metale.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 121-122; *IDR*, III, 1, p. 237-239.

¤

361. Margina (comună, judeţul Timiş)[334]

1. Vestigii medievale.
a) La nord de localitate, pe terasa mijlocie, din dreapta râului Bega, în pădurea dinspre Coşava, s-au descoperit ruinele unei fortificaţii medievale.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 476.

2. Descoperiri monetare.
a) În hotar a fost descoperită o monedă de bronz emisă de Iustinian I.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 188.

¤

362. Marila (oraşul Oravița, judeţul Caraş-Severin)

¤

363. Martinovăţ (comuna Sichevița, judeţul Caraş-Severin)

¤

364. Maşloc (comună, judeţul Timiş)[335]

1. Vestigii nedatate.
a) Pe teritoriul localităţii este o cetate de pământ necercetată arheologic.
Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 67.

¤

365. Măceşti (oraş Moldova Nouă, judeţul Caraş-Severin)[336]

1. Vestigii preistorice.
a) În anul 1967 s-a descoperit aici o aşezare neolitică aparţinând culturii Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Comşa 1969*, p. 38; *Petrovszky 1977*, p. 441; *Lazarovici 1977b*, p. 12; *1979b*, p. 201; *1983*, p. 13, 16.
b) Punctul *Gomilă*.
La aproximativ 200 m sud de sat se află un grup mic de movile funerare hallstattiene.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 441; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 146; *Gumă 1993*, p. 292.

2. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localităţii, între Pojejena şi cimitirul satului, într-o plantaţie de vie, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 270; *Mare 2004*, p. 188.

3. Vestigii prefeudale.
a) În hotarul localităţii, către Moldova Nouă, sunt amintite fragmente ceramice de secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 236; *Mare 2004*, p. 188.

4. Descoperiri monetare.
a) Din această localitate provin 23 de monede de bronz datate în secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Bălănescu 1985*, p. 174; *1987*, p. 272-274; *Bordea şi Mitrea 1990*, p. 305; *Şeptilici 2002-2003*, p. 300; *Mare 2004*, p. 188.
b) De pe raza localităţii provine un tezaur monetar format din 3000 monede de bronz.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 270; *Mare 2004*, p. 188.
c) Punctul *Cruşar*.
În anul 1976 s-au descoperit 1800 monede de bronz din secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 131.

¤

366. Măgura (comuna Zăvoi, judeţul Caraş-Severin)

¤

[333] *Luca 2004*, p. 94; *2004a*, p. 101-102; *2005*, p. 235.
[334] *Luca 2005*, p. 235-236.
[335] *Ibidem.*, p. 236.
[336] *Luca 2004*, p. 95; *2004a*, p. 102; *2005*, p. 236-237.

367. Măguri (municipiu Lugoj, județul Timiş)[337]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomili* sau *La Gomile*.
În hotarul satului, la sud de localitate, de o parte şi de alta a şoselei spre Criciova, în lunca Timişului, au fost cartate şase movile de pământ cu diametrele cuprinse între 5 şi 10 m şi înălțimile între 0,5 şi 1,5 m. Pe una dintre movile s-au observat urme de arsură.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 146-147.

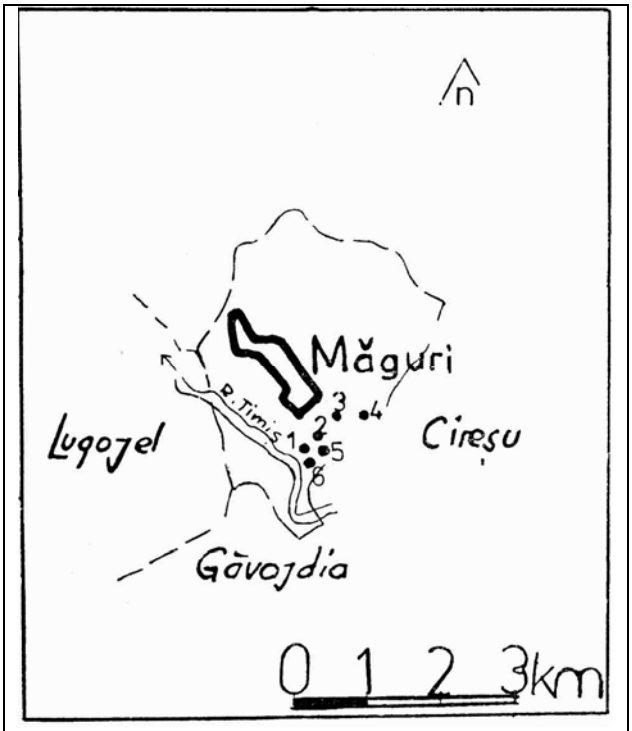

Plan 72. Măguri. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 147.

¤

368. Mănăştiur (comună, județul Timiş)[338]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-a descoperit o aşezare neolitică.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 201; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192.

2. Vestigii medievale.
a) Punctul *Cetate* sau *Mănăstire*.
Punctul este situat la NV de vatra localității actuale. Aici s-au descoperit o biserică şi necropolă de secolul XIV d.Chr.
Aici a funcționat o mănăstire catolică încă din secolul XIII d.Chr.
Tot aici se află şi urmele unor fortificații.
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 377; *Rădulescu 1980a*; *1995-1996*; *1999-2001*, p. 64; *Moroz-Pop 1983a*, p. 476; *Rusu et alii 2000*, p. 166-167.

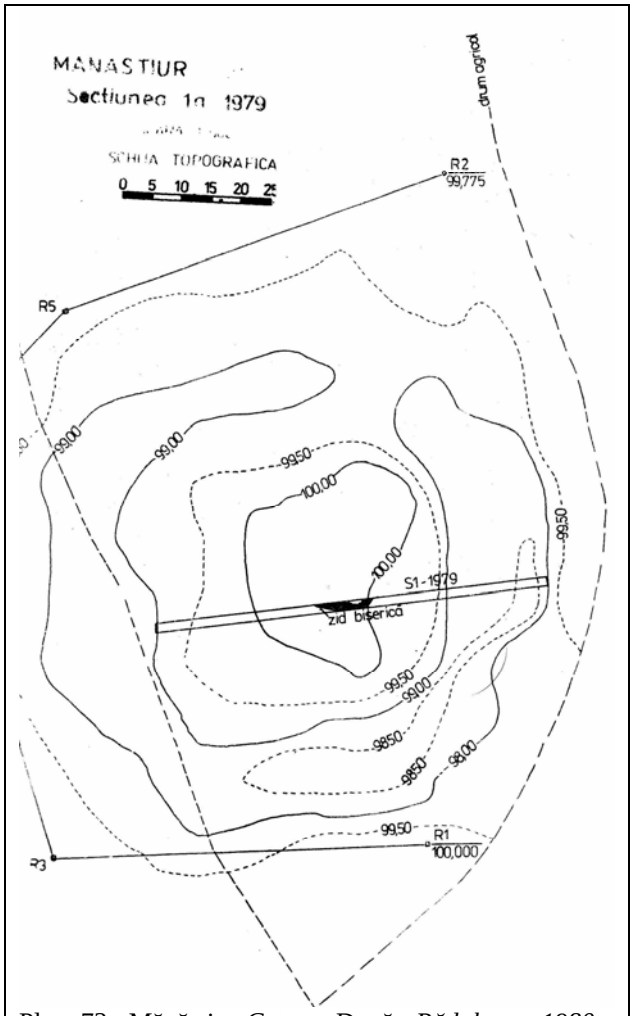

Plan 73. Mănăştiur-*Cetate*. După: *Rădulescu 1980a*, fig. 1.

¤

369. Mănăştur (comuna Vinga, județul Arad)[339]

1. Vestigii daco-romane.
a) De pe teritoriul localității, fără alte precizări topografice, provine o urnă neornamentată, din epoca romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 71; *Mare 2004*, p. 188; **** 1999*, p. 82.

[337] *Luca 2005*, p. 237.
[338] *Ibidem.*, p. 237.
[339] *Ibidem.*, p. 238.

2. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea de aici pare a fi fost construită în secolul XV d.Chr.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 167.

3. Descoperiri monetare.
a) În hotarul satului s-a descoperit un denar republican roman emis de Lucius Cassius.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 267.

¤

370. Măru (comuna Zăvoi, județul Caraş-Severin)[340]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Pripoane*.
La 500 m SSE de marginea satului, a ieşit la iveală un apeduct roman.
Bibliografie: **** 1986*, p. 352.

¤

371. Măureni (comună, județul Caraş-Severin)[341]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Lângă gara din localitate se află o aşezare eneolitică (Tiszapolgár).
Tot aici, pe terasa superioară a Bârzavei, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. (urme de practicare a metalurgiei fierului)
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 441; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Lazarovici 1979b*, p. 201; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 270; *Țeicu 1999-2000*, p. 458; *Mare 2004*, p. 188; *Bochiş 2004*, p. 56.

2. Vestigii daco-romane.
a) Pe terasa Bârzavei, în apropierea drumului Măureni – Şoşdea, se află o aşezare de metalurgişti din secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Țeicu 1999-2000*, p. 458.

¤

372. Mânăstire (comuna Gătaia, județul Timiş)[342]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomila*.
Microtoponimul se află în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 147.

2. Vestigii medievale.
a) Către localitatea Sângeorge se află mănăstirea ortodoxă cu hramul *Sfântului Gheorghe*. Ea are o vechime neprecizată şi este situată pe malul Bârzavei, într-o zonă odinioară împădurită..
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 168-169.

¤

373. Mâtnicu Mare (comuna Constantin Daicoviciu, județul Caraş-Severin)[343]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Pe terasa a doua a Timişului, la circa 1 km est de biserica din localitate, s-a descoperit o aşezare preistorică cu materiale arheologice neolitice, hallstattiene şi zgură de fier.
Bibliografie: **** 1982*, p. 326; *Gumă 1993*, p. 292.

2. Vestigii medievale.
a) Documentele din 3 noiembrie 1352, 17 aprilie 1406, 28 iunie 1411 şi 31 mai 1419 menționează movilele de hotărnicie ale localității.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 147.

¤

374. Mâtnicu Mic (comuna Fârdea, județul Timiş)

¤

375. Mehadia (comună, județul Caraş-Severin)[344]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Podul Tăinii*.
Pe circa 1-2 ha, la aproximativ 200 m vest de pod, se află o aşezare eneolitică aparținând culturii Sălcuța cu importuri Tiszapolgár..
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 210; *1983a*, p. 16; **** 1982*, p. 326; *Radu 2002*, p. 27.
b) În 1874 a intrat, în colecțiile Muzeului din Budapesta, un celt de bronz, ornamentat cu trei nervuri, care provine de aici.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 172, nr. 161; *Petrovszky 1977*, p. 441; *Săcărin 1979a*, p. 112; *Gumă 1993*, p. 255, 292.
c) Punctul *Dealul Şoşdea*.
Acesta este situat în partea de SV a localității, în dreapta râului Bela Reca, a căii ferate şi podului CFR, având o înălțime de aproximativ 80-100 m.
De aici provin fragmente ceramice preistorice.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 441.

[340] *Luca 2004*, p. 95; *2004a*, p. 102; *2005*, p. 238.
[341] *Luca 2004*, p. 95; *2004a*, p. 102-103; *2005*, p. 238-239.
[342] *Luca 2005*, p. 239.
[343] *Luca 2004*, p. 95; *2004a*, p. 103; *2005*, p. 239.
[344] *Luca 2004*, p. 96-97; *2004a*, p. 103-105; *2005*, p. 239-241.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Ulici*.
În anul 1844 s-a descoperit un obiect realizat prin împletirea a patru sârme de aur.
Aici s-a cercetat sistematic o biserică-sală din secolul al XIV-lea d.Chr. Pe latura de nord a acesteia s-a ridicat, ulterior, o sacristie.
De jur-împrejurul bisericii se află o necropolă (secolele X-XI d.Chr).
Aici este şi vatra satului medieval de secolele XII-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 172, nr. 161; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu 1972*, p. 47; *Petrovszky 1977*, p. 441; *Mărghitan 1985*, p. 87-88; *Gumă 1993*, p. 214, 292; *Ţeicu 1993*, p. 238; *Ţeicu 1998*, p. 93, 95, 131, 179-180; *2003*, p. 367-368; *2003b*, p. 95-105; *Matei şi Ţeicu 1996; Bejan şi Mare 1998*, p. 329.

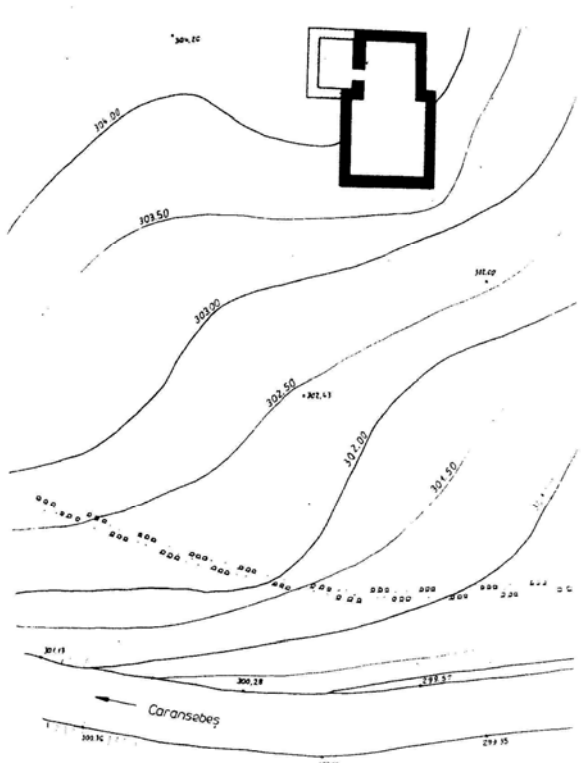

Plan 74. Mehadia-*Ulici*. După: *Ţeicu 2003*, p. 102, fig. 1.

b) Punctul *La Zidine* sau *Zidina*.
Ruinele castrului roman (*Praetorium*) se află la aproximativ 3 km spre nord de localitatea Mehadia, pe locul numit de localnici *La Zidine*, la distanţă aproape egală de localitatea Plugova.
Acesta a fost confundat de mulţi cu staţiunea balneară Băile Herculane, aflată la 13 km spre SE pe şosea şi pe Valea Cernei.
Baia castrului a fost cercetată în anul 1946.
De aici provin 8 inscripţii şi un fragment de diplomă militară.
Lângă castru se află şi o aşezare civilă.
Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 400; *Glodariu 1966*, p. 431; *Mitrea 1966a*, p. 423; *Wollmann 1971*, p. 541, 548-549; *1977*, p. 371; *Moga V. 1972*, p. 162; *Bărbulescu 1972*, p. 204, 210-211; *Russu 1973*; *Gudea 1974a*; *1975a*; *Ferenczi 1979*, p. 139; *Mărghitan 1980a*, p. 11, 19, 46, 47, 48, 62, 104, 114-116, 122, 123, 146; *Stoicovici 1981a*; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Macrea et alii 1993*; *Benea 1976*, p. 209; *1994*, p. 316-317; *1996b*, p. 97-98, 270-271; *1997a*, p. 56; *1999a*, p. 56, 198; *1999-2000*, p. 195; *2000*, p. 44; *2000a*; *Benea et alii 2001*; *2002*; *2003a*; *2005a*; *Benea şi Bejan 1987-1988*, p. 249; *1989-1993*, p. 139-140; *Benea şi Hica 2004*, p. 53-57; *Drăgoescu 1995*, p. 336; *Németh 1997*, p. 75; *Ţeicu 1998*, p. 78; *Bozu 2000a*; *Bozu 2001*; *Alicu 2002*, p. 202; *Mare 2002-2003*, p. 202, nr. 29; *2004*, p. 188; *Crânguş 2002-2003*, p. 149, 152; *Ţentea şi Popescu 2002-2003*, p. 291; *Hügel 2003*, p. 61, 72; *Pop 2003*, p. 268; *Munteanu 2003*, p. 116; *Marcu 2004*, p. 581; *Cociş 2004*, catalog nr. 135, 684, 758-759, 772, 870-872, 1027-1028, 1171, 1893, 1995; **** 1994*, p. 30-31; *IDR*, III, 1, p. 100-120.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Grad* sau *Dealul Urzeasca*.
În anul 1395 este atestată documentar cetatea *castrum Chaak*.
La poalele dealului pe care a fost ridicat donjonul medieval se găseşte ceramică aparţinând culturii Coţofeni.
Urmele fortificării dealului se observă cu uşurinţă.
Bibliografie: *Săcară 1975*; *Matei 1979*, p. 261; *Ţeicu 1998*, p. 93, 204-205; *2003*, p. 368; *2003b*, p. 95; *Rusu A.A. 1998*, p. 9.
b) Punctul *Şanţul Mic*.
Fortificaţia se află la poalele *Dealului Grad* şi se datează în secolele XV-XVI d.Chr.
Bibliografie: *Pascu şi Ţeicu 1996*; *2003b*, p. 95.

4. Descoperiri monetare.
a) Din împrejurimi provin mai multe monede republicane şi imperiale (de-a lungul timpului s-au adunat sute de bucăţi).
Bibliografie: *Mitrea 1966*, p. 410; *1966a*, p. 423; *1976*, p. 290; *Medeleţ 1994a*, p. 267-269; *Şeptilici 2002-2003*, p. 300-301; *Mare 2004*, p. 188.
b) Punctul *La Vii*.
De aici provin 12 piese de argint romane.
Bibliografie: *Chirilă şi Stratan 1975*, p. 81-82.

¤

376. Mehadica (comună, județul Caraş-Severin)[345]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Cioaca Mică* sau *Slătinic*.
Dealul cu acelaşi nume se ridică la mijlocul *Văii Slătinic*, la aproximativ 4-5 km vest de sat.
Acesta are formă de con şi se leagă de *Cioaca Mare*.
De aici provin fragmente ceramice Coţofeni.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 441-442; *Petrovszky şi Cădariu 1979*, p. 41-42; *Maxim 1993*, p. 67; *Ciugudean 2000*, p. 75; *Ţeicu 2003*, p. 368.
b) În muzeul din localitate există un topor de bronz de tip *Veselinovo*, datat la mijlocul epocii bronzului.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 442; *Gogâltan 1999*, p. 96; *1999-2000*, p. 231.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Moara lui Lupu*.
La sud de sat, în lunca *Pârâului Mehadica*, a fost identificată ceramică hallstattiană şi din secolul al XIII-lea d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 368.

3. Vestigii medievale.
a) Documentul de la 15 iunie 1564 menţionează movilele de hotărnicie ale satului.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 147.

4. Mine şi cariere.
a) Cariera Mehadica.
Aceasta a fost exploatată în epoca medievală şi cea modernă.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 135.

¤

377. Mercina (comuna Vărădia, județul Caraş-Severin)[346]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii sunt amintite materiale ceramice hallstattiene.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 292.

2. Vestigii daco-romane.
a) Tot în hotarul localităţii, la SE de aceasta, spre Vărădia, pe terasele luncii, în stânga drumului spre Greoni, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 141; *Benea 1996b*, p. 271; *Ţeicu 2003*, p. 362; *Mare 2004*, p. 188.

3. Descoperiri monetare.
a) Aici s-a descoperit un denar imperial roman.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 269.

¤

378. Mesteacăn (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

379. Milcoveni (comuna Berlişte, județul Caraş-Severin)[347]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Vână*.
Aici s-a descoperit o aşezare neolitică aparţinând culturii Vinča şi ceramică Basarabi.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 442; *Lazarovici 1979b*, p. 201; *Ţeicu 1987*, p. 338; *Gumă 1993*, p. 214, 292.
b) Punctul *Prâsleaua* sau *Moara din Vale*.
Din acest punct s-au recoltat artefacte de perioada culturii Basarabi, epocă daco-romană (secolele III-IV d.Chr.) şi de secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 442; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Ţeicu 1987*, p. 320, 338; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 140; *Gumă 1993*, p. 214, 292; *Dulea 2001*, p. 236; *Mare 2004*, p. 189.
c) Punctul *Grădinile din Deal*.
În grădinile de pe dealul ce mărgineşte satul s-au descoperit fragmente ceramice de secolele III-IV şi VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 140; *Benea 1996b*, p. 271-272; *Ţeicu 1987*, p. 338; *Mare 2004*, p. 189.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Drumul Mare*.
La ieşirea spre Iam se află fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256; *Benea 1996b*, p. 271; *Mare 2004*, p. 189.

3. Vestigii prefeudale.
a) Punctele *Bileat, Canton* şi *Grădinile din Vale*.

[345] *Luca 2004*, p. 97; *2004a*, p. 105; *2005*, p. 241-242.
[346] *Luca 2004*, p. 97-98; *2004a*, p. 105-106; *2005*, p. 242-243.
[347] *Luca 2004*, p. 98; *2004a*, p. 106; *2005*, p. 243-244.

În aceste puncte din hotar s-au descoperit materiale ceramice de secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 189.

4. Descoperiri monetare.
a) Într-un loc neprecizat din hotarul satului s-a descoperit o izlaz de tip Dyrrhachium.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 271; *Țeicu 1987*, p. 338; *Bordea şi Mitrea 1991*, p. 217; *Medeleț 1994a*, p. 269.

¤

380. Moceriş (comuna Lăpuşnicu Mare, judeţul Caraş-Severin)[348]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Vălee*.
Peştera se află în carstul din *Bazinul Miniş*, lângă *Izvorul Vălău*, sub abruptul calcaros.
Materialele arheologice recoltate sunt preistorice.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 34.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Gruni* sau *Dealul Gruni*.
Punctul este situat pe rama vestică a satului. Locuirea se datează în cultura Coțofeni.
Aici a fost căutată prin săpături arheologice o curte cnezială din secolul XV d.Chr. S-a descoperit ceramică de epoca bronzului şi o necropolă medievală (?).
Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 357; *Țeicu et alii 1997*.

3. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Blidaru*.
Punctul este situat în *Lunca Nerei*. Locuirea se datează în cultura Coțofeni.
Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 357.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *Țârcovița*.
Locul se află într-o poiană, străbătută de râul cu acelaşi nume. Materialele arheologice descoperite aici aparțin epocii medievale.
De pe deal se vede foarte bine *Cetatea Ilidiei*.
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 554-555.
b) În pădurea satului apare microtoponimul *Morminți* sau *Morminție*.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 147.

5. Mine şi cariere.
a) Cariera Moceriş.
Aceasta a fost exploatată în epoca medievală şi modernă.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 135.

¤

381. Moldova Nouă (oraş, judeţul Caraş-Severin)[349]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) Într-o peşteră din hotarul cu localitatea Gârnic s-au descoperit materiale ceramice neolitice.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 202.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Selişte* sau *Sălişte*.
Către Dunăre, la ieşirea din Moldova Nouă, pe drumul spre Măceşti, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice. Tot de aici provine şi un vas din lut nedeterminat ca epocă.
În acest punct din hotar este o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
În bibliografia mai veche se aminteşte şi un castru (*statio* ?).
O. Bozu a cercetat aici morminte romane.
Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 400; *Petrovszky 1977*, p. 442; *1979*, p. 212; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 255; *Branga 1980*, p. 109; *Gudea 1982*, p. 104; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1966b*, p. 74-75; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 140; *Drăgoescu 1995*, p. 337, 365-366; *Mare 2004*, p. 189; **** 2000*, p. 93.

3. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
Punctul *Cariera de Banatite*.
Materiale ceramice şi din bronz aparținând Ha A. Acestea provin dintr-o necropolă (?).
Bibliografie: *Gumă şi Dragomir 1981*, p. 110; *Săcărin 1979a*, p. 116; *Gumă 1993*, p. 292; *1995*, p. 107 şi urm.
b) De aici provine un **depozit de bronzuri** din seria Bâlvăneşti-Vinț (Ha C).
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 210.

4. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul cu Sasca Montană se află o fortificație patrulateră, din piatră, în interiorul căreia se află construcții romane.
Bibliografie: **** 2000*, p. 93.
b) Inscripții romane.
Bibliografie: *Pop 2003*, p. 268; *IDR*, III, 1, p. 52-55.
c) Punctul *În Vii*.

[348] *Luca 2004*, p. 98-99; *2004a*, p. 106-107; *2005*, p. 244-245.

[349] *Luca 2004*, p. 99-100; *2004a*, p. 107-109; *2005*, p. 245-247.

Aici s-a descoperit o aşezare de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 140; *Mare 2004*, p. 189.

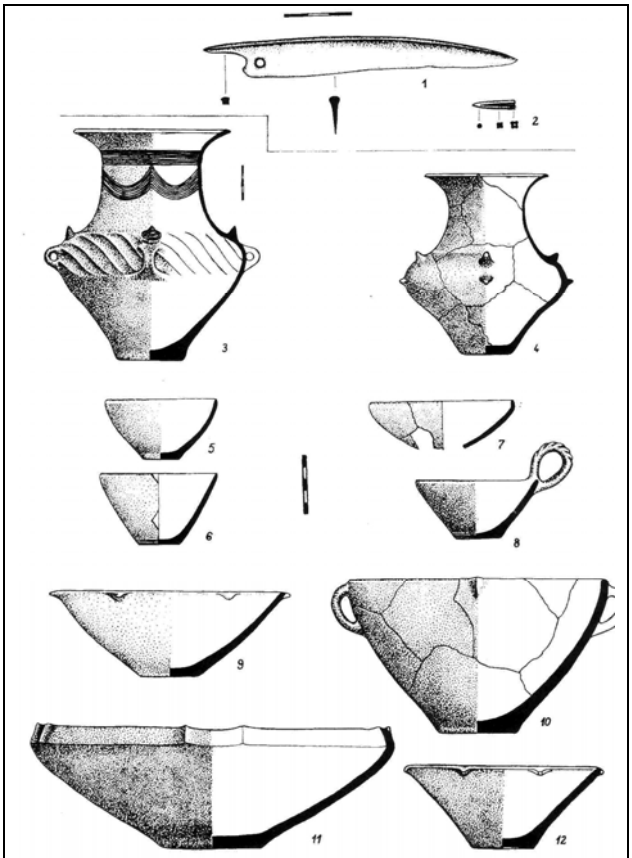

Fig. 22. Ceramică hallstattiană. *Cariera de banatite*. După: *Gumă 1993*, pl. XVII.

5. Vestigii prefeudale.
a) Se aminteşte o vatră medievală de secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 234.

6. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea ortodoxă, de lângă localitate, poartă hramul *Sfinţii Arhangheli*. După atestarea din secolul XVI d.Chr. dispare din documente.
Bibliografie: *Ţeicu 1998*, p. 183; *Rusu et alii 2000*, p. 177.

7. Descoperiri monetare.
a) Aici, în localitate, s-au descoperit monede preromane şi romane izolate.
Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 401; *Mitrea 1972*, p. 145; *Medeleţ 1994a*, p. 269; *Mare 2004*, p. 189.
b) Punctul *Observator*.
De aici provine un denar de la Augustus şi un dupondius de la Traian.
Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 131.
c) În anul 1929 s-a descoperit un tezaur format din 384 monede romane din bronz, majoritatea emise de Constantin cel Mare.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 189.
d) În anul 1965 s-a descoperit un tezaur de secolul IV d.Chr. format din 900 de piese.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 189.

8. Mine şi cariere.
a) Mina de aur, argint, cupru, plumb şi fier Moldova Nouă.

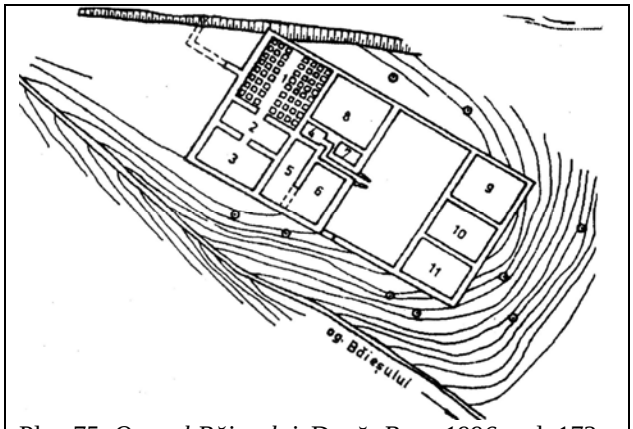

Plan 75. *Ogaşul Băieşului*. După: *Bozu 1996a*, pl. 172.

Punctul *Ogaşul Băieşului* şi *Cânepişte*.
Minereurile de aici au fost exploatate în perioada dacică, romană, medievală, modernă şi contemporană.
S-au descoperit şi galerii romane şi medievale funcţionale.
Una dintre mine se află în punctul *Cânepişte* sub stânca *Baron*.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 109; *Benea 1994*, p. 317; *1996b*, p. 161-162; *Drăgoescu 1995*, p. 337; *Wollmann 1996*, p. 150-152; *Bozu 1996a*; *Boroneanţ 2000*, p. 122; **** 2000*, p. 93.

¤

382. Moldova Veche (oraş Moldova Nouă, judeţul Caraş-Severin)[350]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Rât* sau *Motel*.
Punctul se află, în mare parte, sub hotelul nou de pe malul Dunării, în faţa terasei *Valurile Dunării*, la 150 m nord de km 102 al şoselei Orşova – Baziaş.
Aşezarea neolitică aparţine culturii Starčevo-Criş, fazele III-IV. S-au descoperit şi urme materiale

[350] *Luca 2004*, p. 100-104; *2004a*, p. 109-114; *2005*, p. 247-253.

Ha D, precum şi bordeie medievale timpurii de secol XII-XIII d.Chr.
Aici se află şi un cimitir medieval timpuriu, contemporan cu aşezarea.
Săpăturile s-au efectuat în anii 1961, 1970, 1975-1976, 1978 şi 1981.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 213, nr. 44; *Tudor et alii 1965*, p. 396; *Comşa 1965*, p. 546; *Păunescu 1970*, p. 76; *Lazarovici 1969*, p. 5; *1975*, p. 7; *1976*, p. 203; *1977b*, p. 12; *1979b*, p. 202; *1983*, p. 13, 16, 22, 24, 25; *1981*, p. 172; *1985-1986*, p. 18, 25; *Lazarovici şi Lazarovici 2002*, p. 25; *Babeş 1971*, p. 382; *Stoia 1976*, p. 280; *Petrovszky 1977*, p. 443; *Uzum 1979a*; *1980*, p. 128, 132; *Mărghitan 1985*, p. 88-92; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *1995*, p. 140; *El Susi 1985-1986*, p. 44-47; *Trâncă 1986*; *Ţeicu 1993*, p. 238-239; *1998*, p. 92, 100-101, 127; *Ţeicu şi Bozu 1982*, p. 393; *Dulea 2001*, p. 236.

b) Punctul *Insula Ostrovul Mare* sau *Decebal*.
b.1.) Punctul *Ostrov, Ostrovul Decebal, Humca* sau *Hunca*.

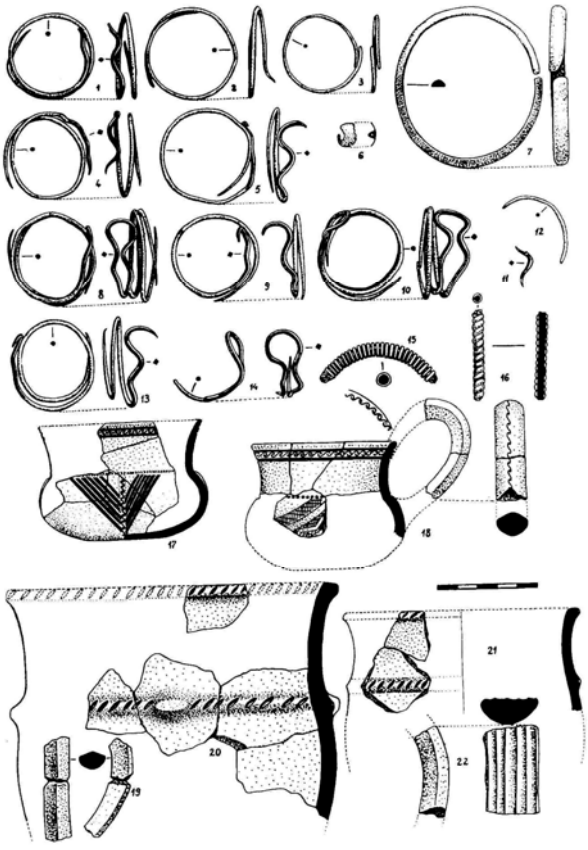

Fig. 23. Materiale hallstattiene. *Ostrovul Mare*. După: *Gumă 1993*, pl. CII.

Pe o dună de nisip s-au descoperit unelte microlitice şi urme neolitice Starčevo-Criş.

Tot aici s-au cercetat niveluri de locuire aparţinând culturilor Sălcuţa IV, Coţofeni (trei subniveluri), Vučedol şi Gârla Mare.
În anul 1900 s-a descoperit aici un topor plat de bronz cu aripioare şi un fragment de urnă funerară de la începutul epocii fierului.
În partea de nord a înălţimii există un şanţ dintr-o epocă neprecizată.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 213, nr. 44; *Tudor et alii 1965*, p. 397-398, 399, 401-402; *Comşa 1965*, p. 545; *Popescu D. 1968*, p. 698; *1969*, p. 537; *1969a*, p. 500; *Păunescu 1970*, p. 202, 209; *Babeş 1971*, p. 382; *Roman 1976*, p. 83; *Petrovszky 1977*, p. 443-445; *Lazarovici 1977b*, p. 15, 16; *1979b*, p. 202; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 85; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 203; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 149; *Săcărin 1993*, p. 76-77; *El Susi 1993*; *1995b*, p. 65 şi urm.; *Oprinescu şi Bozu 1996*; *Gumă 1993*, p. 292; *1997*, p. 15; *Gogâltan 1995a*, p. 56 şi urm.; *1999*, p. 96; *Crăciunescu 1998*, p. 172; *Ciugudean 2002*, p. 96.
b.2.) Punctul *Kalinovăţ*.
Aici s-a descoperit un tumul funerar datat în vremea culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Popescu D. 1968*, p. 698; *Petrovszky 1977*, p. 444; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 148.
b.3.) Într-un loc de pe insulă, situat pe malul Dunării, au fost descoperite o aşezare şi o necropolă Gârla Mare.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 444; *Săcărin 1983*, p. 61; *1993*, p. 76.
b.4.) Punctul *Spitz*.
Acesta se află în partea de vest a insulei. Aici s-a descoperit o necropolă de incineraţie cu urne de tipul celor din cultura Vatina, dar şi materiale ceramice Gârla Mare-Žuto Brdo (aşezare şi necropolă) şi Verbicioara.
Aceştia au descoperit aici o aşezare Verbicioara distrusă în mare parte de apele Dunării, dar şi una Vučedol.
Tot aici s-ar fi descoperit şi urme de secolul VIII d.Chr.
Bibliografie: *Dumitrescu 1962*; *Babeş 1971*, p. 382; *Morintz 1972*, p. 348; *Petrovszky 1977*, p. 444; *Lazarovici 1977b*, p. 15; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 81; *Lazarovici şi Kalmar 1994*, p. 18; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 149; *Nica 1996*, p. 23; *Crăciunescu 1998*, p. 172; *Gogâltan 1999*, p. 96-97; *2004*, p. 93, 96, 103; *Ridiche 2001*, p. 37; *Şandor-Chicideanu 2003*, p. 242; *Mare 2004*, p. 190.
b.5.) Din locuri neprecizate de pe întinsul insulei provin mai multe loturi de materiale arheologice din epoci diferite.
Un prim lot de materiale arheologice a fost recoltat între anii 1925-1934.

Undeva pe insulă s-a descoperit un **depozit de bronzuri** care este atribuit seriei Bâlvăneşti-Vinț (Ha C) (*Moldova Veche II*).
Bibliografie: *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 100; *Petrovszky 1977*, p. 445; *Săcărin 1979a*, p. 113; *Mărghitan 1980*, p. 77; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Gumă 1993*, p. 255, 292.
b.6.) Punctul *Groblia* sau *Groble*.
Aici s-au descoperit morminte tumulare cu inventar caracteristic perioadei hallstattiene.
Bibliografie: *Popescu D. 1969*, p. 537; *1969a*, p. 501; *Babeş 1971*, p. 382; *Lazarovici 1977b*, p. 16; *Petrovszky 1977*, p. 445; *Gumă 1983*, p. 70; *1993*, p. 214, 292; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 149.
b.7.) Punctul *Canalul Morii*.
Dincolo de râul care se scurge în Dunăre s-a identificat o necropolă cu urne funerare de tip Vatina.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 445; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 149; *Gogâltan 2004*, p. 93, 103.
b.8.) Monede preromane descoperite în împrejurări diferite.
Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *Medeleț 1994a*, p. 269-270.
b.9.) Aici sunt amintite urme de locuire din secolul VI-VII şi a doua jumătate a secolului VIII d.Chr.
Bibliografie: *Mărghitan 1985*, p. 77-78; *Stanciu 2000*, p. 155-156; *Dulea 2001*, p. 236; *Mare 2004*, p. 182.

c) Punctul *Port*.
În apropiere de port s-au descoperit, în urma unor sondaje, morminte de incinerație aparținând epocii bronzului (cultura Gârla Mare-Žuto Brdo).
Tot în zonă s-au descoperit, în secolul XIX d.Chr., urme medievale.
Bibliografie: *Popescu D. 1966a*, p. 714; *Petrovszky 1977*, p. 445; *Lazarovici 1977b*, p. 16; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 64; *Uzum 1980*, p. 127; *Gumă 1983*, p. 70; *Săcărin 1993*, p. 76; *Şandor-Chicideanu 2003*, p. 242.
d) Punctul *Sat*.
În acest punct s-au descoperit materiale ceramice neolitice târzii şi din epoca bronzului.
Tot în vatra satului sunt amintite descoperiri de secol IV d.Chr.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256; *Lazarovici 1994*, p. 71; *Lazarovici et alii 1991*, p. 60; *Draşovean 1996*, p. 112; *Gumă 1997*, p. 15; *Mare 2004*, p. 190.
e) Punctul *Vinograda* sau *Vlaşkicrai*.
În zona cu acest nume s-a descoperit o aşezare romană.
80% din aşezare este submersă în urma creşterii nivelului Dunării. Partea păstrată a sitului are o lățime de aproximativ 50 m.
S-au cercetat mai multe locuințe şi alte complexe cu caracter edilitar-gospodăresc.
Aici au apărut monede romane între care un denar Marc Aurelius pentru Antoninus Pius şi două monede de bronz foarte prost conservate.
Localnicii au mai descoperit alte 6 monede de secol IV d.Chr. în acelaşi punct. Seria monetară descoperită în acest loc s-a mărit în fiecare an.
Tot aici s-au descoperit şi urme de secolul VIII d.Chr.

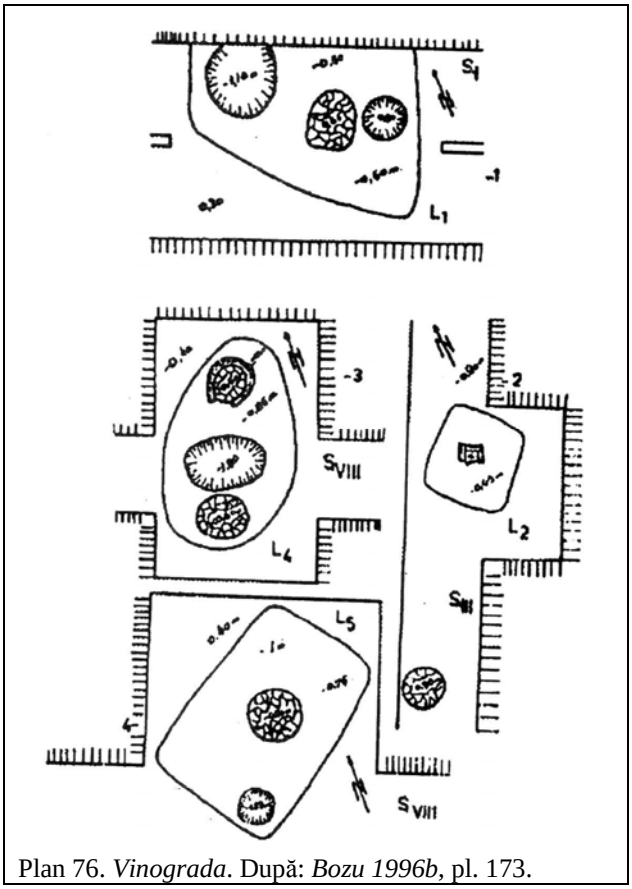

Plan 76. *Vinograda*. După: *Bozu 1996b*, pl. 173.

Bibliografie: *Popescu D. 1967a*, p. 376; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256; *Branga 1980*, p. 109; *Bălănescu 1981*, p. 147-148; *1985*, p. 173-174; *1990*, p. 188-189; *Gumă 1993*, p. 214, 292; *Benea 1994*, p. 318; *1996b*, p. 151; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 140; *1999-2000*, p. 525-528; *2004*, p. 380; *Bordea şi Mitrea 1991*, p. 224; *Sânpetru 1992*, p. 136; *Drăgoescu 1995*, p. 336-337; *Bozu 1996b*; *Bozu et El Susi 1987*; *Mare 1997*, p. 115-116; *2004*, p. 39, 190; *Țeicu 1998*, p. 57-58; *Geangu 2001*, p. 172.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Văiş*.
La 1,5 km NV de localitate, în amonte, pe Dunăre, s-au descoperit trei obiecte realizate din piatră şlefuită.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 213, nr. 44; *Tudor et alii 1965*, p. 397, 399; *Petrovszky 1977*, p. 443; *Lazarovici 1979b*, p. 202.

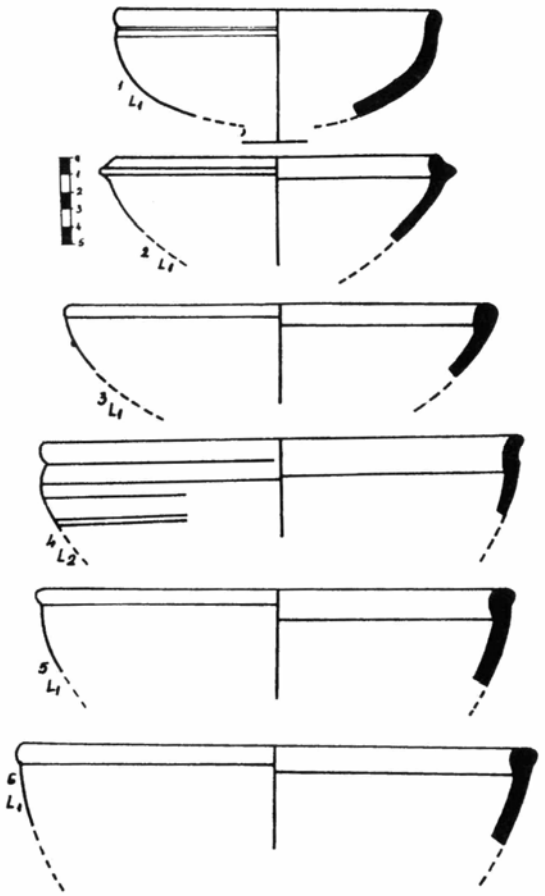

Fig. 24. Moldova Veche. Materiale daco-romane. După: *Bejan 1995*, fig. IIB.

b) La SE de localitate, la gura *Văii Văiş*, pe panta opusă farului, s-au descoperit silexuri neolitice.
Tot de pe această terasă provine şi un celt din bronz.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 443; *Lazarovici 1987*; *Gumă 1993*, p. 255, 292.
c) În apropierea Dunării, într-un loc necunoscut, s-a descoperit un topor de cupru cu braţele în cruce de tip *Jászladány*, varianta Petreşti.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 42.
d) Punctul *Grădina Constantinovici Emilian*.
În acest punct s-a descoperit un complex arheologic aparţinând culturii Baden.
Bibliografie: *Roman şi Németi 1978*, p. 11.
e) Punctul *Casa Finanţelor*.
În spatele punctului, pe malul Dunării, s-a descoperit fragmente de vase de epoca bronzului, cultura Vatina.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 445.
f) Punctul *Complexul Şcolar Industrial*.
Aici s-au descoperit două semibordeie cu colţurile rotunjite.
Materialul ceramic recoltat aparţine culturii Coţofeni.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 202; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 199; *Ardeţ 1988*, p. 122.
g) La aproximativ 3 km de comună, aproape de Dunăre, au fost cercetaţi trei tumuli de dimensiuni reduse (morminte de incineraţie hallstattiene).
Bibliografie: *Popescu D. 1966*, p. 388; *1966a*, p. 714; *Petrovszky 1977*, p. 445; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 148; *Gumă 1993*, p. 292.
h) Punct *Valea Boşneagului*.
La vest de această vale, aflată între Moldova Veche şi Pescari, se găseşte un mare grup de morminte funerare (aproximativ 50).
Acesta se încadrează cronologic în Hallstattul mijlociu şi târziu.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 445; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 148; *Gumă 1993*, p. 292.
Un alt grup de tumuli funerari se află între Moldova Veche şi Măceşti.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 445; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 148.
j) Punctul *La Răscruce* sau *Răscruce*.
Materiale ceramice din epoca bronzului, cultura Gârla Mare.
Bibliografie: *Lazarovici 1977b*, p. 16; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 81; *Şandor-Chicideanu 2003*, p. 243.
k) Alte urme ale culturii Gârla Mare-Žuto Brdo s-au descoperit în zona pescăriei.
Bibliografie: *Şandor-Chicideanu 2003*, p. 242-243.

l) Depozite de bronzuri.
l.1.) În hotarul localităţii s-a descoperit, în anul 1924, un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}) (*Moldova Veche I*).
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 207; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 99; *Petrovszky 1977*, p. 446; *Săcărin 1979a*, p. 113; *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gumă 1993*, p. 255, 292; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 41.
l.2.) Un lanţ cu şapte verigi din seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}) (*Moldova Veche III*).
Bibliografie: *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 100; *Săcărin 1979a*, p. 113; *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gumă 1993*, p. 255, 292.
l.3.) *Moldova Veche IV* este un alt lanţ cu urne în miniatură, un berbec din bronz stilizat şi un pandantiv inelar. Obiectele au fost descoperite în anul 1930 (obiectele pot proveni de la Coronini, punctul *Varniţi*) şi se încadrează în seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}).
Bibliografie: *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 100; *Săcărin 1979a*, p. 114; *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gumă 1993*, p. 255, 292.
l.4.) Punctul *Izvorul Suvarov*.

Aici s-a descoperit un **depozit de bronzuri** care poate fi încadrat în Ha A_1 (propunem denumirea de *Moldova Veche V*).
Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 77; *Bozu 1982*, p. 149.
m) Punctul *În Hotar*.
De aici provine un topor cu marginile ridicate.
Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 97.

3. Vestigii prefeudale.
a) Se amintesc, într-un loc neprecizat, urme de secolele VII-VIII d.Chr.
Bibliografie: *Dulea 2002-2003*, p. 256.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *Ogaşul cu spini*.
Urme de secolele XII-XIII d.Chr. se află la aproximativ 2 km în aval de punctul *Rât*. Aici s-a descoperit un fragment de cruce *engolpion*.
Bibliografie: *Țeicu şi Bozu 1982*, p. 393-395.
b) Punctul *Valea Vărădului*.
Acesta se află la hotarul de est al Coroniniului.
În punctul *La Mănăstire*, pe *valea Varadului*, se afla o mănăstire medievală cu hramul *Sfinții Arhangheli*.
Unii autori o plasează pe *Valea Târnova*.
Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 347; *2003b*, p. 88.

5. Descoperiri monetare.
a) Punctul *José*.
De aici provine o drahmă.
Bibliografie: *Bălănescu 1985*, p. 173; *Medeleț 1994a*, p. 269.
b) Monede care provin dintr-o donație.
Bibliografie: *Bălănescu 1987*, p. 275-277; *Bordea şi Mitrea 1990*, p. 305.
c) În anul 1881 s-a descoperit un tezaur preroman, risipit.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 269.
d) În anul 1879 s-a descoperit un tezaur format din monede de tip Dyrrhachium.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 271.
e) În hotar s-a descoperit un *aureus* de la Titus.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 286; *Ardevan 1996*, p. 18.
f) De pe teritoriul localității provine un tezaur din care s-au recuperat 5 monede de bronz din secolul IV d.Chr. (patru de la Constantius II şi una de la Iulianus).
Poate că din acelaşi lot provine şi tezaurul format din 114 monede emise de Constantius I şi urmaşii săi descoperite în punctul *Vinograda*.
Bibliografie: *Popescu D. 1967*, p. 537; *Gudea 1971*, p. 140; *Gudea şi Găzdac 2004*, p. 127; *Bălănescu 1981*, p. 147; *1982*; *1984*, p. 131; *Drăgoescu 1995*, p. 365; *Mare 2004*, p. 190.
g) Punctul *Valea Tisa Potoc*.
Locul descoperirii tezaurului este situat la nord-vest de exploatarea minieră Suvarov, la circa 1,5 km în amonte de valea *Pârâului Tisa-Potoc*.
Tezaurul conține 740 de monede şi se adaugă altor 6 descoperite în ultimii 40 de ani.
Tezaurul se încadrează în secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Mitrea 1966*, p. 410; *1966a*, p. 423; *Gudea et alii 1997*; *Bălănescu et alii 2000*; *Şeptilici 2002-2003*, p. 299-300; *Mare 2004*, p. 190; **** 2000*, p. 93.
h) În anul 1961 s-a descoperit un tezaur monetar roman format din 963 de piese.
Bibliografie: *Popescu D. 1962a*, p. 212; *Mitrea 1962*, p. 537; *1962a*, p. 221; *1966a*, p. 423; *Mare 2004*, p. 189-190.
i) Punctul *Flotații*.
Tezaur monetar format din 4121 monede care se adaugă altuia de 22 piese.
Bibliografie: *Mitrea 1971*, p. 409; *1971a*, p. 130; *1972a*, p. 371; *1973*, p. 413; *1973a*, p. p. 148; *Chirilă şi Gudea 1972*, p. 714; *Gudea şi Găzdac 2004*, p. 128-129; *Mare 2004*, p. 190; **** 2000*, p. 93.

6. Vestigii medievale.
a) Punctul *La Mănăstire*.
Pe valea Sirinia, la 1 km de confluența acesteia cu Dunărea, se afla o mănăstire.
Bibliografie: *Țeicu 2002*, p. 40.

¤

383. Moldovița (oraş Moldova Nouă, județul Caraş-Severin)[351]

1. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
Pe o ridicătură de pământ, într-o zonă mlăştinoasă, s-a descoperit un **depozit de bronzuri** depus într-un vas de lut.
Acesta se încadrează în seria Jupalnic-Turia (Ha A_2).
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 208; *Lazarovici 1977b*, p. 17; *Petrovszky 1977*, p. 446; *Săcărin 1979a*, p. 114; *Gumă 1993*, p. 255, 292.

2. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localității există o aşezare de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 1981*, p. 24; *1995-1996*, p. 128-129; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 141; *Benea 1996b*, p. 272; *Mare 2004*, p. 190.

¤

384. Moniom (municipiul Reşița, județul Caraş-Severin)

[351] *Luca 2004*, p. 104; *2004a*, p. 114-115; *2005*, p. 253.

¤

385. Munar (comuna Secusigiu, județul Arad)[352]

1. Vestigii preistorice.
a) La NNV de sat, lângă marginea pădurii, s-a descoperit o daltă de piatră lunguiață, plată, cu tăiș lat.
Bibliografie: **** 1999*, p. 85.
b) Punctul *Dealul Lupului* şi *Vii*.
Pe aceste locuri, situate la nord de drumul Munar – Sânpetru German, lângă *Canalul Aranca*, se află o cetate de pământ trapezoidală, de circa 14,7 ha, cu val şi şanț de apărare, datând – probabil – din epoca fierului (Medeleț şi Bugilan introduc punctul în hotarul localității Sânpetru German). Intrarea în fortificație se face dinspre nord. În acelaşi loc se află şi o necropolă de epoca fierului cuprinzând atât morminte de incinerație cât şi de inhumație.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 185, nr. 270; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 196; *Gumă 1993*, p. 203; **** 1999*, p. 85-86.

2. Movile de pământ.
a) La 2 km nord de sat este semnalată o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 149.
b) Punctul *Gomilele*.
În hotarul satului sunt semnalate mai multe movile de pământ. Între acestea se află şi movila *Wolfsberg*.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 149-150.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Mănăstirea Bezdin*.
Aici s-au descoperit fragmente ceramice din epoca bronzului, cultura Vatina.
Mănăstirea ortodoxă este ridicată pe malul din stânga Mureşului în secolele XIV-XV d.Chr. cu hramul *Prezentarea Sfintei Fecioare la Templu*.
Bibliografie: *Gogâltan 2004*, p. 103; *Rusu et alii 2000*, p. 179-180.

4. Vestigii de perioadă romană.
a) Într-un loc neprecizat din hotarul localității s-a descoperit un urcior din epoca romană.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 191; **** 1999*, p. 86.

5. Vestigii medievale.
a) Între localitățile Satu Mare şi Munar a funcționat biserica unui sat dispărut, *Alba Eclesia*, în secolul XIV d.Chr.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 56.
b) Aici, la Munar, a existat şi o biserică de mir cu hramul *Sfântului Gheorghe*.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 121.

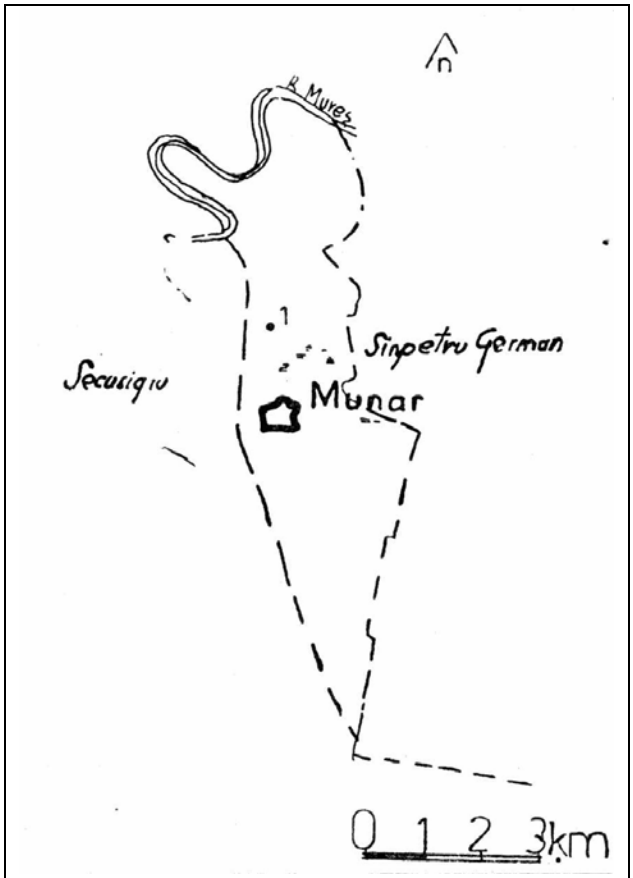

Plan 77. Munar. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 151.

¤

386. Moravița (comună, județul Timiş)[353]

1. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea ortodoxă aflată la marginea aşezării a fost atestată în secolul XVI d.Chr. Poate fi aceeaşi mănăstire cu *Săraca* de la Şemlacu Mic.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 178; *Țeicu 2003b*, p. 90.

¤

387. Moşnița Nouă (comună, județul Timiş)[354]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-a descoperit o aşezare neolitică (Tiszapolgár).

[352] *Luca 2005*, p. 253-255.
[353] *Luca 2005*, p. 255.
[354] *Ibidem*.

Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192; *Lazarovici 1983a*, p. 16; *Bochiş 2004*, p. 56.
b) În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare hallstattiană.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193.

¤

388. Moşniţa Veche (comuna Moşniţa Nouă, judeţul Timiş)[355]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit două spade de bronz databile în Ha A_1, dar şi o brăţară realizată din acelaşi aliaj.
Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gumă 1993*, p. 255, 292; *Szentmiklosi şi Şeptilici 2001*.

2. Movile de pământ.
a) La 500 m est de sat, se semnalează o movilă de pământ cu diametrul de circa 15 m şi înălţimea de circa 2,5 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 149.
b) Punctul *Gomili*.
Microtoponimul este semnalat în hotarul localităţii.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 149.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Satu Bătrân*.
La 3 km nord de sat, sub *Pădurea Bistra*, se află ridicături de pământ care indică vatra satului din secolul XVIII.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 149.

4. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit un denar republican roman emis de C. Plautius.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 270.
b) În anul 1938 s-a descoperit un *follis* de la Iustinian I.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 190.

¤

389. Murani (comuna Pişchia, judeţul Timiş)[356]

1. Vestigii preistorice.
a) Aici s-a descoperit, între Murani şi Seceani, un topor cu braţele în cruce de tip Jaszládány.
Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 29.

2. Movile de pământ.
a) În hotarul localităţii sunt semnalate, fără alte precizări, movile de pământ.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 150.

3. Descoperiri monetare.
a) Aici este menţionată o mică monedă de bronz de la Diocletianus (se pare că piesa are un alt loc de proveniență, şi anume *Şanţul roman*)
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 180; *Mare 2004*, p. 191.
b) În anul 1934 s-a descoperit o monedă din bronz constantiniană foarte post conservată.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 181; *Mare 2004*, p. 191.

¤

[355] *Ibidem.*, p. 255-256.
[356] *Ibidem.*, p. 256.

N.

390. Naidăş (comună, judeţul Caraş-Severin)[357]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Valea Călugăriei*.
Aici se află o biserică medievală şi materiale ceramice hallstattiene.
Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 320, 325; *Gumă 1993*, p. 293.

2. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localităţii este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B.

3. Vestigii medievale.
a) În hotarul localităţii este semnalat toponimicul *Dealul Mormântului*.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 150.

¤

391. Nadăş (oraş Recaş, judeţul Timiş)[358]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Trei Gomili* sau *Culă*.
Dealul cu acest nume se află în hotarul localităţii.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 150.

2. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul satului s-au descoperit artefacte de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 1995-1996*, p. 129; *Mare 2004*, p. 191.

3. Descoperiri monetare.
a) Cu prilejul săpării unei fântâni s-a descoperit un denar republican roman emis de C. Aelius Paetus.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 270.

¤

392. Nădrag (comună, judeţul Timiş)[359]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera cu Aven* sau *Peştera cu Trei Intrări*.
Peştera se află în Munţii Poiana Ruscă, bazinul Timişului, carstul din *Valea Nădrag*, afluentul *Valea Corneţ*, versantul din stânga.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin culturii eneolitice târzii Coţofeni.
Bibliografie: *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 201; *Rogozea 1987*, p. 354; *Boroneanţ 2000*, p. 91; *Petrescu 2000a*, p. 21.

¤

393. Negiudin (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

394. Nemeşeşti (comuna Margina, judeţul Timiş)

¤

395. Nerău (comuna Teremia Mare, judeţul Timiş)[360]

1. Vestigii preistorice.
a) Dintr-un punct necunoscut din hotarul localităţii provin materiale ceramice aparţinând culturii Tiszapolgár.
Bibliografie: *Kutzián 1972*, p. 114, nr. 230; *Lazarovici 1975*, p. 22; *1979b*, p. 202; *1983a*, p. 16; *Oprinescu 1981*, p. 43; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192; *Bochiş 2004*, p. 56.
b) În hotarul localităţii se semnalează o aşezare aparţinând purtătorilor culturii Coţofeni cu elemente Baden.
Bibliografie: *Roman 1976*, p. 83; *1976a*, p. 32; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 201.
c) La poalele movilei de pământ *Hunca Mare* se află o necropolă de incineraţie plană de la începutul primei vârste a fierului.

[357] *Luca 2004*, p. 105; *2004a*, p. 115; *2005*, p. 257.
[358] *Luca 2005*, p. 257.
[359] *Ibidem.*, p. 258.
[360] *Ibidem.*, p. 258-259.

Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 151; *Gumă 1993*, p. 293.

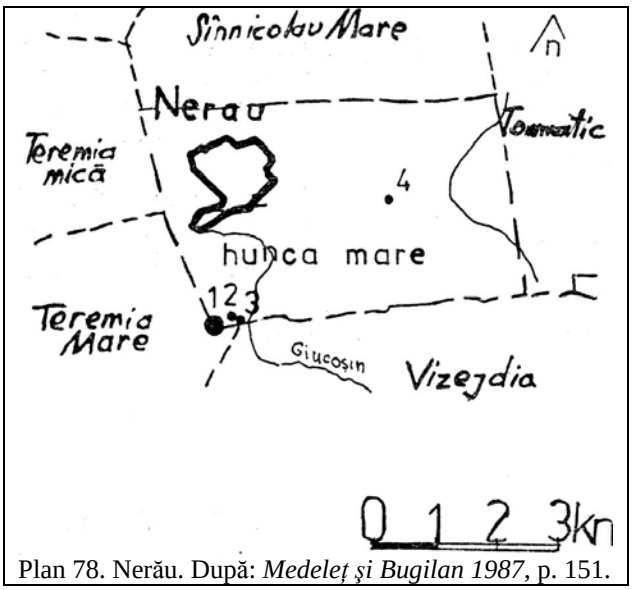

Plan 78. Nerău. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 151.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Hunca Mare* sau *Kopfhügel*.
Movilele din acest punct sunt amplasate la 1,5 km sud de vatra satului, pe malul din dreapta *Pârâului Giurcoşin*, la intersecţia hotarelor cadastrale ale satelor Nerău, Teremia Mare şi Vizejdia. După unii autori numărul movilelor din acest loc este de nouă (incluzând şi movilele din hotarul localităţii Teremia Mare), între care şi *Hunca Mare* (estimată, după unii, la 15 m înălţime, după alţii la 11 m; în ea s-au descoperit şi morminte cu mai bine de 20 de vase ceramice).
Bibliografie: *Mărghitan 1979*, p. 92-93; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 150-152; *Kalciov 1995-1996*, p. 154.

3. Vestigii daco-romane.
a) În apropiere de *Humca Mare* s-a descoperit o aşezare cu materiale arheologice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 191.

4. Movile de pământ.
a) Punctul *Movila lui Dogan*.
La circa 2 km est de vatra satului, în dreapta drumului de legătură Nerău – Tomnatic, pe malul din stânga unui fir de apă ce se varsă în *Pârâul Giuroşin*, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 30 m şi înălţimea de circa 3 m. Aici se află şi un câmp de tumuli.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 152.

5. Vestigii medievale.
a) De aici provine un mâner de spadă medievală.
Bibliografie: *Pinter 1998*, p. 376-379, *1999*, p. 139.

¤

396. Nermed (comuna Caraşova, judeţul Caraş-Severin)

¤

397. Neudorf (comuna Zăbrani, judeţul Arad)[361]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Pârâul Roşia*.
La circa 1,5 km vest de sat şi circa 250 m vest de locul unde şoseaua Arad – Zăbrani – Lipova se uneşte cu şoseaua Timişoara – Chesinţ – Lipova, pe platoul înalt de lângă *Pârâul Roşia*, s-au descoperit materiale ceramice şi alte artefacte din Hallstatt (poate că aici este şi o fortificaţie hallstattiană, Basarabi) şi din secolele II-IV d.Chr. (şi o monedă de bronz de la Constans).
Tot de aici provin şi materiale ceramice Latène.
Bibliografie: *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 127; *Mărghitan 1985*, p. 93; *Pădureanu 1985*, p. 36; *1987*, p. 31-33; *1988*, p. 386; *2002*, p. 64-65; *2002-2003*, p. 101-102, 103-104; *Gumă 1993*, p. 214, 293, nr. 105; *Bejan 1995*, p. 140; *Hügel şi Barbu 1997*, p. 583, nr. 39a; *Mare 2004*, p. 191; **** 1999*, p. 87-88.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Pe islazul satului se vedeau în secolul XIX urmele unei construcţii „romane”.
Bibliografie: **** 1999*, p. 88.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Valea Livezilor*.
În acest punct, aflat la circa 2 km sud de sat, este semnalată o aşezare de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 36; *Mare 2004*, p. 191; **** 1999*, p. 88.
b) La circa 500 m nord de sat, pe vechiul mal al Mureşului, s-a descoperit ceramică de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 36; *Mare 2004*, p. 191.

4. Vestigii prefeudale.
a) Punctul *Hadarac* sau *Nadarac*.
Aici s-au descoperit materiale ceramice de secolele X-XII d.Chr..
Bibliografie: *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 127; *Mărghitan 1985*, p. 93; *Bejan 1995*, p. 140.

[361] *Ibidem.*, p. 259-260.

5. Vestigii medievale.
a) Pe islazul satului se mai vedea în secolul XIX d.Chr. o construcție de piatră care poate să fi fost o biserică veche părăsită.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 123.
b) În hotarul localității sunt amintite urme arheologice de secolele XI-XIV d.Chr.
Bibliografie: *Oța 2004*, p. 505.

6. Descoperiri monetare.
a) De pe teritoriul localității provin: o monedă de tip Filip II, un denar roman republican, un *aureus* de la Augustus şi un denar de la Antoninus Pius.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 287; *Kiss 1978*, p. 42; *Hügel şi Barbu 1993*, p. 69, nr. 21; *Medeleț 1994a*, p. 270; *Hügel 2000*, p. 33; **** 1999*, p. 88.
b) În anul 1916 s-a descoperit un tezaur format din monede imperiale romane depus într-un vas de lut lucrat cu mâna (220 piese de la Traian, Hadrian, Antoninus Pius, Marcus Aurelius, Lucius Verus şi Aurelian).
Bibliografie: *Hügel şi Barbu 1993*, p. 69, nr. 21; **** 1999*, p. 88.

¤

398. Nevricea (comuna Bethausen, județul Timiş)

¤

399. Nicolinț (comuna Ciuchici, județul Caraş-Severin)[362]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctele *Daia Parte* şi *Crăguieț*.
În hotarul localității, pe coama dealului, este semnalată ceramică preistorică şi o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Săpăturile arheologice desfăşurate pe malul din stânga râului Vicinic au scos la lumină materiale arheologice din perioada hallstattiană şi din secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 336; *Benea 1996b*, p. 272-273; *Radu şi Țeicu 2003b*; *2003c*, p. 309-311; *Mare 2004*, p. 191.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealul Bisericii*.
Înainte de locul numit *Râpa Galbenă* s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului.
Bibliografie: *Radu şi Țeicu 2003c*, p. 313.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Râpa Galbenă*.
La circa 800 m de Nicolinț, urmând drumul ce duce spre Berlişte, în punctul în care acesta taie prima terasă a râului, s-au descoperit mai multe morminte de secolele XII-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Radu şi Țeicu 2003b*; *2003c*, p. 312-313.
b) Punctul *Sălişte*.
La NE de sat au fost identificate urme din perioada medievală timpurie.
Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 336.
c) Punctul *Câmpul de Jos*.
Aici s-au descoperit morminte.
Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 336.

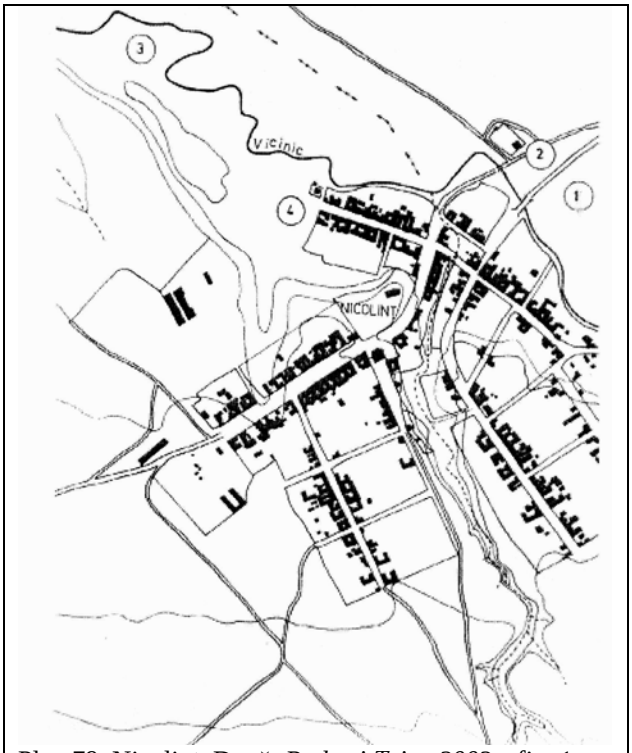

Plan 79. Nicolinț. După: *Radu şi Țeicu 2003c*, fig. 1.

4. Descoperiri monetare.
a) La sfârşitul secolului XIX s-a descoperit o monedă de aur de la Probus, în mod întâmplător.
Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 336; *Mare 2004*, p. 191.

¤

400. Nițchidorf (comună, județul Timiş)[363]

1. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare aparținând perioadei secolelor II î.Chr.-II d.Chr.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193.

¤

[362] *Luca 2004*, p. 105; *2004a*, p. 115; *2005*, p. 261.

[363] *Luca 2005*, p. 262.

O.

401. Obad (comuna Ciacova, județul Timiş)

¤

402. Obița (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

403. Obreja (comună, județul Caraş-Severin)[364]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Pe terasa I de pe malul din dreapta râului Bistra, între Obreja şi Glimboca, la sud de saivan, există o aşezare de epoca bronzului. Tot aici s-a descoperit o mărgea de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 42, 105; **** 1979*, p. 432-433.

2. Movile de pământ.
a) În hotar, la 1 km nord de râul Bistra, lângă *Pârâul Vârciorova*, în fața primei terase a Bistrei, la circa 250-300 m SV de cele două pescării, există o movilă de pământ cu diametrul de 15-20 m înaltă de circa 2,5 m.
Bibliografie: **** 1979*, p. 433; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 153; *Gumă 1993*, p. 293.

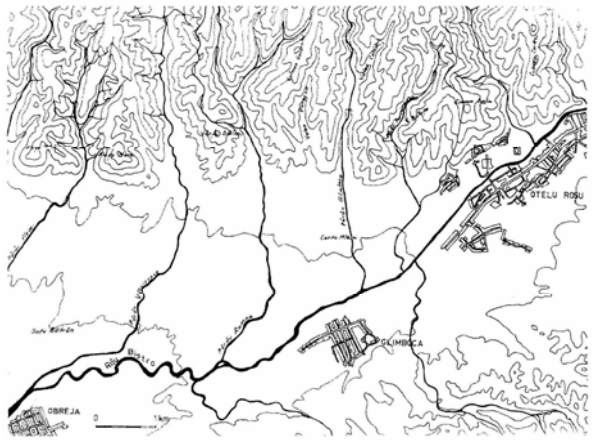

Plan 80. Obreja. Glimboca. Oțelu Roşu. După: *Țeicu 2003*, p. 112, fig. 1.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Sat Bătrân*.
Pe malul din dreapta *Văii Bistrei* se află urme medievale. S-a cercetat o necropolă şi un locaş de cult (secolele XIV-XV d.Chr.).
Aici a funcționat satul medieval Bizere.
Bibliografie: *Țeicu 1998*, p. 94; *2001*, p. 287-288; *2003b*, p. 106-123; *Țeicu şi Rancu 1997*; *Țeicu et alii 2002a*.

¤

404. Ocna de Fier (comună, județul Caraş-Severin)[365]

1. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
Punctul *Iuliana*.
În cariera din acest loc s-a descoperit, în anul 1890, un **depozit de bronzuri**.
Acesta se încadrează în seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 298, nr. 28; *Rusu 1963*, p. 207; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 100; *Petrovszky 1977*, p. 446; *Săcărin 1979a*, p. 114; *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gumă 1993*, p. 255, 293.

2. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localității este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. Legate de aceasta pot fi şi urmele de exploatarea fierului din hotarul localității.
Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 235; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 273; *Mare 2004*, p. 192.

3. Vestigii medievale.
a) În hotar este amintit microtoponimul *Dealul Morminților*.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 153.

¤

405. Ofsenița (comuna Banloc, județul Timiş)

¤

[364] *Luca 2004*, p. 106; *2004a*, p. 115-116; *2005*, p. 263.

[365] *Luca 2004*, p. 106; *2004a*, p. 116; *2005*, p. 263-264.

406. Ogaşu Podului (comuna Sichevița, județul Caraş-Severin)

¤

407. Ogradena (comuna Ieşelnița, județul Mehedinți)[366]

Localitatea se află astăzi sub apele lacului de acumulare „Porțile de Fier I". Majoritatea punctelor amintite în continuare nu mai pot fi verificate în teren.

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Răzvrata*.
La vărsarea *Pârâului Mraconia* în Dunăre, în dreptul *Cazanelor Mici* se află acest sit. Punctul se găseşte la aproximativ 100 m în amonte de *Icoana*. Nu există strat de cultură ci numai complexe arheologice.
Între alte materiale arheologice descoperite aici (paleolitice, epipaleolitice de tip *Schela Cladovei – Lepenski Vir*) amintim şi pe cele dacice de secolele V-IV î.Chr.
Aici s-au descoperit şi materiale ceramice Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Popescu D. 1968*, p. 698; *1969*, p. 537; *1970*, p. 520; *1970a*, p. 462; *Bolomey 1973*, p. 42 şi urm.; *Cârciumaru 1973*, p. 54-56; *Boroneanț 1973*, p. 8 şi urm.; *2000a*, p. 12-13, 99-100, 128-129, 142-143, 176-178; *Roman Şt. 1974*; *Lazarovici 1977b*, p. 10 şi urm.; *1979b*, p. 202; *Mărghitan 1979*, p. 22; *Jungbert 1979*, p. 393; **** 1996*, p. 87.
b) Punctul *Icoana*.
Aici se semnalează urme arheologice aparținând culturii Schela Cladovei – Lepenski Vir. Situl arheologic se află la piciorul masivului *Ciucarul Mare*, în Cazanele Mici ale Dunării.
Aici s-au descoperit şi materiale ceramice Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Popescu D. 1968*, p. 698; *1969*, p. 537; *1970*, p. 520; *1970a*, p. 462; *Cârciumaru 1973a*; *Bolomey 1973*, p. 42 şi urm.; *Boroneanț 1973*, p. 8 şi urm.; *2000a*, p. 98-99, 126, 173-176; *Lazarovici 1977b*, p. 10 şi urm.; *1979b*, p. 202; *Mărghitan 1979*, p. 22; *Jungbert 1979*, p. 393; **** 1996*, p. 87.

2. Vestigii preistorice.
a) Tumulii semnalați aici sunt cei cercetați la Ieşelnița.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 153.

b) Punctul *Mraconia*.
Aici s-au descoperit şi materiale ceramice Starčevo-Criş (poate acelaşi cu cel de mai jos).
Bibliografie: *Lazarovici 1977b*, p. 13; *1979b*, p. 202.

3. Vestigii medievale.
a) *Mănăstirea Mraconia* sau *Mrăcunea*.
Mănăstirea ortodoxă se află sub apele Dunării, la 12 km SV de Orşova, pe valea cu acelaşi nume. Ea a fost ridicată pe *Valea Mraconia* la intrarea în Cazanele Mici ale fluviului. Acum este acoperită de apele fluviului.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 178-179; *Țeicu 2002*, p. 44; *2003b*, p. 131-132.

¤

408. Ohaba-Forgaci (comuna Boldur, județul Timiş)[367]

1. Movile de pământ.
a) În hotarul cu Boldur este semnalată o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 153.

¤

409. Ohaba Lungă (comună, județul Timiş)[368]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Dâlme*.
În hotar sunt semnalate movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 153.
b) Punctul *Dealu Dombului*.
Microtoponimicul se află în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 153.

¤

410. Ohaba-Mâtnic (comuna Copăcele, județul Caraş-Severin)[369]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealul Vacii* sau *Dealul cu Păpuşi*.
Aşezarea neolitică (Vinča B_1) de aici are un nivel de locuire şi se află pe o terasă situată la 2 km SV de sat, în stânga drumului de țară Ohaba Mâtnic – Zorlencior.
În anul 1963 s-a efectuat un sondaj de verificare.
Tot aici ar fi şi surse de silex.
Bibliografie: *Dumitraşcu 1969*, p. 517-518; *Comşa 1971*, p. 17; *Lazarovici 1971*, p. 24, 26; *1973*, p. 30, 39-40; *1975*, p. 7-8; *1976*, p. 203;

[366] *Luca 2005*, p. 264-265.

[367] *Ibidem.*, p. 265.
[368] *Ibidem.*, p. 265-266.
[369] *Luca 2004*, p. 106-107; *2004a*, p. 116; *2005*, p. 266.

1979b, p. 202; *1981*, p. 172, 179-181; *Lazarovici et alii 1991*, p. 29-31; *Groza 1976*, p. 1-3; *Petrovszky 1977*, p. 446-447; *Mărghitan 1979*, p. 49-50.

¤

411. Ohaba Română (comuna Ohaba Lungă, județul Timiş)

¤

412. Ohăbița (comuna Păltiniş, județul Caraş-Severin)

¤

413. Oloşag (comuna Ştiuca, județul Timiş)[370]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *La Gomile*.
La circa 1 km SV de sat, se află două movile de pământ cu diametrele de circa 20-25 m şi înălțimea de 1,5-2 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 153.
b) La marginea unei terase din dreapta *Pârâului Cernobara*, în stânga şoselei Oloşag – Lugoj, imediat lângă ea, la 3,2 km NNV de ieşirea din Oloşag şi la 3,5 km ESE de cimitirul satului Victor Vlad Delamarina, sunt amplasate trei movile de pământ cu diametrul de 15-20 m şi înălțimea de 1-1,5 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 182.

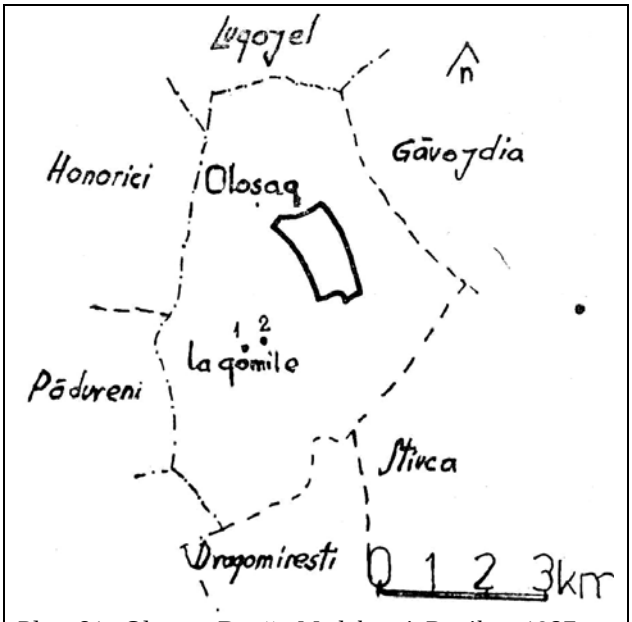

Plan 81. Oloşag. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 154.

3. Descoperiri monetare.
a) Lângă ecluză s-a descoperit o monedă de bronz de la Iovianus.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 181.

¤

414. Opatița (oraş Deta)[371]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității se semnalează o aşezare aparținând purtătorilor culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Roman 1976*, p. 83.
b) În hotarul localității s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) În jurul ruinelor mănăstirii, aflate la est de localitate, s-au descoperit două necropole Vestigiile descoperite cu acest prilej aparțin secolelor VII-X şi XI-XII d.Chr.
Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 51-52.

¤

415. Oravița (oraş, județul Caraş-Severin)[372]

1. Descoperiri preistorice.
a) În pădurea oraşului s-a descoperit un obiect din piatră şlefuită.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 214, nr. 54; *Petrovszky 1977*, p. 447; *Lazarovici 1979b*, p. 204; *Țeicu 1987*, p. 343.
b) Aici s-a descoperit un topor de cupru preistoric.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 213, nr. 53; *Lazarovici 1975a*, p. 29; *Petrovszky 1977*, p. 447; *Săcărin 1979a*, p. 112; *Țeicu 1987*, p. 343; *Gogâltan 1999*, p. 97.

2. Movile de pământ.
a) În hotar, pe drumul Grădinariului, se află movile.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 153.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Serele din Oravița*.
Aici se află urmele unei aşezări hallstattiene şi medievale timpurii de secolele VII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Uzum 1981a*, p. 216, fig. 1; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Țeicu 1987*, p. 320, 344; *Gumă 1993*, p. 293; *Dulea 2001*, p. 237; *Mare 2004*, p. 193.

4. Vestigii medievale.

[370] *Luca 2005*, p. 266-267.

[371] *Ibidem.*, p. 267.

[372] *Luca 2004*, p. 107; *2004a*, p. 116-117; *2005*, p. 267-268.

a) În hotar este semnalat microtoponimul *Dealul Mormântiului*.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 153.

5. Descoperiri monetare.
a) În oraş s-a descoperit un tezaur (?) monetar preroman.
Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *Glodariu 1974*, p. 271; *Mărghitan 1980*, p. 81; *Medeleț 1994a*, p. 271.
b) În perimetrul localității a fost descoperită o monedă romană din bronz de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 193.

6. Mine şi cariere.
a) Aici a funcționat o spălătorie antică.
Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 51; *Iaroslavschi 1997*, p. 16; *Gogâltan 1998*, p. 14.

¤

416. Orțişoara (comună, județul Timiş)[373]

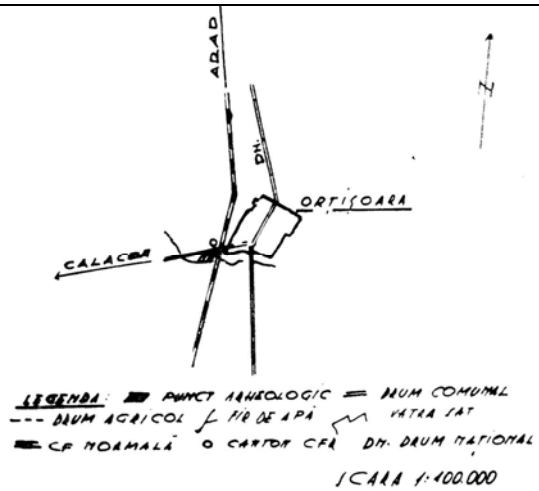

Plan 82. Orțişoara. După: *Medeleț şi Bugilan 1974*, fig. 24.

1. Vestigii preistorice.
a) În imediata vecinătate a comunei şi a căii ferate Timişoara – Arad, la S de drumul Orțişoara – Călacea, se află o aşezare preistorică, neolitică.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1974*, p. 88-89; *Drăgoescu 1995*, p. 337-338.

2. Vestigii prefeudale.
a) În hotarul localității este amintită o necropolă de inhumație de secolele VII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 206; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 146; *Dulea 2001-2002*, p. 226.

3. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană (monede de aur).
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194; *Drăgoescu 1995*, p. 337-338, 366.
b) În hotar se semnalează monede de secolele VI-VII d.Chr.
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 204; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270.

¤

417. Orşova (oraş, județul Mehedinți)[374]

Orașul se află astăzi, în cea mai mare parte, sub apele lacului de acumulare „Porțile de Fier I". Majoritatea punctelor amintite în continuare nu mai pot fi verificate în teren. Orașul nou este construit pe o nouă locație. În el există vestigii preistorice şi istorice.

1. Vestigii preistorice.
a) Din hotarul localității provin mai multe unelte din piatră.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 338.
b) Pe teritoriul localității s-a aflat o aşezare aparținând culturii Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Lazarovici 1979*, p. 28.
c) În împrejurimile oraşului s-a descoperit un fragment ceramic cu ornamente asemănătoare culturii Bükk.
Bibliografie: *Comşa 1965*, p. 550.
d) Aici s-au descoperit mai multe topoare de cupru cu brațele în cruce (de tip Jászladány, variante) şi alte unelte de cupru.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 39, 53; *Lazarovici 1975a*, p. 29; *Gogâltan 1999-2000*, p. 231.
e) Punctul *Împrejurimi 1*.
Din arealul oraşului provin mai multe obiecte din bronz, între care un ac cu tija torsionată şi un ac cipriot.
Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 97-98.
f) Într-un loc neprecizat s-a descoperit o necropolă „străveche" din epoca fierului (dacică ?).
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 338; *Rustoiu 2002*, p. 23.
g) Un **depozit de bronzuri** provine de aici (seria Cincu-Suseni, Ha A_{1-2}).
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 207; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 157; *Lazarovici 1977b*, p. 17; *Gumă 1993*, p. 255, 293.
h) De aici provine un fragment dintr-un tipar pentru turnarea celturilor, asemănător celor de la Jupalnic.

[373] *Luca 2005*, p. 268-269.

[374] *Ibidem.*, p. 269-273.

Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 255; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 40.

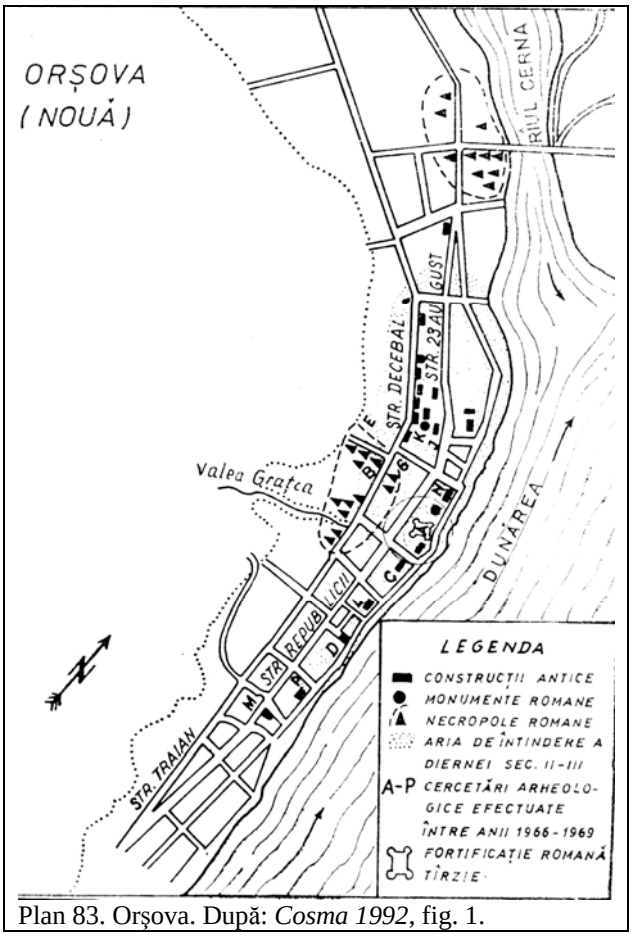

Plan 83. Orşova. După: *Cosma 1992*, fig. 1.

i) Dintr-un loc necunoscut provine una dintre cele mai vechi fibule celtice din România.
Bibliografie: *Zirra 1991*, p. 181.
j) Aici, într-un loc neprecizat din hotar, este semnalată o necropolă Gârla Mare-Žuto Brdo.
Bibliografie: *Şandor-Chicideanu 2003*, p. 247.

2. Descoperiri dacice.
a) În localitate s-au descoperit mai multe unelte şi arme de fier din a doua perioadă a epocii fierului.
Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 98; *Drăgoescu 1995*, p. 338.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) *Castrul roman Zernes-Dierna*.
Castrul se afla, în harta lui Marsigli, la vest de râul Cerna. Datorită dimensiunilor reduse, planul a fost considerat ca fiind al cetății medievale a Orşovei. Dimensiunile fortificației, identificate în teren, sunt de 64 / 54 m şi reprezintă cetatea romană târzie din vremea împăraților Diocletian – Constantin cel Mare.
Castrul de secolele II-III d.Chr. nu a fost identificat. La nord de cetatea romană târzie s-au descoperit cărămizi şi țigle cu stampilă care pot reprezenta urme ale acestuia.
În zona tumulilor de la NE şi SE de fortificația romană târzie se află un nivel cu ceramică de secolele V-XIII d.Chr. (loturile studiate se încadrează între secolele VII-VIII, VIII-X, X-XIII d.Chr.).
Bibliografie: *Popescu D. 1969*, p. 535; *1970*, p. 519; *1970a*, p. 461; *Moga V. 1972*, p. 162; *Benea 1975*, p. 92; *1994*, p. 318; *1996b*, p. 83-89, 274; *Ferenczi 1979*, p. 138; *Gudea 1980*, p. 101; *1982*, p. 109; *Mărghitan 1980a*, p. 9-11, 16, 19, 27-29, 46, 69, 71, 73-82, 84-88, 97, 101, 123-125, 137, 142, 146, 149, 151, 160, 163, 174; *1985*, p. 93-95; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Rusu 1991*, p. 92; *Cosma 1992*; *Stanciu 2000*, p. 158; *Iambor 2002*, p. 116-117; *Mare 2002-2003*, p. 200-201; *2004*, p. 193; *Bejan 2004*, p. 380; **** 1996*, p. 54.
b) Oraşul roman.
Se pare că Dierna s-a dezvoltat ca un oraş civil, fără o garnizoană militară. Acesta nu a depăşit rangul de *municipium*. Fortificația romană târzie suprapune în parte aşezarea civilă antică
Mai multe construcții ale oraşului roman au fost cercetate cu diferite prilejuri (B-dul Aleea Dunării, Străzile 23 August, Decebal, *Valea Grația* – prima necropolă, lângă *Podul Cerna* – a doua necropolă).
În stadiul actual al cunoştințelor, grefat de faptul că oraşul se află sub apele Dunării, ştim că locuirea romană s-a concentrat în două zone: prima se întinde de-a lungul fluviului, iar a doua se află între cele două necropole.
Cărămidăriile oraşului s-au depistat doar pentru secolele III-IV d.Chr.
Un tipar dublu reprezentând-o pe zeița Minerva arată existența unor *officine* militare locale.
Bibliografie: *Popescu D. 1967a*, p. 375; *1968*, p. 698; *1969*, p. 534-535; *1970*, p. 519; *1970a*, p. 461; *Wollmann 1971*, p. 542-548; *1977*, p. 367; *Benea 1975*, p. 94, 96-97; *1976*; *1977*, p. 161-163; *1978*, p. 207; *1996b*, p. 89-94, 274-275; *1999a*, p. 109, 110, 204-206, 208-211; *Benea şi Şchiopu 1974*; *Vlassa 1974*; *1977*; *Isac 1976*; *Stoicovici 1978*; *Bodor şi Winkler 1979*; *Răuț şi Bozu 1979*, p. 204; *Mărghitan 1980a*, p. 7, 9, 19, 27, 48, 70-76, 78, 80-82, 84, 85, 108, 123, 151, 152, 163, 164, 167, 170; *Branga 1980*, p. 75-76, 107, 156-158; *Gudea şi Ghiurco 1988*, p. 173-174, 182-183; *Rusu 1991*, p. 87; *Drăgoescu 1995*, p. 338; *Gudea 1999-2000*, p. 196-198; *Ardevan 1998*, p. 36-39, 72-73, 133-135, 180-181; *2000*, p. 95-96; *Marinescu şi Pop 2000*, p. 136-137, 149, 152, 162-163, 165; *Rusu şi Alicu 2000*, p. 144; *Roman C.A. 2000*, p. 111, 119-120; *Hurduzeu 2001*, p. 122; *Protase 2001*, p. 76-77; *Mare 2002-2003*, p. 200-201, 207, nr. 14, 17-18, 34, 42, 44-46, 51;

2004, p. 193; *Alicu şi Crişan 2003*, p. 106; *Mateş 2003*, p. 306; *Hica 2004*, p. 196-197, 205; *Cociş 2004*, catalog nr. 699-700, 789, 1029, 2194; **** 1996*, p. 54-55; **** 2003*, p. 72.

c) Punctul *Jupalnic*.

Localitatea este înglobată în Orşova. Aici s-a descoperit un **depozit de bronzuri** din Ha A_2 (seria Turia – Jupalnic).

Tot aici s-au descoperit şi materiale ceramice Coţofeni cu ocazia plantării viţei-de-vie.

În arealul aceleiaşi localităţi s-au descoperit şi vestigii prefeudale.

Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 208; *Tudor et alii 1965*, p. 398-399, 401; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 123, 319; *Gumă 1993*, p. 254, 291; *Ciugudean 2000*, p. 73; **** 1996b*, p. 291.

4. Vestigii daco-romane.

a) Punctul *Valea Mala*.

Aşezarea daco-romană de aici este dispărută în urma ridicării apelor lacului de acumulare.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 275; *Bejan 2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 193.

b) Punctul *Isnaia în Jupalnic*.

Aici se află o întinsă aşezare daco-romană.

Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 275; *Bejan 2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 185, 193.

5. Vestigii prefeudale.

a) În hotarul localităţii este semnalată o aşezare de secolele VII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 204; *Mărghitan 1985*, p. 98-99; *Bejan şi Mare 1998*, p. 330; *Dulea 2001*, p. 237; *2002-2003*, p. 256; *Mare 2004*, p. 95, 193.

6. Vestigii medievale.

a) Dintr-un punct necunoscut provine o sabie cu două tăişuri, dar şi alte podoabe şi arme din perioada avară timpurie.

Bibliografie: *Bejan şi Mare 1998*, p. 330; *Mare 2004*, p. 116.

b) Cetatea medievală.

Cetatea este amintită în Cronica Anonimă (deci exista la începutul secolului X d.Chr.). Fortificaţia medievală de secol XVIII d.Chr. este reprezentată prin planuri la Istambul.

Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 403; *Panait 1974*; *Matei 1979*, p. 256, 258; *Mărghitan 1985*, p. 95-96; *Iambor 2002*, p. 115-118.

c) Insula *Ada Kaleh* (*Insula Carolinei, Insula Orşovei, Orşova Nouă, Insula Ruşava*).

Insula fortificată era situată în faţa Orşovei, în mijlocul Dunării. Astăzi se află acoperită de apele fluviului.

Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 403-405; *Popescu D. 1966*, p. 400; *1966a*, p. 724-725; *1967*, p. 537; *1967a*, p. 375; *1968*, p. 696, 698; *Panait 1974*; *Rusu A.A. 1998*, p. 12; *Timoc 2001*, p. 99.

d) Mănăstirea observanţilor este menţionată din secolul XIV d.Chr.

Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 200.

7. Descoperiri monetare.

a) Din perimetrul localităţii antice s-au recoltat mai mulţi denari republicani romani.

Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 287-288; *Medeleţ 1994a*, p. 272.

b) Aici s-a descoperit un tezaur format din 26 de imitaţii locale după denari republicani romani, dar şi un dupondius, un sestert, asi etc.

Bibliografie: *Winkler 1969*, p. 70; *Glodariu 1971*, p. 80; *Mitrea 1972*, p. 137; *1972a*, p. 363-364; *Chirilă şi Stratan 1975*, p. 82-84; *Medeleţ 1994a*, p. 272, 273; *Munteanu 2003*, p. 117-118.

c) Dintr-un mormânt gnostic datat în secolele III-IV d.Chr. provine un medalion cu rama din sârmă de aur torsadată, înconjurând imitaţia locală a unui denar republican roman.

Bibliografie: *Popescu D. 1967*, p. 537; *Benea şi Şchiopu 1974*; *Gudea şi Ghiurco 1988*, p. 182-183; *Medeleţ 1994a*, p. 272, 273; *Drăgoescu 1995*, p. 366; *Mare 2004*, p. 193.

d) Din perimetrul localităţii provin şi denari imperiali romani (între care mai multe tezaure de secolul IV d.Chr.).

Bibliografie: *Chirilă et alii 1974*, p. 17-104; *Chirilă şi Stratan 1975*, p. 82-84; *Medeleţ 1994a*, p. 272, 273; *Drăgoescu 1995*, p. 366; *Bakić 1997*, p. 56; *Munteanu 2003*, p. 117-118; *Mare 2004*, p. 193; **** 1996b*, p. 55.

e) În hotar se semnalează monede de secolele VI-VII d.Chr.

Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 204; *Bejan şi Mare 1998*, p. 330; *Mare 2004*, p. 193.

f) De pe teritoriul localităţii provin mai multe tetradrahme de tip Prundu – Jiblea şi altele de tip Adâncata – Mănăstirea..

Bibliografie: *Glodariu 1971*, p. 80; *Medeleţ 1994a*, p. 271.

g) În anul 1910 s-a descoperit un tezaur format din tetradrahme de tip Adâncata – Mănăstirea. Unele piese sunt de tip Prundu – Jiblea.

Bibliografie: *Glodariu 1971*, p. 80; *Medeleţ 1994a*, p. 271-272; *Bakić 1997*, p. 56.

h) De aici provine o drahmă de tip Apollonia.

Bibliografie: *Glodariu 1971*, p. 76; *1974*, p. 275; *Medeleţ 1994a*, p. 272.

g) Un mare tezaur format din monede romane de bronz, format din 2000 de piese, se eşalonează de la mijlocul secolului III d.Chr. până la Teodosiu I.

Bibliografie: *Mitrea 1963*, p. 470; *1963a*, p. 595.

h) *Orşova I* (724 monede) şi *Orşova II* (1203 monede) sunt două tezaure de secolul IV d.Chr. descoperite pe teritoriul localităţii.
Bibliografie: *Gudea şi Găzdac 2004*, p. 124, 130.

8. Mine şi cariere.
a) În hotarul localităţii se află spălătorii de aur din epoca medievală.
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 209.

¤

418. Otelec (comuna Uivar, judeţul Timiş)[375]

1. Descoperiri monetare.
a) Lângă ecluza de pe canalul Bega a fost găsită o monedă emisă de Iovianus.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 194.

¤

419. Otveşti (comuna Sacoşu Turcesc, judeţul Timiş)

¤

420. Oţelu Roşu (oraş, judeţul Caraş-Severin)[376]

1. Vestigii preistorice.
a) În marginea oraşului s-a descoperit un gratoar de „silex” databil în paleoliticul superior.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 447.

2. Movile de pământ.
a) Se semnalează aici microtoponimul *Moghila*.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 153.

3. Mine şi cariere.
a) Mina Ohaba Bistra.
Din această mină, situată pe Bistra, se exploata minereu de fier pentru centrul siderurgic Oţelu Roşu.
Exploatările sunt datate în epoca medievală şi modernă
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 121.

4. Descoperiri monetare.
a) De aici provine o imitaţie după o drahmă de tip Dyrrhachium.
Bibliografie: *Bordea 1996-1998*, p. 434.

¤

[375] *Ibidem.*, p. 273.
[376] *Luca 2004*, p. 107; *2004a*, p. 117; *2005*, p. 273-274.

P.

421. Padina Matei (comuna Gârnic, judeţul Caraş-Severin)[377]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) ***Peştera Gaura Haiducească (Gaura Turcească).***
Peştera se află în carstul *Valea Boşneagului – Valea Mare*.
Materialele arheologice sunt neolitice.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 361; *Petrescu 2000a*, p. 25-26; *Boroneanţ 2000*, p. 35.

¤

422. Paniova (comuna Ghizela, judeţul Timiş)

¤

423. Partoş (comuna Banloc, judeţul Timiş)[378]

1. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea ortodoxă se află în mijlocul satului, pe malul din stânga Bârzavei. Ea datează, conform tradiţiei, din secolul XIII d.Chr. Hramul *Sfinţii Arhangeli Mihail şi Gavriil* este mai târziu.
În jurul mănăstirii a funcţionat un cimitir (25 morminte) şi o aşezare datată o dată cu secolul al XIV-lea d.Chr.
Bibliografie: *Munteanu 1982*; *Rusu et alii 2000*, p. 201; *Ţeicu 2002*, p. 38; *2003b*, p. 91; *Oţa 2004*, p. 510.

¤

424. Parţa (comuna Şag, judeţul Timiş)[379]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Tell I, Şaitoş, Moghilă* sau *Gomilă*.
Aşezarea neolitică din acest punct a fost semnalată cu prilejul primelor lucrări de îndiguire. Partea rămasă se află între dig şi râul Timiş

Aici s-au cercetat structurile unei aşezări înconjurată cu mai multe şanţuri de apărare. Locuinţele descoperite sunt deosebit de reprezentative pentru arhitectura aşezărilor neolitice şi eneolitice din zonă. Cea mai importantă descoperire din sit este un sanctuar cu mai multe faze de folosire, dar şi o fortificaţie complexă. Nivelurile neolitice de aici aparţin *culturii Banatului*.
Nivelul eneolitic ce suprapune construcţiile neolitice aparţine culturii eneolitice Tiszapolgár.
Aici s-au cercetat şi câteva morminte de incineraţie în urnă de la sfârşitul epocii bronzului.
În aşezare s-a descoperit şi o bogată ceramică medievală (secolele VIII-IX d.Chr.).

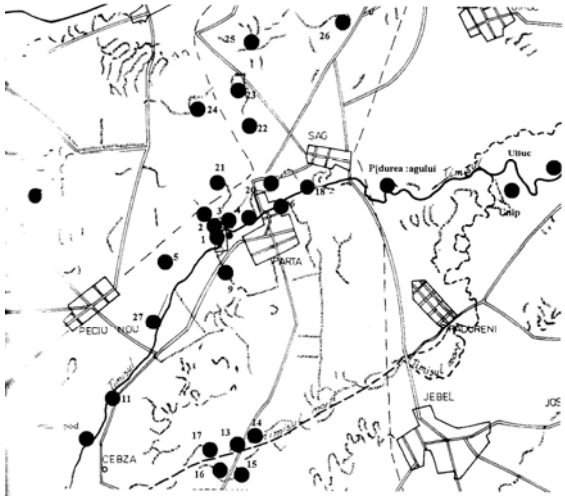

Plan 84. Parţa. După: *Lazarovici et alii 2001*, fig. 49.

Bibliografie: *Popescu D. 1964*, p. 553; *1964a*, p. 386, 388; *Rusu 1971*, p. 79; *Lazarovici 1971*, p. 24, 25, 26, 30; *1972*; *1973*, p. 29, 39, 40, 41, 46, 47, 48, 49, 50, 51; *1974*, p. 55, 63; *1975*, p. 20, 22, 23; *1975a*, p. 8, 15, 17, 19, 20, 21; *1976*, p. 203; *1977*, p. 22, 25; *1979b*, p. 204; *1981*, p. 172; *1983a*, p. 16; *1985*, p. 85; *1988*, p. 29-39; *1990a*, p. 96, 111; *1998*; *1998b*; *2000*, p. 121-122, 123; *2003*; *Lazarovici et alii 1985*; *1991a*; *1994*; *1994a*; *1995*; *2001*; *Lazarovici şi Kalmar 1993*; *1995*; *Moga şi Radu 1977*, p. 238; *Radu 1979*, p. 72; *Radu et alii 1974*; *Mărghitan 1979*, p. 47-49; *Germann şi Resch 1981*; *1994*; *Resch şi Germann 1995*; *Resch 1991*; *1996*; *1996a*; *Oprinescu 1981*,

[377] *Luca 2004*, p. 108; *2004a*, p. 117; *2005*, p. 275.
[378] *Luca 2005*, p. 275.
[379] *Ibidem.*, p. 275-280.

p. 44; *1995b*, p. 59; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192, 193; *Bejan 1985-1986*, p. 232; *Kalmar 1987-1988*, p. 469; *Kalmar şi Corbu 1989*, p. 93 şi urm.; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 155; *Boboş 1991*; *Rus şi Lazarovici 1991*, p. 88, 90, 93, 97, 99, 104-105, 108, 111-117; *Draşovean 1991*, p. 210; *1994*, p. 149; *1996*, p. 112-113; *Gumă 1993*, p. 293; *Comşa 1993*, p. 15-16; *Monah 1994*; *Gogâltan 1995a*, p. 61; *Medeleţ 1995a*, p. 289 şi urm.; *Drăgoescu 1995*, p. 340; *El Susi 1995a*; *1996*; *Draşovean şi Mariş 1998*, p. 100; *Draşovean şi Topolovici 1989*; *Luca 1998-2000*, p. 310; *Marţiş 2001*, p. 74, 75; *Moga şi Bochiş 2001*, p. 86; *Radu 2003*, p. 163; *Mare 2004*, p. 196; *Bochiş 2004*, p. 56; **** 2000*, p. 278-279.

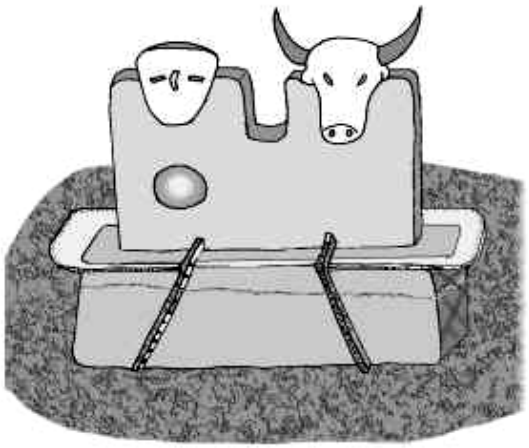

Plan 85. Statuia dublă din Sanctuarul de la Parţa. După: *Lazarovici et alii 2001*, fig. 186.

b) Punctul *Tell II* sau *Obiectiv 2*.
În acest punct, situat la circa 100 m spre sud de primul, se află un tell neolitic locuit în timpul culturii Starčevo-Criş şi Vinča C. În periegheze s-au descoperit şi materiale ceramice ale grupului Foeni (Petreşti).
Tot aici se găsesc şi materiale ceramice caracteristice pentru bronzul timpuriu.
Bibliografie: *Lazarovici 1976*, p. 203; *1977*, p. 26; *1979b*, p. 204-205; *1981*, p. 179; *1983a*, p. 16; *1987*; *1990a*, p. 98, 100; *Lazarovici et alii 1985*, fig. 4; *2001*, p. 58-59; *Kalmar 1984*, p. 394; *Lazarovici şi Kalmar 1993*, p. 42; *Lazarovici şi Sfetcu 1990*, p. 50; *Draşovean 1991*, p. 210; *1994*, p. 149, 152; *1996*, p. 112; *1996a*, p. 273, 275; *2003*, p. 41; *Draşovean et alii 2002*; *Muntean şi Vermeşan 1994*; *Gogâltan 1995a*, p. 60; *2004a*, p. 66; *Agotha şi Resch 1997*; *Draşovean şi Mariş 1998*, p. 99, 100; *El Susi 1998*; *2003*; *Bochiş 2004*, p. 56; **** 1999-2000*, p. 819, 820; **** 2000*, p. 279; **** 2001a*, p. 809.
c) Punctul *Aşezarea 5* sau *Obiectiv 5*.
Aşezarea este situată pe partea din dreapta digului, aproape de *Pădurea Peciului*, la circa 500 m mai jos de *Tell-ul II*. Materialele arheologice recoltate aici aparţin culturilor Starčevo-Criş, Tiszapolgár, Baden-Coţofeni şi Hallstatt. Tot aici sunt semnalate materiale arheologice din mileniul I d.Chr. (daco-romane, medievale timpurii).
Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 81; *Oprinescu 1981*, p. 43; *Lazarovici 1983a*, p. 16; *Lazarovici et alii 1985*, p. 9, fig. 4; *2001*, p. 63-64; *Mărghitan 1985*, p. 99-100; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 199, 201; *Lazarovici şi Sfetcu 1990*, p. 50; *Bejan 1995-1996*, p. 129-130; *Benea 1996b*, p. 277; *Bochiş 2004*, p. 56.

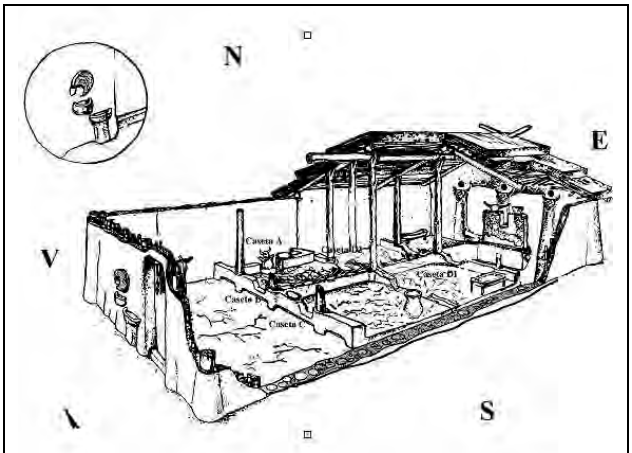

Plan 86. Parţa. Sanctuar 2. După: *Lazarovici et alii 2001*, fig. 180.

d) Punctul *Obiectiv 6*.
În acest punct s-au descoperit materiale arheologice aparţinând culturii Starčevo-Criş – culturii Banatului, faza veche şi culturii Tiszapolgár.
Bibliografie: *Lazarovici 1990*, p. 23; *Lazarovici şi Sfetcu 1990*, p. 50; *Lazarovici et alii 2001*, p. 80; *Bochiş 2004*, p. 56.
e) Obiectiv 7. Punctul *Sartăşu*.
De aici provin materiale arheologice neolitice târzii şi de epoca bronzului.
Bibliografie: *Gogâltan 1993b*, p. 62; *Lazarovici et alii 2001*, p. 80.
f) Obiectiv 9. Punctul *Surcobara* sau *Şurka Bara*.
Aşezarea din acest punct se află pe un grind. Din zona A au fost culese fragmente ceramice neolitice, hallstattiene, din secolul III-IV, VIII-IX, XI-XII d.Chr. Din zona B, aflată în aval, pe Timişul Mort, s-au descoperit materiale neolitice şi hallstattiene
Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 232; *Dulea 2001*, p. 223, 238, 250; *Mare 2004*, p. 195, 196.
g) Obiectiv 13. Punctul *Podul Turcului*.
Aici se află urme arheologice în două zone. Zona A (*Şleanul Lung*), unde s-au descoperit materiale arheologice de secolul IV d.Chr. şi zona B unde s-

au descoperit materiale arheologice ale secolelor IV, VIII-IX şi XI-XII d.Chr.
Bibliografiei: *Bejan 1985-1986*, p. 232; *Dulea 2001*, p. 238; *2002-2003*, p. 256; *Lazarovici et alii 2001*, p. 81.
h) Obiectiv 16. Punctul *Între Găvojdii*.
Locul se află pe o insulă aflată înainte de îmbinarea celor două ape numite Găvojdia. Aici au fost descoperite materiale arheologice preistorice, daco-romane şi medievale.
Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 232; *Lazarovici et alii 2001*, p. 82.
i) Obiectiv 17. Punctul *Govăjdia Sud*.
Aici, la 100 m de trecerea drumului spre Petroman peste braţul Găvojdia, într-un vechi meandru, se găsesc fragmente ceramice hallstattiene, preistorice şi medievale.
Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 82.
j) Obiectiv 27. Punctul *Peciu Nou, La Vaci*.
Lângă *Pădurea Peciu Nou*, în locul în care se odihnesc vacile la amiază, s-a descoperit ceramică arheologică preistorică şi medievală.
Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 84.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Obiectiv 3*.
Cercetările de salvare de aici au dus la descoperirea unor bordeie în zona de sud şi locuinţe de suprafaţă în zona de nord.
Bibliografie: *Lazarovici 1983a*, p. 16; *Lazarovici şi Kalmar 1993*, p. 43; *Lazarovici et alii 2001*, p. 61-62.
b) Obiectiv 18. Punctul *Staţia de Pompe, km 37,4*.
Locul se află între Parţa şi Şag, pe digul Timişului, la km 37,4, nu departe de staţia de pompe de pe Timişul Mort. Pe malul din dreapta al râului s-a descoperit o groapă din epoca timpurie a bronzului.
Bibliografie: *Gumă 1997*, p. 22; *Gogâltan 1993b*, p. 62; *1999*, p. 200; *Lazarovici et alii 2001*, p. 82.

3. Vestigii dacice.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează urme arheologice aparţinând perioadei Latène.
Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 81; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193.

4. Vestigii de perioadă romană.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194.

5. Vestigii daco-romane.
a) Obiectiv 21. Punctul *În faţa Gării*.
Pe marginea canalelor pentru desecare au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 83.
b) Obiectiv 22. Punctul *Ţărigariu Est*.
Pe şoseaua Parţa – Peciu, la km 17,3, la nord de şosea, în zona unor canale de irigaţie, au fost descoperite fragmente ceramice de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 277; *Lazarovici et alii 2001*, p. 83; *Mare 2004*, p. 195, 196.
c) Obiectiv 23. Punctul *Ţărigariu Vest*.
La sud de şosea, la km 19,2, pe marginea unor canale de drenare, au fost tăiate complexe arheologice daco-romane de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 83.
d) Obiectiv 25. Punctul *Droşin*.
Între toponimul *Droşin* şi localitatea Şag, la circa 1 km de moară, au fost descoperite fragmente ceramice din secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 83.

6. Vestigii medievale.
a) Obiectiv 15. Punctul *Râtul Bara*.
Aici s-au descoperit fragmente ceramice de secolele XII-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Mărghitan 1985*, p. 99-100; *Lazarovici et alii 2001*, p. 82.

7. Vestigii nedatate.
a) Obiectiv 10. Punctul *Pe malul stâng al Timişului, km 32,3*.
Aici s-a salvat un cuptor de pâine, fără alte date istorice.
Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 81.
b) Obiectiv 11. Punctul *Malul Timişului, km 31,7*.
Pe malul din stânga Timişului, către Peciu Nou, s-au descoperit trei puţuri rituale, nedatate.
Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 81.
c) Obiectiv 8. Punctul *Şaitoş* sau *La Vaci*.
În malul Timişului, la aproximativ 250 m de centrul aşezării 1 s-a descoperit un puţ adânc de circa 3 m şi larg de 1 m care avea pe fund un craniu uman.
Bibliografie: *Lazarovici şi Kalmar 1993*, p. 47; *Lazarovici et alii 2001*, p. 80.
d) Obiectiv 12. Punctul *Cursul Timişului la km 30*.
Aici există un banc format din materiale ceramice neolitice.
Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 81.
e) Obiectiv 14. Punctul *Vadu Turcului*.
Aici se află un ostrov format de *Pârâul Găvojdia*. Aici sunt trei puncte cu descoperiri arheologice: *La Cureche*, *Cărvunari* şi *Insula Turcului*.
Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 81-82.

f) Obiectiv 19. Punctul *La Moară*.
Într-un meandru vechi al Timişului Mort, la km 15.200, pe şoseaua Timişoara – Parța, au fost descoperite fragmente ceramice atipice.
Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 82.
g) Obiectiv 20. Punctul *În Munteni*.
Locul se află la capătul vestic al satului, între localitate şi cursul vechi al Timişului, acolo unde se afla un vechi cimitir al satului. În zonă se găsesc fragmente ceramice atipice.
Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 83.
h) Obiectiv 26. Punctul *Ficățele*.
Aici s-au descoperit două obiective arheologice cu încadrare cronologică şi culturală neprecizată.
Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 84.

8. Movile de pământ.
a) Obiectiv 24. Punctul *Gomila lui Uliță (zis Goroavă)*.
La circa 1 km NV de gara Parța, pe drumul de pământ care duce spre punctul *Pusta Izvor*, se află un tumul aplatizat cu diametrul de aproximativ 15 m.
Bibliografie: *Lazarovici et alii 2001*, p. 83.

9. Descoperiri monetare.
a) Din hotar provine o monedă din bronz emisă de Iustin II.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 195, 196.

¤

426. Pădureni (comuna Jebel, județul Timiş)[380]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Movila Hârțului* sau *Movila Bisericuța*.
La circa 1 km sud de sat, către Jebel, este semnalată o movilă de pământ unde s-au descoperit rămăşițele unei bisericuțe medievale.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 155.

2. Vestigii preistorice.
a) Aici s-a descoperit ceramică de tip Gornea – Kalakača.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 293.

3. Descoperiri monetare.
a) Din descoperiri întâmplătoare se cunosc mai multe monede maghiare.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 368.

¤

426. Pădureni (comuna Victor Vlad Delamarina, județul Timiş)[381]

1. Vestigii dacice.
a) Punctul *La Oloşag*.
Acesta este situat la NE de localitate, pe malul din dreapta afluentului local al râului Cernobora. Aici s-au descoperit urmele unei aşezări dacice.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 476.

¤

427. Păltiniş (comună, județul Caraş-Severin)[382]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Toplița* sau *La Topliță*.
Lângă calea ferată Caransebeş – Reşița (km 7,5), în stânga acesteia, la locul în care este tăiată de un drum de țară, s-a descoperit o aşezare aparținând neoliticului, o alta aparținând grupului cultural Balta Sărată precum şi artefacte hallstattiene.
Tot aici, în anul 1958, s-a descoperit un **depozit de bronzuri** aparținând seriei Uriu-Domăneşti (Bz D).
De aici provine şi un tipar de celt de tip transilvănean.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 447; **** 1979*, p. 433; *Lazarovici et alii 1991*, p. 84; *Rogozea 1983*, p. 141; *1998*, p. 186; *Gumă 1993*, p. 255, 293; *Draşovean 1996*, p. 113; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 40.
b) La 100 m SV de aşezarea pomenită mai sus pare a fi necropola contemporană cu locuirea hallstattiană.
Bibliografie: **** 1979*, p. 433.

¤

428. Păru (comuna Coşteiu, județul Timiş)

¤

429. Pătaş (comuna Prigor, județul Caraş-Severin)[383]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Cucu*.
Pe dealul cu acest nume s-a descoperit un topor de piatră.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 448.

[380] *Ibidem.*, p. 280.

[381] *Ibidem.*, p. 281.
[382] *Luca 2004*, p. 108; *2004a*, p. 118; *2005*, p. 282.
[383] *Luca 2004*, p. 108-109; *2004a*, p. 118; *2005*, p. 282-283.

2. Vestigii dacice.
a) Ovidiu Bozu aminteşte aici o aşezare dacică.
Bibliografie: *Bozu 2000*, p. 154.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Printre substrucţii de ziduri romane s-au descoperit, în anul 1889, şi cărămizi cu ştampilă.
Bibliografie: *Protase 1967*, p. 57; *Benea 1983a*, p. 155; *IDR*, III, 1, p. 124.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *Trei Movile*.
Spre răsărit, pe linia hotarului cadastral, peste *Obârşia Peneschii*, se află punctul semnalat.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 153.

5. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Dealul Leu*.
Într-o colecţie particulară sunt câteva monede preromane şi romane (poate provenind dintr-un tezaur).
Uneori, dealul amintit este confundat cu cel de mai sus.
Bibliografie: *Moga şi Gudea 1975*, p. 139; *Bălănescu 1984*, p. 131; *Medeleţ 1994a*, p. 274.

¤

430. Păuliş (comună, judeţul Arad)[384]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *La Năidoreni*.
La circa 1 km sud de Mureş se află un grind înconjurat de un braţ mort al râului, între localităţile Păuliş şi Neudorf. Aşezarea care a înflorit aici aparţine culturii Tiszapolgár.
Mai târziu aici s-au aşezat locuitori ai epocii bronzului, Hallstattului, perioadei dacice (secolele II-I î.Chr. şi I î.Chr-II d.Chr.) şi secolelor III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Pădureanu 1973*, p. 401; *1985*, p. 36.

2. Vestigii de perioadă romană.
a) Între Lipova şi Păuliş, pe malul din stânga Mureşului se află urmele unei construcţii romane.
Bibliografie: *Moga şi Gudea 1975*, p. 140.

¤

431. Pârneaura (comuna Socol, judeţul Caraş-Severin)[385]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) La 700 m spre Socol au fost localizate urme arheologice din epoca bronzului şi din secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 360.

¤

432. Pârvova (comuna Lăpuşnicel, judeţul Caraş-Severin)[386]

1. Descoperiri monetare.
a) De aici provine o monedă din bronz de la Maximianus Herculius.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 196.

¤

433. Pecinişca (oraşul Băile Herculane, judeţul Caraş-Severin)[387]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Gaura Ungurului*.

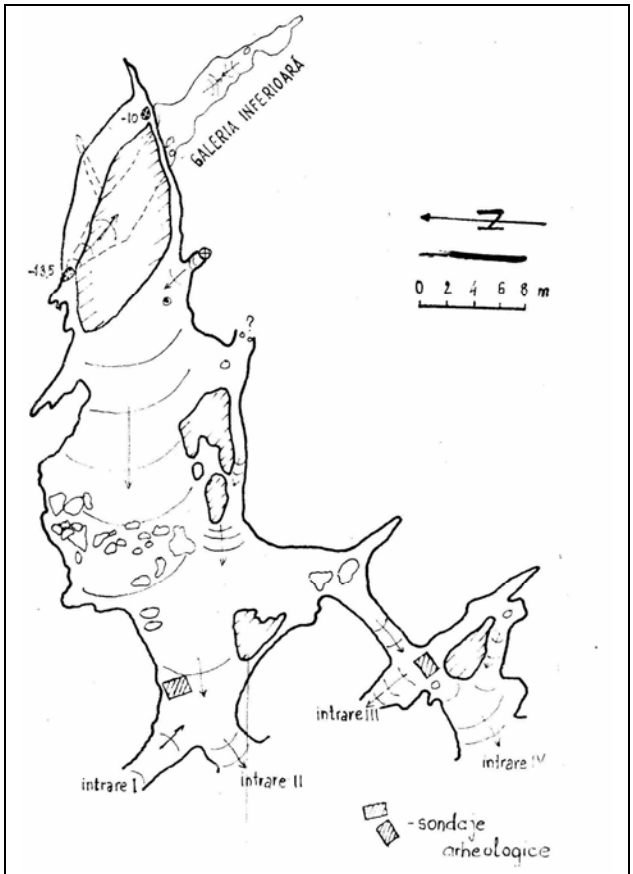

Plan 87. Peştera Gaura Ungurului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 18.

[384] *Luca 2005*, p. 283.
[385] *Luca 2004*, p. 109; *2004a*, p. 118-119; *2005*, p. 283.
[386] *Luca 2005*, p. 283-284.
[387] *Luca 2004*, p. 109; *2004a*, p. 119-120; *2005*, p. 284.

Aceasta se află la 2 km sud de sat pe partea vestică a *Văii Săliştea* de pe *Muntele Domogled*, versantul vestic. Primele cercetări au fost efectuate în anul 1954.
Materialele arheologice descoperite se încadrează în eneolitic (cultura Sălcuța), cultura Coțofeni, epoca bronzului, cultura Basarabi şi secolele XV-XVI d.Chr.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 448; *1979a*, p. 253, 255; *Petrovszky şi Cădariu 1979*, p. 42-45; *Lazarovici 1979b*, p. 186; *Rogozea 1987*, p. 358; *Gumă 1993*, p. 214, 293; *Petrescu 2000a*, p. 26; *2004*, p. 23; *Boroneanț 2000*, p. 22; *Ciugudean 2000*, p. 77; *Radu 2002*, p. 26-27.

b) *Peştera Mare din Şoronişte (Tatarczi)* sau *Peştera din Domogled*.
Peştera se află pe peretele vestic al *Muntelui Domogled*.
Materialele arheologice descoperite aici provin din eneoliticul târziu, perioada daco-romană şi cea medievală.
Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 255-256; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 33; *2004*, p. 27; *Boroneanț 2000*, p. 24; *Păunescu 2001*, p. 148; *Mare 2004*, p. 156.
c) *Peştera Victoria din Peretele Şoimilor*.
Aici se afla un atelier de falsificat monedă în secolul XVIII d.Chr.
Bibliografie: *Petrescu 2004*, p. 35.

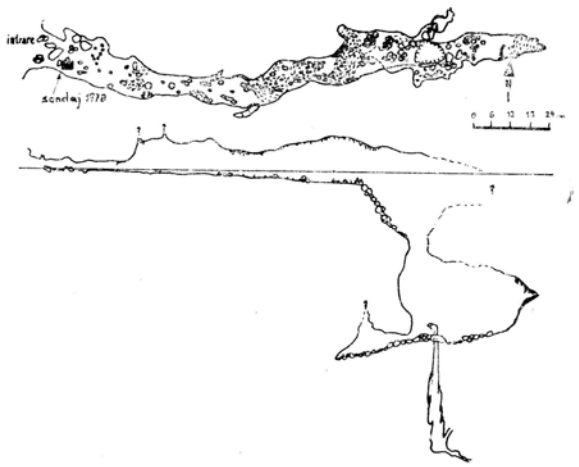

Plan 88. Peştera Mare din Şoronişte. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 19.

2. Vestigii preistorice.
a) În zona cuprinsă între stadion şi *Fabrica de var* au fost descoperite fragmente ceramice aparținând probabil culturii Coțofeni.
Bibliografie: **** 1986*, p. 351.

¤

434. Peciu Nou (comună, județul Timiş)[388]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *În Irigat* sau *Bociar*.
În acest punct, situat la 3,5 km vest de localitate, s-a descoperit o necropolă şi o aşezare preistorică.
Materialele arheologice de aici se încadrează în partea târzie a epocii bronzului şi începutul Hallstattului.
Tot aici s-au descoperit şi materiale arheologice de secolele II-IV d.Chr.
Bibliografie: *Medeleț 1995a*, p. 289 şi urm.; *Gumă 1993*, p. 293; *1995*, p. 100; *1997*, p. 15; *Rogozea 1997*, p. 12; *Medeleț şi Szentmiklosi 2003*; *Gogâltan 2004*, p. 103; *Mare 2004*, p. 196; **** 2001*, p. 820; **** 2002-2003*, p. 620.

2. Descoperiri monetare.
a) Din hotarul localității provine un denar imperial roman emis de Traian.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 274.
b) La circa 1 km sud de peciu Nou s-a descoperit o monedă din bronz de la Constans.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 181.
c) La circa 800 m sud de Peciu Nou s-a descoperit o altă monedă de la Constans.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 181.
d) În aceeaşi zonă s-a descoperit o monedă de la Constantius II.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 181.

¤

435. Periam (comună, județul Timiş)[389]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Port*.
Culturii Tiszapolgár îi aparține aşezarea semnalată în zonă.
Bibliografie: *Lazarovici 1975a*. p. 22; *1983a*, p. 16; *Bochiş 2004*, p. 56.
b) În hotarul localității s-ar afla o aşezare Bodrogkeresztúr.
Bibliografie: *Lazarovici 1985*, p. 85.
c) Între Periam şi Satu Mare s-a descoperit un mormânt de epoca bronzului pe malul unei ape secate (Aranca) (cultura Mureş), pe un loc dominant.
Mai târziu se semnalează şi alte descoperiri de morminte de epoca bronzului.

[388] *Ibidem.*, p. 281-282.
[389] *Luca 2005*, p. 284-286.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 221; *Luminosu 1972*, p. 27-28; *Drăgoescu 1995*, p. 340-341; *Gogâltan 1993b*, p. 62; *1999*, p. 102.
d) Într-un loc neprecizat din hotarul localității s-a descoperit un cuțit de bronz de tip Periam.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 340-341; *Gogâltan 1999*, p. 103.
e) Aici este semnalat un tipar pentru turnat obiecte preistorice.
Bibliografie: *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 40.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Movila Şanțului* sau *Terasa Orăşenească*.
Pe o movilă de tip tell situată la vest de comună, pe malul secat al Arancăi, se află o aşezare de epoca timpurie şi mijlocie a bronzului, dar şi materiale ceramice Basarabi.
Bibliografie: *Popescu D. 1966*, p. 159-160; *Luminosu 1972*, p. 28, 29; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Gumă 1993*, p. 214, 293; *Boroffka 1994*, p. 65-66; *Drăgoescu 1995*, p. 340-341; *Gogâltan 1993b*, p. 62; *1995a*, p. 59; *1999*, p. 101-102, 203; **** 2000*, p. 292.
b) Într-o movilă de pământ amplasată pe malul Tisei s-au descoperit multe vase preistorice care au ajuns la MNM.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 155.

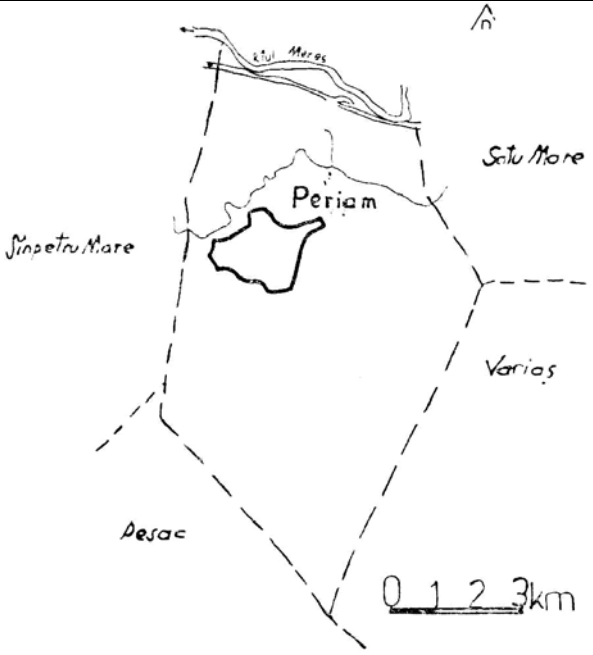

Plan 89. Periam. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 156.

c) Cercetările mai noi au surprins în hotar 15 tumuli. Trei au fost cercetați. Ei au diametrele de 30 m şi înălțimea de 1 m şi fac parte dintr-un şir de 5 movile aflate pe malul sudic al *Pârâului Petra* care se varsă în Bega. În tumuli s-au descoperit schelete cu ocru roşu.
În movila *Pašic-Humka* sau *Batka-Humka*, amplasată pe malul Begăi, cu un diametru de 40 m şi înălțime de 3 m au fost descoperite mai multe morminte cu ocru. Gropile mormintelor afectau stratul de cultură Baden aflat în acest loc.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 155-157.

3. Movile de pământ.
a) Punctul *Şura Dijmei*.
Punctul se află la est de *Movila Şanțului*. De aici localnicii au exploatat pământ pentru construcții.
Bibliografie: *Luminosu 1972*, p. 28.
b) În hotar este semnalată o movilă izolată şi un grup de trei movile.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 155.

4. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localității, în vatra acesteia, se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 46; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194; *Bejan 1995-1996*, p. 130; *Benea 1996b*, p. 277; *Mare 2004*, p. 196.

5. Vestigii prefeudale.
a) Din hotarul localității provine o căldare de cult – aghiazmar din secolele V-VI d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2002-2003*, nr. 43; *2004*, p. 116, 196; **** 2000*, p. 292.
b) În hotarul localității s-a descoperit un mormânt din epoca migrațiilor (germanic, sec. V d.Chr.).
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 340-341; *Bejan şi Mare 1998*, p. 330; *2004*, p. 79, 116, 196; **** 2000*, p. 292.

6. Vestigii medievale.
a) Aici, în hotarul localității, s-au descoperit căldăruşe de lut medievale timpurii.
Bibliografie: *Oța 2004*, p. 510.

7. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localității s-a descoperit un denar republican roman emis de L. Sentius.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 274.
b) De aici provin două monede de bronz de la Constans.
Bibliografie: **** 2001b*, p. 811.

¤

436. Perscosova (comuna Gătaia, județul Timiş)

¤

437. Pesac (comuna Periam, județul Timiş)[390]

1. Vestigii daco-romane.
a) În vatra satului s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 278; *Mare 2004*, p. 197.

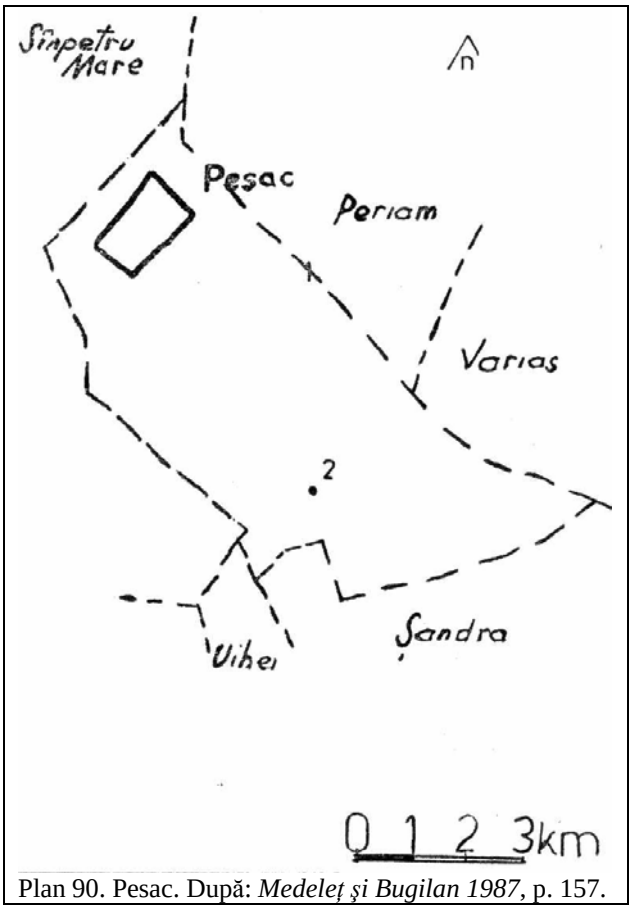

Plan 90. Pesac. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 157.

2. Movile de pământ.
a) La circa 2,5 km SE de sat, în dreapta drumului de legătură Pesac – Variaş, se află o movilă de pământ de dimensiuni mari, având diametrul de circa 45 m şi înălțimea de circa 3,5 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 157.
b) La circa 5 km SE de sat, în dreapta drumului de legătură Periam – Bulgăruş, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 157.
c) Punctul *Hunca lui Docea* sau *Hunca Popii*.
Microtoponimul este semnalat în partea de hotar numită *Slatina Mare*.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 157.
d) Punctele *Hunca Mare*, *Hunca Mică* şi *Hunca Cazanului*.
Microtoponimele sunt semnalate în partea de hotar numită *Vârleanda*.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 157.
e) Punctul *Hunca lui Dănilă*.
Microtoponimul este semnalat în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 157.

3. Descoperiri monetare.
a) Aici s-au descoperit două monede constantiniene. Mai târziu se mai aminteşte o alta de la Constantius II.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 181-182; *Mare 2004*, p. 197.
b) În anul 1939 s-a descoperit într-un loc neprecizat o monedă mică din bronz de la Constantius II.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 181-182; *Mare 2004*, p. 197.

¤

438. Peştere (comuna Constantin Daicoviciu, județul Caraş-Severin)

¤

439. Petnic (comuna Iablanița, județul Caraş-Severin)[391]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotar este amintită o aşezare aparținând grupului cultural Balta Sărată.
Bibliografie: *Rogozea 1995a*.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Var*.
În spatele cimitirului actual au fost descoperite inscripții.
Bibliografie: *Wollmann 1971*, p. 542; *Moga şi Gudea 1975*, p. 134; *Mărghitan 1980a*, p. 48, 104; *Pop 2003*, p. 270; **** 2000*, p. 304-305; *IDR*, III, 1, p. 121-123.
b) Punctul *La Selişte*.
Aici s-au descoperit cărămizi romane şi ceramică. În apropiere se află urmele drumului roman.
Bibliografie: *Benea şi Bejan 1987-1988*, p. 249; *1989-1993*, p. 142; **** 2000*, p. 304-305.

3. Mine şi cariere.
a) Cariera Petnic.
Aceasta a fost exploatată în epoca romană.

[390] *Ibidem.*, p. 286-287.

[391] *Luca 2004*, p. 109-110; *2004a*, p. 119-120; *2005*, p. 287-288.

Bibliografie: *Wollmann 1973*, p. 115; *1996*, p. 264; *Boroneanț 2000*, p. 135; **** 2000*, p. 304-305.

¤

440. Petrilova (comuna Ciuchici, județul Caraş-Severin)[392]

1. Vestigii daco-romane.
a) În vatra localității este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. Aici s-a prelucrat şi fierul.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 278; *Mare 2004*, p. 197.

2. Vestigii medievale.
a) Punctul *Iazul Mic*.
În lunca joasă a Nerei se află vatra veche a localității.
Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 325.
b) Punctul *Stămiță*.
Pe *Valea Căprişoane*, care coboară dinspre sat, spre Nera, se află o fortificație de 80 / 100 m din care s-a scos piatra pentru construcție.
Descoperitorul o încadrează între secolele XIV-XV d.Chr.
Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 325.

¤

441. Petroasa Mare (comuna Victor Vlad Delamarina, județul Timiş)[393]

1. Vestigii daco-romane.
a) La 2,5 km SV de sat, în stânga pârâului Topla, lângă un canal, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 278.
b) La 2,5 km de sat şi 1 km aval de locul unde drumul comunal 619 trece peste *Valea Toplei*, pe malul din stânga, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 278-279.
c) La circa 250 m în aval de aşezarea anterioară se află o întinsă aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 279.

¤

442. Petroman (comuna Ciacova, județul Timiş)[394]

1. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localității s-a descoperit o monedă de bronz emisă de Domitian.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 275.
b) De aici provine o monedă de secolul V d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 197.

¤

443. Petroşnița (comuna Bucoşnița, județul Caraş-Severin)[395]

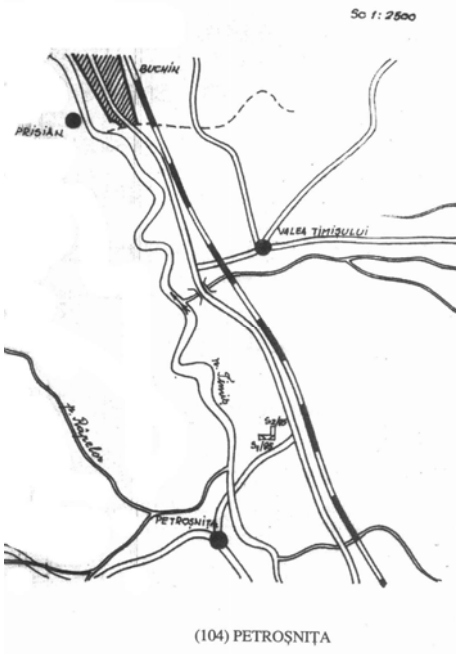

(104) PETROŞNIȚA

Plan 91. Petroşnița. Buchin. După: *Ardeț 1996*, fig. 104.

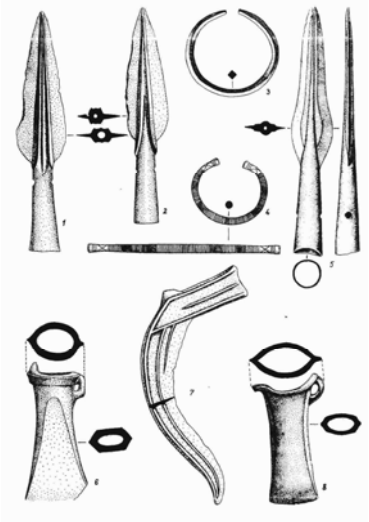

Fig. 25. Petroşnița. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXVIII.

1. Vestigii preistorice.

[392] *Luca 2004*, p. 110; *2004a*, p. 120; *2005*, p. 288.
[393] *Luca 2005*, p. 288-289.
[394] *Ibidem.*, p. 289.
[395] *Luca 2004*, p. 110; *2004a*, p. 120-121; *2005*, p. 289-290.

a) În dreapta şoselei Caransebeş – Herculane este un tumul delimitat la est şi vest de drumuri. În jurul acestuia este o aşezare de epoca bronzului.
Bibliografie: *Radu 2002*, p. 231-232.
b) Depozite de bronzuri.
b.1.) În colecția L. Groza se află un depozit de bronzuri care provine din localitate. Materialele fac parte din seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}) (*Bucoşniţa II*).
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 256, 293; *1997*, p. 15.
b.2.) Lângă halta CFR, în stânga şi de-a lungul şoselei naționale Caransebeş – Orşova, se văd 4-5 movile, cea de lângă haltă fiind cel mai mare.
Trei brățări de bronz par a proveni dintr-unul din tumuli (*Bucoşniţa I*).
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 449; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 158.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Locul în care se află urmele de construcție romană este în dreptul bornei care indică km 10, pe şoseaua Caransebeş – Orşova, la circa 200 m de aceasta.
Construcția, un turn (*villa* ?), a fost înălțată la mijlocul secolului al II-lea d.Chr.
Bibliografie: *Ardeț 1996*; *2000*; *Bordea 1996-1998*, p. 447; *Cociş 2004*, catalog nr. 689.

¤

444. Petrovaselo (oraş Recaş, județul Timiş)

¤

445. Pietroasa (comuna, județul Timiş)[396]

1. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localității, pe *Valea Toplița*, s-a descoperit o aşezare care se poate încadra cronologic şi cultural între secolele III-IV d.Chr. Tot aici se află şi urme ale reducerii minereului de fier.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 197.

¤

446. Pini (comuna Victor Vlad Delamarina, județul Timiş)

¤

447. Pişchia (comună, județul Timiş)[397]

1. Vestigii preistorice.
a) Din hotarul localității provin fragmente ceramice specifice neoliticului dezvoltat.
Bibliografie: *Lazarovici 1975*, p. 20; *1979b*, p. 205; *1990*, p. 21; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Pe teritoriul localității, la 150 m NV de localitate şi la liziera pădurii, trece o porțiune din valurile de pământ romane care traversează de la nord la sud Banatul de câmpie.
Bibliografie: *Dörner şi Boroneanț 1968*, p. 13; *Popescu D. 1969*, p. 324; *Draşovean et alii 2004*, p. 17.
b) În livada fostului IAS au apărut fragmente ceramice caracteristice secolelor III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 278; *Mare 2004*, p. 197.
c) La ieşirea din localitate, spre Lipova, s-au descoperit materiale ceramice ce se pot încadra între secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 197.

3. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea Gilad.
Mănăstirea ortodoxă dispărută este atestată în secolul XVI d.Chr. Ea a ființat între localitățile Cerneteaz şi Pişchia.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 145; *Țeicu 2003b*, p. 91.

4. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localității s-a descoperit un denar republican roman emis de Q. Marcius Libo.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 275.

¤

448. Plavişevița (județul Mehedinți)[398]

Localitatea se află astăzi sub apele lacului de acumulare „Porțile de Fier I". Majoritatea punctelor amintite în continuare nu mai pot fi verificate în teren, dar sunt amintite la Ieşelnița.

1. Vestigii medievale.
a) În hotar sunt amintite urme medievale slabe.
Bibliografie: *Uzum 1980*, p. 128.

¤

449. Plopu (comuna Armeniş, județul Caraş-Severin)

[396] *Luca 2005*, p. 290.
[397] *Ibidem.*, p. 290-291.
[398] *Ibidem.*, p. 291.

¤

450. Plugova (comuna Mehadia, județul Caraş-Severin)[399]

1. Vestigii medievale.
a) Vatra satului medieval este sugerată prin câteva toponime: *Plugova Bătrână, Săliştea de Sus* şi *Săliştea de Jos*.
În tradiția locului mai este amintit şi un locaş de cult, în hotarul de răsărit al satului.
Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 367.

¤

451. Pogara (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

452. Pogara de Sus (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

453. Pogăneşti (comuna Bârna, județul Timiş)

¤

454. Poiana (comuna Buchin, județul Caraş-Severin)

¤

455. Poiana Boinei (comuna Şopotu Nou, județul Caraş-Severin)

¤

456. Poiana Lungă (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

457. Poiana Mărului (comuna Zăvoi, județul Caraş-Severin)[400]

1. Vestigii medievale.
a) Punctul *Poiana Prisăcii*.
La 3 km NNE de stațiunea *Poiana Mărului*, s-a găsit o spadă medievală de fier.
Bibliografie: *Pinter 1986*; *1999*, p. 124-127*** *1986*, p. 352.

¤

458. Poieni (comuna Pietroasa, județul Timiş)[401]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *La Gomilă*.
Microtoponimul se află în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 158.

¤

459. Pojejena (comună, județul Caraş-Severin)[402]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

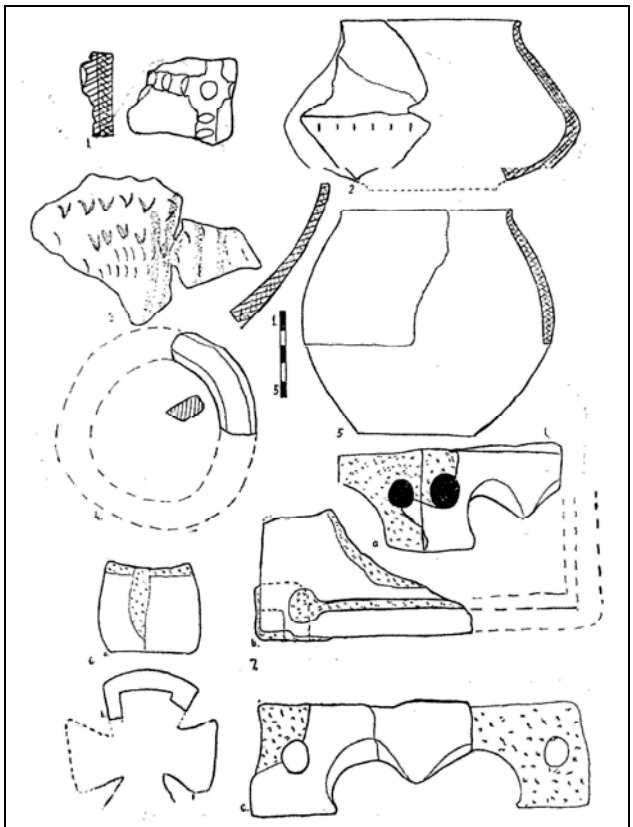

Fig. 26. Pojejena. Ceramică Starčevo-Criş. După: *Luca 1995*, fig. 3.

a) Punctul *Nucet* sau *Nucețe(i)*.
La SE de sat, la vreo 400 m NE de ruinele feudale de pe malul Dunării (cetatea din punctul *Zidina*), se află o aşezare neolitică (două niveluri aparținând culturii Starčevo-Criş), gropi hallstattiene, o necropolă (secolele XII-XIV d.Chr.) şi o cetate medievală.
Cetatea medievală este menționată într-un document din anul 1437 şi, mai apoi, în anul 1478 sub numele de *Castrum Cisdanubianum* sau *Castra Inferiora Cisdanubiana Posseyn, Posasy*.

[399] *Luca 2004*, p. 111; *2005*, p. 291-292.
[400] *Luca 2004*, p. 111; *2004a*, p. 121; *2005*, p. 292.
[401] *Luca 2005*, p. 292-293.
[402] *Luca 2004*, p. 111-112; *2004a*, p. 121-122; *2005*, p. 293-294.

Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 396; *Comşa 1965*, p. 546; Lazarovici *1969*, p. 5; *1975*, p. 8; *1976*, p. 203; *1977b*, p. 12; *1979b*, p. 205; *1983*, p. 13, 16; *Babeş 1971*, p. 383; *Uzum 1974*, p. 161-162, 163; *1975*, p. 140; *1980*, p. 128, 133; *Bărbulescu 1977*, p. 185; *Petrovszky 1977*, p. 449-450; *Wollmann 1977*, p. 367; *Matei 1979*, p. 259; *Mărghitan 1980a*, p. 47, 48, 137, 140, 146, 172, 174; *1985*, p. 103-104; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *1995*, p. 141; *El Susi 1991a*; *Marta 1992*, p. 15; *Gumă 1993*, p. 294; *Țeicu 1993*, p. 239; *1998*, p. 128, 129-130; *Luca 1993a*, p. 20; *1995*; *1996a*; *Oța 1998*, p. 116; *Benea 1999a*, p. 56, 59; *Ciută 2005*, p. 155.

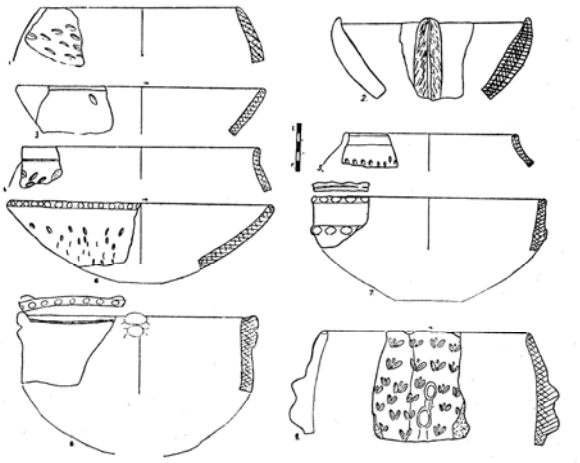

Fig. 27. Pojejena. Ceramică Starčevo-Criş. După: *Luca 1995*, fig. 4.

b) Punctul *Şiţarniţa* sau *Via Bogdanovici*.

Castrul roman este aşezat pe o platformă înaltă, situată deasupra Dunării, cam la 1 km depărtare de malul fluviului.

Urmele castrului se disting la suprafaţă pe laturile de est şi vest care sunt marcate de movile. Pe latura de nord latura poate fi urmărită, de asemenea, în arătură. Colţul de SE a fost distrus. Zidul de incintă a fost scos în întregime de localnici. Baza construcţiilor din interiorul castrului s-au păstrat mult mai bine.

Castrul a funcţionat cu siguranţă din prima jumătate a secolului II d.Chr. până în secolul III d.Chr. şi are dimensiunile de 185 / 148 m. S-au semnalat şi urme de locuire romană târzie.

În aşezarea civilă a acestuia, care se întindea la nordul, estul şi sudul castrului, a funcţionat şi un *mithraeum*.

Într-o pivniţă de casă aflată în afara castrului s-a descoperit un relief din marmură reprezentând *Cavalerul trac*.

Din zona castrului provin mai multe monede romane, republicane şi imperiale.

Bibliografie: *Glodariu 1966*, p. 431; *Protase 1967*, p. 57, 59; *Babeş 1971*, p. 383; *Wollmann 1971*, p. 541; *Gudea 1971a*; *1973*; *1975*; *1980*, p. 87, 93, 100; *1982*, p. 104; *1999-2000*, p. 192-193; *2002*, p. 620-621; *Gudea şi Stancovici 1971*, p. 107-109; *Pop 1972*, p. 176; *Bărbulescu 1972*, p. 205; *Morintz 1973*, p. 385; *Pop şi Bozu 1981*; *Chirilă şi Gudea 1972*, p. 716; *Gudea şi Bozu 1977*; *1977a*; *1979*; *Branga 1980*, p. 110; *Sanie 1981*, p. 61, 260; *Bălănescu 1981*, p. 148; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Ardeţ 1993*, p. 96; *Benea 1983a*, p. 45, 155; *1994*, p. 317-318; *1996b*, p. 74, 279; *Benea şi Bejan 1987-1988*, p. 250; *1989-1993*, p. 142; *Medeleţ 1994a*, p. 276; *1997*, p. 65 (cu bibliografia veche); *Németh 1997*, p. 75; *Pintilie 1999-2000*, p. 238; *Alicu 1999-2000*; *2002*, p. 212; *Hurduzeu 2001*, p. 123; *Crânguş 2002-2003*; *Pop 2004*, p. 310; *Marcu 2004*, p. 572; *Mare 2004*, p. 197; *Cociş 2004*, catalog nr. 242, 484, 1155, 1578; *IDR*, III, 1, p. 39-51.

2. Vestigii preistorice.

a) Depozite de bronzuri.

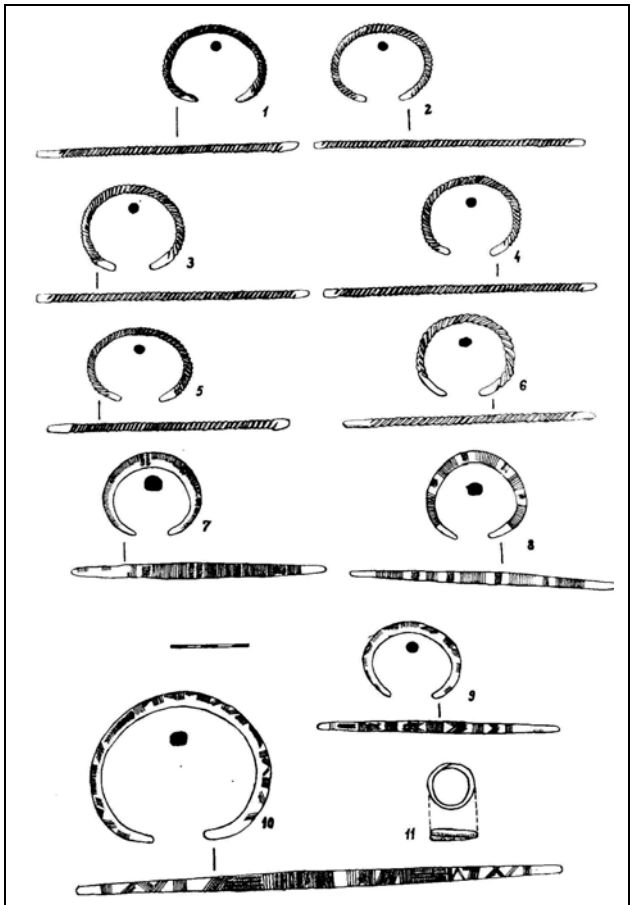

Fig. 28. Pojejena. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXVI.

La 8-9 km de localitate, în arătură, s-a descoperit un **depozit de bronzuri**. Acesta se încadrează în Ha A_{1-2} (seria Cincu-Suseni).

Bibliografie: *Oprinescu 1990*; *Gumă 1993*, p. 256, 294; *1997*, p. 15; *Rogozea 1997*, p. 12.

3. Vestigii daco-romane.
a) În vatra localității, pe malul Dunării, s-a descoperit ceramică romană târzie.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 279.

4. Descoperiri monetare.
a) De pe teritoriul localității provin monede antice şi bizantine.
Bibliografie: *Gudea 1971*, p. 142; *Bălănescu 1984*, p. 129-130, 131; *Gudea şi Găzdac 2004*, p. 127-128; *Mitrea 1972*; *1973*, p. 414, 415; *1972a*, p. 371; *1973a*, p. 150, 152; *Bordea şi Mitrea 1991*, p. 225; *Toma-Demian 1999-2000*; *Mare 2004*, p. 197.
b) De aici provine un *aureus* de la Titus.
Bibliografie: *Ardevan 1996*, p. 18.
c) Punctul *Tifun*.
În anul 1883 s-a descoperit un tezaur monetar având 7 kg de metal înmagazinat. Monedele se încadrează în secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 197.

¤

460. Poneasca (comuna Bozovici, județul Caraş-Severin)

¤

461. Pordeanu (comuna Beba Veche, județul Timiş)[403]

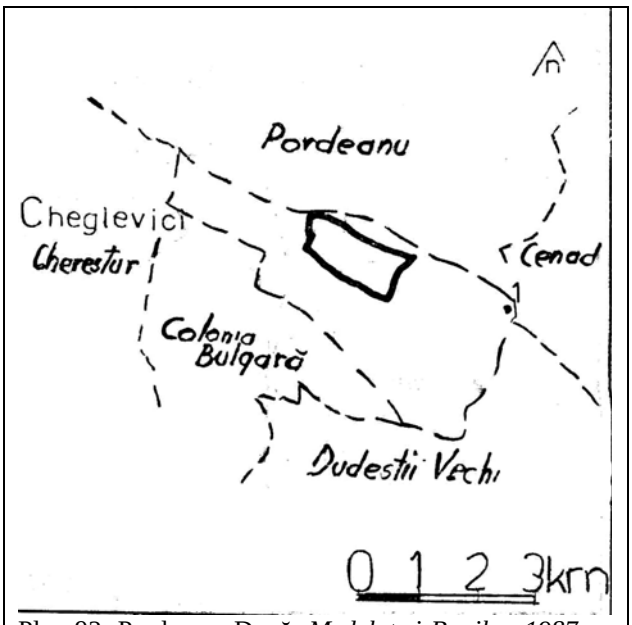

Plan 92. Pordeanu. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 121.

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității se semnalează o necropolă din epoca bronzului.

[403] *Luca 2005*, p. 294-295.

Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 203, 205.

2. Vestigii daco-romane.
a) La nor de pichetul de grăniceri, în imediata apropiere a satului, în dreptul sondei 318, a fost descoperită o întinsă aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 279; *Mare 2004*, p. 198.
b) La circa 150 m vest de aşezarea precedentă care se extinde peste granița cu Ungaria au apărut urmele unei aşezări daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 279-280; *Mare 2004*, p. 198.
c) În dreptul sondei 340, au apărut urmele unei aşezări daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 280; *Mare 2004*, p. 198.
d) La sud de pichetul de grăniceri în zona schelei 44, pe un promontoriu uşor ridicat față de restul terenului, au apărut urmele unei aşezări daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 280; *Mare 2004*, p. 198.

3. Vestigii medievale.
a) Aici a funcționat o mănăstire care trebuie să fi avut o biserică romanică. Aceasta este atestată documentar din secolul XIII d.Chr.
Bibliografie: *Matei 1973*, p. 312-313; *Rusu et alii 2000*, p. 210.

¤

462. Potoc (comuna Sasca Montană, județul Caraş-Severin)[404]

1. Vestigii daco-romane.
a) La confluența dintre *Văile Râtul Mare* şi *Vicinic*, aproape de Macovişte, se află o aşezare de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 335; *Benea 1996b*, p. 280.

2. Vestigii medievale.
a) În mijlocul satului, pe un mamelon de deal, sunt semnalate ruinele unei biserici.
Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 335.
b) Pe *Dealul Coruma* se află o cetate regală de piatră.
Bibliografie: *Matei 1979*, p. 262.

3. Descoperiri monetare.

[404] *Luca 2004*, p. 112-113; *2004a*, p. 122-123; *2005*, p. 295-296.

a) În anul 1840 s-a descoperit un tezaur format din denari romani republicani. Mai târziu au mai apărut şi alte monede din aceeaşi epocă.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 276-278; *Drăgoescu 1995*, p. 368.
b) Un mic tezaur monetar dacic a fost descoperit în anul 1862.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 278.
c) În anul 1842 s-a descoperit un tezaur preroman format din 171 de monede.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 278; **** 2000*, p. 367.
d) În anul 1875 s-a descoperit un *aureus* de la Titus, izolat.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 289; *Țeicu 1987*, p. 335; *Ardevan 1996*, p. 18.
e) În anul 1897 a intrat în Muzeul din Vršac o monedă barbară de argint.
Bibliografie: *Bakić 1997*, p. 56.
f) De aici provine un denar imperial de la Vespasian.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 289.

¤

463. Povârgina (oraş Făget, județul Timiş)

¤

464. Preveciori (comuna Băuțar, județul Caraş-Severin)

¤

465. Prigor (comună, județul Caraş-Severin)[405]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Cozacica*.
Pe *Dealul Scoc* s-au descoperit fragmente ceramice preistorice, din epoca bronzului.
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 556-557; *Țeicu 2003*, p. 352, 354.
b) Punctul *Dealul Grădeț*.
Acesta este în partea de SE a localității.
Amenajarea înălțimii se datează în perioada culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 354.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Odăi*.
Pe malul din stânga *Văii Prigorului*, la circa 1 km NV de vatra actuală a localității, s-au descoperit materiale arheologice neolitice şi o inscripție romană.
Bibliografie: *Moga şi Gudea 1975*, p. 138; *Benea şi Bejan 1987-1988*, p. 250; *1989-1993*, p. 142-143; *Țeicu 2003*, p. 354; *IDR*, III, 1, p. 61, 123-124.

3. Vestigii medievale.
a) Punctele *Ruieni, Barovişte* şi *Țârova*.
În aceste puncte din hotarul localității ar fi existat fortificații.
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 557.

4. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localității este semnalată o monedă de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B.
b) De aici provin monede de la Iulianus Apostata şi Iustinian.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 198.

¤

466. Prilipeț (comuna Bozovici, județul Caraş-Severin)[406]

1. Descoperiri monetare.
De aici provin monede de la Iulianus Apostata şi Iustinian.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 198.

¤

467. Prisaca (comuna Constantin Daicoviciu, județul Caraş-Severin)

¤

468. Prisacina (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

469. Prisian (comuna Buchin, județul Caraş-Severin)[407]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Cucuiul lui Ostâvă*.
Pe dealul cu acest nume, situat la 2-3 km vest de sat şi la 300-400 m față de firul apei s-au descoperit materiale ceramice aparțin culturii Coțofeni II.
Vârful dealului este netezit sub forma unei platforme de 30-40 m.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 450; *Petrovszky şi Cădariu 1979*, p. 45-46.

¤

[405] *Luca 2004*, p. 113; *2004a*, p. 123; *2005*, p. 296-297.

[406] *Luca 2005*, p. 297.

[407] *Luca 2004*, p. 113-114; *2004a*, p. 124; *2005*, p. 297-298.

470. Prislop (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

471. Prislop (comuna Dalboşeţ, judeţul Caraş-Severin)

¤

472. Pustiniş (comuna Uivar, judeţul Timiş)[408]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Hodaie*.
În hotarul localităţii, într-un punct situat între Pustiniş şi Checea, s-a descoperit o aşezare neolitică de tip tell.
Materialele ceramice descoperite aparţin culturii Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 205, 208; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192.
b) Punctul *Tifra Hodaie*.
Cu ocazia construirii căii ferate între Checea şi Pustiniş s-a descoperit o aşezare preistorică. Ea este amplasată pe un mamelon de mici dimensiuni şi se încadrează în epoca bronzului, poate că şi la începutul Hallstattului.

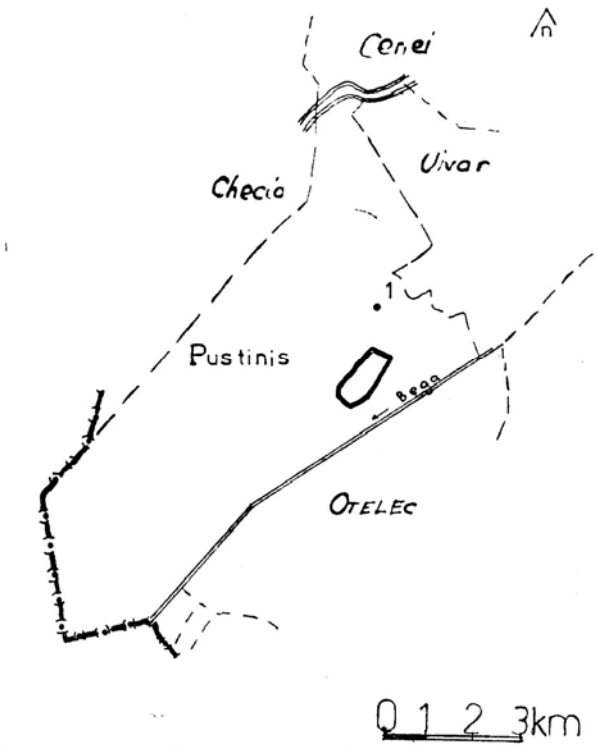

Plan 93. Pustiniş. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 158.

Bibliografie: *Luminosu 1972*, p. 30; *Mărghitan 1980*, p. 76. *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193.

3. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomilă*.
La aproximativ 1 km NV de sat, în apropierea căii ferate, se află o movilă de pământ de dimensiuni mari.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 159.

4. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează monede izolate de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 195.
b) În anul 1870 s-a descoperit aici o monedă de aur de la Diocletianus.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 182.

¤

473. Putna (comuna Prigor, judeţul Caraş-Severin)[409]

1. Mănăstirea ortodoxă cu hramul *Schimbarea la Faţă*.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 211.

¤

[408] *Luca 2005*, p. 298.

[409] *Luca 2004*, p. 140; *2005*, p. 299.

R.

474. Racovița (comună, județul Timiş)[410]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomila Sânivarului*.
Microtoponimul este semnalat în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 159.

¤

475. Radimna (comuna Pojejena, județul Caraş-Severin)[411]

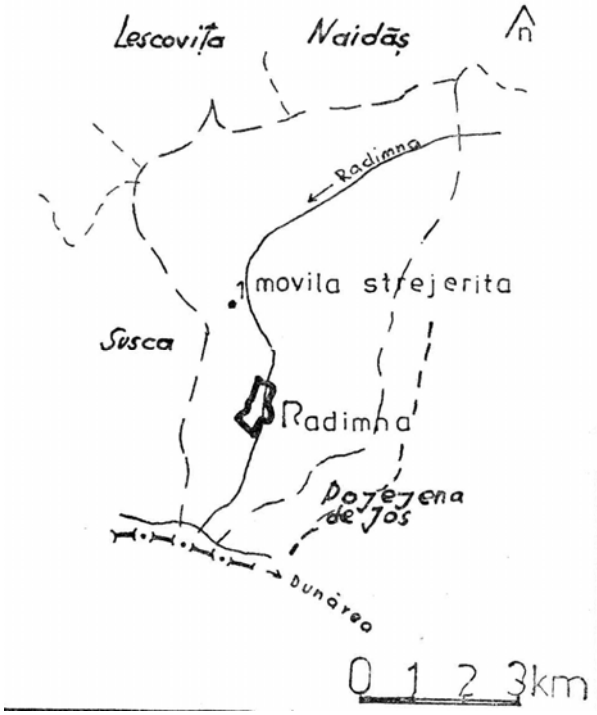

Plan 94. Radimna. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 159.

1. Movile de pământ.
a) La circa 2 km NV de sat, pe malul din dreapta *Pârâului Radimna*, este cartată movila *Strejerița*.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 159.

2. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localității este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B.

3. Vestigii medievale.
a) La gura văii *Pârâului Radimna*, pe o ridicătură aflată pe terasa joasă a Dunării existau ruinele unei biserici medievale.
Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 347.

4. Descoperiri monetare.
a) Punctul *La Pruni*.
În stânga şoselei naționale, în dreptul stației de autobuze, s-a descoperit, în anul 1975, un tezaur monetar format din 3500 de monede romane.
Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 132; *Benea 1996b*, p. 281; *Gudea şi Găzdac 2004*, p. 127, 128, 130, 131; *Mare 2004*, p. 198-199.
b) În anul 2002 a fost descoperit al doilea tezaur, la circa 500 m de cel descoperit în anul 1975, format din monede din bronz romane de secolul IV d.Chr. (399 piese).
Bibliografie: *Şeptilici 2002-2003*, p. 300.

¤

476. Rafnic (comuna Lupac, județul Caraş-Severin)

¤

477. Ramna (comună, județul Caraş-Severin)[412]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Pădurea Sicleni*.
Într-o peşteră aflată în pădurea din acest punct, în carstul *Valea Vornic*, s-a descoperit ceramică neolitică.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 450; *Lazarovici 1979b*, p. 205; *Rogozea 1987*, p. 360; *Petrescu 2000a*, p. 32; *Boroneanț 2000*, p. 37.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.

[410] *Luca 2005*, p. 300.
[411] *Luca 2004*, p. 115; *2004a*, p. 124; *2005*, p. 300.
[412] *Luca 2004*, p. 115-116; *2004a*, p. 124-125; *2005*, p. 301-302.

a) Punctul *Valea Vernicului* sau *La Arini*.
Punctul este situat la aproximativ 1 km vest de sat, în stânga pârâului. Aşezarea de aici este hallstattiană.
De asemenea, aici s-au semnalat şi urme din secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 450; *Branga 1980*, p. 110; *Gumă 1993*, p. 294; *Ţeicu 2003*, p. 349.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Beran*.
Moga Marius a cercetat în acest punct din hotar o *villa rustica*.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 110; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 143; *Medeleţ 2000*, p. 14.

4. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Gârlişte*.
Punctul este situat la SV, la sud de vechiul drum Ramna – Bocşa, de sat. Ceramica descoperită în asociere cu zgură de fier este de secolele III-IV d.Chr. (resturi ale activităţii metalurgice)
Bibliografie: *Ţeicu 1999-2000*, p. 458; *2003*, p. 349; *Mare 2004*, p. 199.
b) Punctul *Odu Verde*.
În punctul numit, aflat în hotarul localităţii, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Atelierele de olărie din epoca romană au fost de mari dimensiuni.
Bibliografie: *Popescu D. 1963*, p. 459; *Benea 1977*, p. 166; *1996b*, p. 281; *Branga 1980*, p. 110; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Rusu 1991*, p. 87; *Drăgoescu 1995*, p. 369; *Medeleţ 2000*, p. 14.
c) Punctul *Ibor*.
Materialele arheologic de secolele III-IV d.Chr. sunt asociate cu zgură de fier.
Bibliografie: *Ţeicu 1999-2000*, p. 458; *2003*, p. 349.
d) Punctul *Văiegoasa*.
La marginea pădurii cu acest nume s-a descoperit material ceramic de secol IV d.Chr. (resturi ale activităţii metalurgice)
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 50; *Ţeicu 1999-2000*, p. 458; *Mare 2004*, p. 199.

5. Vestigii medievale.
a) În hotarul localităţii a funcţionat satul medieval dispărut Golonea. Aceasta era la poalele *Dealului Gulonea*, în apropierea *Pârâului Burău* (materialele arheologice descoperite aparţin secolelor XIV-XV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 2001*, p. 287.

6. Descoperiri monetare.
a) În anul 1896 s-a descoperit un important tezaur monetar preroman (102 sau 144 monede).
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 278-279.
b) În anul 1859 a fost descoperit un tezaur monetar format din 120 de piese romane din argint şi aur, emise în perioada secolelor I-IV d.Chr. (cu această ocazie sunt semnalate şi resturi de clădiri romane).
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 199.

¤

478. Ravensca (comuna Şopotu Nou, judeţul Caraş-Severin)

¤

479. Răcăşdia (comună, judeţul Caraş-Severin)[413]

1. Vestigii preistorice.
a) Aici s-au descoperit două brăţări din *Spondylus* provenite de aici (cultura Vinča ?).
Bibliografie: *Comşa 1973*, p. 70; *Petrovszky 1977*, p. 450-451; *Lazarovici 1979b*, p. 206.
b) La hotarul cu Ilidia s-a descoperit chirpici şi ceramică preistorică.
Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 343.

2. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localităţii, în *Lunca Vraniului Mare*, sub *Dealul Obana*, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Alte aşezări de aceeaşi vreme sunt semnalate în punctele *Laţova*, *Rovină*, *Dumbrava* şi *răscrucea drumului Ilidia – Macovişte*.
Bibliografie: Mitrea *1964*, p. 578; *Gudea 1975b*; *1981*; *Bălănescu 1981*, p. 148; *2000*; *Bălănescu şi Gudea 1983*; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Ţeicu 1987*, p. 320, 343; *2003*, p. 362; *Benea 1996b*, p. 281; *Suciu 1998*; *Mare 2004*, p. 199.

3. Vestigii medievale.
a) În centrul satului s-a descoperit ceramică medievală de secolele XII-XIV d.Chr. şi morminte.
Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 343; *2003*, p. 362.
b) În hotar se semnalează microtoponimul *Dealu Mormânţiului*.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 159.
c) Punctul *Sălişte*.
Locul cu actualul toponim este foarte greu de cercetat din cauza vegetaţiei dese.
Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 343.

4. Descoperiri monetare.

[413] *Luca 2004*, p. 116-117; *2004a*, p. 125-126; *2005*, p. 302-303.

a) Punctul *Dumbrava*.
În anul 1963 (punctul *Laţova* – 3000 monede) şi 1980 s-au descoperit, succesiv, mai multe tezaure monetare din secolul IV d.Chr. din care s-au recuperat mii de monede.
Numărul total al tezaurelor descoperite aici este de trei.
Bibliografie: Mitrea *1964*, p. 578; *1964a*, p. 382; *Gudea 1975b*; *1981*; *Bălănescu 1981*, p. 148; *2000*; *Bălănescu şi Gudea 1983*; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Ţeicu 1987*, p. 320, 343; *2003*, p. 362; *Benea 1996b*, p. 281; *Suciu 1998*.

¤

480. Răchita (comuna Dumbrava, judeţul Timiş)

¤

481. Răchita (comuna Şopotu Nou, judeţul Caraş-Severin)

¤

482. Răchitova (oraşul Oravița, judeţul Caraş-Severin)

¤

483. Rădmăneşti (comuna Bara, judeţul Timiş)

¤

484. Răuți (comuna Uivar, judeţul Timiş)

¤

485. Recaş (oraş, judeţul Timiş)[414]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-a descoperit o aşezare neolitică.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 206; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192.
b) În hotarul localității s-a descoperit o brățară de aur masivă, ornamentată cu crestături, din epoca bronzului.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu 1972*, p. 48; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193; *Gumă 1993*, p. 245, 294; *Drăgoescu 1995*, p. 344.
c) De aici provin pandantive-toporaş dacice ataşate de un lanţ din argint. Acesta provine dintr-un tezaur.
Bibliografie: *Horedt 1973*, p. 132, 164; *Mărghitan 1979*, p. 163; *Rustoiu 1996*, p. 205.
d) Aici se află o aşezare de la sfârşitul epocii bronzului şi începutul celei a fierului.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 294.

2. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Marinescu şi Pop 2000*, p. 165; *Pop 2003*, p. 273; *Mare 2004*, p. 199.

3. Descoperiri monetare.
a) În hotar s-a descoperit un stater de aur de la Filip II.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 280.
b) Din hotarul localității provin o tetradrahmă de tip Filip II şi o drahmă emisă de oraşul Apollonia.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 280.
c) Din hotar provine un tezaur format din monede romane de argint dintre anii 218-251 d.Chr.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 369-370.
d) Dintr-un loc neprecizat provin monede de secolul IV d.Chr. şi fragmente ceramice din aceeaşi perioadă.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 182.

¤

486. Remetea-Luncă (comuna Mănăştiur, judeţul Timiş)

¤

487. Remetea Mare (comună, judeţul Timiş)[415]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Gomila lui Pituţ*.
Situl se află pe un grind de nisip.
Aici se află o aşezare hallstattiană care vieţuieşte un timp relativ îndelungat şi o necropolă celtică.
Aici a fost descoperită o situlă din bronz hallstattiană.
În situl de secolele VIII-X d.Chr. se află şi o necropolă cu mormintele dispuse dezordonat.
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 384; *Morintz 1973*, p. 387; *Medeleţ 1974*; *1975*; *1991*, p. 69, 74; *1993a*, p. 196, 200; *1994*, p. 204, 208; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 160; *Mărghitan 1980*, p. 79; *1985*, p. 104-107; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193; *Bejan 1985-1986*, p. 232, 234; *1995*, p. 70-76; *1995a*; *El Susi 1988a*; *Gumă 1993*, p. 256, 294; *1995*, p. 108 şi urm.; *Mare 1998*, p. 294; *2004*, p. 96, 199; *Rădulescu 1999-2001*, p. 60; *Stanciu 2000*, p. 158; *Dulea 2001-2002*, p. 226; *2001*, p. 210, 215, 216, 239; *Măndescu 2002*, p. 59; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 40, 41.
b) Punctul *Gomila lui Gabor*.

[414] *Luca 2005*, p. 304-305.

[415] *Luca 2005*, p. 305-306.

În acest punct din hotarul localității s-a descoperit o așezare aparținând culturii Basarabi suprapusă de o alta medievală timpurie.
Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 79; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Gumă 1983*, p. 70-71; *1993*, p. 214, 294; *Medeleț 1991*; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 160; *El Susi 1997*.

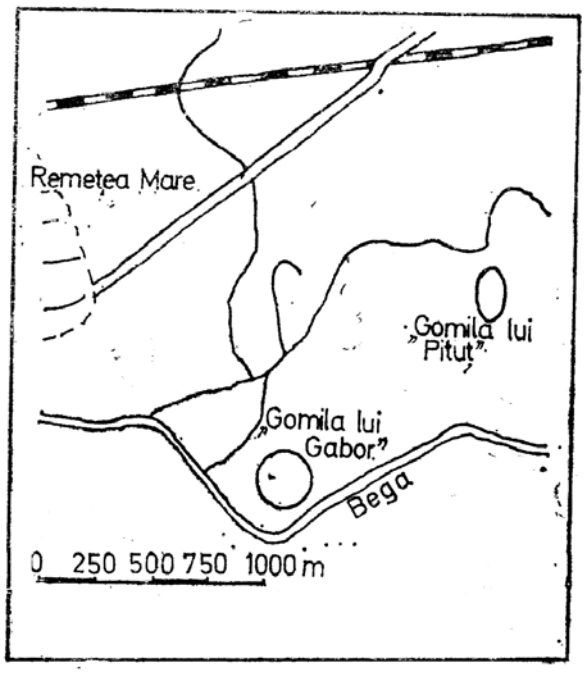

Remetea Mare — plan de situație. Amplasarea „Gomilei lui Gabor" și a „Gomilei lui Pituț".
Plan 95. Remetea Mare. După: *Medeleț 1991*, fig. 1.

2. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193.
b) Din hotar provine depozit format din obiecte de argint şi aur dacice.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199; *Horedt 1973*, p. 132, 164; *Mărghitan 1979*, p. 162-163; *Zirra 1996-1998*, p. 42; *Zirra şi Spânu 1992*, fig. 3/86; *Rustoiu 1996*, p. 35, 191, 199; *1997*, p. 105, 106, 109.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Sălişte*.
În acest punct din hotarul satului s-a descoperit o așezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 281-282; *Mare 2004*, p. 199.
b) Punctul *Morminți*.
În acest punct din hotarul satului s-a descoperit o așezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 281-282; *Mare 2004*, p. 199.
c) Punctul *Cetățuica*.
În acest punct din hotarul satului s-a descoperit o așezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 281-282; *Mare 2004*, p. 199.
d) La nord de sat, înspre Ianova, s-a descoperit o așezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 281-282; *Mare 2004*, p. 199.
e) Spre vestul localității, spre Ghiroda Nouă, s-a descoperit o așezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 281-282; *Mare 2004*, p. 199.

4. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea ortodoxă situată în preajma localității avea hramul *Sfântului Gheorghe*. Ea este menționată în secolul XVI d.Chr.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 215; *Țeicu 2003b*, p. 91.

5. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de monede preromane (tetradrahme, un stater emis de Alexandru III şi denari republicani romani).
Bibliografie: *Glodariu 1971*, p. 76; *1974*, p. 265; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Medeleț 1994a*, p. 280, 281, 282.
b) Din localitate provine un important tezaur format din piese dacice de argint şi aur asociate cu monede.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 280-282.
c) În localitate şi în hotarul acesteia s-au descoperit denari imperiali romani.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 290; *Medeleț 1994a*, p. 282; *Munteanu 2003*, p. 118.

¤

488. Remetea Mică (comuna Masloc, județul Timiş)

¤

489. Remetea-Pogănici (comuna Fârliug, județul Caraş-Severin)[416]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Urieşilor (Butoaia Urieşilor)*.
Peştera se află în *Bazinul Pogăniş, Ogaşul Butorii*, versantul din stânga, la 500 m de localitatea Bărbosu..
Materialele arheologice descoperite sunt eneolitice.

[416] *Luca 2004*, p. 117; *2004a*, p. 126; *2005*, p. 307.

Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 34; *Boroneanț 2000*, p. 38.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealul Păscoani, Păscoani* sau *Cetate*.
Dealul cu acest nume se află la NE de sat.
El are trei laturi abrupte şi una sub forma unei şei tăiată cu un şanț dublu.
Aşezarea hallstattiană (Basarabi şi post-Basarabi) de aici este înconjurată cu un val de pământ.
Fortificația a fost sondată de I. Stratan şi Al. Vulpe).
Bibliografie: *Popescu D. 1959*, p. 589; *1959a*, p. 147; *Petrovszky 1977*, p. 451; *Gumă 1983*, p. 70; *1993*, p. 214, 294.

¤

490. Reşița (municipiu reşedință de județ, județul Caraş-Severin)[417]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Stavila*.
Pe înălțimea cu acelaşi nume s-a găsit, în anul 1893, un topor de piatră şlefuită.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 451; *Lazarovici 1979b*, p. 206.
b) Punctul *Izvorul Rece*.
Între Reşița şi Bocşa Vasiovei, cu ocazia lucrărilor la un drum, pe *Valea Bârzoviței*, la *Izvorul Rece*, s-a descoperit o aşezare neolitică (eneolitică, Coțofeni ?).
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 451-452; *Lazarovici 1979b*, p. 206; *Drăgoescu 1995*, p. 343; *Ciugudean 2000*, p. 78.
c) Pe culmea dealului de deasupra curbei din dreptul *Triajului* s-a descoperit materiale vinciene târzii şi o aşezare aparținând culturii Coțofeni.
În anul 1963 sau 1964 s-a descoperit aici un celt din bronz (Ha B).
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 236, nr. 23; *Roman 1976*, p. 84; *Petrovszky 1977*, p. 451-452; *Săcărin 1979a*, p. 112; *Gumă 1993*, p. 256, 294; *Drăgoescu 1995*, p. 343-344; *Draşovean 1996*, p. 113; *Ciugudean 2000*, p. 78.
d) Pe teritoriul localității s-a descoperit ceramică Glina III şi Vatina.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 240, nr. 68 şi 69; *Petrovszky 1977*, p. 452; *Mărghitan 1980*, p. 74.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Dealul Cioara*.
Aici s-au descoperit, pe dealul care mărgineşte spre SE valea îngustă a Bârzavei, într-o curte, mai multe cuptoare de redus minereu dintr-o perioadă istorică neprecizată (poate secolele III-IV d.Chr.).
Bibliografie: *Stoicovici 1985*; *Benea 1996b*, p. 282; *Țeicu 1998*, p. 60-61; *1999-2000*, p. 458-459; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 50; *2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 200.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Ogăşele* sau *Moroasa*.
În anul 1970 s-a descoperit în acest punct o biserică-sală de dimensiuni modeste (secol XIV d.Chr.). Altarul este de formă pătrată.
De jur-împrejurul bisericii s-au descoperit morminte (secolele XIV-XV d.Chr.) cu un inventar funerar destul de bogat.
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 385; *Matei 1973*, p. 318-319; *Țeicu 1989*; *1993*, p. 239-240; *1996a*; *1998*, 132, 179; *2005b*; *Oța 1998*, p. 116, 117; *Rusu A.A. 1999*, p. 278, 284.

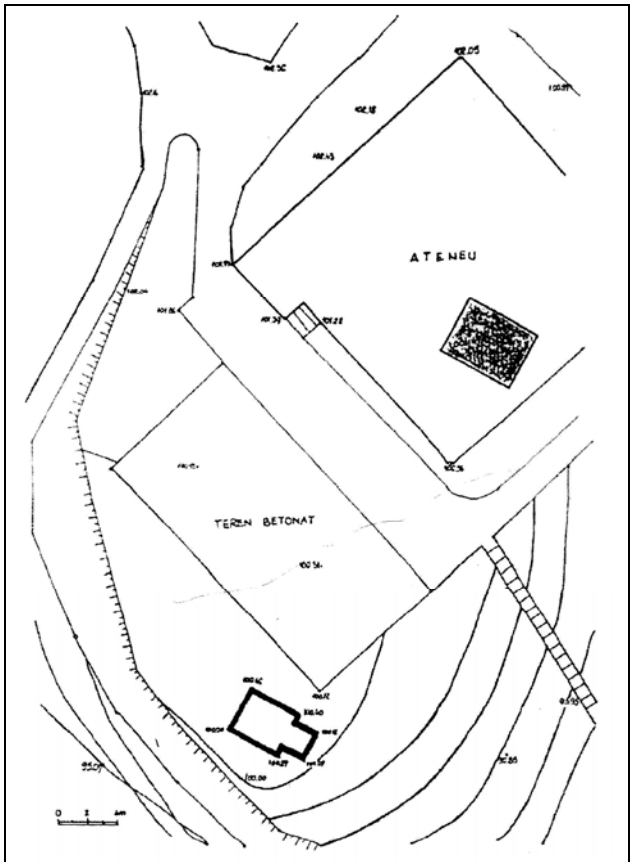

Plan 96. Reşița-*Ogăşele*. După: *Țeicu 1998*, fig. 28.

4. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localității sunt semnalate o monedă şi urme romane.
Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *1969*, p. 70, 73; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Medeleț 1994a*, p. 282; *Drăgoescu 1995*, p. 343-344; *Benea 1996b*, p. 282.

[417] *Luca 2004*, p. 117-118; *2004a*, p. 126-127; *2005*, p. 307-308.

b) Punctul *Dealul Ghica*.
Aici au fost descoperite două monede din bronz (Traian şi Hadrian).
Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 132.
c) Pe *strada Rodnei*, în Micro IV, cartierul Govândari, s-au descoperit câteva monede de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Bălănescu 1995*, p. 192.
d) De aici provine o monedă din argint de la Diocletian.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 199, 200.
e) Tot de aici provine şi o monedă din argint de la Constans.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 200

¤

491. Reşiţa Mică (comuna Dalboşeţ, judeţul Caraş-Severin)

¤

492. Românești (comuna Tomeşti, județul Timiş)[418]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Buzeica*.
Peştera se află în Munții Poiana Ruscă, carstul din bazinul râului Bega.
În interiorul său s-au descoperit materiale ceramice de epocă preistorică.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 355; *Boroneanț 2000*, p. 91-92.
b) *Peştera Românești, Peştera Mare de la Fereşeşti, Peştera Românești – Fereşti, Rumunyezt – barlang, Facsadi – barlang* sau *Peştera cu Apă*.
Peştera se află în Munții Poiana Ruscă, carstul din bazinul râului Bega, în amonte de Mănăştur, *Valea Pustinei*, versantul din stânga, la 2,2 km înainte de confluența cu *Pârâul Bega Poienilor*, *Dealul lui Filip*, la SE de sat.
În cavitate s-au descoperit materiale arheologice din paleolitic, neolitic (cultura Starčevo-Criş) şi eneolitic (cultura Tiszapolgár, orizontul toartelor pastilate, Coțofeni), dar şi epoca bronzului, Hallstattul timpuriu şi Latène. Aici se află – după toate probabilitățile – o necropolă de inhumație din eneoliticul târziu.
Bibliografie: *Mogoşanu şi Stratan 1966*, p. 335; *Lazarovici 1971*, p. 30; *1974*, p. 63; *1975a*, p. 22, 25; *1983a*, p. 16; *Kutzián 1972*, p. 115, nr. 232; *Roman 1971*, p. 83; *1973*, p. 59-60; *Moga şi Radu 1977*, p. 238; *Mărghitan 1979*, p. 15, 57-58; *Lazarovici 1979b*, p. 206; *Oprinescu 1981*, p. 43; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192, 193; *Moroz-Pop 1983a*, p. 477; *Rogozea 1987*, p. 355; *1994*; *1995a*, p. 81 şi urm.; *1998*, p. 185; *1993*, p. 215; *Gumă 1993*, p. 294; *1995*, p. 102; *Muntean 1995*; *Draşovean şi alii 1996*; *Kacsó 1999*, p. 114; *Ciugudean 2000*, p. 79; *Boroneanț 2000*, p. 92; *Petrescu 2000a*, p. 20-21; *Păunescu 2001*, p. 201-202; *Moga şi Bochiş 2001*; *Moga şi Sîrbu 2002-2003*; *Bochiş 2004*, p. 56.
c) Într-o peşteră fără nume s-a descoperit material arheologic atipic.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 355.

2. Vestigii preistorice.
a) Terasa *Dumbrăvița*.
Pe această terasă de confluență, în marginea de NE a satului, încadrată la NE de râul Bega şi la SV de *Pârâul Poeni*, se află o locuire aparținând paleoliticului superior.
Dumbrăvița I este aşezarea principală, iar Dumbrăvița II este cea secundară.
Bibliografie: *Popescu D. 1960*, p. 567; *1961a*, p. 133; *1962*, p. 516; *1962a*, p. 201; *1963*, p. 452; *1963a*, p. 570; *1964*, p. 561; *1964a*, p. 385; *1965*, p. 469; *1965a*, p. 587; *1968*, p. 678; *1969*, p. 509; *1970*, p. 493; *1970a*, p. 431; *Mogoşanu 1968*, p. 303-307; *1968a*, p. 644-647; *Mogoşanu şi Stratan 1966*, p. 335-340; *Stratan 1970*, p. 8, 14; *Babeş 1971*, p. 386; *Comşa 1971a*, p. 16; *Mărghitan 1979*, p. 17-18; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 191; *Moroz-Pop 1983a*, p. 476-477; *Jungbert 1985-1986*, p. 387-389; *Păunescu 2001*, p. 182-201; *Boroneanț şi Boroneanț 2002*, p. 27, 33.
b) Punctul *Dealul Viei*.
Pe o terasă având circa 25 m altitudine față de râul Bega, aflată pe partea din stânga acestuia, la jumătatea distanței dintre Românești şi Curtea, s-a descoperit o aşezare paleolitică şi o alta aparținând culturii Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Mogoşanu şi Stratan 1966*, p. 340; *Lazarovici 1979b*, p. 206; *Moroz-Pop 1983a*, p. 477.
c) Din hotar provin fragmente ceramice Gornea – Kalakača.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 294.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Izvorul Miron*.
Mănăstirea ortodoxă este ctitorită în secolul XX cu hramul *Sfântul Proroc Ilie*.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 218.

4. Mine şi cariere.
a) Punctul *Dealul Cremeniş*.
Aici s-ar fi exploatat silex în vremea preistoriei.
Bibliografie: *Comşa 1971a*, p. 16.

¤

[418] *Luca 2005*, p. 309-310.

493. Rovinița Mare (comuna Denta, județul Timiş)[419]

1. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității se semnalează un denar republican roman emis de L. Porcius Licinius.
Bibliografie: *Mitrea 1965*, p. 494; *1965a*, p. 611; *Glodariu 1974*, p. 291; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Medeleț 1994a*, p. 282.

¤

494. Rovinița Mică (comuna Denta, județul Timiş)

1. Descoperiri monetare.
a) Aici s-a descoperit un bronz mijlociu emis de Nerva.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 282.

¤

495. Rudicica (comuna Moşnița Nouă, județul Timiş)

¤

496. Rudna (comuna Giulvăz, județul Timiş)[420]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Unca* sau *Humca*.
La circa 2 km SV de sat se află un tell de mari dimensiuni, tăiat de calea ferată ce trece spre Cruceni. De la suprafața solului s-au recoltat fragmente ceramice neolitice, de epoca bronzului şi dacice (?). Tot aici s-ar afla o necropolă de inhumație de epocă neprecizată şi o necropolă plană de incinerație, în urne, de la sfârşitul epocii bronzului.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 160; *Gumă 1993*, p. 294.

2. Vestigii prefeudale.
a) De aici provine un vas de secolele VII-VIII d.Chr.
Bibliografie: *Stanciu 2000*, p. 158; *Dulea 2002-2003*, p. 257.

3. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea ortodoxă de lângă sat a avut hramul *Sfântului Dimitrie*. Ea este menționată în secolul XVI d.Chr.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 218; *Țeicu 2002*, p. 42; *2003b*, p. 91.

[419] *Ibidem.*, p. 310.
[420] *Ibidem.*, p. 311.

4. Descoperiri monetare.
a) În pădurea localității s-a descoperit un taler contrafăcut de la Maximilianus II.
Bibliografie: *Şeptilici 2001*.

¤

497. Rugi (comuna Păltiniş, județul Caraş-Severin)[421]

1. Descoperiri monetare.
a) O monedă preromană provine din arealul localității.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 282.

¤

498. Ruginosu (comuna Copăcele, județul Caraş-Severin)[422]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Gruniul cu Cremene* sau *Gruniul Cremenii*.
Stațiunea neolitică se află la NV de sat şi de aici are două niveluri de locuire (Vinča B_2 şi B_2/C).
Aici ar fi şi surse de silex.
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 386-387; *Comşa 1971*, p. 17; *Lazarovici 1971*, p. 25, 26; *1973*, p. 30, 38-40; *1975*, p. 8; *1976*, p. 203; *1979b*, p. 206; *1981*, p. 179-181; *Lazarovici et alii 1991*, p. 61, 81, 83-84; *Petrovszky 1977*, p. 452; *Mărghitan 1979*, p. 49-50; Kalmar *1984*, p. 394; *Draşovean 1996*, p. 33, 113; *Gurgu 2001*, p. 53.
b) Punctul *Căminul Cultural*.
În zona bisericii ortodoxe s-au descoperit fragmente ceramice vinciene. *Gruniul cu Cremene* se află la aproximativ 1,5 km NE de acest punct.
Bibliografie: *Gurgu 2001*.

¤

499. Rusca (comuna Teregova, județul Caraş-Severin)[423]

1. Vestigii preistorice.
a) În 1969 s-a descoperit un topor din piatră şlefuită cu gaură pentru fixarea mânerului datat în epoca bronzului.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 453.

¤

500. Rusca Montană (comună, județul Caraş-Severin)[424]

[421] *Luca 2004*, p. 118; *2004a*, p. 127; *2005*, p. 311.
[422] *Luca 2004*, p. 118; *2004a*, p. 127-128; *2005*, p. 312.
[423] *Luca 2004*, p. 118; *2004a*, p. 128; *2005*, p. 312.
[424] *Ibidem.*

1. Mine şi cariere.
a) Cariera Rusca Montană.
Aceasta a fost exploatată în epoca medievală şi modernă.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 136.

¤

501. Ruschița (comuna Rusca Montană, județul Caraş-Severin)[425]

1. Mine şi cariere.
a) Mina de fier şi plumb Ruschița.
Mina a fost exploatată în epoca medievală şi modernă.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 122.
b) Carierele Ruschița.
Aceasta a fost exploatată în epoca romană, medievală şi modernă după Vasile Boroneanț. Volker Wollmann crede că exploatarea marmurei de aici începe doar în anul 1884.
Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 260; *Boroneanț 2000*, p. 135-136.

¤

502. Rusova Nouă (comuna Berlişte, județul Caraş-Severin)[426]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) La celălalt capăt al satului, față de punctul 2a, se află o aşezare de secolele III-IV d.Chr. şi o alta de secol XII d.Chr.
Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 336; *Mare 2004*, p. 200.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Dealul Morii*.
În hotarul localității, pe malul din stânga *Pârâului Vicinic*, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 282; *Mare 2004*, p. 200.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *La Zăcătoare*.
În apropierea punctului *Dealul Morii* se găsesc morminte.
Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 336; *Mare 2004*, p. 200.

¤

503. Rusova Veche (comuna Berlişte, județul Caraş-Severin)[427]

1. Vestigii preistorice.
a) La răscrucea dintre drumul spre Vrani şi Berlişte s-au descoperit silexuri.
Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 320, 338; *1999-2000*, p. 459.

2. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localității, în apropierea grajdurilor CAP, sunt urme de activitate metalurgică databilă între secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 320, 338; *1999-2000*, p. 459; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 51; *Mare 2004*, p. 200.

¤

504. Ruştin (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

[425] *Luca 2004*, p. 118; *2004a*, p. 129; *2005*, p. 313.
[426] *Luca 2004*, p. 119; *2004a*, p. 128-129; *2005*, p. 313.
[427] *Luca 2004*, p. 119; *2004a*, p. 129; *2005*, p. 313-314.

S.

505. Sacoşu Mare (comuna Darova, judeţul Timiş)[428]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Valea Codrului*.
Aşezarea aparţinând culturii Tiszapolgár se află într-un punct situat la NV de sat, între două dealuri plantate cu vii (*Culmea Luciului* la nord şi *Dealul Codrului* la SV) şi de drumul comunal spre Silagiu.
Faţă de aşezarea medievală timpurie de la *Burău*, cea eneolitică se află la circa 800 m, mergând spre vest, în direcţia cursului apei.
Tot aici s-au descoperit şi materiale ceramice daco-romane.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1979a*; *1983a*, p. 479; *Lazarovici 1979b*, p. 206; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192; *Lazarovici 1983a*, p. 16; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *2004*, p. 380; *Oprinescu 1995b*, p. 58; *Benea 1996b*, p. 283; *Mare 2004*, p. 200; *Bochiş 2004*, p. 56.
b) Tezaurul format din obiecte de aur a fost descoperit în anul 1961 în via mătuşii lui Nicolae Dascăl din localitate.
Descoperirea se datează la începutul perioadei hallstattiene.
Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 48; *Popescu D. 1975*, p. 41-43; *Gumă 1993*, p. 245, 294.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Izvorul Mare*.
În vatra actuală a localităţii s-a descoperit o aşezare de epoca bronzului suprapusă de una hallstattiană.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193; *Moroz-Pop 1983a*, p. 479; *Gumă 1993*, p. 294.
b) Punctul *Dâmbul lui Piciu*.
Punctul se află la limita de vest a localităţii. Materialele arheologice colectate aparţin culturii Vatina şi epocii hallstattiene.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 479; *Gumă 1993*, p. 294.
c) Punctul *Burău*.
Punctul se află în *Valea Codrului*, la NV de localitate, la o distanţă de circa 1,5 km de localitate.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin secolelor III-IV şi VII-VIII d.Chr.
Bibliografie: *Popescu D. 1965a*, p. 593; *Moroz-Pop 1979*; *Moroz-Pop 1983a*, p. 477, 479; *Mărghitan 1985*, p. 107-112; *Benea 1996b*, p. 282-283; *Mare 1997*, p. 123; *Stanciu 2000*, p. 158; *Dulea 2001*, p. 210, 240; *Bejan 2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 93-94, 200, 201.

3. Vestigii dacice.
a) Punctul *Ogaşu Pascului* sau *Codru*.
Punctul este situat la circa 2 km NV de localitate, în *Valea Codrului*. Aici s-a descoperit ceramică dacică, dar şi hallstattiană.
Bibliografie: *Popescu D. 1967*, p. 526; *1967a*, p. 361; *Moroz-Pop 1983a*, p. 477.

4. Movile de pământ.
a) Punctul *Dâlma*.
În hotar este microtoponimul de mai sus.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 160.

¤

506. Sacoşu Turcesc (comună, judeţul Timiş)[429]

1. Vestigii preistorice.
a) Dintr-un loc neprecizat provine un **depozit** din piese de metal (bronz) (epoca mijlocie a bronzului).
Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 103.

2. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Gudea şi Ghiurco 1988*, p. 175.

3. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomila din hotarul Chevereşului*.
Movila de pământ se află pe hotarul cu satul Chevereşu Mare.

[428] *Luca 2005*, p. 315-316.

[429] *Ibidem.*, p. 316-317.

Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 161.
b) Punctul *Movila de la Hotar*.
Pe hotarul cu Stamora Română se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 161.

4. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea franciscanilor observanți este amplasată lângă Recaş în secolul XIV d.Chr. cu hramul *Sfintei Fecioare*.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 220.

5. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității se semnalează monede izolate de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 195.
b) De aici provine o monedă de argint de la Constantinus I.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 182; *Mare 2004*, p. 201.

¤

507. Sacu (comună, județul Caraş-Severin)[430]

1. Vestigii preistorice.
a) La şcoala din localitate sunt două piese neolitice realizate prin şlefuirea pietrei (topoare).
Bibliografie: *** *1982*, p. 326.
b) Punctul *Zăvoi*.
Fragmente ceramice preistorice atipice.
Bibliografie: *** *1988*, p. 273.
c) Punctul *Bucium*.
Fragmente ceramice preistorice atipice.
Bibliografie: *** *1988*, p. 273.
d) Punctul *Sat Bătrân*.
Fragmente ceramice preistorice atipice.
Bibliografie: *** *1988*, p. 273.
e) Punctul *Izlaz*.
Aici a fost identificat un nivel aparținând culturii Coțofeni.
Bibliografie: *** *1988*, p. 273.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Ferma Horticolă* sau *Țărinioara-Pelcea*.
Aici s-au descoperit fragmente ceramice aparținând grupului cultural Balta Sărată şi altele ale culturii Basarabi.
Bibliografie: *** *1988*, p. 273; *Rogozea 1992*, p. 49-50; *1994*, p. 181; *1995*; *1995a*; *1997*, p. 12; *1998*, p. 184; *Rogozea şi Cedică 1996*; *1997*; *Gumă 1993*, p. 215, 294; *1997*, p. 15.

¤

508. Sadova Nouă (comuna Slatina-Timiş, județul Caraş-Severin)

¤

509. Sadova Veche (comuna Slatina-Timiş, județul Caraş-Severin)[431]

1. Vestigii preistorice.
a) În anul 1943 s-a descoperit în prundişul râului Timiş o piesă macrolitică de silex databilă în paleoliticul inferior.
Bibliografie: *Mărghitan 1979*, p. 13; *Jungbert 1985-1986*, p. 389-390.

2. Descoperiri monetare.
a) În hotarul satului s-a descoperit o monedă de bronz de la Valentinianus I.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 201.

¤

510. Saravale (comuna Sânpetru Mare, județul Timiş)[432]

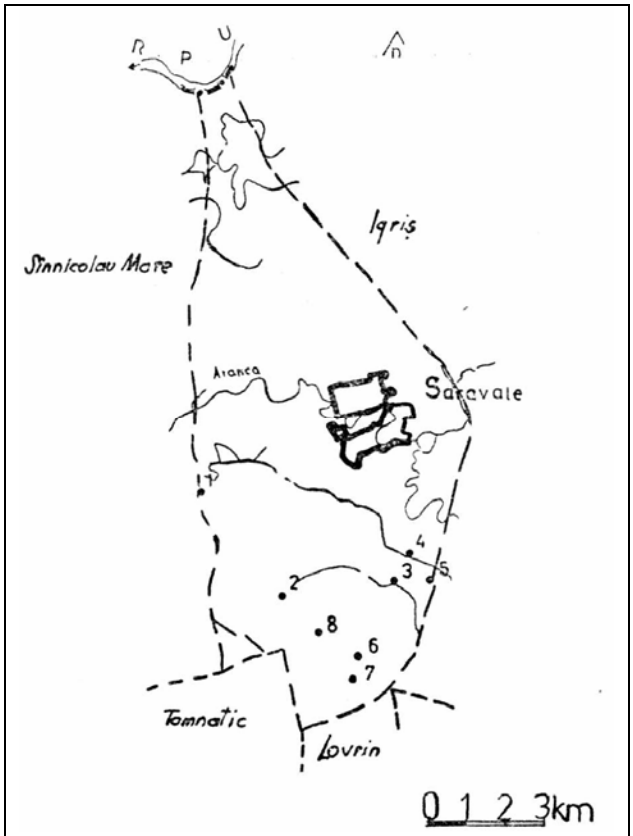

Plan 97. Saravale. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 160.

[430] *Luca 2004*, p. 120; *2004a*, p. 129; *2005*, p. 317.

[431] *Luca 2004*, p. 120; *2004a*, p. 129; *2005*, p. 318.
[432] *Luca 2005*, p. 318-319.

1. Movile de pământ.
a) O movilă de pământ este amplasată la 3,8 km vest de vatra satului, în hotar cu Sânnicolau Mare, în preajma unui fir de apă, la 0,5 km în stânga căii ferate Periam – Sânnicolau Mare.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 161.
b) La circa 4 km SV de vatra satului, de asemenea lângă un fir de apă, în partea din dreapta drumului de legătură Saravale – Tomnatic, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 161.
c) La circa 3,5 km sud de vatra satului, în preajma a două fire de apă, în stânga drumului de legătură Sânpetru Mare – Saravale, la sud de calea ferată Sânpetru Mare – Tomnatic, se află un grup de trei movile de pământ. Ele fac parte dintr-un grup mai mare de movile (vezi Igriş).
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 161.
d) La circa 5 km sud de vatra localității, în preajma drumului de legătură Saravale – Tomnatic, la SE de movila nr. 2 din grupul de mai sus, se află trei movile de pământ relativ apropiate între ele.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 161.
e) Punctele *Gomila lu' Becilă, Gomila Roscopane, Gomila lu' Mândra, Gomila de la Cearna, Movila Păduche* şi *Movila Planişte*.
Toate aceste microtoponime se află în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 161.

2. Vestigii preistorice.
a) Din hotar provine ceramică hallstattiană.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 294.

3. Vestigii daco-romane.
a) Aici s-a descoperit un mormânt daco-roman conținând ceramică lucrată la roată şi mărgele (secolul IV d.Chr.).
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 286; *Mare 2004*, p. 201.

4. Vestigii medievale.
a) Aici se află o ruină de biserică asociată cu o ruină de clădire (mănăstire ?).
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 221.

¤

511. Sasca Montană (comună, județul Caraş-Severin)[433]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Dubanăț*.
Peştera se găseşte în *Valea Nerei*, *Cheile Şuşarei*.
Piese din paleolitic, neolitic, epoca bronzului şi epoca medievală.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 453; *Rogozea 1987*, p. 358; *Gumă 1993*, p. 299; *Petrescu 2000a*, p. 24; *2004*, p. 19-20; *Boroneanț 2000*, p. 38; *Mare 2004*, p. 201.
b) *Peştera din Colțu Cătănii*.
Aceasta este situată pe *Valea Gheorghe*, pe versantul din stânga.
Materialul ceramic recoltat aparține perioadei eneolitice, culturii Coțofeni, epocii bronzului, Hallstattului şi epocii medievale.
Bibliografie: **** 1979*, p. 433; *Petrovszky et alii 1981*, p. 432-433; *Rogozea 1987*, p. 358; *Gumă 1993*, p. 299; *Petrescu 1997*, p. 31; *2000a*, p. 23; *2004*, p. 18; *Boroneanț 2000*, p. 38; *Radu 2002*, p. 27.
c) *Peştera Nr. 7 din Crno Polje*.
De pe planşeul peşterii s-a recoltat o oală de lut.
Bibliografie: *Petrescu 2004*, p. 18.

2. Vestigii preistorice.
a) Într-o cărămidărie s-a descoperit o spadă datată Ha A_1-B_2.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 453; *Săcărin 1979a*, p. 112; *Gumă 1993*, p. 256, 294.

3. Vestigii dacice.
a) Pe *Valea Şuşarei*, în dreptul unui grohotiş, s-a descoperit un fragment ceramic dacic.
Bibliografie: **** 1979*, p. 433.

¤

512. Sasca Română (comuna Sasca Montană, județul Caraş-Severin)[434]

La est de localitate, în Cheile Nerei, se află o serie de peşteri:

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera de la Lacul Dracului*.
Peştera este situată lângă *Lacul Dracului* la o altitudine absolută de 210 m şi la 3 m deasupra cursului Nerei.
Nu se cunosc materiale arheologice care să provină de aici.
Bibliografie: *Olariu şi Cădariu 1977*, p. 11-12; *Petrovszky 1979a*, p. 253; *Rogozea 1987*, p. 358.
b) *Peştera Boilor*.
Se află lângă poteca turistică pe versantul din stânga Nerei.

[433] *Luca 2004*, p. 120-121; *2004a*, p. 130; *2005*, p. 319-320.

[434] *Luca 2004*, p. 121-123; *2004a*, p. 130-133; *2005*, p. 320-323.

În *Grota Boilor* se poate locui. Nu se cunosc materiale arheologice care să provină de aici.
Bibliografie: *Olariu şi Cădariu 1977*, p. 12; *Petrovszky 1979a*, p. 250-251; *Rogozea 1987*, p. 358; *Boroneanț 2000*, p. 19.
c) *Peştera Gaura Porcariului.*

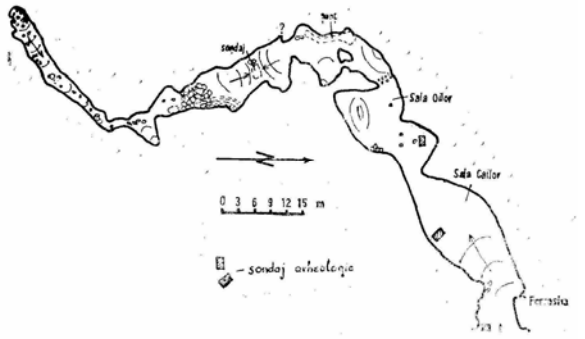

Plan 98. Peştera Gaura Porcariului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 12.

Peştera se află la o altitudine de 240 m, cu 50 de m deasupra Nerei, în apropierea *Ogaşului Porcariului*.
Materiale arheologice care provin de aici aparțin eneoliticului (cultura Tiszapolgár) şi perioadei medievale.
Bibliografie: *Olariu şi Cădariu 1977*, p. 14; *Petrovszky 1979a*, p. 247-248; *Lazarovici 1983a*, p. 14; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 26; *2004*, p. 23; *Boroneanț 2000*, p. 39-40; *Păunescu 2001*, p. 162-163.
d) *Peştera Dubova.*
Este una dintre cele mai mari peşteri din chei. Intrarea acesteia este suspendată la 20 m înălțime. Ea se află pe versantul din stânga văii, nu departe de *Ogaşului Porcariului*.
Fragmentele ceramice descoperite aici aparțin neoliticului, perioadei medievale şi moderne.
Bibliografie: *Olariu şi Cădariu 1977*, p. 14, 17; *Petrovszky 1977*, p. 453; *Lazarovici 1979b*, p. 190, 206; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 24; *Boroneanț 2000*, p. 38-39; *Radu 2002*, p. 27.
e) *Peştera Rolului (Adam Neamțu).*
Situată în *Cârşia Rolului* la 270 înălțime şi la 300 m în aval de *Cantonul Damian*, pe partea din dreapta drumului.
Fragmentele ceramice recoltate aici sunt din neolitic (cultura Sălcuța), epoca bronzului, cea medievală şi modernă.
Bibliografie: *Olariu şi Cădariu 1977*, p. 16-17; *Petrovszky 1977*, p. 453; *1979a*, p. 245, 247; *Lazarovici 1979b*, p. 206; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 32; *2004*, p. 31; *Boroneanț 2000*, p. 40; *Radu 2002*, p. 27.

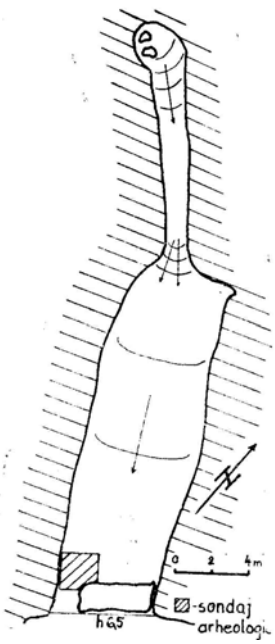

Plan 99. Peştera Rolului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 10.

f) *Peşterile lui Vât* şi *Peştera lui Vât II*.

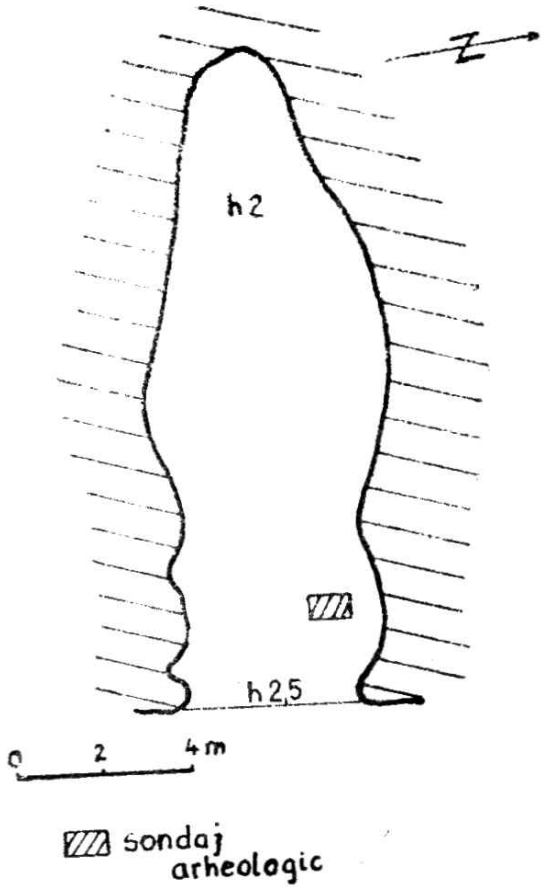

Plan 100. Peştera lui Vât. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 16.

Acestea sunt situate la circa 200-250 m de *Valea Seacă*, *Padina Ulmului*.

În peşteri s-au descoperit urme de locuire medievale.

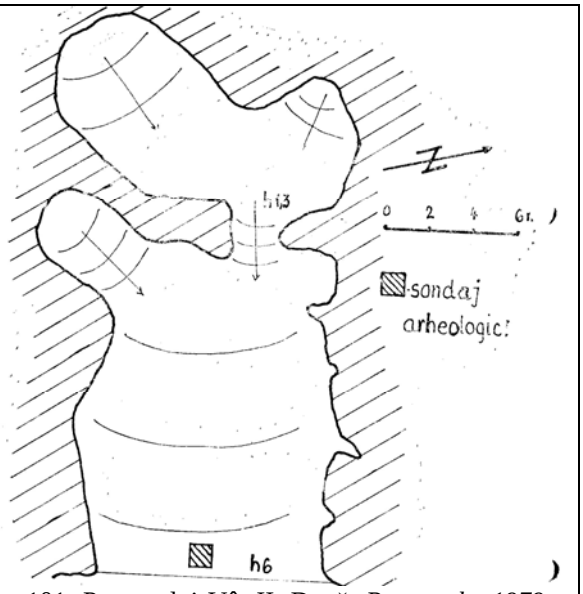

Plan 101. Peştera lui Vât II. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 17.

Bibliografie: *Olariu şi Cădariu 1977*, p. 17; *Petrovszky 1979a*, p. 251-253; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2004*, p. 34.

g) *Peştera din Pânza Albinii*.

Nu se cunosc materiale arheologice care să provină de aici.

Bibliografie: *Olariu şi Cădariu 1977*, p. 18; *Rogozea 1987*, p. 358.

h) *Peştera Dubovăţ*.

Peştera se află în carstul din *Valea Nerei*.

Materialele arheologice descoperite aici aparţin epipaleoliticului, epocii medievale şi secolului XVIII d.Chr.

Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358; *Boroneanţ 2000*, p. 39; *Petrescu 2004*, p. 20.

i) *Peştera Gaura Hicleană*.

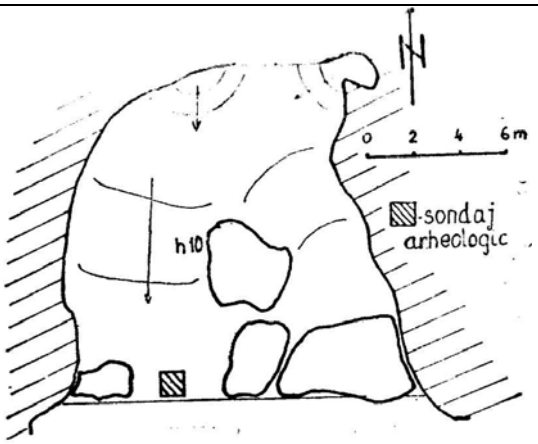

Plan 102. Peştera Gaura Hicleană. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 13.

Peştera se află în carstul din Cheile Nerei, versantul din dreapta, în dreapta *Ogaşului Văii Rele*, sub *Vârful Ciochii*.

Materialele arheologice descoperite aici aparţin secolului XVIII d.Chr.

Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 248-249; *Rogozea 1987*, p. 358; *Boroneanţ 2000*, p. 39; *Petrescu 2004*, p. 22.

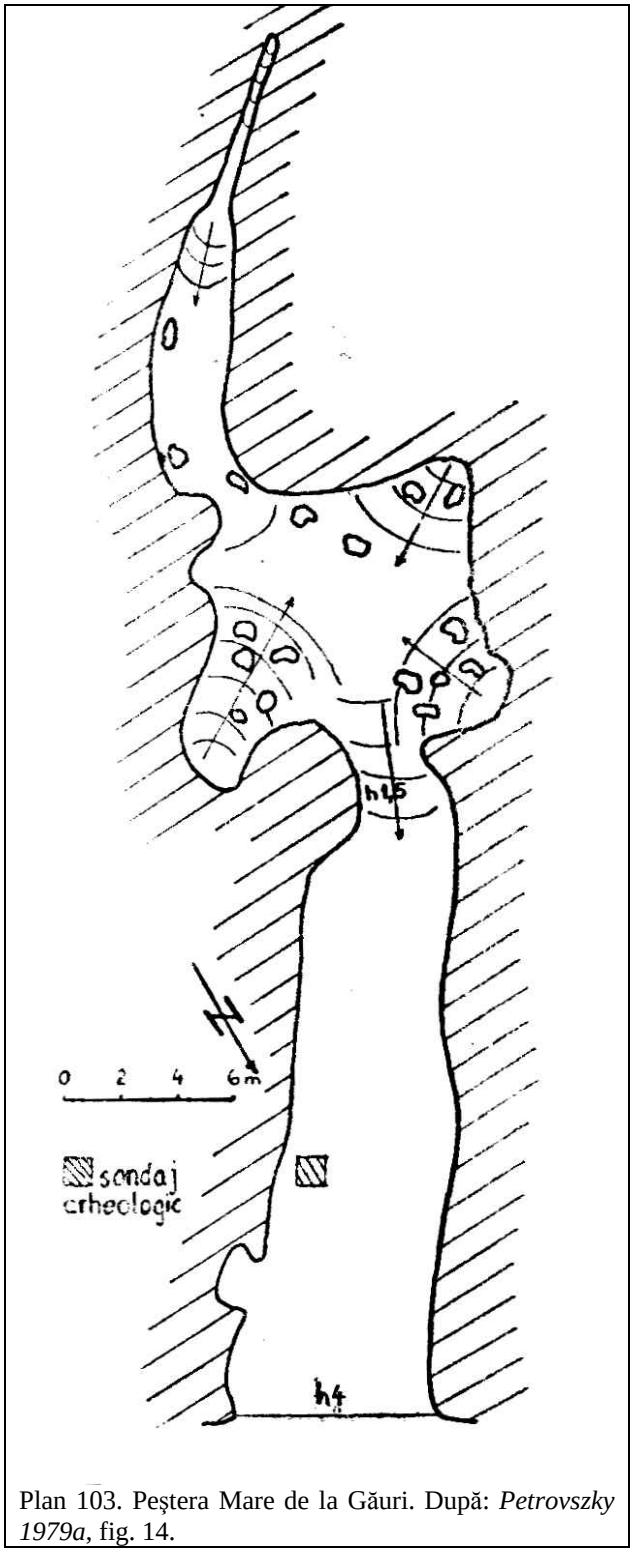

Plan 103. Peştera Mare de la Găuri. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 14.

j) *Peştera Mare de la Găuri*.

Peştera se află în carstul din Cheile Nerei, pe versantul din stânga, în *Cotul Tulburii*.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin eneoliticului, perioadei daco-romane, medievale şi secolului XV-XVIII d.Chr.
Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 249-250; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 32; *2004*, p. 27; *Boroneanţ 2000*, p. 39; *Mare 2004*, p. 201.
k) *Peştera Mică de la Găuri*.

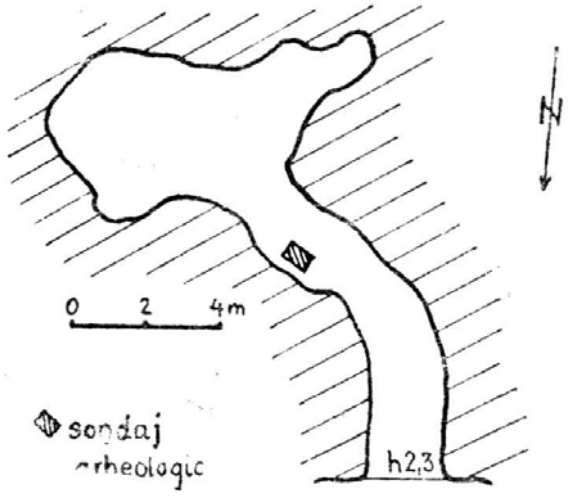

Plan 105. Peştera Mică de la Găuri. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 15.

Aceasta este situată la circa 30 m est, în amonte de Peştera Mare.
Bibliografie: *Petrovszky 1979a*, p. 250.
l) *Peştera Mică de lângă Peştera lui Vât*.
Peştera se află în carstul din *Valea Nerei*, versantul din stânga, *Valea Padina Ulmului*, la 200 m de *Valea Seacă*.
Materialele arheologice descoperite aici aparţin epocii medievale.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 30; *2004*, p. 27; *Boroneanţ 2000*, p. 39.
m) *Peştera 2 Mai*.
Peştera este situată pe versantul din stânga *Văii Caraşului*, în dreptul tunelului fostei căi ferate înguste.
Din cavitate s-au recoltat fragmente ceramice medievale şi de epocă modernă.
Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 431; *Rogozea 1987*, p. 358; *Boroneanţ 2000*, p. 40-41; *Petrescu 2004*, p. 26.
n) *Peştera nr. 1 din Socolovăţ*.
Peştera se află pe versantul din stânga al *Văii Caraşului* pe aceeaşi linie cu *Peştera Socolovăţ*.
Peştera se află la aproximativ 150 m înălţime faţă de oglinda apei râului.
Fragmentele ceramice recoltate aparţin perioadei medievale şi moderne.
Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 431-432; *Rogozea 1987*, p. 358; *Boroneanţ 2000*, p. 41; *Petrescu 2004*, p. 32.
o) *Peştera Socolovăţ*.
Peştera se află pe versantul din stânga *Văii Caraşului*, la circa 1,2-1,5 km în aval de *Peştera 2 Mai* la baza unui perete de stâncă de 20 m.
Fragmentele ceramice recoltate aparţin perioadei medievale şi moderne.
Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 431; *Rogozea 1987*, p. 358; *Petrescu 2000a*, p. 32-33; *2004*, p. 32; *Boroneanţ 2000*, p. 41.

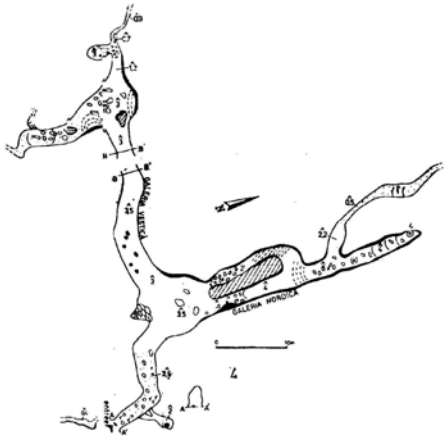
Plan 106. Peştera Socolovăţ. După: *Boroneanţ 2000*, pl. 64.

2. Vestigii preistorice.
a) În *Cimitirul ortodox* s-a descoperit un silex ce poate fi neolitic.
Bibliografie: **** 1979*, p. 434.
b) În zona vărsării *Ogaşului Potoc* în Nera s-a descoperit un gratoar.
Bibliografie: **** 1979*, p. 434.
c) Punctul *Cut* sau *Cotul Mare*.
Aici s-au descoperit fragmente ceramice eneolitice.
Bibliografie: **** 1979*, p. 434.
d) Punctul *Priod*.
Pe culme s-a descoperit o aşezare aparţinând culturii Coţofeni.
Bibliografie: **** 1979*, p. 434.

3. Movile de pământ.
a) În hotarul localităţii se semnalează mai multe movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 161.

4. Vestigii de perioadă romană.
a) Pe versantul din stânga *Văii Cameniţa*, la vreo 50 m depărtare de cursul apei, se observă cu claritate urmele drumului roman.
Bibliografie: **** 1979*, p. 434.

5. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localității este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. Se amintesc și monede.
Bibliografie: *Bozu și El Susi 1987*, fig. I/B; *Drăgoescu 1995*, p. 370; *Mare 2004*, p. 201.

6. Mine și cariere.
a) Mina de aur, cupru, plumb și fier Sasca Română.
Mina de aici a funcționat în epoca romană și cea medievală.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 122-123; *Drăgoescu 1995*, p. 344.

¤

513. Sat Bătrân (comuna Armeniș, județul Caraș-Severin)[435]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Dealul Bisericii, Vârful Bisericii* sau *Cucuiul lui Gădulea*.
La aproximativ 3 km de Slatina-Timiș, pe un promontoriu care străjuiește intrarea în sat, au fost semnalate construcții romane.
Pare a fi vorba, însă, despre o biserică de secolele XIV-XV d.Chr.
Aici se semnalează și inscripții romane.
Bibliografie: *Moga și Gudea 1975*, p. 132, 134; *Mărghitan 1980a*, p. 64; *Benea și Bejan 1987-1988*, p. 249-250; *Țeicu 1993*, p. 240; *1998*, p. 132; *2003*, p. 369-370; *IDR*, III, 1, p. 138.

2. Vestigii medievale.
a) În tradiția locală se păstrează faptul că în punctul *Cracul Popii* ar fi o așezare veche, iar în punctul *Sub Motolan* o necropolă.
Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 370.

¤

514. Satchinez (comună, județul Timiș)[436]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Așezarea neolitică se află la 300 m SV de localitate, pe o terasă care înaintează în fosta baltă a comunei, astăzi secată. Materialele arheologice descoperite cu prilejul cercetărilor sistematice de aici aparțin culturii Vinča și Basarabi.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 206; *1998a*, p. 26; *Lazarovici și Kalmar 1993*, p. 41, 43; *Drașovean 1993*; **** 2001*, p. 819, 820.

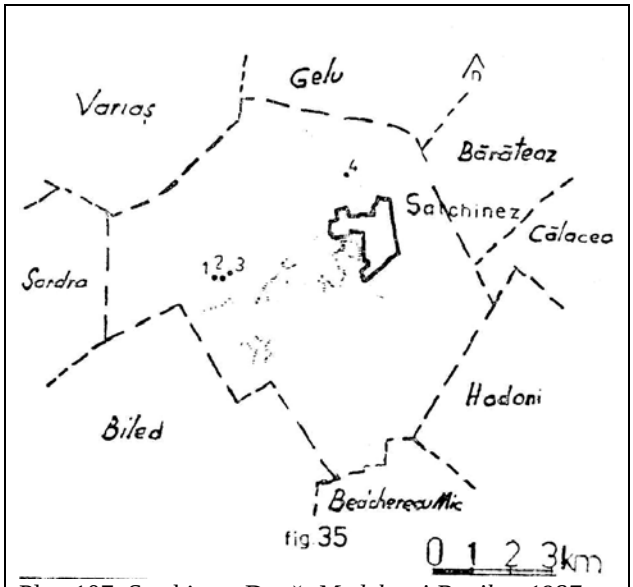

Plan 107. Satchinez. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 162.

b) Punctul *Grădişte, Cetate* sau *Aşezarea IX*.

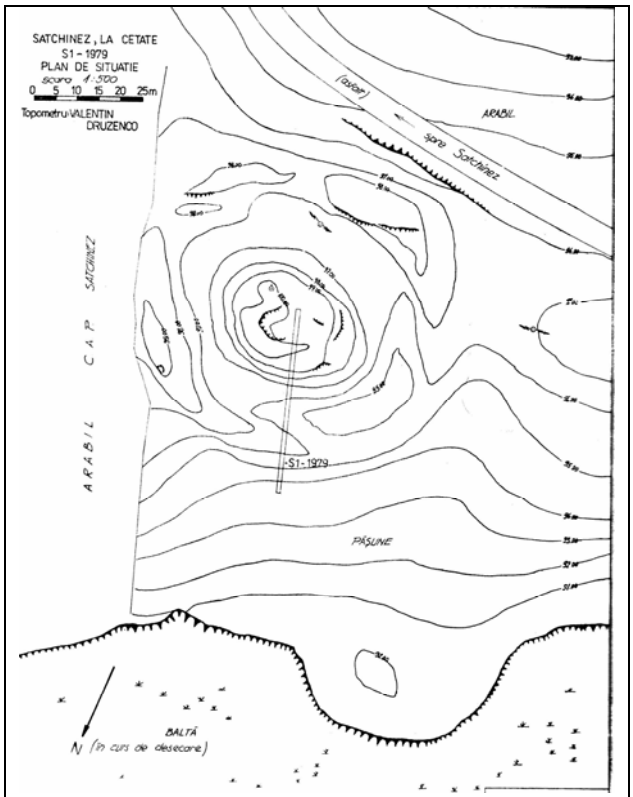

Plan 108. Satchinez-*Cetate*. După: *Rădulescu 1980*, fig. 1.

La 800 m vest de sat, unde există o formă de teren cu aspect de movilă artificială, există o fortificație din Evul Mediu dezvoltat. Pe platoul superior s-au descoperit mai multe morminte deranjate (secolele XVIII-XIX d.Chr.), dar și materiale ceramice neolitice (Vinča A).
Bibliografie: *Rădulescu 1980*; *1999-2001*, p. 48; **** 2001*, p. 819; *Medeleț și Bugilan 1987*, p.

[435] *Luca 2004*, p. 123-124; *2004a*, p. 134; *2005*, p. 323.
[436] *Luca 2005*, p. 324-326.

162; *Draşovean 1989*, p. 36-37; *Drăgoescu 1995*, p. 344; *Muntean 1997*; *1998a*, p. 355.

2. Vestigii preistorice.
a) Pe hotarul localității s-a descoperit un topor de cupru de tip Jászladány, varianta Bradu şi un altul mai greu de încadrat tipologic (piesele pot face parte dintr-un depozit).
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 44, 46; *Lazarovici 1975a*, p. 29; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192.
b) Din hotarul localității provine o piesă izolată din bronz şi un tipar bivalv pentru turnat topoare cu disc de tip B1.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Gogâltan 1999*, p. 103; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 40.
c) În hotarul localității se află o aşezare Gornea – Kalakača.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 295.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Pământul Galben*.
În anul 1973 s-a descoperit, cu ocazia unei periegheze, în apropierea drumului spre localitatea Variaş, 8 gropi menajere. Materialele arheologice recoltate aparțin secolelor III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 1981a*, p. 157; *1981a*, p. 21-22; *1995-1996*, p. 130; *2004*, p. 380; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194; *Benea 1996b*, p. 283-283; *Mare 2004*, p. 201, 202.
b) Lângă fosta baltă a comunei s-au descoperit urme daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 284; *Bejan 2004*, p. 380; *Mare 2004*, p. 202.
c) Pe partea din stânga şoselei Satchinez – Şandra, la circa 12 km vest de Stația de 110 KW, pe o terasă care coboară într-o pantă lină, au fost descoperite resturile unei aşezări daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 284; *Mare 2004*, p. 202.
d) La sud de stația de compresoare Satchinez şi la 1 km vest de şoseaua spre Şandra, a fost descoperită o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 284; *Mare 2004*, p. 202.
e) Lângă sonda 935, în apropierea Parcului petrolier nr. 4, a fost descoperită o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 284-285; *Mare 2004*, p. 202.
f) În partea din dreapta drumului spre Variaş, la nord de localitatea Satchinez, într-un mal abrupt aflat în stânga *Pârâului Sixe*, au fost descoperite urme de locuire daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 285; *Mare 2004*, p. 202.
g) Între Parcul 1 şi Parcul 2 aparținând de schela de extracție Şandra a fost identificată o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 285; *Mare 2004*, p. 202.
h) La vest de Parcul 2, pe un mic promontoriu, în imediata apropiere a şoselei petroliere, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 285; *Mare 2004*, p. 202.

4. Vestigii prefeudale.
a) Într-un loc neprecizat de pe teritoriul localității se află materiale ceramice de secolele VII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 241; *2002-2003*, p. 257.

5. Movile de pământ.
a) Un grup format din trei movile de pământ se află amplasate la circa 3 km vest de sat, în partea din dreapta drumului Satchinez – Biled, în imediata vecinătate a acestuia.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 161.
b) Punctul *Sixău*.
La 2,2 km NV de sat, între drumul de legătură Satchinez – Gelu şi calea ferată, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 161.

6. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității se semnalează monede romane izolate (Diocletianus, Constantinus I, Constans, Constantius II, Valens).
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 195; *Medeleț 1994a*, p. 283; *Rădulescu 1999-2001*, p. 51; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 182; *Mare 2004*, p. 201, 202.
b) În hotarul satului s-a descoperit o monedă mică din bronz de la Constantinus.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 182.
c) De pe teritoriul localității se cunosc 11 monede din bronz de la Constantinus I şi 3 de la Constantius II.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 183.

¤

515. Satu Mare (comuna Secusigiu, județul Arad)[437]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *La Vii* sau *Weingärden*.
La vest de sat se află o măgură înaltă de 15 m înconjurată din trei părți de albia râului Aranca şi apărată dinspre est cu un şanț. Aşezarea are peste

[437] *Ibidem.*, p. 326-327.

5 ha şi este locuită în epoca mijlocie şi târzie a bronzului, dar – poate – şi în neolitic şi eneolitic.
Aici s-ar afla şi o necropolă de inhumaţie din epoca bronzului.
În anul 1907 s-a adus la Muzeul din Viena un **depozit de bronzuri** ce poate proveni din aşezarea de mai sus. În compoziţia depozitului există şi obiecte din aur sau cupru.
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199; *Vulpe 1975*, p. 60, 68; *Bader 1972*, p. 89, 99; *Mărghitan 1980*, p. 74; *Andriţoiu 1992*, p. 79; *1993*, p. 100; *Rogozea 1997*, p. 12; *Gumă 1997*, p. 51; *Gogâltan 1999*, p. 103-106; *2004*, p. 97, 103; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 40; *Bochiş 2004*, p. 56; **** 1999*, p. 104.

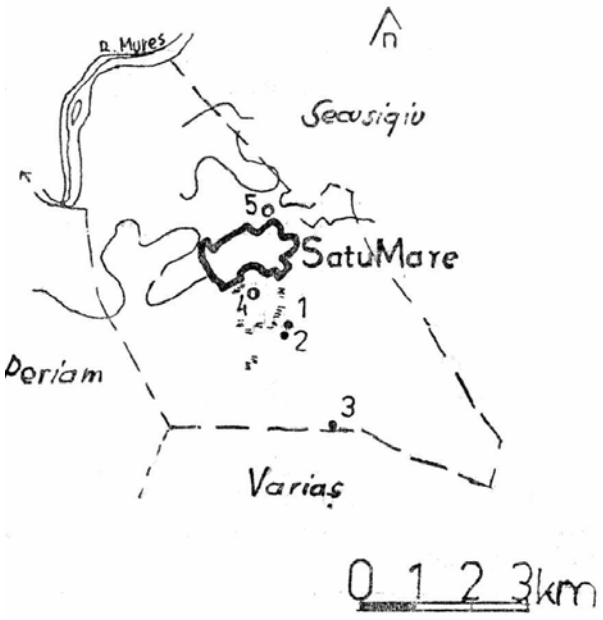

Plan 109. Satu Mare. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 163.

2. Din puncte neprecizate provin mai multe obiecte:
a) Un apărător de braţ, un pumnal din bronz şi un tipar (epoca mijlocie a bronzului).
b) O urnă fragmentară din a doua epocă a fierului.
c) Obiecte din fier, fără alte precizări.
d) Două monede de bronz din vremea lui Constantin cel Mare.
e) Doi cercei medievali din argint.
Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 106-107; *Mare 2004*, p. 202; **** 1999*, p. 104.

3. Vestigii preistorice.
a) La sud de sat sunt amplasate, pe malul unui dintre malurile moarte ale Arancăi, două movile de pământ, apropiate.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 162; **** 1999*, p. 104.

4. Movile de pământ.
a) La sud de sat, la hotarul cu Variaşul, se află o movilă de pământ cu cota 107.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 162; **** 1999*, p. 104.
b) Punctul *Cimitirul Sârbesc*.
La sud de sat, la vest de drumul Satu Mare – Variaş este semnalată o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 162; **** 1999*, p. 104.
c) Punctul *Lalica Humca*.
La NE de sat, în fosta grădină domenială, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 162.

5. În secolul XIV d.Chr. aici funcţiona o biserică de mir.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 128.

6. Descoperiri monetare.
a) Din hotarul localităţii provin doi denari republicani romani emişi de Cn. Domitius Ahenobarbus şi L. Manlius Torquatus.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 283.

¤

516. Satu Nou (comuna Lovrin, judeţul Timiş)[438]

1. Vestigii daco-romane.
a) La sud de sat au fost descoperite urmele unei aşezări daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 286; *Mare 2004*, p. 202.

¤

517. Săcălaz (comună, judeţul Timiş)[439]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare neolitică.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 206; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Între perimetrul oraşului Timişoara şi cel al localităţii Săcălaz, la S de calea ferată Timişoara – Jimbolia, pe un teren agricol, s-a descoperit o aşezare aparţinând secolelor IV-V d.Chr. precum şi fragmente medievale timpurii.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1974*, p. 89; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Mărghitan 1985*, p. 112; *Benea 1996b*, p. 286; *Mare 2004*, p. 202.

[438] *Ibidem.*, p. 327.
[439] *Ibidem.*, p. 327-328.

b) Într-o movilă din hotarul localității s-a descoperit un inel de metal având gravată o pasăre, într-un mormânt de inhumație cu cal, scări de șa și – probabil – o sabie.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 163; *Bejan şi Mare 1998*, p. 331.

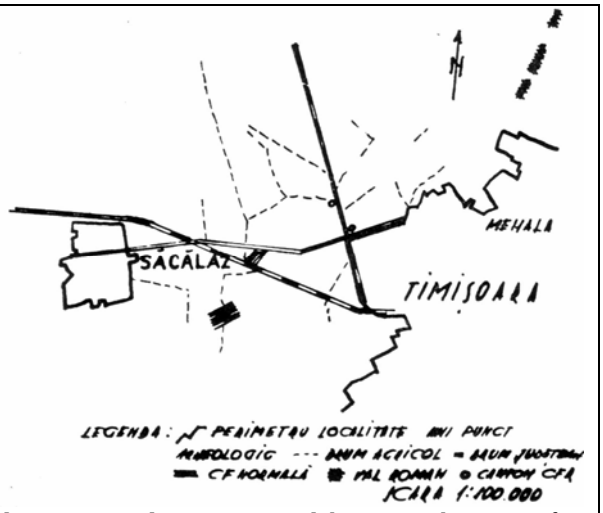

Plan 110. Săcălaz. După: *Medeleț şi Bugilan 1974*, fig. 26.

3. Vestigii medievale.
a) Tot în perimetrul comunei, în zona dintre calea ferată Timişoara – Jimbolia şi şoseaua care are aceeaşi rută, înainte de intersecția acestora la E de comună, se găsesc fragmente ceramice de secolele X-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1974*, p. 92; *Mărghitan 1985*, p. 112.

4. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității se semnalează monede izolate (denari republicani romani).
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 195; *Medeleț 1994a*, p. 283.
b) În anul 1941 s-a descoperit o monedă mare de bronz de la Iovianus.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 183; *Mare 2004*, p. 202.
c) În anul 1874 s-a descoperit o monedă de aur de la Theodosius (II ?).
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 183; *Mare 2004*, p. 202.
d) Un antoninian de la Elagabal s-a descoperit în anul 1964 pe un drum de țară care leagă localitatea de Sânandrei.
Bibliografie: *Mitrea 1965*, p. 499; *1965a*, p. 616.

¤

518. Săceni (comuna Traian Vuia, județul Timiş)

¤

519. Sălbăgel (comuna Găvojdia, județul Timiş)[440]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Selişte*.
Aşezarea aparținând culturii Vinča este situată într-o zonă colinară, la circa 2 km NV de satul Sălbăgel. Platoul este delimitat la NV de valea *Redina de la Izvoare* şi la SE de valea mlăştinoasă a *Pârâului Spăiei*.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 207; *Moroz-Pop 1983*; *1983a*, p. 477; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192; *Draşovean 1996*, p. 113; *1996a*, p. 272; *Draşovean şi Mariş 1998*, p. 99, 100.

¤

520. Sălbăgelu Nou (comuna Sacu, județul Caraş-Severin)[441]

1. Movile de pământ.
a) La circa 600 m nord de sat, la est de livada de pomi, sunt semnalate patru movile de pământ aliniate la o distanță de 100 m una de alta.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 162.

¤

521. Sălciua Nouă (comuna Pişchia, județul Timiş)

¤

522. Sărăzani (comuna Bârna, județul Timiş)[442]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Trei Gomili* sau *Gomili*.
La NE de sat, în izlaz, către satul Botineşti, sunt semnalate movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 163.

¤

523. Sâmbăteni (comuna Păuliş, județul Arad)[443]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Către Cicireni*.
Între Sâmbăteni şi Păuliş, de-a lungul drumului care traversează o terasă aluvionară înaltă de 10-11 m care formează o pantă abruptă către Mureş, s-au cules mii de artefacte din mai multe perioade istorice.

[440] *Ibidem.*, p. 329.
[441] *Luca 2004*, p. 124; *2004a*, p. 134.
[442] *Luca 2005*, p. 329.
[443] *Ibidem.*

Bibliografie: *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 128; **** 1999*, p. 109.

2. Vestigii medievale.
a) Punctul *Sălişte*.
Aici ar fi vechea vatră a satului.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 251, nr. 2. **** 1999*, p. 110.

¤

524. Sânandrei (comună, judeţul Timiş)[444]

1. Vestigii preistorice.
a) În localitate s-a descoperit un depozit format din obiecte de cupru preistorice.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 69; *Lazarovici 1975a*, p. 29.
b) Dintr-un loc neprecizat provine un **depozit de bronzuri** precum şi ceramică (epoca timpurie şi mijlocie a bronzului). Descoperirile s-au efectuat pe malul unei ape.
Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 107.
c) De aici provin mai multe fragmente de brăţări şi o sârmă spiralică din aur, preistorice.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 245, 295.
d) Aici se află o aşezare hallstattiană.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 295.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Oxenbrickel, Ocsabrickel, Ocsăplaţ* sau *Ocsaplaţ*.
În hotar, la 500 m SE de sat, s-a descoperit o mare aşezare neolitică multistratigrafiată, aflată la 250 m SE de comună. Locul este înconjurat de foste braţe ale râului Bega.
Materialele arheologice descoperite aparţin culturii Vinča şi grupului cultural Foeni, importuri Tisa clasice şi ceramică Latène.
Tot aici se află şi o necropolă prefeudală (secolele VII-VIII / IX d.Chr.).
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 207; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192; *Mare 1994*; *Drăgoescu 1995*, p. 346; *Draşovean 1996*, p. 113-114; *1996c*; *Jongsma şi Greenfield 1996*; *Bejan şi Draşovean 1997*; *Bejan 1995*, p. 80-85; *Mare 1998*, p. 293; *2004*, p. 123-125, 203; *Dulea 2001-2002*, p. 210, 226; *El Susi 1999-2000*; *2003*; *Muntean şi Muntean 2001*; *Marţiş 2002*; *Gogâltan 2004a*, p. 67; **** 2001*, p. 819; **** 2002-2003a*, p. 621.
b) La circa 100 m de Parcul 1, pe un promontoriu înconjurat cu stuf, pe traseul conductei, la circa 0,60-0,80 m adâncime, s-a descoperit o întinsă aşezare daco-romană suprapusă de o alta datat între secolele X-XII d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 287-288; *Mare 2004*, p. 20, 203.
c) La circa 2 km spre vest pe traseul conductei apare o aşezare daco-romană suprapusă de o alta prefeudală de secolele VI-VIII d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 288; *Mare 2004*, p. 203.

3. Movile de pământ.
a) În hotar sunt semnalate mai multe „dâmburi" care par a fi naturale.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 164.

4. Vestigii medievale.
a) În secolul XIX se mai vedea, către Cerneteaz, o cetate de pământ, dublă. Cele două incinte rotunde erau legate între ele cu şanţuri şi val.
Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 48-49.

5. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează un tezaur monetar format din 75 denari republicani romani descoperit în anul 1840.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 292; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193; *Medeleţ 1994a*, p. 284.
b) Pe teritoriul localităţii se semnalează denari imperiali romani.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 195; *Drăgoescu 1995*, p. 371.
c) Aici s-a descoperit o monedă din bronz de la Constantius I.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 184; *Mare 2004*, p. 202, 203.
d) În anul 1872 s-au descoperit două monede mici din bronz de la Constantinus I.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 184; *Mare 2004*, p. 202, 203.
e) Tot de aici provine o monedă din argint de la Valens.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 184.
f) Un denar de la Marcus Aurelius s-a descoperit în comună.
Bibliografie: *Mitrea 1964*, p. 579; *1964a*, p. 383.

¤

525. Sângeorge (comuna Găţaia, judeţul Timiş)

¤

526. Sânmartinu Maghiar (comuna Uivar, judeţul Timiş)[445]

1. Descoperiri monetare.

[444] *Ibidem.*, p. 329-331.

[445] *Ibidem.*, p. 331.

a) De aici provine, fără alte precizări, o monedă din bronz de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 184.

¤

527. Sânmartinu Sârbesc (comuna Peciu Nou, județul Timiş)[446]

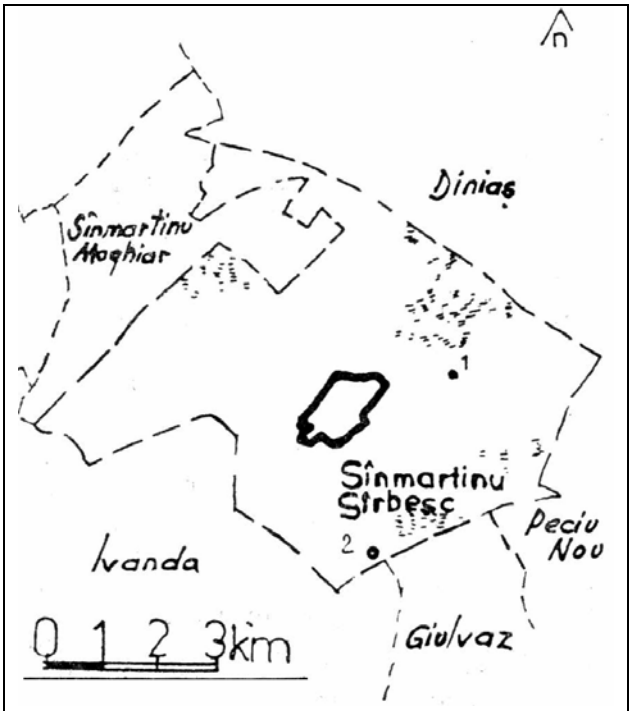

Plan 111. Sânmartinu Sârbesc. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 164.

1. Movile de pământ.
a) La 1,2 km est de vatra satului, în dreapta drumului Peciu Nou – Sânmartinu Sârbesc, este cartată o movilă de pământ înaltă de circa 2 m şi cu diametrul de 25 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 164.
b) Punctul *Gomila Spartă*.
La intersecția hotarelor satelor Giulvăz, Ivanda şi Sânmartinu Sârbesc se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 165.

2. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194.

3. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194.

[446] *Ibidem.*, p. 331-332.

b) În anul 1905 s-a descoperit un mic vas din lut în care se aflau monede de bronz (31 bucăți; Constantinus I (?) şi Constans).
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 184; *Mare 2004*, p. 203.

¤

528. Sânmihaiu German (comuna Sânmihaiu Român, județul Timiş)

¤

529. Sânmihaiu Român (comună, județul Timiş)[447]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomilă* sau *Gomila lui Ulița Gheorghe, zis Goroană*.
La circa 2 km SV de sat şi la 1,5 km NV de stația de cale ferată Parța, traversată de un drum agricol, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 165.

2. Punctul *Deal* sau *La Deal*.
a) În partea de SV a localității, la ieşirea spre Diniaş, se află un tell întins ca suprafață. De pe suprafața acestuia s-au recoltat fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Alte materiale ceramice recoltate aici aparțin epocii neolitice (cultura Starčevo-Criş, grupul Foeni), epocii timpurii a bronzului şi Evului Mediu timpuriu.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 203; informații Cosmin Urian.

3. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității se semnalează un denar republican şi un denar imperial roman.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 293; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Medeleț 1994a*, p. 284.

¤

530. Sânnicolau Mare (oraş, județul Timiş)[448]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-a descoperit o aşezare neolitică (Tiszapolgár), dar şi ceramică Tisa şi Bucovăț.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 207; *1983a*, p. 17; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192; *Bochiş 2004*, p. 56.
b) Pe teritoriul localității s-a descoperit o daltă de cupru.

[447] *Ibidem.*, p. 332-333.
[448] *Ibidem.*, p. 333-337.

Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 81.
c) Într-un punct neprecizat s-a descoperit un tipar pentru turnarea topoarelor cu marginile ridicate.
Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 108, 207; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 40.
d) Pe malul Arancăi, într-un loc neprecizat din hotarul localităţii s-au descoperit materiale ceramice Basarabi.
Din colecţiile vechi ale MBT se cunosc artefacte aparţinând culturii Basarabi.
Bibliografie: *Gumă 1983*, p. 71; *1993*, p. 215, 295; *Cedică 1998*.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Viile Promotor* sau *Parcela lui Fullajtár*.
În acest punct s-a descoperit o necropolă de epoca bronzului pe o movilă de pământ care este amplasată la 1,2 km SV de oraş, în partea din stânga căii ferate Periam – Valcani, pe malul Arancăi.
Materialele arheologice de aici aparţin epocii timpurii şi mijlocii a bronzului (cultura Mureş).
Tot aici s-au descoperit monede din secolul III d.Chr. până în secolul XVII d.Chr.
Bibliografie: *Luminosu 1972*, p. 30; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 166; *Gumă 1997*, p. 29, 30; *Gogâltan 1999*, p. 107, 108; *Bejan 2004*, p. 380.
b) Punctul *Cărămidărie* sau *Fabrica de Cărămidă*.
Punctul se află la circa 1 km de necropola descrisă anterior, la est de aceasta.
Aici se află, după toate probabilităţile aşezarea care se poate lega de necropola descrisă anterior.
În acest punct s-a descoperit şi un inel din aur aflat astăzi la Muzeul naţional din Budapesta (ca parte a unui cimitir gepid).
La E de fabrică s-a descoperit un lanţ, brăţări şi două securi de bronz (poate **depozit de bronzuri**).
Bibliografie: *Luminosu 1972*, p. 30; *Moga şi Gudea 1975*, p. 140; *Gumă 1993*, p. 256, 295; *Medeleţ 1998*, p. 308; *Gogâltan 1998*, p. 18; *Mare 2004*, p. 79-80.
c) Punctul *Selişte* sau *Sălişte*.
O aşezare romană pare a se situa în acest punct aflat spre NE de *Cărămidăria Veche*, în stânga drumului care duce spre Saravale.
Aici s-a descoperit o monedă mare de la Iustinian în zona unui „vechi cimitir" unde s-au găsit şi un inel de bronz într-un mormânt de inhumaţie, o monedă de bronz de la Commodus şi alte patru sau cinci de la Traian, Hadrian, Marcus Aurelius, Aurelian şi Constantin cel Mare. Poate că acest loc a servit drept necropolă între secolele VI-IX d.Chr.
Aici s-au descoperit şi fragmente ceramice eneolitice târzii (Baden cu elemente Coţofeni).
În acelaşi perimetru s-au descoperit aşezări de secolele IV-VI, VIII-IX, XI-XII şi XVII-XVIII d.Chr.
Bibliografie: *Dörner 1971*, p. 687; *Moga şi Gudea 1975*, p. 141; *Rusu 1977*, p. 205; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 200; *Ardeţ 1988*, p. 122, 128, 131; *Gogâltan 1995a*, p. 60; *Benea 1996b*, p. 288; *Crişan S. 1998*, p. 3; *Medeleţ 1998*, p. 308; *Rădulescu 1999-2001*, p. 61-62; *Dulea 2001*, p. 241; *2002-2003*, p. 257; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270; *Bejan 1995-1996*, p. 131-132; *2004*, p. 380; *Bejan şi Grec 2000*; *2001*; *2002*; *2003*; *Bejan et alii 1997*; *1998*; *2004*; *Mare 2004*, p. 36, 62-63, 203, 204.
d) La circa 2 km vest de oraş, în dreapta drumului spre Dudeştii Vechi, se află o movilă cu diametrul de circa 30 m şi înălţimea de circa 3 m. Din cercetările de suprafaţă rezultă fragmente ceramice de epoca bronzului.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 166; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270.
e) Punctul *Ana Major*.
La 6 km de localitate, pe malul Mureşului, s-a distrus o movilă de pământ. Cu această ocazie s-au descoperit 11 vase întregi de la începutul epocii bronzului. Unele recipiente ceramice erau pline cu cenuşă.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 166; *Gumă 1993*, p. 295; *Gogâltan 1995a*, p. 60; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270; *Mare 2004*, p. 204.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Cărămidăria Veche*.
Mai la est de fabrica de cărămidă s-au descoperit fragmente ceramice romane. În zonă pare a fi funcţionat un cimitir roman.
Poate că de aici provine vasul creştinat cu monograma *Sfântului Andrei*.
Bibliografie: *Moga şi Gudea 1975*, p. 140-141; *Benea 1996b*, p. 288; *1999a*, p. 204; *Mare 2002-2003*, nr. 26; *2004*, p. 203, 204.
b) Punctul *Cartierul Sighet*.
Aici pare a fi funcţionat o aşezare romană.
Bibliografie: *Dörner 1971*, p. 687; *Moga şi Gudea 1975*, p. 141; *Benea 1994*, p. 318; *1996b*, p. 288; *Németh 1999-2000*, p. 388; *Hügel 2000*, p. 34; *Hurduzeu 2001*, p. 122; *Bejan 2004*, p. 380.
c) Punctul *Vale*.
În apropierea punctului *Selişte*, între drumul care duce spre Saravale şi un şanţ mare fără apă (fostul curs al Arancăi) s-a descoperit un cimitir roman din care s-au cercetat 6 morminte.

Bibliografie: *Moga şi Gudea 1975*, p. 141-142; *Benea 1996b*, p. 288; *Pop 2003*, p. 268; *Mare 2004*, p. 203.

4. Movile de pământ.
a) Un grup de movile sunt amplasate la circa 6 km sud de localitate, în stânga căii ferate Periam – Valcani şi în stânga drumului de legătură Sânnicolau Mare – Nerău. Diametrele lor sunt cuprinse între 15 şi 30 m, iar înălţimea între 2 şi 3,5 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 165; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270.
b) Două movile de pământ sunt amplasate în dreapta şi stânga căii ferate Periam – Valcani.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 165; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270.
c) La circa 6 km SE de oraş, în hotar cu Saravale, în apropierea unui fir de apă, este cartată o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 165.
e) O altă movilă de pământ este situată la circa 1,5 km SE de oraş, între şosea şi calea ferată Timişoara – Sânnicolau Mare, în hotar cu satul Tomnatic.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 166; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270.

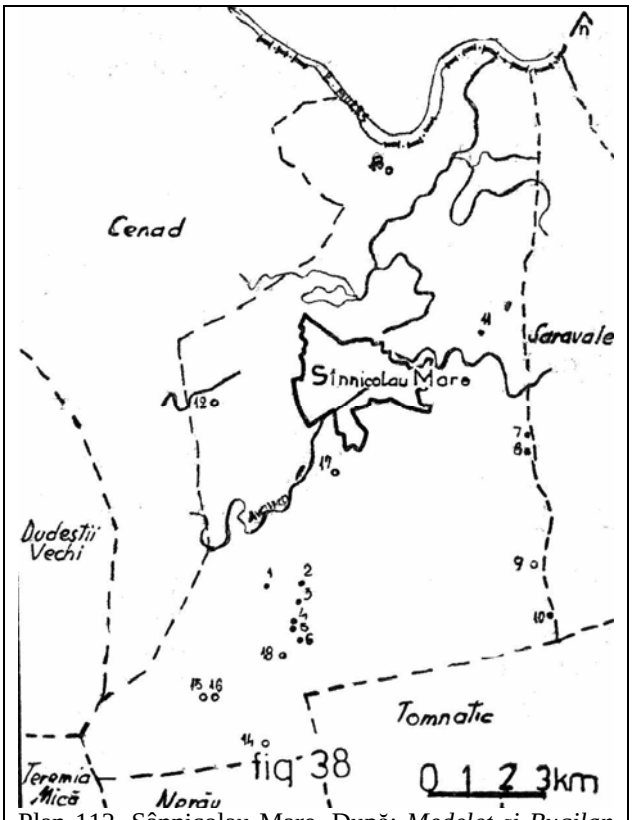

Plan 112. Sânnicolau Mare. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 165.

f) O movilă de pământ este semnalată la NE de *Cărămidăria Veche*, în partea din stânga drumului spre Saravale, în dreptul *Troiţei* ce marca intrarea în localitate.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 166; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270.
g) La circa 8,4 km SV de oraş, la hotarul acestuia cu satul Nerău, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 166; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270.
h) Două movile de pământ, relativ apropiate între ele, se află la circa 7 km SV de oraş, în partea din stânga drumului Sânnicolau Mare – Nerău.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 166; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270.
i) Punctele *Movila Lupilor*, *Handflandhügel*, *Hunca Şoşu*, *Hunca Farcii*, *Movila Ţigîncii* şi *Hunca Olariu*.
Toate aceste microtoponime se află în hotarul oraşului.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 166.

5. Vestigii prefeudale.
a) La est de oraş, în hotar cu satul Saravale, în preajma Râului Aranca, în buza unui canal de desecare, au fost descoperite câteva vestigii care aparţin unui mormânt de inhumaţie.
Bibliografie: *Medeleţ 1998*; *Muntean 1998*; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270; *Dulea 2001-2002*, p. 226.
b) Punctul *Mina Major*:
În zona fermei cu acelaşi nume, pe malul Mureşului, la NE de oraş, s-a descoperit un mormânt de inhumaţie, alăturat mormântului unui cal.
Bibliografie: *Medeleţ 1998*, p. 308; *Mare 2004*, p. 116, 123, 205.
c) Punctul *Jara*.
Din acest punct, aflat în preajma celor două cărămidării amintite mai sus, s-au colectat piese ce ţin – după toate aparenţele – de perioada avară.
Bibliografie: *Medeleţ 1998*, p. 308-309; *Mare 2004*, p. 116.

6. Descoperiri monetare.
a) Din împrejurimile localităţii provine o drahmă emisă de Dyrrhachium şi o alta emisă de Apollonia.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 284.
b) Aici s-a descoperit un denar imperial roman de la Hadrian.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 371.
c) Punctul *Selişte*.
La est de oraş, pe malul Arancăi, în zona unui vechi cimitir s-au descoperit monede romane, printre care şi una de la Constantinus I.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 184; *Mare 2004*, p. 203.

d) De aici provine o monedă din bronz de la Constans.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 185; *Mare 2004*, p. 203.
e) Sunt semnalări de monede din bronz constantiniene.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 185; *Mare 2004*, p. 203.
f) În anul 1939 s-a descoperit o monedă mică din bronz de la Valentinianus II.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 185.
g) În hotar se semnalează monede de secolele VI-VII d.Chr.
Bibliografie: *Mitrea 1972*, p. 146; *1972a*, p. 372; *Rusu 1977*, p. 205; *Medeleț 1998*, p. 308, 309; *Mare 2004*, p. 203.
h) În hotarul localității s-au descoperit 24 de piese de aur (după alții 23, 10 kilograme de metal prețios), dar și morminte, din perioada migrațiilor. După opinia generală a celor care publică tezaurul în anul 1799 acesta a fost vehiculat de avari.
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 197, 199, 205, 206; *Mărghitan 1985*, p. 113-125; *Drăgoescu 1995*, p. 347, 371; *Rădulescu 1999-2001*, p. 63.

¤

531. Sânpetru Mare (comună)[449]

1. Movile de pământ.
a) La SV de localitate se află șase movile grupate pe 3 km^2. fac parte dintr-un câmp tumular ce se întinde în hotarul localităților Saravale și Igriș.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 167.
b) Două movile de pământ sunt amplasate la 0,5 km sud de sat și la aceeași distanță una de alta.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 167.
c) La 2,5 km sud de sat se află două movile de pământ amplasate la circa 300 m una de cealaltă.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 167.
d) La SV de sat, pe linia hotarului cadastral cu satul Pesac, se înșiruie patru movile de pământ, amplasate la distanțe inegale între ele.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 167.
e) La 5,5 km sud de sat, în preajma unui fir de apă, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 167.
f) Punctul *Hunca Șișitac*.
Movila din acest punct are dimensiuni foarte mari (înălțimea de circa 18 m și diametrul de 41/61 m). Ea este amplasată la hotarul dintre Sânpetru Mare și Lovrin la circa 7,5 km SV de sat și are înălțimea absolută de 105 m.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 167-168.

g) Punctele *Jezdiceva Unca, Buriceva Unca, Gorela Unca, Vodena Unca, Șira Unca, Cosiceva Unca, Velica Unca, Sabliceva Unca, Zariceva Unca, Plavișina Unca, Mačurina Unca, Uncile Tušakanov, Radivoieva Unca* (care are diametrul de circa 40 m și înălțimea de circa 8 m)**, *Bucurova Unca, Vrapțova* Unca**, *Lațiceva Unca, Unca Șișitac, Pinnel Hügel* și *Höne Hügel*.**
Toate aceste microtoponime se află în hotarul localității.
Unii cercetători au încercat să acrediteze ideea după care acest câmp de movile ar fi avare timpurii.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 168.

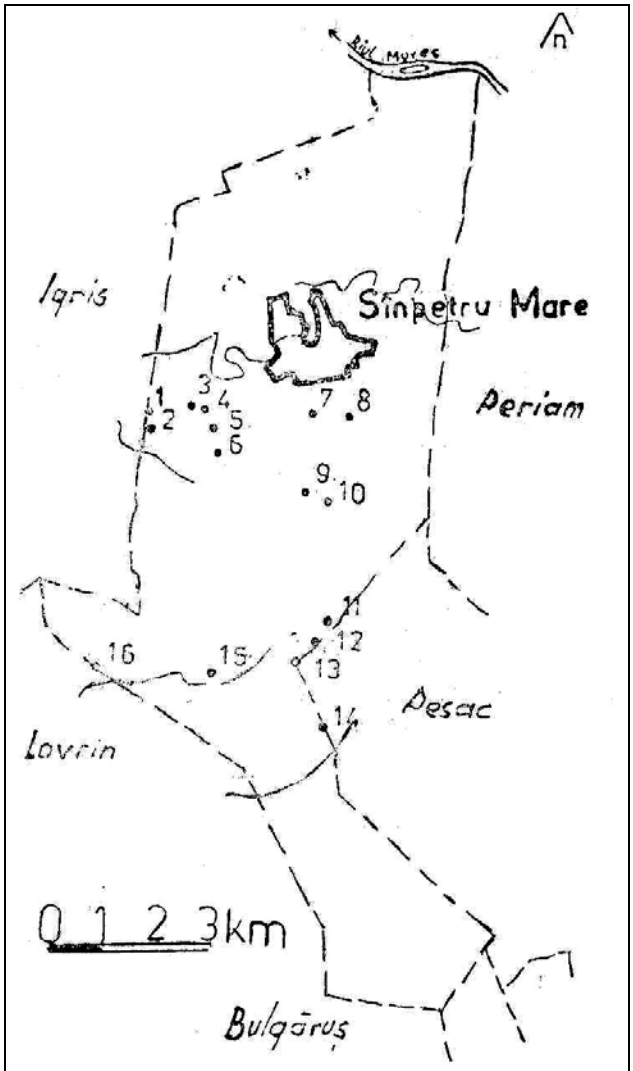

Plan 113. Sânpetru Mare. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 167.

2. Descoperiri monetare.
a) De aici provine un *solidus* barbarizat de la Helena.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 185; *Șeptilici 2002-2003*, p. 301; *Mare 2004*, p. 204.

[449] *Ibidem.*, p. 337-338.

b) Alte referiri mai vechi de monede de la Constantinus I, Constans şi Constantius II se adresează localităţii Sânpetru German.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 185; *Mare 2004*, p. 204.

¤

532. Sânpetru German (comuna Secusigiu, judeţul Arad)[450]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealu Mare*.
Dintr-un punct neprecizat de pe acest deal provin piese gravettiene.
Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 221.
b) Punctul *Izlaz*.
Aici s-a descoperit întâmplător un topor de aramă cu braţele în cruce.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 45; **** 1999*, p. 111.
c) Punctul *Sandberg*.
Aici se află o aşezare preistorică.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 166.

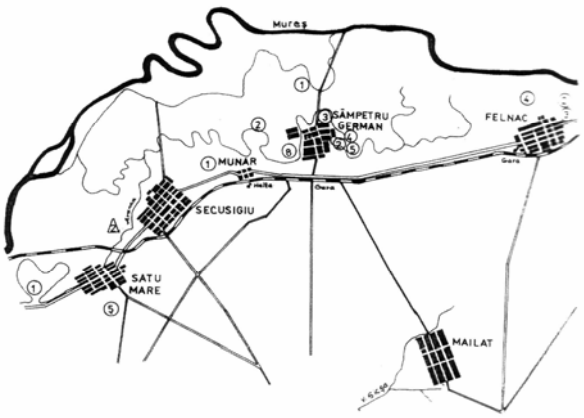

Plan 114. Satu Mare. Secusigiu. Munar. Sânpetru German. Felnac. După: **** 1999*, fig. 50.

2. Movile de pământ.
a) Punctul *Wolsberg*.
În acest punct din hotar se află mai multe movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 166.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Malul Înalt*.
Aici s-au descoperit fragmente ceramice aparţinând culturilor Bodrogkeresztúr şi Baden.
Bibliografie: *Roman 1973*, p. 59; *1976*, p. 85; *Roman şi Németi 1978*, p. 12; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 200, 203; *Ardeţ 1988*, p. 122; *Gumă 1993*, p. 295, nr. 137; *Luca 1998-2000*, p. 311; *1999*, p. 54, nr. 45; **** 1999*, p. 111.
b) Punctul *Fântâna Vacilor*.
Din acest punct s-au recoltat materiale arheologice aparţinând culturilor Bodrogkeresztúr, Baden, un mormânt de inhumaţie fără inventar, cinci morminte sarmatice din secolele III-IV d.Chr. şi materiale de secolele X-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Popescu D. 1964*, p. 555; *1964a*, p. 389; *1966*, p. 387; *1966a*, p. 713; *Dörner 1970*, p. 451-455; *Rusu 1971*, p. 71; *Lazarovici 1975a*, p. 25; *Roman 1976*, p. 85; *Roman şi Németi 1978*, p. 12; *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 128; *Mărghitan 1985*, p. 125-126; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 201; *Ardeţ 1988*, p. 122, 125, 132; *Gumă 1993*, p. 295, nr. 137; *Bejan 1995*, p. 141; *Luca 1998-2000*, p. 311; *1999*, p. 54, nr. 46; *Oţa 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 204; **** 1999*, p. 111.
c) Punctul *La Cărămidărie*.
Aici s-a descoperit un fragment dintr-un vas eneolitic ornamentat cu o figurină feminină în altorelief, *Venus de la Sânpetru German*.
Tot de aici provin şi fragmente ceramice aparţinând culturii Baden.
Bibliografie: *Niţu 1974*, p. 24-29; *Roman 1976a*, p. 32; *Roman şi Németi 1978*, p. 12; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 200; **** 1999*, p. 111.
d) Punctul *Rechtberg* sau *Hotarul Rech*.
De aici provine un topor de aramă cu braţele în cruce şi două morminte de inhumaţie sarmatice (secolele III-IV d.Chr.) şi şase monede lipite una de alta (Constantin I, Constans şi Constantius).
În acest punct se află o aşezare fortificată din epoca bronzului.
Bibliografie: *Mitrea 1963*, p. 471; *1963a*, p. 596; *Dörner 1970*, p. 456; *Roman 1971*, p. 91; *Vulpe 1975*, p. 44; *Lazarovici 1975a*, p. 29; *Rusu 1977*, p. 204; *Gogâltan 1995a*, p. 57 şi urm.; *Luca 1999*, p. 54, nr. 46; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 166; *Bejan 1995-1996*, p. 130; *Mare 2004*, p. 204; **** 1999*, p. 111.
e) Punctul *Magazin*.
Aici s-a descoperit o aşezare, la marginea unei cariere de nisip, de epocă mijlocie a bronzului şi o alta hallstattiană. Tot din acest punct provine mormântul unui călăreţ avar (cu o monedă de aur) şi resturile ceramice ale unei aşezări de secolele XI-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Dörner 1960*, p. 423-433; *1962*, p. 223; *1962a*, p. 541; *1970*, p. 456-457; *Mitrea 1962*, p. 541; *1962a*, p. 223; *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 128; *Mărghitan 1985*, p. 126; *Gumă 1993*, p. 295; *Mare 1998*, p. 290-291; *Bejan 1995-1996*, p. 130-131; *Bejan şi Mare 1998*, p. 331; *2004*, p. 121-122, 204; *Dulea 2001-2002*, p. 215, 226; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270; *Oţa 2004*, p. 505; **** 1999*, p. 112.

4. Din locuri neprecizate provin:

[450] *Ibidem.*, p. 338-341.

a) O aşezare Otomani şi un **depozit de bronzuri**, seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}).
b) O brăţară celtică.
c) Un denar de la Antoninus Pius şi fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
d) O monedă de bronz de la Constantius II.
e) Alte referiri mai vechi de monede de la Constantinus I, Constans şi Constantius II se adresează localităţii Sânpetru German.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 204, nr. 110; *Mitrea 1962*, p. 539; *1962a*, p. 222; *Rusu 1963*, p. 208; *Zirra 1971*, p. 179; *Vulpe 1975*, p. 74; *Dörner 1976*, p. 41; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 107, 265-266; *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gumă 1993*, p. 137, 256, 295, nr. 54; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 185; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 41; *Mare 2004*, p. 204; **** 1999*, p. 111.

5. Vestigii prefeudale.
a) Punctul *Goliat.*
În acest punct s-au descoperit urme avare ce pot ţine de o înmormântare simbolică.
Bibliografie: *Dörner 1970*, p. 456; *Rusu 1977*, p. 206; *Mărghitan 1985*, p. 126; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Medeleţ 1998*, p. 310; *Mare 2004*, p. 204; *Dulea 2002-2003*, p. 257; **** 1999*, p. 112.
b) Pe terenul fostului CAP s-a descoperit un mormânt de inhumaţie din secolul X d.Chr.
Bibliografie: *Popescu D. 1964*, p. 555; **** 1999*, p. 112; *Oţa 2004*, p. 505.

6. Vestigii medievale.
a) Aici a existat o reşedinţă nobiliară *Ecclesia Rotonda*.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 127-128; *Rădulescu 1999-2001*, p. 68.
b) În secolul XIV d.Chr. aici funcţiona o biserică de mir cu hramul *Sfântului Petru*.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 129-130.

7. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Satul Nou*.
Aici s-a descoperit un denar de la Traian.
Bibliografie: **** 1999*, p. 111.
b) La vest de comună, lângă *Canalul Aranca*, s-a descoperit o monedă din secolul IV d.Chr de la Constantius II.
Bibliografie: *Mitrea 1966*, p. 411; *1966a*, p. 423; *Mare 2004*, p. 204; **** 1999*, p. 111.

¤

533. Sânpetru Mic (comuna Variaş, judeţul Timiş)

¤

534. Sârbova (comuna Racoviţa, judeţul Timiş)[451]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Dealul lui Novac*.
La 700 m est de sat erau menţionate mai multe movile de pământ. S-a evidenţiat existenţa unor urme de locuire din epoca bronzului, prima vârstă a fierului, secolele III-IV d.Chr. şi Evului Mediu dezvoltat.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 168; *Gumă 1993*, p. 295; *Mare 2004*, p. 204-205.

¤

535. Scăiuş (comuna Fârliug, judeţul Caraş-Severin)[452]

1. Vestigii preistorice.
a) În islazul satului, la ieşirea din sat spre Zorlenţu Mare, pe ambele părţi ale drumului, se găseşte o aşezare neolitică (cultura Vinča).
Aici ar fi şi surse de silex.
Bibliografie: *Comşa 1971*, p. 17; *Petrovszky 1977*, p. 454; *Lazarovici 1979b*, p. 207.

¤

536. Scărişoara (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

537. Sculia (comuna Gătaia, judeţul Timiş)[453]

1. Vestigii preistorice.
a) Într-un loc neprecizat din hotarul localităţii s-a descoperit un inel de aur cu capetele în formă de „bărcuţă" (epoca mijlocie sau târzie a bronzului).
Bibliografie: *Popescu D. 1956*, p. 199; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193; *Rogozea 1997*, p. 13; *Gogâltan 1998*, p. 17; *1999*, p. 108.

¤

538. Secaş (comună, judeţul Timiş)

¤

539. Seceani (comuna Orţişoara, judeţul Timiş)[454]

1. Vestigii preistorice.

[451] *Ibidem.*, p. 341.
[452] *Luca 2004*, p. 124; *2004a*, p. 134; *2005*, p. 341.
[453] *Luca 2005*, p. 341.
[454] *Ibidem.*, p. 342.

a) În hotarul localității se semnalează o așezare aparținând purtătorilor culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Roman 1976*, p. 82.
b) În hotarul localității s-a descoperit o așezare de epoca bronzului.
Bibliografie: *Gudea și Moțiu 1983*, p. 192.
c) Pe teritoriul localității este o cetate de pământ necercetată arheologic.
Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 67.

¤

540. Secășeni (comuna Ticvaniu Mare, județul Caraș-Severin)[455]

1. Vestigii medievale.
a) Pe teritoriul localității sunt amintite urme medievale timpurii.
Bibliografie: *Uzum 1981a*, p. 216, fig. 1; *Bejan 1985-1986*, p. 234.
b) Documentele din 14 iunie 1358, 22 martie 1363, 21 martie și 20 mai 1378 menționează movilele de hotar ale satului Secaș și ale *Movilei Voya*.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 163.

¤

541. Secu (municipiul Reșița, județul Caraș-Severin)[456]

1. Peșteri cu urme de locuire.
a) *Peștera Gaura Pârșului*.
Peștera este situată la altitudinea de circa 50 m față de *Peștera Gaura Turcului*, la baza peretelui stâncos.
Materialele arheologice descoperite aparțin culturii Coțofeni, epocii bronzului, dacice, perioadei medievale timpurii (secolele VIII-IX d.Chr.) și târzii.
Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 437-438; *Rogozea 1987*, p. 360; *Petrescu 2000a*, p. 26; *2004*, p. 23; *Boroneanț 2000*, p. 21; *Dulea 2001*, p. 238; *Mare 2004*, p. 200.
b) *Peștera Gaura Turcului*.
Peștera a fost fortificată în Evul Mediu.
Bibliografie: Informație amabilă Căstăian Mihai (Muzeul din Orăștie).

¤

542. Secusigiu (comună, județul Arad)[457]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe teritoriul comunei s-au descoperit, fără alte precizări topografice:
Un mormânt de incinerație, probabil hallstattian.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 295, nr. 132; **** 1999*, p. 115.
b) Punctul *Dombi* sau *Hunci*.
În marginea satului se află două movile de pământ în care s-a descoperit ceramică preistorică. Una dintre movile, sondată, arată o înălțime de 1,80 m
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 163-164.

2. Movile de pământ.
a) Punctele *Movila lui Lalica* (Satu Mare), *Dealul Dombii*, *Dealul* sau *Gomila Lupului*.
Microtoponimele se află în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 164.
b) La circa 1200 m vest de localitate, spre malul Mureșului, se află o movilă de 160 m lungime, 60 lățime și 11-12 m înălțime despre care se crede că ar fi fost înălțată de avari (?), mai degrabă tell.
Bibliografie: **** 1999*, p. 115; *Dulea 2001*, p. 245.

3. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Gropile de la Morminții Borconilor*.
Un tezaur de monede romane republicane într-un vas de lut (23 exemplare, 214-77 î.Chr.).
Bibliografie: *Mitrea 1972*, p. 141; *1972a*, p. 367; *Medeleț 1994a*, p. 283; **** 1999*, p. 115.

¤

543. Sfânta Elena (comuna Coronini, județul Caraș-Severin)[458]

1. Vestigii preistorice.
a) Așezare Starčevo-Criș.
Bibliografie: *Lazarovici 1977b*, p. 13; *1979b*, p. 207; *1983*, p. 16.

¤

544. Sichevița (comună, județul Caraș-Severin)[459]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Consiliul Popular (Primărie)* și *Magazinul Alimentar*.
Aici s-a descoperit o așezare aparținând culturii Starčevo-Criș și o alta din Hallstatt.
Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 465; *Lazarovici 1983*, p. 16-17; *Kalmar 1984*, p. 394; *Gumă 1993*, p. 295.

[455] *Luca 2004*, p. 124; *2004a*, p. 134; *2005*, p. 342.
[456] *Luca 2004*, p. 124; *2004a*, p. 134; *2005*, p. 342-343.
[457] *Luca 2005*, p. 343.
[458] *Luca 2004*, p. 125; *2004a*, p. 135; *2005*, p. 343-344.
[459] *Luca 2004*, p. 125; *2004a*, p. 135; *2005*, p. 344-345.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealul Mieilor*.
Dealul este situat la NE de Sichevița, în hotar cu Liubcova. Aici s-a identificat o fortificație de epoca bronzului.
Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 465.
b) Punctul *Cracul cu Morminți*.
Punctul este situat la nordul localității, pe coama unui deal. Sub *Sălaşul lui Luca Iedul* s-au găsit fragmente ceramice neolitice şi mărgele din lut ars. Acestea ar putea data necropola ca fiind neolitică.
Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 465-466.
c) Punctul *Ogaşul Cirinii*.
În acest punct s-a descoperit material litic şi ceramică neolitică.
Bibliografie: *Kalmar 1987-1988*, p. 469.

3. Vestigii dacice.
a) Punctul *Biserică*.
Cu ocazia unor lucrări de reparații s-a descoperit un bordei dacic.
Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 465.
b) Punctul *Lângă Dispensar*.
Între Gornea şi Sichevița, pe partea stângă a drumului s-a găsit ceramică şi zgură. Ion Dragomir consideră urmele descoperite aici a fi dacice.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413.
c) Punctul *Strajă*.
Aceasta este o înălțime aflată în hotarul de nord al comunei Sichevița la capătul *Ogaşului Spărturii*.
Aici se amintește un turn de pază dintr-o epocă neprecizată.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413.

¤

545. Silagiu (comună, județul Timiş)[460]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Valea Satului*.
Aşezările de aici se încadrează în perioada hallstattiană şi între secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: **** 1999-2000*, p. 820; **** 2001*, p. 807.

2. Vestigii dacice.
a) Aici se semnalează urme dacice.
Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 81.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Valea Vagimac* (aceeaşi cu *Făgimac* de la Buziaş).
Pe această vale s-au descoperit patru aşezări daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 287; *Mare 2004*, p. 205.

4. Movile de pământ.
a) Punctul *Hoancă* sau *Honcă*.
Microtoponimul se află în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 164.
b) Punctul *Ogaşu Turcului*.
La 1 km SV de Silagiu, se semnalează mai multe movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 164.

¤

546. Sinersig (comuna Boldur, județul Timiş)

¤

547. Sintar (comuna Bogda, județul Timiş)

¤

548. Sinteşti (comuna Margina, județul Timiş)[461]

1. Descoperiri monetare.
a) Aici s-a descoperit o tetradrahmă de la Filip II.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 283.

¤

549. Slatina-Nera (comuna Sasca Montană, județul Caraş-Severin)[462]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Câmpul Petrilei*.
În hotarul localității, pe culmea largă ce desparte *Valea Nerei* de cea a *Vicinicului*, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. şi o alta de secolele XIV-XV d.Chr.
Aici sunt şi urme de activitate metalurgică (secolele III-IV d.Chr.).
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Țeicu 1987*, p. 323; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 51; *Mare 2004*, p. 205, 206.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Şpițul Bogodințiului*.
Pe partea din dreapta drumului Ciuchici – Sasca Montană, la 1 km de acesta, s-a descoperit o aşezare de secolele II-III d.Chr.
Bibliografie: **** 1979*, p. 434.

[460] *Luca 2005*, p. 345.

[461] *Ibidem*.

[462] *Luca 2004*, p. 125-126; *2004a*, p. 136; *2005*, p. 346.

b) În lunca Nerei, la sud de localitate, sunt răspândite pe o arie restrânsă materiale ceramice de secol IV d.Chr.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256; *Mare 2004*, p. 205, 206.

4. Descoperiri monetare.
a) De aici provine un denar roman republican.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 284.

5. Mine şi cariere.
a) Mina de aur Nera.
Autorii consideră că aici se exploata aur în vremea dacică şi medievală. Nu ar fi de mirare să fie vorba despre spălarea nisipului aurifer în zonă.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 120.

6. Mănăstirea ortodoxă are hramul *Schimbarea la Față*.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 248.

¤

550. Slatina-Timiş (comună, județul Caraş-Severin)[463]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Gura Ilovei, Podu Ilovei* sau *Şăs*.
Locul este cuprins între două pâraie şi se ridică cu câțiva metri deasupra locului mlăştinos de la vărsarea Ilovei în Timiş. Spre nord şi vest stațiunea este spălată de apele Ilovei, iar spre SE este tăiată parțial de şoseaua națională.
Aşezarea aparține din punct de vedere cultural unui aspect de sinteză între cultura Tiszapolgár şi Sălcuța.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 210; 1983a, p. 17; *Lazarovici şi Munteanu 1982*; **** 1982*, p. 326-327; *Kalmar 1987-1988*, p. 470; *Oprinescu 1995b*, p. 59-60, 62; *Oprinescu et alii 1996*; *Luca 1998-2000*, p. 312; *Radu 2002a*, p. 293-294; *2005*; *Bochiş 2004*, p. 57.
b) Punctul *Dosu*.
În anul 1885 s-a descoperit în acest loc un lanț de aur databil la sfârşitul epocii bronzului.
Dealul se află la vest de sat în stânga Timişului.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 281, nr. 34; *Popescu D. 1956*, p. 199; *Rusu 1972*, p. 49; *Petrovszky 1977*, p. 454-545; *Gumă 1993*, p. 245, 295.
c) Punctul *Dealul lui Romulus*.
În acest punct din hotarul localității s-au descoperit fragmente ceramice Tiszapolgár.
Bibliografie: *Bochiş 2004*, p. 57.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Urmele localității romane *Masclianis*, *Gaganae ?* (fostă localitate dacică). Se observă şi urmele drumului roman.
Urmele castrului roman nu au fost identificate, dar se cunosc monumente sculpturale şi epigrafice de aici.
Bibliografie: *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 145; *Benea 1994*, p. 317; *Drăgoescu 1995*, p. 345, 370; *Crânguş 2002-2003*, p. 152; *Pop 2003*, p. 268; *IDR*, III, 1, p. 139-140.

3. Mine şi cariere.
a) Mina de aur Slatina.
Exploatarea aurului aici s-a făcut în epoca romană şi cea medievală.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 123.

4. Descoperiri monetare.
a) De aici provine un denar roman republican.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 293.

¤

551. Soca (comuna Banloc, județul Timiş)

¤

552. Soceni (comuna Ezeriş, județul Caraş-Severin)

¤

553. Socol (comună, județul Caraş-Severin)[464]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Krugliț a de Mijloc*.
În hotarul localității s-a descoperit o aşezare Starčevo-Criş.
Aici se află o aşezare de secolele VIII-IX şi o necropolă de secolele XII-XIV d.Chr.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 455; *Uzum 1980*, p. 133; *Lazarovici 1983*, p. 16; *Mărghitan 1985*, p. 127-128; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *1995*, p. 141; *Oța 2000*, p. 162; *2004*, p. 509, 511; *Mare 2004*, p. 206.
b) Punctul *Kamendin (Cameniț a)* sau *Paranaschi Breg*.
Pe platoul dealului situat în capătul de SE al comunei, la aproximativ 2 km de *Mănăstirea Baziaş* şi la 4-5 km de podul de la Socol se află o mare aşezare fortificată dacică.
S-au descoperit materiale neolitice, din epoca bronzului (cultura Vatina, Gârla Mare-Žuto Brdo) şi din a doua vârstă a fierului de când pare a data şi aşezarea fortificată.

[463] *Luca 2004*, p. 126; *2004a*, p. 136-137; *2005*, p. 346-347.

[464] *Luca 2004*, p. 127; *2004a*, p. 137-138; *2005*, p. 347-349.

Ultimele periegheze arată că faza finală de fortificare din perioada dacică este din piatră.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 277, nr. 245; *Petrovszky 1977*, p. 455; *Lazarovici 1979b*, p. 207; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 84; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 133; *Gumă 1993*, p. 295; *Gumă et alii 1997*, p. 381; *Săcărin 1993*, p. 76; *Fâc 1998*; *Bozu 2000*, p. 154, 155; *Şandor-Chicideanu 2003*, p. 253.

2. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localității este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Mare 2004*, p. 206.

3. Vestigii prefeudale.
a) Dintr-un loc neprecizat provin materiale ceramice de secolele VII-IX d.Chr.
Bibliografie; *Dulea 2001*, p. 241.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *Okrugliţa*.
În acest punct s-a cercetat o necropolă şi o construcție (biserică) medievală.
Bibliografie: *Țeicu et alii 2002a*, p. 296.

5. Descoperiri monetare.
a) Din localitate provine un *aureus* de la Tiberius.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 293; *Ardevan 1996*, p. 18.
b) Din localitate provin monede romane de secolele IV-V d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 206.
c) Din Socol provine un tezaur monetar format din 731 de piese maghiare din Evul Mediu.
Bibliografie: *Bakić 1997*, p. 57.

¤

554. Socolari (comuna Ciclova Română, județul Caraş-Severin)[465]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera Socolari*.
Într-o peşteră de pe raza localității s-au descoperit resturi arheologice neolitice.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 455; *Lazarovici 1979b*, p. 207; *Petrescu 2000a*, p. 32.

2. Vestigii prefeudale.
a) Pe teritoriul localității, în *Lunca Socolarului*, sunt urme de locuire databile între secolele VIII-X d.Chr.

[465] *Luca 2004*, p. 127; *2004a*, p. 138; *2005*, p. 349.

Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Țeicu 1987*, p. 320, 335; *Dulea 2001*, p. 241; *Mare 2004*, p. 206.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Grădina lui Sultana*.
Aici apar materiale ceramice, un cimitir şi ruinele unor biserici.
Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 335.
Punctul *Dealul Cetate*.
b) La 3 km SE de sat, aproape de *Valea Nerei*, se ridică ruinele unei cetăți medievale (se identifică cu cetatea Ilidia). Incinta fortificată măsoară 189 / 90 m, fiind una dintre cele mai mari cetăți cu ziduri de piatră, medievale, din Banat.
Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 335.

4. Descoperiri monetare.
a) În lunca râului s-au descoperit monede dacice.
Bibliografie: *Țeicu 1987*, p. 333; *Medeleț 1994a*, p. 285; *Bordea şi Mitrea 1991*, p. 218.
b) Într-o grădină s-a descoperit un *antoninian*.
Bibliografie: *Bălănescu şi Chirilă 1994-1995*, p. 275.

¤

555. Spata (comuna Bara, județul Timiş)[466]

1. Movile de pământ.
a) Punctele *Dombiț*, *Gomila de la Holde* şi *Gomila din Târşeli*.
Aceste microtoponime se găsesc în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 168.

¤

556. Stamora Germană (comuna Moravița)[467]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-au descoperit fragmente ceramice din epoca timpurie a bronzului.
Bibliografie: *Gogâltan 1999*, p. 201.
b) Aici se află o necropolă plană de incinerație.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 295.

2. Movile de pământ.
a) La vest de sat s-au semnalat patru movile de pământ, înşiruite de la nord la sud, înalte de 0,5-0,8 m, pe care s-ar fi găsit fragmente ceramice şi pietre.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 168.

[466] *Luca 2005*, p. 349-350.
[467] *Ibidem.*, p. 350.

3. Descoperiri monetare.
a) În colecția numismatică Muzeul din Timişoara se află o monedă din bronz de la Valens.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 185.

¤

557. Stamora Română (comuna Sacoşu Turcesc, județul Timiş)[468]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomila din Pusta Mică*.
La 1,7 km de sat, în partea din dreapta drumului Stamora Română – Liebling se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 168.
b) Punctul *Movila de la Hotar*.
Aceasta se află la hotarul cu Sacoşu Turcesc.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 168.

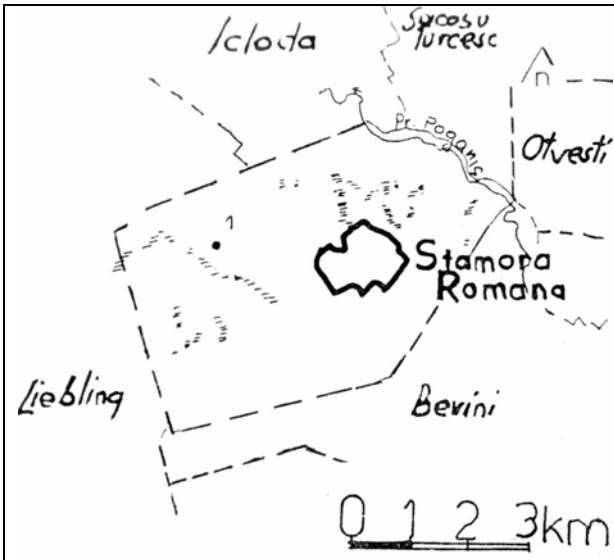

Plan 115. Stamora Română. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 169.

¤

558. Stanciova (comuna Recaş, județul Timiş)[469]

1. Movile de pământ.
a) Punctele *Gomila Watalya* şi *Gomila Grosch*.
La nord de sat şi de *Valea Bratinoselo* sunt amplasate cele două movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 168.

¤

559. Stăncilova (comuna Şopotu Nou, județul Caraş-Severin)

¤

560. Steierdorf (oraşul Anina, județul Caraş-Severin)[470]

1. Peşteri cu urme de locuire.
a) *Peştera de lângă Steierdorf (Peştera Hoților ?, La Hoțu' ?)*.
De aici provine ceramică preistorică aparținând culturilor Starčevo-Criş şi Coțofeni.
Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 33; *Lazarovici et alii 2005b*.

¤

561. Străneac (comuna Sichevița, județul Caraş-Severin)[471]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Străneac*.
Pe o terasă din apropierea *Sălaşului lui Veselin* sau *Ogaşul Vranovăț*, în punctul *Străneac*, s-au descoperit fragmente ceramice atipice.
În apropiere, în *Poiana lui Străin*, s-a găsit o lance medievală şi un topor de cupru cu brațe în cruce.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 416; *Petrovszky 1977*, p. 439; *Săcărin 1979a*, p. 111-112.

2. Vestigii preistorice.
a) Aici sunt pomeniți mai mulți tumuli de mici dimensiuni.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 134.

¤

562. Strugasca (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

563. Studena (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

[468] *Ibidem.*, p. 350.
[469] *Ibidem.*, p. 350-351.
[470] *Luca 2004*, p. 128; *2004a*, p. 138; *2005*, p. 351.
[471] *Luca 2004*, p. 128; *2004a*, p. 138-139; *2005*, p. 351.

564. Sub Crâng (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

565. Sub Margine (comuna Armeniş, județul Caraş-Severin)

¤

566. Sub Plai (comuna Cornereva, județul Caraş-Severin)

¤

567. Sudriaş (comuna Traian Vuia, județul Timiş)

¤

568. Surducu Mare (comună, județul Timiş)[472]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-a descoperit o aşezare neolitică.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192.
b) Materialele ceramice descoperite aici aparțin epocii mijlocii a bronzului.
Bibliografie: *Gumă 1997*, p. 15.

2. Vestigii romane.
Aici s-a descoperi un monument sculptural de epocă romană (taur dolichenian).
Bibliografie: *Pribac 1996-1996*, p. 205-206.

¤

569. Surducu Mare (comuna Forotic, județul Caraş-Severin)[473]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Gruniul cu Cremene*.
Pe teritoriul satului, în partea de NV a acestuia, pe înălțimea cu numele amintit, se află o aşezare vinciană.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 456; *Lazarovici 1979b*, p. 207-208; *Jungbert 1985-1986*, p. 393.
b) Punctul *Blidaru*.
La poalele dealului situat la NV de sat s-a găsit zgură şi cremene.
Bibliografie: Petrovszky 1977, p. 456.
c) Pe platoul din nordul localității se află 4-5 movile care datează, probabil, din epoca bronzului. S-au descoperit fragmente ceramice ornamentate *cu măturica*.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 197, nr. 82; *Petrovszky 1977*, p. 456; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 169.

2. Movile de pământ.
a) La circa 1,5 km spre NE de castrul roman, în stânga drumului spre Bocşa, pe prima terasă a *Pârâului Cernovăț*, se observă o movilă de pământ înaltă de 2,5-3 m şi cu diametrul de 8-10 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 169; **** 1982*, p. 324.
b) Spre NV de primul tumul, la circa 50 m est de linia CFR, în dreptul km 18 plus 200, se poate observa un al doilea tumul.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 169; **** 1982*, p. 324.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Rovină*.
Castrul roman (*Centum Putei*) este situat la 1,5 km spre NE de sat, pe o terasă joasă, numită de localnici *Rovină*.
El este tăiat în două părți egale de şoseaua Surduc – Doclin.
Monumentul roman a fost cercetat în anii 1964 şi 1968.
În incinta castrului roman s-a descoperit şi ceramică neolitică.
În zonă se poate urmări şi traiectul drumul roman.
Bibliografie: *Glodariu 1966*, p. 431; *Protase 1967*, p. 60, 76; *1975*; *Wollmann 1971*, p. 439; *Ferenczi 1979*, p. 138; *Mărghitan 1980a*, p. 45, 46, 140, 141; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 145; *Benea 1983a*, p. 155; *1994*, p. 316; *Medeleț 1994a*, p. 285; *Drăgoescu 1995*, p. 346; **** 1982*, p. 324; *IDR*, III, 1, p. 133.

4. Mine şi cariere.
a) Mina de aur, argint, cupru şi plumb Surducu Mare.
Exploatările s-au realizat în epoca romană.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 120.

¤

570. Surducu Mic (comuna Traian Vuia, județul Timiş)

¤

571. Susani (comuna Traian Vuia, județul Timiş)[474]

[472] *Luca 2005*, p. 352.
[473] *Luca 2004*, p. 128-129; *2004a*, p. 139-140; *2005*, p. 352-353.
[474] *Luca 2005*, p. 354.

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Deluț*.
Acest punct este situat pe o insulă ceva mai ridicată față de nivelul luncii inundabile a Begăi, pe partea din dreapta a canalului Glavița, la o distanță de circa 500 m față de tumulul *Grămurada lui Ticu*.
Materialele arheologice de epoca bronzului de aici se încadrează în partea timpurie, mijlocie şi târzie a perioadei, dar şi cu elemente hallstattiene.
Aici s-a descoperit şi zgură de fier preistorică.
Bibliografie: *Popescu D. 1969*, p. 512; *Babeş 1971*, p. 389; *Morintz 1972*, p. 352; *1973*, p. 392; *Mărghitan 1980*, p. 76, 78; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Moroz-Pop 1983a*, p. 479, 481; *Boroffka 1987*, p. 70; *Rogozea 1994*, p. 181; *1995a*, p. 81 şi urm.; *1998*, p. 184; *Gumă 1993*, p. 295; *1995*, p. 103, 104; *1997*, p. 15, 28, 32; **** 2001*, p. 807.
b) Punctul *Grămurada lui Ticu*.
Situat la NV de localitate, în stânga canalului Glavița, la 20 m sud de linia ferată Lugoj – Ilia, în dreptul km 58, 94, tumulul a fost investigat prin săpătură arheologică sistematică. Acesta are 69 / 59 m şi înălțimea de 1,5-2 m.
Aici s-a descoperit un ansamblu ritual (sanctuar) realizat de-a lungul a două etape (un mormânt de inhumație, un altar pentru ofrande şi un mare depozit de vase). Complexul ritual se datează în Ha A_2.
Bibliografie: *Popescu D. 1970*, p. 499; *1970a*, p. 437; *Moroz-Pop 1983a*, p. 479; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 169-170; *Gumă 1993*, p. 295; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 71.

2. Movile de pământ.
a) Punctul *Grămurada de la Jupani*.
Tumulul (?) are dimensiunile de 100 m diametru şi 10 m înălțime. Monumentul nu a fost cercetat sistematic.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 481.

¤

572. Suştra (comuna Topolovățu Mare, județul Timiş)[475]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) În cursul unei perieghеze s-au descoperit în hotarul localității materiale arheologice din perioada epocii bronzului şi Hallstattul timpuriu.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 481; *Gumă 1993*, p. 296.

¤

573. Svinița (comuna Dubova, județul Mehedinți)[476]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Km fluvial 1004*.
La aproximativ 7 km în amonte de Svinița, peste Dunăre de Lepenski Vir, se află, pe plaja fluviului, materiale arheologice din epipaleolitic, prima epocă a fierului, epoca romană şi daco-romană, perioada migrațiilor, secolele XII-XIV şi XV-XVII d.Chr.
A fost cercetată o necropolă din secolele XII-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 383; *Morintz 1972*, p. 348; *Boroneanț 1985*; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *1999-2000*, p. 525-528;; *Oța 1998*, p. 115, 116; *2004*, p. 511; *Crăciunescu 2003*, p. 278.
b) Punctul *Tricule*.
Trei turnuri izolate se află la 4 km în aval de Svinița. Ele se încadrează cronologic în secolele XIII-XIV d.Chr. suprapunând un nivel de locuire de secolele XI-XIII d.Chr.
În acelaşi loc s-au mai descoperit fragmente ceramice hallstattiene şi romane.
Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 403; *Babeş 1971*, p. 381, 383; *Covărtescu şi Rădulescu 1979*.
c) Punctul *Piatra Ilişovei* sau *Ilişova* sau *Elişova*.
Punctul se află lângă pichetul de grăniceri de aici.
Între alte materiale arheologice s-au descoperit artefacte ale culturii Starčevo-Criş, vase din cultura Gârla Mare-Žuto Brdo, un **depozit de bronzuri** din Hallstatt şi alte obiecte. Alte momente ale istoriei descoperite aici sunt cultura Basarabi (necropolă) şi epoca medievală timpurie.
O descoperire interesantă este un cap sculptat din piatră, preistoric după opinia descoperitorilor.
Bibliografie: *Gumă 1982*; *1993*, p. 215, 257, 296; *Lazarovici 1977b*, p. 13; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 203; *Ardeț 1988*, p. 122; *Lazarovici şi Dragomir 1993*; *Săcărin 1993*, p. 78; *Drăgoescu 1995*, p. 347-348; *Crăciunescu 1995*, p. 143; *Şandor-Chicideanu 2003*, p. 254.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Izlaz*.
Pe malul Dunării, la gura *Văii Trescavăț*, se află o aşezare Starčevo-Criş, Vinča, din prima epocă a fierului şi urme din secolele XVII-XVIII d.Chr.
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 383; *Lazarovici 1979b*, p. 208; *Comşa 1993*, p. 13.
b) În hotar s-a descoperit un topor de piatră din epoca bronzului.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 347-348.

[475] *Ibidem.*, p. 354-355.

[476] *Ibidem.*, p. 355-356.

c) Aici s-a descoperit un mormânt Basarabi de incinerație.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 296.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Resişte*.
În acest punct, aflat la hotarul dintre Svinița şi Cozla, se află urme ale civilizației romane.
S-au cercetat şase cuptoare de ars piatra de var la km fluvial 1010.
Tot aici sunt şi urmele unui turn roman.
Bibliografie: *Gudea 1970*; *Babeş 1971*, p. 383; *Wollmann 1971*, p. 547; *Olteanu 1974*; *Benea 1975a*; *1978*, p. 202-203; *Pop 2003*, p. 272; *Bejan 2004*, p. 393; *Mare 2004*, p. 206, 207.

4. Vestigii prefeudale.
a) Punctul *Livadița*.
În hotarul localității se află o aşezare de secolele VII-IX d.Chr, dar şi medievale timpurii.
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 204; *Uzum 1980*, p. 128; *Mărghitan 1985*, p. 128-131; *Dulea 2001*, p. 210, 241; *Oța 2004*, p. 511; *Mare 2004*, p. 92-93, 206, 207.

5. Vestigii medievale.
a) *Mănăstirea Svinița*.
Mănăstirea cu hramul *Sfântul Nicolae* este amintită din secolul XVI d.Chr.
Bibliografie: *Babeş 1971*, p. 381; *Țeicu 2002*, p. 39; *2003b*, p. 88; *Rusu et alii 2000*, p. 251-252.

6. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Ilişova*.
Aici s-au descoperit, în anul 1964, monede romane imperiale din argint.
Bibliografie: *Mitrea 1966a*, p. 424.

¤

Ş.

574. Şag (comună, judeţul Timiş)[477]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Gostat*.
Locuirea neolitică se află pe o terasă care mărgineşte un fost braţ al Timişului, lângă cantină.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 210; *1987*; *Draşovean 1996*, p. 114.
b) Punctul *Şag II*.
În vatra satului s-a descoperit o aşezare aparţinând culturii Tiszapolgár.
Bibliografie: *Oprinescu 1981*, p. 45; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 192; *Lazarovici 1983a*, p. 17; *Bochiş 2004*, p. 56.
c) Dintr-un loc necunoscut provine un mormânt de incineraţie din vremea culturii Cruceni-Belegiš.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 296; *Szentmiklosi 2002-2003*.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Pe teritoriul localităţii, peste drum de grădina-restaurant din comună, se semnalează descoperiri de epocă romană, dar şi din perioada migraţiilor (secolele VII-IX d.Chr.).
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Drăgoescu 1995*, p. 345; *Bejan 1995-1996*, p. 132-133; *Dulea 2001*, p. 242; *2002-2003*, p. 258; *Mare 2004*, p. 207.

3. Vestigii daco-romane.
a) La 200 m est de localitate valul roman trece Timişul.
Bibliografie: *Draşovean et alii 2004*, p. 16.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *La Pompă*.
Pe malul din stânga Timişului, vizavi de terasa-restaurant de la Şag, s-a descoperit ceramică postromană şi medievală timpurie.
Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 232, 234; *Oţa 2004*, p. 510.
b) Mănăstirea ortodoxă de maici este construită lângă *Pădurea Girocului*. Ea este ridicată la mijlocul secolului XX şi are hramul *Tăierii Capului Sfântului Ioan Botezătorul*.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 253.

5. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii s-a descoperit un tezaur monetar format din drahme emise de oraşele Apollonia şi Dyrrhachium.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 285.
b) La 4 km SE de localitate s-a descoperit o monedă romană de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 185; *Şeptilici 2002-2003*, p. 301.

¤

575. Şagu (comună, judeţul Arad)[478]

1. Vestigii preistorice.
a) Din partea de SV a satului provine o daltă neolitică, şlefuită dintr-o rocă vulcanică.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 39; **** 1999*, p. 119.
b) Punctul *Valea Viilor*.
În perimetrul fostei ferme viticole nr. 5 se semnalează ceramică hallstattiană.
Bibliografie: *Pădureanu 1993*, p. 24; **** 1999*, p. 119.

2. Vestigii daco-romane.
a) La limita de vest a comunei, în partea din stânga a căii ferate Timişoara – Arad, se află o întinsă aşezare de secolele III-IV d.Chr. Câmpul cu resturi arheologice se întinde pe mai mulţi pinteni de deal aflaţi pe malul unui pârâu.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 207; **** 1999*, p. 119.

3. Vestigii medievale.
a) Punctul *Pădurice* sau *La Pădurice*.
Aici, la marginea de nord a comunei, lângă un mic iaz, se află o pădurice de salcâmi. În acest loc apar în mod frecvent resturi de schelete omeneşti. Par a fi resturile cimitirului primilor colonişti germani.
Bibliografie: Informaţie inedită Sabin Adrian Luca.

[477] *Luca 2005*, p. 357-358.

[478] *Ibidem.*, p. 358.

b) În secolul XIV d.Chr. este atestată o biserică de mir.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 133.

¤

576. Şandra (comuna Biled, judeţul Timiş)[479]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Centrul Satului*.
Într-un vas de lut ornamentat cu linii şi spirale s-a descoperit un **depozit de bronzuri** (cultura Vatina sau Gârla Mare; Bz D-Ha A).
Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 75; *Gumă 1993*, p. 257, 296; *Gogâltan 1999*, p. 109.

2. Vestigii daco-romane.
a) Conducta de CO_2 porneşte din Parcul Şandra de-a lungul drumului de acces şi apoi de-a lungul drumului Şandra – Becicherecu Mic. Ea atinge o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 290; *Mare 2004*, p. 207.

¤

577. Şanovița (comuna Ghizela, judeţul Timiş)[480]

1. Vestigii medievale.
a) Documentul de la 11 ianuarie 1608 menționează movilele de hotar dintre satele Şanovița, Cadar şi Duboz.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 170.

¤

578. Şemlacu Mare (comuna Gătaia, judeţul Timiş)[481]

1. Vestigii preistorice.
De aici provin obiecte izolate realizate din bronz.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 257, 296.

2. Vestigii medievale.
a) Aici a ființat un important târg medieval.
Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 66.
b) Pe teritoriul localității este o mănăstire cercetată arheologic. Ea se datează între secolele XII-XIII d.Chr. (benedictină). Mai apoi biserica ei a fost folosită drept biserică parohială.
Bibliografie: *Rădulescu 1999-2001*, p. 67; *Rusu et alii 2000*, p. 253.

¤

579. Şemlacu Mic (comuna Gătaia, judeţul Timiş)[482]

1. Vestigii medievale.
a) Mănăstirea Săraca.
Mănăstirea ortodoxă este în afara satului, pe malul *Pârâului Lunca*. Ea are hramul *Intrarea Sfintei Fecioare în Biserică* şi a fost construită în secolul XV d.Chr.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 253-255; *Țeicu 2002*, p. 38; *2003b*, p. 90; *Oța 2004*, p. 510.

2. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Mănăstirea Săraca*.
Aici s-a descoperit în condiții necunoscute o monedă de bronz de la Constantius II.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 183.
b) În hotarul localității s-a descoperit în perioada interbelică o monedă constantiniană.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 183.

¤

580. Şipet (comuna Tormac, judeţul Timiş)[483]

1. Vestigii daco-romane.
a) Pe malul din stânga râului Beriniu, sub linia de înaltă tensiune, pe o terasă care coboară dinspre nord spre *Valea Tofăii*, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 290; *Mare 2004*, p. 207.
b) Pe malul din dreapta al râului Beriniu a fost descoperită o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 290; *Mare 2004*, p. 207.
c) În stânga drumului local spre Liebling, pe o terasă spre Tofaia, pe malul din stânga râului, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 290-291; *Mare 2004*, p. 207.
d) Pe malul din stânga râului Ghigheduşului, pe o terasă, la 3 km de Folia, s-au descoperit vetre de cuptoare pentru reducerea minereului de fier.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 291; *Mare 2004*, p. 207.
e) La 300 m de aşezarea de la punctul 1d, separată de o vale, se află o mică terasă locuită de daco-romani.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 291; *Mare 2004*, p. 207.

[479] *Ibidem.*, p. 359.
[480] *Ibidem*.
[481] *Ibidem*.
[482] *Ibidem.*, p. 359-360.
[483] *Ibidem.*, p. 360-361.

f) La 500 m de remize, pe o terasă lină, spre *Valea Ghigheduşului*, au apărut fragmente ceramice daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 291; *Mare 2004*, p. 207.
g) La 4 km de şoseaua Folea – Şipet, pe malul din stânga pârâului Rusin, în zona cu linia de înaltă tensiune, s-a descoperit o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 291; *Mare 2004*, p. 207.

¤

581. Şiştarovăţ (comună, judeţul Arad)[484]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) În apropierea valului antic se semnalează o aşezare preistorică.
Bibliografie: **** 1999*, p. 125.

2. Vestigii prefeudale.
a) Din zona localităţii provine ceramică prefeudală.
Bibliografie: **** 1999*, p. 125.

3. Vestigii medievale.
a) Punctele *Dealu La Morminţi* şi *Dâmbu Hotărele*.
Cele două microtoponime se află în hotarul localităţii.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 170.

4. Descoperiri monetare.
a) În secolul XIX s-a descoperit un tezaur monetar compus din 276 monede dacice de tipul Filip II.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 275, nr. 235; *Winkler 1966*, p. 82; *1968*, p. 39; *Dumitraşcu şi Mărghitan 1971*, p. 54; *Crişan 1978*, p. 46; *Medeleţ 1994a*, p. 285; *Drăgoescu 1995*, p. 371; **** 1999*, p. 125.
b) Tot în secolul XIX s-a descoperit, într-o grădină, o monedă barbară (drahmă) de un tip neprecizat.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 275, nr. 235; *Winkler 1966*, p. 82; *Dumitraşcu şi Mărghitan 1971*, p. 54; *Medeleţ 1994a*, p. 285-286; **** 1999*, p. 125.

¤

582. Şopotu Nou (comună, judeţul Caraş-Severin)[485]

1. Vestigii de epocă romană.
a) S-a reuşit reconstituirea traseului drumului roman între Şopotu Nou şi Sasca.
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 553-554.

¤

583. Şopotu Vechi (comuna Dalboşeţ, judeţul Caraş-Severin)[486]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Sălişte*.
Aici s-au descoperit fragmente ceramice de secolele II-III d.Chr. (cu urme de prelucrare a fierului) şi din secolele XIII-XIV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 358; *Mare 2004*, p. 207.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Sâul lui Bădescu*.
În acest punct s-au descoperit fragmente ceramice hallstattiene.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 358.

3. Vestigii daco-romane.
a) La 300 paşi spre vest de punctul *Dragomireana*, la suprafaţa solului, se găsesc fragmente ceramice şi tegulare romane.
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 555; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 131.
b) Punctul *Sâul lui Bădescu*.
La 800 m est de punctul *Dragomireana*, apar fragmente ceramice şi tegulare romane.
Bibliografie: *Bozu şi Săcărin 1979*, p. 555; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 131; *Ţeicu 2003*, p. 358.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *Mârvilă* sau *Mârvila*.
În acest punct s-au cercetat 47 morminte medievale timpurii, datate între secolele XII-XIII d.Chr., şi o fortificaţie din prima epocă a fierului.
În necropola medievală de aici s-au descoperit şi monede.
Bibliografie: *Bălănescu 1990*, p. 193-196; *1993*, p. 325; *Ţeicu 1991*; *1993*, p. 240-241; *1996a*; *1998*, p. 93, 128, 133-144; *2003*, p. 357; *2003b*, p. 24-60; *Bordea şi Mitrea 1989*, p. 264; *1991*, p. 227; *Gumă 1993*, p. 295; *Bejan 1995*, p. 141-142; *Oţa 1998*, p. 116, 117, 118.

5. Descoperiri monetare.
a) În anul 1878, pe coasta unui deal mâncat de ploi, s-a descoperit un tezaur monetar preroman.

[484] *Ibidem.*, p. 361.
[485] *Luca 2004*, p. 130; *2004a*, p. 140; *2005*, p. 361.
[486] *Luca 2004*, p. 130; *2004a*, p. 140-141; *2005*, p. 362.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 286.

¤

584. Şoşdea (comuna Măureni, județul Caraş-Severin)[487]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *La Hodaie* sau *Odăi*.
De pe raza localității provin artefacte eneolitice (cultura Tiszapolgár), dar şi de secolul IV d.Chr.
De aici provine un topor din cupru de tip *Pločnik* şi un altul de formă nedefinită.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 34; *Lazarovici 1975a*, p. 22, 28, 29; *1979b*, p. 208; *1983a*, p. 17; *Petrovszky 1977*, p. 456; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 145; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 50; *Benea 1996b*, p. 292; *Mare 2004*, p. 107-208; *Bochiş 2004*, p. 56.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctele *Zgurile Mari* şi *Zgurile Mici*.
Pe terasa înaltă a Bârzavei, spre hotarul cu Ghertenişul, se află o vatră de sat medieval (secolul XIV d.Chr.).
Tot aici se află şi resturile metalurgiei practicate între secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Iaroslavschi 1976*, p. 231; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 50; *Benea 1996b*, p. 292; *Țeicu 2003*, p. 351; *1999-2000*, p. 459; *Mare 2004*, p. 207-208.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Munteanu*.
La est de localitate, pe valea râului Bârzava, s-au descoperit resturi de activitate siderurgică alături de fragmente ceramice databile în secolul IV d.Chr. Mai sunt amintite şi alte puncte în care apare zgură, nedatate arheologic: *Între Râuri*, *Gomile*, *Valea Ulveşului*, *În Izlaz* şi *La Păr*.
Bibliografie: *Iaroslavschi 1976*, p. 231; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Stoicovici 1981*, p. 173, 175, 176, 178; *1983*, p. 240; *Bozu 1996c*; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 145; *1995-1996*, p. 50; *Benea 1996b*, p. 292; *Wollmann 1996*, p. 235; *Țeicu 1998*, p. 60, 61; *1999-2000*, p. 459; *Mare 2004*, p. 207-208.
b) Punctul *Giuri Can*.
Punctul se află în partea de SE a satului şi a fost sondat în anul 1962. Aici sunt trei movile aplatizate din care localnicii iau zgură pentru amenajarea curților.
Cuptoarele descoperite cu prilejul săpăturilor sistematice se datează în secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Iaroslavschi 1976*, p. 231; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 145; *1995-1996*, p. 50; *Benea 1996b*, p. 292; *Țeicu 1998*, p. 60, 61; *1999-2000*, p. 459; *Mare 2004*, p. 207-208.
c) Punctul *Drăgulescu*.
Aici se află resturile unei aşezări de secolele III-IV d.Chr. (practicarea metalurgiei fierului).
Bibliografie: *Țeicu 1999-2000*, p. 459-460; *Mare 2004*, p. 207-208.

4. Vestigii medievale.
a) Spre SE de sat s-a cercetat o fortificație din lemn şi două complexe arheologice de secolele XII-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Țeicu 2003*, p. 351-352.

¤

585. Ştinăpari (comuna Cărbunari, județul Caraş-Severin)

¤

586. Ştiuca (comună, județul Timiş)[488]

1. Movile de pământ.
a) La 500 m SV de sat, pe panta văii, se află o movilă de pământ cu aspect artificial, având diametrul de circa 15 m şi înălțimea de 3 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 182.

¤

587. Şuşca (comuna Pojejena, județul Caraş-Severin)[489]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe o pantă la 100 m sud de şosea, în dreptul kilometrului 11, la est de sat, este o aşezare Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Tudor et alii 1965*, p. 396; *Comşa 1965*, p. 546; *Lazarovici 1969*, p. 5; *1979b*, p. 205, 208; *1983*, p. 13, 16; *Petrovszky 1977*, p. 456.
b) Între Şuşca şi Pojejena se află un grup mic de movile funerare care datează din Hallstattul mijlociu şi târziu.
Fără alte precizări, se semnalează pe teritoriul localității un mormânt de incinerație, poate din acelaşi punct ca mai sus.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 456-457; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 153, 170.

[487] *Luca 2004*, p. 130-131; *2004a*, p. 141-142; *2005*, p. 363-364.

[488] *Luca 2005*, p. 364.

[489] *Luca 2004*, p. 131; *2004a*, p. 142; *2005*, p. 364-365.

Bibliografie: *Țeicu 1993*, p. 239.

¤

2. Vestigii medievale.

a) În hotarul localității este pomenită o necropolă medievală de secol XI d.Chr.

T.

588. Tapia (municipiu Lugoj, judeţul Timiş)[490]

1. Movile de pământ.
a) La nord de sat sunt menţionate, fără alte precizări, două movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 170.

2. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează o tetradrahmă de tip Filip II.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193; *Medeleţ 1994a*, p. 286.

¤

589. Târgovişte (comuna Balinţ, judeţul Timiş)

¤

590. Târnova (comună, judeţul Caraş-Severin)

¤

591. Temereşti (oraş Făget, judeţul Timiş)

¤

592. Teregova (comună, judeţul Caraş-Severin)[491]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *La Luncă* sau *La Hideg*.
Castrul roman (*Ad Pannonios*) se află în hotarul comunei Teregova pe locul numit ca mai sus. Acesta este la 2 km nord de sat, la confluenţa *Hidegului* cu Timişul.
Urmele castrului se disting la suprafaţă mai ales pe latura sa de vest, dar şi pe latura de sud. Mare parte din ziduri au fost scoase pentru a fi folosite la alte construcţii.
Prima fază a castrului a fost de pământ.
Aşezarea civilă se află la vest de castru.

Bibliografie: *Mitrea 1963*, p. 471; *1963a*, p. 596; *1964*, p. 579; *1964a*, p. 383; *Popescu D. 1970*, p. 507; *Wollmann 1971*, p. 439, 551-552; *Gudea 1973*; *Chirilă şi Stratan 1975*, p. 84-86; *Ferenczi 1979*, p. 139; *Mărghitan 1980a*, p. 46; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; **** 1994*, p. 33; *Benea 1994*, p. 317; *1996b*, p. 98; *Benea şi Bejan 1987-1988*, p. 249; *1989-1993*, p. 145; *Drăgoescu 1995*, p. 348-349; *Benea 1999*, p. 177; *Ardeţ L. 2004*; *Ardeţ şi Ardeţ 2001a*; *Piso 1996*; *Piso et alii 2002*; *2003*; *2005*; *Ţentea şi Popescu 2002-2003*, p. 291; *Marcu 2004*, p. 581; *IDR*, III, 1, p. 137.

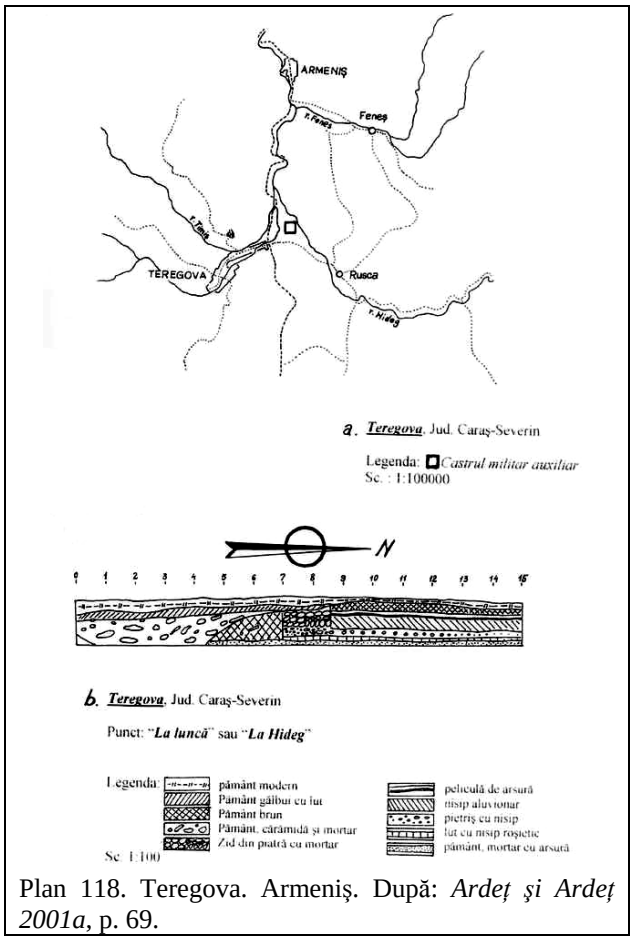

Plan 118. Teregova. Armeniş. După: *Ardeţ şi Ardeţ 2001a*, p. 69.

2. Descoperiri monetare.
a) În anul 1874 s-a descoperit un tezaur format din monede preromane.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 286.
Aici s-a descoperit un denar roman imperial.

[490] *Luca 2005*, p. 366.
[491] *Luca 2004*, p. 132; *2004a*, p. 142; *2005*, p. 368-369.

Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 286.
Din arealul localității provin două monede romane (Hadrianus și Elagabalus).
Bibliografie: *Șeptilici 2002-2003*, p. 301.

¤

593. Teremia Mare (comună, județul Timiș)[492]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Viile Huncii* sau *Huncă-Vii*.
La circa 100 m NV de tumulul *Hunca Mare* se află un grind de formă ovoidală care este alături de vechiul drum comunal spre Nerău. Materialele arheologice colectate aparțin secolelor II-IV, V-IX și X-XI d.Chr.
Bibliografie: *Răileanu și Gog 1983*, p. 496, 499; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 171-172; *Bejan și Mare 1994*, p. 322, 325; *Dulea 2001*, p. 243.
b) Punctul *La Movile* sau *Groapa cu Șerpi*.
La 900 m sud de localitate se află acest punct în care s-a descoperit ceramică hallstattiană.
Aici sunt și două movile de pământ, pe malul din stânga *Pârâului Giuroșin*, în stânga căii ferate Lovrin – Nerău și în stânga drumului spre Kikinda. Movila mai sudică are aproximativ 4 m înălțime, iar cea mai nordică aproximativ 2,5 m. Diametrele lor sunt cuprinse între 20 și 25 m.
Bibliografie: *Răileanu și Gog 1983*, p. 500; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 170; *Gumă 1993*, p. 296.

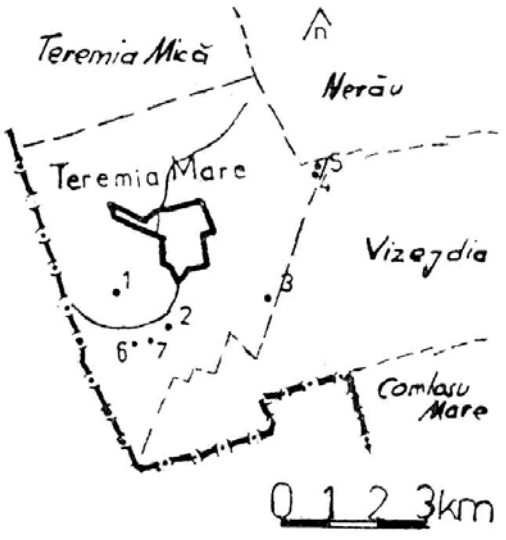

Plan 116. Teremia Mare. După: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 171.

c) Punctul *Câmpul Giucoșin*.
La nord de intravilanul localității, pe drumul județean 59 C, în dreptul km 25,2, spre vest, pe partea din dreapta șoselei, la circa 250 m de canalul Giucoșin, pe un grind aplatizat, s-a identificat o așezare dacică. Între materialele arheologice culese se află, după părerea descoperitorilor, și artefacte daco-romane.
Bibliografie: *Răileanu și Gog 1983*, p. 499-500.
d) Punctul *Movila Mileva*.
Între bornele kilometrice 21,7 și 21,5 drumul județean 59 C străbate un grind de pe care s-au recoltat materiale arheologice daco-romane și medievale.
Bibliografie: *Răileanu și Gog 1983*, p. 500.

2. Vestigii preistorice.
De aici provine un celt din bronz.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 257, 296.

3. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomila Mare, Hunca Mare* sau *Köpfhügel*.
La 2,3 km est de localitate se află mai doi tumuli care fac parte dintr-un ansamblu tumular dezvoltat în hotarele satelor Nerău și Vizejdia în jurul *Gomilei Mari*.
Bibliografie: *Răileanu și Gog 1983*, p. 493-494, 496; *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 171; *Bejan și Mare 1994*, p. 322-323; *1998*, p. 332.
b) Punctul *Schlierhügel*.
Movila de pământ este amplasată la circa 1,2 km SV de vatra comunei, pe malul din dreapta *Pârâului Giuroșin* și are diametrul de circa 25 m, iar înălțimea de circa 2 m.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 170.
c) La circa 1,5 km SE de comună, în partea din dreapta a drumului Teremia Mare – Comloșu Mare, în apropierea hotarului cadastral dintre cele două comune, se află o movilă de pământ cu diametrul de circa 30 m și înălțimea de 2,5 m.
Bibliografie: *Medeleț și Bugilan 1987*, p. 170-171.

4. Descoperiri monetare.
a) În localitate, în apropierea tumulului *Humca Mare*, s-au descoperit monede romane.
Bibliografie: *Răileanu și Gog 1983*, p. 500-502.
b) Aici s-a descoperit o monedă de la Constantinus I și o alta de la Traianus.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 185; *Șeptilici 2002-2003*, p. 301.
c) De aici provine o monedă mică de bronz de la Constans.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 185.

¤

[492] *Ibidem.*, p. 366-368.

594. Teremia Mică (comuna Teremia Mare, judeţul Timiş)[493]

1. Vestigii daco-romane.
a) La NV de sat se văd urmele unei mari aşezări daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 292; *Mare 2004*, p. 208.

2. Movile de pământ.
a) Punctul *La Cimitir*.
La circa 3 km NE de vatra satului, în partea din stânga drumului de legătură Nerău – Dudeştii Vechi, pe malul din stânga *Pârâului Vâna Mare*, este cartată o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 172

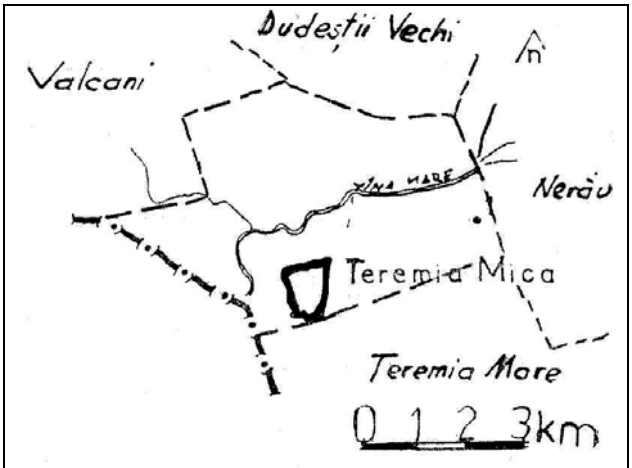

Plan 117. Teremia Mică. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 172.

¤

595. Teş (comuna Brestovăţ, judeţul Timiş)

¤

596. Ticvaniu Mare (comună, judeţul Caraş-Severin)[494]

1. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
a.1.) Aici s-au descoperit câteva brăţări din bronz provenind din hotarul localităţii (*Ticvaniu Mare I*).
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 457; *Gumă 1993*, p. 257, 296; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 71.

a.2.) Depozitul de bronzuri datat Ha A_1-A_2 (*Ticvaniu Mare II* – seria Cincu-Suseni) s-a descoperit la nord de localitate.
Bibliografie: *Săcărin 1981*; *Gumă 1993*, p. 257, 296; *1997*, p. 15; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 71.

b) Pe platoul de deasupra comunei, lângă râul Caraş, s-au descoperit în anul 1874 câteva obiecte din bronz şi fier.
Cercetările de suprafaţă arată că aici se află o fortificaţie din Hallstattul timpuriu.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 457; *Gumă 1993*, p. 296; *1995*, p. 104 şi urm.
c) Punctul *La Cimitir*.
În hotar, mai jos de cimitirul actual, în apropiere de iaz, la cotul botului de deal sunt semnalaţi mai mulţi tumuli. Pot să fie aceiaşi cu cei din hotarul cu Ticvaniu Mic.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 172.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Ferma Pomicolă numărul 2*.

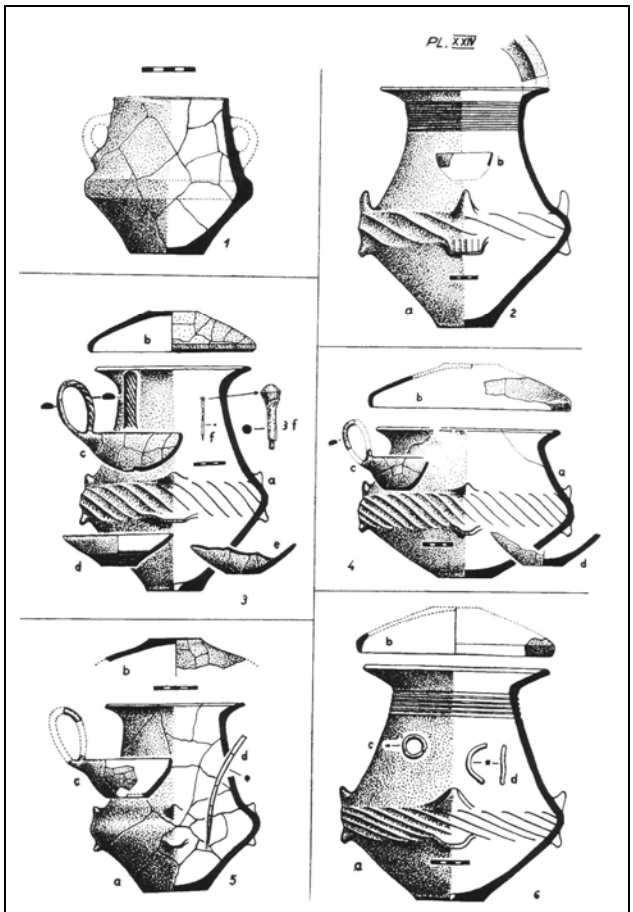

Fig. 29. Morminte hallstattiene. Ticvaniu Mare. După: *Gumă 1993*, pl. XXIV.

La liziera livezii, în unghiul de 90° format de drumurile de acces în fermă, există o necropolă

[493] *Ibidem.*, p. 368.
[494] *Luca 2004*, p. 132-133; *2004a*, p. 143-144; *2005*, p. 369-370.

Ha A_1 şi o aşezare medievală timpurie de secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 156, 296; *1995*, p. 105-106; *Gumă et alii 1996b*; *Medeleț 1995a*, p. 289 şi urm.; *El Susi 2000a*.

¤

597. Ticvaniu Mic (comuna Ticvaniu Mare, județul Caraş-Severin)[495]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Lunca Rât.*
În acest punct din hotar se află două movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 172.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Gomile* sau *Moghile*.
Aici, la vest de sat, se află câteva movile funerare hallstattiene.
Tot aici este o aşezare de secolele III-IV d.Chr. (practicarea metalurgiei fierului) şi o aşezare medievală de secol XIV d.Chr.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 457; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 172; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 145; *Benea 1996b*, p. 292; *Țeicu 1999-2000*, p. 460; *2003*, p. 361; *Mare 2004*, p. 208.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Creastă*.
În apropierea haltei CFR Greoni s-a descoperit o aşezare de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Țeicu 1999-2000*, p. 460; *Mare 2004*, p. 208.
b) Punctul *Sălişte*.
Acesta este la hotarul cu Agadiciul. În secolele III-IV d.Chr. se practica aici metalurgia fierului.
Bibliografie: *Țeicu 1999-2000*, p. 460; *Mare 2004*, p. 208.

¤

598. Timişoara (municipiu reşedință de județ, județul Timiş)[496]

1. Vestigii preistorice.
a) Pe teritoriul localității s-au descoperit mai multe topoare de cupru de tip Jászladány, varianta Bradu sau altele.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 44; *Lazarovici 1975a*, p. 29; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 192.

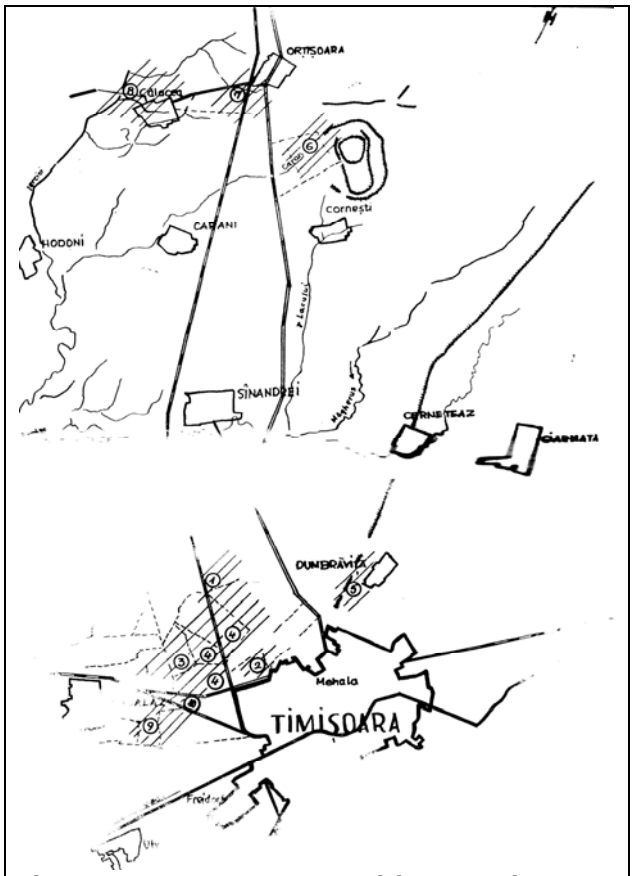

Plan 119. Timişoara. După: *Medeleț şi Bugilan 1974*, fig. 27.

b) Pe teritoriul localității s-a descoperit o daltă de cupru.
Bibliografie: *Vulpe 1975*, p. 74.
c) În hotarul localității s-a descoperit un atelier din epoca bronzului.
Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 77; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Drăgoescu 1995*, p. 349.
d) Punctul *Freidorf IV*.
Aşezarea neolitică (Vinča A) se află la circa 500 m est de strada Anton Bacalbaşa.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 208; *1990*, p. 23; *Draşovean 1989*, p. 34-36.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Freidorf*.
Punctul se află în zona de vest a municipiului Timişoara, în hotarul comunei suburbane Freidorf, în imediata vecinătate a şoselei E 94.
Aici s-au identificat mai multe puncte cu descoperiri arheologice: A (aici predomină ceramica preistorică, neolitică şi eneolitică în special), B (cu ceramică de secolul II-IV d.Chr.) şi C, D, E (cu descoperiri neolitice, hallstattiene şi medievale de secolele VII-IX d.Chr.). Punctele nu

[495] *Luca 2004*, p. 133; *2004a*, p. 144; *2005*, p. 370.
[496] *Luca 2005*, p. 371-376.

sunt situate la o distanță prea mare unul față de celălalt.
Descoperirile eneolitice târzii țin de cultura Tiszapolgár şi Baden cu influențe Coțofeni. Pe întinsul aşezării s-au semnalat şi elemente ale bronzului timpuriu.
Pe acest teritoriu se semnalează descoperiri monetare aparținând perioadei secolelor II î.Chr.-II d.Chr.
În acest punct se semnalează descoperiri de tip sarmatic şi trei morminte gepide (secol V d.Chr.).

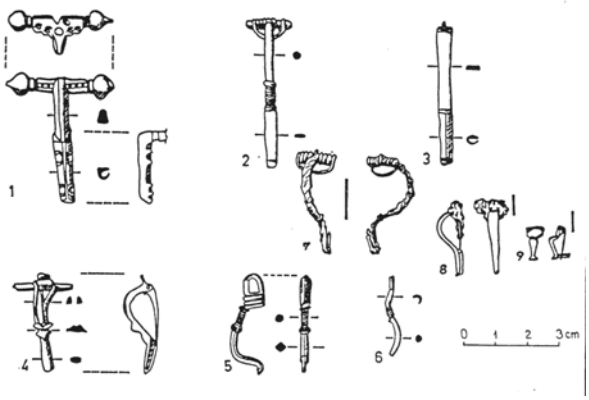

Fig. 30. Fibule descoperite în aşezări daco-romane: Moldova Veche (1-2), Grădinari (4), Freidorf (5, 7), Cioreni (6) şi Subotica (8-9). După: *Benea 1996*, fig. 64.

Bibliografie: *Mitrea 1966a*, p. 429; *Dörner 1971*, p. 687, 689; *Lazarovici 1977*, p. 25; *1990*, p. 23; *Lazarovici et alii 1983*; *Draşovean 1989*, p. 33-34; *Lazarovici şi Kalmar 1993*, p. 41, 42; *Lazarovici şi Sfetcu 1990*, p. 50; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193, 195; *Luca 1985a*, p. 286, 288; *Kalmar 1984*, p. 394-395; *1987-1988*, p. 470; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 203; *Bejan 1985-1986*, p. 232; *1995*, p. 78; *2004*, p. 380; *Ardeț 1988*; *El Susi 1988*; *Benea şi Bejan 1987-1988*, p. 255; *Sânpetru 1992*, p. 136; *Benea 1995-1996*, p. 374-376; *1996b*, p. 293-294; *1997b*; *Gumă 1997*, p. 24; *Bejan 1995-1996*, p. 133-134; *Mare 1997a*; *1998*, p. 286-290; *1999-2000*; *2002-2003*, p. 202, nr. 19, 23; *2003*; *2004*, p. 37-38, 65, 75-79, 208-209; *2004a*, p. 233-235; *Mare şi Tănase 2001*; *2002*; *Mare şi Toma 1996*; *Gogâltan 1995a*, p. 56 şi urm.; *1999*, p. 200; *Rădulescu 1999-2001*, p. 62; *Micle 2001*, p. 130; *Dulea 2001*, p. 243; *2002-2003*, p. 258; *Iambor 2002*, p. 126-127; *Mateş 2003*, p. 307; *Bochiş 2004*, p. 56; **** 1999-2000*, p. 819; **** 2001*, p. 808; **** 2001a*, p. 809; **** 2002-2003*, p. 620.

b) Punctul *Mehala II*.
Într-un teren agricol aparținând de fostul CAP Mehala, în spatele centrului cooperativei, la vest de perimetrul oraşului la o distanță aproximativă de 100 m, se distinge pe teren o mică denivelare.
Materialele arheologice recoltate aici aparțin perioadei dacice clasice (secolele I î.Chr.-I d.Chr.), secolelor IV-V d.Chr. şi secolelor XVII-XVIII.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1974*, p. 83-84; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193, 194; *Benea 1996b*, p. 292-293.

c) Punctul *Mehala IV*.
Nu departe de *Mehala III*, pe o suprafață agricolă aflată pe marginea unei albii secate sunt mai multe aşezări vechi. Acestea se pot încadra în eneolitic (Tisa II), cultura Coțofeni, sfârşitul primei vârste a fierului, Latène, secolele IV-V, VIII-IX şi XVII-XVIII d.Chr.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1974*, p. 85-87; *Rusu 1977*, p. 204; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193, 194; *Lazarovici 1983a*, p. 17; *Gumă 1993*, p. 296; *Benea 1996b*, p. 292; *Dulea 2001*, p. 243; *Mare 2004*, p. 209; *Bochiş 2004*, p. 56.

d) Punctul *Cioreni*.
Tot aici s-au descoperit şi urme neolitice (punctul numit, uneori, *Ronaț*), un mormânt din epoca metalelor, fragmente ceramice de secolele V-VI d.Chr. şi o necropolă medievală timpurie de inhumație (secolele X-XI d.Chr.).
Bibliografie: *Radu 1979*, p. 72; *Bejan 1981*, p. 158; *1981a*, p.22; *1985-1986*, p. 232; *1995*, p. 40-42; *1995-1996*, p. 52; *1999-2000*, p. 528-529; *2004*, p. 380; *Bejan şi Benea 1983*; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194; *Benea şi Bejan 1987-1988*, p. 254-255; *Sânpetru 1992*, p. 136; *Benea 1995-1996*; *1996b*, p. 293; *1999a*, p. 217; *Mare 1997*, p. 116-117; *2002-2003*, nr. 22; *2004*, p. 37, 209; *2004a*, p. 231-233; *Muntean 1998a*, p. 355; *Muntean 1999-2000*; *Rădulescu 1999-2001*, p. 62-63; *Micle 2001*, p. 130; *Iambor 2002*, p. 127; *Mateş 2003*, p. 306.

e) Punctul *Pădurea Verde*.
Materialele arheologice de epoca bronzului de aici se încadrează în partea târzie a perioadei, dar şi la începutul Hallstattului (morminte).
Aici s-a descoperit un depozit de bronzuri (seria Cincu-Suseni, Ha A_{1-2}) (*Timişoara I*).
Tot aici s-a descoperit un mormânt sarmatic (alte materiale arheologice de secolele III-V d.Chr.) şi o spadă medievală.
Tot aici se află urmele unei aşezări de secolele IX-X d.Chr.
Bibliografie: *Mitrea 1966*, p. 414; *1966a*, p. 427; *Popescu D. 1970*, p. 498; *1970a*, p. 437; *Radu 1973*; *Petrescu-Dâmbovița 1977*, p. 113, 279; *Gumă 1993*, p. 257, 296; *1997*, p. 15; *Bejan 1995-1996*, p. 133; *Tănase 1998*; *Mare 1998*, p. 286; *2004*, p. 75; *Pinter 1998*, p. 376-377; *1999*, p. 139-140; *Medeleț şi Tănase 2001*; *Iambor 2002*, p. 127; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 41; **** 2001*, p. 808; **** 2001a*, p. 809.

f) Punctul *Fratelia*.
Cea mai veche aşezare omenească de aici aparţine culturii Starčevo-Criş, faza a II-a. Alte materiale arheologice neolitice aparţin culturii Vinča, faza A (pentru descoperirile neolitice sunt două zone: *Cărămidărie* şi *Combinat – Staţia CFR*).
În acest punct s-a cercetat o aşezare (22 locuinţe) şi o necropolă plană de incineraţie (peste 200 de gropi) de la sfârşitul epocii bronzului şi începutul celei hallstattiene.
De aici provine un mic depozit-atelier de bronzier (*Timişoara II)*.
În *Cărămidărie* s-au descoperit două celturi izolate.
Aici se află şi o aşezare medievală de secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 196; *1990*, p. 23; *Mărghitan 1980*, p. 76; *Kalmar 1984*, p. 394; *Luca 1985a*, p. 286, 288; *Mărghitan 1985*, p. 1361-38; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *1995*, p. 78-79; *Draşovean 1989*, p. 9, 33; *2001*; *Gumă 1993*, p. 154, 257, 296, 297; *1995*, p. 100; *Gogâltan 1993*, p. 23; *Medeleţ 1995a*, p. 289 şi urm.; *Stanciu 2000*, p. 159; *Dulea 2001*, p. 224, 251; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 40, 41; *Mare 2004*, p. 209; *2004a*, p. 235-236; *Ciută 2005*, p. 153.
g) Punctul *Termocentrală*.
Aici se află un tell de foarte mari dimensiuni, la SSV de localitate. Materialele arheologice recoltate aparţin fazei C a culturii Vinča, bronzului timpuriu, perioadei secolelor III-IV d.Chr. şi Evului Mediu timpuriu.
Bibliografie: informaţie Cosmin Urian.
h) Punctul *Parcul Central*.
Aici se află o necropolă plană de incineraţie.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 297.

3. Vestigii Latène.
a) Punctul *Mehala III*.
Dintr-un punct amplasat în imediata vecinătate a perimetrului oraşului, la V de acesta, ca şi de calea ferată Timişoara – Arad, provin fragmente ceramice din Latène C-D.
Din acelaşi punct provine şi un călcâi de lance din fier cu bune analogii în lumea celtică.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1974*, p. 85; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 193.

4. Vestigii daco-romane.
a) Valul Roman.
Valul trece prin marginea estică a cartierului Freidorf, coteşte spre NE după traversarea canalului Bega şi părăseşte oraşul prin marginea estică a cartierului Mehala.
Bibliografie: *Branga 1980*, p. 111; *Draşovean et alii 2004*, p. 16.

5. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Mehala I*.
În imediata vecinătate a cantonului de cale ferată, pe un teren agricol relativ plan care prezintă o uşoară pantă înclinată N-S au fost descoperite fragmente ceramice de secolele IV-V d.Chr.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1974*, p. 82; *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Benea 1996b*, p. 292; *Mare 2004*, p. 209.

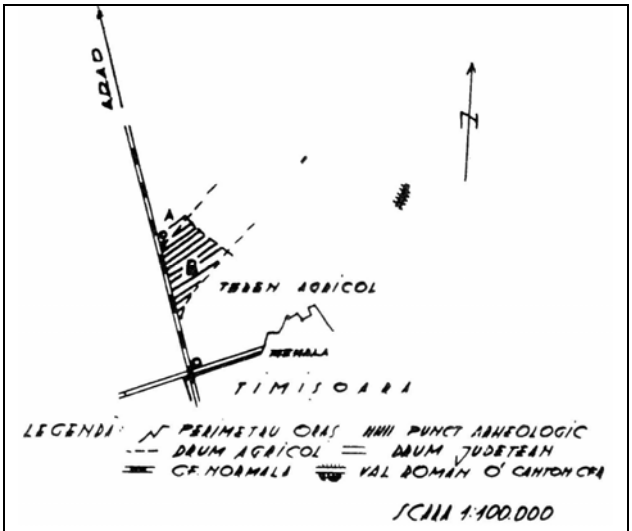

Plan 120. Timişoara-*Mehala*. După: *Medeleţ şi Bugilan 1974*, fig. 18.

b) Punctul *Ronaţ*.
De aici provine ceramică neolitică.
În apropiere de gara Timişoara-*Ronaţ* s-a descoperit, în anul 1980, o aşezare aparţinând perioadei secolelor III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mărghitan 1979*, p. 54; *Benea 1996b*, p. 293.

6. Vestigii prefeudale.
a) Punctul *Podul Modoş*.
În acest punct, situat la periferia oraşului, s-a descoperit un grup de morminte de inhumaţie (avare), orientate E-V, încadrate între secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 1983a*; *1985-1986*, p. 232; *1995*, p. 79-80; *Mărghitan 1985*, p. 138-139; *Mare 1998*, p. 291-292; *2004*, p. 125-128, 209; *Medeleţ 1998*, p. 310; *Dulea 2001-2002*, p. 213, 227; *Rădulescu 1999-2001*, p. 63; *Stanciu 2000*, p. 159; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270.
b) Punctul *Teatrul Naţional*.
Pe locul actualei clădiri a teatrului se apune că ar fi existat o incintă circulară, dublă, avară.
Bibliografie: *Dulea 2001*, p. 245.

7. Vestigii medievale.
a) Cetatea Timişoarei este atestată documentar pentru prima dată în anul 1212 d.Chr. sub

denumirea *castrum regium Themes*. Este imposibil de precizat dacă cetatea era în acea vreme de pământ sau de piatră.
Bibliografie: *Matei 1979*, p. 260; *Rădulescu 1999-2001*, p. 65-66; *Szöcs 2000*, p. 8; *Dulea 2001*, p. 243; *Iambor 2002*, p. 124-126.
b) Mănăstiri.
Mănăstire dominicană este atestată din secolul XIV d.Chr.
Mănăstirea franciscană este amenajată în secolul XVIII d.Chr.
Mănăstirea iezuită cu hramul *Sfântului Gheorghe* este atestată din secolul XVIII d.Chr.
Mănăstirea franciscanilor bulgari este adusă în locul iezuiților în secolul XVIII d.Chr.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 269-270.
c) Punctul *Piața Operei*.
Aici s-au descoperit resturi ale sistemului de fortificație *Vauban*.
Bibliografie: *Rădulescu 1979*.

8. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare preromane (cartierele Cetate, Mehala – zona Balta Verde, strada Miciurin – B-dul Cetății, Plugarilor, podul peste Bega în spatele Catedralei Ortodoxe, cartierul Fabric – Vii, Mehala, Fabric, Freidorf, parcul Eminescu, Trubadur, Josefin).
Bibliografie: *Mitrea 1964*, p. 571; *1964a*, p. 373-374; *1965*, p. 492; *1965a*, p. 609; *Glodariu 1971*, p. 74, 76, 80; *1974*, p. 253, 258, 273; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Medeleț 1994a*, p. 286-287, 288; *Drăgoescu 1995*, p. 349, 373; *Şeptilici 2002-2003*, p. 301; *Gudea şi Găzdac 2004*, p. 130.
b) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare imperiale romane (cartierele Cetate, Mehala, Circumvalațiunii, Fabric, Freidorf, Iosefin, Fratelia şi locuri necunoscute din oraş).
Bibliografie: *Mitrea 1964*, p. 579; *1965*, p. 499; *1965a*, p. 616; *Glodariu 1974*, p. 294; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194, 195; *Medeleț 1994a*, p. 287, 288, 289; *Drăgoescu 1995*, p. 349, 373; *Toma-Demian 2002-2003*, p. 186-189; *Şeptilici 2002-2003*, p. 301; *Gudea şi Găzdac 2004*, p. 130; *Mare 2004*, p. 208.
c) Între Timişoara şi Sânandrei s-a descoperit, în anul 1958, un tezaur monetar format din monede imperiale romane.
Bibliografie: *Mitrea 1965a*, p. 616.
d) În anul 1891 s-au descoperit 32 de *aurei* de la Augustus.
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 294.
e) Punctul *Cioca Pusta*.
Tezaurul (Antoninus Pius la Filip Arabul) era compus din 87 de piese (recuperate).
Bibliografie: *Petac 1996-1997*.
f) Între Timişoara şi Chişoda Veche s-a descoperit o monedă constantiniană prost conservată.
Bibliografie: *Mitrea 1965a*, p. 616.
g) Aici s-a descoperit o monedă bizantină din bronz (secolul VI d.Chr.).
Bibliografie: *Mitrea 1971*, p. 202.
h) O monedă bizantină de la Iustinian I s-a descoperit la *Pădurea Verde*.
Bibliografie: *Mitrea 1966*, p. 414; *Mare 2004*, p. 208.
i) În *Cimitirul eroilor* s-a descoperit o monedă de secolul X d.Chr.
Bibliografie: *Mitrea 1967a*, p. 390.

¤

599. Tincova (comuna Sacu, județul Caraş-Severin)[497]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Selişte*.
Aşezarea paleolitică a fost descoperită în anul 1958 şi se află la 20 km nord de Caransebeş, pe malul din dreapta Timişului, în apropiere de satul Tincova, la SE de acesta.
Urmele arheologice descoperite în săpături aparțin musterianului şi paleoliticului superior (Aurignacian) (*Selişte II* – 200 m nord).
Aici s-ar fi exploatat silexuri şi în neolitic.

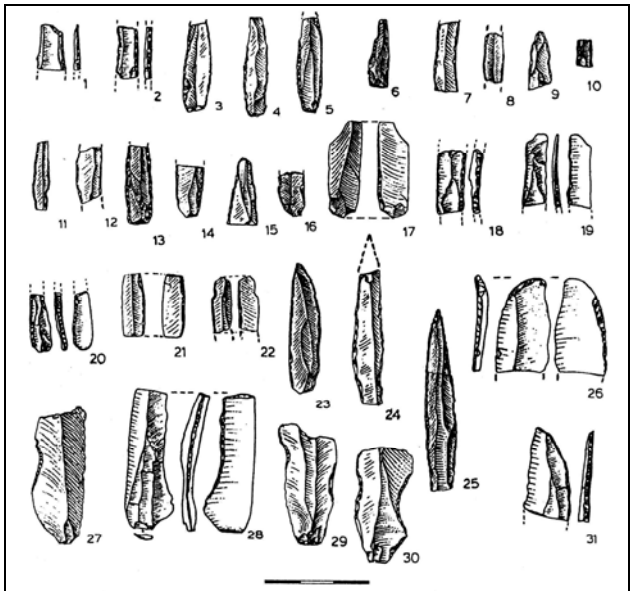

Fig. 31. Unelte paleolitice. Tincova. După: *Păunescu 2001*, fig. 34.

Bibliografie: *Nicolăescu-Plopşor şi Stratan 1960*; *Popescu D. 1960*, p. 577; *1960a*, p. 182; *1966*, p. 383; *1966a*, p. 709; *1967*, p. 521; *1967a*, p. 357;

[497] *Luca 2004*, p. 133-134; *2004a*, p. 144—145; *2005*, p. 376-377.

Stratan 1962; *Păunescu 1970*, p. 18, 19, 34; *Comşa 1971*, p. 17; *Mogoşanu 1960*, p. 126; *1967*; *1968*; *1968a*; *1972*, p. 10-12; *1973*, p. 13, 19, 22; *Petrovszky 1977*, p. 457-458, nota 208 cu bibliografia anterioară; *Mărghitan 1979*, p. 15-16; *Jungbert 1985-1986*, p. 394-395; *Benea şi Bona 1994*, p. 12-13; *Păunescu 2001*, p. 163-171; *Boroneanţ şi Boroneanţ 2002*, p. 27.

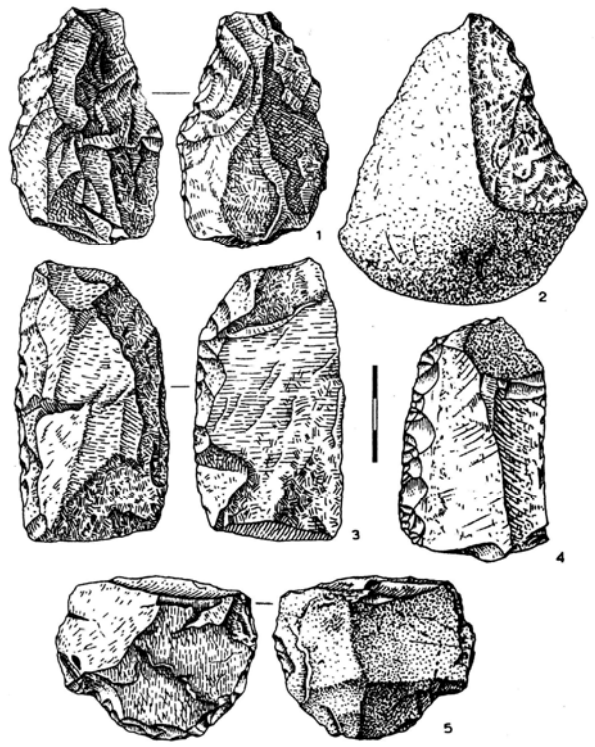

Fig. 32. Unelte paleolitice. Tincova. După: *Păunescu 2001*, fig. 36.

b) Punctul *Dealu Satului*.
Aici se află o aşezare vinciană.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 458; *Lazarovici 1979b*, p. 208.
c) Punctul *Valea Tincoviţa*.
La 50 m amonte de barăcile IPEG Caransebeş, într-o carieră, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice.
Bibliografie: **** 1986*, p. 351.
d) Punctul *La Dos*.
În acest punct este semnalată o aşezare hallstattiană.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 297.
e) Punctul *Glatină*.
Către Jdioara, pe *Valea Radului*, se află o movilă, care a fost sondată de I. Stratan.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 173.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Râpa Mare*.
Materialele ceramice descoperite aici aparţin perioadei dacice (secolele II-I î.Chr.) şi altele încadrate între secolele VIII-X d.Chr.
Bibliografie: **** 1988*, p. 273.

3. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Valea Radului*.
În acest punct din hotarul localităţii s-a descoperit un tezaur monetar roman republican (131 plus 16 plus un număr nedeterminat de monede răspândite în satele din jur).
Bibliografie: *Bălănescu 1983*, p. 235; *1984*, p. 129; *1995*, p. 194-196; *Medeleţ 1994a*, p. 289; *Bordea 1996-1998*, p. 436.

4. Mine şi cariere.
a) Mina de fier Tincova.
Fierul se exploata aici în epoca romană.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 350; *Benea 1996b*, p. 161; *Boroneanţ 2000*, p. 123.

¤

600. Tirol (comuna Doclin, judeţul Caraş-Severin)[498]

1. Vestigii preistorice.
a) În anul 1872 s-a descoperit un celt din bronz.
b) Depozite de bronzuri.
b.1.) În 1873 s-a descoperit şi un **depozit de bronzuri** din seria Cincu-Suseni (Ha A_{1-2}).
b.2.) Şi pumnalul de bronz, cu miezul mânerului din fier, descoperit aici, pare a avea aceeaşi datare, apartenenţă culturală, chiar dacă a fost descoperit cu altă ocazie şi în alt loc.
Din hotar provin urme ale prelucrării fierului şi bronzului.
Bibliografie: *Rusu 1963*, p. 208; *László 1975*, p. 22; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 114; *Petrovszky 1977*, p. 458; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 12; *Săcărin 1979a*, p. 112; *Mărghitan 1980*, p. 77, 78; *Boroffka 1987*, p. 70; *Gumă 1993*, p. 257, 297; *Drăgoescu 1995*, p. 334; *Bejan şi Stoian 1995-1996*, p. 51-52.

¤

601. Tisa Nouă (comuna Fântânele, judeţul Arad)[499]

1. Vestigii medievale.
a) Pe locul localităţii se afla, în secolul XIV d.Chr., o biserică.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 68.

¤

[498] *Luca 2004*, p. 134; *2004a*, p. 145; *2005*, p. 377.
[499] *Luca 2005*, p. 377.

602. Toager (comuna Giera, judeţul Timiş)[500]

1. Vestigii daco-romane.
a) În dreptul pichetului de grăniceri, la 50 m SV de acesta şi la 500 m vest de sonda nr. 36 se află o întinsă aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 294; *Mare 2004*, p. 210.

¤

603. Tomeşti (comună, judeţul Timiş)[501]

1. Movile de pământ.
a) Pe drumul dintre Romăneşti şi Tomeşti, atât în dreapta cât şi în stânga acestuia, sunt semnalate movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 173.

¤

604. Tomnatic (comuna Giera, judeţul Timiş)[502]

1. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localităţii, la 800 m sud de aceasta, se semnalează descoperiri de epocă daco-romană (cimitir).
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Benea 1996b*, p. 294-295; *Mare 2004*, p. 210.
b) Punctul *Cărămidăria*.
Aici s-au descoperit semibordeie daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 295; *Mare 2004*, p. 210.

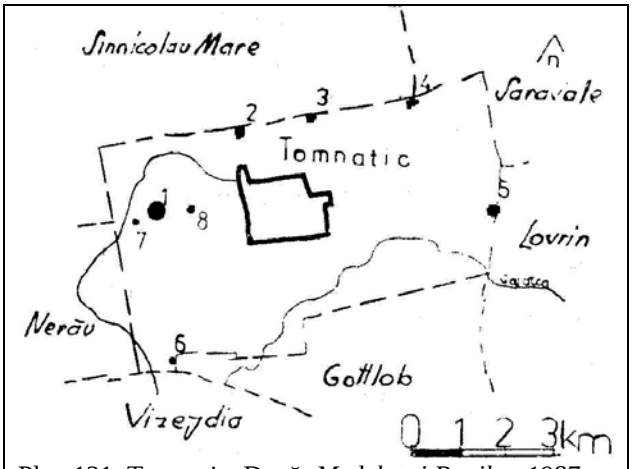

Plan 121. Tomnatic. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 173.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Klein Hügel*.
La 1,9 km vest de sat, în partea din stânga drumului Comloşu Mare – Sânnicolau Mare şi în partea din dreapta drumului Tomnatic – Nerău, nu departe de malul din stânga unui fir de apă ce se varsă în Giuroşin, se află o movilă de pământ impunătoare, înaltă de 4,5 m şi cu diametrul de circa 50 m. Aici s-au descoperit fragmente ceramice şi două morminte cu urme de sicriu.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 173.
b) Punctul *Kopfhügel* sau *Szeiler Hügel*.
La 3 km SV de sat, în hotar cu Vizejdia, se află o movilă de pământ înaltă de 3 m. În ea s-a descoperit un schelet cu urme de sicriu.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 173.
c) La 25 de paşi de movila *Klein Hügel* se vedea, la începutul secolului, o altă movilă de pământ în care s-a descoperit un schelet şi o monedă de la *Ladislau cel Sfânt*.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 174.
d) La est de movila *Klein Hügel*, în apropierea bifurcaţiei spre Tomnatic din drumul Comloşu Mare – Sânnicolau Mare, se află o movilă de pământ. În ea s-au descoperit un schelet şi o monedă de argint.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 174.
e) În apropierea movilei descrise anterior s-a cercetat o dâlmă de pământ din care s-a scos un schelet de animal mare şi o fibulă romană.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 174.

3. Movile de pământ.
a) Trei movile de pământ sunt amplasate la nord şi NE de sat, pe linia hotarului cadastral cu Sânnicolau Mare şi Saravale. Dintre acestea movila nr. 2 este mai înaltă, având diametrul de circa 40 m şi înălţimea de 3,5 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 173.
b) La 3,5 km est de vatra satului, pe partea din dreapta *Pârâului Galaţca* şi a drumului Tomnatic – Sânpetru Mare, pe hotarul cu comuna Lovrin, se află o movilă de pământ cu diametrul de 35 m şi înălţimea de 3-3,5 m.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 173.

4. Vestigii medievale.
a) Aici s-a descoperit şi distrus o necropolă din care provin aplici de cingătoare, cercei, o spadă, un inel şi inele de tâmplă.
Bibliografie: *Bejan şi Mare 1998*, p. 332.

5. Descoperiri monetare.
a) Din localitate provin monede din secolele XII-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 372.

¤

[500] *Ibidem.*, p. 378.
[501] *Ibidem.*, p. 378.
[502] *Ibidem.*, p. 378-379.

605. Topla (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

606. Topla (comuna Mănăştiur, judeţul Timiş)

¤

607. Topleţ (comună, judeţul Caraş-Severin)[503]

1. Vestigii preistorice.
a) O aşezare neolitică se află în hotarul localităţii.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 459; *Lazarovici 1979b*, p. 208.

2. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localităţii, la 1 km în amonte de confluenţa *Pârâului Sicheviţa* cu râul Cerna, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 295; *Mare 2004*, p. 210.

3. Mine şi cariere.
a) Cariera Topleţ.
Aceasta a fost exploatată în epoca medievală şi modernă.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 136.

¤

608. Topolovăţu Mare (comună, judeţul Timiş)[504]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Joamba*.
Punctul este situat la 500 m distanţă de intrarea în comună a şoselei Lugoj – Timişoara. Aici s-a descoperit o aşezare hallstattiană, dar şi fragmente ceramice neolitice atipice.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 212; *Moroz-Pop 1983a*, p. 481; *Gumă 1993*, p. 297.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) La 1,5 km est de sat, înspre Iosifalău, la sud de şoseaua Timişoara – Lugoj, pe platoul superior al unui deal intersectat de şosea, perpendicular pe aceasta, în arătură, este vizibilă o creastă compusă din patru movile de pământ succesive. La suprafaţa solului s-au recoltat fragmente ceramice neolitice şi medievale.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 174.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Dealul Coşteleac*.
La NE de localitate, pe un deal plantat cu vie, arăturile au scos la iveală materiale arheologice din secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Moroz-Pop 1983a*, p. 481; *Mare 2004*, p. 210.

¤

609. Topolovăţu Mic (comuna Topolovăţu Mare, judeţul Timiş)

¤

610. Tormac (comună, judeţul Timiş)

¤

611. Traian Vuia (comună, judeţul Timiş)

¤

612. Turnu-Ruieni (comună, judeţul Caraş-Severin)[505]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Pe *Dealul Stârmineţa*, aflat la 1 km NE de comună, s-au descoperit urme romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 103; *IDR*, III, 1, p. 141.

2. Vestigii medievale.

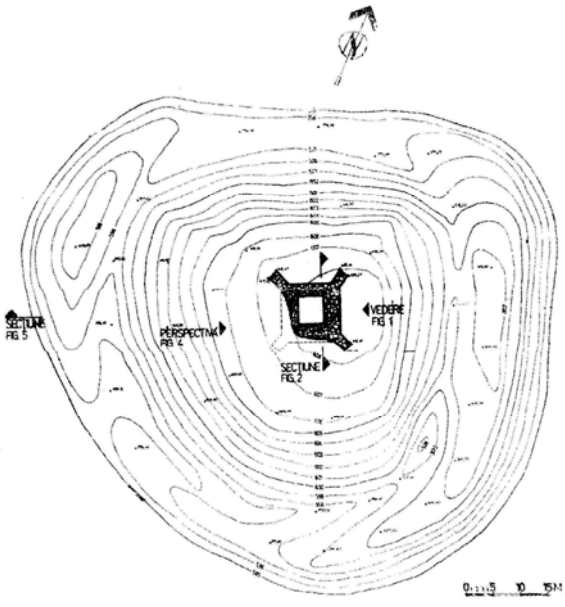

Plan 122. Turnu-Ruieni-*Petroniul Turnului*. După: *Ţeicu 1998*, fig. 80.

[503] *Luca 2004*, p. 134; *2004a*, p. 146; *2005*, p. 380.
[504] *Luca 2005*, p. 380-381.
[505] *Luca 2004*, p. 134; *2004a*, p. 146; *2005*, p. 381.

a) Punctul *Petroniul Turnului*.
Donjonul (turn-locuință) medieval se află la 1 km NE de comuna Turnu-Ruieni, pe *Dealul Stârmiņa*. Turnul are mai multe niveluri de construcție cu câte o încăpere.
Construcția se datează la începutul secolului al XIV-lea d.Chr.
Bibliografie: *Secară 1975*; *2002*; *Ţeicu 1998*, p. 206; *Rusu A.A. 1998*, p. 9, 11-12; *1999*, p. 284.

3. Mine şi cariere.
a) Spălătoriile de aur de aici ar fi funcționat încă din preistorie.
Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 51; *Gogâltan 1998*, p. 14.

4. Descoperiri monetare.
a) Punctul *Dealul Stârniţa*.
În anul 1976 s-a descoperit un denar de la Carol Robert (1330).
Bibliografie: *Bălănescu 1984*, p. 134.

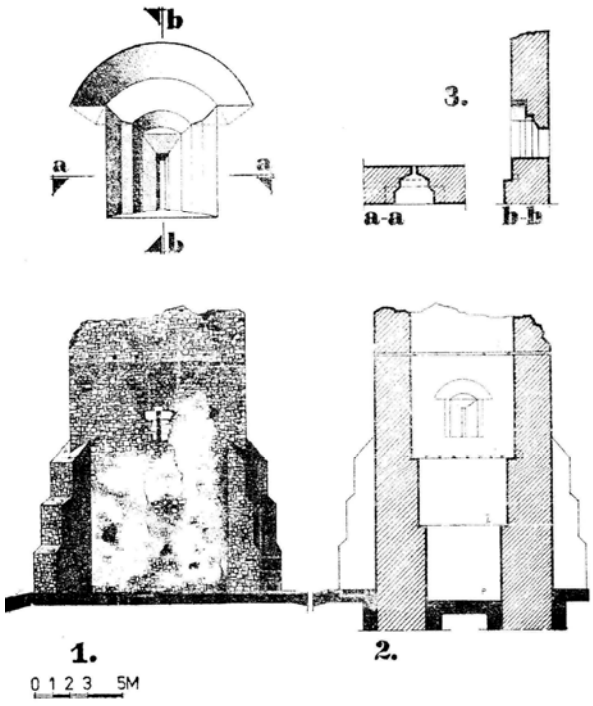

Plan 123. Turnu-Ruieni-*Petroniul Turnului*. După: *Ţeicu 1998*, fig. 81.

¤

Ţ.

613. Ţaţu (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

614. Ţela (comuna Bata, judeţul Arad)[506]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Gomila*.
Microtoponimul s-a semnalat în hotarul localităţii.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 174.

¤

615. Ţerova (municipiul Reşiţa, judeţul Caraş-Severin)[507]

1. Vestigii medievale.
a) Documentul din 26 iunie 1597 aminteşte movilele de hotărnicie ale Ţerovei şi a altor sate din jur.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 174.

¤

616. Ţipari (comuna Coşteiu, judeţul Timiş)[508]

1. Descoperiri monetare.
a) De aici provine o drahmă a lui Alexandru cel Mare.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 289.

¤

[506] *Luca 2005*, p. 382.
[507] *Luca 2004*, p. 135; *2005*, p. 382.
[508] *Luca 2005*, p. 382.

U.

617. Uihei (comuna Biled, județul Timiş)

¤

618. Uivar (comună, județul Timiş)[509]

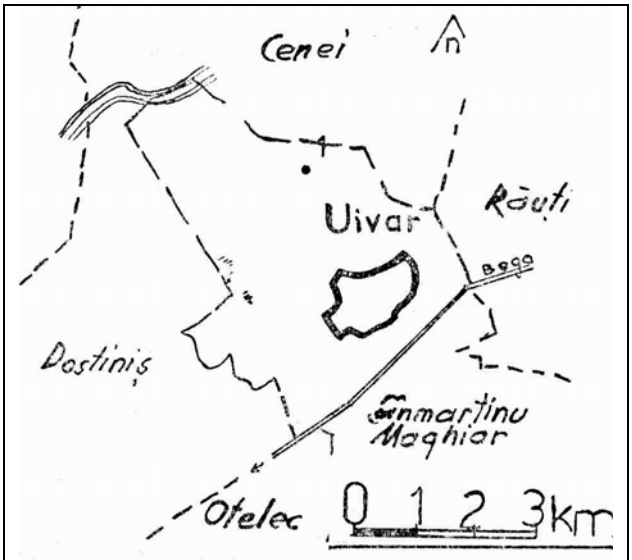

Plan 124. Uivar. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 175.

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localității s-au descoperit fragmente ceramice din epoca timpurie a bronzului.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Drăgoescu 1995*, p. 351; *Gogâltan 1999*, p. 201.
b) În hotarul localității s-a descoperit un lanț de aur.
Bibliografie: *Drăgoescu 1995*, p. 351.
c) Se aminteşte aici o fortificație care durează la sfârşitul epocii bronzului şi începutul epocii fierului.
Bibliografie: *Mărghitan 1980*, p. 76.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Gomilă*.
Movila menționată în literatura veche la SV de sat este o aşezare peste care s-a suprapus o necropolă. În acest punct se află un tell cu mai multe niveluri neolitice şi eneolitice (culturile Vinča, grupul cultural Foeni şi Tiszapolgár), o necropolă prefeudală şi materiale medievale (necropolă).
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 174; *Drăgoescu 1995*, p. 351; *Schier şi Draşovean 2004*; *Gogâltan 2004a*, p. 67, n. 191; *** *1999-2000*, p. 820; *** *1999-2000a*, p. 823; *** *2001*, p. 808; *** *2001a*, p. 809; *** *2002-2003*, p. 620.

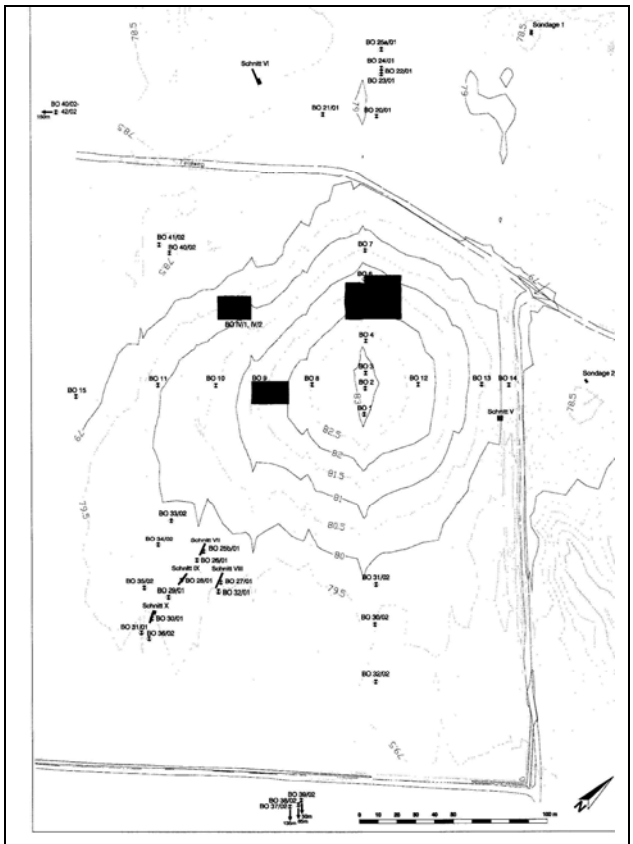

Plan 125. Uivar-*Gomilă*. După: *Schier şi Draşovean 2004*, Abb. 2.

3. Movile de pământ.
a) O movilă de pământ se află la 1,7 km NV de sat, în partea din dreapta căii ferate Cărpiniş – Ionel.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 174.

4. Descoperiri monetare.
a) În anul 1937 s-a descoperit o drahmă din Lycia emisă cu numele împăratului Traian.

[509] *Ibidem.*, p. 383-384.

Bibliografie: *Mitrea 1965*, p. 499; *1965a*, p. 617.

¤

619. Uliuc (comuna Sacoşu Turcesc, judeţul Timiş)[510]

1. Vestigii preistorice.
a) În hotarul localităţii, pe malul Timişului, lângă podul de cale ferată, se află o aşezare aparţinând culturii Starčevo-Criş.
Bibliografie: *Lazarovici şi Sfetcu 1990*, p. 50.

2. Vestigii daco-romane.
a) De aici provin vase daco-romane.
Bibliografie: *Bejan 1995-1996*, p. 134; *Benea 1996b*, p. 295; *Mare 2004*, p. 210.

¤

620. Unip (comuna Sacoşu Turcesc)[511]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *La Vişini*.
În hotarul localităţii, la circa 2 km SV de sat, pe vechiul curs al Pogănişului, nu departe de vărsarea lui în Timiş, pe o întindere de 2 ha, se află un tell înalt de aproximativ 2 m.
Acesta a fost locuit în timpul culturii Starčevo-Criş, Vinča C, grupului Foeni (Petreşti) şi în epoca bronzului.
Bibliografie: *Lazarovici et alii 1981*; *Lazarovici şi Sfetcu 1990*, p. 50; *Draşovean 1991*, p. 210; *1994*, p. 152, 155; *1996*, p. 114; *2001*, p. 35; *Gogâltan 1995a*, p. 60.

2. Vestigii preistorice.
a) O spadă de bronz din Bz D-Ha A a fost descoperită aici.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 257, 297.
b) De aici provine şi un vârf de sabie din bronz.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 257, 297.
c) Aici se află, după toate probabilităţile, o necropolă plană de incineraţie preistorică.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 297.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri de epocă romană.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194.

4. Movile de pământ.
a) Punctele *Ocoale* (*La Gomilă* sau *Gomila de la drumul Stamorii*) şi *Cetăţuia*.
Cele două movile nu au caracter funerar. Ele sunt, cu siguranţă, aşezări omeneşti.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 175.

5. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localităţii se semnalează descoperiri monetare de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 194; *Mare 2004*, p. 210-211.
b) În anul 1900 s-a descoperit un tezaur alcătuit din monede din bronz mici şi mijlocii (Constantinus I şi urmaşii săi).
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 189; *Mare 2004*, p. 210-211.
c) În apropierea satului s-a descoperit o monedă din bronz de la Constantinus II.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 189.
d) De aici provine o monedă mică din bronz emisă de Iulianus.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 189.

¤

621. Urcu (comuna Şopotu Nou, judeţul Caraş-Severin)

¤

622. Urseni (comuna Moşniţa Nouă, judeţul Timiş)

¤

623. Ususău (comuna Dorgoş, judeţul Arad)

¤

624. Utvin (comuna Sânmihaiu Român, judeţul Timiş)

¤

[510] *Ibidem.*, p. 384.
[511] *Ibidem.*, p. 384-385.

V.

625. Valcani (comuna Dudeştii Vechi, judeţul Timiş)[512]

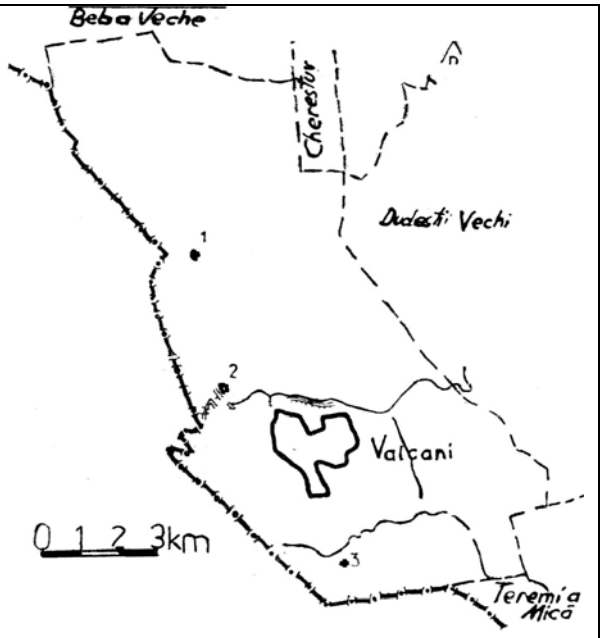

Plan 126. Valcani. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 176.

1. Movile de pământ.
a) La circa 5 km NV de sat, în stânga drumului Valcani – Beba Veche, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 176.
b) La circa 1,7 km NV de sat, pe malul din dreapta Arancăi, este cartată o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 176.
c) Punctul *Râtul lui Petac*.
La circa 3 km sud de sat, pe locul numit *Şura*, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 176.

2. Descoperiri monetare.
a) Aici s-a descoperit un denar republican roman emis de L. Antestius Gragulus.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 290.

¤

[512] *Ibidem.*, p. 386.

626. Valea Bistrei (comuna Zăvoi, judeţul Caraş-Severin)

¤

627. Valea Bolvaşniţa (comuna Mehadia, judeţul Caraş-Severin)[513]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Izvorul Ungurului*.
Înainte de intrarea în localitate, la circa 350-400 m faţă de podul de peste râul Bolvaşniţa şi la circa 100 m vest de izvor, s-a descoperit ceramică eneolitică.
Bibliografie: **** 1982*, p. 323.
b) Punctul *Luncă*.
Zona de interes arheologic se află în imediata vecinătate a intersecţiei drumului spre *Valea Bolvaşniţa* cu şoseaua europeană.
Materialele arheologice descoperite aparţin primei epoci a fierului.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 367.
c) Punctul *Săliştea*.
Zona este situată pe malul din stânga râului Bolvaşniţa. Reţinem doar toponimicul.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 367.

2. Vestigii de epocă romană.
a) De aici provine un fragment de inscripţie.
Bibliografie: *Russu 1973*, p. 104.

3. Vestigii medievale.
a) La circa 3 km de Mehadia, cu ocazia săpăturilor arheologice la castrul roman, a fost identificat un cimitir medieval.
Bibliografie: *Ţeicu 1993*, p. 238.
b) Punctul *Grobişte*.
Pe panta unui deal situat la nord de sat, într-o livadă, au fost descoperite morminte, fără inventar funerar.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 367.

¤

[513] *Luca 2004*, p. 137; *2004a*, p. 146-147; *2005*, p. 386-387.

628. Valea Lungă Română (comuna Coşteiu)

¤

629. Valea Mare (comuna Fârliug, judeţul Caraş-Severin)[514]

1. Vestigii daco-romane.
a) În hotarul localităţii, în cimitirul satului şi la vest de acesta, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. (aici se practica metalurgia fierului).
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 103; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 295; *Ţeicu 1999-2000*, p. 460; *Mare 2004*, p. 211.

2. Descoperiri monetare.
a) De aici provine o monedă preromană.
Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *Medeleţ 1994a*, p. 290.

3. Mine şi cariere.
a) Aici a funcţionat o spălătorie de aur antică.
Bibliografie: *Rusu 1972*, p. 51; *Iaroslavschi 1997*, p. 16; *Gogâltan 1998*, p. 14.

¤

630. Valea Minişului (comuna Bozovici, judeţul Caraş-Severin)

¤

631. Valea Orevița (comuna Sichevița, judeţul Caraş-Severin)

¤

632. Valea Ravensca (comuna Sichevița, judeţul Caraş-Severin)[515]

1. Vestigii medievale.
a) În localitate s-au descoperit cruci de piatră aparţinând unui cimitir necercetat sistematic.
Bibliografie: *Dragomir 1981*, p. 465.

¤

633. Valea Răchitei (comuna Şopotu Nou, judeţul Caraş-Severin)

¤

634. Valea Roşie (comuna Şopotu Nou, judeţul Caraş-Severin)

¤

635. Valea Sicheviței (comuna Sichevița, judeţul Caraş-Severin)[516]

1. Vestigii preistorice.
a) Depozite de bronzuri.
a.1.) Într-un loc neprecizat între *Valea Sichevița* şi *Valea Ravensca* s-a descoperit, în anul 1965, un depozit de bronzuri (*Sichevița I* – seria Moigrad-Tăuteu, Ha B_1).
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 106; *Săcărin 1977*, p. 115; *1979a*, p. 114; *Petrovszky 1977*, p. 454; *Gumă 1993*, p. 256, 295; *Szentmiklosi 1995*, p. 85.
a.2.) Punctul *Valea Sicheviței*.
La *Sălaşul lui Gruiţa* s-a descoperit, în anul 1972, un depozit de bronzuri (*Sichevița III* – seria Cincu-Suseni, Ha A_{1-2}).
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 416; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 106; *Petrovszky 1977*, p. 454; *Săcărin 1979a*, p. 114; *Gumă 1993*, p. 256, 295.

b. În apropiere de *Vârful Cioaca* se găseşte *Sălaşul lui Iedu*.
Aici s-au descoperit artefacte databile la mijlocul epocii bronzului.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 416; *Petrovszky 1977*, p. 454.
c. Pe *Vârful Cioaca* s-a descoperit o toartă de tip *ansa lunata*.
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 416; *Petrovszky 1977*, p. 454.

¤

636. Valea Timişului (comuna Buchin, judeţul Caraş-Severin)[517]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Sub casa lui Dumitru Munteanu se află o aşezare neolitică (cultura Vinča). Tot aici a apărut şi ceramică romană de secolele II-III d.Chr.
Bibliografie: **** 1982*, p. 327.
b) Punctul *Rovină*.

[514] *Luca 2004*, p. 137; *2004a*, p. 147; *2005*, p. 387-388.
[515] *Luca 2004*, p. 137; *2004a*, p. 147; *2005*, p. 388.
[516] *Luca 2004*, p. 138; *2004a*, p. 147-148; *2005*, p. 388-389.
[517] *Luca 2004*, p. 138-139; *2004a*, p. 148-149; *2005*, p. 389-390.

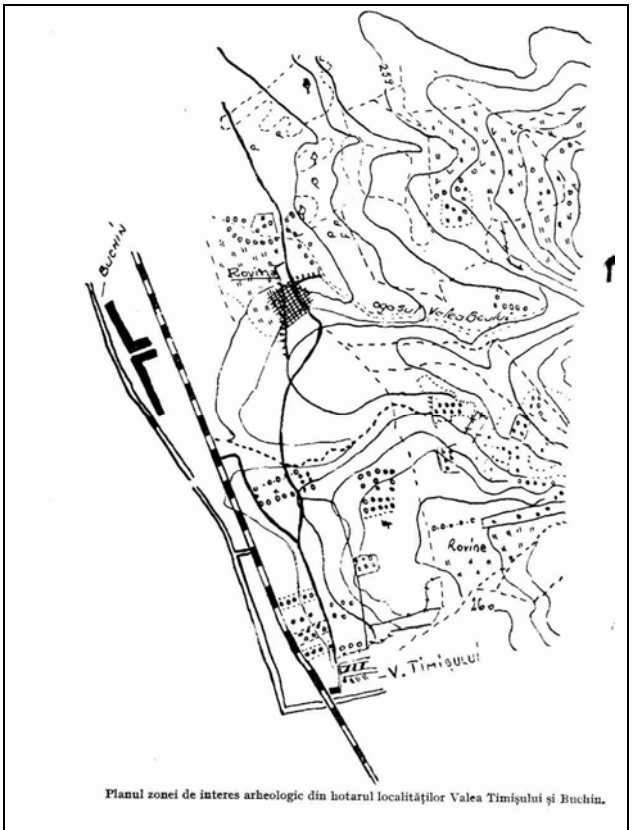

Plan 127. Valea Timişului. După: *Gumă 1977*, pl. I.

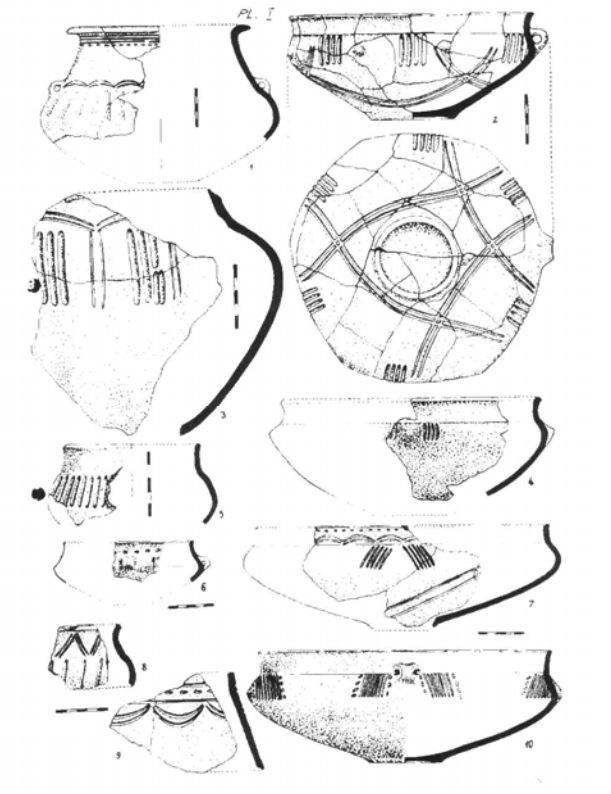

Fig. 33. Ceramică de epoca bronzului. Valea Timişului. După: *Gumă 1993*, pl. I.

În hotarul localităţii Valea Timişului, la aproximativ 2,5 km spre nord de aceasta şi aproximativ 1 km NV de comuna Buchin, se află acest punct.

S-au descoperit materiale ceramice aparţinând culturii Tiszapolgár, grupului cultural Balta Sărată (două subniveluri, unul cu elemente Gârla Mare-Žuto Brdo) şi culturii Basarabi, aşezarea având trei niveluri distincte de depunere.

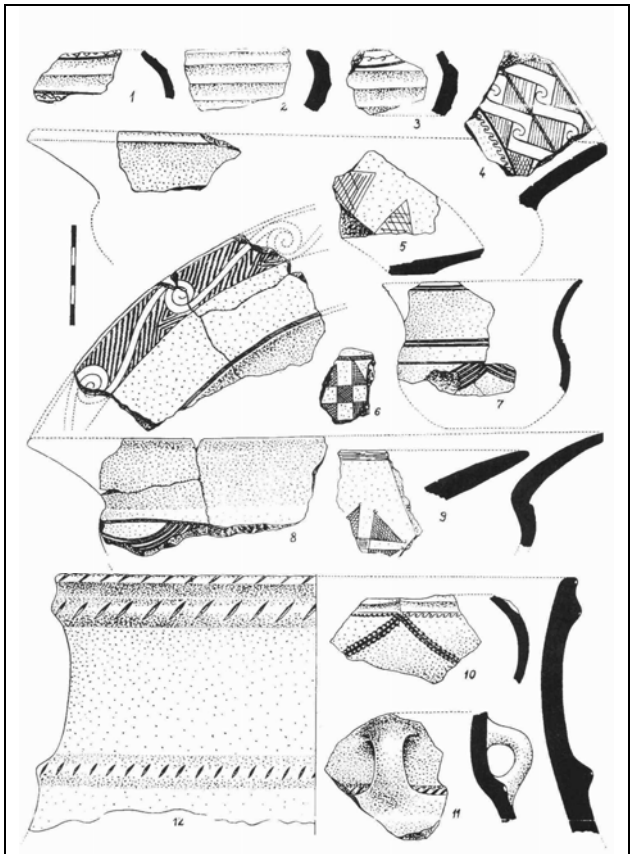

Fig. 34. Ceramică hallstattiană. Valea Timişului. După: *Gumă 1993*, pl. LXXXVIII.

Bibliografie: *Gumă 1977a*, p. 264; *1983*, p. 71-72; *1993*, p. 215, 297; *1997*, p. 15; *Gumă şi Gumă 1977*; *Gumă şi Dragomir 1981*, p. 110; *Gumă şi Petrovszky 1979*, p. 99-100; *Gumă şi Săcărin 1996a*; *Gumă et alii 1977*; *Petrovszky 1977*, p. 459; *Petrovszky şi Gumă 1979*, p. 61-71; *Lazarovici 1979b*, p. 210; *1983a*, p. 18; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 75; *Mărghitan 1980*, p. 79; *Kalmar 1986-1987*, p. 41; *Medeleţ 1991*, p. 81; *Gogâltan 1993b*, p. 62; *Benea şi Bona 1994*, p. 14, 14-15; *Rogozea 1994*, p. 181; *1995a*; *1998*, p. 183-184; *Oprinescu 1995b*, p. 58, 60; *Moga şi Bochiş 2001*, p. 86; *Şandor-Chicideanu 2003*, p. 257; *Bochiş 2004*, p. 57.

c) Punctul *Rât.*

Este situat la 500-600 m sud de *Rovină* şi la 30-40 m nord de pârâul care taie terasa. Aşezarea aparţine culturii Basarabi.

Aici se vede şi drumul roman.

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 459; **** 1982*, p. 327; *Gumă 1983*, p. 72; *1993*, p. 215, 297.

2. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Tăbărâşte*.
Punctul se află la 400 m NV de sat, pe marginea terasei a doua a Timişului, lângă locul unei vechi sonde.
Materialele ceramice sunt hallstattiene.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 459; *Gumă 1993*, p. 298.
b) Punctul *La Nemți*.
La 600-700 m nord de *Rovină* sunt două movile funerare cu diametrul de 5-6 m, respectiv 8-10 m şi înălțimea de 1 m.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 459; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 176; *Gumă 1993*, p. 298; *Lazarovici şi Kalmar 1994*, p. 18.

3. Vestigii dacice.
a) Ovidiu Bozu aminteşte, în hotarul localității, o aşezare dacică.
Bibliografie: *Bozu 2000*, p. 154.

4. Vestigii de epocă romană.
a) În sat sunt urme de construcții romane. Resturile se află la aproximativ 35-40 m de drumul roman Dierna – Tibiscum şi se datează în secolele II-III d.Chr.
Bibliografie: *** *1979*, p. 434-435.

¤

637. Valeadeni (comuna Buchin, județul Caraş-Severin)[518]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomile* sau *Trei Gomili*.
În plantația de pomi fructiferi sunt vizibile trei movile din pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 176; *Lazarovici şi Kalmar 1994*, p. 18.

¤

638. Valeapai (comuna Ramna, județul Caraş-Severin)[519]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Valea Pietrii*.
De aici provine faună preistorică.
Bibliografie: *Păunescu 2001*, p. 171.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Islaz*.
În acest punct din hotarul localității este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

[518] *Luca 2004*, p. 139; *2004a*, p. 149; *2005*, p. 390.
[519] *Luca 2004*, p. 139-140; *2004a*, p. 149; *2005*, p. 390-391.

Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Drăgoescu 1995*, p. 373; *Benea 1996b*, p. 296; *Mare 2004*, p. 211.

3. Descoperiri monetare.
a) În bibliografie se aminteşte o monedă preromană.
Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *Medeleț 1994a*, p. 290.

4. Mine şi cariere.
a) În jurul localității există un afloriment care pare a fi fost exploatat în perioada romană.
Bibliografie: *Wollmann 1973*, p. 115; *1996*, p. 264.

¤

639. Vama Marga (comuna Marga, județul Caraş-Severin)

¤

640. Var (comuna Obreja, județul Caraş-Severin)[520]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *În Grădini*.
Aici se află fragmente ceramice preistorice şi resturile unei construcții romane.
Bibliografie: *** *1988*, p. 269.
b) Punctul *Dos* sau *La Dos*.
Fragmente ceramice preistorice aparținând culturii Coțofeni, epocii bronzului (grupul cultural Balta Sărată) şi Hallstattului timpuriu.
Bibliografie: *** *1988*, p. 273; *Rogozea 1996a*; *1998*, p. 184; *Gumă 1993*, p. 298.
c) La sud de *Dealul Panga* au fost descoperite materiale arheologice neolitice şi altele aparținând culturii Coțofeni.
Bibliografie: *** *1988*, p. 269.

2. Vestigii preistorice.
a) La circa 50 m nord de drumul Iaz – Var (la circa 1 km NE de *Complexul de vaci*) se găsesc materiale ceramice Ha B.
Bibliografie: *** *1988*, p. 269; *Gumă 1993*, p. 298.
b) Punctul *Dâlmă*.
Fragmente ceramice atipice, preistorice.
Bibliografie: *** *1988*, p. 269.
c) Punctul *Vânile Mari*.
Fragmente ceramice preistorice atipice.
Bibliografie: *** *1988*, p. 269.

2. Vestigii Latène pre-dacice.

[520] *Luca 2004*, p. 140; *2004a*, p. 149-150; *2005*, p. 391-392.

a) Lângă *Grajdurile CAP* Var au fost identificate materiale ceramice de secolele V-IV î.Chr.
Bibliografie: *** *1988*, p. 269.
b) În zona *Pârâului lui Hoba* au fost descoperite fragmente ceramice dacice de secolele IV-II î.Chr.
Bibliografie: *** *1988*, p. 269.

¤

641. Variaş (comună, judeţul Timiş)[521]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Variaşca Humca, Ciriceva Humca* sau *Nagy Halom*.
La aproximativ 2,5 km NV de comună, la întretăierea hotarelor cu Periam şi Satu Mare, se află o movilă de pământ de dimensiuni mari, cu diametrul de circa 45 m şi înălţimea de 5 m (cota 104).
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 176-177.
b) Pe hotarul cu localităţile Variaş şi Satu Mare, la 2,5-3 km nord de comună, în stânga şi dreapta drumului Variaş – Satu Mare, se află două movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 177.
c) Punctul *Ketfelska Humka* sau *La Hotar*.
La aproximativ 5 km SE de comună, aproape de intersecţia hotarelor cu Satchinez şi Gelu, este amplasată o movilă de pământ. Ea se află pe malul din dreapta al firului de apă ce curge prin valea *Pământul Alb*, având cota 102.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 177.
d) La circa 5 km SE de sat, pe malul din stânga al aceluiaşi fir de apă, în stânga drumului Variaş – Biled, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 177.
e) Punctul *Humka Viting*.
La circa 3,5 km SE de comună, pe malul din stânga al aceluiaşi fir de apă, în partea din dreapta drumului Variaş – Biled, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 177.
f) Punctul *Cralița*.
În apropierea movilei precedente, la SV de ea, se află o altă movilă.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 178.
g) La circa 4,5 km SV de comună, pe malul din stânga al firului de apă care curge pe *Valea Apei*, în stânga drumului Variaş – Bulgăruş, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 178.
h) La 5,5, km SV de comună, la câteva sute de metri de intersecţia hotarelor cu Pesac şi Periam, în partea din stânga drumului Variaş – Bulgăruş, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 178.
i) La circa 4 km SV de vatra comunei, pe hotarul cu satul Pesac, în dreapta drumului Variaş – Bulgăruş, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 178.

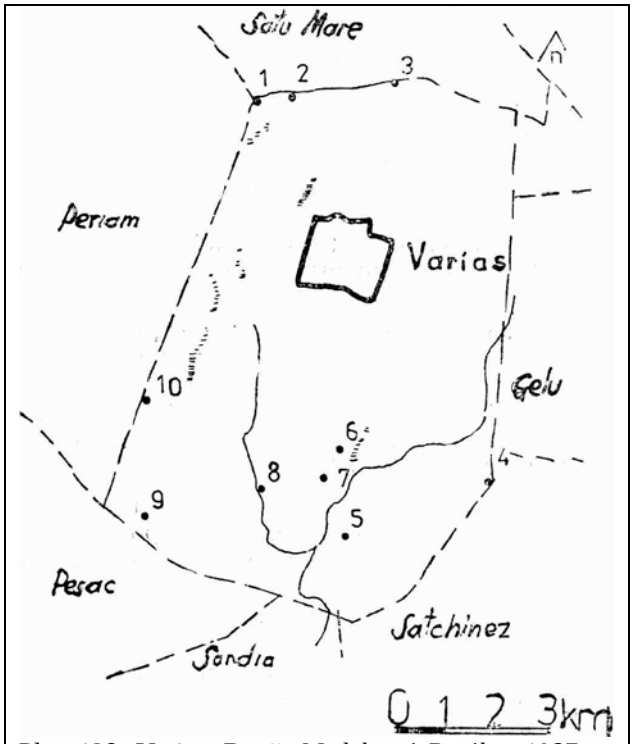

Plan 128. Variaş. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 177.

2. Vestigii preistorice.
a) Din hotarul localităţii provine un celt-ciocan din bronz care face parte dintr-un **depozit de bronzuri** din seria Jupalnic-Turia (Ha A_2).
Bibliografie: *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 124-125, 320; *Gumă 1993*, p. 257, 298; *Gogâltan 1999-2000a*, p. 30.

3. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localităţii s-au descoperit o tetradrahmă şi doi denari republicani romani.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 290.
b) Aici s-a descoperit o monedă din bronz de la Constans.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 189; *Mare 2004*, p. 211.

¤

642. Varniţa (comuna Şiştarovăţ, judeţul Arad)

¤

[521] *Luca 2005*, p. 392-393.

643. Vălişoara (comuna Bucoşniţa, judeţul Caraş-Severin)[522]

1. Vestigii preistorice.
a) La circa 150 m SE de gara Vălişoara este o aşezare hallstattiană.
Bibliografie: **** 1979*, p. 435; *Gumă 1993*, p. 298.

2. Movile de pământ.
a) La circa 200-250 m SE de punctul unde *Pârâul Groapa Copaciului* părăseşte terasa a doua a Timişului este semnalată o movilă de pământ cu diametrul de 15 m şi înălţimea de 1,5 m.
Bibliografie: **** 1979*, p. 435; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 178; *Gumă 1993*, p. 298.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Şes*.
La 400 m SV de sat şi la aceeaşi distanţă NNE de gara CFR Vălişoara, la extremitatea nordică a terasei II a Timişului, s-a identificat o aşezare romană.
Bibliografie: **** 1979*, p. 435.
b) Punctul *Ogaşul cu Ţigle*.
În acest punct, situat pe partea din stânga *Văii Copaci*, se găseşte – la fel ca peste vale, în punctul numit *Dunga Miluicii* – mult material tegular. Poate că aici au existat cărămidării romane.
Bibliografie: **** 1982*, p. 328.

¤

644. Văliug (comună, judeţul Caraş-Severin)[523]

1. Vestigii dacice.
a) Puncte arheologice pe coastele *Muntelui Semenic*, înspre râul Bârzava: ***Pădurea Grădiştii, Pietrele scrise, Groposu*.**
Chiar dacă descoperirea unor artefacte se lasă aşteptată, între cercetătorii locului se crede cu tărie că multe dintre peisajele posibil antropice ale locului se datorează dacilor.
Bibliografie: *Kalmar et alii 1987*, p. 66.

2. Descoperiri monetare.
a) În dreptul km 7 al şoselei Văliug – Reşiţa s-au descoperit cinci monede romane.
Bibliografie: *Bălănescu 1995*, p. 198.
b) De aici provine o monedă preromană.
Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *Medeleţ 1994a*, p. 290.
c) Punctul *Poarta Albă*.
De aici provin doi denari romani republicani şi trei denari romani imperiali (poate că aceste monede fac parte din tezaurul de la Cuptoare).
Bibliografie: *Bordea 1996-1998*, p. 436.

3. Vestigii medievale.
a) În hotar, pe coasta Semenicului, se află locul numit *Morminz* sau *Mormânţiu*.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 178.

4. *Schitul ortodox* poartă hramul *Sfântul Ilie*.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 279.

¤

645. Vărădia (comună, judeţul Caraş-Severin)[524]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Chilii* sau *La Chilii*.

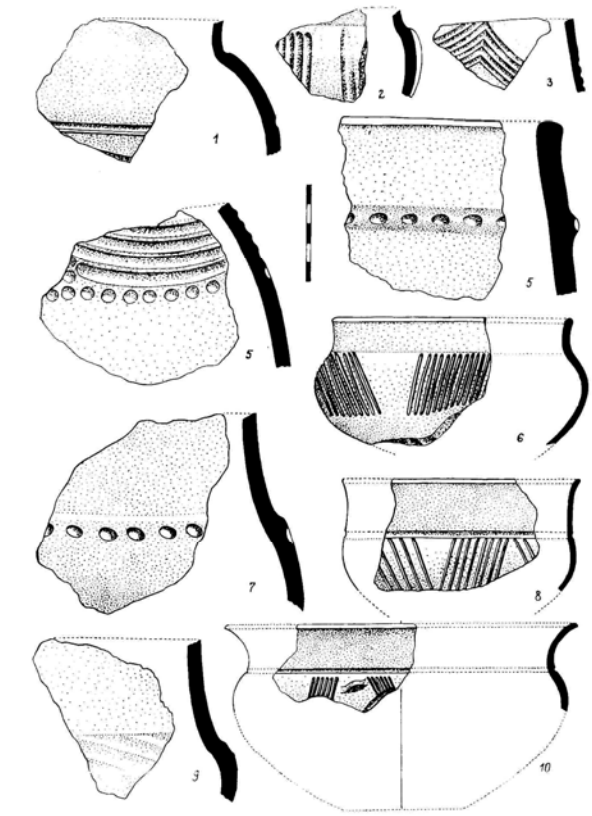

Fig. 35. Ceramică hallstattiană. Vărădia. După: *Gumă 1993*, pl. XXXIII.

Dealul este situat în apropierea satului. În 1881 se semnalează aici o aşezare preistorică.
Primele cercetări sunt realizate în anul 1883.

[522] *Luca 2004*, p. 140-141; *2004a*, p. 150-151; *2005*, p. 393-394.
[523] *Luca 2004*, p. 141; *2004a*, p. 151; *2005*, p. 394-395.
[524] *Luca 2004*, p. 141-142; *2004a*, p. 151-153; *2005*, p. 395-396.

Acum se descoperă o aşezare de epoca bronzului înconjurată în trei părţi cu şanţuri de apărare. Fortificaţia pare a fi, mai degrabă, cea de epocă romană.
În vestul dealului se afla un cimitir de incineraţie în urne mari.
Cercetările mai noi au arătat că este vorba despre o aşezare hallstattiană în care au apărut şi materiale arheologice Basarabi.
Tot de aici provine şi un colier de bronz din Ha A_1.
Tot în acest punct din hotar se aminteşte o cetate dacică.
Castrul roman (*Arcidava*) are dimensiunile de 214 / 132 m.
În timpul săpăturilor s-au descoperit 26 monede romane.
Aici se află şi o biserică medievală de secol XII d.Chr. şi o necropolă de secolele XIV-XV d.Chr.
Tot în acest punct a existat şi o mănăstire ortodoxă cu hramul *Sfântul Nicolae*.
Bibliografie: *Protase 1967*, p. 68-69; *Winkler 1968*, p. 39; *Stoia 1976*, p. 284; *Wollmann 1977*, p. 372; *Petrovszky 1977*, p. 460; *Glodariu şi Iaroslavschi 1979*, p. 26; *Ferenczi 1979*, p. 138; *Munteanu 1983*; *Gumă 1983*, p. 72; *1993*, p. 215, 298; *Mărghitan 1980*, p. 80; *1980a*, p. 9, 45, 121; *Bălănescu 1984*, p. 132; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Bozu 2000*, p. 153, 154; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1987-1988*, p. 252; *Ţeicu 1987*, p. 318, 320; *1993*, p. 241; *2002*, p. 35-36; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 147; *Benea 1983a*, p. 156; *1994*, p. 313, 316; *Bordea şi Mitrea 1991*, p. 236; *Marta 1992*, p. 17; *Medeleţ 1994a*, p. 290-292; *Rusu et alii 2000*, p. 279; *Iaroslavschi şi Bozu 1995*; *1996*; *1997*; *2001*; *2002*; *2003*, nota 1-2 cu bibliografia veche; *Bakić 1997*, p. 56; *Németh 1997*, p. 75; *Hurduzeu 2001*, p. 122-123; *Ardeţ et alii 2003*, p. 310-313; **** 1994*, p. 89; *IDR*, III, 1, p. 132-133.
b) Punctul *Flemondina*.
Acesta este un loc din hotarul satului, unde s-au descoperit, în anul 1888, fragmente ceramice asemănătoare cu cele de pe *Chilii*.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 460; *Gumă 1993*, p. 298.

2. Descoperiri preistorice.
a) Într-un loc, mai sus de biserică, s-au găsit două pumnale din bronz care s-au pierdut.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 460; *Gumă 1993*, p. 258, 298.

3. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *Pustă Rovină*, *Pustă* sau *Rovine*.
Aici, în *Lunca Caraşului*, este semnalat un castru roman de piatră, refăcut dintr-unul de pământ.
Castrul auxiliar de piatră are dimensiunile de 154 / 172 m.
S-au executat săpături arheologice şi în aşezarea civilă a castrului, pe malul din stânga Caraşului.
Bibliografie: *Alicu 1973*, p. 112; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 147; *Németh şi Bozu 2000*; *2001*; *2002*; *2005*; *Iaroslavschi şi Bozu 2003*, p. 296, nota 4 cu bibliografia veche; *Ardeţ 1993*, p. 97; *Ardeţ et alii 2003*, p. 309; *Cociş 2004*, catalog nr. 5, 198, 255, 371, 607, 791; *IDR*, III, 1, p. 132-133.

4. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Dâmbul Odăii*.
În stânga castrului s-au descoperit urmele unei aşezări de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 148; *Mare 2004*, p. 211.
b) Punctul *Moara lui Imbroane*.
Aici apar sporadic, la arătură, fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 296; *Mare 2004*, p. 211.
c) Lângă şoseaua spre Grădinari au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 211.

5. Vestigii prefeudale.
a) Urme medievale timpurii de secolele VII-IX dChr.
Bibliografie: *Uzum 1981a*, p. 216, fig. 1; *Dulea 2001*, p. 244.

6. Descoperiri monetare.
a) De aici provin doi *aurei* (Nero şi Traian).
Bibliografie: *Ardevan 1996*, p. 19.

¤

646. Vârciorova (comuna Bolvaşniţa, judeţul Caraş-Severin)[525]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Punctul *La Copaci*.
La circa 1,5-2 km sud de Vârciorova există urmele unei construcţii romane.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 103; **** 1982*, p. 328.

2. Vestigii medievale.
a) La circa 200-250 m NV de construcţia romană, în vale, s-a descoperit ceramică medievală timpurie.
Bibliografie: **** 1982*, p. 328.

[525] *Luca 2004*, p. 142-143; *2004a*, p. 153; *2005*, p. 397.

b) Punctul *Seliştea Bahnei*.
Pe dealurile *Bechet* şi *Dubovna* aflate la nord de sat, în zona Bahnea Ilovița, s-au descoperit materiale arheologice medievale.
Bibliografie: *Popescu D. 1967*, p. 537; *1967a*, p. 375.
c) Punctul *Seliştea Țarovăț*.
La vest de Ilova se află o vatră medievală.
Bibliografie: *Popescu D. 1967*, p. 537; *1967a*, p. 375.

3. Movile de pământ.
a) Pe drumul din sat spre *Sălaşul lui Adam*, NE de localitate, în prima vale, după trecerea firului de apă, pe stânga, sunt semnalate mai multe movile mari, apropiate între ele.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 180.

4. Vestigii de arheologie industrială.
a) În zona acestor movile s-a cercetat o glăjărie.
Bibliografie: *Gumă şi Oprinescu 1996a*.

5. Mine şi cariere.
a) Rocile utile de aici par a fi fost exploatate în epoca romană.
Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 264, 265.

¤

647. Verendin (comuna Luncavița, județul Caraş-Severin)[526]

1. Descoperiri monetare.
a) Aici s-ar fi descoperit un tezaur monetar.
Bibliografie: *Kalmar et alii 1987*, p. 66.

2. Mine şi cariere.
a) Cariera Verendin.
Aceasta a fost exploatată în epoca romană (probabil), medievală şi modernă.
Bibliografie: *Boroneanț 2000*, p. 136.

¤

648. Vermeş (comună, județul Caraş-Severin)[527]

1. Movile de pământ.
a) În hotar este semnalat microtoponimul *Gomila*.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 178.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *La Slovaci*.
Pe o terasă a Pogănişului, la poalele *Dealului Opriş*, au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 212.
b) Punctul *Grindu Petrii*.
În hotarul satului s-au descoperit fragmente ceramice de secolele IV-V d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 212.

3. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localității s-a descoperit un tezaur monetar format din 7 piese emise de Constans (secolul IV d.Chr.).
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 212.

¤

649. Victor Vlad Delamarina (comună, județul Timiş)[528]

1. Vestigii daco-romane.
a) La 1 km NV de comună şi la 200 m în stânga şoselei spre Lugoj, lângă *Valea Răchitei*, au apărut urmele unei aşezări daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 299; *Mare 2004*, p. 212.
b) La circa 350 m de ieşirea din comună, în partea din dreapta drumului spre Honorici, pe o terasă, a fost identificată o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 299; *Mare 2004*, p. 212.

¤

650. Vinga (comună, județul Arad)[529]

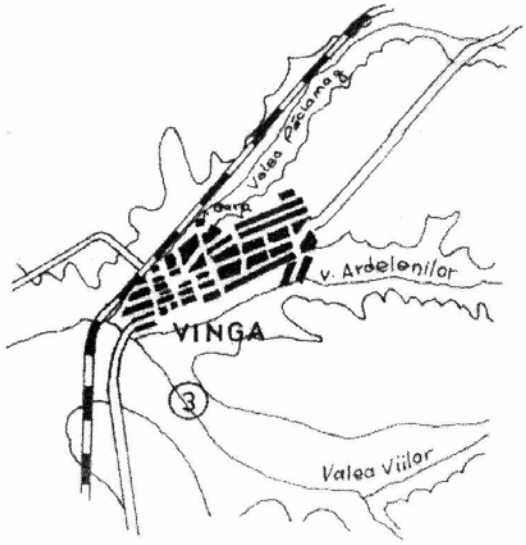

Plan 129. Vinga. După: *** *1999*, fig. 63.

[526] *Luca 2004*, p. 143; *2004a*, p. 153; *2005*, p. 397-398.
[527] *Luca 2004*, p. 143; *2004a*, p. 154; *2005*, p. 398.
[528] *Luca 2005*, p. 398-399.
[529] *Ibidem.*, p. 399-400.

1. Vestigii preistorice.
a) Din hotarul localității provine un topor din piatră cu gaură pentru fixarea cozii.
Bibliografie: *** *1999*, p. 133.

b) Pe teritoriul localității au fost descoperite mai multe obiecte fără precizarea locului de descoperire:
b.1.) Un ciocan de piatră, o cute, un vas pentru topit bronzul, un topor din cupru cu brațele în cruce şi un topor de bronz.
b.2.) O apărător de braț din bronz, fragmentar.
b.3.) O brățară de bronz databilă în Ha A_1.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 305, nr. 78; *Vulpe 1975*, p. 30; *Lazarovici 1975a*, p. 28; *Gogâltan 1999*, p. 109; *Mureşan 2002*; *** *1999*, p. 133.

c) La circa 200 m SV de punctul *Izvor*, pe o terasă înaltă tăiată de şoseaua Arad – Timişoara a fost semnalată o aşezare Tiszapolgár.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 208; *** *1999*, p. 133; *Bochiş 2004*, p. 57.
d) La circa 500 m de punctul *Izvor*, pe o terasă înaltă situată la sud de *Hanul turistic*, a fost identificată o întinsă aşezare de epoca bronzului în centrul căreia se află un *megaron* (?).
Bibliografie: *** *1999*, p. 133.
e) Punctul *Pârâul Rațelor*.
La sud de localitate şi la nord de pârâul amintit se află o stațiune Tisa cu elemente Bucovăț.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 208; *1990*, p. 23.

2. Movile de pământ.
a) Punctul *Moghile*.
Acest microtoponim se află în hotarul comunei.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 178.

3. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Izvor*.
La sud de localitate au fost descoperite fragmente ceramice atribuite neoliticului (cultura Banatului) şi epocii bronzului (cultura Vatina).
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 208; *Kalmar 1984*, p. 395; *1987-1988*, p. 471; *Pădureanu 1985*, p. 41; *1987-1988*, p. 514; *** *1999*, p. 133.

4. Vestigii daco-romane.
a) În partea de hotar dinspre Jadani a fost descoperit un urcior cu toartă databil în secolele II-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 212; *** *1999*, p. 133.
b) Într-un loc neprecizat s-a descoperit un urcior cu două toarte databil între secolele II-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 212; *** *1999*, p. 133.
c) Pe aici trece a treia linie a valurilor din Banat.
Bibliografie: *** *1999*, p. 133.

5. Vestigii medievale.
a) Fără precizarea locului descoperirii se aminteşte o amuletă din lemn ornamentată antropomorf.
Bibliografie: *** *1999*, p. 133.
b) În secolul XIV aici funcționa o biserică de mir.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 152.

¤

651. Virişmort (comuna Birchiş, județul Arad)[530]

1. Vestigii medievale.
a) În secolul XVII d.Chr. se poate să fi existat o biserică de mir.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 152.

¤

652. Vişag (comuna Victor Vlad Delamarina)[531]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Valea Bogarului*.
În albia râului s-a descoperit, în anul 1965, la confluența *Pârâului Bogaru* cu *Pârâul Satului*, o piesă din cremene databilă în paleoliticul superior, dar şi o aşezare aparținând perioadei.
Bibliografie: *Stratan 1970*, p. 8; *Mărghitan 1979*, p. 15; *Moroz-Pop 1983a*, p. 481; *Jungbert 1985-1986*, p. 399; *Păunescu 2001*, p. 202.
b) Punctul *Blaj*.
În hotarul localității se află o aşezare eneolitică (Tiszapolgár).
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 191; *Bochiş 2004*, p. 57.
c) Punctul *Ogăşele*.
În acest punct din hotar s-a descoperit o aşezare Tiszapolgár.
Bibliografie: *Bochiş 2004*, p. 57.
d) Punctul *Sălaşul cu Paie*.
La est de localitate, pe terasa de la poalele *Dealului Bogarului*, s-a descoperit o aşezare aparținând culturii Coțofeni.
Bibliografie: *Popescu D. 1962*, p. 519; *Moroz-Pop 1983a*, p. 482.
e) Punctul *Brük* sau *Bric*.
Materialele arheologice de epoca bronzului de aici s-au descoperit pe un teren plantat cu meri, pe ambele laturi ale şoselei Lugoj – Reşița, înaintea

[530] *Ibidem.*, p. 400.
[531] *Ibidem.*, p. 400-402.

intersecției acestuia cu drumul comunal spre Vişag, şi se încadrează în partea timpurie şi mijlocie a perioadei.
Aici se află şi o necropolă de incinerație care conține şi elemente hallstattiene.
Bibliografie: *Popescu D. 1962*, p. 519; *1962a*, p. 205; *1965*, p. 475; *Dumitrescu şi Stratan 1967*; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Moroz-Pop 1983a*, p. 481; *Gumă 1997*, p. 15, 28, 32, 33; *Rogozea 1995a*, p. 81 şi urm.; *1998*, p. 184; *Gogâltan 1999*, p. 206, 207; *2004*, p. 101; *Crăciunescu 2000*, p. 263.
f) Punctul *Dealul Satului*.
La 2,5 km de localitate, în punctul *Râtul Scăii*, s-a descoperit o aşezare hallstattiană (Basarabi).
Bibliografie: *Pippidi şi Dumitrescu 1957*, p. 355; *Mărghitan 1980*, p. 79; *Moroz-Pop 1983a*, p. 481; *Gumă 1993*, p. 215, 298.
g) Punctul *Dealul Țăpuşa*.
În acest punct se află o aşezare hallstattiană de tip Gornea – Kalakača şi Basarabi.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 298.

2. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Țarina Bătrână*.
Pe panta *Văii Rodaice* se află zgură şi materiale ceramice încadrabile între secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 298; *Țeicu 1999-2000*, p. 460; *Mare 2004*, p. 212.
b) Pe o terasă a *Pârâului Ciuca*, la circa 2 km nord de răscrucea drumului Sacoşu Mare – Vişag, s-a descoperit ceramică de secolele III-IV d.Chr. şi zgură.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 298; *Țeicu 1999-2000*, p. 460; *Mare 2004*, p. 212.
c) La 1 km nord de drumul spre Vişag a fost descoperită o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 298; *Mare 2004*, p. 212.
d) La 1 km de crucea aflată pe drumul Vişag – Reşița, la 200 m sud de drum, pe un platou, se află urme de cuptoare de redus minereul de fier şi daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 298-299; *Mare 2004*, p. 212.

3. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomile*.
La SV de sat, sunt semnalate trei movile de pământ de dimensiuni impresionante (înalte de 8-10 m şi cu diametre cuprinse între 60 şi 80 m).
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 178.
b) La aproximativ 1 km nord de drumul care unește satul cu şoseaua Lugoj – Reşița, după o curbă spre stânga a drumului de exploatare 23.03, se află trei movile de pământ cu aspect artificial, cu diametrele de aproximativ 4 m şi înălțime de 0,75 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 182.

4. Descoperiri monetare.
a) În zona *Văii Cinca* s-au descoperit monede romane târzii.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 189-190.
b) Punctul *Crucea lui Dica*.
Pe panta *Dealului Vlădoane*, la NV de sat, s-au descoperit trei monede de secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 189-190.
c) Pe panta aceluiaşi deal s-a descoperit întâmplător o monedă de la Probus.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 190.

¤

653. Vizejdia (comuna Lovrin, județul Timiş)[532]

1. Vestigii daco-romane.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de tip sarmatic.
Bibliografie: *Dörner 1971*, p. 687, 689; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 195; *Drăgoescu 1995*, p. 355, 375.
b) Pe malul din dreapta al râului Giucoşinului, la 200 m de înaltă tensiune, au apărut urmele unei aşezări daco-romane.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 297; *Mare 2004*, p. 213.
c) La 200 m est de aşezarea precedentă a apărut o nouă aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 297-298; *Mare 2004*, p. 213.

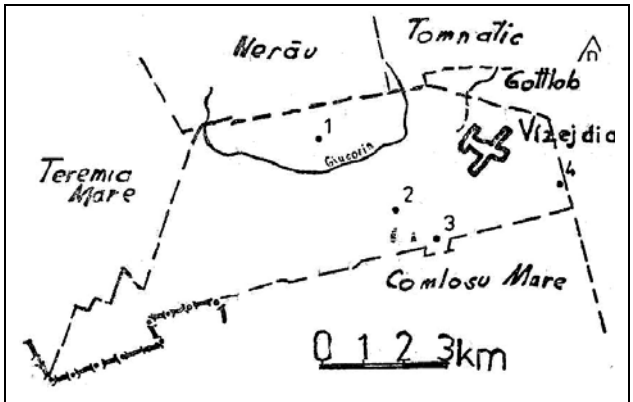

Plan 130. Vizejdia. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 179.

d) Pe o terasă înaltă, la 200 m de Stația de pompare şi la circa 400 m SE de aşezarea

[532] *Ibidem.*, p. 402-403.

precedentă a fost identificată o aşezare daco-romană.
Bibliografie: *Benea 1996b*, p. 298; *Mare 2004*, p. 213.

2. Movile de pământ.
a) Pe malul din dreapta a *Pârâului Giuroşin*, la 3,3 km vest de sat, se află o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 178.
b) Două movile de pământ sunt amplasate la SV de sat, de o parte şi de alta a drumului Sânnicolau Mare – Comloşu Mare.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 178.
c) La 1,5 km SE de sat, în hotar cu Gottlobul, în dreapta căii ferate Lovrin – Nerău, a fost cartată o movilă de pământ.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 178.
d) Pe terenul satului Vizejdia se află mai mulți „tumuli funerari". 10 dintre aceştia au fost cercetați.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 178-180; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270.

3. Vestigii prefeudale.
a) În hotarul localității este amintită o necropolă de inhumație de secolele VII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Rusu 1977*, p. 206; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Dulea 2001-2002*, p. 227; *Muntean şi Muntean 2001*, p. 270.

4. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri monetare de monede de tip ΚΩΣΩΝ.
Bibliografie: *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 193; *Medeleț 1994a*, p. 292; *Drăgoescu 1995*, p. 375.
b) În hotar sunt semnalați mai mulți denari republicani romani.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 292.
c) Pe teritoriul localității se semnalează descoperiri de epocă romană (monede de la Antoninus Pius şi Marcus Aurelius).
Bibliografie: *Glodariu 1974*, p. 296; *Gudea şi Moțiu 1983*, p. 194; *Drăgoescu 1995*, p. 355, 375.
d) În hotarul satului au apărut 43 de monede romane dintre care 41 erau din bronz şi datau din secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 190.

¤

654. Vizma (comuna Secaş, județul Timiş)[533]

1. Movile de pământ.
a) Punctul *Gomilă*.
La hotarul dintre Vizma şi Brâznic, pe *Valea Dominuțului*, în dreapta firului de apă, la 6 km nord de Vizma, se află o movilă de pământ cu diametrul de 30 m şi înălțimea de 4 m.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 180.

¤

655. Vodnic (comuna Lupac, județul Caraş-Severin)

¤

656. Voislova (comuna Zăvoi, județul Caraş-Severin)[534]

1. Vestigii de epocă romană.
a) Castrul de pământ (*Pons Augusti*) de aici are 36 / 47 m.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 26, 27, 29, 32, 46; *Benea 1994*, p. 317; *IDR*, III, 1, p. 235-237.
b) Lângă stația de cale ferată este semnalată o movilă de pământ. Tot aici se află şi resturile unui *burgus* sau *statio* romană cu aşezarea civilă aferentă.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 26, 28, 48, 138; *Branga 1980*, p. 112; *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 180; *IDR*, III, 1, p. 235-237.

¤

657. Voiteg (comună, județul Timiş)[535]

1. Vestigii preistorice.
a) Materialele arheologice de epoca bronzului de aici se încadrează în partea târzie a perioadei (necropola plană de incinerație).
Bibliografie: *El Susi 1990a*; *Medeleț 1995a*, p. 289 şi urm.; *Gumă 1993*, p. 298; *1997*, p. 15; *Muntean 1997*; *Szentmiklosi 1998*; **** 2001*, p. 819.

2. Vestigii daco-romane.
a) Pe o terasă aflată peste drum de moară şi de stația CFR, spre est, au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Mare 2004*, p. 213.

3. Vestigii medievale.
a) Aici s-a descoperit o necropolă maghiară de secolul X d.Chr.
Bibliografie: *Medeleț et alii 2001*.

4. Descoperiri monetare.
a) Pe teritoriul localității se semnalează monede imperiale romane izolate.

[533] *Ibidem.*, p. 403-404.

[534] *Luca 2004*, p. 143; *2004a*, p. 154; *2005*, p. 404.
[535] *Luca 2005*, p. 404-405.

Bibliografie: *Gudea şi Moţiu 1983*, p. 195.
b) Aici s-a descoperit o monedă de aur de la Constantinus II (MBT).
Bibliografie: *Toma-Demian 2002-2003*, p. 190; *Mare 2004*, p. 213.

¤

658. Vrani (comună, judeţul Caraş-Severin)[536]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Islaz*.
Locuirea din epoca bronzului şi prima epocă a fierului a fost localizată de-a lungul *Pârâului Ciclova* pe o mare întindere. Tot aici apar şi materiale ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Gumă 1997*, p. 15; *Benea 1996b*, p. 296-297; *Ţeicu 2003*, p. 362; *Mare 2004*, p. 213.
b) Punctul *Dealul Morişchii*.
Aici este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. şi urme din prima epocă a fierului (cultura Basarabi).
Necropola de aici este medievală timpurie.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Bălănescu 1993*, p. 325; *Gumă 1993*, p. 215, 298; *Benea 1996b*, p. 296-297; *Ţeicu 2003*, p. 362; *Mare 2004*, p. 213.

¤

659. Vrăniuţ (comuna Răcăşdia, judeţul Caraş-Severin)[537]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *Iagodărie* sau *La Godărie*.
La SV de sat, pe malul râului, s-au descoperit fragmente ceramice neolitice, Basarabi, de secol IV d.Chr. şi medievale timpurii (secol XII d.Chr.).
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 460; *Uzum 1981a*, p. 216, fig. 1; *Gumă 1983*, p. 72; *1993*, p. 215, 298; *Ţeicu 1987*, p. 320; *2003*, p. 362; *Ţeicu şi Rancu 1997a*; *Geangu 2001*, p. 172; *Mare 2004*, p. 213.
b) Punctul *Uliţa Popii*.
Pe marginea nordică a satului s-a descoperit un vas mare în care era îngropat un copil datat în secolele III-IV d.Chr.
Săpăturile efectuate aici au dus la descoperirea unui nivel de secolele III-IV d.Chr. şi un altul de secolele XIII-XIV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 1987*, p. 343; *2003*, p. 362; *Ţeicu şi Rancu 1997a*; *2000*; *Geangu 2001*, p. 172; *Mare 2004*, p. 63-64, 213.
c) Punctul *Livezi*.
În hotarul localităţii, pe malul din stânga *Pârâului Ciclova*, la sud de sat, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr., alta de secolele VIII-IX şi una de secolele XII-XIII d.Chr.
Tot aici este şi o necropolă de secolele XII-XIV d.Chr.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Ţeicu 1987*, p. 320, 343; *1993*, p. 241; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 148; *Benea 1996b*, p. 297; *Geangu 2001*, p. 172; *Dulea 2001*, p. 244; *Mare 2004*, p. 213.

2. Vestigii preistorice.
a) La hotarul dintre Vrăniuţ şi Răcăşdia a fost identificată o aşezare neolitică.
Bibliografie: *Lazarovici 1979b*, p. 209; *Ţeicu 1987*, p. 343.
b) Pe malul din stânga al râului Ciclova se află o aşezare hallstattiană.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 298.

3. Vestigii daco-romane.
a) Punctele *Cuibul Stârcului*, *Cărămidărie*, *Ogoară* şi *Rovine*.
În toate aceste puncte apar materiale ceramice încadrabile în secolul IV d.Chr.
Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 148; *Benea 1996b*, p. 297; *Mare 2004*, p. 213.

4. Vestigii medievale.
a) Punctul *Movila Mică (Mare ?)*.
În acest punct din hotar s-a descoperit ceramică medievală.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 178; *Ţeicu 1987*, p. 343.

¤

660. Vucova (comuna Chevereşu Mare, judeţul Timiş)

¤

[536] *Luca 2004*, p. 143-144; *2004a*, p. 154; *2005*, p. 405.
[537] *Luca 2004*, p. 144; *2004a*, p. 154-155; *2005*, p. 405-406.

Z.

661. Zăbalț (comuna Dorgoș, județul Arad)[538]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Gomila Roşie*.
Acest microtoponim se află în hotarul localității.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 181.

¤

662. Zăbrani (comună, județul Arad)[539]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctul *Dealul Pietrii* sau *Steinbuckl*.
În spatele gării s-au descoperit artefacte musteriene. Situl este amenințat de dezvoltarea unei cariere de nisip în latura sa de est.
Bibliografie: *Stoia 1976*, p. 284; *Boroneanț 1979*, p. 111, 113; *Boroneanț şi Boroneanț 2002*; *Pădureanu 1985*, p. 42; *Hügel et alii 2005*; *** *1999*, p. 136; *Păunescu 2001*, p. 222.
b) Punctul *Dealul Roşu*.
De aici provin artefacte epipaleolitice din silex şi cuarț.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 42; *Jungbert 1985-1986*, p. 399; *** *1999*, p. 136.
c) În colecția arheologică a şcolii din localitate se află o dăltiță de piatră, neolitică, cu loc de descoperire necunoscut.
Bibliografie: *** *1999*, p. 136.
d) Într-un loc neprecizat de pe teritoriul fostului cătun Guttenbrunn s-a descoperit un topor de cupru cu brațele în cruce. De aici ar proveni şi fragmente ceramice ale culturii Bodrogkeresztúr.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 281, nr. 28; *Vulpe 1975*, p. 39; *Lazarovici 1975a*, p. 28; *1983a*, p. 18; *Luca 1998-2000*, p. 313; *** *1999*, p. 136.
e) La marginea fostului Cătun Guttenbrunn, pe terasa superioară a Mureşului, se află o aşezare din prima epocă a fierului.
Bibliografie: *** *1999*, p. 137.

2. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *La Pârneavă, Pârneava, Dealul Pârneavă* sau *Dealul Pârneava*.
La NE de localitate s-au descoperit urme din paleoliticul superior, hallstattiene (Basarabi), din secolele II-IV d.Chr. şi de secolele X-XI d.Chr.
Bibliografie: *Stoia 1976*, p. 284; *Boroneanț 1979*, p. 114; *Pădureanu 1985*, p. 42; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Gumă 1993*, p. 215, 298, nr. 117; *Boroneanț şi Boroneanț 2002*, p. 33; *Hügel et alii 2004*; *Oța 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 214; *** *1999*, p. 136.
b) Punctul *Dealul Viilor* sau *Cocoaşa Pietrei*.
La NV de localitate, spre capătul dealului care înaintează spre lunga Mureşului, se află o carieră de prundiş şi nisip. Aici s-au descoperit artefacte din perioada epipaleolitică şi epoca bronzului.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 42; *Jungbert 1985-1986*, p. 399; *** *1999*, p. 136; *Păunescu 2001*, p. 222.
c) Punctul *Peste Hotar*.
De aici provin artefacte din paleoliticul superior (Aurignacian). Tot aici s-au descoperit resturi arheologice de secolele II-IV d.Chr., dar şi de secolele IX-XII d.Chr.
Bibliografie: *Boroneanț 1979*, p. 109-117; *Oța 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 214; *** *1999*, p. 136.
d) Punctul *Sătuț, Deluț* sau *Satul Vechi*.
La nord de localitate au fost culese fragmente ceramice datând din secolele III-IV d.Chr. S-au identificat şi artefacte din secolele XI-XII d.Chr.
Bibliografie: *Boroneanț 1976*, p. 57-58; *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 129, 131; *Mărghitan 1985*, p. 146-151; *Pădureanu 1985*, p. 42; *1987*, p. 33-34; *Hurezan şi Imre 1998*, p. 89; *Oța 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 214; *** *1999*, p. 137.
e) Punctul *La Suiş*.
La NE de comună, la circa 1,5 km de aceasta şi la 500 m nord de calea ferată Lipova – Timişoara, în lunca Mureşului, a fost semnalată o fortificație elipsoidală, cu şanț şi val de pământ, care nu poate fi încadrată cronologic.
S-au descoperit, sporadic, fragmente ceramice care par a fi hallstattiene şi de secolele II-IV d.Chr.

[538] *Luca 2005*, p. 407.
[539] *Ibidem.*, p. 407-409.

Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 42; *1987*, p. 33; *Gumă 1993*, p. 298, nr. 171; **** 1999*, p. 137.

3. Vestigii daco-romane.
a) La SV de comună, în apropierea cimitirului actual, au fost recoltate fragmente ceramice atribuite secolelor III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 42; *1987*, p. 33-34; **** 1999*, p. 137.
b) La NV de comună, în zona terenului de fotbal, au apărut sporadic fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 42; *1987*, p. 33-34; *Mare 2004*, p. 214; **** 1999*, p. 137.
c) La SV de localitate, la circa 300 m de cantonul CFR, pe o pantă, au fost descoperite fragmente ceramice de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Pădureanu 1985*, p. 42; *1987*, p. 33-34; *Mare 2004*, p. 214; **** 1999*, p. 137.
d) La vest de fostul cătun Guttenbrunn, către Frumușeni, ca şi pe teritoriul satului Zăbrani, este semnalat unul dintre marile valuri de pământ. Venind de la Chesinț, el se îndreaptă către Lipova, continuând şi dincolo de Mureș, spre Sâmbăteni şi Păulişul Vechi.
Bibliografie: **** 1999*, p. 137.
e) Punctul *La Cărarea Morii*.
Pe teritoriul localității, în acest punct, trece o porțiune din valurile de pământ care traversează de la nord la sud Banatul de câmpie.
Bibliografie: *Dörner şi Boroneanț 1968*, p. 13.

4. Descoperiri monetare.
a) De aici provin „monede de imitație dacică”.
Bibliografie: *Medeleț 1994a*, p. 294.

¤

663. Zădăreni (comuna Felnac, județul Arad)[540]

1. Situri arheologice cu stratigrafie complexă.
a) Punctul *La Vii*.
Aici s-a descoperit o locuire Baden, dar şi o aşezare fortificată Otomani.
Bibliografie: *Roman 1976*, p. 86; *1976a*, p. 32; *Mărghitan 1979*, p. 59; *Kalmar şi Oprinescu 1986*, p. 201; *Fazekaş 1996-1997*, p. 57.

2. Vestigii preistorice.
a) La capătul de nord al localității s-a descoperit ceramică de epoca bronzului şi prima vârstă a fierului.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 299, nr. 172; *1997*, p. 34; **** 1999*, p. 138.
b) Punctul *Szalassberg*.
La 2 km SE de sat s-au descoperit, la plantarea viței-de-vie, fragmente ceramice.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 181.
c) Punctul *Hölzleberg*.
Peste vale, la est de precedenta, pare a fi o ridicătură naturală pe care s-au descoperit fragmente ceramice.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 181.
d) Punctul *Zigeunerberg*.
Punctul se află la câteva sute de metri est de sat, la nord de drumul spre Aradu Nou.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 181.

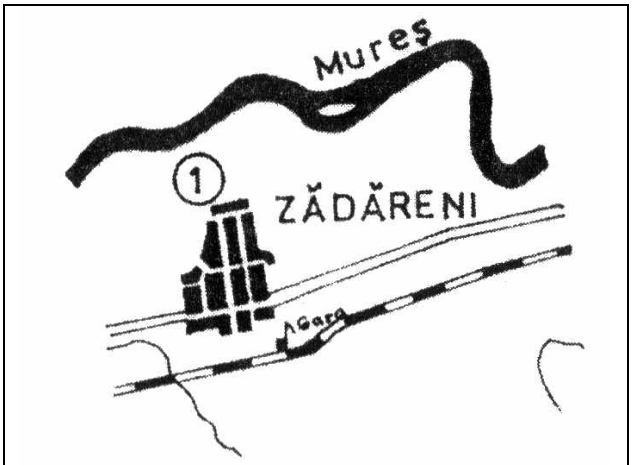

Plan 131. Zădăreni. După: **** 1999*, fig. 65.

3. Movile de pământ.
a) Punctul *Kreuzberg*.
Movila de pământ este amplasată la 2,5 km sud de sat şi este plantată cu viță-de-vie.
Bibliografie: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 181.

4. Vestigii daco-romane.
a) La marginea de NV a localității au fost descoperite, în anul 1957, cu ocazia executării unor fundații de casă, patru morminte de inhumație sarmatice.
La marginea de vest a localității au fost descoperite alte cinci morminte de inhumație sarmatice. Cele nouă morminte fac parte dintr-o necropolă de secolele II-IV d.Chr.
Tot în vatra satului s-au descoperit şi materiale medievale timpurii.
Bibliografie: *Diaconu 1971*, p. 241; *Roman 1976*, p. 86; *Roman şi Németi 1978*, p. 12; *Blăjan şi Dörner 1978*, p. 131; *Hügel şi Barbu 1997*, p. 563, 589, nr. 69a-b; *Oța 2004*, p. 505; *Mare 2004*, p. 214; **** 1999*, p. 138.
b) La circa 1,5 km est de localitate, în dreptul vechii lutării, au fost culese fragmente ceramice de secolele II-III d.Chr.
Bibliografie: *Hügel şi Barbu 1997*, p. 563, 589, nr. 69c; **** 1999*, p. 138.

[540] *Ibidem.*, p. 409-410.

5. Vestigii medievale.
a) În secolul XIV d.Chr. funcţiona aici o biserică de mir cu hramul *Fecioarei*.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 2000*, p. 153.
b) În secolul XV d.Chr. aici funcţiona un *castellum*.
Bibliografie: *Rusu A.A. şi Hurezan 1999*, p. 98.

6. Descoperiri monetare.
a) În hotarul localităţii s-a descoperit un denar suberat de la Marcus Aurelius (1957). Într-un mormânt sarmatic s-a descoperit, în anul 1958, un alt denar.
Bibliografie: *Mitrea 1962*, p. 539; *1962a*, p. 222.

¤

664. Zăgujeni (comuna Constantin Daicoviciu, judeţul Caraş-Severin)[541]

1. Vestigii preistorice.
a) La 1,5 SE de Zăgujeni, pe terasa din stânga *Pârâului Măcicaş*, se află o întinsă aşezare neolitică aparţinând culturii Vinča.
Bibliografie: **** 1979*, p. 435; *Lazarovici 1979b*, p. 209.
b) În spatele staţiei CFR s-au adunat materiale ceramice aparţinând epocii bronzului.
Bibliografie: **** 1979*, p. 436.
c) Depozite de bronzuri.
c.1.) În hotarul localităţii s-a descoperit un depozit de bronzuri, la aproximativ 50 m de vestigiile construcţiei de tip *villa rustica* (*Zăgujeni I* – seria Uriu-Domăneşti, Bz D-Ha A_1).
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 258, 299; *1995*, p. 102; *1997*, p. 15; *Gumă şi Popescu 1992*; *Szentmiklosi 1995*, p. 84; *Kacsó 1999*, p. 116.
c.2.) De teritoriul localităţii provine şi un al doilea depozit, *Zăgujeni II*.
Bibliografie: *Gumă 1993*, p. 64; *1995*, p. 102; *Kacsó 1999*, p. 116; *Szentmiklosi şi Draşovean 2004*, p. 41.

2. Vestigii de epocă romană.
a) La NE de aşezarea neolitică s-a identificat o construcţie romană, probabil o *villa rustica*.
Aceasta este completată cu alte construcţii cu suprastructura uşoară.
Bibliografie: *Benea et alii 2001a*; *2002*; **** 1982*, p. 328-329.

3. Descoperiri monetare.
a) Din hotarul satului provine un denar imperial roman.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 294.

¤

665. Zănogi (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

666. Zănou (comuna Sichevița, judeţul Caraş-Severin)

¤

667. Zăsloane (comuna Sichevița, judeţul Caraş-Severin)[542]

1. Vestigii daco-romane.
a) Punctul *Zăsloane*.
La ieşirea spre nord din Sichevița, la punctul *Fântâna cu Cruce*, pe terenul lui Balaci s-a descoperit ceramică dacică şi romană târzie (secol IV d.Chr.).
Bibliografie: *Uzum et alii 1973*, p. 413; *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 256; *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 134, 144; *Benea 1996b*, p. 260; *Mare 2004*, p. 178, 205.

¤

668. Zăvoi (comună, judeţul Caraş-Severin)[543]

1. Vestigii preistorice.
a) La gară s-au descoperit silexuri. Unele dintre ele par a fi paleolitice.
Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 460; *Jungbert 1985-1986*, p. 399.

2. Vestigii de epocă romană.
a) Castrul roman.
În imediata apropiere a cimitirului din comună se află ruinele castrului roman de pământ.
Castrul purta în antichitate numele *Agnaviae (?)*.
Bibliografie: *Bozu 1977*; *Mărghitan 1980a*, p. 48; *Branga 1980*, p. 104, 112; *Benea 1994*, p. 317; *Ţentea şi Popescu 2002-2003*, p. 292; *Marcu 2004*, p. 581, 582; *IDR*, III, 1, p. 234.

¤

669. Zbegu (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

[541] *Luca 2004*, p. 145; *2004a*, p. 155-156; *2005*, p. 411.

[542] *Luca 2004*, p. 145; *2004a*, p. 156; *2005*, p. 412.

[543] *Luca 2004*, p. 145-146; *2004a*, p. 156; *2005*, p. 412.

¤

670. Zerveşti (comuna Turnu Ruieni, judeţul Caraş-Severin)

¤

671. Zgribeşti (comuna Ştiuca, judeţul Timiş)

¤

672. Zlagna (comuna Turnu Ruieni, judeţul Caraş-Severin)

¤

673. Zlatiţa (comuna Socol, judeţul Caraş-Severin)[544]

1. Vestigii de epocă romană.
a) În hotarul localităţii este semnalată o aşezare de secolele II-III d.Chr.
Bibliografie: *Mărghitan 1980a*, p. 48.

2. Vestigii medievale.
a) Punctul *Mânăstirea Cusici*.

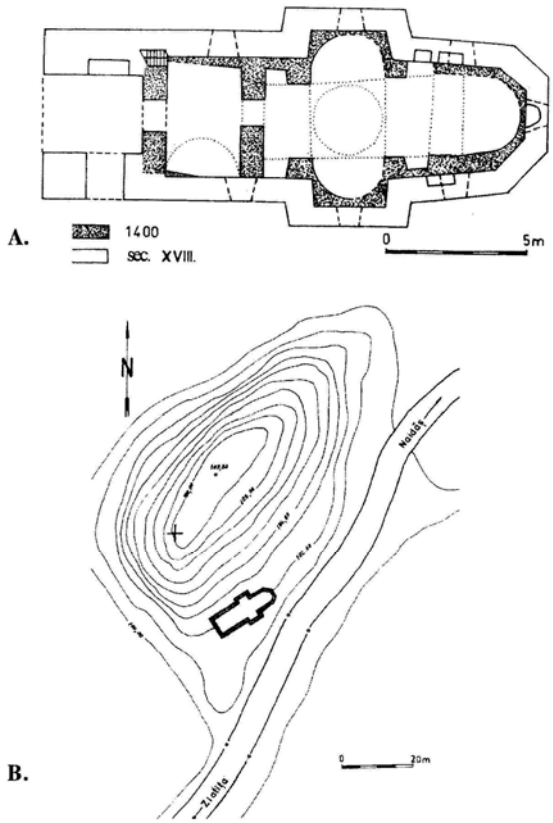

Plan 132. Biserica Mănăstirii Cusici. După: *Ţeicu 2003*, p. 140, fig. 7.

Aflată pe malul din dreapta râului Nera a fost descoperită o necropolă din secolul XVIII d.Chr., dar şi ceramică din secolele XIV-XV d.Chr. şi câteva fragmente ceramice atribuite epocii bronzului.
Aici se pare că a funcţionat o mănăstire prin din secolul XV d.Chr. şi avea hramul *Sfinţii luminători sârbi Simion şi Sava*. Se păstrează ruinele bisericii acesteia.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 285-286; *Ţeicu 1998*, p. 183-184; *2002*, p. 38; *2003*, p. 358, 360; *2003b*, p. 89-90, 145-154.
b) Punctul *Stari Selo*.
Aici se află o vatră medievală cu ceramică de secolul XIV d.Chr., uneori smălţuită.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 360.

¤

674. Zmogotin (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

675. Zoina (comuna Cornereva, judeţul Caraş-Severin)

¤

676. Zolt (comuna Fârdea, judeţul Timiş)

¤

677. Zorani (comuna Margina, judeţul Timiş)

¤

678. Zorile (comuna Copăcele, judeţul Caraş-Severin)

¤

679. Zorlencior (comuna Zorlenţu Mare, judeţul Caraş-Severin)

¤

680. Zorlenţu Mare (comună, judeţul Caraş-Severin)[545]

1. Vestigii preistorice.
a) Punctele *Codru, Dealul Giurii, Icrelişte, Negruşa, Valea Sacă, Sălaşul lui Momac* şi *Obârşia Alunişului*.
Cele şase puncte sunt situate unul lângă altul, pe dealurile de la NE de sat, la o distanţă de aproximativ 4 km de acesta. Aşezarea este descoperită în anul 1892.

[544] *Luca 2004*, p. 146; *2004a*, p. 156-157; *2005*, p. 413.

[545] *Luca 2004*, p. 146-147; *2004a*, p. 157; *2005*, p. 414.

Aceasta a fost redescoperită în anul 1961 şi cercetată sistematic între anii 1962-1964. Alte săpături s-au efectuat în anii 1973-1975. Autorii cercetării sistematice consideră că aici există trei niveluri de locuire (I-III).

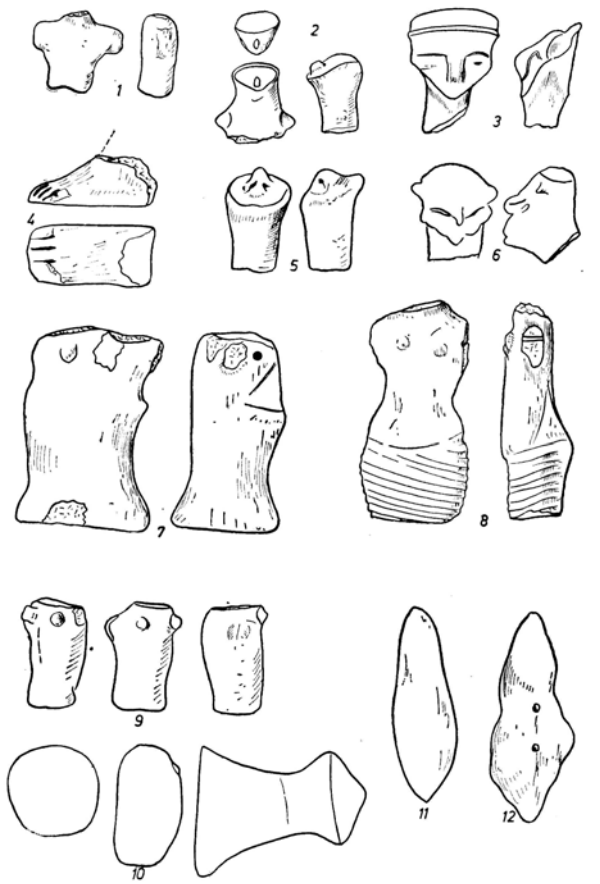

Fig. 36. Plastică neolitică. Zorlenţu Mare. După: *Lazarovici 1979b*, pl. XXI, B.

Situl aparţine epocii neolitice (Vinča B_{1-2}, B_2/C). Aici ar fi şi surse de silex.

Bibliografie: *Popescu D. 1963*, p. 452; *1963a*, p. 570; *Comşa şi Răuţ 1969*, p. 3-15; *Comşa 1971*, p. 86; *1971a*, p. 17; *1995-1996*, p. 93-96; *Lazarovici 1971*, p. 22-23, 26; *1973*, p. 28, 29-30, 38-41, 46-54, fig. 9-19; *1974*, 55-56, 59; *1975*, p. 8, 15-18; *1976*, p. 203; *1977*, p. 25-26; *1979b*, p. 209-210; *1981*, p. 172, 179-181; *1991b*; *1994*, p. 63, 70-71; *2000*, p. 122-123; *2003*, p. 80; *Lazarovici et alii 1991*, p. 28-29, 61; *Stoia 1976*, p. 284; *Petrovszky 1977*, p. 461, nota 227 cu bibliografia veche; *Mărghitan 1979*, p. 50-51; *Kalmar şi Corbu 1989*, p. 93 şi urm.; *Oprinescu 1995b*, p. 58, 59; *Draşovean 1996*, p. 34, 114; *1996a*, p. 272; *Draşovean şi Mariş 1998*, p. 100; *Marţiş 2001*, p. 76.

¤

681. 23 August (comuna Zăvoi, judeţul Caraş-Severin)

¤

TABEL

Repartizarea descoperirilor arheologice din Banat, pe localități şi perioade istorice

1. Epoca paleolitică
2. Epoca neolitică şi eneolitică
3. Epoca bronzului
4. Hallstatt
5. Latène
6. Epoca daco-romană
7. Epoca prefeudală
8. Epoca medievală

Nr. crt. (din lucrare)	Denumirea localității	Jud.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	Agadici (oraş Oravița)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
3.	Alioş (comuna Masloc)	TM	-	X	X	-	-	X	-	-
4.	Aluniş (comuna Fântânele)	AR	-	-	X	-	X	-	-	-
6.	Anina (oraş)	CS	-	X	X	X	-	X	-	X
7.	Aradu Nou (municipiul Arad)	AR	X	X	X	X	X	X	X	X
8.	Armeniş (comună)	CS	-	X	X	X	-	X	-	-
12.	Bacova (oraş Buziaş)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
15.	Banloc (comună)	TM	-	-	X	-	-	-	-	-
16.	Bara (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
17.	Bata (comună)	AR	-	-	-	-	-	-	X	-
18.	Baziaş (comuna Socol)	CS	-	X	X	X	X	X	-	X
20.	Bazoşu Nou (comuna Remetea Mare)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
21.	Băile Herculane (oraş)	CS	X	X	X	X	-	X	-	X
22.	Bănia (comună)	CS	-	X	-	-	-	X	-	X
23.	Bărăteaz (comuna Satchinez)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
24.	Bărbosu (comuna Bănia)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
26.	Băuțar (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
28.	Bârz (comuna Dalboşeț)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
30.	Beba Veche (comună)	TM	-	X	X	-	-	X	X	X
31.	Becicherecu Mic (comună)	TM	-	X	-	-	-	X	X	-
32.	Begheiu Mic (oraş Făget)	TM	-	X	-	-	-	-	-	X
33.	Belinț (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	X	-
34.	Belobreşca (comuna Pojejena)	CS	-	-	X	-	-	X	X	X
35.	Bencecu de Jos (comuna Pişchia)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
36.	Bencecu de Sus (comuna Pişchia)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
38.	Beregsău Mare (comuna Giulvăz)	TM	-	-	X	-	-	-	-	X
39.	Beregsău Mic (comuna Săcălaz)	TM	-	X	-	-	-	X	-	-
40.	Berini (comuna Sacoşu Turcesc)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
41.	Berlişte (comună)	CS	-	-	-	X	-	X	X	X
42.	Berzasca (comună)	CS	-	X	X	X	X	-	-	X
43.	Berzovia (comună)	CS	-	X	-	-	X	X	-	X
45.	Bichigi (oraş Făget)	TM	-	-	-	-	-	-	X	-
47.	Biled (comună)	TM	-	X	-	X	X	X	X	X
48.	Biniş (comuna Doclin)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
49.	Birchiş (comună)	AR	-	-	X	-	-	X	-	-
52.	Bobda (comuna Cenei)	TM	-	-	X	X	-	X	-	-
53.	Bodo (comuna Balinț)	TM	-	X	X	X	-	X	-	-
54.	Bocşa (oraş)	CS	-	X	-	-	X	X	-	X
55.	Bocşa Montană (oraş Bocşa)	CS	-	X	X	X	-	X	-	-
56.	Bocşa Română (oraş Bocşa)	CS	-	X	X	X	-	X	X	X
57.	Bocşa Vasiovei (oraş Bocşa)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
58.	Bodrogu Nou (comuna Felnac)	AR	-	X	X	-	-	X	X	X
59.	Bogâltin (comuna Cornereva)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-

60.	Bogda (comună)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
61.	Bogodinț (comuna Sasca Montană)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
65.	Boldur (comună)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
66.	Bolvașnița (comună)	CS	-	X	-	-	-	X	-	-
67.	Borlova (comuna Turnu-Ruieni)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
68.	Borlovenii Noi (comuna Prigor)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
69.	Borlovenii Vechi (comuna Prigor)	CS	-	-	X	-	X	X	-	-
73.	Bozovici (comună)	CS	-	X	-	-	X	X	-	X
75.	Brădișorul de Jos (oraș Oravița)	CS	-	X	X	X	X	X	X	X
78.	Brebu (comună)	CS	-	-	-	X	X	X	X	X
81.	Brestovăț (comună)	TM	-	-	-	-	X	-	-	-
82.	Breștea (comuna Denta)	TM	-	-	-	-	X	X	-	-
84.	Broșteni (oraș Oravița)	CS	-	-	X	X	-	X	X	-
85.	Bruznic (comuna Dorgoș)	AR	-	-	-	-	X	X	-	-
86.	Buchin (comună)	CS	X	-	X	X	-	-	-	X
87.	Bucoșnița (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
88.	Bucova (comuna Băuțar)	CS	-	-	-	-	X	X	-	X
89.	Bucovăț (comuna Dumbrava)	TM	-	-	-	-	X	X	-	-
90.	Bucovăț (comuna Remetea Mare)	TM	-	X	-	X	X	-	-	-
91.	Bulci (comuna Bata)	AR	-	X	X	X	X	X	X	X
92.	Bulgăruș (comuna Lenauheim)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
96.	Butin (comuna Gătaia)	TM	-	-	X	-	-	-	-	-
97.	Buzad (comuna Bogda)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
98.	Buziaș (oraș)	TM	-	X	X	-	-	X	-	X
99.	Cadar (comuna Tormac)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
100.	Calina (comuna Dognecea)	CS	-	X	-	X	-	-	-	X
102.	Camenița (comuna Sichevița)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
103.	Carani (comuna Sânandrei)	TM	-	-	X	X	-	X	-	X
104.	Caransebeș (municipiu)	CS	X	X	X	X	X	X	X	X
105.	Carașova (comună)	CS	X	X	X	X	X	X	X	X
106.	Călacea (comuna Orțișoara)	TM	-	X	-	-	X	-	-	-
107.	Călugăreni (comuna Felnac)	AR	-	-	-	-	X	X	-	-
110.	Căpâlnaș (comuna Birchiș)	AR	-	-	-	-	-	-	-	X
111.	Căprioara (comuna Săvârșin)	AR	X	X	-	-	X	X	-	X
112.	Cărbunari (comună)	CS	X	X	-	-	-	X	-	-
113.	Cărpiniș (comună)	TM	-	-	-	-	X	X	-	X
114.	Câlnic (municipiul Reșița)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
115.	Câmpia (comuna Socol)	CS	-	-	X	X	-	X	-	X
116.	Cârnecea (comuna Ticvaniu Mare)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
119.	Cebza (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
120.	Cenad (comună)	TM	-	X	X	-	X	X	X	X
121.	Cenei (comună)	TM	-	X	X	-	-	X	-	-
122.	Cerna (comuna Liebling)	TM	-	-	-	-	-	X	X	-
123.	Cernetaeaz (comuna Giarmata)	TM	-	-	X	-	-	X	-	-
125.	Checea (comuna Cenei)	TM	-	-	X	-	X	X	X	-
126.	Checheș (comuna Secaș)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
127.	Cheglevici (comuna Dudeștii Vechi)	TM	-	-	X	-	-	X	-	-
128.	Cherestur (comuna Beba Veche)	TM	-	X	X	-	-	X	-	-
129.	Chesinț (comuna Zăbrani)	AR	-	X	X	X	-	X	-	X
131.	Chișoda (comuna Giroc)	TM	-	X	X	-	-	-	-	-
132.	Chizătău (comuna Belinț)	TM	X	-	X	X	-	-	-	-
133.	Ciacova (comună)	TM	-	X	X	-	-	X	X	X
134.	Cireșu (comuna Criciova)	TM	-	-	-	X	-	-	-	-
136.	Ciclova Montană (oraș Oravița)	CS	X	-	X	-	X	-	-	X
137.	Ciclova Română (comună)	CS	-	-	-	X	-	X	X	X
138.	Ciortea (comuna Vrani)	CS	-	-	-	-	-	X	X	-
141.	Ciuchici (comună)	CS	-	-	-	X	-	X	-	X
143.	Ciuta (comuna Obreja)	CS	-	-	X	X	-	-	-	-
144.	Cladova (comuna Bethausen)	TM	-	-	X	-	-	X	-	-
146.	Clocotici (comuna Lupac)	CS	-	-	-	X	-	-	-	-

147.	Clopodia (comuna Jamu Mare)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
152.	Comloşu Mare (comună)	TM	-	X	X	-	-	X	X	-
153.	Comloşu Mic (comuna Comloşu Mare)	TM	-	X	-	X	-	X	-	-
154.	Comorâşte (comuna Forotic)	CS	-	-	-	X	X	X	-	-
155.	Constantin Daicoviciu (comună)	CS	X	-	-	-	-	X	X	X
156.	Copăcele (comună)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
157.	Cornea (comună)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
158.	Cornereva (comună)	CS	X	X	-	-	-	-	-	-
159.	Cornești (comuna Orțișoara)	TM	-	X	X	X	X	X	X	X
161.	Cornuțel (comuna Păltiniș)	CS	-	-	X	X	-	X	-	-
162.	Coronini (comună)	CS	X	X	X	X	X	X	X	X
165.	Coşava (comuna Curtea)	TM	X	-	-	-	-	-	-	X
166.	Coşevița (comuna Margina)	TM	-	-	-	-	-	-	X	-
167.	Coşteiu (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
171.	Cozla (comuna Berzasca)	CS	X	X	X	X	X	-	X	-
172.	Cracu Almăj (comuna Sichevița)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
177.	Criciova (comună)	TM	-	-	-	-	X	X	X	-
181.	Cruceni (comună)	TM	-	X	X	X	-	X	-	X
182.	Cruceni (comuna Şagu)	AR	-	-	X	-	-	X	-	X
183.	Crușovăț (comuna Cornea)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
184.	Crușovița (comuna Sichevița)	CS	-	-	-	-	-	X	X	-
185.	Cuptoare (comuna Cornea)	CS	-	X	-	-	X	X	X	X
186.	Cuptoare (municipiul Reşița)	CS	-	-	-	-	X	X	-	-
188.	Curtea (comună)	TM	X	-	-	-	-	-	-	-
189.	Cutina (comuna Bethausen)	TM	-	-	-	-	-	X	-	X
190.	Cuvejdia (comuna Şiştarovăț)	AR	-	X	-	-	-	-	-	-
191.	Dalboşeț (comună)	CS	-	X	X	-	X	X	-	-
192.	Dalci (comuna Turnu-Ruieni)	CS	-	-	-	X	-	-	-	-
193.	Darova (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	X	-
194.	Dejani (comuna Moravița)	TM	-	X	-	X	-	X	-	-
195.	Delinești (comuna Păltiniș)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
196.	Denta (comună)	TM	-	-	X	-	-	X	X	X
197.	Deta (oraş)	TM	-	X	X	X	-	X	X	X
198.	Dezești (comuna Păltiniș)	CS	-	-	-	X	-	X	-	-
199.	Diniaş (comuna Peciu Nou)	TM	-	X	-	-	-	X	-	-
200.	Divici (comuna Pojejena)	CS	-	X	X	X	X	X	-	X
203.	Doclin (comună)	CS	-	-	-	-	X	-	-	X
204.	Dognecea (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	X	X
205.	Dolaț (comuna Banloc)	TM	-	-	-	X	-	-	-	-
207.	Doman (municipiul Reşița)	CS	X	-	-	-	-	-	-	-
208.	Domaşnea (comună)	CS	-	X	X	-	X	X	-	X
209.	Dorgoş (comună)	AR	-	-	-	-	-	-	-	X
210.	Dragomirești (comuna Ştiuca)	TM	-	X	-	X	-	X	-	X
211.	Dragşina (comuna Chevereşu Mare)	TM	-	-	X	-	-	X	-	-
214.	Drencova (comuna Berzasca)	CS	-	-	X	X	X	X	X	X
215.	Drinova (comuna Bârna)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
218.	Dubova (comună)	MH	X	X	X	X	X	X	X	X
219.	Duboz (comuna Nițchidorf)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
220.	Dudeştii Noi (comuna Becicherecu Mic)	TM	-	X	-	-	X	X	X	-
221.	Dudeştii Vechi (comună)	TM	-	X	X	-	X	X	X	X
222.	Duleu (comuna Fârliug)	CS	X	X	X	X	-	X	-	X
223.	Dumbrava (comună)	TM	-	X	X	X	-	-	-	-
224.	Dumbrăvița (comună)	TM	-	X	-	X	X	X	X	X
225.	Eftimie Murgu (comună)	CS	-	X	-	-	-	X	-	-
226.	Ersig (comuna Vermeş)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
227.	Ezeriş (comună)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
229.	Făget (oraş)	TM	-	-	X	-	X	X	-	X
231.	Fântânele (comuna)	AR	-	-	-	-	-	X	-	-
232.	Fârdea (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X

233.	Fârliug (comună)	CS	-	-	-	X	-	X	-	X
234.	Felnac (comună)	AR	-	-	X	X	X	X	X	X
235.	Feneş (comuna Armeniş)	CS	-	X	-	-	-	-	-	X
236.	Ferendia (comuna Jamu Mare)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
237.	Fibiş (comuna Maşloc)	TM	-	-	X	-	-	X	-	X
239.	Firiteaz (comuna Şagu)	AR	-	X	X	X	-	X	-	X
240.	Fiscut (comuna Şagu)	AR	-	-	X	-	-	X	-	-
241.	Fizeş (comuna Berzovia)	CS	-	-	X	X	-	X	-	-
242.	Foeni (comună)	TM	-	X	X	X	-	X	X	X
243.	Folea (comuna Voiteg)	TM	-	X	-	-	-	X	X	-
244.	Forotic (comună)	CS	-	X	-	-	-	X	-	-
245.	Frăsiniş (comuna Sichevița)	CS	-	-	X	X	-	-	-	-
246.	Frumuşeni (comuna Fântânele)	AR	-	X	-	-	-	X	X	X
247.	Gad (comuna Ciacova)	TM	-	-	X	X	-	X	-	-
248.	Gaiu Mic (comuna Moravița)	TM	-	-	-	-	X	X	X	X
250.	Gătaia (comună)	TM	-	X	X	X	X	X	X	X
251.	Găvojdia (comună)	TM	-	-	-	-	X	X	-	-
252.	Gârbovăț (comuna Bănia)	CS	-	X	-	-	-	X	-	-
253.	Gârlişte (comuna Goruia)	CS	-	X	-	X	X	X	-	-
255.	Gelu (comuna Variaş)	TM	-	-	-	X	-	-	-	-
256.	Gherman (comuna Jamu Mare)	TM	-	-	-	-	-	-	X	X
257.	Gherteniş (comuna Berzovia)	CS	-	-	-	X	-	X	-	X
258.	Ghilad (comuna Ciacova)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
259.	Ghiroda (comună)	TM	-	-	-	X	-	-	-	-
261.	Giarmata (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	X	-
264.	Giroc (comună)	TM	-	X	X	-	-	-	-	-
265.	Giulvăz (comună)	TM	-	X	X	-	-	-	-	-
266.	Giurgiova (comuna Goruia)	CS	-	-	X	X	-	X	-	-
268.	Gladna Română (comuna Fârdea)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
270.	Globu Craiovei (comuna Iablanița)	CS	-	-	-	X	-	-	-	-
272.	Goleț (comuna Bucoşnița)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
273	Gornea (comuna Sichevița)	CS	X	X	X	X	X	X	X	X
275.	Gottlob (comuna Lovrin)	TM	-	-	-	X	-	X	X	-
276.	Grabaț (comuna Lenauheim)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
277.	Grădinari (comună)	CS	-	-	-	X	-	X	-	-
278.	Grăniceri (comuna Giera)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
279.	Greoni (comuna Grădinari)	CS	-	-	-	X	-	X	X	-
284.	Herendeşti (comuna Victor Vlad Delamarina)	TM	-	-	-	X	-	-	-	X
285.	Herneacova (oraş Recaş)	TM	-	-	-	X	X	X	-	-
289.	Hodoni (comuna Satchinez)	TM	-	X	-	-	-	X	-	X
290.	Hodoş (comuna Darova)	TM	-	-	-	-	-	X	X	-
291.	Homojdia (comuna Curtea)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
292.	Honorici (comuna Victor Vlad Delamarina)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
296.	Iabalcea (comuna Caraşova)	CS	-	X	-	X	X	-	-	X
297.	Iablanița (comună)	CS	-	X	X	X	-	X	-	-
298.	Iam (comuna Berlişte)	CS	-	-	X	X	-	X	-	X
299.	Ianova (comuna Remetea Mare)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
300.	Iaz (comuna Obreja)	CS	-	X	X	X	X	X	-	X
301.	Icloda (comuna Sacoşu Turcesc)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
302.	Ictar-Budinți (comuna Topolovățu Mare)	TM	-	-	X	X	X	-	X	-
303.	Iecea Mare (comuna Cărpiniş)	TM	-	-	-	-	-	X	X	-
304.	Iecea Mică (comuna Cărpiniş)	TM	-	-	-	-	-	X	X	-
305.	Iertof (comuna Vrani)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
307.	Ieşelnița (comună)	MH	-	X	X	X	-	-	X	X
308.	Igriş (comuna Sânpetru Mare)	TM	-	-	-	X	-	X	-	X
309.	Ilidia (comuna Ciclova Română)	CS	-	X	-	-	X	X	X	X
310.	Ilova (comuna Slatina-Timiş)	CS	-	-	X	X	-	-	-	-

311.	Ineleț (comuna Cornereva)	CS	X	X	-	-	-	-	-	X
313.	Iosif (comuna Liebling)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
315.	Ivanda (comuna Giulvăz)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
316.	Izgar (comuna Vermeș)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
317.	Izvin (comuna Recaș)	TM	-	-	-	-	-	X	X	X
319.	Jabăr (comuna Boldur	TM	-	-	-	X	-	X	X	X
320.	Jamu Mare (comună)	TM	-	-	-	X	-	X	X	-
321.	Jdioara (comuna Criciova)	TM	-	-	-	X	-	X	-	X
322.	Jebel (comună)	TM	-	-	X	-	-	X	X	-
323.	Jimbolia (oraș)	TM	-	-	X	-	-	X	-	-
324.	Jitin (comuna Ciudanovița)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
325.	Jupa (municipiul Caransebeș)	CS	X	X	X	X	X	X	X	X
329.	Lăpușnic (comuna Bara)	TM	-	-	-	-	X	X	-	-
330.	Lăpușnicel (comună)	CS	-	-	-	X	-	X	-	-
331.	Lăpușnicu Mare (comună)	CS	X	-	-	-	X?	-	-	X
332.	Lățunaș (comuna Jamu Mare)	TM	-	-	-	X	-	-	-	-
333.	Lescovița (comuna Naidăș)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
334.	Lenauheim (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
335.	Leucușești (comuna Bethausen)	TM	X	-	-	-	-	X	-	-
336.	Liborajdea (comuna Sichevița)	CS	-	X	X	X	X	X	-	X
337.	Liebling (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
339.	Lipova (oraș)	AR	-	X	X	X	X	X	X	X
340.	Liubcova (comuna Berzasca)	CS	-	X	X	X	X	X	-	-
341.	Livezile (comuna Banloc)	TM	-	-	X	-	-	X	-	-
342.	Lovrin (comună)	TM	-	-	-	X	-	X	X	-
345.	Lugoj (municipiu)	TM	-	X	X	X	X	X	X	X
350.	Luncanii de Jos (comuna Toteşti)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
351.	Luncavița (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	-	X
352.	Lunga (comuna Comloșu Mare)	TM	-	-	X	-	-	-	X	X
354.	Macedonia (comuna Ciacova)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-
356.	Macoviște (comuna Ciuchici)	CS	-	-	-	X	-	X	X	-
358.	Mailat (comuna Vinga)	AR	-	-	-	-	-	X	-	-
360.	Marga (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
361.	Margina (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	X	X
364.	Maşloc (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
365.	Măcești (oraș Moldova Nouă)	CS	-	X	-	X	-	X	-	-
367.	Măguri (municipiul Lugoj)	TM	-	-	-	X	-	-	-	-
368.	Mănăştiur (comună)	TM	-	X	-	-	-	-	-	X
369.	Mănăștur (comuna Vinga)	AR	-	-	-	-	-	X	-	X
370.	Măru (comuna Zăvoi)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
371.	Măureni (comună)	CS	-	X	-	-	-	X	-	-
373.	Mâtnicu Mare (comuna Constantin Daicoviciu)	CS	-	X	-	X	-	-	-	X
375.	Mehadia (comună)	CS	-	X	-	X	-	X	X	X
376.	Mehadica (comună)	CS	-	X	X	X	-	-	-	X
377.	Mercina (comuna Vărădia)	CS	-	-	-	X	-	X	-	-
379.	Milcoveni (comuna Berlişte)	CS	-	X	-	X	X	X	X	-
380.	Moceriș (comuna Lăpușnicu Mare)	CS	-	X	X	-	-	-	-	X
381.	Moldova Nouă (oraș)	CS	-	X	-	-	X	X	X	-
382.	Moldova Veche (oraș Moldova Nouă)	CS	-	X	X	X	X	X	X	X
383.	Moldovița (oraș Moldova Nouă)	CS	-	-	X	X	-	X	-	-
385.	Munar (comuna Secusigiu)	AR	-	X	X	X	-	X	-	X
386.	Moravița (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
387.	Moșnița Nouă (comună)	TM	-	X	-	X	-	-	-	-
388.	Moșnița Veche (comuna Moșnița Nouă)	TM	-	-	-	X	-	X	X	X
389.	Murani (comuna Pişchia)	TM	-	X	-	-	-	X	-	-
390.	Naidăș (comună)	CS	-	-	-	X	-	X	-	X
391.	Nădaș (oraș Recaș)	TM	-	-	-	-	-	X	-	X
392.	Nădrag (comună)	TM	-	X	-	-	-	-	-	-

395.	Nerău (comuna Teremia Mare)	TM	-	X	-	X	-	X	X	X
397.	Neudorf (comuna Zăbrani)	AR	-	-	-	X	X	X	-	X
399.	Nicolinț (comuna Ciuchici)	CS	-	-	-	X	-	X	X	-
400.	Nițchidorf (comună)	TM	-	-	-	-	X	X	-	-
403.	Obreja (comună)	CS	-	-	X	-	-	X	-	X
404.	Ocna de Fier (comună)	CS	-	-	X	X	-	X	-	-
407.	Ogradena (comuna Ieşelnița)	MH	X	X	-	X	X	-	-	X
409.	Ohaba Lungă (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
410.	Ohaba-Mâtnic (comuna Copăcele)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
413.	Oloşag (comuna Ştiuca)	TM	-	-	-	-	-	-	X	X
414.	Opatița (oraş Deta)	TM	-	X	X	-	-	-	X	X
415.	Oravița (oraş)	CS	-	X	-	X	X	-	X	-
416.	Orțișoara (comună)	TM	-	X	-	-	-	X	X	-
417.	Orşova (oraş)	MH	-	X	X	X	X	X	X	X
418.	Otelec (comuna Uivar)	TM	-	-	-	-	-	-	X	-
420.	Oțelu Roşu (oraş)	CS	X	-	-	-	X	-	-	X
421.	Padina Matei (comuna Gârnic)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
423.	Partoş (comuna Banloc)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
424.	Parța (comuna Şag)	TM	-	X	X	X	X	X	X	X
425.	Pădureni (comuna Jebel)	TM	-	-	-	X	-	-	-	X
426.	Pădureni (comuna Victor Vlad Delamarina)	TM	-	-	-	-	X	-	-	-
428.	Peciu Nou (comună)	TM	-	-	X	X	-	X	-	-
429.	Păltiniş (comună)	CS	-	X	X	X	-	-	-	-
430.	Pătaş (comuna Prigor)	CS	-	X	-	-	X	X	-	-
431.	Păuliş (comună)	AR	-	X	-	-	X	X	-	-
432.	Pârneaura (comuna Socol)	CS	-	-	X	-	-	X	-	-
433.	Pârvova (comuna Lăpuşnicel)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
434.	Pecinişca (oraş Băile Herculane)	CS	-	X	X	X	-	-	-	X
436.	Periam (comună)	TM	-	X	X	X	-	X	X	-
437.	Pesac (comuna Periam)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
439.	Petnic (comuna Iablanița)	CS	-	-	X	-	-	X	-	-
440.	Petrilova (comuna Ciuchici)	CS	-	-	-	-	-	X	-	X
441.	Petroasa Mare (comuna Victor Vlad Delamarina)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
442.	Petroman (comuna Ciacova)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
443.	Petroşnița (comuna Bucoşnița)	CS	-	-	X	X	-	X	-	-
445.	Pietroasa (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
447.	Pişchia (comună)	TM	X	-	-	-	-	X	-	X
448.	Plavişevița (dispărută)	MH	-	-	-	-	-	-	-	X
450.	Plugova (comuna Mehadia)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
457.	Poiana Mărului (comuna Zăvoi)	CS	-	-	-	-	-	-	X	-
459.	Pojejena (comună)	CS	-	X	-	X	-	X	X	X
461.	Pordeanu (comuna Beba Veche)	TM	-	-	X	-	-	X	-	X
462.	Potoc (comuna Sasca Montană)	CS	-	-	-	-	X	X	-	X
465.	Prigor (comună)	CS	-	X	X	-	-	X	-	-
466.	Prilipeț (comuna Bozovici)	CS	-	-	-	-	-	-	X	-
469.	Prisian (comuna Buchin)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-
472.	Pustiniş (comuna Uivar)	TM	-	X	X	X	-	X	-	-
475.	Radimna (comuna Pojejena)	CS	-	-	-	-	-	X	-	X
477.	Ramna (comună)	CS	-	X	-	X	X	X	-	-
479.	Răcăşdia (comună)	CS	-	X	-	-	-	X	X	X
485.	Recaş (oraş)	TM	-	X	X	X	X	X	-	-
487.	Remetea Mare (comună)	TM	-	-	X	X	X	X	X	X
489.	Remetea-Pogănici (comuna Fârliug)	CS	-	X	-	X	-	-	-	-
490.	Reşița (municipiu reşedință de județ)	CS	-	X	X	-	-	X	-	X
492.	Românești (comuna Tomești)	TM	X	X	X	X	X	-	-	-
493.	Rovinița Mare (comuna Denta)	TM	-	-	-	-	X	-	-	-
494.	Rovinița Mică (comuna Denta)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
496.	Rudna (comuna Giulvăz)	TM	-	X	X	-	X	-	X	X

497.	**Rugi (comuna Păltiniş)**	**CS**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
498.	**Ruginosu (comuna Copăcele)**	**CS**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
499.	**Rusca (comuna Teregova)**	**CS**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
500.	**Rusca Montană (comună)**	**CS**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
501.	**Ruschiţa (comuna Rusca Montană)**	**CS**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
502.	**Rusova Nouă (comuna Berlişte)**	**CS**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**
503.	**Rusova Veche (comuna Berlişte)**	**CS**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
505.	**Sacoşu Mare (comuna Darova)**	**TM**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**
506.	**Sacoşu Turcesc (comună)**	**TM**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
507.	**Sacu (comună)**	**CS**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**
509.	**Sadova Veche (comuna Slatina-Timiş)**	**CS**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
510.	**Saravale (comuna Sânpetru Mare)**	**TM**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
511.	**Sasca Montană (comună)**	**CS**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**
512.	**Sasca Română (comuna Sasca Montană)**	**CS**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
513.	**Sat Bătrân (comuna Armeniş)**	**CS**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**
514.	**Satchinez (comună)**	**TM**	**-**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**X**
515.	**Satu Mare (comuna Secusigiu)**	**AR**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
516.	**Satu Nou (comuna Lovrin)**	**TM**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
517.	**Săcălaz (comună)**	**TM**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**X**
519.	**Sălbăgel (comuna Găvojdia)**	**TM**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
520.	**Sălbăgelu Nou (comuna Sacu)**	**CS**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
522.	**Sărăzani (comuna Barna)**	**TM**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
523.	**Sâmbăteni (comuna Păuliş)**	**AR**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
524.	**Sânandrei (comună)**	**TM**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**
526.	**Sânmartinu Maghiar (comuna Uivar)**	**TM**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
527.	**Sânmartinu Sârbesc (comuna Peciu Nou)**	**TM**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
529.	**Sânmihaiu Român (comună)**	**TM**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
530.	**Sânnicolau Mare (oraş)**	**TM**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**
531.	**Sânpetru Mare (comună)**	**TM**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**
532.	**Sânpetru German (comuna Secusigiu)**	**AR**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**X**	**X**
534.	**Sârbova (comuna Racoviţa)**	**TM**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
535.	**Scăiuş (comuna Fârliug)**	**CS**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
537.	**Sculia (comuna Gătaia)**	**TM**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
539.	**Seceani (comuna Orţişoara)**	**TM**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
540.	**Secăşeni (comuna Ticvaniu Mare)**	**CS**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**
541.	**Secu (municipiul Reşiţa)**	**CS**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**	**X**
542.	**Secusigiu (comună)**	**AR**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**	**X**	**-**
543.	**Sfânta Elena (comuna Coronini)**	**CS**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
544.	**Sichevița (comună)**	**CS**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**
545.	**Silagiu (comună)**	**TM**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
548.	**Sinteşti (comuna Margina)**	**TM**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**
549.	**Slatina-Nera (comuna Sasca Montană)**	**CS**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
550.	**Slatina-Timiş (comună)**	**CS**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**
553.	**Socol (comună)**	**CS**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**
554.	**Socolari (comuna Ciclova Română)**	**CS**	**-**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**	**X**
556.	**Stamora Germană (comuna Moravița)**	**TM**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
561.	**Străneac (comuna Sichevița)**	**CS**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
568.	**Surducu Mare (comună)**	**TM**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
569.	**Surducu Mare (comuna Forotic)**	**CS**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**
571.	**Susani (comuna Traian Vuia)**	**TM**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**
572.	**Suştra (comuna Topolovățu Mare)**	**TM**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**
573.	**Svinița (comuna Dubova)**	**MH**	**X**	**X**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**X**
574.	**Şag (comună)**	**TM**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**X**	**X**	**X**
575.	**Şagu (comună)**	**AR**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**	**-**	**X**
576.	**Şandra (comuna Biled)**	**TM**	**-**	**-**	**X**	**X**	**-**	**X**	**-**	**-**
577.	**Şanovița (comuna Ghizela)**	**TM**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
578.	**Şemlacu Mare (comuna Gătaia)**	**TM**	**-**	**-**	**X**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**
579.	**Şemlacu Mic (comuna Gătaia)**	**TM**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**X**	**-**	**X**

580.	Şipet (comuna Tormac)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
581.	Şiştarovăţ (comună)	AR	-	-	-	-	X	-	X	-
582.	Şopotu Nou (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
583.	Şopotu Vechi (comuna Dalboşeţ)	CS	-	-	-	X	X	X	X	X
584.	Şoşdea (comuna Măureni)	CS	-	X	-	-	-	X	X	X
587.	Şuşca (comuna Pojejena)	CS	-	X	-	X	-	-	X	-
588.	Tapia (municipiu Lugoj)	TM	-	-	-	-	X	-	-	-
592.	Teremia Mare (comună)	TM	-	-	-	-	X	X	X	X
593.	Teremia Mică (comuna Teremia Mare)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
594.	Teregova (comună)	CS	-	-	-	-	X	X	-	-
596.	Ticvaniu Mare (comună)	CS	-	-	X	X	-	-	X	-
597.	Ticvaniu Mic (comuna Ticvaniu Mare)	CS	-	-	-	-	-	X	-	X
598.	Timişoara (municipiu captală de judeţ)	TM	-	X	X	X	X	X	X	X
599.	Tincova (comuna Sacu)	CS	X	X	-	X	X	X	X	-
600.	Tirol (comuna Doclin)	CS	-	-	-	X	-	-	-	-
601.	Tisa Nouă (comuna Fântânele)	AR	-	-	-	-	-	-	-	X
602.	Toager (comuna Giera)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
603.	Tomeşti (comună)	TM	-	-	-	-	-	-	-	X
604.	Tomnatic (comuna Giera)	TM	-	-	-	-	-	X	X	X
607.	Topleţ (comună)	CS	-	X	-	-	-	X	-	X
608.	Topolovăţu Mare (comună)	TM	-	X	-	X	-	-	-	X
612.	Turnu-Ruieni (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	-	X
615.	Ţerova (municipiul Reşiţa)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
616.	Ţipari (comuna Coşteiu)	TM	-	-	-	-	X	-	-	-
618.	Uivar (comună)	TM	-	X	X	X	-	-	X	X
619.	Uliuc (comuna Sacoşu Turcesc)	TM	-	X	-	-	-	X	-	-
620.	Unip (comuna Sacoşu Turcesc)	TM	-	X	X	X	-	X	-	-
625.	Valcani (comuna Dudeştii Vechi)	TM	-	-	-	-	X	-	-	-
627.	Valea Bolvaşniţa (comuna Mehadia)	CS	-	X	-	X	-	X	X	X
629.	Valea Mare (comuna Fârliug)	CS	-	-	-	-	X	X	-	-
635.	Valea Sicheviţei (comuna Sichevita)	CS	-	-	X	X	-	-	-	-
636.	Valea Timişului (comuna Buchin)	CS	-	X	X	X	X	X	-	-
637.	Valeadeni (comuna Buchin)	CS	-	-	-	-	-	-	-	X
638.	Valeapai (comuna Ramna)	CS	X	-	-	-	X	X	-	-
640.	Var (comuna Obreja)	CS	-	X	X	X	X	X	-	-
641.	Variaş (comună)	TM	-	-	-	X	X	X	-	-
643.	Vălişoara (comuna Bucoşniţa)	CS	-	-	-	X	-	X	-	-
644.	Văliug (comună)	CS	-	-	-	-	X	X	-	-
645.	Vărădia (comună)	CS	-	-	X	X	X	X	X	X
646.	Vârciorova (comuna Bolvaşniţa)	CS	-	-	-	-	-	X	X	-
647.	Verendin (comuna Luncaviţa)	CS	-	-	-	-	-	X	-	X
648.	Vermeş (comună)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
649.	Victor Vlad Delamarina (comună)	TM	-	-	-	-	-	X	-	-
650.	Vinga (comună)	AR	-	X	X	X	-	X	-	X
651.	Virişmort (comuna Bârghiş)	AR	-	-	-	-	-	-	-	X
652.	Vişag (comuna Victor Vlad Delamarina)	TM	X	X	X	X	-	X	-	-
653.	Vizejdia (comuna Lovrin)	TM	-	-	-	-	X	X	X	-
656.	Voislova (comuna Zăvoi)	CS	-	-	-	-	-	X	-	-
657.	Voiteg (comună)	TM	-	-	X	X	-	X	-	X
658.	Vrani (comună)	CS	-	-	X	X	-	X	X	-
659.	Vrăniuţ (comuna Răcăşdia)	CS	-	X	-	X	-	X	X	X
662.	Zăbrani (comună)	AR	X	X	X	X	X	X	-	X
663.	Zădăreni (comuna Felnac)	AR	-	X	X	X	-	X	-	X
664.	Zăgujeni (comuna Constantin Daicoviciu)	CS	-	X	X	X	-	X	-	-
667.	Zăsloane (comuna Sichevita)	CS	-	-	-	-	X	X	-	-
668.	Zăvoi (comună)	CS	X	-	-	-	-	X	-	-
673.	Zlatiţa (comuna Socol)	CS	-	-	X	-	-	-	-	X
680.	Zorlenţu Mare (comună)	CS	-	X	-	-	-	-	-	-

LISTA ILUSTRAȚIILOR

Hărți

Harta 1. România şi dispunerea geografică a județelor cercetate.
Harta 2. Organizarea administrativ-teritorială a județului Caraş-Severin.
Harta 3. Organizarea administrativ-teritorială a județului Timiş.
Harta 4. Organizarea administrativ-teritorială a județului Arad (partea bănățeană).
Harta 5. Organizarea administrativ-teritorială a județului Mehedinți (partea bănățeană).
Harta 6. Paleoliticul județului Arad. După: *Păunescu 2001*, fig. 59.
Harta 7. Paleoliticul din județul Caraş-Severin. După: *Păunescu 2001*, fig. 10.
Harta 8. Peşteri din județul Caraş-Severin. După: *Boroneanț 2000*, pl. 106.
Harta 9. Descoperiri neolitice şi eneolitice din Banat. După: *Lazarovici 1979b*, harta 1.
Harta 10. Descoperiri din epoca bronzului şi Hallstatt pe teritoriul Banatului. După: *Gumă 1993*, fig. 11.
Harta 11. Descoperiri dacice din Banat. După: *Gudea şi Moțiu 1983*, fig. 5.
Harta 12. Aşezări daco-romane din sud-vestul fostei provincii Dacia (secolele III-IV d.Chr.). După: *Benea 1996b*, fig. 27.
Harta 13. Descoperiri de tezaure (1) şi piese izolate (2) în sud-vestul Daciei. După: *Benea 1996b*, fig. 65.
Harta 14. Aşezări din secolele III-IV d.Chr. din Banat. După: *Bejan 1995*, harta 1.
Harta 15. Regiunea Porților de Fier în secolele III-IV d.Chr. După: *Benea 1996b*, fig. 2.
Harta 16. Descoperiri monetare de secolele III-IV d.Chr. din Banat. După: *Bejan 1995*, harta II.
Harta 17. Descoperiri arheologice şi numismatice din Banat. Secolele V-VIII d.Chr. După: *Bejan 1995*, harta III.
Harta 18. Descoperiri arheologice din Banat. Secolele VIII-IX d.Chr. După: *Bejan 1995*, harta IV.
Harta 19. Descoperiri arheologice şi numismatice din Banat. Secolele IX-X d.Chr. După: *Bejan 1995*, harta V.
Harta 20. Descoperiri arheologice şi numismatice din Banat. Secolele XI-XII d.Chr. După: *Bejan 1995*, harta VI.
Harta 21. Banatul de Sud. Aşezări medievale identificate arheologic. După: *Țeicu 1998*, fig. 13.

Planuri

Plan 1. Anina. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 104.
Plan 2. Arad. După: **** 1999*, fig. 6.
Plan 3. Peştera Hoților. Plan orizontal. După: *Boroneanț 2000*, pl. 47.
Plan 4. Peştera Hoților. Profil stratigrafic. După: *Roman 1971*, Abb. 10.
Plan 5. Băile Herculane şi Pecinişca. După: *Petrovszky 1979a*, pl. VIII.
Plan 6. Băile Herculane în epoca romană. După: *Benea şi Lalescu 1997-1998*, pl. I.
Plan 7. Becicherecu Mic. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 106.
Plan 8. Beregsău Mic. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 107.
Plan 9. Gherteniş. Berzovia. După: *Țeicu 1998*, fig. 16.
Plan 10. Biled. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 108.
Plan 11. Bobda. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 110.
Plan 12. Cetatea Cuieşti. După: *Țeicu 1998*, fig. 86.
Plan 13. Bodrogu Nou. Călugăreni. După: **** 1999*, fig. 10.
Plan 14. Bucovăț-*Cremeniş*. După: *Lazarovici 1991a*, fig. 1.
Plan 15. Bucovăț (Remetea Mare). După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 113.
Plan 16. Bulci. După: **** 1999*, fig. 12.
Plan 17. Buziaş. După: *Sfetcu 2001*.
Plan 18. Biserica mănăstirii medievale din Caransebeş. După: *Țeicu 1998*, p. 65.
Plan 19. Peştera Cerbului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 1.
Plan 20. Peştera Liliecilor. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 9.
Plan 21. Peştera Cuptorul Porcului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 3.
Plan 22. Cetatea Caraş. După: *Țeicu 1998*, fig. 92.
Plan 23. Călacea. După: *Medeleț şi Bugilan 1974*, fig. 25.

Plan 24. Căpâlnaş. Valea Mare. După: *** *1999*, fig. 14.
Plan 25. Căprioara. După: *** *1999*, fig. 15.
Plan 26. Cenad. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 117.
Plan 27. Cenei. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 118.
Plan 28. Checea. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 119.
Plan 29. Cherestur. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 12.
Plan 30. Chesinţ. Neudorf. Zăbrani. După: *** *1999*, fig. 17.
Plan 31. Comloşu Mare. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 123.
Plan 32. Comloşu Mic. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 124.
Plan 33. Cornești. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 125.
Plan 34. Peştera Gaura Chindiei I. După: *Boroneanţ 2000*, pl. 61.
Plan 35. Cuptoare. Puțul eneolitic. După: *Lazarovici 1979b*, pl. XXVII, A.
Plan 36. Divici-*Grad*. După: *Gumă et alii 1987*, plan I.
Plan 37. Drencova. Mănăstire. După: *Ţeicu 2003*, p. 134, fig. 1.
Plan 38. Dudeştii Vechi. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 127.
Plan 39. Dumbrăvița. După: *Medeleţ şi Bugilan 1974*, fig. 22.
Plan 40. Firiteaz. Fiscut. După: *** *1999*, fig. 31.
Plan 41. Foeni. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 130.
Plan 42. Frumuşeni. Aluniş. După: *** *1999*, fig. 32.
Plan 43. Gătaia-*Valea Begului*. După: *Rădulescu 1996*, fig. 57.
Plan 44. Gelu. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 133.
Plan 45. Gladna Română. După: *Căpăţână et alii 1996*, pl. 122.
Plan 46. Gornea-*Cetate*. După: *** *1994*, fig. 82.
Plan 47. Gornea. După: *Lazarovici et alii 1993*, fig. 1.
Plan 48. Gornea. Puncte cu descoperiri arheologice. După: *Ţeicu 1998*, fig. 15.
Plan 49. Gottlob. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 134.
Plan 50. Grabaţ. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 135.
Plan 51. Grădinari-*Sălişte*. După: *Bejan 1995*, fig. IVB.
Plan 52. Hitiaş. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 136.
Plan 53. Caraşova. Iabalcea. După: *Păunescu 2001*, fig. 25.
Plan 54. Peştera cu Oase. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 4.
Plan 55. Peştera cu Puţ. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 5.
Plan 56. Peştera Cuptorul Ciumei. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 8.
Plan 57. Peştera Omului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 6.
Plan 58. Peştera Racoviţă. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 2.
Plan 59. Peştera Ţapului. După: *Boroneanţ 2000*, pl. 58.
Plan 60. Jupa. Iaz. După: *Ardeţ et Ardeţ 2002*, pl. 62.
Plan 61. Iecea Mare. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 138 sus.
Plan 62. Iecea Mică. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 138 jos.
Plan 63. Igriş. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 140.
Plan 64. Ilidia. După: *Ţeicu 2003*, p. 16, fig. 1.
Plan 65. Ilidia-*Cetate*. După: *Ţeicu 1998*, fig. 56.
Plan 66. Iohanisfeld. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 141 sus.
Plan 67. Ivanda. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 141 jos.
Plan 68. Zona arheologică Tibiscum. După: *Benea 1999-2000*, fig. 1.
Plan 69. Lipova. După: *** *1999*, fig. 36.
Plan 70. Liubcova-*Orniţa*. După: *Luca 1997*, plan 1.
Plan 71. Lovrin. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 145.
Plan 72. Măguri. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 147.
Plan 73. Mănăştiur-*Cetate*. După: *Rădulescu 1980a*, fig. 1.
Plan 74. Mehadia-*Ulici*. După: *Ţeicu 2003*, p. 102, fig. 1.
Plan 75. *Ogaşul Băieşului*. După: *Bozu 1996a*, pl. 172.
Plan 76. *Vinograda*. După: *Bozu 1996b*, pl. 173.
Plan 77. Munar. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 151.
Plan 78. Nerău. După: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 151.
Plan 79. Nicolinţ. După: *Radu şi Ţeicu 2003c*, fig. 1.
Plan 80. Obreja. Glimboca. Oţelu Roşu. După: *Ţeicu 2003*, p. 112, fig. 1.

Plan 81. Oloşag. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 154.
Plan 82. Orțișoara. După: *Medeleț şi Bugilan 1974*, fig. 24.
Plan 83. Orşova. După: *Cosma 1992*, fig. 1.
Plan 84. Parța. După: *Lazarovici et alii 2001*, fig. 49.
Plan 85. Statuia dublă din Sanctuarul de la Parța. După: *Lazarovici et alii 2001*, fig. 186.
Plan 86. Parța. Sanctuar 2. După: *Lazarovici et alii 2001*, fig. 180.
Plan 87. Peştera Gaura Ungurului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 18.
Plan 88. Peştera Mare din Şoroniște. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 19.
Plan 89. Periam. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 156.
Plan 90. Pesac. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 157.
Plan 91. Petroşnița. Buchin. După: *Ardeț 1996*, fig. 104.
Plan 92. Pordeanu. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 121.
Plan 93. Pustiniş. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 158.
Plan 94. Radimna. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 159.
Plan 95. Remetea Mare. După: *Medeleț 1991*, fig. 1.
Plan 96. Reşița-*Ogăşele*. După: *Țeicu 1998*, fig. 28.
Plan 97. Saravale. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 160.
Plan 98. Peştera Gaura Porcariului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 12.
Plan 99. Peştera Rolului. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 10.
Plan 100. Peştera lui Vât. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 16.
Plan 101. Peştera lui Vât II. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 17.
Plan 102. Peştera Gaura Hicleană. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 13.
Plan 103. Peştera Mare de la Găuri. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 14.
Plan 105. Peştera Mică de la Găuri. După: *Petrovszky 1979a*, fig. 15.
Plan 106. Peştera Socolovăț. După: *Boroneanț 2000*, pl. 64.
Plan 107. Satchinez. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 162.
Plan 108. Satchinez-*Cetate*. După: *Rădulescu 1980*, fig. 1.
Plan 109. Satu Mare. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 163.
Plan 110. Săcălaz. După: *Medeleț şi Bugilan 1974*, fig. 26.
Plan 111. Sânmartinu Sârbesc. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 164.
Plan 112. Sânnicolau Mare. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 165.
Plan 113. Sânpetru Mare. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 167.
Plan 114. Satu Mare. Secusigiu. Munar. Sânpetru German. Felnac. După: *** *1999*, fig. 50.
Plan 115. Stamora Română. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 169.
Plan 116. Teremia Mare. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 171.
Plan 117. Teremia Mică. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 172.
Plan 118. Teregova. Armeniş. După: *Ardeț şi Ardeț 2001a*, p. 69.
Plan 119. Timişoara. După: *Medeleț şi Bugilan 1974*, fig. 27.
Plan 120. Timişoara-*Mehala*. După: *Medeleț şi Bugilan 1974*, fig. 18.
Plan 121. Tomnatic. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 173.
Plan 122. Turnu-Ruieni-*Petroniul Turnului*. După: *Țeicu 1998*, fig. 80.
Plan 123. Turnu-Ruieni-*Petroniul Turnului*. După: *Țeicu 1998*, fig. 81.
Plan 124. Uivar. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 175.
Plan 125. Uivar-*Gomilă*. După: *Schier şi Draşovean 2004*, Abb. 2.
Plan 126. Valcani. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 176.
Plan 127. Valea Timişului. După: *Gumă 1977*, pl. I.
Plan 128. Variaş. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 177.
Plan 129. Vinga. După: *** *1999*, fig. 63.
Plan 130. Vizejdia. După: *Medeleț şi Bugilan 1987*, p. 179.
Plan 131. Zădăreni. După: *** *1999*, fig. 65.
Plan 132. Biserica Mănăstirii Cusici. După: *Țeicu 2003*, p. 140, fig. 7.

Figuri

Fig. 1. Ceramică Basarabi. Berzasca. După: *Gumă 1993*, pl. LXVIII.
Fig. 2. Ceramică hallstattiană. Bocşa Română. După: *Gumă 1993*, pl. XXXIX.
Fig. 3. Ceramică hallstattiană. Buchin. După: *Gumă 1993*, pl. LVIII.

Fig. 4. Plastică neolitică. Balta Sărată. După: *Lazarovici 1979b*, pl. XX, K.
Fig. 5. Ceramică hallstattiană. Balta Sărată. După: *Gumă 1993*, pl. XXIII.
Fig. 6. Ceramică hallstattiană. Câmpul lui Andrei. După: *Gumă 1993*, pl. LVII.
Fig. 7. Cornuțel. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XIII.
Fig. 8. Cozla. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXVII.
Fig. 9. Divici. Ceramică dacică. După: *Gumă et alii 1987*, pl. 4.
Fig. 10. Divici. Ceramică dacică. După: *Gumă et alii 1987*, pl. 5.
Fig. 11. Firiteaz. Brățări preistorice din aur. După: *Popescu D. 1956*, fig. 129.
Fig. 12. Fizeş. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXII.
Fig. 13. Ceramică hallstattiană. Gornea. După: *Gumă 1993*, pl. LXV.
Fig. 14. Ceramică hallstattiană. Gornea. După: *Gumă 1993*, pl. LI.
Fig. 15. Gornea. Cărămidă romană cu scriere cursivă. După: *Benea 1999a*, fig. 13.
Fig. 16. Ceramică hallstattiană. Gornea. După: *Gumă 1993*, pl. LXIV.
Fig. 17. Ceramică medievală timpurie. Gornea-*Zomonițe*. După: *Bejan 1995*, fig. IXA.
Fig. 18. Iaz. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. LXI.
Fig. 19. Liubcova. Ceramică Starčevo-Criş. După: *Luca 1987*, fig. 5.
Fig. 20. Statueta de la Liubcova I. După: *Luca şi Dragomir 1989*, Abb. 4.
Fig. 21. Depozitul de bronzuri de la Liubcova-*Țiglărie*. După: *Gumă 1993*, pl. XIII.
Fig. 22. Ceramică hallstattiană. *Cariera de banatite*. După: *Gumă 1993*, pl. XVII.
Fig. 23. Materiale hallstattiene. *Ostrovul Mare*. După: *Gumă 1993*, pl. CII.
Fig. 24. Moldova Veche. Materiale daco-romane. După: *Bejan 1995*, fig. IIB.
Fig. 25. Petroşnița. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXVIII.
Fig. 26. Pojejena. Ceramică Starčevo-Criş. După: *Luca 1995*, fig. 3.
Fig. 27. Pojejena. Ceramică Starčevo-Criş. După: *Luca 1995*, fig. 4.
Fig. 28. Pojejena. Depozit de bronzuri. După: *Gumă 1993*, pl. XXVI.
Fig. 29. Morminte hallstattiene. Ticvaniu Mare. După: *Gumă 1993*, pl. XXIV.
Fig. 30. Fibule descoperite în aşezări daco-romane: Moldova Veche (1-2), Grădinari (4), Freidorf (5, 7), Cioreni (6) şi Subotica (8-9). După: *Benea 1996*, fig. 64.
Fig. 31. Unelte paleolitice. Tincova. După: *Păunescu 2001*, fig. 34.
Fig. 32. Unelte paleolitice. Tincova. După: *Păunescu 2001*, fig. 36.
Fig. 33. Ceramică de epoca bronzului. Valea Timişului. După: *Gumă 1993*, pl. I.
Fig. 34. Ceramică hallstattiană. Valea Timişului. După: *Gumă 1993*, pl. LXXXVIII.
Fig. 35. Ceramică hallstattiană. Vărădia. După: *Gumă 1993*, pl. XXXIII.
Fig. 36. Plastică neolitică. Zorlențu Mare. După: *Lazarovici 1979b*, pl. XXI, B.

BIBLIOGRAFIE
ABREVIERI BIBLIOGRAFICE

AÉ	– **Archaeologiai Értesítő**, Budapesta
ActaMN	– **Acta Musei Napocensis**, Cluj-Napoca
ActaMP	– **Acta Musei Porolissensis**, Zalău
ActaTS	– **Acta Terrae Septemcastrensis**, Sibiu
AM	– **Arheologia medievală**, Asociația arheologilor medievişti din România
AnB(SN)	– **Analele Banatului (serie nouă)**, Timişoara
Apulum	– **Apulum. Acta Musei Apulensis**, Alba Iulia
ASPPF	– **Atti della Società per la Preistoria e Protoistoria della regione Friuli-Venetia Giulia**, Trieste
AT	– **Ars Transsilvaniae**, Institutul de arheologie şi istoria artelor, Cluj-Napoca
BA	– **Biblioteca Arheologică**, Bucureşti
Banatica	– **Banatica. Muzeul Banatului Montan**, Reşița
BCCS	– **Buletinul Cercurilor Ştiințifice Studenţeşti. Arheologie – istorie**, Alba Iulia
BHAB	– **Bibliotheca Historica et Archaeologica Banatica**, Timişoara
BMN	– **Bibliotheca Musei Napocensis**, Cluj-Napoca
BSNR	– **Buletinul Societății Numismatice Române**, Bucureşti
BT	– **Bibliotheca Thracologica**, Institutul Român de Tracologie, Bucureşti
CA	– **Cercetări arheologice**, Muzeul Național de Istorie a României, Bucureşti
CANT	– **Cercetări arheologice în aria nord-tracă**, Bucureşti
CB	– **Caiete Banatica**, Reşița
CCA	– **Cronica Cercetărilor Arheologice**, Bucureşti
Comunicări	– **Comunicări. Seria arheologie**, Craiova
Crisia	– **Crisia**, Oradea
Dacia	– **Dacia**, Bucureşti
DaciaNS	– **Dacia Nouvelle Série**, Bucureşti
Drobeta	– **Drobeta. Muzeul Regiunii Porților de Fier**, Turnu-Severin
EAIVR	– **Enciclopedia arheologiei şi istoriei vechi a României**, Bucureşti
EN	– **Ephemeris Napocensis**, Cluj-Napoca
IDR	– *Sub îngrijirea D.M. Pippidi, I.I. Russu*, **Inscripțiile Daciei romane. I – Introducere istorică şi epigrafică. Diplomele militare. Tăblițele cerate**. Bucureşti (1975); **III / Dacia Superior**. Bucureşti (1977, 1).
ForVL	– **Forschungen zur Volks- und Landeskunde**, Sibiu
LNMDR	– **The Late Neolithic of the Middle Danube Region**, Timişoara
MCA	– **Materiale şi Cercetări Arheologice**, Bucureşti
Oltenia	– **Oltenia. Studii şi comunicări. Arheologie – Istorie**, Craiova
PB	– **Patrimonium Banaticum**, Timişoara
PBF	– **Prähistorische Bronzefunde**, München
Potaissa	– **Potaissa**, Turda
PZ	– **Praehistorische Zeitschrift**, Berlin
RelTIH	– **Relations Thraco – Illyro – Hellénique**, Bucureşti (1994)
RevB	– **Revista Bistriței**, Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud
Rubané et Cardial	– **Rubané et Cardial. E.R.A.U.L.**, Liège (1990, 39).
SAC	– **Situri arheologice cercetate în perioada 1983-1992**, I – Brăila (1996), II – Bucureşti (1997)
Sargetia	– **Sargetia. Acta Musei Devensis**, Deva
SCIV(A)	– **Studii şi Comunicări de Istorie Veche şi Arheologie**, Bucureşti
SCN	– **Studii şi Cercetări Numismatice**, Bucureşti
StComB	– **Studii şi Comunicări Brukenthal. Muzeul Brukenthal**, Sibiu

StComCar	**– Studii şi Comunicări. Etnografie. Istorie**, Caransebeş
StComSM	**– Satu Mare. Studii şi Comunicări. Muzeul Județean Satu Mare**, Satu Mare
StIB	**– Studii de istorie a Banatului. Universitatea de Vest**, Timişoara
ThD	**– Thraco-Dacica. Institutul Român de Tracologie**, Bucureşti
Tibiscum	**– Tibiscum (Studii şi comunicări. Etnografie. Istorie)**, Caransebeş
Tibiscus	**– Tibiscus. Muzeul Banatului Timişoara**, Timişoara
UPA	**– Universitätsforschungen zur Prähistorischen Archäologie**, Berlin
VCRCC	**– The Vinča culture, its Role and Cultural Connections**, Timişoara
Ziridava	**– Ziridava. Muzeul Județean Arad**, Arad
ZPE	**– Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik**, Bonn

LISTA PRESCURTĂRILOR BIBLIOGRAFICE

Aghiţoaie şi Draşovean 2004	– *Aghiţoaie Viorica, Draşovean Florin, Date despre impresiunea unei ţesături descoperită în aşezarea neolitică târzie de la Foeni-„Cimitirul Ortodox" (jud. Timiş*, în *PB* 3 (2004), p. 47-49.
Agotha şi Resch	– *Agotha Andrei, Resch Friederich, Ceramica Petreşti şi Foeni de la Parța-Tell 2*, în *ActaMN* 4 (1997, 1), p. 473-479.
Alicu 1973	– *Alicu Dorin, Turnuri de porți la castrele romane din Dacia*, în *ActaMN* 10 (1973), p. 107-126.
Alicu 1999-2000	– *Alicu Dorin, Templul lui Mithras de la Pojejena (jud. Caraş-Severin)*, în *Sargetia* 28-29 (1999-2000, 1), p. 219-220.
Alicu 2000	– *Alicu Dorin, Templul lui Apollo de la Tibiscum. Cronologie şi tipologie*, în *Tibiscum* 10 (2000), p. 299-304.
Alicu 2002	– *Alicu Dorin, Addenda la repertoriul templelor romane din Dacia*, în *Apulum* 39 (2002), p. 201-236.
Alicu 2004	– *Alicu Dorin, Édifices de culte dédié à des divinités gréco-romaines sur le sites à caractère militaire de la Dacie romaine*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 327-329.
Alicu şi Crişan 2003	– *Alicu Dorin, Crişan Ioan Horaţiu*, Medicina la romani. Cluj-Napoca (2003).
Albu 1979	– *Albu Ioan, File din istoria localităţii Ghertenişi*, în *Banatica* 5 (1979), p. 547-552.
Albu 1981	– *Albu Ioan, Berzovia – file de istorie*, în *Banatica* 6 (1981), p. 471-476.
Andrițoiu 1992	– *Andrițoiu Ioan*, Civilizația tracilor din sud-vestul Transilvaniei în epoca bronzului. În: *BT* 2 (1992).
Andrițoiu 1993	– *Andrițoiu Ioan, Metalurgia bronzului în sud-vestul Transilvaniei. Epoca bronzului (I)*, în *AnB* 2 (1993), p. 85-118.
Anghel 1980	– *Anghel Gheorghe, Despre apariția primelor donjoane de piatră din Transilvania*, în *Apulum* 18 (1980), p. 195-208.
Ardeț 1988	– *Ardeț Adrian, Considerații privind aşezarea Baden de la Timişoara-**Freidorf***, în *Tibiscum* 7 (1988), p. 121-133.
Ardeț 1993	– *Ardeț Adrian, Amfora romană în Banat*, în *Tibiscum* 8 (1993), p. 95-140.
Ardeț 1993a	– *Ardeț Adrian, Din colecția Muzeului Județean de Etnografie şi al Regimentului de Graniță Caransebeş – Noi descoperiri arheologice*, în *Tibiscum* 8 (1993), p. 339-360.
Ardeț 1996	– *Ardeț Adrian, Caransebeş, jud. Caraş-Severin, Strada Romanilor*, în *SAC – I* (1996), p. 25.
Ardeț 1996a	– *Ardeț Adrian, Petroşnița*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 88.
Ardeț 1996b	– *Ardeț Adrian, Cercetările arheologice la biserica medievală de la Cărbunari-Țigăneşti (sec. XIII-XIV)*, în *ActaMN* 33 (1996), p. 415-424.
Ardeț 2000	– *Ardeț Adrian, O construcție romană descoperită la Petroşnița (jud. Caraş-Severin)*, în *Banatica* 15 (2000, 1), p. 217-222.
Ardeț 2000a	– *Ardeț Adrian, Un vas **Terra Sigillata** de tip **Westendorf** descoperit la Tibiscum*, în *Tibiscum* 10 (2000), p. 305-314.
Ardeț 2003	– *Ardeț Adrian, Cartografia modernă şi Tibiscum-ul antic*, în *Tibiscum* 11 (2003), p. 293-308.
Ardeț 2004	– *Ardeț Adrian, The roman province of Dacia: aspects of commerce in light of Amphoras*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 330-341.
Ardeț L. 1997	– *Ardeț Lucia C., O protomă dionisiacă descoperită la Tibiscum*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 79-82.
Ardeț L. 2003	– *Ardeț Lucia C., Un fragment de caserolă din bronz descoperită la Tibiscum*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 305-308.

Ardeț L. 2004 – *Ardeț Lucia C., Figurative bronze pieces used as furniture handles from Teregova, Caraş-Severin county*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 342-344.

Ardeț şi Ardeț 1995 – *Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Tibiscum, **Oraşul roman**, județul Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 47.

Ardeț şi Ardeț 1995a – *Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Jupa, **Sector Țigănaşi**, județul Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 47.

Ardeț şi Ardeț 1997 – *Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Tibiscum (Caransebeş), **Oraşul roman**, județul Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 67-68.

Ardeț şi Ardeț 2000 – *Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Iaz, com. Obreja, jud. Caraş-Severin (Tibiscum)*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 46.

Ardeț şi Ardeț 2001 – *Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Iaz, com. Obreja, jud. Caraş-Severin (Tibiscum)*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 102-103.

Ardeț şi Ardeț 2001a – *Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Teregova, com. Teregova, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 255.

Ardeț şi Ardeț 2002 – *Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Iaz, com. Obreja, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 154-156.

Ardeț şi Ardeț 2002a – *Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Jupa, mun. Caransebeş, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 177-179.

Ardeț şi Ardeț 2002-2003 – *Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., O nouă fortificație militară romană descoperită la Tibiscum-Iaz*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 109-130.

Ardeț şi Ardeț 2003 – *Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Iaz, com. Obreja, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 148.

Ardeț şi Ardeț 2003a – *Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Jupa, mun. Caransebeş, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 171-172.

Ardeț şi Ardeț 2004 – *Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C.*, Tibiscum. Aşezările romane, Cluj-Napoca (2004).

Ardeț şi Ardeț 2004a – *Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Jupa, mun. Caransebeş, jud. Caraş-Severin (Tibiscum). **La Drum – Zăvoi (Cetate** sau **Peste Ziduri***, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 167-168.

Ardeț şi Popescu 1996 – *Ardeț Adrian, Popescu Octavian, Die Burg von Karansebesch – archäologische Forschungen*, în *ForVL* 39 (1996, 1-2), p. 127-132.

Ardeț şi alii 2003 – *Ardeț Adrian, Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu, Noi ştampile de amforă de la Vărădia*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 309-316.

Ardevan 1994 – *Ardevan Radu, CIL III 1570 – o revizuire*, în *ActaMN* 31 (1994, 1), p. 269-272.

Ardevan 1996 – *Ardevan Radu, La monaïe d'or dans la dacie Romaine*, în *SCN* 10 (1996), p. 17-19.

Ardevan 1998 – *Ardevan Radu*, Viața municipală în Dacia romană. Timişoara (1998).

Ardevan 2000 – *Ardevan Radu, Römisches Heer und Städtengründung – Der Fall Dakiens*, în *Army and Urban development in the Danubian provinces of the Roman Empire*, Alba Iulia (2000), p. 91-108.

Ardevan 2004 – *Ardevan Radu, Nochmals über Interfecti a Latronibus in Dakien*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timişoara (2004), p. 21-26.

Babeş 1971 – *Babeş Mircea, Les fouilles archéologiques en Roumanie*, în *DaciaNS* 15 (1971), p. 359-394.

Bader 1972 – *Bader Tiberiu, Apărătorul de braț în bazinul carpato-danubian*, în *StComSM* 2 (1972), p. 91-100.

Bakić 1997 – *Bakić L., Findings of Coins from the Romanian Par of Banat Region in the Collection of the National Museum in Vrsac*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 55-62.

Barnea Al. 1989 – *Barnea Alexandru, Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1981 – 1988 de Institutul de Arheologie din Bucureşti*, în *SCIVA* 40 (1989, 3), p. 295-314.

Barnea Al. 1990 – *Barnea Alexandru, Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1989 de Institutul de Arheologie din Bucureşti*, în *SCIVA* 41 (1990, 3-4), p. 315-324.

Barnea Al. 1991 – *Barnea Alexandru, Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1990*

de Institutul de Arheologie din Bucureşti, în *SCIVA* 42 (1991, 3-4), p. 255-264.

Barnea Al. 1992 – *Barnea Alexandru, Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1991 de Institutul de Arheologie din Bucureşti*, în *SCIVA* 43 (1992, 4), p. 433-440.

Barnea Al. 1993 – *Barnea Alexandru, Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1992 de Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan" din Bucureşti*, în *SCIVA* 44 (1993, 4), p. 397-406.

Barnea Al. 1997 – *Barnea Alexandru, Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1996 de Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan" din Bucureşti*, în *SCIVA* 48 (1997, 4), p. 373-382.

Barnea Al. 1998 – *Barnea Alexandru, Cronica cercetărilor arheologice efectuate în anii 1997 de Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan" din Bucureşti*, în *SCIVA* 49 (1998, 3-4), p. 291-302.

Bădescu şi Băltean 2001 – *Bădescu Claudia, Băltean Ionuţ, Studiu preliminar asupra industriei litice din aşezarea neolitică de la Balta Sărată. Campaniile 1999-2000*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 41-52.

Bălănescu 1979 – *Bălănescu Dana, Plastica vinciană de la Gornea*, în *StComCar* (1979), p. 33-52.

Bălănescu 1981 – *Bălănescu Dana, Descoperiri monetare din sudul Banatului (II)*, în *Banatica* 6 (1981), p. 147-152.

Bălănescu 1982 – *Bălănescu Dana, Plastica antropomorfă în aşezarea eneolitică de la Caransebeş-**Balta Sărată***, în *StComCar* 4 (1982), p. 113-120.

Bălănescu 1982a – *Bălănescu Dana, Un nou tezaur cu monede romane imperiale din secolul IV descoperit la Moldova Veche (jud. Caraş-Severin)*, în *ActaMN* 19 (1982), p. 375-385.

Bălănescu 1983 – *Bălănescu Dana, Descoperiri monetare din sudul Banatului (III)*, în *Banatica* 7 (1983), p. 235-238.

Bălănescu 1984 – *Bălănescu Dana, Descoperiri monetare din sudul Banatului (I)*, în *SCN* 8 (1984), p. 129-134.

Bălănescu 1985 – *Bălănescu Dana, Descoperiri monetare din sudul Banatului (IV)*, în *Banatica* 8 (1985), p. 173-186.

Bălănescu 1987 – *Bălănescu Dana, Monede romane din sec. IV descoperite în sudul Banatului (I)*, în *Banatica* 9 (1987), p. 271-280.

Bălănescu 1990 – *Bălănescu Dana, Monede romane din sec. IV descoperite în sudul Banatului (V)*, în *Banatica* 10 (1990), p. 187-204.

Bălănescu 1993 – *Bălănescu Dana, Descoperiri monetare din sudul Banatului (IV)*, în *Banatica* 12 (1993), p. 321-338.

Bălănescu 1995 – *Bălănescu Dana, Descoperiri monetare inedite*, în *Banatica* 13 (1995, 1), p. 191-208.

Bălănescu 1995a – *Bălănescu Dana, Autour du processus de la monétisation chez quelques populations celtiques et daciques dans la région danubiènne*, în *Kulturraum Mittlere und Untere Donau. Traditionen und Perspektiven des Zusammenlebens*, Reşiţa (1995), p. 91-104.

Bălănescu 2000 – *Bălănescu Dana, Câteva consideraţii privind „tezaurele" monetare romane din sec. IV descoperite la Răcăşdia (jud. Caraş-Severin)*, în *Tibiscum* 10 (2000), p. 129-148.

Bălănescu 2001 – *Bălănescu Dana, Descoperiri monetare din cetatea dacică de la Divici (jud. Caraş-Severin)*, în *In Memoriam Dumitru Tudor*, Timişoara (2001), p. 21-46.

Bălănescu et alii 2000 – *Bălănescu Dana, Voia Elena, Popescu Octavian, Notă asupra tezaurului monetar roman târziu de la Moldova Nouă – **Valea Tisa-Potoc***, în *Banatica* 15 (2000, 1), p. 251-260.

Bălănescu şi Chirilă 1994-1995 – *Bălănescu Dana, Chirilă Eugen, Descoperiri monetare din sudul Banatului (VII)*, în *BSNR* 88-89 (1994-1995), p. 275-277.

Bălănescu şi Gudea 1983 – *Bălănescu Dana, Gudea Nicolae, Tezaurul monetar de la Răcăşdia (III)*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 485-488.

Bălănescu şi Lazarovici 1979 – *Bălănescu Dana, Lazarovici Gheorghe, Consideraţii privind tipologia şi evoluţia vaselor-capac din cultura Vinča (descoperiri din „**Clisura Dunării**")*, în *Banatica* 5 (1979), p. 17-26.

Bălănescu şi Rogozea 1986 – *Bălănescu Dana, Rogozea Petru, Monede romane din colecţia Muzeului Judeţean de Etnografie şi Istorie Locală Caransebeş*, în *Tibiscum* 6 (1983), p. 219-232.

Bărbulescu 1972 – *Bărbulescu Mihai, Der Dianakult im römischer Dazien*, în *DaciaNS* 16 (1972), p. 203-224.

Bărbulescu 1977 – *Bărbulescu Mihai, Cultul lui Hercules în Dacia romană (I)*, în *ActaMN* 14 (1977), p. 183-198.

Bejan 1973 – *Bejan Adrian, Complexul ceramic de la Lenauheim (jud. Timiş)*, în *Banatica* 2 (1973), p. 131-138.

Bejan 1975 – *Bejan Adrian, Cetatea Jdioara. Raport preliminar de săpătură – campania 1973*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 155-166.

Bejan 1979 – *Bejan Adrian, Concluzii preliminare asupra săpăturilor arheologice de la cetatea feudală Jdioara, din anii 1973-1977*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 199-206.

Bejan 1980 – *Bejan Adrian, Aşezarea din secolele III-IV e.n. de la Hodoni-Pustă, jud. Timiş*, în *MCA* 14 (1980), p. 366-372.

Bejan 1980a – *Bejan Adrian, Cetatea feudală Jdioara, com. Criciova, jud. Timiş*, în *MCA* 14 (1980), p. 514-523.

Bejan 1981 – *Bejan Adrian, Aşezări rurale daco-romane din Banat din sec. III-IV e.n. în lumina unor recente cercetări arheologice*, în *AnB(SN)* 1 (1981), p. 21-26.

Bejan 1981a – *Bejan Adrian, Contribuţii arheologice la cunoaşterea aşezărilor rurale daco-romane din Banat în lumina descoperirilor de la Hodoni (jud. Timiş)*, în *Banatica* 6 (1981), p. 153-169.

Bejan 1983 – *Bejan Adrian, Contribuţii arheologice la istoria Banatului în secolele VII-IX e.n.*, în *SCIVA* 34 (1983, 4), p. 349-362.

Bejan 1983a – *Bejan Adrian, Necropola de inhumaţie de sec. VIII-IX e.n. de la Timişoara – Podul Modoş*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 489-498.

Bejan 1985-1986 – *Bejan Adrian, Contribuţii arheologice la cunoaşterea aşezărilor rurale româneşti, databile în secolele VIII-IX, din sud-vestul României*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 223-238.

Bejan 1986 – *Bejan Adrian, Contribuţii la cunoaşterea culturii materiale din sud-vestul României în secolele XIII-IX. Aşezarea de la Remetea Mare „Gomila lui Pituţ”*, în *Tibiscum* 6 (1986), p. 259-269.

Bejan 1993 – *Bejan Adrian, Contribuţii istoriografice privind continuitatea daco-romană, etnogeneza românească şi începuturile feudalismului românesc în sud-vestul României (Banat)*, în *Banatica* 12 (1993, 1), p. 273-294.

Bejan 1993-1994 – *Bejan Adrian, Necropola de la Dudeştii Vechi – Bucova IV. O posibilă reevaluare a descoperirilor*, în *StIB* 17-18 (1993-1994), p. 63-70.

Bejan 1994 – *Bejan Adrian, Sânandrei, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 56.

Bejan 1995 – *Bejan Adrian*, Banatul în secolele IV-XII. Timişoara (1995).

Bejan 1995a – *Bejan Adrian, Ceramica romană târzie din aşezarea de la Hodoni (jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 4 (1995), p. 376-392.

Bejan 1995b – *Bejan Adrian, Dovezi privind prelucrarea metalelor la Remetea Mare (jud. Timiş) în secolele VIII-X*, în *ActaMN* 32 (1995, 1), p. 775-783.

Bejan 1995-1996 – *Bejan Adrian, Pottery found accidentally from the second and the fourth centuries a.D. in Banat (south westwrn part of Romania)*, în *StIB* 19-20 (1995-1996), p. 125-152.

Bejan 1999-2000 – *Bejan Adrian, Habitatul rural de sec. III / IV-VII / VIII din spaţiul actual românesc. Metodologia cercetării (I)*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 515-534.

Bejan 2004 – *Bejan Adrian, La Dacie de South-Ouest (le Banat) aux IVe-VIIe siècles reflétée par les découvertes archéologiques*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 380-389.

Bejan şi Benea 1983 – *Bejan Adrian, Benea Doina, Aşezarea din secolele III-IV e.n. de la Timişoara – Cioreni*, în *MCA* 15 (1983), p. 381-383.

Bejan şi Benea 1983a – *Bejan Adrian, Benea Doina, Şantierul arheologic Hodoni – Pustă*, în *MCA* 15 (1983), p. 388-394.

Bejan şi Benea 1985 – *Bejan Adrian, Benea Doina, Şantierul arheologic Hodoni – Pusta. Raport*

preliminar (1979-1984), în *Banatica* 8 (1985), p. 187-202.

Bejan şi Draşovean 1997 – *Bejan Adrian, Draşovean Florin, Sânandrei, jud. Timiş*, în *SAC* (1997), p. 94-95.

Bejan şi Grec 2000 – *Bejan Adrian, Grec Marius, Sânnicolau Mare, jud. Timiş. Punct: Selişte*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 89-90.

Bejan şi Grec 2001 – *Bejan Adrian, Grec Marius, Sânnicolau Mare, jud. Timiş. Punct: Selişte*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 222-224.

Bejan şi Grec 2002 – *Bejan Adrian, Grec Marius, Sânnicolau Mare, jud. Timiş. Punct: Selişte*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 282-284.

Bejan şi Grec 2003 – *Bejan Adrian, Grec Marius, Sânnicolau Mare, jud. Timiş. Punct: Selişte*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 271-273.

Bejan şi Mare 1993 – *Bejan Adrian, Mare Mircea, Sud-vestul României (Banatul) în secolele III / IV-VII (Repere actuale ale cercetării)*, în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 222-228.

Bejan şi Mare 1994 – *Bejan Adrian, Mare Mircea, Aşezarea feudală timpurie de la Teremia Mare (judeţul Timiş)*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 322-328.

Bejan şi Mare 1997 – *Bejan Adrian, Mare Mircea, Dudeştii-Vechi-**Pusta Bucova**. Necropola şi mormintele de inhumaţie din secolele VI-XII (I)*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 139-148.

Bejan şi Mare 1998 – *Bejan Adrian, Mare Mircea, Dudeştii Vechi-**Pusta Bucova**, necropola şi mormintele de inhumaţie din sec. VI-XII (II)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 323-338.

Bejan şi Măruia 2005 – *Bejan Adrian, Măruia Liviu, Sânnicolau Mare, jud. Timiş. Punct: **Selişte***, în *CCA – campania anului 2004* (2005), p. 327-329.

Bejan şi Moga 1979 – *Bejan Adrian, Moga Marius, Necropola feudal-timpurie de la Hodoni (jud. Timiş)*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 159-168.

Bejan şi Rogozea 1982 – *Bejan Adrian, Rogozea Petru, Descoperiri arheologice mai vechi şi mai recente prefeudale şi feudal timpurii din Banat*, în *StComCar* 4 (1982), p. 213-226.

Bejan şi Stoian 1995-1996 – *Bejan Adrian, Stoian Daniel, Metalurgia din Banat în sec. IV-XII*, în *StIB* 19-20 (1995-1996), p. 47-60.

Bejan şi Tănase 2001 – *Bejan Adrian, Tănase Daniela, Dudeştii Vechi, com. Dudeştii Vechi, jud. Timiş. Punct: În spatele gării, Movila lui Dragomir*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 79-80.

Bejan şi Tănase 2002 – *Bejan Adrian, Tănase Daniela, Dudeştii Vechi, com. Dudeştii Vechi, jud. Timiş. Punct: În spatele gării, Movila lui Dragomir*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 129.

Bejan et alii 1997 – *Bejan Adrian, Iambor Petru, Matei Ştefan, Grec Marius, Sânnicolau Mare, Selişte, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 52-53.

Bejan et alii 1997a – *Bejan Adrian, Benea Doina, Mare Mircea, Hodoni-Pustă. , com. Satchinez, jud. Timiş*, în *SAC* 2 (1997), p. 48-50.

Bejan et alii 1998 – *Bejan Adrian, Iambor Petru, Matei Ştefan, Grec Marius, Sânnicolau Mare, Selişte, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1997* (1998), p. 68.

Bejan et alii 2004 – *Bejan Adrian, Măruia Liviu, Grec Marius, Sânnicolau Mare, jud. Timiş. Punct: Selişte*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 294-296.

Bejinariu 2002-2003 – *Bejinariu Ioan, Piese din necropola de epoca bronzului de la Felnac (jud. Arad) aflate în colecţia Muzeului din Zalău*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 57-72.

Beldiman 1999-2000 – *Beldiman Corneliu, Industria materiilor dure animale în aşezarea neolitică timpurie de la Dudeştii Vechi (jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 163-192.

Benea 1975 – *Benea Doina, Observaţii cu privire la topografia Diernei în epoca romană*, în *Banatica* 3 (1975), p. 91-97.

Benea 1975a – *Benea Doina, Noi cărămizi ştampilate din sec. IV descoperite la Svinița (judeţul Mehedinți)*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 125-128.

Benea 1976 – *Benea Doina, **Officina** militară de la Dierna (sec. III-IV e.n.)*, în *ActaMN* 13 (1976), p. 205-214.

Benea 1977 – *Benea Doina, Tipare şi medalioane de ceramică din colecţia Muzeului Banatului*, în *Banatica* 4 (1977), p. 161-168.

Benea 1978 – *Benea Doina, Cărămizi ştampilate din colecţia Muzeului Porţilor de Fier*, în *Apulum* 16 (1978), p. 199-209.

Benea 1979 – *Benea Doina, Cu privire la transferarea legiunii a **IIII-a Flavia Felix** din Dacia în Moesia Superior*, în *StComCar* (1979), p. 219-228.

Benea 1979a – *Benea Doina, Tibiscum în lumina izvoarelor epigrafice*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 141-148.

Benea 1979b – *Benea Doina, Opaiţe romano-bizantine în Colecţiile Muzeului Banatului*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 219-228.

Benea 1980 – *Benea Doina, Numerus Palmyrenorum Tibiscensium. Contribuţii la istoria trupelor de palmyreni din Dacia*, în *Apulum* 18 (1980), p. 131-140.

Benea 1982 – *Benea Doina, Contribuţii la cunoaşterea unităţilor militare din castrul roman de la Tibiscum*, în *StComCar* 4 (1982), p. 173-184.

Benea 1982a – *Benea Doina, Capsule romane pentru protejarea sigiliilor, descoperite la Tibiscum*, în *ActaMN* 19 (1982), p. 337-343.

Benea 1982b – *Benea Doina, Atelierele ceramice de la Tibiscum (contribuţii la istoria atelierelor ceramice din sud-vestul Daciei)*, în *Potaissa* 3 (1982), p. 22-41.

Benea 1983 – *Benea Doina, Cercetări arheologice în aşezarea civilă de la Tibiscum – **Edificiul VII***, în *Banatica* 7 (1983), p. 203-224.

Benea 1983a – *Benea Doina*, Din istoria militară a Moesiei Superior şi a Daciei. Legiunea a VII-a Claudia şi legiunea a IIII-a Flavia. Cluj-Napoca (1983).

Benea 1983b – *Benea Doina, Die Glasswerkstätten von Tibiscum und der Perlenexport ins Barbaricum im 2. bis 4. Jhr.*, în *Apulum* 21 (1983), p. 115-120.

Benea 1985 – *Benea Doina, **Numerus Maurorum Tibiscensium**. Contribuţii la istoria trupelor de mauri din Dacia*, în *Banatica* 8 (1985), p. 139-154.

Benea 1986 – *Benea Doina, Mărturii arheologice de la Tibiscum din secolele III-IV*, în *Tibiscum* 6 (1986), p. 241-258.

Benea 1990 – *Benea Doina, Lampes romaines de Tibiscum*, în *DaciaNS* 34 (1990), p. 139-168.

Benea 1993 – *Benea Doina, Castrul de pământ (I) de la Tibiscum*, în *Banatica* 12 (1993), p. 213-218.

Benea 1993a – *Benea Doina, Beiträg zum Studium der palmyrenischen Grabdenkmäler in Dakien*, în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 188-194.

Benea 1993b – *Benea Doina, Un atelier metalurgic la Criciova (jud. Timiş)*, în *Ziridava* 18 (1993), p. 79-88.

Benea 1993c – *Benea Doina, **Vicus Tibiscensis**. Contribuţii la istoria **vici**-lor militari din Dacia*, în *SCIVA* 44 (1993, 3), p. 267-291.

Benea 1993-1994 – *Benea Doina, Die Palmyrener in Dakien*, în *StIB* 17-18 (1993-1994), p. 45-62.

Benea 1994 – *Benea Doina, Banatul în timpul lui Traian*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 309-321.

Benea 1995 – *Benea Doina, Colegiul utricularilor din Dacia*, în *AnB(SN)* 4 (1995), p. 302-310.

Benea 1995a – *Benea Doina, Jupa-Tibiscum, **Castru***, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 47.

Benea 1995b – *Benea Doina, Oraşul antic **Tibiscum**. Consideraţii istorice şi arheologice*, în *Apulum* 32 (1995), p. 149-173.

Benea 1995-1996 – *Benea Doina, Interferenţe spirituale în aşezările daco-romane din sud-vestul Daciei în secolele III-IV*, în *Sargetia* 26 (1995-1996, 1), p. 369-384.

Benea 1995-1996a – *Benea Doina, Amfore din **vicus**-ul militar de la Tibiscum (II). Relaţiile comerciale cu Hispania Baetica*, în *StIB* 19-20 (1995-1996), p. 195-200.

Benea 1996 – *Benea Doina, Jupa-Tibiscum, **Castru de pământ**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 64.

Benea 1996a – *Benea Doina, Jupa-Tibiscum, **Castru Mare**, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 67.

Benea 1996b – *Benea Doina*, Dacia sud-vestică în secolele III-IV. Timişoara (1996, 1).

Benea 1997 – *Benea Doina, Tibiscum (Caransebeş), jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 66-67.

Benea 1997a – *Benea Doina, Cohors I Brittonum Ulpia torquata Pia Fidelis civium*

Romanorum, în *ActaMN* 34 (1997, 1), p. 53-60.

Benea 1997b – *Benea Doina, Timişoara – Freidorf, jud. Timiş*, în *SAC* 2 (1997), p. 113-114.

Benea 1998 – *Benea Doina, Reliefuri sculpturale tibiscense (I)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 233-240.

Benea 1999 – *Benea Doina, Die Beziehungen zwischen Dakien und Pannonien zur Zeit des Kaisers Traian*, în *Apulum* 36 (1999), p. 175-186.

Benea 1999a – *Benea Doina*, Dacia sud-vestică în secolele III-IV. Timişoara (1999, 2).

Benea 1999-2000 – *Benea Doina, Organizarea internă a aşezărilor vicane ale castrelor auxiliare (II)*, în *Sargetia* 28-29 (1999-2000, 1), p. 191-204.

Benea 2000 – *Benea Doina, Die innere Organisierung der Militärivici aus Dakien (Die Wohnungen)*, în *Army and Urban development in the Danubian provinces of the Roman Empire*, Alba Iulia (2000), p. 31-62.

Benea 2000a – *Benea Doina, On the Praetorium Toponymus in Roman Dacia*, în *Daci şi romani la începutul secolului al II-lea d.Hr. la nordul Dunării*, Timişoara (2000), p. 117-124.

Benea 2002 – *Benea Doina, Integrarea culturală a palmyrenilor în Dacia romană*, în *Apulum* 39 (2002), p. 185-200.

Benea 2002-2003 – *Benea Doina, A possible mithraism* ***spelaeum*** *at the Veterani Cave*, în *StIB* 26-27 (2002-2003), p. 9-16.

Benea 2003 – *Benea Doina, Septimius Severus şi Tibiscum*, în *PB* 2 (2003), p. 91-94.

Benea 2003a – *Benea Doina, Cu privire la o notiță de arheologie creştină*, în *PB* 2 (2003), p. 95-100.

Benea 2003b – *Benea Doina*, Istoria aşezărilor de tip **vici militares** din Dacia romană. Timişoara (2003).

Benea 2004 – *Benea Doina, Ceramica glazurată de la Tibiscum*, în *Apulum* 41 (2004), p. 203-218.

Benea 2004a – *Benea Doina, Septime Sévère et l'Urbanisation de la province de Dacie*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 390-393.

Benea 2004b – *Benea Doina,* Die Römischen perlenwerkstätten aus Tibiscum. Timişoara (2004).

Benea et alii 1980 – *Benea Doina, Medeleț Florin, Bona Petru, Petrovszky Richard, Cercetările arheologice de la Tibiscum*, în *MCA* 14 (1980), p. 298-303.

Benea et alii 1996 – *Benea Doina, Bona Petru, Petrovszky Richard, Rogozea Petru, Ardeț Adrian, Ardeț Lucia C., Jupa-Tibiscum,* ***Oraşul roman****, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 64.

Benea et alii 1996a – *Benea Doina, Bona Petru, Rogozea Petru, Petrescu Sorin Mihai, Jupa-Tibiscum,* ***Între ziduri****, jud. Caraş-Severin*, în *SAC I* (1996), p. 64.

Benea et alii 1998 – *Benea Doina, Timoc Călin, Crânguş Maria, Regep-Vlascici S., Derbac M., Jupa-Tibiscum, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1997* (1998), p. 46.

Benea et alii 2000 – *Benea Doina, Timoc Călin, Crânguş Maria, Regep-Vlascici S., Jupa-Tibiscum, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 46.

Benea et alii 2001 – *Benea Doina, Lalescu I., Regep-Vlascici S., Mehadia, com. Mehadia, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 142-143.

Benea et alii 2001a – *Benea Doina, Timoc Călin, Micle Dorin, Hurduzeu N., Zăgujeni, com. Constantin Daicoviciu, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 274-275.

Benea et alii 2002 – *Benea Doina, Timoc Călin, Regep-Vlascici S., Lalescu I., Socol G., Mehadia, com. Mehadia, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 202.

Benea et alii 2002a – *Benea Doina, Regep-Vlascici S., Crânguş M., Timoc C., Micle D., Socol G., Zăgujeni, com. Constantin Daicoviciu, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 342-343.

Benea et alii 2003 – *Benea Doina, Regep-Vlascici S., Timoc Călin, Crânguş M., Socol G., Agotici S., Jupa, mun. Caransebeş, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2003* (2003), p. 169-171.

Benea et alii 2003a – *Benea Doina, Regep-Vlascici S., Lalescu I., Crânguş M., Hurduzeu N., Ştefănescu Atalia, Timoc C., Mehadia, com. Mehadia, jud. Caraş-Severin*, în

CCA – campania 2002 (2003), p. 193-194.

Benea et alii 2004 – *Benea Doina, Crânguş Maria, Ştefănescu Atalia, Dalboşeţ, com. Dalboşeţ, jud. Caraş-Severin.* ***Dragomireana***, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 111-112.

Benea et alii 2004a – *Benea Doina, Timoc Călin, Regep-Vlascici S., Micle Dorin, Socol G., Popescu M., Agotici St., Jupa, mun. Caransebeş, jud. Caraş-Severin (Tibiscum).* ***Zidină***, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 165-167.

Benea et alii 2005 – *Benea Doina, Crânguş Maria, Ştefănescu Atalia, Dalboşeţ, com. Dalboşeţ, jud. Caraş-Severin.* ***Dragomireana***, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 135.

Benea et alii 2005a – *Benea Doina, Timoc Călin, Regep-Vlascici Simona, Socol Gabriel, Micle Dorin, Popescu Mihaela, Agotici Ştefan, Jupa, mun. Caransebeş, jud. Caraş-Severin (Tibiscum). Punct:* ***Zidină***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 203-205.

Benea et alii 2005b – *Benea Doina, Regep-Vlascici Simona, Lalescu Iulian, Crânguş Mariana, Ştefănescu Atalia, Ştefan Agotici, Socol Gabriel, Doru Voica, Mehadia, com. Mehadia, jud. Caraş-Severin. Punct:* ***Cetate***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 237-238.

Benea şi Bejan 1987-1988 – *Benea Doina, Bejan Adrian, Viaţa rurală în sud-vestul Daciei în secolele II-IV (I)*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 247-260.

Benea şi Bejan 1989-1993 – *Viaţa rurală în sud-vestul Daciei în secolele II-IV (I)*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993), p. 127-148.

Benea şi Bona 1994 – *Benea Doina, Bona Petru*, Tibiscum. Bucureşti (1994).

Benea şi Crânguş 2001-2002 – *Benea Doina, Crânguş Maria, Evoluţia Vicus-ului de la Tibiscum în sec. II-III. Cu privire la principalele căi de acces în aşezare*, în *Sargetia* 30 (2001-2002), p. 181-194.

Benea şi Hica – *Benea Doina, Hica Ioana*, Damnatio Memoriae în arhitectura romană târzie de la Dunărea de Jos. Timişoara (2004).

Benea şi Lalescu 1997-1998 – *Benea Doina, Lalescu I., Contribuţii la istoria aşezării de la Ad Mediam – (Băile Herculane)*, în *Sargetia* 27 (1997-1998, 1), p. 267-302.

Benea şi Şchiopu 1974 – *Benea Doina, Şchiopu Ana, Un mormânt gnostic de la Dierna*, în *ActaMN* 11 (1974), p. 115-124.

Bitiri 1959 – *Bitiri Maria, Un nou tip de unealtă între microlitele de la Băile Herculane*, în *SCIV* 10 (1959, 2), p. 453-458.

Bizerea et alii 1970 – *Bizerea M., Herşcovici O., Munteanu R.*, în *Studii de geografie a Banatului* 1 (1970).

Blăjan et alii 1983 – *Blăjan Mihai, Fleşer Gheorghe, Stoicovici Eugen, Un topor de aramă descoperit la Băile Herculane (jud. Caraş-Severin)*, în *Apulum* 21 (1983), p. 53-56.

Blăjan şi Dörner 1978 – *Blăjan Mihai, Dörner Egon, Probleme de demografie istorică pe baza studiului căldăruşelor de lut (sec. XI-XIII) descoperite pe teritoriul judeţului Arad*, în *Ziridava* 10 (1978), p. 123-138.

Boboş 1991 – *Boboş Radu Iuliu*, Artefacte silicioase din cultura Vinča – mineralogie, petrografie, geochimie, surse geologice –. Reşiţa (1991).

Bochiş 2004 – *Bochiş Bogdan, Contribuţii la repertoriul aşezărilor Tiszapolgár din Banatul românesc*, în *PB* 3 (2004), p. 51-62.

Bodor şi Winkler 1979 – *Bodor Andrei, Winkler Iudita, Un atelier de artizanat de la Dierna (Orşova)*, în *ActaMN* 16 (1979), p. 141-156.

Bolomey 1973 – *Bolomey Alexandra, An outline of the late Epipaleolithic economy at the „Iron Gates": the evidence on bones*, în *DaciaNS* 17 (1973), p. 41-52.

Bona 1996 – *Bona Petru, Caransebeş, jud. Caraş-Severin, Centrul oraşului*, în *SAC – I* (1996), p. 25.

Bona şi Petrovszky 1977 – *Bona Petru, Petrovszky Richard, Tibiscum şi drumurile romane din Banat. Însemnări pe marginea unui articol*, în *StComCar* 2 (1977), p. 377-388.

Bona şi Pop 1979 – *Bona Petru, Pop Constantin, Noi piese sculpturale de la* ***Tibiscum***, în *StComCar* 3 (1979), p. 273-275.

Bona şi Pop 1983 – *Un vas antropomorf descoperit la Jupa (Tibiscum)*, în *Banatica* 7 (1983), p. 231-234.

Bona şi Rogozea 1985 – *Bona Petru, Rogozea Petru, Tibiscum – cercetări arheologice (III)*, în *Banatica* 8 (1985), p. 155-168.

Bona şi Rogozea 1985-1986 – *Necropola dacică de la Iaz*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 439-451.

Bona şi Rogozea 1993 – *Bona Petru, Rogozea Petru, Tibiscum III, jud. Caraş-Severin*, în *MCA* 17 (1993, 2), p. 279-286.

Bona et alii 1982 – *Bona Petru, Petrovszky Richard, Petrovszky Maria, Rogozea Petru, Tibiscum – cercetări arheologice (II) (1980-1981)*, în *StComCar* 4 (1982), p. 185-208.

Bona et alii 1982a – *Bona Petru, Petrovszky Richard, Petrovszky Maria, Rogozea Petru, Tibiscum – cercetări arheologice (II) (1976-1979)*, în *ActaMN* 19 (1982), p. 311-330.

Bona et alii 1983 – *Bona Petru, Petrovszky Richard, Petrovszky Maria, Rogozea Petru, Tibiscum – cercetări arheologice (II) (1976-1979)*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 405-432.

Bona et alii 1985-1986 – *Bona Petru, Rogozea Petru, Pop Constantin, Noi piese figurate descoperite la Tibiscum*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 537-540.

Bordea 1996-1998 – *Bordea Gheorghe-Petre, Découvertes monétaires en Roumanie – 1994-1995*, în *DaciaNS* 40-41 (1996-1998), p. 425-466.

Bordea şi Mitrea 1989 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumanie – 1988*, în *DaciaNS* 33 (1989), p. 259-266.

Bordea şi Mitrea 1990 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumanie – 1989*, în *DaciaNS* 34 (1990), p. 299-308.

Bordea şi Mitrea 1991 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumanie – 1990*, în *DaciaNS* 35 (1991), p. 215-228.

Bordea şi Mitrea 1992 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumanie – 1991*, în *DaciaNS* 36 (1992), p. 199-206.

Bordea şi Mitrea 1993 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumanie – 1992*, în *DaciaNS* 37 (1993), p. 307-320.

Bordea şi Mitrea 1994-1995 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumanie – 1993*, în *DaciaNS* 38-39 (1994-1995), p. 459-478.

Bordea şi Mitrea 1996-1998 – *Bordea Gheorghe-Petre, Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumanie – 1994-1996*, în *DaciaNS* 40-42 (1996-1998), p. 425-466.

Boroffka 1987 – *Boroffka Nikolaus, Folosirea fierului în România de la începuturi până în sec. VIII î.e.n.*, în *Apulum* 24 (1987), p. 55-77.

Boroffka 1994 – *Boroffka Nikolaus*, Die Wietenberg-Kultur. Ein Beitrag zur Erforschung der Bronzezeit in Südosteuropa. În: *UPA* 19 (1994, 1-2).

Boroneanț 1966 – *Boroneanț Vasile, Cultura Kostolac de la Cuina Turcului*, în *SCIV* 17 (1966, 2), p. 345-354.

Boroneanț 1968 – *Boroneanț Vasile, Neoliticul timpuriu în zona Porților de Fier*, în *Comunicări* 7 (1968), p.

Boroneanț 1970 – *Boroneanț Vasile, Un mormânt din perioada de trecere de la paleoliticul superior a epipaleolitic*, în *SCIV* 21 (1970, 1), p. 129-132.

Boroneanț 1973 – *Boroneanț Vasile, Recherches archéologique sur la culture Schela Cladovei de la zone de „Portes de Fer”*, în *DaciaNS* 17 (1973), p. 5-40.

Boroneanț 1975 – *Boroneanț Vasile, Locuirea din secolele XII-XIII de la **Ogaşul Neamțului** – comuna Berzasca*, în, *Banatica* 3 (1975), p. 123-130.

Boroneanț 1976 – *Boroneanț Vasile, Sondajul arheologic privind feudalismul timpuriu de la Zăbrani-**Sătuț***, în *Ziridava* 6 (1976), p. 57-72.

Boroneanț 1979 – *Boroneanț Vasile, Considerații asupra istoriei străvechi a județului Arad în lumina cercetărilor de la Conop, Zăbrani şi Cladova*, în *Ziridava* 11 (1979), p. 109-116.

Boroneanț 1985 – *Boroneanț Vasile, Cimitirul feudal timpuriu de la Svinița – km fluvial 1004*, în *Drobeta* 6 (1985), p. 111-118.

Boroneanț 2000 – *Boroneanț Vasile*, Arheologia peşterilor şi minelor din România, Bucureşti (2000).

Boroneanț 2000a – *Boroneanț Vasile*, Paleolithique Superieur et Epipaleolithique dans zone des

Portes de Fer. Bucureşti (2000).
Boroneanț şi Boroneanț 2002 – *Boroneanț Vasile, Boroneanț Adina, Paleoliticul de la Zăbrani*, în *Ziridava* 23 (2002), p. 13-52.
Boroneanț şi Demşea 1974 – *Boroneanț Vasile, Demşea Dan, Cercetări arheologice la Lipova-**Hodaie***, în *Ziridava* 3-4 (1974), p. 11-23.
Borza 1941-1944 – *Borza Alexandru, Information nouvelles sur le camp romain de Cenad*, în *Dacia* 9-10 (1941-1944), p. 551-553.
Bozu 1977 – *Bozu Ovidiu, **Cohors I Sagittariorum** la Zăvoi (județul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 4 (1977), p. 131-134.
Bozu 1977a – *Bozu Ovidiu, Lăpuşnicel-**Cetate***, în *Banatica* 4 (1977), p. 434.
Bozu 1979 – *Bozu Ovidiu, Cercetările arheologice din punctul „**Cetate**”, comuna Lăpuşnicel, județul Caraş-Severin (I)*, în *Banatica* 5 (1979), p. 187-200.
Bozu 1981 – *Bozu Ovidiu, Construcția romană din punctul **Gura Văii**, comuna Brebu (județul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 6 (1981), p. 125-136.
Bozu 1982 – *Bozu Ovidiu, Depozitul de bronzuri de la Fizeş (județul Caraş-Severin)*, în *StComCar* 4 (1982), p. 137-154.
Bozu 1983 – *Bozu Ovidiu, Considerații cu privire la un opaiț paleocreştin descoperit la Gornea (județul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 7 (1983), p. 225-230.
Bozu 1990 – *Bozu Ovidiu, Aşezarea daco-romană de la Grădinari-**Sălişte** (județul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 10 (1990), p. 147-186.
Bozu 1993 – *Bozu Ovidiu, Obiecte creştine inedite de uz casnic. Furcile de tors pentru deget datate în secolele IV-VI e.n.*, în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 206-214.
Bozu 1995 – *Bozu Ovidiu, Grădinari, **Sălişte***, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 37-38.
Bozu 1996 – *Bozu Ovidiu, Grădinari, **Sălişte**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 55-56.
Bozu 1996a – *Bozu Ovidiu, Moldova Nouă, **Ogaşul Băieşului**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 77-78.
Bozu 1996b – *Bozu Ovidiu, Moldova Veche, **Vinograda-Vlaskicrai**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 78.
Bozu 1996c – *Bozu Ovidiu, Şoşdea, **Munteanu**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 106-107.
Bozu 2000 – *Bozu Ovidiu, Considerații cu privire la Banat*, în *Banatica* 15 (2000, 1), p. 147-160.
Bozu 2000a – *Bozu Ovidiu, Obiecte din bronz descoperite în aşezarea romană de la Mehadia, jud. Caraş-Severin*, în *Banatica* 15 (2000, 1), p. 223-241.
Bozu 2001 – *Bozu Ovidiu, Obiecte din bronz descoperite în aşezarea romană de la Mehadia, județul Caraş-Severin (II)*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 147-164.
Bozu 2003 – *Bozu Ovidiu, Descoperiri arheologice în hotarul satului Duleu (com. Fârliug, jud. Caraş-Severin)*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 377-396.
Bozu şi El Susi 1987 – *Bozu Ovidiu, El Susi Georgeta, Aşezarea romană târzie de la Moldova Veche din punctul „**Vinograda-Vlaskicrai**” (județul Caraş-Severin*, în *Banatica* 9 (1987), p. 239-270.
Bozu şi Săcărin 1979 – *Bozu Ovidiu, Săcărin Caius, O expediție arheologică în Valea Almăjului. Realități şi perspective*, în *Banatica* 5 (1979), p. 553-558.
Branga 1979 – *Branga Nicolae, Laus vitae. Pe marginea unor inscripții din Tibiscum*, în *Sargetia* 14 (1979), p. 655-658.
Branga 1980 – *Branga Nicolae*, Urbanismul Daciei romane. Timişoara (1980).
Caraş-Severin 1981 – Caraş-Severin. Monografie. Bucureşti (1981).
Cădariu 1974 – *Cădariu Ştefan, Două aşezări Coțofeni în hotarul oraşului Bocşa (jud. Caraş-Severin*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 75-80.
Cădariu 1981 – *Cădariu Ştefan, Curățirea şi restaurarea ceramicii încrustate*, în *Banatica* 6 (1981), p. 469-470.
Cădariu şi Petrovszky 1975 – *Cădariu Ştefan, Petrovszky Richard, Cercetări arheologice pe valea Caraşovei*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 147-154.
Căpățână 1995 – *Căpățână Dan, Făget, „Cetate”, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 30.
Căpățână et alii 1996 – *Căpățână Dan, Achim Viorel, Rădulescu Alexandru, Marcu Daniela, Gladna*

Română, jud. Timiş, în *SAC* 1 (1996), p. 54.

Căpățână et alii 1996a – *Căpățână Dan, Rădulescu Alexandru, Tomoni Dumitru, Făget-Cetate, Timişoara, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 42-43.

Cârciumaru 1971 – *Cârciumaru Marin, Analiza polinică a unor sedimente würmiene din* ***Peştera Hoţilor*** *de la Băile Herculane, în SCIV* 22 (1971) 1, p. 15-18.

Cârciumaru 1973 – *Cârciumaru Marin, Analyze polinique des coprolithes livrés par quelques stations archéologiques des deux bords du Danube dans la zone des „Portes de Fer”*, în *DaciaNS* 17 (1973), p. 53-60.

Cârciumaru 1973a – *Cârciumaru Marin, Analiza polinică a coprolitelor din staţiunea arheologică de la Icoana (defileul Dunării)*, în *SCIV* 24 (1973, 1), p. 5-14.

Cârciumaru 1974 – *Cârciumaru Marin, Condiţiile climatice din timpul sedimentării depozitelor pleistocene din Peştera Hoţilor de la Băile Herculane*, în *SCIV* 25 (1974, 3), p. 351-558.

Cârciumaru 1982 – *Cârciumaru Marin, Câteva datări C_{14} în contextul Schemei paleoclimatice a pleistocenului superior din România*, în *SCIVA* 33 (1982, 4), p. 395-401.

Cedică 1998 – *Cedică Valentin, Descoperiri din prima epocă a fierului făcute la Sânnicolau Mare (jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 209-214.

Cedică şi Medeleț 2002 – *Cedică Valentin, Medeleț Florin, Fortificaţia de pământ de la Herneacova (com. Recaş, jud. Timiş)*, în *PB* 1 (2002), p. 85-86.

Chirilă şi Groza 1971 – *Chirilă Eugen, Groza Liviu, Tezaurul feudal de la Caransebeş*, în *Apulum* 8 (1971), p. 103-108.

Chirilă şi Gudea 1972 – *Chirilă Eugen, Gudea Nicolae, Descoperiri monetare antice din Banat*, în *Apulum* 10 (1972), p. 713-718.

Chirilă şi Stratan 1975 – *Chirilă Eugen, Stratan Ion, Descoperiri monetare antice şi bizantine din Banat (I)*, în *StComB* 19 (1975), p. 81-88.

Chirilă et alii 1974 – *Chirilă Eugen, Gudea Nicolae, Stratan Ion*, Drei Münzhorte des 4. Jahrhunderts aus dem Banat. Lugoj (1974).

Chiu 2002-2003 – *Chiu Florentina, Cercetări arheozoologice în situl neolitic de la Foeni-* ***Cimitirul ortodox*** *(jud. Timiş). Campania 2002*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 13-20.

Chiu 2003 – *Chiu Florentina, Raport preliminar al materialului faunistic din aşezarea fortificată din prima epocă a fierului de la Herneacova (jud. Timiş)*, în *PB* 2 (2003), p. 87-90.

Chiurchici 1974 – *Chiurchici Nicolae, Un plan al fortificaţiilor de la Orşova din secolul al VIII-lea*, în *Drobeta* (1974), p. 215-220.

Ciobotaru 1994 – *Ciobotaru Dan, O statuetă descoperită la Sânandrei, capodoperă a artei neolitice*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 94-96.

Ciobotaru 1998 – *Ciobotaru Dan, Plastica neolitică din aşezarea de la Foeni-* ***Sălaş*** *(jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 73-82.

Ciugudean 2000 – *Ciugudean Horia*, Eneoliticul final în Transilvania şi Banat. În: *BHAB* 26 (2000).

Ciugudean 2002 – *Ciugudean Horia, The Cooper Metallurgy in the Coţofeni Culture (Transylvania and Banat)*, în *Apulum* 39 (2002), p. 95-106.

Ciută 2005 – *Ciută Marius Mihai*, Începuturile neoliticului timpuriu în spaţiul intracarpatic transilvănean. Alba Iulia (2005).

Cocaţi 1995-1996 – *Cocaţi Mirela, Două ştampile de amforă inedite de la Tibiscum*, în *StIB* 19-20 (1995-1996), p. 201-204.

Cociş 2004 – *Cociş Sorin*, Fibulele din Dacia Romană. Cluj-Napoca (2004).

Cociş et alii 1989 – *Cociş Sorin, Rogozea Petru, Chiţu Ştefan, Note privind câteva tipare şi vase cu medalioane în relief din Dacia romană*, în *Apulum* 25 (1989), p. 247-250.

Comşa 1965 – *Comşa Eugen, Consideraţii cu privire la complexele neolitice din preajma Dunării, în sud-vestul României*, în *SCIV* 16 (1965, 3), p. 545-554.

Comşa 1966 – *Comşa Eugen, Materiale de tip Starčevo descoperite la Liubcova (r. Moldova Nouă)*, în *SCIV* 17 (1966, 2), p. 355-362.

Comşa 1969 – *Comşa Eugen, Donées concernant la civilisation Vinča du sud-ouest de la Roumanie*, în *DaciaNS* 13 (1969), p. 11-44.

Comşa 1971 – *Comşa Eugen, Unele caracteristici ale plasticii antropomorfe din aşezările*

*culturii Vinča din zona **Porților de Fier***, în *Banatica* 1(1971), p. 85-92.

Comşa 1971a – *Comşa Eugen, Silexul de tip bănățean*, în *Apulum* 9 (1971), p. 15-20.

Comşa 1973 – *Comşa Eugen, Parures néolithiques en coquillages marins découvertes en territoire roumain*, în *DaciaNS* 17 (1973), p. 61-76.

Comşa 1979 – *Comşa Eugen, Aşezarea neolitică de la Liubcova*, în *Banatica* 5 (1979), p. 537-540.

Comşa 1991 – *Comşa Eugen, Masques des figurines de la culture Vinča du sud-ouest de la Roumanie et leur sens symbolique*, în *Banatica* 11 (1991), p. 125-132.

Comşa 1993 – *Comşa Eugen, Creşterea animalelor domestice în cursul epocii neolitice pe teritoriul Banatului*, în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 13-18.

Comşa 1995-1996 – *Comşa Eugen, Les figurines anthropomorphes des cultures Turdaş et Vinča (Ressemblances et différrences)*, în *Sargetia* 26 (1995-1996, 1), p. 91-104.

Comşa 1998 – *Comşa Eugen, Ocupațiile comunităților culturii Vinča din Banat şi din Oltenia*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 121-128.

Comşa şi Răuț 1969 – *Comşa Eugen, Răuț Octavian, Figurine antropomorfe aparținând culturii Vinča descoperite la Zorlențu Mare*, în *SCIV* 20 (1969, 1), p. 3-15.

Comşa M. 1967 – *Comşa Maria, Cu privire la caracterul organizării social-economice şi politice de pe teritoriul țării noastre în epoca migrațiilor*, în *SCIV* 18 (1967, 3), p. 431-442.

Corvătescu şi Rădulescu 1979 – *Corvătescu Adrian, Rădulescu Alexandru, Despre ansamblul fortificat de la Tricule-Svinița (jud. Mehedinți)*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 169-182.

Cosma 2002 – *Cosma Călin*, Vestul şi nord-vestul României în secolele VIII-X d.H. Cluj-Napoca (2002).

Coteț şi Băcănaru 1965 – *Coteț Petru, Băcănaru Ion*, în *Natura*, seria Geografie, Geologie 18 (1965, 2).

Crăciunescu 1995 – *Crăciunescu Gabriel, La culture de Basarabi dans le département de Mehedinți*, în *ThD* 16 (1995, 1-2), p. 139-150.

Crăciunescu 1998 – *Crăciunescu Gabriel, Aria de formare şi răspândire a culturii Verbicioara*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 171-182.

Crăciunescu 2000 – *Crăciunescu Gabriel, Rit şi ritual funerar în cadrul culturii Verbicioara*, în *Tibiscum* 10 (2000), p. 263-268.

Crăciunescu 2003 – *Crăciunescu Gabriel, Descoperiri Basarabi în localitatea Rogova, jud. Mehedinți*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 273-286.

Crăciunescu 2004 – *Crăciunescu Gabriel*, Cultura Verbicioara în jumătatea vestică a Olteniei. În: *BT* 41 (2004).

Crânguş 1995 – *Crânguş Maria, Atelierele de pietrărie în sud-vestul Daciei romane*, în *BCSS* 1 (1995), p. 91-96.

Crânguş 2001 – *Crânguş Maria, Noi monumente sculpturale din zona Caransebeş*, în *In Memoriam Dumitru Tudor*, Timişoara (2001), p. 91-96.

Crânguş 2002-2003 – *Crânguş Maria, Le culte de Mithras à Pojejena*, în *StIB* 26-27 (2002-2003), p. 205-210.

Crânguş 2002-2003a – *Crânguş Maria, Elemente ornamental-sombolistice pe monumentele din sud-vestul Daciei*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 147-156.

Crânguş 2004 – *Crânguş Maria, Considerations regarding the two register inscriptions from Tibiscum*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timişoara (2004), p. 103-110.

Crânguş et alii 2003 – *Crânguş Maria, Hurduzeu Nicu, Ştefănescu At., Dalboşeț, com. Dalboşeț, județul Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 114-115.

Crişan 1974 – *Crişan Ioan Horațiu, Descoperiri celtice păstrate în Muzeul județean Arad*, în *Ziridava* 3-4 (1974), p. 37-86.

Crişan 1978 – *Crişan Ioan Horațiu, Dacii din zona Aradului. 2000 de ani de la atestarea Ziridavei*, în *Ziridava* 10 (1978), p. 45-54.

Crişan 1979 – *Crişan Ioan Horațiu, Fortificația feudală de la Căpâlnaş (jud. Arad)*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 197-206.

Crişan 1986 – *Crişan Ion Horațiu*, Spiritualitatea geto-dacilor. Bucureşti (1986).

Crişan S. 1998 – *Crişan Sorin, Câteva considerații privind procesele de interferență între culturile Baden şi Coțofeni în vestul României*, în *Ziridava* 21 (1998), p. 3-13.

Daicoviciu C. 1965 – *Daicoviciu Constantin, Diploma militară de la Tibiscum*, în *ActaMN* 2 (1965), p. 135-140.

Daicoviciu C. 1966 – *Daicoviciu Constantin, Severus Alexander şi provincia Dacia*, în *ActaMN* 3 (1966), p. 153-172.

Dörner 1960 – *Dörner Egon, Mormânt din epoca avară la Sânpetru German*, în *SCIV* 11 (1960, 2), p. 432-451.

Dörner 1970 – *Dörner Egon, Cercetări şi săpături arheologice în judeţul Arad*, în *MCA* 9 (1970), p. 445-466.

Dörner 1971 – *Dörner Egon, Urme ale legiunii a V-a Macedonica la Aradu Nou ?*, în *ActaMN* 8 (1971), p. 503-506.

Dörner 1971a – *Dörner Egon, Dacii şi sarmaţii din sec. II-III e.n. în vestul României*, în *Apulum* 9 (1971), p. 681-692.

Dörner 1976 – *Dörner Egon, Cu privire la tracii de pe teritoriul arădean la începutul Hallastattului timpuriu*, în *Ziridava* 6 (1976), p. 41-46.

Dörner şi Boroneanţ 1968 – *Dörner Egon, Boroneanţ Vasile, O contribuţie cu privire la datarea valurilor de pământ din vestul ţării noastre*, în *Ziridava* 2 (1968), p. 7-18.

Dragomir 1981 – *Dragomir Ion, Noi descoperiri arheologice în hotarul localităţilor Gornea şi Sicheviţa*, în *Banatica* 6 (1981), p. 463-466.

Dragomir 1982 – *Dragomir Ion, Descoperiri arheologice ce indică prezenţa unei necropole-romane în punctul „**Locurile Lungi**” – Gornea (judeţul Caraş-Severin)*, în *StComCar* 4 (1982), p. 209-212.

Draşovean 1989 – *Draşovean Florin, Observaţii pe marginea unor materiale inedite privind raporturile dintre culturile Starčevo-Criş, Vinča A şi lumea liniară în nordul Banatului*, în *Apulum* 26 (1989), p. 9-47.

Draşovean 1991 – *Draşovean Florin, Connections between Vinča C and Tisa, Herpály, Petreşti and Bucovăţ cultures in norther Banat*, în *Banatica* 11 (1991), p. 209-211.

Draşovean 1991a – *Draşovean Florin*, Aşezarea vinciană Hodoni. Timişoara (1991).

Draşovean 1993 – *Draşovean Florin, Aşezarea neolitică de la Satchinez*, în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 25-48.

Draşovean 1994 – *Draşovean Florin, The Petreşti Culture in Banat*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 139-170.

Draşovean 1995 – *Draşovean Florin, Locuirile neolitice de la Hodoni*, în *Banatica* 15 (1995), p. 53-137.

Draşovean 1996 – *Draşovean Florin*, Cultura Vinča târzie (faza C) în Banat. În: *BHAB* 1 Timişoara (1996).

Draşovean 1996a – *Draşovean Florin, Relation of Vinča culture phase C with the Transylvanien region*, în *VCRCC* (1996), p. 269-278.

Draşovean 1996b – *Draşovean Florin, Foeni, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 44.

Draşovean 1996c – *Draşovean Florin, Sânandrei, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 115.

Draşovean 2001 – *Draşovean Florin, Early neolithic settlement al Timişoara-**Fratelia***, în *Festschrift für Gheorghe Lazarovici*. În: *BHAB* 30 (2001), p. 33-40.

Draşovean 2003 – *Draşovean Florin, Transilvania şi Banatul în neoliticul târziu. O contribuţie la originile culturii Petreşti*, în *Apulum* 40 (2003), p. 39-58.

Draşovean şi Fota 2003 – *Draşovean Florin, Fota Adrian, Noi descoperiri arheologice pe teritoriul satului Cruceni (comuna Foeni, jud. Timiş)*, în *PB* 2 (2003), p. 55-68.

Draşovean şi Mariş 1998 – *Draşovean Florin, Mariş Tiberiu, Aşezarea neolitică târzie de la Zlaşti (jud. Hunedoara)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 93-120.

Draşovean şi Topolovici 1989 – *Draşovean Florin, Topolovici Milan, O piesă de cult descoperită la Parţa (com. Şag, jud. Timiş)*, în *SCIVA* 40 (1989, 2), p. 199-202.

Draşovean et alii 1996 – *Draşovean Florin, Gogâltan Florin, Rogozea Petru, Româneşti, „Peştera cu Apă”, com. Tomeşti, jud. Timiş*, în *SAC* (1996), p. 96-97.

Draşovean et alii 1997 – *Draşovean Florin, Ciubotaru Leopold Dan, Szentmiklosi, Foeni, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 17-18.

Draşovean et alii 2000 – *Draşovean Florin, Cedică Valentin, Ciubotaru Leopold Dan, Gogâltan Florin, Foeni, jud. Timiş. Punct: Cimitirul Ortodox*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 37.

Draşovean et alii 2004 – *Draşovean Florin, Doinea Benea, Mircea Mare, Marius Muntean, Daniela Tănase, Mariana Crânguş, Florentina Chiu, Dorel Micle, Simona Regep-Vlascici, Alexandru Szentmiklosi, Atalia Ştefănescu, Călin Timoc,* Săpăturile arheologice preventive de la Dumbrăvița. DN 6 – varianta ocolitoare Timişoara, km. 549+076-DN 69, km. 6+430. În: *BHAB* 33 (2004).

Draşovean et alii 2002 – *Draşovean Florin, Ciubotaru Leopold, Lazarovici Gheorghe, Parța, jud. Timiş. Punct: Tell II,* în *CCA – campania 2001* (2002), p. 227-228.

Drăgoescu 1995 – *Drăgoescu Maria, Descoperiri arheologice şi numismatice pe teritoriul Banatului între anii 1872-1918,* în *AnB(SN)* 4 (1995), p. 315-375.

Dulea 2001 – *Dulea Olivian, Considerații privind locuirea în Banat şi Transilvania în secolele VII-VIII d.Hr. (I. Aşezări),* în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 207-264.

Dulea 2001-2002 – *Dulea Olivian, Considerații privind locuirea în Banat şi Transilvania în secolele VII-VIII d.Hr.*, în *Sargetia* 30 (1999-2000), p. 209-244.

Dulea 2002-2003 – *Dulea Olivian, Considerații privind locuirea în Banat şi Transilvania în secolele VII-VIII p.Chr. (III. Monede şi descoperiri izolate),* în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 245-266.

Dumitraşcu 1969 – *Dumitraşcu Sever,* în *Lucrări ştiințifice, seria A,* Oradea, p. 517-518.

Dumitraşcu şi Mărghitan 1971 – *Dumitraşcu Sever, Mărghitan Liviu, Sargetia* 8 (1971), p.

Dumitrescu 1962 – *Dumitrescu Vladimir, Keramik der Vučedol-Kultur aus Moldova Veche im Banat,* în *DaciaNS* 6 (1962), p. 411-428.

Dumitrescu şi Stratan 1967 – *Dumitrescu Vladimir, Stratan Ion, Necropola de incinerație din epoca bronzului de la Vişag (r. Lugoj, reg. Banat),* în *SCIV* 18 (1967, 1), p. 71-82.

El Susi 1985-1986 – *El Susi Georgeta, Analiza materialelor faunistice provenite din aşezările Starčevo-Criş de la Gornea-**Locurile Lungi** şi Moldova Veche-**Rât**,* în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 41-50.

El Susi 1985 – *El Susi Georgeta, Prezența lui Equus (Asinus) Hydruntinus reg. În aşezarea vinciană de la Gornea-**Căunița de Sus** (județul Caraş-Severin),* în *Banatica* 8 (1985), p. 79-82.

El Susi 1985a – *El Susi Georgeta, Considerații privind materialul faunistic provenind din aşezarea dacică de la **Stenca Liubcovei** (județul Caraş-Severin),* în *Banatica* 8 (1985), p. 123-138.

El Susi 1987 – *El Susi Georgeta, Economia animalieră a comunității vinciene timpurii de la Gornea-**Căunița de Sus**,* în *Banatica* 9 (1987), p. 43-56.

El Susi 1988 – *El Susi Georgeta, Materialul faunistic din aşezarea daco-romană de la Timişoara-„Freidorf" (jud. Timiş),* în *Crisia* 18 (1988), p. 131-138.

El Susi 1988a – *El Susi Georgeta, Considerații privind fauna din aşezarea hallstattiană timpurie de la Remetea mare – Gomila lui Pituț,* în *ThD* 9 (1988, 1-2), p. 153-160.

El Susi 1989 – *El Susi Georgeta, Materialul faunistic din aşezarea din secolul al VIII-lea e.n. de la Gornea-„Căunița de Sus" (com. Sichevița, jud. Caraş-Severin),* în *SCIVA* 40 (1989, 4), p. 371-376.

El Susi 1990 – *El Susi Georgeta, Considerații preliminare asupra materialului faunistic din aşezarea medievală de la Berzovia-„**Pătruieni**"*, în *Banatica* 10 (1990), p. 281-288.

El Susi 1990a – *El Susi Georgeta, Ofrande animale din necropola de incinerație de la Voiteg (jud. Timiş),* în *ThD* 11 (1990), p. 249-251.

El Susi 1991 – *El Susi Georgeta, La faune de l'établissement vincien de Liubcova-**Ornița** (dép. Caraş-Severin),* în *Banatica* 11 (1991), p. 9-18.

El Susi 1991a – *El Susi Georgeta, Analiza resturilor de faună din aşezarea Starčevo-Criş de la Pojejena-„Nucet" (județul Caraş-Severin),* în *RevMuz* (1991, 2), p. 20-24.

El Susi 1993 – *El Susi Georgeta, La faune de l'établissement énéolithique de Cuptoare „**Sfogea**" (dép. Caraş-Severin),* în *Banatica* 12 (1993), p. 53-64.

El Susi 1993a – *El Susi Georgeta, Studiul resturilor de faună din aşezarea Coțofeni de la Moldova Veche – **Ostrov** (Caraş-Severin),* în *Tibiscum* 8 (1993), p. 35-40.

El Susi 1994 – *El Susi Georgeta, Rapport préliminaire sur le matériel faunistique de l'établissement Vatina de Foeni (département Timiş),* în *AnB(SN)* 3 (1994), p.

184-191.

El Susi 1995 – *El Susi Georgeta, Analiza resturilor de faună din aşezarea de epoca bronzului (cultura Vatina) de la Gornea-„**Păzărişte**” (jud. Caraş-Severin)*, în *AnB(SN)* 4 (1995), p. 226-243.

El Susi 1995a – *El Susi Georgeta, Economia animalieră a comunităţilor neo-eneolitice de la Parţa (jud. Timiş)*, în *Banatica* 13 (1995, 1), p. 23-52.

El Susi 1995b – *El Susi Georgeta, The Animal Husbandry during the Late Neolithic and Bronze Age in Settlements of Danube Valley (Southern Banat)*, în *Kulturraum Mittlere und Untere Donau. Traditionen und Perspektiven des Zusammenlebens*, Reşiţa (1995), p. 65-72.

El Susi 1996 – *El Susi Georgeta, A general survey on the animal husbandry in the tell of Parţa by compareing with the Vinča communities in the Danube valley*, în *VCRCC* (1966), p. 309-322.

El Susi 1997 – *El Susi Georgeta, Resturile de faună dintr-o locuinţă hallstattiană de la Remetea Mare-**Gomila lui Gabor** (judeţul Timiş)*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 47-53.

El Susi 1998 – *El Susi Georgeta, Studiu preliminar al materialului faunistic din aşezarea neolitică Parţa-tell II (jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 129-152.

El Susi 1998a – *El Susi Georgeta, Archaeozoological researches in the Neolithical site of Foeni (Timiş county)*, în *LNMDR* (1998), p. 139-164.

El Susi 1999-2000 – *El Susi Georgeta, Studiul resturilor de faună din aşezarea neolitică târzie de la Sânandrei (jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 193-204.

El Susi 2000 – *El Susi Georgeta, Analiza resturilor faunistice dintr-un mormânt de epoca bronzului de la Balta Sărată (jud. Caraş-Severin)*, în *Banatica* 15 (2000, 1), p. 103-104.

El Susi 2000a – *El Susi Georgeta, Animal Offerings in Hallstattian Cemeteries from Banat (South-West of Romania)*, în *Tombes tumulaires de l'Âge du Fer dans le Sud-Est de l'Europe*, Tulcea (2000), p. 203-206.

El Susi 2001 – *El Susi Georgeta, Cercetări arheozoologice preliminare în situri Starčevo-Criş timpurii din Câmpia Banatului. Fauna de la Foeni-**Gaz** şi Dudeştii Vechi (jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 15-40.

El Susi 2002-2003 – *El Susi Georgeta, Cercetări arheozoologice preliminare în cetatea medievală de la Caraşova (jud. Caraş-Severin)*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 285-298.

El Susi 2003 – *El Susi Georgeta, Analogii şi diferenţe între economiile animaliere ale comunităţilor Vinča C şi grupul Foeni în aşezări din Banat*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 135-151.

Fazekaş 1996-1997 – *Fazekaş Gruia, Aspecte privind aşezările culturii Otomani de pe teritoriul României*, în *Crisia* 26-27 (1996-1997), p. 51-65.

Fâc 1998 – *Fâc Sorin, Fortificaţii dacice în Clisura Dunării (jud. Caraş-Severin)*, în *BCSS* 4 (1998), p. 97-103.

Feneşan 1979 – *Feneşan Constantin, Districtul românesc Mehadia la sfârşitul secolului al XIV-lea*, în *Banatica* 5 (1979), p. 265-276.

Ferenczi 1974 – *Ferenczi István, Opinii vechi şi noi în legătură cu drumurile între Dacia, Pannonia şi Moesia Superior prin „**Barbaricum**”*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 111-125.

Ferenczi 1979 – *Ferenczi István, Consideraţii asupra limes-ului roman din Dacia de vest*, în *Ziridava* 11 (1979), p. 125-140.

Ferenczi şi Barbu 1978 – *Ferenczi István, Barbu Mircea, Cercetările arheologice de la Bulci şi împrejurimi*, în *Ziridava* 10 (1978), p. 67-80.

Ferenczi şi Barbu 1979 – *Ferenczi István, Barbu Mircea, Săpăturile arheologice de la Bulci (jud. Arad)*, în *MCA* 13 (1979), p. 289-290.

Florea 1998 – *Florea Gelu*, Ceramica pictată. Artă, meşteşug şi societate în Dacia preromană (sec. I.a.Chr.-I. p.Chr.). Cluj-Napoca (1998).

Florescu 1997 – *Florescu Radu, Cele două Tibiscum şi graniţa de vest a Daciei romane*, în *CA* 10 (1997), p. 365-370.

Fluture 1999-2000 – *Fluture Alexandru, Săpăturile arheologice din castrul Bersobis – campaniile*

anilor 1998-1999, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 373-376.

Fluture 1999-2000a – *Fluture Alexandru, Despre două ştampile tegulare de la Tibiscum*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 373-386.

Fluture 2001 – *Fluture Alexandru, Săpăturile arheologice din **principia** castrului legionar de la Bersobis – 2000-2001*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 131-146.

Fluture 2002-2003 – *Fluture Alexandru, Ştampilele tegulare ale legiunii a IV-a Flavia Felix de la **Bersobis***, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 157-162.

Geangu 2001 – *Geangu A., Cercetări de suprafață în hotarul localităților Carani (com. Sânandrei, jud. Timiş) şi Hodoni (com. Satchinez, jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 169-180.

Germann şi Resch 1981 – *Germann Carol, Resch E. Friedrich, Depozitul ceramic de la Parța*, în *Banatica* 6 (1981), p. 11-34.

Germann şi Resch 1994 – *Germann Carol, Resch E. Friedrich, Die Rolle der Schleuder als Waffe in der neusteinzeitlischen Siedlung von Parța I (Kreis Temesch, Banat, Rumänien*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 97-105.

Gheorghiu 2000 – *Gheorghiu Gabriela, Influences celtiques dans la céramique dacique découverte dans la zone des Monts D'Orăştie . le vase de type situla*, în *Les celtes et les Thraco-daces de l'Est du Bassin des Carpates*, Cluj-Napoca (2000), p. 214-225.

Ghinescu 1998 – *Ghinescu Irina, Cultul Nimfelor în Dacia romană*, în *EN* 8 (1998), p. 123-144.

Glodariu 1966 – *Glodariu Ioan, Legio IV Flavia Felix în Dacia*, în *ActaMN* 3 (1966), p. 429-436.

Glodariu 1971 – *Glodariu Ioan, Considerații asupra circulației monedei străine în Dacia (sec. II î.e.n. – I e.n.)*, în *ActaMN* 8 (1971), p. 71-90.

Glodariu 1974 – *Glodariu Ioan*, Relații comerciale ale Daciei cu lumea elenistică şi romană. Cluj-Napoca (1974).

Glodariu 1983 – *Glodariu Ioan*, Arhitectura dacilor – civilă şi militară – (sec. II î.e.n.-I e.n.). Cluj-Napoca (1983).

Glodariu 2004 – *Glodariu Ioan, Roads across the Carpathians during the Dacian antiquity*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 538-541.

Glodariu 2004a – *Glodariu Ioan, Amplasarea fortificațiilor în sud-vestul regatului dac*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timişoara (2004), p. 183-188.

Glodariu şi Iaroslavschi 1979 – *Glodariu Ioan, Iaroslavschi Eugen*, Civilizația fierului la daci (sec. II î.e.n. – I e.n.), Cluj-Napoca (1979).

Gogâltan 1993 – *Gogâltan Florin, Materiale arheologice aparținând culturii Cruceni Belegiş*, în *Tibiscum* 8 (1993), p. 63-74.

Gogâltan 1993a – *Gogâltan Florin, Vases de bronze réparé (Ha A-B)*, în *EN* 3 (1993), p. 7-25.

Gogâltan 1993b – *Gogâltan Florin, Foeni, eine frühbronzezeitlische Siedlung aus dem Südwesten Rumäniens*, în *ThD* 14 (1993, 1-2), p. 51-64.

Gogâltan 1994 – *Gogâltan Florin, Un oggeto di argento appartenendo alla fine di Hallstatt nei colectioni di Museo di Timişoara*, în *EN* 4 (1994), p. 17-32.

Gogâltan 1994a – *Gogâltan Florin, Foeni, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 24.

Gogâltan 1994b – *Gogâltan Florin, Giroc, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 28.

Gogâltan 1995 – *Gogâltan Florin, Die Frühe Bronzezeit im Südwesten Rumäniens*, în *ThD* 16 (1995, 1-2), p. 55-80.

Gogâltan 1995a – *Gogâltan Florin, Die Frühe Bronzezeit im Südwesten Rumäniens. Stand der Forschung*, în *ThD* 16 (1995, 1-2), p. 55-80.

Gogâltan 1998 – *Gogâltan Florin, Early and Middle Bronze Age chronology in South-West Romania, general aspects*, în *The Early and Middle Bronze Age in the Carpathian Bazin*, Alba Iulia (1998), p. 191-212.

Gogâltan 1998a – *Gogâltan Florin, Bronzul timpuriu şi mijlociu din Banat. Metalurgia aurului*, în *EN* 8 (1998), p. 13-34.

Gogâltan 1999 – *Gogâltan Florin*, Bronzul timpuriu şi mijlociu în Banatul românesc şi pe cursul inferior al Mureşului. În: *BHAB* 23 (1999).

Gogâltan 1999-2000 – *Gogâltan Florin, Über die Frühbronzezeitlischen Beile und Äxte im Banat*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 229-252.

Gogâltan 1999-2000a – *Gogâltan Florin, Aspecte privind metalurgia bronzului în bazinul carpatic. Ciocanele şi nicovalele cu toc de înmănuşare din România*, în *EN* 9-10 (1999-2000), p. 5-55.

Gogâltan 2001 – *Gogâltan Florin, Le bronze ancien et le bronze moyen du sud-ouest de la Roumanie: une perspective critique sur le système chronologique*, în *Festschrift für Gheorghe Lazarovici*. În: *BHAB* 30 (2001), p. 281-310.

Gogâltan 2004 – *Gogâltan Florin, Bronzul mijlociu în Banat. Opinii privind grupul Corneşti-Crvenka*, Festschrift für Florin Medeleț. Zum 60. Geburtstag. În: *BHAB* 32 (2004), p. 79-154.

Gogâltan 2004a – *Gogâltan Florin, Tell-uri în Orientul Apropiat şi Bazinul Carpatic. O scurtă privire comparativă asupra habitatului preistoric (I)*, în *ActaTS* 3 (2004), p. 43-118.

Grec 1995-1996 – *Grec Marius, Vas cu inscripție la Tibiscum*, în *StIB* 19-20 (1995-1996), p. 187-190.

Greenfield şi Draşovean 1994 – *Greemfield H.J., Draşovean Florin, Preliminary Report on the 1992 excavations at Foeni-**Sălaş**: an early neolithic Starčevo-Criş settlement in the Roumanian Banat*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 45-85.

Griselini 1984 – *Griselini F.*, Încercare de istorie politică şi naturală a Banatului Timişoarei. Timişoara (1984).

Groza 1971 – *Groza Liviu, Aşezarea neolitică de la Balta Sărată*, în *Banatica* 1 (1971), p. 61-76.

Groza 1976 – *Groza Liviu, Două interesante descoperiri arheologice din județul Caraş-Severin*, în *ActaMN* 13 (1976), p. 1-6.

Groza şi Wollmann 1976 – *Groza Liviu, Wollmann Volker, Două inscripții romane din zona Caransebeş*, în *ActaMN* 13 (1976), p. 163-168.

Gruia 1995 – *Gruia Dorin, **Terra sigillata** de la Tibiscum – campania arheologică 1993*, în *BCSS* 1 (1995), p. 87-90.

Gudea 1970 – *Gudea Nicolae, O cărămidă cu stampilă din secolul al IV-lea la Svinița (jud. Mehedinți)*, în *ActaMN* 7 (1970), p. 555-560.

Gudea 1971 – *Gudea Nicolae, Descoperiri monetare antice şi bizantine din Banat*, în *Banatica* 1 (1971), p. 139-148.

Gudea 1971a – *Gudea Nicolae, Un relief al cavalerului trac de la Pojejena (jud. Caraş-Severin)*, în *SCIV* 22 (1971, 2), p. 345-350.

Gudea 1972 – *Gudea Nicolae, Tezaurul monetar de la Dalboşeț*, în *Tibiscus* 2 (1972), p. 53-60.

Gudea 1972a – *Gudea Nicolae, Un donarium roman descoperit la Gornea (jud. Caraş-Severin)*, în *SCIV* 23 (1972, 4), p. 671-676.

Gudea 1973 – *Gudea Nicolae, Sondajul arheologic de la Teregova (jud. Caraş-Severin)*, în *Banatica* 2 (1973), p. 97-102.

Gudea 1973a – *Gudea Nicolae, O locuință rustică din epoca romană la Gornea*, în *ActaMN* 10 (1973), p. 569-593.

Gudea 1974 – *Gudea Nicolae, O contribuție la toponimia limesului bănățean al Dunării*, în *Tibiscum* 3 (1974), p. 141-146.

Gudea 1974a – *Gudea Nicolae, Monede din castrul roman de la Mehadia*, în *SCIV* 26 (1975, 1), p. 147-152.

Gudea 1975 – *Gudea Nicolae, Date noi despre castrul roman de la Pojejena*, în *Banatica* 3 (1975), p. 333-344.

Gudea 1975a – *Gudea Nicolae, Săpăturile arheologice efectuate de M. Macrea şi M. Moga la baia castrului roman de la Mehadia (județul Caraş-Severin)*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 107-124.

Gudea 1975b – *Gudea Nicolae, Tezaurul monetar de la Răcăşdia*, în *ActaMN* 12 (1975), p. 183-190.

Gudea 1977 – *Gudea Nicolae*, Gornea. Aşezări din epoca romană şi romană târzie, Reşița (1977).

Gudea 1978 – *Gudea Nicolae, Contribuții la istoria artileriei antice*, în *Drobeta* 3 (1978),

p. 69-75.

Gudea 1980 – *Gudea Nicolae, Despre graniţa dintre provinciile romane Dacia şi Moesia Superior în secolele II-III e.n.*, în *Drobeta* 4 (1980), p. 87-108.

Gudea 1981 – *Gudea Nicolae, Tezaurul monetar de la Răcăşdia (II) din secolul IV e.n.*, în *ActaMN* 18 (1981), p. 483-490.

Gudea 1982 – *Gudea Nicolae, Despre graniţa de nord a provinciei Moesia I şi sectorul vestic al frontierei de nord a provinciei Dacia Ripensis de la 275 la 378 e.n.*, în *Drobeta* 5 (1982), p. 93-114.

Gudea 1987 – *Gudea Nicolae, Contribuţii la paleografia latină romană. I. Inscripţii pe cărămizi şi ţigle*, în *ActaMP* 11 (1987), p. 91-158.

Gudea 1992 – *Gudea Nicolae, Archäologische Forschungen auf dem Limes der drei dakischen provinzien und auf den Grenzen der benachbarten Provinzen Moesia Superior und Moesia Inferior*, în *EN* 2 (1992), p. 69-94.

Gudea 1999-2000 – *Gudea Nicolae, Evreii în provinciile dacice. 106-265 p.Chr.*, în *EN* 9-10 (1999-2000), p. 179-207.

Gudea 2002 – *Gudea Nicolae, Îndreptări arheologice. 1. Note la **Mithraea** în Dacia*, în *Apulum* 39 (2002), p. 618-621.

Gudea 2003 – *Gudea Nicolae, Graniţa romană şi romană târzie în zona **Porţilor de Fier**. Câteva note critice şi statistice*, în *Banatica* 16 (2002, 1), p. 171-194.

Gudea 2003a – *Gudea Nicolae, Notiţe de arheologie creştină. 1. O clădire din aşezarea rurală de la Gornea între locuirea rustică şi basilica creştină*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 263-272.

Gudea et alii 1997 – *Gudea Nicolae, Ardevan Radu, Toma Nicolae, Tezaurul monetar de la Moldova Nouă (sec. IV p.Chr.)*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 83-112.

Gudea şi Bozu 1977 – *Gudea Nicolae, Bozu Ovidiu, A existat un altar **mithraic** la Pojejena ?*, în *Banatica* 4 (1977), p. 117-130.

Gudea şi Bozu 1977a – *Gudea Nicolae, Bozu Ovidiu, Pojejena-**Via Bogdanovici***, în *Banatica* 4 (1977), p. 435.

Gudea şi Bozu 1978 – *Gudea Nicolae, Bozu Ovidiu, Descoperiri **mithraice** la Pojejena*, în *SCIVA* 29 (1978, 4), p. 563-572.

Gudea şi Bozu 1979 – *Gudea Nicolae, Bozu Ovidiu, Raport preliminar asupra săpăturilor arheologice executate la castrul roman de la Pojejena în anii 1977-1978*, în *Banatica* 5 (1979), p. 181-186.

Gudea şi Dragomir 1975 – *Gudea Nicolae, Dragomir Ion, Cărămida romană cu text cursiv din secolul al IV-lea descoperită la Gornea*, în *Banatica* 3 (1975), p. 99-120.

Gudea şi Găzdac 2004 – *Gudea Nicolae, Găzdac Cristian, Monede cu defecte de batere şi imitaţii de secol IV p.Chr. în tezaure din Banat*, în *RevB* 18 (2004), p. 123-138.

Gudea şi Ghiurco 1988 – *Gudea Nicolae, Ghiurco Ion*, Din istoria creştinismului la români. Mărturii arheologice, Oradea (1988).

Gudea şi Moţu 1983 – *Gudea Nicolae, Moţu Ion, Observaţii în legătură cu istoria Banatului în epoca romană*, în *Banatica* 7 (1983), p. 151-202.

Gudea şi Stancovici 1971 – *Gudea Nicolae, Stancovici Victor, Un relief cu cavalerul trac de la Pojejena*, în *Banatica* 1 (1971), p. 107-110.

Gudea şi Uzum 1973 – *Gudea Nicolae, Uzum Ilie, Castrul roman de la Pojejena*, în *Banatica* 2 (1973), p. 85-96.

Gumă 1977 – *Gumă Marian, Cercetări arheologice pe **Stenca Liubcovei** (judeţul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 4 (1977), p. 69-104.

Gumă 1977a – *Gumă Marian, Unele probleme şi perspective ale cercetării primei epoci a fierului în judeţul Caraş-Severin*, în *StComCar* 2 (1977), p. 251-274.

Gumă 1979 – *Gumă Marian, Date noi privind descoperirile hallstattiene de la Gornea*, în *Banatica* 5 (1979), p. 115-180.

Gumă 1981 – *Gumă Marian, O nouă contribuţie arheologică la studiul manifestărilor religioase ale geto-dacilor*, în *ActaMN* 18 (1981), p. 45-58.

Gumă 1982 – *Gumă Marian, O nouă descoperire aparţinând culturii Basarabi în sudul Banatului*, în *StComCar* 4 (1982), p. 155-172.

Gumă 1983 – *Gumă Marian, Contribuţii la cunoaşterea culturii Basarabi în Banat*, în *Banatica* 7 (1983), p. 65-138.

Gumă 1990 – *Gumă Marian, Câteva precizări asupra unor descoperiri aparţinând primei şi celei de a doua epoci a fierului din sud-vestul României*, în *Banatica* 10 (1990), p. 95-106.

Gumă 1991 – *Gumă Marian, Câteva precizări asupra unor tipuri de coifuri de la sfârşitul primei epoci a fierului şi începutul celei de a doua descoperite în sud-vestul României*, în *ThD* 12 (1991, 1-2), p. 85-104.

Gumă 1993 – *Gumă Marian*, Civilizația primei epoci a fierului în sud-vestul României. În: *BT* 4 (1993).

Gumă 1995 – *Gumă Marian, The and of the Bronze Age and the begining of the Early Iron Age in SW Romania, N Serbia and NW Bulgaria. A schort review*, în *ThD* 16 (1995, 1-2), p. 99-138.

Gumă 1997 – *Gumă Marian*, Epoca bronzului în Banat. Orizonturi cronologice şi manifestări culturale În: *BHAB* 5 (1997).

Gumă et alii 1977 – *Gumă Marian, Gumă Nicoleta, Petrovszky Richard, Valea Timişului*, în *Banatica* 4 (1977), p. 433.

Gumă et alii 1987 – *Gumă Marian, Luca Sabin Adrian, Săcărin Caius, Principalele rezultate ale cercetărilor arheologice efectuate în cetatea dacică de la Divici între anii 1985-1987*, în *Banatica* 9 (1987), p. 199-238.

Gumă et alii 1995 – *Gumă Marian, Rustoiu Aurel, Săcărin Caius, Raport preliminar asupra cercetărilor arheologice efectuate în cetatea dacică de la Divici între anii 1988-1994. Principalele rezultate*, în *CANT* 1 (1995), p. 401-426.

Gumă et alii 1996 – *Gumă Marian, Săcărin Caius, Rustoiu Aurel, Divici, **Grad**, com. Pojejena, jud. Caraş-Severin*, în *SAC I* (1996), p. 42.

Gumă et alii 1996a – *Gumă Marian, Rogozea Petru, Luca Sabin Adrian, Ticvaniu Mare, **Ferma pomicolă numărul 2**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 115-116.

Gumă et alii 1997 – *Gumă Marian, Rustoiu Aurel, Săcărin Caius, Şantierul arheologic Divici. Cercetările din anii 1995-1996. Raport preliminar*, în *CANT* 2 (1997), p. 373-397.

Gumă et alii 2000 – *Gumă Marian, Lazarovici Gheorghe, Petrescu Sorin Mihai, Săcărin Caius, Bădescu Carmen, Lazarovici Alice, Despre Grupul Balta Sărată. Note analitice*, în *Tibiscum* 10 (2000), p. 193-212.

Gumă şi Dragomir 1981 – *Gumă Marian, Dragomir Ion, Câteva descoperiri din prima şi a doua epocă a fierului în **Clisura Dunării***, în *Banatica* 6 (1981), p. 107-124.

Gumă şi Dragomir 1985 – *Gumă Marian, Dragomir Ion, Un depozit de bronzuri din prima epocă a fierului descoperit la Liborajdea (comuna Sicheviţa, judeţul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 8 (1985), p. 107-122.

Gumă şi Gumă 1977 – *Gumă Marian, Gumă Nicoleta, Săpături de salvare la Valea Timişului (judeţul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 4 (1977), p. 45-68.

Gumă şi Oprinescu 1996 – *Gumă Marian, Oprinescu Adriana, Bolvaşniţa, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 15.

Gumă şi Oprinescu 1996a – *Gumă Marian, Oprinescu Adriana, Vârciorova, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 123.

Gumă şi Petrovszky 1979 – *Gumă Marian, Petrovszky Richard, Noi descoperiri eneolitice timpurii în zona Caransebeşului*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 97-114.

Gumă şi Popescu 1992 – *Gumă Marian, Popescu Octavian, Un nou depozit de bronzuri descoperit în zona Caransebeşului*, în *ThD* 13 (1992, 1-2), p. 53-58.

Gumă şi Popescu 1995 – *Gumă Marian, Popescu Octavian, O necropolă din prima epocă a fierului la Iaz (com. Obreja, jud. Caraş-Severin)*, în *AnB(SN)* 4 (1995), p. 244-284.

Gumă şi Săcărin 1981 – *Gumă Marian, Săcărin Caius, Descoperiri „Coţofeni" inedite de la Bocşa Montană-**Colţan** (judeţul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 6 (1981), p. 59-98.

Gumă şi Săcărin 1996 – *Gumă Marian, Săcărin Caius, Liubcova, **Stenca Liubcovei**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 66.

Gumă şi Săcărin 1996a – *Gumă Marian, Săcărin Caius, Valea Timişului, **Rovină**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 121.

Gumă N. Şi Bozu 2003 – *Gumă Nicoleta, Bozu Ovidiu, Obiecte legate de lumina cultică creştină din colecţiile muzeelor Banatului montan*, în *Tibiscum* 11 (2003), p. 17-22.

Gurgu 2001 – *Gurgu Dana, Consideraţii asupra unui nou punct arheologic de la Ruginosu*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 53-60.

Hica 2004 – *Hica Ioana, Aspecte ale dezvoltării meşteşugurilor în secolele III-IV d.Chr.: reutilizări, transformări, reparaţii*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timişoara (2004), p. 195-210.

Horedt 1965 – *Horedt Kurt, Cu privire la problema valurilor de pământ din Banat şi Transilvania*, în *SCIV* 16 (1965, 4), p. 725-730.

Horedt 1973 – *Horedt Kurt, Die dakischen Silberfunde*, în *ActaMN* 17 (1973), p. 127-168.

Hurduzeu 2001 – *Hurduzeu Nicu, Educaţia în sud-vestul Daciei în timpul stăpânirii romane reflectată în descoperirile arheologice*, în *In Memoriam Dumitru Tudor*, Timişoara (2001), p. 117-128.

Hurezan şi Imre 1998 – *Hurezan Pascu, Imre Szatmári, Colecţia de cahle şi ochiuri de cahlă din Evul Mediu târziu a Muzeului din Arad*, în *Ziridava* 21 (1998), p. 83-138.

Hurezan et alii 2003 – *Hurezan Pascu, Hügel Peter, Mărginean Florin, Rusu Adrian A., Burnichioiu Ileana, Frumuşeni, com. Fântânele, jud. Arad. Punct: Fântâna Turcului*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 127-128.

Hurezan et alii 2004 – *Hurezan Pascu, Mărginean Florin, Rusu Adrian A., Burnichioiu Ileana, Frumuşeni, com. Fântânele, jud. Arad. Punct: Fântâna Turcului*, în *CCA – campania 2003* (2004), p. 123-124.

Hügel 2000 – *Hügel Peter, Trei ipostaze ale văii inferioare a Mureşului de la Traian la Hadrian*, în *Ziridava* 22 (2000), p. 31-38.

Hügel 2003 – *Hügel Peter*, Ultimele decenii ale stăpânirii romane în Dacia. Cluj-Napoca (2003).

Hügel şi Barbu 1993 – *Hügel Peter, Barbu Mircea, Monede imperiale romane descoperite în zona arădeană, Ziridava* 18 (1993), p. 63-78.

Hügel şi Barbu 1997 – *Hügel Peter, Barbu Mircea, Die Arader Ebene im 2. – 4. Jh. N.Chr.*, în *ActaMP* 21 (1997), p. 539-564.

Hügel şi Pop 1997 – *Hügel Peter, pop Constantin, Despre două piese figurate din Muzeul Judeţean Arad*, în *ActaMN* 34 (1997, 1), p. 579-583.

Hügel et alii 2004 – *Hügel Petre, Hurezan Pascu, Boroneanţ Vasile, Boroneanţ Adina, Doboş Adrian, Popescu Gabriel, Zăbrani, com. Zăbrani, jud. Arad*, în *CCA – campania anului 2003* (2004), p. 378-379.

Hügel et alii 2005 – *Hügel Petre, Hurezan Pascu, Boroneanţ Vasile, Boroneanţ Adina, Doboş Adrian, Popescu Gabriel, Zăbrani, com. Zăbrani, jud. Arad. Punct:* ***Dealul Pietrei***, în *CCA – campania anului 2004* (2005), p. 415-416.

Iambor 1980 – *Iambor Petru, Contribuţii documentare privind unele aşezări româneşti din vestul ţării la începutul feudalismului*, în *ActaMN* 17 (1980), p. 159-176.

Iambor 1989-1993 – *Iambor Petru, Izvoarele istorice şi terminologia privind aşezările fortificate din sec. IX-XIII*, în *ActaMN* 26-30 (1989-1993, 2), p. 11-26.

Iambor 2000-2001 – *Iambor Petru, Contribuţii la istoria unor aşezări fortificate din Banat*, în *ActaMN* 37-38 (2000-2001, 2), p. 9-17.

Iambor 2002 – *Iambor Petru, Contribuţii la istoria unor aşezări fortificate din Banat (sec. IX-XIV)*, în *PB* 1 (2002), p. 115-131.

Iambor et alii 1995 – *Iambor Petru, Matei Ştefan, Bejan Adrian, Cenad, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 19.

Iambor et alii 1982 – *Iambor Petru, Matei Ştefan, Bejan Adrian, Cercetări arheologice în aşezarea feudal-timpurie de la Cenad (1974, 1975)*, în *Ziridava* 14 (1982), p. 89-108.

Iambor şi Matei 1996 – *Iambor Petru, Matei Ştefan, Cenad, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 31.

Iaroslavschi 1973 – *Iaroslavschi Eugen, Depozitul de bronzuri de la Drencova*, în *Banatica* 2 (1973), p. 79-84.

Iaroslavschi 1975 – *Iaroslavschi Eugen, O* ***villa rustica*** *la Caransebeş*, în *Banatica* 3 (1975), p. 359-364.

Iaroslavschi 1976 – *Iaroslavschi Eugen, Cuptoarele pentru redus minereu de fier de la Şoşdea, jud. Caraş-Severin*, în *ActaMN* 13 (1976), p. 231-237.

Iaroslavschi 1997 – *Iaroslavschi Eugen*, Tehnica la daci. În: *BMN* XV, Cluj-Napoca (1997).

Iaroslavschi şi Bozu 1995 – *Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu, Vărădia,* ***Dealul Chilii****, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 98.

Iaroslavschi şi Bozu 1996 – *Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu, Vărădia, **Dealul Chilii**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 123.

Iaroslavschi şi Bozu 1997 – *Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu, Vărădia, **Dealul Chilii**, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 76.

Iaroslavschi şi Bozu 2001 – *Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu, Vărădia, com. Vărădia, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 266-267.

Iaroslavschi şi Bozu 2001 – *Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu, Vărădia, com. Vărădia, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 328.

Iaroslavschi şi Bozu 2003 – *Iaroslavschi Eugen, Bozu Ovidiu, Raport preliminar privind principalele rezultate ale cercetărilor arheologice din castrul de pământ de pe **Dealul Chilii** (comuna Vărădia, judeţul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 295-300.

Iaroslavschi şi Lazarovici 1978 – *Iaroslavschi Eugen, Lazarovici Gheorghe, Aşezări de secol IV în sudul Banatului*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 255-261.

Iaroslavschi şi Petrovszky 1974 – *Iaroslavschi Eugen, Petrovszky Richard, Cuptoarele de redus minereul de fier de la Fizeş (jud. Caraş-Severin)*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 147-155.

Ion 2003 – *Ion Remus Sorin, Cronologia unui coplex vincian din Banat pe baza extragerilor din bazele de date*, în *Tibiscum* 11 (2003), p. 199-214.

Ioniţă 1977 – *Ioniţă Vasile, Identificarea pe baza toponimiei actuale a unor aşezări dispărute (I)*, în *Banatica* 4 (1977), p. 463-470.

Isac 1971 – *Isac Dan, Monumente votive romane din Banat*, în *Banatica* 1 (1971), p. 111-126.

Isac 1975 – *Isac Dan, Helenius şi Saciro de la Westwrndorf. Consideraţii asupra unui vas **terra sigillata** de la Orşova*, în *ActaMN* 13 (1976), p. 169-175.

Isac 1981 – *Isac Dan, **Terra sigillata** la Tibiscum*, în *Apulum* 19 (1981), p. 109-125.

Isac şi Stratan 1973 – *Isac Dan, Stratan Ion, Monumente de artă provincială romană în Muzeul din Lugoj*, în *Banatica* 2 (1973), p. 117-130.

Jongsma şi Greenfield 1996 – *Jongsma Tina, Greenfield Haskel, The vertebrate Fauna from Middle and Late neolithic Sânandrei, SW Romania, 1992*, în *VCRCC* (1996), p. 295-308.

Jucan 2003 – *Jucan Codruţa, Villa rustica din Dacia intracarpatică şi Banat*, în *Sargetia* 31 (2003), p. 231-240.

Jungbert 1978 – *Jungbert Béla, Repertoriul localităţilor cu descoperiri paleolitice din Transilvania (I)*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 1-18.

Jungbert 1979 – *Jungbert Béla, Repertoriul localităţilor cu descoperiri paleolitice din Transilvania (II)*, în *ActaMN* 16 (1979), p. 389-410.

Jungbert 1982 – *Jungbert Béla, Repertoriul localităţilor cu descoperiri paleolitice din Transilvania (III)*, în *ActaMN* 19 (1982), p. 543-556.

Jungbert 1985-1986 – *Jungbert Béla, Repertoriul localităţilor cu descoperiri paleolitice din Transilvania (IV)*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 385-400.

Kacsó 1999 – *Kacsó Carol, Die Endphase der Otomani-Kultur und die darauffolgende kulturelle Entwicklung im nordwestwn Rumäniens*, în *Apulum* 36 (1999), p. 107-134.

Kaiser 2004 – *Kaiser Ted, Latin-Palmyrenean inscriptions in the Museum of Banat at Timişoara*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 565-569.

Kalciov 1995-1996 – *Kalciov Constantin, Repertoriul arheologic al comunei Dudeştii-Vechi – fost Beşenova Veche – (jud. Timiş)*, în *StIB* 19-20 (1995-1996), p. 153-162.

Kalmar 1984 – *Kalmar Zoia-Maxim, Materiale neo-eneolitice intrate în colecţia Muzeului de istorie al Transilvaniei (I)*, în *ActaMN* 21 (1984), p. 391-404.

Kalmar 1985-1986 – *Kalmar Zoia-Maxim, Materiale neo-eneolitice intrate în colecţia Muzeului de istorie al Transilvaniei (II)*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 401-410.

Kalmar 1987-1988 – *Kalmar Zoia-Maxim, Materiale neo-eneolitice intrate în colecţia Muzeului de istorie al Transilvaniei (III)*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 465-483.

Kalmar-Maxim 1993 – *Kalmar-Maxim Zoia, Prelucrarea datelor arheologice de la Piatra Ilişovii cu ajutorul calculatorului*, în *Ziridava* 18 (1993), p. 11-20.

Kalmar-Maxim 1999 – *Kalmar-Maxim Zoia,* Neo-Eneoliticul din Transilvania. Date arheologice şi matematico-statistice În: *BMN* 19 Cluj-Napoca (1999).

Kalmar et alii 1987 – *Kalmar-Maxim Zoia, Bagozki Claudiu, Lazarovici Gheorghe, Cercetări etno-arheologice şi sondaje în Munții Banatului*, în *Banatica* 9 (1987), p. 65-86.

Kalmar şi Corbu 1989 – *Kalmar-Maxim Zoia, Corbu Alexandru, Data processing of archaeological materials from the Vinča and Banat culture*, în *Archaeometry in Romania* 2 (1989), p. 93-109.

Kalmar şi Oprinescu 1986 – *Kalmar-Maxim Zoia, Oprinescu Adriana, Descoperiri Baden – Coțofeni în Banat*, în *Tibiscum* 6 (1986), p. 199-210.

Kalmar şi Tatu 1986-1987 – *Kalmar-Maxim Zoia, Tatu Hristache, Contribuții la cunoaşterea unui grup cultural din epoca bronzului din banat, răspândit şi în sud-vestul Transilvaniei*, în *Sargetia* 20 (1986-1987), p. 35-44.

Kiss 1978 – *Kiss Nicolae, Câmpia Aradului – unul dintre centrele monetăriei geto-dacice*, în *Ziridava* 9 (1978), p. 41-48.

Kiss 1980 – *Kiss Nicolae, Tezaure şi obiecte de podoabă traco-dacice descoperite în județul Arad*, în *Ziridava* 12 (1980), p. 85-97.

Kuijt 1994 – *Kuijt I., Foeni, Romania 1992. Preliminary Report: Analysis of Chipped stone tools*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 86-93.

Kutzián 1944 – *Kutzián Ida Bognar*, A Körös Kultura. Budapesta (1944).

Kutzián 1972 – *Kutzián Ida Bognar*, The Early Cooper Age Tiszapolgár Culture in the Carpathian Basin. Budapesta (1972).

Lalescu şi Timoc 1999-2001 – *Lalescu I., Timoc Călin, Două bronzuri romane descoperite întâmplător la Iablanița (jud. Caraş-Severin)*, în *StIB* 23-24-25 (1999-2001), p. 199-202.

Lanevschi 1979 – *Lanevschi Gheorghe, Repertoriul monumentelor religioase de pe cursul inferior al Mureşului*, în *Ziridava* 11 (1979), p. 999-1016.

Lazarovici 1969 – *Lazarovici Gheorghe, Cultura Starčevo-Criş în Banat*, în *ActaMN* 6 (1969), p. 3-26.

Lazarovici 1970 – *Lazarovici Gheorghe, Cultura Vinča A în Banat*, în *ActaMN* 7 (1970), p. 473-488.

Lazarovici 1971 – *Lazarovici Gheorghe, Unele probleme ale neoliticului din Banat*, în *Banatica* 1 (1971), p. 17-60.

Lazarovici 1971a – *Lazarovici Gheorghe, Faza a IV-a a culturii Starčevo-Criş în Banat*, în *ActaMN* 8 (1971), p. 409-422.

Lazarovici 1972 – *Lazarovici Gheorghe, Aşezarea neolitică de la Parța*, în *Tibiscus* 2 (1972), p. 3-26.

Lazarovici 1973 – *Lazarovici Gheorghe, Tipologia şi cronologia culturii Vinča în Banat*, în *Banatica* 2 (1973), p. 25-56.

Lazarovici 1974 – *Lazarovici Gheorghe, Cu privire la neoliticul din Banat*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 45-64.

Lazarovici 1975 – *Lazarovici Gheorghe, Unele probleme ale ceramicii neoliticului din Banat*, în *Banatica* 3 (1975), p. 7-24.

Lazarovici 1975a – *Lazarovici Gheorghe, Despre eneoliticul timpuriu din Banat*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 9-32.

Lazarovici 1975b – *Lazarovici Gheorghe, Tipologia şi cronologia materialului vincian de la Balta Sărată – Caransebeş (Campania din 1963)*, în *ActaMN* 12 (1975), p. 13-34.

Lazarovici 1976 – *Lazarovici Gheorghe, Fragen der neolithischen Keramik im Banat*, în *Festschrift für Richard Pittioni zum siebzigsten Geburtstag*, Viena (1976), p. 203-234.

Lazarovici 1977 – *Lazarovici Gheorghe, Periodizarea culturii Vinča în România*, în *Banatica* 4 (1977), p. 19-44.

Lazarovici 1977b – *Lazarovici Gheorghe*, Gornea. Preistorie. În: *CB* 5 (1977).

Lazarovici 1979 – *Lazarovici Gheorghe, Die Starčevo-Criş Kultur (Allgemeine Fragen)*, în *StComCar* (1979), p. 27-32.

Lazarovici 1979a – *Lazarovici Gheorghe, Legăturile culturii Vinča A cu zona nord-thessalică şi sud-balcanică (contribuții la originea culturii Vinča)*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 57-66.

Lazarovici 1979b – *Lazarovici Gheorghe*, Neoliticul Banatului, în *BMN* 4 (1979, 1-2).

Lazarovici 1981 – *Lazarovici Gheorghe, Importuri Tiszapolgár în aşezarea sălcuţeană de la Cuptoare-**Sfogea**. Contribuţii la legăturile cronologice şi culturale ale culturilor Sălcuţa şi Tiszapolgár*, în *Banatica* 6 (1981), p. 35-42.

Lazarovici 1981a – *Lazarovici Gheorghe, Die Periodisierung der Vinča-Kultur in Rumänien*, în *PZ* 56 (1981, 2), p. 169-196.

Lazarovici 1983 – *Lazarovici Gheorghe, Neoliticul timpuriu din zona **Porţile de Fier (Clisură)***, în *Banatica* 7 (1983), p. 9-34.

Lazarovici 1983a – *Lazarovici Gheorghe, Principalele probleme ale culturii Tiszapolgár în România*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 3-32.

Lazarovici 1985 – *Lazarovici Gheorghe, Noi descoperiri Bodrogkeresztúr în Banat*, în *Banatica* 8 (1985), p. 83-90.

Lazarovici 1987 – *Lazarovici Gheorghe, „Şocul" Vinča C în Transilvania. Contribuţii la geneza eneoliticului timpuriu*, în *ActaMP* 11 (1987), p. 33-56.

Lazarovici 1987-1988 – *Lazarovici Gheorghe, Sincronismele Vinča A – Starčevo-Criş*, în *ActaMN* 24-25, p. 17-28.

Lazarovici 1988 – *Lazarovici Gheorghe, Venus din Zăuan. Despre credinţele şi practicile religioase. Partea I-a*, în *ActaMP* 12 (1988), p. 23-70.

Lazarovici 1989 – *Lazarovici Gheorghe, Venus din Zăuan. Despre credinţele şi practicile religioase. Partea II-a*, în *ActaMP* 13 (1989), p. 10-29.

Lazarovici 1990 – *Lazarovici Gheorghe, Migration et diffusion dans les cultures du Banat et de l'Alföld*, în *Rubané et Cardial*, (1990), p. 21-37.

Lazarovici 1990a – *Lazarovici Gheorghe, Über neo- bis äneolithische Befestigungen aus Rumänien*, în *Jschr. Mitteldt. Vorgesch.*, Halle/Saale 73 (1990), p. 93-117.

Lazarovici 1991 – *Lazarovici Gheorghe, Venus de Zăuan. Despre credinţele şi practicile religioase-magice*, în *ActaMP* 14-15 (1991), p. 11-35.

Lazarovici 1991a – *Lazarovici Gheorghe*, Aşezarea şi grupul Bucovăţ. Timişoara (1991).

Lazarovici 1991b – *Lazarovici Gheorghe*, Săpăturile neolitice de la Zorlenţu Mare. Reşiţa (1991).

Lazarovici 1991c – *Lazarovici Gheorghe*, Aşezarea vinciană de la Gornea. Reşiţa (1991).

Lazarovici 1994 – *Lazarovici Gheorghe, Der Vinča C – schock im Banat*, în *RelTIH* (1994), p. 62-100.

Lazarovici 1998 – *Lazarovici Gheorghe, Plastica monumentală de la Parţa*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 83-92.

Lazarovici 1998a – *Lazarovici Gheorghe, About the Neolithisation process of the second migration of the Early Neolithic*, în *LNMDR* (1998), p. 7-38.

Lazarovici 1998b – *Lazarovici Gheorghe, Monumentale Plastik in Parţa*, în *ActaMN* 35 (1998, 1), p. 9-16.

Lazarovici 2000 – *Lazarovici Gheorghe, The eye – symbol, gesture, expression*, în *Tibiscum* 10 (2000), p. 115-128.

Lazarovici 2000a – *Lazarovici Gheorghe, Vinča – Lengyel and Transylvania*, în *ActaMN* 37 (2000, 1), p. 7-20.

Lazarovici 2003 – *Lazarovici Gheorghe, Pâinea, grâul şi râşnitul sacru în neolitic*, în *Tibiscum* 11 (2003), p. 65-86.

Lazarovici et alii 1977 – *Lazarovici Gheorghe, Uzum Ilie, Gumă Marian, Gornea-Liubcova*, în *Banatica* 4 (1977), p. 433.

Lazarovici et alii 1979 – *Lazarovici Gheorghe, Bozu Ovidiu, Uzum Ilie, Gumă Marian, Săcărin Caius, Raport preliminar de cercetare arheologică la Gornea Liubcova*, în *MCA* 3 (1979), p. 391-394.

Lazarovici et alii 1981 – *Lazarovici Gheorghe, Resch Friedrich E., Germann Carol, Aşezarea preistorică de la Unip (jud. Timiş). Raport preliminar*, în *AnB(SN)* 1 (1981), p. 13-20.

Lazarovici et alii 1983 – *Lazarovici Gheorghe, Resch Friedrich E., Germann Carol, Descoperiri arheologice la Timişoara-**Freidorf***, în *Banatica* 7 (1983), p. 35-52.

Lazarovici et alii 1985 – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia, Draşovean Florin, Luca Sabin Adrian, Complexul neolitic de la Parţa*, în *Banatica* 8 (1985), p. 7-72.

Lazarovici et alii 1991 – *Lazarovici Gheorghe, Draşovean Florin, Kalmar-Maxim Zoia, Luca Sabin Adrian, Nica Marin*, Cultura Vinča în România. Timişoara (1991).

Lazarovici et alii 1991 – *Lazarovici Gheorghe, Draşovean Florin, Tulbure Liviu,* Sanctuarul neolitic de la Parța. Timişoara (1991).

Lazarovici et alii 1993 – *Lazarovici Gheorghe, Maxim Zoia, Țeicu Dumitru, Oprinescu Adriana, Şantierul arheologic Gornea. 1989*, în *Banatica* 12 (1993), p. 295-320.

Lazarovici et alii 1994 – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia, Draşovean Florin, Complexul neolitic de la Parța (III)*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 106-134.

Lazarovici et alii 1994a – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia, Draşovean Florin, Parța, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 46.

Lazarovici et alii 1995 – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia, Draşovean Florin, Săpăturile arheologice de la Parța (campania 1990)*, în *AnB(SN)* 4 (1995), p. 3-44.

Lazarovici et alii 2001 – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia, Draşovean Florin,* Parța. I.1-2. În: *BHAB* 13 (2001).

Lazarovici et alii 2003 – *Lazarovici Gheorghe, Petrescu Sorin, Negrei Dorin, Ion S., Daniela Gurgu, Balta Sărată. Campaniile 1999-2003 (I. Arhitectura)*, în *Tibiscum* 11 (2003), p. 143-198.

Lazarovici et alii 2004 – *Lazarovici Gheorghe, Petrescu Sorin, Țârdoiu Daniela, Negrei Dorin, Ion Sorin, Balta Sărată (Caransebeş), jud. Caraş-Severin.* ***Câmpul lui Poşta***, în *CCA – campania anului 2003* (2004), p. 48-51.

Lazarovici et alii 2005 – *Lazarovici Gheorghe, Petrescu Sorin, Țârdoiu Daniela, Negrei Dorin, Ion Sorin, Balta Sărată (Caransebeş), jud. Caraş-Severin.* ***Câmpul lui Poşta***, în *CCA – campania anului 2004* (2005), p. 100-101.

Lazarovici et alii 2005a – *Lazarovici Gheorghe, Draşovean Florin, Ciubotaru Leopold, Moravetz Iosif, Dudeştii Vechi, com. Dudeştii Vechi, jud. Timiş. Punct: Movila lui Deciov (Östelep)*, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 143-144.

Lazarovici et alii 2005b – *Lazarovici Gheorghe, Băltean Cornel Ion, Cincă Adela, Zilhao Joao, Petrescu Sorin, Moldovan Oana, Rodrigo Ricardo, Pendea Florin, Steierdorf (oraş Anina), jud. Caraş-Severin. Punct:* ***Peştera Hoților (La Hoțu')***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 355-357.

Lazarovici et alii 2005c – *Lazarovici Gheorghe, Trinkaus Erik, Constantin Silviu, Rougier Hélène, Băltean Cornel Ion, Cincă Adela, Zilhao Joao, Petrescu Sorin, Moldovan Oana, Rodrigo Ricardo, Pendea Florin, Milota Ştefan, Gherase Mircea, Sarcina Laurențiu, Steierdorf (oraş Anina), jud. Caraş-Severin. Punct:* ***Peştera cu Oase***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 357-359.

Lazarovici şi Ciubotaru 2002 – *Lazarovici Gheorghe, Ciubotaru Leopold, Dudeştii Vechi, com. Dudeştii Vechi, jud. Timiş. Punct: Movila lui Deciov (Östelep)*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 129-130.

Lazarovici şi Dragomir 1993 – *Lazarovici Gheorghe, Dragomir Ion, O nouă sculptură neolitică în Clisură*, în *Banatica* 12 (1993), p. 7-20.

Lazarovici şi Kalmar 1993 – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia Maxim, Parța. Despre arhitectura culturii Banatului*, în *Tibiscum* 8 (1993), p. 41-62.

Lazarovici şi Kalmar 1994 – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia Maxim, Despre necropolele tumulare din Transilvania şi Banat*, în *ActaMN* 31 (1994, 1), p. 11-36.

Lazarovici şi Kalmar 1995 – *Lazarovici Gheorghe, Kalmar Zoia Maxim, Parța und die Architektur der Banater Kultur*, în *Mem.Muzeo.Civ.St.Nat. Verona. Sez. Scienze Uomo* 4 (1992 (1995)), p. 55-66.

Lazarovici şi Lazarovici 2002 – *Lazarovici Gheorghe, Lazarovici Magda-Cornelia, Contribuții privind arhitectura neolitică timpurie*, în *PB* 1 (2002), p. 9-42.

Lazarovici şi Munteanu 1982 – *Lazarovici Gheorghe, Munteanu Ioan, Aşezarea eneolitică de la Slatina Timiş*, în *StComCar* 4 (1982), p. 121-136.

Lazarovici şi Petrescu 2000 – *Lazarovici Gheorghe, Petrescu Sorin Marius, Caransebeş, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 16.

Lazarovici şi Petrescu 2002 – *Lazarovici Gheorghe, Petrescu Sorin Marius, Caransebeş, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 48-49.

Lazarovici şi Petrescu 2003 – *Lazarovici Gheorghe, Petrescu Sorin Marius, Caransebeş, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 74-76.

Lazarovici şi Săcărin 1979 – *Lazarovici Gheorghe, Săcărin Caius, Epoca bronzului în „**Clisura Dunării**"*, în *Banatica* 5 (1979), p. 71-106.

Lazarovici şi Stratan 1973 – *Lazarovici Gheorghe, Stratan Ion, Aşezarea neolitică de la Homojdia (jud. Timiş)*, în *ActaMN* 10 (1973), p. 455-464.

Lazarovici şi Sfetcu 1990 – *Lazarovici Gheorghe, Sfetcu Octavian, Descoperiri arheologice de la Silagiu-Buziaş*, în *Banatica* 10 (1990), p. 45-58.

Lazarovici şi Uzum 1977 – *Lazarovici Gheorghe, Uzum Ilie, Cuptoare-**Sfogea***, în *Banatica* 4 (1977), p. 433.

László 1975 – *László Atilla, Începuturile metalurgiei fierului pe teritoriul României*, în *SCIVA* 26 (1975, 1), p. 17-41.

Leahu 1965 – *Leahu Valeriu, Mormânt hallstattian descoperit la Brebu*, în *SCIV* 16 (1965, 1), p. 159-162.

Luca 1985 – *Luca Sabin Adrian, Săpăturile arheologice de salvare de la Liubcova-**Orniţa** (Raport preliminar pe anul 1985)*, în *Banatica* 8 (1985), p. 465-468.

Luca 1985a – *Luca Sabin Adrian, Observaţii pe marginea unui material ceramic inedit de la Bodrogu Nou-**Către Vale***, în *Crisia* 15 (1985), p. 279-290.

Luca 1986 – *Luca Sabin Adrian, Discuţii asupra materialului ceramic din staţiunea neolitică de la Lipova-„Hodaie”*, în *Apulum* 23 (1986), p. 43-54.

Luca 1987 – *Luca Sabin Adrian, Aşezarea Starčevo-Criş de la Liubcova-**Orniţa** (săpăturile din anul 1985)*, în *Banatica* 9 (1987), p. 13-29.

Luca 1987a – *Luca Sabin Adrian, Un atelier de perforat topoare la Lipova-**Hodaie***, în *Ziridava* 15-16 (1987), p. 25-28.

Luca 1988-1991 – *Luca Sabin Adrian, Stratigrafie şi cronologie. Cel mai timpuriu raport stratigrafic dintre culturile Starčevo-Criş şi Vinča. Corelaţia dintre nivelurile V şi IV de la Liubcova-**Orniţa***, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 1-14.

Luca 1989 – *Luca Sabin Adrian, Precizări asupra încadrării cronologice şi culturale a „Statuetei de la Liubcova”*, în *Apulum* 26 (1989), p. 49-54.

Luca 1990 – *Luca Sabin Adrian, Contribuţii la istoria artei neolitice – plastica aşezării de la Liubcova-**Orniţa** (judeţul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 10 (1990), p. 6-44.

Luca 1990-1993 – *Luca Sabin Adrian, Cea mai timpurie manifestare Vinča C în Clisura Dunării (I)*, în *Apulum* 27-30, p. 63-78.

Luca 1991 – *Luca Sabin Adrian, Stratigraphie et chronologie. Le plus ancien rapport stratigraphique d’entre les cultures Starčevo-Criş et Vinča – corrélation d’entre les niveaux V^e^ et IVe de Liubcova-„**Orniţa**”*, în *Banatica* 11 (1991), p. 141-156.

Luca 1993 – *Luca Sabin Adrian, Aşezarea eneolitică de la Jupa-**Sud** (jud. Caraş-Severin)*, în *Tibiscum* 8 (1993), p. 27-34.

Luca 1993a – *Luca Sabin Adrian, Contribuţii la problema modelelor de cuptoare în cultura Starčevo-Criş*, în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 19-24.

Luca 1995 – *Luca Sabin Adrian, Aşezarea aparţinând culturii Starčevo-Criş de la Pojejena-„**Nucet**” (jud. Caraş-Severin)*, în *Banatica* 13 (1995, 1), p. 5-22.

Luca 1996 – *Luca Sabin Adrian, Ilidia, **Ogaşul cu raci**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC I* (1996), p. 62.

Luca 1996a – *Luca Sabin Adrian, Pojejena, **Nucet**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 89-90.

Luca 1997 – *Luca Sabin Adrian, Liubcova-**Orniţa**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – II* (1997), p. 50-51.

Luca 1998 – *Luca Sabin Adrian,* Liubcova-***Orniţa***. Târgovişte (1998).

Luca 1998-2000 – *Luca Sabin Adrian, Répertoire de découvertes de la culture* Bodrogkeresztúr sur le territoire de Roumanie, în *CA* 11 (1988-2000, 1-2), p. 305-316.

Luca 1999 – *Luca Sabin Adrian,* Sfârşitul eneoliticului pe teritoriul intracarpatic al României – cultura Bodrogkeresztúr –. În: *BMA* 11 (1999).

Luca 2001 – *Luca Sabin Adrian, Daten Bezüglich der „Statuette aus Liubcova II”*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 61-72.

Luca 2001a – *Luca Sabin Adrian, Archäologische untersuhungen bei Grosswaradein-Salca und einige Probleme bezüglich der Salca-Herpály – Kultur*, în *Festschrift für Gheorghe Lazarovici*. În: *BHAB* 30 (2001), p. 123-190.

Luca 2002 – *Luca Sabin Adrian, Date despre „Statueta de la Liubcova II”, jud. Caraş-Severin*, în *ActaTS* 1 (2002), p. 15-28.

Luca 2003 – *Luca Sabin Adrian*, *Noch Einmal zum Siebenbürgen neolithikum und Äneolithikum*, în *PB* 2 (2003), p. 69-86.

Luca 2004 – *Luca Sabin Adrian*, Repertoriul arheologic al județului Caraş-Severin. În *BS* 6, Bucureşti (2004).

Luca 2004a – *Luca Sabin Adrian*, Arheologie şi istorie. Descoperiri din județul Caraş-Severin. În *BS* 7, București (2004).

Luca 2005 – *Luca Sabin Adrian*, Arheologie şi istorie (II). Descoperiri din Banat. În *BS* 10, Bucureşti (2005).

Luca 2005a – *Luca Sabin Adrian*, Arheologie şi istorie (II). Descoperiri din județul Hunedoara. În *BS* 11, Bucureşti (2005).

Luca 2005b – *Luca Sabin Adrian*, Repertoriul arheologic al județului Hunedoara. În *BS* 15, Alba Iulia (2005).

Luca şi Dragomir 1985 – *Luca Sabin Adrian, Dragomir Ion, Despre o nouă descoperire arheologică de la Gornea-**Locurile Lungi***, în *Banatica* 8 (1985), p. 73-78.

Luca şi Dragomir 1987 – *Luca Sabin Adrian, Dragomir Ion, Date cu privire la o statuetă inedită de la Liubcova-**Orniţa** (județul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 9 (1987), p. 31-42.

Luca şi Dragomir 1989 – *Luca Sabin Adrian, Dragomir Ion, Die Statuette von Liubcova-**Orniţa** (jud. Caraş-Severin)*, în *DaciaNS* 33 (1989), p. 229-234.

Luca şi El Susi 1989 – *Luca Sabin Adrian, El Susi Georgeta, Considerații privind uneltele de corn şi os din stațiunea neolitică de la Liubcova-**Orniţa***, în *Apulum* 25 (1989), p. 49-58.

Luminosu 1972 – *Luminosu Doru, Contribuție la cunoaşterea istoricului cercetărilor privind cultura Periam-Pecica de pe teritoriul R.S. România*, în *Tibiscus* 2 (1972), p. 27-34.

Macrea 1969 – *Macrea Mihail*, Viața în Dacia romană. Cluj-Napoca (1969).

Macrea et alii 1993 – *Macrea Mihail, Gudea Nicolae, Moțu Ion*, Praetorium. Castrul şi aşezarea romană de la Mehadia. În: *BA* 51 (1993).

Maillol et alii 2004 – *Maillol Jean Marie, Ciobotaru Dan Leopold, Moravetz Iosif, Analize geofizice în situl arheologic Movila lui Deciov, comuna Dudeştii Vechi*, în *PB* 3 (2004), p. 21-36.

Marcu 2004 – *Marcu Felix, Military tile-stamps as a Guide for the garrisons of several forts in Dacia*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 570-594.

Mare 1997 – *Mare Mircea, Tipuri de locuințe din Banat între sec. IV-IX d.Hr.*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 113-138.

Mare 1997b – *Mare Mircea, Timişoara-**Freidorf**, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 68-69.

Mare 1998 – *Mare Mircea, Rituri şi ritualuri de înmormântare în Banatul românesc între sec. IV-IX*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 285-306.

Mare 1998a – *Mare Mircea, Activitatea de cercetare arheologică a Muzeului Banatului în anul 1997*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 712.

Mare 1999-2000 – *Mare Mircea, Principalele rezultate ale cercetărilor arheologice efectuate la Timişoara-**Freidorf** între anii 1994-1998*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 491-514.

Mare 2003 – *Mare Mircea, Timişoara, jud. Timiş. Punct: Freidorf*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 327.

Mare 2002-2003 – *Mare Mircea, Obiecte de cult din perioada secolelor III/IV-IX din Banat*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 199-232.

Mare 2004 – *Mare Mircea*, Banatul între secolele IV-IX. Timişoara (2004).

Mare 2004a – *Mare Mircea, Cercetări arheologice în aşezări rurale din mileniul I d.Hr. efectuate în perimetrul municipiului Timişoara*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timişoara (2004), p. 231-236.

Mare şi Tănase 2001 – *Mare Mircea, Tănase Daniela, Timişoara, jud. Timiş. Punct: Freidorf*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 256.

Mare şi Tănase 2002 – *Mare Mircea, Tănase Daniela, Timişoara, jud. Timiş. Punct: Freidorf*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 317.

Mare şi Toma 1996 – *Mare Mircea, Toma Nicoleta, Timişoara, jud. Timiş. Punct: Freidorf*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 128-129.

Marinescu şi Pop 2000 – *Marinescu-Ţeposu Lucia, Pop Constantin*, Statuete de bronz din Dacia romană, Bucureşti (2000).

Marta 1991 – *Marta Doru, Aspecte tipologice ale armamentului ofensiv roman de pe teritoriul Daciei. Săgeţi (I)*, în *Crisia* 21 (1991), p. 34-51.

Marta 1992 – *Marta Doru, Aspecte tipologice ale armamentului ofensiv roman de pe teritoriul Daciei. Suliţe (II)*, în *Crisia* 22 (1992), p. 5-26.

Marţiş 2001 – *Marţiş Florentina, Reprezentări de zeităţi pe ceramica neolitică*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 73-82.

Marţiş 2002 – *Marţiş Florentina, Studiul traseologic al materialului litic cioplit din aşezarea neolitică de la Sânandrei (jud. Timiş)*, în *PB* 1 (2002), p. 77-84.

Marţiş şi Popescu 2002-2003 – *Marţiş Florentina, Popescu Octavian, Uneltele de piatră şlefuită din locuirile neolitice de la Hodoni (jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 21-44.

Matei 1973 – *Matei Ştefan, Câteva consideraţii despre arhitectura romanică în Banat*, în *Banatica* 2 (1973), p. 311-319.

Matei 1979 – *Matei Ştefan, Fortificaţiile de pe teritoriul Banatului în lumina izvoarelor scrise*, în *Banatica* 5 (1979), p. 255-264.

Matei şi Iambor 1980 – *Matei Ştefan, Iambor Petre, Observaţii privind aşezările fortificate din Transilvania în perioada feudalismului timpuriu*, în *ActaMN* 17 (1980), p. 507-516.

Matei şi Ţeicu 1996 – *Matei Ştefan, Ţeicu Dumitru, Mehadia, **Ulici**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 70.

Matei şi Uzum 1972 – *Matei Ştefan, Uzum Ilie, Date noi asupra bisericii şi fortificaţiei de la Ilidia*, în *ActaMN* 9 (1971), p. 555-564.

Matei şi Uzum 1973 – *Matei Ştefan, Uzum Ilie, Cetatea de la Pescari*, în *Banatica* 2 (1973), p. 141-156.

Mateş 2003 – *Mateş Cosmin, Creştinismul în Dacia în secolele IV-VI p.Chr.*, în *Sargetia* 31 (2003), p. 303-312.

Maxim 1988-1991 – *Maxim Zoia Kalmar, Cercetările etno-arheologice din Munţii Cerna-Vâr*, în *Sargetia* 21-24 (1988-1991), p. 15-24.

Maxim 1993 – *Maxim Zoia Kalmar, L'habitation Coţofeni de **Piatra Ilişovei***, în *Banatica* 12 (1993), p. 65-74.

Măndescu 2002 – *Măndescu Dragoş, Fibulele de schemă tracică în Banat şi Transilvania*, în *Ziridava* 23 (2002), p. 57-62.

Mărghitan 1974 – *Mărghitan Liviu, Urme romane pe cursul mijlociu şi inferior al Mureşului*, în *Ziridava* 3-4 (1974), p. 87-92.

Mărghitan 1979 – *Mărghitan Liviu*, Banatul în lumina arheologiei. Timişoara (1979, 1).

Mărghitan 1980 – *Mărghitan Liviu, Consideraţii referitoare la geneza şi evoluţia societăţii dace pe meleagurile bănăţene*, în *Ziridava* 12 (1980), p. 71-84.

Mărghitan 1980a – *Mărghitan Liviu*, Banatul în lumina arheologiei. Timişoara (1980, 2).

Mărghitan 1985 – *Mărghitan Liviu*, Banatul în lumina arheologiei. Timişoara (1985, 3).

Mărghitan 1993 – *Mărghitan Liviu, Meleagurile arădene, vatră de continuitate daco-romană şi românească*, în *Ziridava* 18 (1993), p. 55-62.

Medeleţ 1974 – *Medeleţ Florin, Die Bronzesitula von Remetea Mare (Kreis Timiş)*, în *DaciaNS* 18 (1974), p. 95-102.

Medeleţ 1975 – *Medeleţ Florin, Situla de la Remetea Mare (jud. Timiş)*, în *Banatica* 3 (1975), p. 49-57.

Medeleţ 1991 – *Medeleţ Florin, O locuinţă hallstattiană de la Remetea Mare-„Gomila lui Gabor" (jud. Timiş*, în *ThD* 12 (1991, 1-2), p. 63-84.

Medeleţ 1993 – *Medeleţ Florin, În legătură cu fortificaţia de pământ de la Corneşti (comuna Orţişoara, judeţul Timiş)*, în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 119-150.

Medeleţ 1993a – *Medeleţ Florin, Au suget d'une grande spirale dacique en argent du Musée National de Belgrade*, în *Banatica* 12 (1993, 1), p. 177-211.

Medeleţ 1994 – *Medeleţ Florin, În legătură cu o mare spirală dacică din argint aflată în Muzeul Naţional din Belgrad*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 192-230.

Medeleț 1994a – *Medeleț Florin, Contribuții la repertoriul numismatic al Banatului, Epoca Latène. Secolul IV î.Chr.-106*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 239-308.

Medeleț 1995 – *Medeleț Florin, Sarea Daciei preistorice*, în *AnB(SN)* 4 (1995), p. 285-301.

Medeleț 1995a – *Medeleț Florin, Câmpurile de urne funerare din Banat. Unele probleme ale ritului şi ritualului funerar la tracii nordici timpurii de la sfârşitul epocii bronzului şi începutul epocii fierului*, în *ActaMN* 32 (1995, 1), p. 289-302.

Medeleț 1997 – *Medeleț Florin, Zona Porților de Fier ale Dunării. Istoricul cercetărilor arheologice dintre Baziaș și Orșova pe malul românesc al Dunării (Partea I – până la cucerirea romană a Daciei)*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 63-74.

Medeleț 1998 – *Medeleț Florin, O descoperire de factură avară la Sânnicolau Mare (jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 307-316.

Medeleț 2000 – *Medeleț Florin, Contribuții la istoria începuturilor Muzeului din Reșița*, în *Banatica* 15 (2000, 1), p. 11-16.

Medeleț 2000a – *Medeleț Florin, Un capac de vas dacic cu mânerul în formă de pajură de la Divici (jud. Caraş-Severin)*, în *Tibiscum* 10 (2000), p. 285-294.

Medeleț 2001 – *Medeleț Florin, Un couvercle de vase dacique au manche en forme de tête d'aigle decouvert a Divici (le dep. de Caraş-Severin)*, în *Studii de istorie antică. Omagiu profesorului Ioan Glodariu*, Deva (2001), p. 243-251.

Medeleț et alii 1971 – *Medeleț Florin, Soroceanu Tudor, Gudea Nicolae, Descoperiri arheologice din epoca dacică la Pescari (jud. Caraş-Severin)*, în *ActaMN* 8 (1971), p. 465-475.

Medeleț et alii 2001 – *Medeleț Florin, Bozu Ovidiu, Fluture Alexandru, Berzovia, com. Berzovia, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 38.

Medeleț et alii 2001a – *Medeleț Florin, Tănase Daniela, Gáll Ervin, X. Századi honfoglalás kori temetörészlet Vejtén (Temes megye, România)*, în *AÉ* 126 (2001, 1-2), p. 99-112.

Medeleț et alii 2002 – *Medeleț Florin, Fluture Alexandru, Bozu Ovidiu, Voişian Viorel, Berzovia, com. Berzovia, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 60.

Medeleț et alii 2002-2003 – *Medeleț Florin, Cedică Valentin, Mare Mircea, Chiu Florentina, Rogozea Petru, Cercetările arheologice de la Herneacova-**Cetate** (com. Recaş, jud. Timiş). Campania 2003, v.I*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 93-96.

Medeleț et alii 2003 – *Medeleț Florin, Fluture Alexandru, Bozu Ovidiu, Voişian Viorel, Lucescu L., Berzovia, com. Berzovia, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 53.

Medeleț şi Bugilan 1974 – *Medeleț Florin, Bugilan Ion, Câteva puncte arheologice în județul Timiş*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 81-91.

Medeleț şi Bugilan 1987 – *Medeleț Florin, Bugilan Ion, Contribuții la problema şi la repertoriul movilelor de pământ din Banat*, în *Banatica* 9 (1987), p. 87-198.

Medeleț şi Cedică 2002-2003 – *Medeleț Florin, Cedică Valentin, Coiful greco-ilir de la Găvojdia (jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 97-100.

Medeleț şi Fluture 2002 – *Medeleț Florin, Fluture Alexandru, Castrul roman de la Berzovia. Istoricul cercetărilor arheologice*, în *PB* 1 (2002), p. 95-100.

Medeleț şi Petrovszky 1974 – *Medeleț Florin, Petrovszky Richard, Cercetări arheologice în castrul roman de la Berzovia (jud. Caraş-Severin)*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 133-136.

Medeleț şi Szentmiklosi 2003 – *Medeleț Florin, Szentmiklosi Alexandru, Peciu Nou, com. Peciu Nou, jud. Timiş. Punct: Bociar*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 227-228.

Medeleț şi Tănase *Medeleț Florin, Tănase Daniela, Timişoara, jud. Timiş. Punct: Pădurea Verde – Muzeul Satului Bănățean, str. Aleea CFR nr. 1*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 256-257.

Meşter 1995 – *Meşter Mihai, Fortificații cu șanț, val și palisadă din principalele așezări neolitice din România*, în *ActaMN* 32 (1995), p. 333-349.

Micle 2001 – *Micle Dorin, Câteva observații privind descoperirile de „terra sigillata" în așezările rurale din Dacia de sud-vest*, în *In Memoriam Dumitru Tudor*, Timişoara (2001), p. 129-134.

Micle 2002 – *Micle Dorin, Un posibil amfiteatru roman la Tibiscum, loc. Jupa, jud. Caraş-Severin*, în *PB* 1 (2002), p. 87-94.

Micle 2003 – *Micle Dorin, e-Tibiscum şi e-Praetorium. Valorificarea patrimoniului arheologic şi cultural bănăţean prin Internet*, în *PB* 2 (2003), p. 127-136.

Mihat 1993 – *Mihat Lucia, Restaurarea pieselor metalice descoperite în biserica medievală din Caransebeş*, în *Tibiscum*8 (1993), p. 441-454.

Mihăilescu 1978 – *Mihăilescu Vasile*, în *Studii şi cercetări de Geologie, Geografie şi Biologie*, Reşiţa (1978).

Mitrea 1958 – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire de la République Populaire Roumaine*, în *DaciaNS* 2 (1958), p. 493-498.

Mitrea 1958a – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente de monede antice pe teritoriul Republicii Populare Române*, în *SCIV* 9 (1958, 1), p. 150-156.

Mitrea 1959 – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire de la République Populaire Roumaine*, în *DaciaNS* 3 (1959), p. 603-606.

Mitrea 1959a – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente de monede antice pe teritoriul RPR*, în *SCIV* 10 (1959, 1), p. 155-158.

Mitrea 1960 – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente de monede antice pe teritoriul RPR*, în *SCIV* 11 (1960, 1), p. 189-194.

Mitrea 1960a – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques en Roumanie*, în *DaciaNS* 4 (1960), p. 587-592.

Mitrea 1961 – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques en Roumanie*, în *DaciaNS* 5 (1961), p. 583-594.

Mitrea 1961a – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente de monede antice pe teritoriul RPR*, în *SCIV* 12 (1961, 1), p. 144-154.

Mitrea 1962 – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques en Roumanie*, în *DaciaNS* 6 (1962), p. 533-542.

Mitrea 1962a – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente de monede antice şi bizantine din RPR*, în *SCIV* 13 (1962, 1), p. 215-224.

Mitrea 1963 – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente de monede antice şi bizantine din RPR*, în *SCIV* 14 (1963, 2), p. 466-474.

Mitrea 1963a – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumanie*, în *DaciaNS* 7 (1963), p. 589-600.

Mitrea 1964 – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din Republica Populară Română*, în *SCIV* 15 (1964, 4), p. 568-580.

Mitrea 1964a – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumanie*, în *DaciaNS* 8 (1964), p. 5371-384.

Mitrea 1965 – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumanie*, în *DaciaNS* 9 (1965), p. 489-502.

Mitrea 1965a – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente de monede antice şi bizantine din RS România*, în *SCIV* 16 (1965, 3), p. 605-622.

Mitrea 1966 – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumanie*, în *DaciaNS* 10 (1966), p. 403-413.

Mitrea 1966a – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente de monede antice şi bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 17 (1966, 2), p. 415-428.

Mitrea 1967 – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 18 (1967, 1), p. 189-202.

Mitrea 1967a – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumaine*, în *DaciaNS* 11 (1967), p. 377-394.

Mitrea 1968 – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en Roumaine*, în *DaciaNS* 12 (1968), p. 445-460.

Mitrea 1969 – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines sur le territoire Roumaine*, în *DaciaNS* 13 (1969), p. 539-551.

Mitrea 1969a – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 20 (1969, 1), p. 161-192.

Mitrea 1970 – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 21 (1970, 2), p. 331-348.

Mitrea 1971 – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes et plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en République Socialiste Roumaine*, în *DaciaNS* 15 (1971), p. 395-414.

Mitrea 1971a – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 22 (1971, 1), p. 115-134.

Mitrea 1972 – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 23 (1972, 1), p. 133-148.

Mitrea 1972a – *Mitrea Bucur, Découvertes récentes ou plus anciennes de monnaies antiques et byzantines en République Socialiste Roumaine*, în *DaciaNS* 16 (1972), p. 359-374.

Mitrea 1973 – *Mitrea Bucur, Découvertes de monnaies antiques et byzantines en République Socialiste Roumaine*, în *DaciaNS* 15 (1971), p. 399-416.

Mitrea 1973a – *Mitrea Bucur, Descoperiri recente şi mai vechi de monede antice şi bizantine din Republica Socialistă România*, în *SCIV* 24 (1973, 1), p. 133-152.

Mitrea 1975 – *Mitrea Bucur, Découvertes de monnaies antiques et byzantines en Roumaine*, în *DaciaNS* 19 (1975), p. 309-317.

Mitrea 1975a – *Mitrea Bucur, Découvertes de monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 19 (1975), p. 318-326.

Mitrea 1976 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 20 (1976), p. 287-294.

Mitrea 1977 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 21 (1977), p. 375-382.

Mitrea 1978 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 22 (1978), p. 363-370.

Mitrea 1979 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 23 (1979), p. 371-376.

Mitrea 1980 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 24 (1980), p. 371-378.

Mitrea 1981 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 25 (1981), p. 381-390.

Mitrea 1984 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 28 (1984), p. 183-190.

Mitrea 1985 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 29 (1985), p. 171-174.

Mitrea 1986 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 30 (1986), p. 191-194.

Mitrea 1987 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 31 (1987), p. 173-178.

Mitrea 1988 – *Mitrea Bucur, Découvertes monétaires en Roumaine*, în *DaciaNS* 32 (1988), p. 215-230.

Moga 1970 – *Moga Marius, Pagus Tibisciensis. În legătură cu teritoriul rural al Ulpiei Traiana*, în *Tibiscus* 1 (1970), p. 41-50.

Moga 1970a – *Moga Marius, Castrul Berzobis*, în *Tibiscus* 1 (1970), p. 51-55.

Moga 1970b – *Moga Marius, Garnizoana romană de la Tibiscum*, în *ActaMN* 7 (1970), p. 135-150.

Moga 1972 – *Moga Marius, Noi tablete votive de la Tibiscum închinate cavalerilor danubieni*, în *Tibiscus* 2 (1972), p. 39-52.

Moga şi Benea 1977 – *Moga Marius, Benea Doina, Unelte agricole romane descoperite la Tibiscum*, în *StComCar* 2 (1977), p. 321-330.

Moga şi Benea 1979 – *Moga Marius, Benea Doina, Tibiscum şi războaiele marcomanice*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 133-140.

Moga şi Bochiş 2001 – *Moga Marius, Bochiş Bogdan, Ceramica Tiszapolgár de la Româneşti-**Peştera cu Apă** (com. Curtea, jud. Timiş). Săpături Marius Moga, 1948*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 83-94.

Moga şi Gudea 1975 – *Moga Marius, Gudea Nicolae, Contribuţii la repertoriul arheologic al Banatului*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 129-146.

Moga şi Radu 1977 – *Moga Marius, Radu Ortansa, Contribuţie la cunoaşterea culturii Tisa I în lumina descoperirilor de la Hodoni (1959-1960)*, în *StComCar* 2 (1979), p. 231-239.

Moga şi Sîrbu 2002-2003 – *Moga Marius, Sîrbu Mihai-Sorin, Ceramica Coţofeni de la Românești – **Peştera cu Apă** (com. Curtea, jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 45-56.

Moga et alii 1979 – *Moga Marius, Medeleţ Florin, Benea Doina, Petrovszky Richard, Cercetările arheologice din castrul Tibiscum*, în *MCA* 3 (1979), p. 215-218.

Moga V. 1972 – *Moga Vasile, Detaşamentele legiunii a XIII-a Gemina în Dacia*, în *Apulum* 10 (1972), p. 151-164.

Mogoşanu 1960 – *Mogoşanu Florea, Unele aspecte ale paleoliticului de sfârşit din ţara noastră*, în *SCIV* 11 (1960, 1), p. 125-130.

Mogoşanu 1967 – *Mogoşanu Florea, Prezența lamelelor Dufour în aşezările anopaleolitice din Banat*, în *SCIV* 18 (1967, 1), p. 141-146.

Mogoşanu 1968 – *Mogoşanu Florea, Paleoliticul superior cuarțitic din Banat*, în *SCIV* 19 (1968, 2), p. 303-312.

Mogoşanu 1968a – *Mogoşanu Florea, Din nou despre prezența lamelelor de tip Dufour în paleoliticul superior din Banat*, în *SCIV* 19 (1968, 4), p. 643-648.

Mogoşanu 1970 – *Mogoşanu Florea, Descoperiri paleolitice la Gornea (**Porțile de Fier**)*, în *SCIV* 21 (1970, 4), p. 531-538.

Mogoşanu 1971 – *Mogoşanu Florea, Rezultatele ultimelor săpături arheologice privind paleoliticul din **Peştera Hoților** de la Băile Herculane*, în *SCIV* 22 (1971) 1, p. 3-14.

Mogoşanu 1972 – *Mogoşanu Florea, Information générale sur le paléolithique du Banat (Sud-Ouest de la Roumanie)*, în *DaciaNS* 16 (1972), p. 5-28.

Mogoşanu 1973 – *Mogoşanu Florea, Date cu privire la paleoliticul din județul Caraş-Severin*, în *Banatica* 2 (1973), p. 13-24.

Mogoşanu 1978 – *Mogoşanu Florea*, Paleoliticul din Banat. Bucureşti (1978).

Mogoşanu şi Stratan 1966 – *Mogoşanu Florea, Stratan Ion, Noi descoperiri paleolitice în Banat*, în *SCIV* 17 (1966, 2), p. 335-344.

Monah 1994 – *Monah Felicia, Determinări arheobotanice pentru staţiunea neolitică de la Parța (comuna Şag, jud. Timiş)*, în *ActaMN* 31 (1994), p. 81-85.

Moravetz 2003 – *Moravetz I., The study of Phitolits at Dudeştii Vechi*, în *PB* 2 (2003), p. 27-54.

Moravetz 2004 – *Moravetz I., Extragerea fitoliților din mostre de sol. Metodologie arheologică*, în *PB* 3 (2004), p. 37-46.

Morintz 1972 – *Morintz Sebastian, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1971)*, în *DaciaNS* 16 (1972), p. 335-358.

Morintz 1973 – *Morintz Sebastian, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1972)*, în *DaciaNS* 17 (1973), p. 361-398.

Moroz-Pop 1979 – *Moroz-Pop Maria, Aşezarea feudală timpurie de la Sacoşu Mare (jud. Timiş)*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 149-158.

Moroz-Pop 1979a – *Moroz-Pop Maria, Aşezarea eneolitică de la Sacoşu Mare (raport preliminar)*, în *Banatica* 5 (1979), p. 541-546.

Moroz-Pop 1983 – *Moroz-Pop Maria, Plastica vinciană din aşezarea de la Sălbăgelu Vechi (com. Govăjdia, jud. Timiş)*, în *Banatica* 7 (1983), p. 53-58.

Moroz-Pop 1983a – *Moroz-Pop Maria, Contribuții la repertoriul arheologic al localităților din județul Timiş din paleolitic şi până în Evul Mediu*, în *Banatica* 7 (1983), p. 469-490.

Moroz-Pop 1993 – *Moroz-Pop Maria, Contribuții privind cercetarea civilizației materiale din Banat, în epoca migrațiilor*, în *Tibiscum* 8 (1993), p. 153-168.

Moroz-Pop 1993a – *Moroz-Pop Maria, Aşezarea prefeudală de la Jabăr-Cotun, jud. Timiş*, în *MCA* 17 (1993, 2), p. 349-354.

Moroz-Pop 1995 – *Moroz-Pop Maria, Lugoj-„Cetatea Veche”, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1994* (1995), p. 52-53.

Mureşan 2002 – *Mureşan Augustin, O brățară de bronz descoperită la Vinga, județul Arad*, în *Ziridava* 23 (2002), p. 53-55.

Muntean 1995 – *Muntean Marius, Considerații antropologice asupra unor oase umane provenite din peştera de la Românești (jud. Timiş)*, în *Banatica* 15 (1995, 1), p. 145-148.

Muntean 1996 – *Muntean Marius, Die antropologische Bestimmung eines der neolitischen Petreşti-Kultur / Foeni Group angehörenaden Skelettes aus Foeni (Kreis Timiş, Rumänien)*, în *VCRCC* (1996), p. 287-294.

Muntean 1997 – *Muntean Marius, Considerații antropologice asupra unor oase calcinate provenite dintr-o necropolă de la Voiteni, județul Timiş, datată la sfârşitul epocii bronzului*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 27-30.

Muntean 1997a – *Muntean Marius, Determinarea antropologică a unor schelete provenite dintr-un cimitir descoperit în comuna Satchinez, județul Timiş, datat în secolele XVII-XIX*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 159-176.

Muntean 1998 – *Muntean Marius, Determinarea antropologică a unui craniu din perioada prefeudală (sec. VII-VIII) găsit la Sânnicolau Mare (jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 317-322.

Muntean 1998a – *Muntean Marius, Studiul antropologic al scheletelor provenite din necropola medievală timpurie de la Simeria veche (jud. Hunedoara)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 339-372.

Muntean 1999-2000 – *Muntean Marius, Determinarea antropologică a scheletelor provenite din necropola medievală timpurie de la Timişoara-**Cioreni** (sec. X d.Chr.)*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 535-554.

Muntean şi Muntean 2001 – *Muntean Marius, Muntean Corina, Studiu antropologic şi de ritual funerar asupra unor schelete provenite de la Sânandrei (jud. Timiş), datate în secolele VII-VIII*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 265-280.

Muntean şi Vermeşan 1994 – *Muntean Marius, Vermeşan Horațiu, Determinarea antropologică a unui schelet din perioada neolitică, provenit de la Parța – tellul II*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 135-138.

Munteanu 1981 – *Munteanu Luminița, Cercetări arheologice în aşezarea feudală timpurie de la Mănăstirea Bodrog, jud. Arad*, în *CA* 4 (1981), p. 90-99.

Munteanu 1982 – *Munteanu Luminița, Date arheologice referitoare la Mănăstirea Partoş, jud. Timiş*, în *CA* 5 (1982), p. 109-118.

Munteanu 1983 – *Munteanu Luminița, Cercetări arheologice la obiectivul „La Chilii”, com. Vărădia, jud. Caraş-Severin*, în *CA* 6 (1983), p. 231-238.

Munteanu 2003 – *Munteanu Claudiu, Repertoriul descoperirilor monetare de tip PROVINCIA DACIA*, în *ActaTS* 2 (2003), p. 107-124.

Müller 1965 – *Müller Cornel, Cercetări arheologice la Şmida Veche*, în *Apulum* 5 (1965), p. 533-540.

Müller 1965a – *Müller Cornel, Sceptrul de piatră de la Colțani-Bocşa*, în *Apulum* 5 (1965), p. 541-550.

Nemeti 1998 – *Nemeti Sorin, Cultul lui Sucellus-Dis Pater şi al Nantosueltei-Proserpina în Dacia romană*, în *EN* 8 (1998), p. 95-121.

Németh 1991 – *Németh Eduard, Römische Ausrüstungsgegenstände aus Tibiscum*, în *DaciaNS* 35 (1991, p. 205-210.

Németh 1996 – *Németh Eduard, Jupa, **Vicusul militar***, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 68-69.

Németh 1997 – *Németh Eduard, Die Romanisierung in den Auxiliartruppen aus dem Südwesten Dakiens*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 75-78.

Németh 1997a – *Németh Eduard, Die Numeri im römischen Heer Dakiens*, în *EN* 7 (1997), p. 101-116.

Németh 1998 – *Németh Eduard, Două antefixe romane de la Berzovia*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 227-232.

Németh 1999-2000 – *Németh Eduard, Die südwestlische Grenze der Römischen Provinz dakien. Allgemeine Bemerkungen*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 387-392.

Németh şi Bozu 2000 – *Németh Eduard, Bozu Ovidiu, Vărădia, com. Vărădia, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1999* (2000), p. 112.

Németh şi Bozu 2001 – *Németh Eduard, Bozu Ovidiu, Vărădia, com. Vărădia, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 267.

Németh şi Bozu 2002 – *Németh Eduard, Bozu Ovidiu, Vărădia, com. Vărădia, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 328-329.

Németh şi Bozu 2005 – *Németh Eduard, Bozu Ovidiu, Vărădia, com. Vărădia, jud. Caraş-Severin. Punct:* ***Pustă***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 401-402.

Nica 1996 – *Nica Marin, Date noi cu privire la geneza şi evoluţia culturii Verbicioara*, în *Drobeta* 7 (1996), p. 18-34.

Nicolăescu-Plopşor 1956 – *Nicolăescu-Plopşor C.S., Rezultatele principale ale cercetărilor paleolitice în ultimii patru ani în R.P.R.*, în *SCIV* 7 (1956, 1-2), p. 7-40.

Nicolăescu-Plopşor 1959 – *Nicolăescu-Plopşor C.S., Discuţii pe marginea paleoliticului de sfârşit şi începuturile neoliticului nostru*, în *SCIV* 10 (1959, 2), p. 222-227.

Nicolăescu-Plopşor et alii 1957 – *Nicolăescu-Plopşor C.S., Bolomey Alexandra, Comşa Eugen, Păunescu Alexandru, Şantierul arheologic Băile Herculane*, în *MCA* 3 (1957), p. 51-60.

Nicolăescu-Plopşor şi Comşa 1957 – *Nicolăescu-Plopşor C.S., Comşa Eugen, Microlitele de la Băile Herculane*, în *SCIV* 8 (1957, 1-4), p. 17-26.

Nicolăescu-Plopşor şi Păunescu 1961 – *Nicolăescu-Plopşor C.S., Păunescu Alexandru, Azilianul de la Băile Herculane în lumina noilor cercetări*, în *SCIV* 12 (1961, 2), p. 203-213.

Nicolăescu-Plopşor şi Stratan 1960 – *Nicolăescu-Plopşor C.S., Stratan Ioan, Săpăturile de la Tincova*, în *MCA* 7 (1960), p. 29-32.

Nicolăescu-Plopşor et alii 1965 – *Nicolăescu-Plopşor C.S, Cercetările arheologice de la Cazane*, în *SCIV* 16 (1965, 2), p. 407-411.

Niţu 1974 – *Niţu Anton, Venus de la Sânpetru German*, în *Ziridava* 3-4 (1974), p. 24-36.

Olariu şi Cădariu 1977 – *Olariu Martin, Cădariu Ştefan, Peşteri cu urme de locuire de pe Valea Nerei (Sectorul Chei)*, în *Banatica* 4 (1977), p. 9-18.

Olteanu 1974 – *Olteanu Ştefan, Cuptoare de ars piatra de var de la Svinița (jud. Mehedinți) din secolele III-IV e.n.*, în *Drobeta* (1974), p. 179-186.

Oprinescu 1981 – *Oprinescu Adriana, Răspândirea culturii Tiszapolgár-Româneşti în Banat*, în *Banatica* 6 (1981), p. 43-50.

Oprinescu 1990 – *Oprinescu Adriana, Depozitul de bronzuri de la Pojejena (judeţul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 10 (1990), p. 81-88.

Oprinescu 1993 – *Oprinescu Adriana, Die menschen- und tiergestaltige Plastik der äneolithischen Siedlung von Cuptoare „****Sfogea****”*, în *Banatica* 12 (1993), p. 25-52.

Oprinescu 1995 – *Oprinescu Adriana, Un topor de cupru aparținând culturii Sălcuța*, în *Banatica* 13 (1995, 1), p. 138-144.

Oprinescu 1995a – *Oprinescu Adriana, Cuptoare, Sfogea, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1994* (1995), p.27.

Oprinescu 1995b – *Oprinescu Adriana, Uberlagerungen im Äneolithischen Banat*, în *Kulturraum Mittlere und Untere Donau. Traditionen und Perspektiven des Zusammenlebens*, Reşiţa (1995) p. 57-64.

Oprinescu 1996 – *Oprinescu Adriana, Bocşa Română, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 14.

Oprinescu et alii 1996 – *Oprinescu Adriana, Lazarovici Gheorghe, Muntean Ioan, Slatina Timiş,* ***Gura Ilovei****, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 104.

Oprinescu şi Bozu 1996 – *Oprinescu Adriana, Bozu Ovidiu, Moldova Nouă,* ***Hunca****, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 76-77.

Oţa 1995-1996 – *Oţa Silviu Ioan, Câteva consideraţii în legătură cu evoluţia cronologică a necropolelor din secolele X-XV din Banatul sudic*, în *StIB* 15-16 (1995-1996), p. 61-70.

Oţa 1998 – *Oţa Silviu Ioan, Mormintele bogomile din sudul Banatului (secolele XII-XV)*, în *AM* 2 (1998), p. 113-124.

Oţa 2000 – *Oţa Silviu Ioan, Câteva consideraţii în legătură cu necropolele medievale rurale din sudul Banatului (sec. XII-XIV)*, în *Banatica* 15 (2000, 1), p. 161-176.

Oţa 2002-2003 – *Oţa Silviu Ioan, Domenii ale pecenegilor şi cumanilor în Banatul istoric*, în *StIB* 26-27, p. 219-242.

Oţa 2004 – *Oţa Silviu Ioan, Populaţii nomade de stepă din Banat (secolele XI-XIV) I. Pecenegii şi cumanii*, în *Prinos lui Petre Diaconu la 80 de ani*, Brăila (2004), p. 489-520.

Oța L. 2000 – *Oța Lucia, Necropolele din Moesia inferior în secolele I-III p.Chr.*, în *Apulum* 37 (2000, 1), p. 279-292.

Panait 1974 – *Panait Ion Panait, Un plan al fortificațiilor de la Orşova din secolul al XVIII-lea*, în *Drobeta* (1974), p. 215-221.

Pascu şi Țeicu 1996 – *Pascu Ştefan, Țeicu Dumitru, Mehadia, **Şanțul Mic**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 70.

Pădureanu 1973 – *Pădureanu Eugen, Noi descoperiri neolitice şi din epoca bronzului în județul Arad*, în *Banatica* 2 (1973), p. 395-402.

Pădureanu 1979 – *Pădureanu Eugen, Descoperiri arheologice în hotarul comunei Vladimirescu*, în *Ziridava* 11 (1979), p. 145-180.

Pădureanu 1982 – *Pădureanu Eugen, Noi descoperiri eneolitice în județul Arad*, în *Ziridava* 14 (1982), p. 35-48.

Pădureanu 1985 – *Pădureanu Eugen, Contribuții la repertoriul arheologic de pe valea Mureşului inferior şi a Crişului Alb*, în *Crisia* 15 (1985), p. 27-54.

Pădureanu 1987 – *Pădureanu Eugen, Noi fortificații pe teritoriul județului Arad*, în *Ziridava* 15-16 (1987), p. 29-36.

Pădureanu 1987-1988 – *Pădureanu Eugen, Noi aşezări de epoca bronzului din județul Arad*, în *ActaMN* 24-25 (1987-1988), p. 507-528.

Pădureanu 1988 – *Pădureanu Eugen, Preliminariile epocii bronzului şi epoca bronzului în județul Arad*, în *ST* 6 (1988), p. 38-39.

Pădureanu 1988a – *Pădureanu Eugen, Aşezări de sec. III-IV pe cursul inferior al Mureşului*, în *Crisia* 18 (1988), p. 381-406.

Pădureanu 1989 – *Pădureanu Eugen*, în *ST* 7 (1989), p.

Pădureanu 1990 – *Pădureanu Eugen, Noi descoperiri hallstattiene pe teritoriul județului Arad*, în *ST* 8 (1990), p. 141-142.

Pădureanu 1993 – *Pădureanu Eugen, Noi descoperiri hallstattiene pe teritoriul județului Arad*, în *Ziridava* 18 (1993), p. 21-34.

Pădureanu 2002 – *Pădureanu Eugen, Contribuții la repertoriul arheologic al județului Arad*, în *Ziridava* 23 (2002), p. 63-74.

Pădureanu 2002-2003 – *Pădureanu Eugen, Două accesorii vestimentare descoperite în zona Mureşului*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 101-108.

Păunescu 1970 – *Păunescu Alexandru*, Evoluția uneltelor şi armelor de piatră cioplită descoperite pe teritoriul României. În: *BA* 15 (1970).

Păunescu 1970a – *Păunescu Alexandru, Epipaleoliticul de la Cuina Turcului-Dubova*, în *SCIV* 21 (1970, 1), p. 3-48.

Păunescu 1979 – *Păunescu Alexandru, Cercetările arheologice de la Cuina Turcului-Dubova (jud. Mehedinți)*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 11-56.

Păunescu 2001 – *Păunescu Alexandru*, Paleoliticul şi Mezoliticul din spațiul transilvan. Bucureşti (2001).

Petac 1996-1997 – *Petac Emanuel, Observații privind tezaurul de la Timişoara*, în *BSNR* 90-91 (1996-1997), p. 81-83.

Petac 1998-2003 – *Petac Emanuel, Tezaurul monetar imperial roman descoperit la Bocşa, jud. Caraş-Severin*, în *BSNR* 92-97 (1998-2003), p. 111-122.

Petculescu 1982 – *Petculescu Liviu, Obrăzare de coifuri romane din Dacia*, în *ActaMN* 19 (1982), p. 291-300.

Petculescu 1983 – *Petculescu Liviu, Prinzătoare de teacă romane din Dacia*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 451-466.

Petolescu 1983 – *Petolescu Constantin C., Un fragment de diplôme militare de Tibiscum*, în *DaciaNS* 27 (1983), p. 193-194.

Petrescu 1985-1986 – *Petrescu Sorin Marius, Piese de armament descoperite în castrul de la Tibiscum (I)*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 521-526.

Petrescu 1986 – *Petrescu Sorin Marius, Descoperirile de epoca bronzului de la Ictar Budinț (com. Topolovățul Mare, jud. Timiş)*, în *Tibiscum* 6 (1986), p. 211-217.

Petrescu 1988 – *Petrescu Sorin Marius, Ceramica din aşezarea din epoca bronzului de la Ciuta (com. Obreja, jud. Caraş-Severin)*, în *Tibiscum* 7 (1988), p. 135-152.

Petrescu 1993 – *Petrescu Sorin Marius, Cercetări de arheologie speologică în Valea Cernei (II)*, în *Tibiscum* 8 (1993), p. 5-26.

Petrescu 1995 – *Petrescu Sorin Marius, Aşezarea din epoca bronzului de la Ciuta (com. Obreja, jud. Caraş-Severin*, în *ActaMN* 32 (1995, 1), p. 589-617.

Petrescu 1997 – *Petrescu Sorin Marius, Descoperirile aparţinând epocii fierului în peşterile din Munţii Aninei*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 31-46.

Petrescu 1999-2000 – *Petrescu Sorin Marius, Cercetări arheologice în Valea Cernei (IV)*, în *Sargetia* 28-29 (1999-2000, 1), p. 129-148.

Petrescu 2000 – *Petrescu Sorin Marius, Un mormânt de incineraţie din Epoca Bronzului descoperit la Balta Sărată (Caransebeş, jud. Caraş-Severin)*, în *Tibiscum* 10 (2000), p. 255-262.

Petrescu 2000a – *Petrescu Sorin Marius*, Locuirea umană a peşterilor din Banat până în epoca romană. În: *BHAB* 27, Timişoara (2000).

Petrescu 2001 – *Petrescu Sorin Marius, Bogâltin, com. Cornereva, jud. Caraş-Severin*, în *CCA* (2001), p. 41.

Petrescu 2001a – *Petrescu Sorin Marius, Iaz, com. Obreja, jud. Caraş-Severin*, în *CCA* (2001), p. 103.

Petrescu 2003 – *Petrescu Sorin Marius, Cercetări arheologice la Caransebeş-**Sat Bătrân***, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 287-294.

Petrescu 2003a – *Petrescu Sorin Marius, O statuetă a zeului Osiris la Tibiscum*, în *Banatica* 16 (2003), p. 301-304.

Petrescu 2003b – *Petrescu Sorin Marius, Câteva ocupaţii ale comunităţilor din peşterile din Banat*, în *PB* 2 (2003), p. 109-126.

Petrescu 2004 – *Petrescu Sorin Marius*, Locuirea umană a peşterilor din Banat din epoca romană până în sec. XXI. Cluj-Napoca (2004).

Petrescu şi Cedică 2002 – *Petrescu Sorin Marius, Cedică Valentin, Iaz, punct **Şuşara**, com. Obreja, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 156-157.

Petrescu şi Cedică 2004 – *Petrescu Sorin Marius, Cedică Valentin, Mormintele de incineraţie din epoca fierului de la Iaz-„Şuşara-Rovină” (com. Obreja, jud. Caraş-Severin)*, în *PB* 3 (2004), p. 63-76.

Petrescu şi Rogozea 1990 – *Petrescu Sorin Marius, Rogozea Petru, Tibiscum – **principia** castrului mare de piatră (I)*, în *Banatica* 10 (1990), p. 126-136.

Petrescu şi Popescu 1990 – *Petrescu Sorin Marius, Popescu Octavian, Cercetări de arheologie speologică în Valea Cernei (I)*, în *Banatica* 10 (1990), p. 59-80.

Petrescu şi Popescu 2000 – *Petrescu Sorin Marius, Popescu Octavian, Piese metalice descoperite în peşteri din Valea Caraşului (judeţul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 15 (2000, 1), p. 207-216.

Petrescu-Dîmboviţa 1977 – *Petrescu-Dîmboviţa Mircea*, Depozitele de bronzuri din România. Bucureşti (1977).

Petrescu-Dîmboviţa şi Vulpe 2001 – *Petrescu-Dîmboviţa Mircea, Vulpe Alexandru* (coord.), Istoria Românilor. Bucureşti (2001, I).

Petrovszky 1973 – *Petrovszky Richard, Contribuţii la repertoriul arheologic al localităţilor judeţului Caraş-Severin, din paleolitic până în secolul al V-lea î.e.n. (partea I)*, în *Banatica* 2 (1973), p. 385-394.

Petrovszky 1975 – *Petrovszky Richard, Contribuţii la repertoriul arheologic al localităţilor judeţului Caraş-Severin, din paleolitic până în secolul al V-lea î.e.n. (partea II)*, în *Banatica* 3 (1975), p. 365-378.

Petrovszky 1977 – *Petrovszky Richard, Contribuţii la repertoriul arheologic al localităţilor judeţului Caraş-Severin, din paleolitic până în secolul al V-lea î.e.n. (partea III)*, în *Banatica* 4 (1977), p. 437-462.

Petrovszky 1979 – *Petrovszky Richard, Tipuri de morminte romane în zona Caransebeşului*, în *Banatica* 5 (1979), p. 201-214.

Petrovszky 1979a – *Petrovszky Richard, Peşteri din judeţul Caraş-Severin – cercetări arheologice (I)*, în *StComCar*3 (1979), p. 229-262.

Petrovszky 1979b – *Petrovszky Richard, Sondajul arheologic de la Iaz (com. Obreja, jud. Caraş-Severin)*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 67-96.

Petrovszky et alii 1981 – *Petrovszky Richard, Popescu Octavian, Rogozea Petru, Peşteri din judeţul Caraş-Severin, cercetări arheologice*, în *Banatica* 6 (1981), p. 429-462.

Petrovszky şi Petrovszky – *Petrovszky Maria, Petrovszky Richard, O construcţie romană descoperită la*

1977 *Caransebeş*, în *StComCar* 2 (1977), p. 311-320.

Petrovszky şi Cădariu 1979 **–** *Petrovszky Richard, Cădariu Ştefan, Aşezări ale culturii Coţofeni în judeţul Caraş-Severin*, în *Banatica* 5 (1979), p. 35-70.

Petrovszky şi Gumă 1979 **–** *Petrovszky Richard, Gumă Marian, Un nou grup cultural al epocii bronzului în sud-vestul României – Descoperirile de tip* ***Balta Sărată***, în *StComCar* (1979), p. 53-110.

Petrovszky şi Russu 1975 **–** *Petrovszky Richard, Russu Ion I., O diplomă militară din Tibiscum*, în *Banatica* 3 (1975), p. 61-74.

M. Petrovszky şi Wollmann 1979 **–** *Petrovszky Maria, Wollmann Volker, Materiale epigrafice descoperite la Tibiscum*, în *StComCar* (1979), p. 253-264.

Petru et alii 2001 **–** *Petru Lucian, Hurduzeu Nicolae, Timoc Călin, Fortificaţii romane în Banat (I). Cornuţel*, în *BCSS* 7 (2001), p. 113-116.

Pinca 1999-2001 **–** *Pinca Radu, Spade medievale din colecţia Muzeului de Istorie şi Etnografie din Lugoj*, în *StIB* 23-25 (199-2001), p. 223-226.

Pinca 2001 **–** *Pinca Radu, Cahle medievale din colecţia Muzeului de Istorie şi Etnografie din Lugoj*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 329-360.

Pinca 2002-2003 **–** *Pinca Radu, Pinteni medievali şi piese de harnaşament din colecţiile Muzeului din Lugoj*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 267-284.

Pinca 2003 **–** *Pinca Radu, Capete de buzdugan din colecţia Muzeului din Lugoj*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 333-338.

Pinter 1986 **–** *Pinter Zeno Karl, Consideraţii privind o spadă medievală din Valea Bistrei (jud. Caraş-Severin)*, în *SCIVA* 37 (1986, 2), p. 184-188.

Pinter 1987 **–** *Pinter Zeno Karl, Spadele medievale din colecţia Muzeului judeţean de etnografie şi istorie locală din Caransebeş (tipologie – corespondenţe în arta figurativă)*, în *Banatica* 9 (1987), p. 363-370.

Pinter 1989 **–** *Pinter Zeno Karl, O spadă medievală de la Jupa-****Balastieră***, în *SCIVA* 40 (1989, 4), p. 385-388.

Pinter 1998 **–** *Pinter Zeno Karl, Spade medievale din colecţia Muzeului Banatului din Timişoara (sec. X-XIV)*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 373-380.

Pinter 1999 **–** *Pinter Zeno Karl*, Spada şi sabia medievală în Transilvania şi Banat (secolele IX-XIV). Reşiţa (1999).

Pinter şi Ţeicu 1995 **–** *Pinter Zeno Karl, Ţeicu Dumitru, Spada medievală de la Bucova*, în *Banatica* 13 (1995, 1), p. 251-262.

Pintilie 1999-2000 **–** *Pintilie Mariana,* ***Mithraea*** *în Dacia*, în *EN* 9-10 (1999-2000), p. 231-244.

Pippidi 1958 **–** *Pippidi Dumitru M., Les études classique en Roumanie 1946-1957*, în *DaciaNS* 2 (1958), p. 499-511.

Pippidi şi Dumitrescu 1957 **–** *Pippidi Dumitru M., Dumitrescu Vladimir, Săpăturile arheologice din R.P. Română în anul 1956*, în *SCIV* 8 (1957, 1-4), p. 353-358.

Piso 1996 **–** *Piso Ioan, Un graffite sur une brique de Teregova*, în *EN* 6 (1996), p. 201-204.

Piso et alii 2002 **–** *Piso Ioan, Ardeţ Adrian, Ardeţ Lucia C., Teregova, com. Teregova, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 316-317.

Piso et alii 2003 **– Piso Ioan, Ardeţ Adrian, Ardeţ Lucia C., Teregova, com. Teregova, jud. Caraş-Severin, în CCA – campania 2002 (2003), p. 325-327.**

Piso et alii 2005 **– Piso Ioan, Ardeţ Adrian, Ardeţ Lucia C., Teregova, com. Teregova, jud. Caraş-Severin. Punct: La Hideg (La Luncă), în CCA – campania 2004 (2005), p. 386-388.**

Piso şi Benea 1999 **– Piso Ioan, Benea Doina, Epigraphica Tibiscensa, în ActaMN 36 (1999, 1), p. 91-108.**

Piso şi Rogozea 1985 **– Piso Ioan, Rogozea Petru, Ein Apolloheiligtum in der Nähe von Tibiscum, în ZPE 58 (1985), p. 211-218.**

Pop 1972 **– Pop Constantin, Reprezentări din Dacia dedicate lui Liber Pater şi acoliţilor săi, în Apulum 10 (1972), p. 173-182.**

Pop 1978 **– Pop Constantin, Statui imperiale de bronz în Dacia romană, în ActaMN 15 (1972), p. 135-165.**

Pop 1997 **– Pop Constantin, Existau serii toreutice în antichitatea romană ?, în ActaMN 34 (1997, 1), p. 591-595.**

Pop 2003 – *Pop Constantin, Viața spirituală în mediul rural din Dacia Superioară (II)*, în *Tibiscum* 11 (2003), p. 263-266.

Pop 2004 – *Pop Constantin, Viața spirituală în mediul rural din Dacia Superioară (I)*, în *Apulum* 41 (2004), p. 309-320.

Pop et alii 1982 – *Pop Constantin, Bona Petru, Petrovszky Richard, Bronzuri figurate în Dacia romană: un tip iconografic inedit*, în *ActaMN* 19 (1982), p. 307-310.

Pop şi Benea 1981 – *Pop Constantin, Benea Doina, Un bronz roman de la Tibiscum*, în *ActaMN* 18 (1981), p. 461-463.

Pop şi Bozu 1981 – *Pop Constantin, Bozu Ovidiu, O interesantă piesă romană descoperită la Pojejena*, în *ActaMN* 18 (1981), p. 465-467.

Pop şi Uzum 1981 – *Pop Constantin, Uzum Ilie, Un bronz roman de la Gornea-**Zomonițe***, în *Banatica* 6 (1981), p. 137-140.

Popa 1979 – *Popa Alexandru, Trei statuete de metal, din Dacia romană*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 127-132.

Popa et alii 1996 – *Popa Radu, Căpățână Dan, Rădulescu Alexandru, Tomoni Dumitru, Făget, jud. Timiş*, în *SAC* (1996), p. 47.

Popa C. 2003 – *Popa Casian, Presupuse basilici paleocreştine din Dacia romană*, în *Sargetia* 31 (2003), p. 269-288.

Popescu D. 1956 – *Popescu Dorin, Cercetări arheologice în Transilvania (I-IV)*, în *MCA* 2 (1956), p. 41-250.

Popescu D. 1957 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1956*, în *DaciaNS* 1 (1957), p. 337-346.

Popescu D. 1958 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1957*, în *DaciaNS* 2 (1978), p. 479-492.

Popescu D. 1958a – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice în Republica Populară Română în anul 1957*, în *SCIV* 9 (1958, 1), p. 141-149.

Popescu D. 1959 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1958*, în *DaciaNS* 3 (1959), p. 587-602.

Popescu D. 1959a – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice în Republica Populară Română în anul 1958*, în *SCIV* 10 (1959, 1), p. 145-154.

Popescu D. 1960 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1959*, în *DaciaNS* 4 (1960), p. 577-586.

Popescu D. 1960a – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din RPR în anul 1959*, în *SCIV* 11 (1960, 1), p. 182-188.

Popescu D. 1961 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1960*, în *DaciaNS* 5 (1961), p. 567-582.

Popescu D. 1961a – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din RPR în anul 1960*, în *SCIV* 12 (1961, 1), p. 133-143.

Popescu D. 1962 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1961*, în *DaciaNS* 6 (1962), p. 515-532.

Popescu D. 1962a – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din RPR în anul 1961*, în *SCIV* 13 (1962, 1), p. 201-214.

Popescu D. 1963 – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din RPR în anul 1962*, în *SCIV* 14 (1963, 2), p. 451-465.

Popescu D. 1963a – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1962*, în *DaciaNS* 7 (1963), p. 569-588.

Popescu D. 1964 – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din Republica Populară Română în anul 1963*, în *SCIV* 15 (1964, 4), p. 551-568.

Popescu D. 1964a – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Populaire Roumaine en 1963*, în *DaciaNS* 8 (1964), p. 385-404.

Popescu D. 1965 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Socialiste Roumaine en 1964*, în *DaciaNS* 9 (1965), p. 469-488.

Popescu D. 1965a – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România în anul 1964*, în *SCIV* 16 (1965, 3), p. 587-604.

Popescu D. 1965b – *Popescu Dorin, Asupra începuturilor epocii bronzului în România (partea I)*, în *SCIV* 16 (1965, 1), p. 129-148.

Popescu D. 1966 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Socialiste Roumaine en 1965*, în *DaciaNS* 10 (1966), p. 383-402.

Popescu D. 1966a – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România în anul 1965*, în *SCIV* 17 (1966, 4), p. 709-726.

Popescu D. 1966b – *Popescu Dorin, Asupra începuturilor epocii bronzului în România (partea a IV-a)*, în *SCIV* 17 (1966, 1), p. 157-170.

Popescu D. 1966c – *Popescu Dorin, Asupra începuturilor epocii bronzului în România (partea a V-a)*, în *SCIV* 17 (1966, 3), p. 557-570.

Popescu D. 1967 – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România din anul 1966*, în *SCIVA* 18 (1967, 3), p. 521-538.

Popescu D. 1967a – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Socialiste Roumaine en 1966*, în *DaciaNS* 11 (1967), p. 357-376.

Popescu D. 1968 – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România din anul 1967*, în *SCIVA* 19 (1968, 4), p. 677-698.

Popescu D. 1968a – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques dans la République Socialiste Roumaine en 1966*, în *DaciaNS* 12 (1968), p. 421-444.

Popescu D. 1969 – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques de 1968 dans la République Socialiste Roumaine*, în *DaciaNS* 13 (1969), p. 507-537.

Popescu D. 1969a – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România din anul 1968*, în *SCIVA* 20 (1969, 3), p. 471-502.

Popescu D. 1970 – *Popescu Dorin, Săpăturile arheologice din Republica Socialistă România din anul 1969*, în *SCIVA* 21 (1970, 3), p. 493-522.

Popescu D. 1970a – *Popescu Dorin, Les fouilles archéologiques de 1969 dans la République Socialiste Roumaine*, în *DaciaNS* 14 (1970), p. 431-464.

Popescu D. 1975 – *Popescu Dorin, Tezaurele de aur de la Sacoşu Mare şi Căuaş*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 41-74.

Popescu 1988 – *Popescu Octavian, Piese de bronz dintr-un tumul din zona Iaz–**Dâmb**, județul Caraş-Severin*, în *Tibiscum* 7 (1988), p. 275-276.

Pribac 1995-1996 – *Pribac Sorin, Observații cu privire la monumentele dolicheniene din Dacia romană*, în *StIB* 19-20 (1995-1996), p. 205-214.

Pribac 1999-2001 – *Pribac Sorin, Turibula Tibiscenses*, în *StIB* 23-25 (1999-2001), p. 203-212.

Protase 1967 – *Protase Dumitru, Legiunea III Flavia la nordul Dunării şi apartenența Banatului şi Olteniei de vest la Provincia Dacia*, în *ActaMN* 4 (1967), p. 47-72.

Protase 1975 – *Protase Dumitru, Castrul roman de la Surducu Mare (jud. Caraş-Severin)*, în *Banatica* 3 (1975), p. 345-348.

Protase 1975a – *Protase Dumitru, **Villa rustica** de la Dalboşeț (jud. Caraş-Severin)*, în *Banatica* 3 (1975), p. 349-358.

Protase 2001 – *Protase Dumitru, Villa Rustica de la Dalboşeț (județul Caraş-Severin)*, în *Studia Archaeologica et Historica. Nicolao Gudea Dicata*, Zalău (2001), p. 237-249.

Protase 2001a – *Protase Dumitru, Geneza oraşelor în Dacia romană*, în *In Memoriam Dumitru Tudor*, Timişoara (2001), p. 71-80.

Protase et alii 2001 – *Protase Dumitru, Benea Doina, Crânguş Maria, Hurduzeu N., Dalboşeț, com. Dalboşeț, jud. Caraş-Severin*, în *CCA* (2001), p. 77-78.

Protase et alii 2002 – *Protase Dumitru, Crânguş Maria, Benea Doina, Ştefănescu At., Dalboşeț, com. Dalboşeț, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 118-119.

Protase şi Petculescu 1975 – *Protase Dumitru, Petculescu Liviu, Coiful roman de la Berzovia*, în *Banatica* 3 (1975), p. 85-90.

Radu 1970 – *Radu Ortansa, Asupra unui mormânt de incinerare de la Cruceni*, în *Tibiscus* 1 (1970), p. 19-23.

Radu 1972 – *Radu Ortansa, Cultura „Vatina" în aşezarea de epoca bronzului de la Corneşti, jud. Timiş*, în *Tibiscus* 2 (1972), p. 35-38.

Radu 1972a – *Radu Ortansa, Descoperiri întâmplătoare de la Ciacova, jud. Timiş*, în *Tibiscus* 2 (1972), p. 61-64.

Radu 1972b – *Radu Ortansa, Contribuții la cunoaşterea culturii Vatina*, în *SCIV* 23 (1972,

2), p. 271-284.

Radu 1973 – *Radu Ortansa, Mormântul sarmatic de la Pădurea Verde, Timişoara, jud. Timiş (1969)*, în *MCA* 10 (1973), p. 147-150.

Radu 1973a – *Radu Ortansa, Cu privire la necropola de la Cruceni (jud. Timiş)*, în *SCIV* 24 (1973, 3), p. 503-520.

Radu 1979 – *Radu Ortansa, Plastica neolitică de la Chişoda-Veche şi câteva probleme ale neoliticului din nordul Banatului*, în *Tibiscus* 5 (1979), p. 67-76.

Radu et alii 1972 – *Radu Ortansa, Resch Friedrich Eugen, Germann Carol, Plastica antropomorfă şi zoomorfă de cultură Turdaş-Vinča de la Parța (com. Şag, jud. Timiş)*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 65-70.

Radu 2002 – *Radu Oprinescu Adriana*, Cultura Sălcuța în Banat. Reșița (2002).

Radu 2002a – *Radu Oprinescu Adriana, Petroşnița, Bucoşnița, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 231-232.

Radu 2002b – *Radu Oprinescu Adriana, Slatina Timiş, **Gura Ilovei**, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 293-294.

Radu 2003 – *Radu Oprinescu Adriana, Câteva considerații asupra datărilor C^{14} şi a condițiilor climatice referitoare la complexul cultural Bubanj-Sălcuța-Krivodol*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 153-170.

Radu 2005 – *Radu Oprinescu Adriana, Slatina Timiş, com. Slatina Timiş, jud. Caraş-Severin. Punct: **Şăs***, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 350.

Radu şi Țeicu 2003 – *Radu Oprinescu Adriana, Țeicu Dumitru, Berlişte, com. Berlişte, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 53.

Radu şi Țeicu 2003a – *Radu Oprinescu Adriana, Țeicu Dumitru, Iam, com. Berlişte, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 145-146.

Radu şi Țeicu 2003b – *Radu Oprinescu Adriana, Țeicu Dumitru, Nicolinț, com. Giuchici, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 212-213.

Radu şi Țeicu 2003c – *Radu Oprinescu Adriana, Țeicu Dumitru, Săpături arheologice de salvare în raza satului Nicolinț*, în *Tibiscum* 11 (2003), p. 309-322.

Rădulescu 1979 – *Rădulescu Adrian, Mărturii istorice în Piața Operei din Timişoara*, în *MCA* 3 (1979), p. 405-408.

Rădulescu 1980 – *Rădulescu Adrian, Cercetările de la Satchinez, jud. Timiş*, în *MCA* 14 (1980), p. 524-529.

Rădulescu 1980a – *Rădulescu Adrian, Cercetările de la Mănăştiur, jud. Timiş*, în *MCA* 14 (1980), p. 579-587.

Rădulescu 1994 – *Rădulescu Adrian, Gătaia-Valea Begului (aşezarea I-a), jud. Timiş*, în *CCA – campania 1993* (1994), p. 25.

Rădulescu 1995-1996 – *Rădulescu Adrian, Mănăştiurul de Bega (jud. Timiş) – date preliminare (sec. XIV-XVII)*, în *StIB* 19-20 (1995-1996), p. 71-88.

Rădulescu 1996 – *Rădulescu Adrian, Gătaia-Valea Begului, jud. Timiş*, în *CCA – campania 1995* (1996), p. 45.

Rădulescu 1999-2001 – *Rădulescu Adrian, Cercetări arheologice medievale din Banatul de câmpie; scurt istoric*, în *StIB* 23-24-25 (1999-2001), p. 45-86.

Răileanu şi Gog 1983 – *Răileanu Constantin, Gog Octavian, Contribuții la problema continuității în vestul Banatului. Studiu preliminar topoarheologic şi numismatic la Teremia Mare*, în *Banatica* 7 (1983), p. 491-508.

Răuț et alii 1977 – *Răuț Octavian, Bozu Ovidiu, Petrovszky Richard, Drumurile romane în Banat*, în *Banatica* 4 (1977), p. 161-168.

Răuț şi Bozu 1979 – *Răuț Octavian, Bozu Ovidiu, Armata romană în Banat (I) (Unitățile auxiliare)*, în *StComCar* (1979), p. 195-218.

Regep 2001 – *Regep Simona-Vlascici, Noi descoperiri de opaițe de tip Firmalampen la Tibiscum*, în *In Memoriam Dumitru Tudor*, Timişoara (2001), p. 81-90.

Regep 2002 – *Regep Simona-Vlascici, Opaițele de fier din Dacia romană*, în *Apulum* 39 (2002), p. 265-272.

Regep 2002-2003 – *Regep Simona-Vlascici, A fragment of Roman funerary stelae from Cenad (Timiş County)*, în *StIB* 22-23 (2002-2003), p. 195-198.

Regep 2002-2003a – *Regep Simona-Vlascici, O nouă **lucerna** descoperită la Tibiscum*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 163-166.

Regep şi Timoc 1999-2000 – *Regep Simona-Vlasici, Timoc Călin, Despre vasele de cult din piatră descoperite în Dacia romană*, în *Sargetia* 28-29 (1999-2000, 1), p. 221-230.

Resch 1991 – *Resch Friedrich Eugen, Typologische Studie kultischer Geschichtsdeckel aus der jungsteinzeitlich Siedlung von Parța I*, în *Banatica* 11 (1991), p. 185-192.

Resch 1996 – *Resch Friedrich Eugen, Typologische Studie kultischer Geschichtsdeckel aus der jungsteinzeitlich Siedlung von Parța I*, în *ActaMN* 33 (1996, 1), p. 11-18.

Resch 1996a – *Resch Friedrich Eugen, Untersuchungen am linken Temeschufer in der jungsteinzeitlich Siedlung von Parța I*, în *ActaMN* 33 (1996, 1), p. 249-266.

Resch şi Germann 1995 – *Resch Friedrich Eugen, Germann Karol, Schmuck aus Spondylus – Muscheln von Parța*, în *ActaMN* 32 (1995, 1), p. 351-358.

Ridiche 2000 – *Ridiche Florin, Noi date privind cunoaşterea culturii Verbicioara (partea a I-a)*, în *Oltenia* 12 (2000), p. 41-73.

Ridiche 2001 – *Ridiche Florin, Noi date privind cunoaşterea culturii Verbicioara (partea a II-a)*, în *Oltenia* 13 (2001), p. 33-63.

Rogozea 1983 – *Rogozea Petru, Câteva descoperiri hallstattiene recente din Banat*, în *Banatica* 7 (1983), p. 139-150.

Rogozea 1986 – *Rogozea Petru, Peşteri din județul Caraş-Severin – cercetări arheologice (III)*, în *Tibiscum* 6 (1986), p. 198-208.

Rogozea 1987 – *Rogozea Petru, Cercetări arheologice în endocarstul din sud-vestul României*, în *Banatica* 9 (1987), p. 347—362.

Rogozea 1988 – *Rogozea Petru, Ceramica dacică din aşezarea romană de la Tibiscum (I)*, în *Tibiscum* 7 (1988), p. 165-180.

Rogozea 1990 – *Rogozea Petru, Unelte romane de la Tibiscum*, în *Banatica* 10 (1990), p. 137-146.

Rogozea 1992 – *Rogozea Petru, Elemente inedite din plastica grupului cultural Balta Sărată*, în *ThD* 13 (1992, 1-2), p. 49-52.

Rogozea 1994 – *Rogozea Petru, Cronologia grupului cultural Balta Sărată*, în *AnB(SN)* 3 (1994), p. 179-191.

Rogozea 1994a – *Rogozea Petru, New archaeological finds in the cave from Românești; Timiş county*, în *The Early Hallstatt period (1200-700 B.C.)*, în *South-Eastern Europe*, *BMA* 1 (1994), p. 155-166.

Rogozea 1995 – *Rogozea Petru, Cercetările arheologice din anul 1994 de la Sacu, jud. Caraş-Severin*, în *CANT* 1 (1995), p. 189-198.

Rogozea 1995a – *Rogozea Petru, Balta Sărată cultural groups ceramics. Ceramic artifacts decoration and shapes typology*, în *ThD* 16 (1995, 1-2), p. 81-86.

Rogozea 1996 – *Rogozea Petru, Ciuta, **Grajduri CAP**, com. Obreja, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 34.

Rogozea 1996a – *Rogozea Petru, Var, **La Dos**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 121.

Rogozea 1997 – *Rogozea Petru, Scurte considerații despre inelele de buclă („**Lockenring-uri**”) din Banat*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 11-20.

Rogozea 1998 – *Rogozea Petru, Repertoriul localităților cu descoperiri aparținând grupului cultural Balta Sărată*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 183-196.

Rogozea şi Bona 1996 – *Rogozea Petru, Bona Petru, Iaz, **Sat bătrân mare**, com. Obreja, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 61.

Rogozea şi Cedică 1996 – *Rogozea Petru, Cedică Valentin, Sacu, **Țărinioara-Pelcea**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 98-99.

Rogozea şi Cedică 1996 – *Rogozea Petru, Cedică Valentin, Cercetările arheologice de la Sacu (jud. Caraş-Severin), din anii 1995-1996*, în *CANT* 2 (1997), p. 54-62.

Rogozea şi Pinca 2002-2003 *Rogozea Petru, Pinca Răzvan, O aşezare din epoca bronzului de la Lugoj*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 73-80.

Rogozea şi Sfetcu 1999-2000 – *Rogozea Petru, Sfetcu Octavian, Descoperiri arheologice din epoca bronzului la Silagiu (or. Buziaş, jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 253-260.

Roman 1971 – *Roman Petre Ion, Strukturänderungen des Endäneolithikums im Donau-Karpaten-Raum*, în *DaciaNS* 15 (1971), p. 31-170.
Roman 1973 – *Roman Petre Ion, Modificări structurale ale culturilor eneoliticului final din regiunea carpato-danubiană*, în *Banatica* 2 (1973), p. 57-78.
Roman 1976 – *Roman Petre Ion*, Cultura Coţofeni. În *BA* 26 (1976).
Roman 1976a – *Roman Petre Ion, Materiale aparţinând perioadei de tranziţie de la eneolitic spre epoca bronzului, în colecţiile Muzeului judeţean Arad*, în *Ziridava* 6 (1976), p. 31-40.
Roman 1977 – *Roman Petre Ion, Noţiunea de „Cultură Kostolac”*, în *SCIVA* 28 (1977, 3), p. 419-430.
Roman 1995 – *Roman Petre Ion, Das spätäneolitische Sălcuţa IV – Phänomen und seine Beziehungen*, în *ThD* 16 (1995, 1-2), p. 17-24.
Roman şi Németi 1978 – *Roman Petre Ion, Németi István*, Cultura Baden în România. În: *BA* 31 (1978).
Roman C.A. 2000 – *Roman Constantin A., Wheelmade Lamps of Roman Dacia*, în *ActaMN* 37 (2000, 1), p. 99-140.
Roman C.A. 2001-2002 – *Roman Constantin A., Opaiţele din Dacia lucrate la roată*, în *Sargetia* 30 (2001-2002), p. 129-168.
Roman Şt. 1974 – *Roman Ştefan, Descoperiri dacice de la Răzvrata – comuna Ogradena*, în *Drobeta* (1974), p. 253-256.
Roska 1942 – *Roska Márton*, Erdély Régészeti Repertoriuma. Cluj (1942).
Rus şi Lazarovici 1991 – *Rus Dana, Lazarovici Gheorghe, On the Developed Neotithic Architecture in Banat*, în *Banatica* 11 (1991), p. 87-118.
Rustoiu 1993 – *Rustoiu Aurel, Observaţii cu privire la tipologia şi cronologia fortificaţiilor daco-getice cu ziduri din piatră nefasonată*, în *AnB(SN)* 2 (1993), p. 179-187.
Rustoiu 1993a – *Rustoiu Aurel, Observaţii privind ceramica Latène cu grafit în pastă din România*, în *ThD* 14 (1993, 1-2), p. 131-142.
Rustoiu 1995 – *Rustoiu Aurel, Le premier horizon de fibules romaines en Dacie préromaine*, în *ThD* 16 (1995, 1-2), p. 211-219.
Rustoiu 1996 – *Rustoiu Aurel*, Metalurgia bronzului la daci (sec. II î.Chr – sec. I d.Chr.). Tehnici, ateliere şi produse de bronz. În: *BT* 15 (1996).
Rustoiu 1997 – *Rustoiu Aurel*, Fibulele din Dacia preromană (sec. II î.e.n. – I e.n.). În: *BT* 22 (1997).
Rustoiu 2001 – *Rustoiu Aurel, Un suport de vas roman din cetatea dacică de la Divici*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 123-130.
Rustoiu 2001a – *Rustoiu Aurel, Strecurători romane din perioada republicană târzie descoperite în cetatea dacică de la Divici (jud. Caraş-Severin)*, în *Studii de istorie antică*, Deva (2001), p. 199-206.
Rustoiu 2002 – *Rustoiu Aurel*, Războinici şi artizani de prestigiu în Dacia preromană. Cluj-Napoca (2002).
Rusu 1963 – *Rusu Mircea, Die Verbreitung der Bronzehorte in Transsilvanien vom Ende Bronzezeit in die mittlere Hallstattzeit*, în *DaciaNS* 7 (1963), p. 177-210.
Rusu 1971 – *Rusu Mircea, Cultura Tisa*, în *Banatica* 1 (1971), p. 77-84.
Rusu 1971a – *Rusu Mircea, Castrum, urbs, civitas (Cetăţi şi „oraşe” transilvănene din sec. IX-XIII)*, în *ActaMN* 8 (1971), p. 197-204.
Rusu 1972 – *Rusu Mircea, Consideraţii asupra metalurgiei aurului în Transilvania în Bronz D şi Hallstatt A*, în *ActaMN* 9 (1972), p. 29-64.
Rusu 1977 – *Rusu Mircea, Transilvania şi Banatul în secolele VI-IX*, în *Banatica* 4 (1977), p. 169-214.
Rusu 1979 – *Rusu Mircea, Rolul tracilor în partea de vest a României*, în *Ziridava* 11 (1979), p. 117-124.
Rusu 1991 – *Rusu Mircea, Paleocreştinismul din Dacia romană*, în *EN* 1 (1991), p. 81-108.
Rusu A.A. 1993 – *Rusu Adrian A., Mănăstirea franciscană din Haţeg*, în *AT* 3 (1993), p. 137-143.
Rusu A.A. 1996 – *Rusu Adrian A., Catarame medievale în formă de stea*, în *EN* 6 (1996), p. 281-290.

Rusu A.A. 1997 – *Rusu Adrian A.*, Ctitori şi biserici din Ţara Haţegului până la 1700. Satu Mare (1997).

Rusu A.A. 1998 – *Rusu Adrian A., Arheologia cetăţilor medievale ale Transilvaniei*, în *AM* 2 (1998), p. 5-19.

Rusu A.A. 1999 – *Rusu Adrian A.*, Ioan de Hunedoara şi românii din vremea sa. Studii. Cluj-Napoca (1999).

Rusu A.A. 2002 – *Rusu Adrian A., Hurezan Pascu, Hügel Peter, Frumuşeni, com. Fântânele, jud. Arad. Punct: Mănăstirea Bizere*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 136-137.

Rusu A.A. şi Hurezan 1999 – *Rusu Adrian A., Hurezan Pascu*, Cetăţi medievale din judeţul Arad. Arad (1999).

Rusu A.A. şi Hurezan 2000 – *Rusu Adrian A., Hurezan Pascu*, Biserici medievale din judeţul Arad. Arad (2000).

Rusu et alii 2000 – *Rusu Adrian A., Sabău Nicolaie, Burnicioiu I., Leb I.V., Lupescu M.M.*, Dicţionarul mănăstirilor din Transilvania, Banat, Crişana şi Maramureş. Cluj-Napoca (2000).

Rusu şi Alicu 2000 – *Rusu Adriana Pescaru, Alicu Dorin*, Templele romane din Dacia. Deva (2000, 1).

Russu 1973 – *Russu Ion I., Inscripţii romane din castrul* ***Praetorium***, în *Banatica* 2 (1973), p. 103-116.

Sanie 1981 – *Sanie Silviu*, Cultele orientale în Dacia romană (I). Cultele siriene şi palmirene. Bucureşti (1981).

Sanie 1981a – *Sanie Silviu, Un nouveau fragment d'inscription palmyrénienne de Tibiscum et quelques considérations sur les épigraphes palmyréniennes de Dacie*, în *DaciaNS* 25 (1981), p. 359-362.

Săcară 1970 – *Săcară Nicolae, Turnul medieval de la Ceacova*, în *Tibiscus* 1 (1970), p. 257-272.

Săcară 1974 – *Săcară Nicolae, Mănăstirea Kemeche (jud. Timiş)*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 165-170.

Săcară 1975 – *Săcară Nicolae, Donjonul de la Turnu Ruieni*, în *Banatica* 3 (1975), p. 303-310.

Săcară 2002 – *Săcară Nicolae, Donjonul de la Turnu Ruieni*, în *PB* 1 (2002), p. 189-192.

Săcară 1975a – *Săcară Nicolae, „****Castrum Myhald****"*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 167-184.

Săcărin 1977 – *Săcărin Caius, Trei celturi de la Pescari*, în *Banatica* 4 (1977), p. 111-115.

Săcărin 1979 – *Săcărin Caius, Depozitul de bronzuri de la Cozla*, în *Banatica* 5 (1979), p. 107-114.

Săcărin 1979a – *Săcărin Caius, Bronzuri descoperite pe teritoriul judeţului Caraş-Severin*, în *StComCar* (1979), p. 111-122.

Săcărin 1981 – *Săcărin Caius, Depozitul de bronzuri de la Ticvaniu Mare (judeţul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 6 (1981), p. 97-106.

Săcărin 1983 – *Săcărin Caius, O nouă descoperire din epoca bronzului în Clisura Dunării*, în *Banatica* 7 (1983), p. 59-64.

Săcărin 1985 – *Săcărin Caius, Depozitul de bronzuri de la Liubcova-****Ţiglărie***, în *Banatica* 8 (1985), p. 91-106.

Săcărin 1993 – *Săcărin Caius, Descoperiri Gârla Mare în zona* ***Porţilor de Fier***, în *Banatica* 12 (1993), p. 75-84.

Săcărin 1996 – *Săcărin Caius, Divici,* ***Ribiş****, com. Pojejena, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 41-42.

Săcărin 1996a – *Săcărin Caius, Gornea,* ***Păzărişte****, com. Sicheviţa, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 55.

Săcărin 1996b – *Săcărin Caius, Liubcova,* ***Ţiglărie****, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 66.

Sânpetru 1992 – *Sânpetru Mihai, Vestul României în secolele IV-X e.n.*, în *ThD* 13 (1992, 1-2), p. 135-158.

Schier şi Draşovean 2004 – *Schier Wolfram, Draşovean Florin, Vorbericht über die rumänisch-deutschen Prospektionen und Ausgrabungen in der befestigten Tellsiedlung von Uivar, jud. Timiş, Rumänien (1998-2002)*, în *PZ* 79 (2004, 2), p. 145-230.

Sencu şi Băcănaru 1976 – *Sencu Vasile, Băcănaru Ioan*, Judeţul Caraş-Severin. Bucureşti (1976).
Sfetcu 2001 – *Sfetcu Octavian*, Buziaş. Temelii istorice şi teatrale. Timişoara (2001).
Soroceanu 1975 – *Soroceanu Tudor, Însemnătatea cimitirului de la Mokrin pentru cronologia epocii timpurii a bronzului din Banat*, în *Banatica* 3 (1975), p. 33-48.
Soroceanu şi Radu 1975 – *Soroceanu Tudor, Radu Ortansa, Şantierul arheologic de la Corneşti (jud. Timiş). Săpăturile din 1973 şi 1974*, în *Tibiscus* 4 (1975), p. 33-40.
Spataro 2003 – *Spataro Michela, Scientific Study of Ancient Pottery Production: A Case Srudy from the Early Neolithic site of Foeni Gaz*, în *PB* 2 (2003), p. 7-26.
Spataro 2004 – *Spataro Michela, Early Neolithic pottery production in the Balkans: minero-petrographic analyses of the ceramics from the Starčevo-Criş site of Foeni-Sălaş (Banat, Romania)*, în *ASPPF* 14 (2004), p. 25-44.
Spânu 2001-2002 – *Spânu Un mormânt de epocă târzie Latène de la Dubova*, în *SCIVA* 52-53 (2001-2002), p. 83-132.
Stanciu 2000 – *Stanciu Ion, Despre ceramica medievală timpurie de uz comun, lucrată la roata rapidă, în aşezări de pe teritoriul României (secolele VIII-X)*, în *AM* 3 (2000), p. 127-192.
Stoia 1975 – *Stoia Adriana, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1973-1974)*, în *DaciaNS* 19 (1975), p. 269-308.
Stoia 1976 – *Stoia Adriana, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1975)*, în *DaciaNS* 20 (1976), p. 273-286.
Stoia 1977 – *Stoia Adriana, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1976)*, în *DaciaNS* 21 (1977), p. 357-374.
Stoia 1978 – *Stoia Adriana, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1977)*, în *DaciaNS* 22 (1978), p. 348-362.
Stoia 1979 – *Stoia Adriana, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1978)*, în *DaciaNS* 23 (1979), p. 355-370.
Stoia 1980 – *Stoia Adriana, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1979)*, în *DaciaNS* 24 (1980), p. 355-370.
Stoia 1981 – *Stoia Adriana, Les fouilles archéologiques en Roumanie (1980)*, în *DaciaNS* 25 (1981), p. 363-380.
Stoicovici 1978 – *Stoicovici Eugen, Un atelier de sticlă rubin de la Dierna (Orşova)*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 245-250.
Stoicovici 1981 – *Stoicovici Eugen, Ateliere siderurgice din secolele IV şi XI-XII în partea de sud a Banatului*, în *Banatica* 6 (1981), p. 173-180.
Stoicovici 1981a – *Stoicovici Eugen, Metalografia unor diplome romane*, în *ActaMN* 18 (1981), p. 451-454.
Stoicovici 1983 – *Stoicovici Eugen, Unele caracteristici ale zgurilor din atelierele metalurgice daco-romane ţi prefeudale*, în *Banatica* 7 (1983), p. 239-248.
Stoicovici 1985-1986 – *Stoicovici Eugen, Calcedoniile de la Gornea – Sicheviţa, jud. Caraş-Severin*, în *ActaMN* 22-23 (1985-1986), p. 51-58.
Stoicovici 1985 – *Stoicovici Eugen, Cuptoarele siderurgice din **Dealul Cioara** – Reşiţa*, în *Banatica* 8 (1985), p. 169-172.
Stratan 1962 – *Stratan Ion, Şantierul Tincova*, în *MCA* 8 (1962), p. 123-126.
Stratan 1964 – *Stratan Ion, O nouă descoperire hallstattiană din Banat*, în *SCIV* 15 (1964, 4), p. 523-528.
Stratan 1970 – *Stratan Ion, Contribuţii la cunoaşterea paleoliticului în Banat*, în *Tibiscus* 1 (1970), p. 7-18.
Stratan 1974 – *Stratan Ion, Un mormânt cu ocru la Bodo (com. Balinţ, jud. Timiş)*, în *Tibiscus* 3, p. 71-74.
Suciu 1998 – *Suciu Viorica, Un nou lot de monede din tezaurul de la Răcăşdia*, în *Apulum* 35 (1998), p. 181-186.
Szentmiklosi 1995 – *Szentmiklosi Alexandru, Celtul de tip transilvănean în Banat*, în *BCSS* 1 (1995), p. 83-86.
Szentmiklosi 1997 – *Szentmiklosi Alexandru, Trei celturi inedite din Banat*, în *AnB(SN)* 5 (1997), p. 21-26.
Szentmiklosi 1998 – *Szentmiklosi Alexandru, Câteva morminte plane de incineraţie de la sfârşitul epocii bronzului din hotarul comunei Voiteni*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 197-

208.

Szentmiklosi 1999-2000 – *Szentmiklosi Alexandru, Un inel de tâmplă din aur de la Foeni*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 577-588.

Szentmiklosi 2001 – *Szentmiklosi Alexandru, Un topor eneolitic de cupru găsit la Semlac (jud. Arad)*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 95-108.

Szentmiklosi 2002-2003 – *Szentmiklosi Alexandru, Un mormânt de incinerație aparținând culturii Cruceni-Belegiš descoperit la Şag (jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 81-92.

Szentmiklosi şi Draşovean 2004 – *Szentmiklosi Alexandru, Draşovean Florin*, Arta prelucrării bronzului în Banat. Timişoara (2004).

Szentmiklosi şi Şeptilici 2001 – *Szentmiklosi Alexandru, Şeptilici Radu M., A second flange-hited cutting sword from Moşnița Veche*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 109-122.

Szöcs 2000 – *Szöcs Peter Levente, Probleme privind datarea şi cronologia ceramicii din secolele XVI-XVII din Transilvania*, în *AM* 3 (2000), p. 5-10.

Şandor-Chicideanu 2003 – *Şandor-Chicideanu Monica*, Cultura Žuto Brdo-Gârla Mare. Contribuții la cunoaşterea epocii bronzului la Dunărea Mijlocie şi Inferioară. Cluj-Napoca (2003, 1-2).

Şeptilici 2001 – *Şeptilici Radu M., Un taler contrafăcut de la Maximilianus al II-lea găsit în pădurea de la Rudna (jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 323-328.

Şeptilici 2002 – *Şeptilici Radu M., O monedă barbară, imitație de denar republican, în colecția Muzeului Banatului*, în *PB* 1 (2002), p. 133-138.

Şeptilici 2002-2003 – *Şeptilici Radu M., Câteva descoperiri monetare din Banat, inedite sau mai puțin cunoscute*, în *AnB(SN)*10-11 (2002-2003), p. 299-314.

Ştefănescu 1999-2000 – *Ştefănescu Aurel, Din nou despre **donarium**-ul de la Gornea (jud. Caraş-Severin)*, în *Sargetia* 28-29 (1999-2000, 1), p. 231-236.

Tănase 1998 – *Tănase Daniela, În legătură cu câteva fragmente ceramice descoperite la Timişoara-**Pădurea Verde** în 1956*, în *AnB(SN)* 6 (1998), p. 251-262.

Tănase 2002-2003 – *Tănase Daniela, Două morminte din sec. IV-V p.Chr. descoperite la Dudeştii Vechi (jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 233-244.

Tănase şi Gáll 1999-2000 – *Tănase Daniela, Gáll Erwin, Piese de podoabă din secolele X-XI descoperite la Beba Veche (jud. Timiş)*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 555-576.

Timoc 1995-1996 – *Timoc Călin, O nouă lectură a inscripției IDR III/2, 270*, în *StIB* 15-16 (1995-1996), p. 191-194.

Timoc 1996 – *Timoc Călin, Câteva precizări cu privire la monumentele epigrafice ale Cohortei I Sagittariorum la Tibiscum*, în *BCSS* 2 (1996), p. 117-121.

Timoc 1997 – *Timoc Călin, Ein möglicher Eingangsweg der Iazygen Sarmaten nach den römischen Banat und die Militärprobleme der Organisierung der Wehrlinie Lederata – Tibiscum am Anfang des 2. Jhs. n.Chr.*, în *ActaMP* 21 (1997), p. 291-300.

Timoc 1998 – *Timoc Călin, Două geme romane descoperite în biserica medievală din Caransebeş*, în *BCSS* 4 (1998), p. 115-117.

Timoc 1998-1999 – *Timoc Călin, O stelă funerară din colecția Muzeului Băilor Herculane*, în *StComSM* 15-16 (1998-1999), p. 103-106.

Timoc 2001 – *Timoc Călin, Despre dirijarea navigației în zona Porților de Fier ale Dunării în epoca romană*, în *In Memoriam Dumitru Tudor*, Timişoara (2001), p. 97-116.

Timoc 2002-2003 – *Timoc Călin, Über die heutigen archäologischen Spuren von Herkulesbad*, în *StIB* 26-27 (2002-2003), p. 199-204.

Timoc 2004 – *Timoc Călin, Beiträge zur geschichte der **Cohors I Saggitariorum** bei Tibiscum-Jupa*, în *Orbis Antiquus. Studia in Honorem Ioannis Pisonis*, Cluj-Napoca (2004), p. 802-805.

Timoc 2004a – *Timoc Călin, Primele locuințe civile de la Tibiscum*, în *Studia Historica et Archaeologica. In Honorem Magistrae Doina Benea*, Timişoara (2004), p. 379-384.

Timoc 2004b – *Timoc Călin, Contribuții la problema aprovizionării cu apă a oraşului antic Tibiscum*, în *PB* 3 (2004), p. 77-81.

Timoc şi Timoc 1999 – *Timoc Călin, Timoc G., Câteva urme de încălțăminte romană descoperite la*

Tibiscum, în *BCSS* 5 (1999), p. 155-160.

Timoc et alii 2003 – *Timoc Călin, Micle Dorin, Maniu A., Construcția romană de la Halta Tibiscum*, în *PB* 2 (2003), p. 101-108.

Toma-Demian 1999-2000 – *Toma-Demian Nicoleta, Un lot de monede romane târzii de la Pojejena, jud. Caraş-Severin*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 473-490.

Toma-Demian 2002-2003 – *Toma-Demian Nicoleta, Repertoriul descoperirilor monetare dintre anii 275-383 p.Chr. din jud. Timiş*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 1), p. 173-198.

Tudor et alii 1965 – *Tudor Dumitru, Comşa Eugen, Morintz Sebastian, Bujor Espectatus, Diaconu Petre, Constantinescu Nicolae, Cercetări arheologice în zona viitorului lac de acumulare al hidrocentralei „Porțile de Fier”*, în *SCIV* 16 (1965, 2), p. 395-406.

Țeicu 1981 – *Țeicu Dumitru, Câteva considerații pe marginea unor podoabe medievale*, în *ActaMN* 18 (1981), p. 491-500.

Țeicu 1987 – *Țeicu Dumitru, Cercetări arheologice în depresiunea Oraviței*, în *Banatica* 9 (1987), p. 317-346.

Țeicu 1989 – *Țeicu Dumitru, O reşedință feudală românească la începuturile Reşiței medievale*, în *SCIVA* 40 (1989, 1), p. 57-72.

Țeicu 1989a – *Țeicu Dumitru, Câteva observații în legătură cu cetatea şi districtul medieval românesc Cuieşti*, în *Apulum* 26 (1989), p. 355-369.

Țeicu 1990 – *Țeicu Dumitru, Cercetări de arheologie medievală la Berzovia*, în *Banatica* 10 (1990), p. 279-280.

Țeicu 1991 – *Țeicu Dumitru, Cercetări arheologice în necropola medievală timpurie de la Şopotu Vechi-**Mârvila** (jud. Caraş-Severin)*, în *Crisia* 21 (1991), p. 305-308.

Țeicu 1993 – *Țeicu Dumitru, Necropole medievale (sec. X-XIV) din sudul Banatului*, în *Banatica* 12 (1993), p. 229-272.

Țeicu 1995 – *Țeicu Dumitru, Über die Anfäge der mittelalterlichen Befestigungarchitektur im Banat*, în *Banatica* 13 (1995, 1), p. 209-214.

Țeicu 1995a – *Țeicu Dumitru, Atelierul metalurgic din secolul al XII-lea de la Gornea*, în *Banatica* 13 (1995, 1), p. 215-226.

Țeicu 1995b – *Țeicu Dumitru, Biserica medievală de la Cârnecea*, în *Banatica* 13 (1995, 1), p. 227-250.

Țeicu 1996 – *Țeicu Dumitru, Cârnecea, **Dealul Bisericii**, com. Ticvaniu Mare, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 31.

Țeicu 1996a – *Țeicu Dumitru, Reşița, Moroasa, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 96.

Țeicu 1996b – *Țeicu Dumitru, Şopotu Vechi, Mărvilă, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 106.

Țeicu 1996c – *Țeicu Dumitru, Forschungen mittelalterlicher Archäologie im Banat*, în *AM* 1 (1996), p. 9-34.

Țeicu 1998 – *Țeicu Dumitru*, Banatul montan în Evul Mediu. În *BHAB* 19 (1998).

Țeicu 1999-2000 – *Țeicu Dumitru, Opinii privind activitatea metalurgică din Banatul montan în secolele III-IV*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 451-472.

Țeicu 2001 – *Țeicu Dumitru, Problema satelor medievale pustiite din Banat*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 283-300.

Țeicu 2002 – *Țeicu Dumitru, Monastères ortodoxes médièvaux de Banat*, în *Vilaietul Timişoarei (450 de ani de întemeiere a paşalâcului) 1552-2002*, Timişoara (2002), p. 35-44.

Țeicu 2002-2003 – *Țeicu Dumitru, Le monastière de Sirinia*, în *StIB* 26-27 (2002-2003), p. 251-262.

Țeicu 2003 – *Țeicu Dumitru, Contribuții la repertoriul arheologic al Banatului montan*, în *Banatica* 16 (2003, 1), p. 339-376.

Țeicu 2003a – *Țeicu Dumitru, Cozla, com. Berzasca, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 113.

Țeicu 2003b – *Țeicu Dumitru*, Studii istorice. Timişoara (2003).

Țeicu 2005 – *Țeicu Dumitru, Baziaş, com. Socol, jud. Caraş-Severin. Punct: **Mănăstirea Baziaş***, în *CCA – campania anului 2004* (2005), p. 62.

Țeicu 2005a – *Țeicu Dumitru, Gătaia, com. Gătaia, jud. Timiş. Punct: **Biserica „Sfântu***

Gheorghe”, în *CCA – campania anului 2004* (2005), p. 157-158.

Țeicu 2005b – *Țeicu Dumitru, Reşița, jud. Caraş-Severin. Punct:* ***Moroasa***, în *CCA – campania anului 2004* (2005), p. 290.

Țeicu 2005c – *Țeicu Dumitru, Chelmac, com. Conop, jud. Arad. Punct:* ***Cetate***, în *CCA – campania anului 2004* (2005), p. 123.

Țeicu et alii 1997 – *Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Vidu Micli, Moceriş,* ***Dealul Gruni***, *jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 37.

Țeicu et alii 2001 – *Țeicu Dumitru, Oța Sorin I., Oța Lucia L., Caraşova, com. Caraşova, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2000* (2001), p. 57-59.

Țeicu et alii 2002 – *Țeicu Dumitru, Oța Sorin I., Oța Lucia L., Caraşova, com. Caraşova, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 85.

Țeicu et alii 2002a – *Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Bozu Ovidiu, Micli Vidu, Gyömber I., Obreja,* ***Sat Bătrân***, *jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 219.

Țeicu et alii 2002b – *Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Micli Vidu, Socol,* ***Okruglița***, *jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2001* (2002), p. 296.

Țeicu et alii 2005 – *Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Micli Vidu, Ersig, com. Vermeş, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2004* (2005), p. 147-148.

Țeicu şi Lazarovici 1996 – *Țeicu Dumitru, Lazarovici Gheorghe*, Gornea. Din arheologia unui sat medieval din Clisura Dunării. Reşița (1996).

Țeicu şi Rancu 1997 – *Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Obreja,* ***Sat Bătrân***, *jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 40-41.

Țeicu şi Rancu 1997a – *Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Vrăniuț, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 1996* (1997), p. 79.

Țeicu şi Rancu 2000 – *Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Locuirea din secolele III-IV de la Vrăniuț*, în *Banatica* 15 (2000, 1), p. 241-250.

Țeicu şi Rancu 2003 – *Țeicu Dumitru, Rancu Dacian, Baziaş, com. Socol, jud. Caraş-Severin*, în *CCA – campania 2002* (2003), p. 48-49.

Țentea şi Popescu 2002-2003 – *Țentea Ovidiu, Popescu-Matei Florian, Alae et Cohortes Daciae et Moesiae*, în *ActaMN* 39-40 (2002-2003, 1), p. 259-296.

Trâncă 1981 – *Trâncă El Susi Georgeta, Studiu preliminar asupra resturilor de faună din aşezarea eneolitică de la Cuptoare-****Sfogea***, în *Banatica* 6 (1981), p. 51-58.

Trâncă 1983 – *Trâncă El Susi Georgeta, Observații pe marginea materialului faunistic din aşezarea medievală de la Ilidia (județul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 7 (1983), p. 311-320.

Trâncă 1986 – *Trâncă El Susi Georgeta, Analiza materialului faunistic provenit din aşezarea feudală timpurie de la Moldova Veche „****Rât****” (județul Caraş-Severin)*, în *Tibiscum* 6 (1986), p. 419-428.

Urziceanu 1993 – *Urziceanu Dana, Restaurarea unor fragmente textile descoperite la biserica medievală din Caransebeş*, în *Tibiscum* 8 (1993), p. 417-440.

Uzum 1974 – *Uzum Ilie, Două cimitire feudale timpurii la Gornea şi Pojejena (jud. Caraş-Severin)*, în *Tibiscus* 3 (1974), p. 159-164.

Uzum 1975 – *Uzum Ilie, Cimitirul medieval de la Gornea* ***Țârcheviște***, în *Banatica* 3 (1975), p. 131-144.

Uzum 1977 – *Uzum Ilie, Locuirea feudală timpurie de la Gornea-****Țărmuri***, în *Banatica* 4 (1977), p. 215-222.

Uzum 1979 – *Uzum Ilie, Die Rumänen aus der „****Clisura Dunării****” zwischen dem VI. Und XIV. Jahrhundert (Gheschichtlich-archäologische Betrachtungen*, în *Banatica* 5 (1979), p. 215-224.

Uzum 1979a – *Uzum Ilie, Aşezarea feudală timpurie de la Moldova Veche-„****Rât****” (județul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 5 (1979), p. 225-254.

Uzum 1979b – *Uzum Ilie, Săpăturile arheologice de la Ilidia (com. Ciclova Română). Campania 1978*, în *MCA* 13 (1979), p. 387-390.

Uzum 1980 – *Uzum Ilie, Considerații istorico-arheologice cu privire la aşezările autohtone din* ***Clisura Dunării*** *între secolele VI-XIV*, în *Drobeta* 4 (1980), p. 125-139.

Uzum 1981 – *Uzum Ilie, Necropola feudală timpurie de la Gornea-****Căunița de Sus*** *(județul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 6 (1981), p. 181-210.

Uzum 1983 – *Uzum Ilie, Locuirile medievale româneşti de la Gornea-**Zomonițe***, în *Banatica* 7 (1983), p. 249-298.

Uzum 1983a – *Uzum Ilie, Un tezaur de podoabe medievale descoperit la Macovişte (comuna Ciuchici, județul Caraş-Severin)*, în *ActaMN* 20 (1983), p. 509-519.

Uzum 1987 – *Uzum Ilie, Considerații pe marginea cercetărilor din anii 1983-1985 în necropola feudală timpurie de la Cuptoare-**Sfogea** (com. Cornea, județul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 9 (1987), p. 281-316.

Uzum 1990 – *Uzum Ilie, Mărturii arheologice de civilizație veche românească descoperite în satul Gornea-**Căunița de Sus***, în *Banatica* 10 (1990), p. 205-264.

Uzum et alii 1973 – *Uzum Ilie, Lazarovici Gheorghe, Dragomir Ion, Descoperiri arheologice în hotarul satelor Gornea şi Sichevița*, în *Banatica* 2 (1973), p. 403-416.

Uzum et alii 1996 – *Uzum Ilie, Lazarovici Gheorghe, Bozu Ovidiu, Oprinescu Adriana, Cuptoare, **Sfogea**, jud. Caraş-Severin*, în *SAC – I* (1996), p. 39-40.

Uzum şi Lazarovici 1971 – *Uzum Ilie, Lazarovici Gheorghe, Aşezarea feudală Ilidia în lumina izvoarelor scrise*, în *Banatica* 1 (1971), p. 157-162.

Uzum şi Lazarovici 1977 – *Uzum Ilie, Lazarovici Gheorghe, Ilidia-**Oblița***, în *Banatica* 4 (1977), p. 436.

Uzum şi Țeicu 1978 – *Uzum Ilie, Țeicu Dumitru, Cuptorul de ars ceramică descoperit în aşezarea feudală timpurie de la Gornea-„**Țărmuri**”*, în *ActaMN* 15 (1978), p. 295-305.

Uzum şi Țeicu 1981 – *Uzum Ilie, Țeicu Dumitru, Cercetările arheologice de la Ciclova Română (județul Caraş-Severin)*, în *Banatica* 6 (1981), p. 211-216.

Uzum şi Țeicu 1983 – *Uzum Ilie, Țeicu Dumitru, Precizări de ordin cronologic şi considerații istorice în legătură cu monumentul de arhitectură feudală de la Reşița-**Ogăşele***, în *Banatica* 7 (1983), p. 297-310.

Vasiliev 1991 – *Vasiliev Valentin, Über die befestigten Hallstattaeitlischen Siedlungen aus dem innerkarpatischen Gebiet Rumänien*, în *EN* 1 (1991), p. 3-10.

Vasiliev 1995 – *Vasiliev Valentin, Cercetările din 1994 de la Frumuşeni, jud. Arad*, în *CANT* 1 (1995), p. 218-222.

Velcea şi Savu 1982 – *Velcea Valeria, Savu Alexandru*, Geografia Carpaților şi a Subcarpaților românești. București (1982).

Vlassa 1974 – *Vlassa Nicolae, Interpretarea plăcuței de aur de la Dierna*, în *ActaMN* 11 (1974), p. 125-142.

Vlassa 1977 – *Vlassa Nicolae, O nouă plăcuță de aur gnostică de la Dierna*, în *ActaMN* 14 (1977), p. 205-219.

Vlassa 1979 – *Vlassa Nicolae, În legătură cu două amfore cu inscripție pictată, de la Gornea*, în *StComCar* (1979), p. 233-252.

Vulpe 1975 – *Vulpe Alexandru*, Die Äxte und Beile in Rumänien, în *PBF* 9 (1975, 5).

Winkler 1966 – *Winkler Iudita, Drahma şi hemidrahma în sistemul monetar al geto-dacilor*, în *ActaMN* 3 (1966), p. 75-89.

Winkler 1968 – *Winkler Iudita, Tipurile monetare ale geto-dacilor şi aria lor de răspândire (partea I)*, în *ActaMN* 5 (1968), p. 33-50.

Winkler 1969 – *Winkler Iudita, Tipurile monetare ale geto-dacilor şi aria lor de răspândire (partea II)*, în *ActaMN* 6 (1969), p. 67-91.

Wollmann 1971 – *Wollmann Volker, Inscripții şi sculpturi romane din sud-estul Banatului*, în *ActaMN* 8 (1971), p. 539-553.

Wollmann 1973 – *Wollmann Volker, Cercetări privind carierele de piatră din Dacia romană*, în *Sargetia* 10 (1973), p. 105-121.

Wollmann 1977 – *Wollmann Volker, Preocupări şi cercetări de epigrafie asupra Banatului roman*, în *StComCar* 2 (1977), p. 363-376.

Wollmann 1996 – *Wollmann Volker*, Mineritul metalifer, extragerea sării şi carierele de piatră în Dacia romană. În: *BMN* 13 (1996).

Zaharia şi Cădariu 1979 – *Zaharia Florentina, Cădariu Ştefan, Urme textile pe ceramica neolitică descoperită în județul Caraş-Severin*, în *Banatica* 5 (1979), p. 27-70.

Zdroba şi Barbu 1976 – *Zdroba Mircea, Barbu Mircea, Săpăturile arheologice de la Felnac şi Vladimirescu*, în *Ziridava* 6 (1976), p. 47-56.

Zirra 1991 – *Zirra Vlad Vintilă, Les plus anciennes fibules laténiennes en Roumanie*, în *DaciaNS* 35 (1919), p. 177-184.

Zirra 1996-1998 – *Zirra Vlad Vintilă, Bemerkungen zu den thrako-getischen Fibeln*, în *DaciaNS* 40-42 (1996-1998), p. 29-54.

Zirra şi Spânu 1992 – *Zirra Vlad Vintilă, Spânu Daniel, Observații asupra tezaurelor de argint din Latène-ul târziu*, în *SCIVA* 43 (1992, 4), p. 401-424.

***1969 – *Județele României Socialiste*, Bucureşti (1969).

*** 1979 – *Noi descoperiri arheologice în județul Caraş-Severin (I)*, în *StComCar* 3 (1979), p. 431-436.

*** 1982 – *Noi descoperiri arheologice în județul Caraş-Severin (II)*, în *StComCar* 4 (1979), p. 323-330.

*** 1982a – Enciclopedia geografică a României. Bucureşti (1982).

*** 1986 – *Noi descoperiri arheologice în județul Caraş-Severin (III)*, în *Tibiscum* 6 (1986), p. 351-354.

*** 1988 – *Noi descoperiri arheologice în județul Caraş-Severin (IV)*, în *Tibiscum* 7 (1988), p. 264-274.

*** 1992 – Geografia României. volumul IV: *Regiunile pericarpatice – Dealurile şi Câmpia Banatului şi Crişanei, Podişul Mehedinți, Subcarpații, Piemontul Getic, Podişul Moldovei,* Editura Academiei Române, Bucureşti (1992).

*** 1994 – *EAIVR* I (1994), A-C.

*** 1996 – *EAIVR* II (1996), D-L.

*** 1999 – Repertoriul arheologic al Mureşului Inferior. Județul Arad. În: *BHAB* 24 (1999).

*** 1999-2000 – *Activitatea de cercetare arheologică a Muzeului Banatului în anii 1998-1999*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 819-820.

*** 1999-2000a – *Creşterea patrimoniului numismatic al Muzeului Banatului între 1998-1999*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 822-823.

*** 2000 – *EAIVR* III (2000), M-Q.

*** 2001 – *Activitatea de cercetare arheologică a Muzeului Banatului în anul 2000*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 807-808.

*** 2001a – *Activitatea de cercetare arheologică a Muzeului Banatului în anul 2001*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 809-810.

*** 2001b – *Creşterea patrimoniului numismatic al Muzeului Banatului în anul 2000-2002*, în *AnB(SN)* 9 (2001), p. 811-812.

*** 2002-2003 – *Activitatea de cercetare arheologică a Muzeului Banatului în anul 2002*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 2), p. 620.

*** 2002-2003 – *Activitatea de cercetare arheologică a Muzeului Banatului în anul 2003*, în *AnB(SN)* 10-11 (2002-2003, 2), p. 621.

*** 2003 – Antique Bronzes in Romania. Bucureşti (2003).

HĂRȚI

Harta 2. Organizarea administrativ-teritorială a județului Caraș-Severin.

Harta 3. Organizarea administrativ-teritorială a judeţului Timiş.

Harta 4. Organizarea administrativ-teritorială a judeţului Arad (partea bănăţeană).

Harta 5. Organizarea administrativ-teritorială a judeţului Mehedinţi (partea bănăţeană).

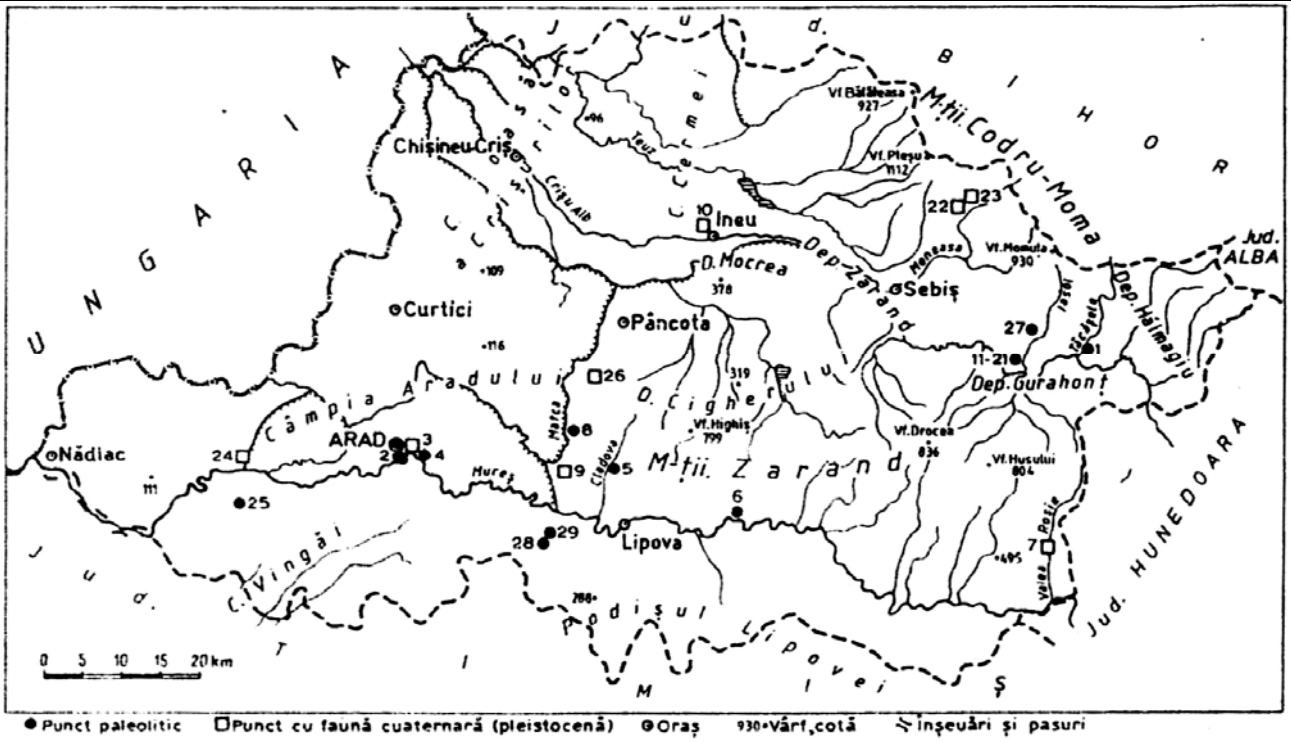

Harta judeţului Arad cu punctele de descoperiri paleolitice şi de faună cuaternară: 1. Aciuţa: Pe Dâmb; 2-3. Arad: Cartier Pârneava-strada Andrei Şaguna (2), Aradul Nou-Punct neprecizat (3); 4. Cicir: Balastiera Cicir; 5. Cladova: Dealul Cetăţuica sau Cetăţii sau Dealul Carierei; 6. Conop: Dealu Hotărel; 7. Corbeşti: Punct neprecizat; 9. Ghioroc: Punct neprecizat; 10. Ineu: Zona podului CFR peste Crişul Alb; 11-21. Iosăşel-Gurahonţ: Valea Cremenoasa sau Pârâul Cremenos (11), Plopăt (12), Cocini (13), Bârne (14), Dealu Rofii (15), Dealu Frapsincilor sau Frapsincilor (16), Sodom (17), Băiţa sau Hotaru Băiţa (18), Între Nuci (19), Prosele sau Prosea (20), Dealu Vâlcele sau Vâlcelelor (21); 22-23. Moneasa: Peştera Hoanca Coului (22), Peştera Mare din Piatra cu lapte (23); 24. Pecica: Punct neprecizat; 25. Sânpetru German: Dealu Mare-Punct neprecizat; 26. Şiria: Punct neprecizat; 27. Valea Mare-Gurahonţ: La Dudaiu sau Dudaiu; 28-29. Zăbrani: Dealu Pietrii (28), Dealu Viei (29).

Harta 6. Paleoliticul judeţului Arad. După: *Păunescu 2001*, fig. 59.

Fig. 10. Harta județului Caraş-Severin cu punctele de descoperiri paleolitice, epipaleolitice, mezolitice şi de faună cuaternară: 1. Anina: Peştera Buhui; 2-3. Băile Herculane: Peştera Hoţilor sau Grota Haiducilor (2), Peştera Mare de la Soroniște sau Peştera din Domogled (3); 4. Constantin Daicoviciu (Căvăran): Dealul Păning-La Cariera Veche; 5-6. Doman: Peştera cu Oase (5), Peştera Stârnic (6); 7-9. Gornea: Dealul Căuniței-Țârcheviște (7), Dealul Păzărişte (8), Vodneac (9); 10-12. Iabalcea: Peştera Cerbului (10), Peştera Popovăț (11), Peştera Cuptoru Porcului (12); 13. Lăpuşnicu Mare: Peştera de la Vălee (Vălaie); 14-15. Pescari: Alibeg (14), Peştera Livadița (15); 16a-16b. Sasca Română: Peştera Gaura Porcariului (16a), Peştera Vât II (16b); 17-18. Tincova: Selişte I (17), Selişte II-Lângă Cimitir (18); 19. Valea Pai: Valea Pietrii (19).

Harta 7. Paleoliticul din județul Caraş-Severin. După: *Păunescu 2001*, fig. 10.

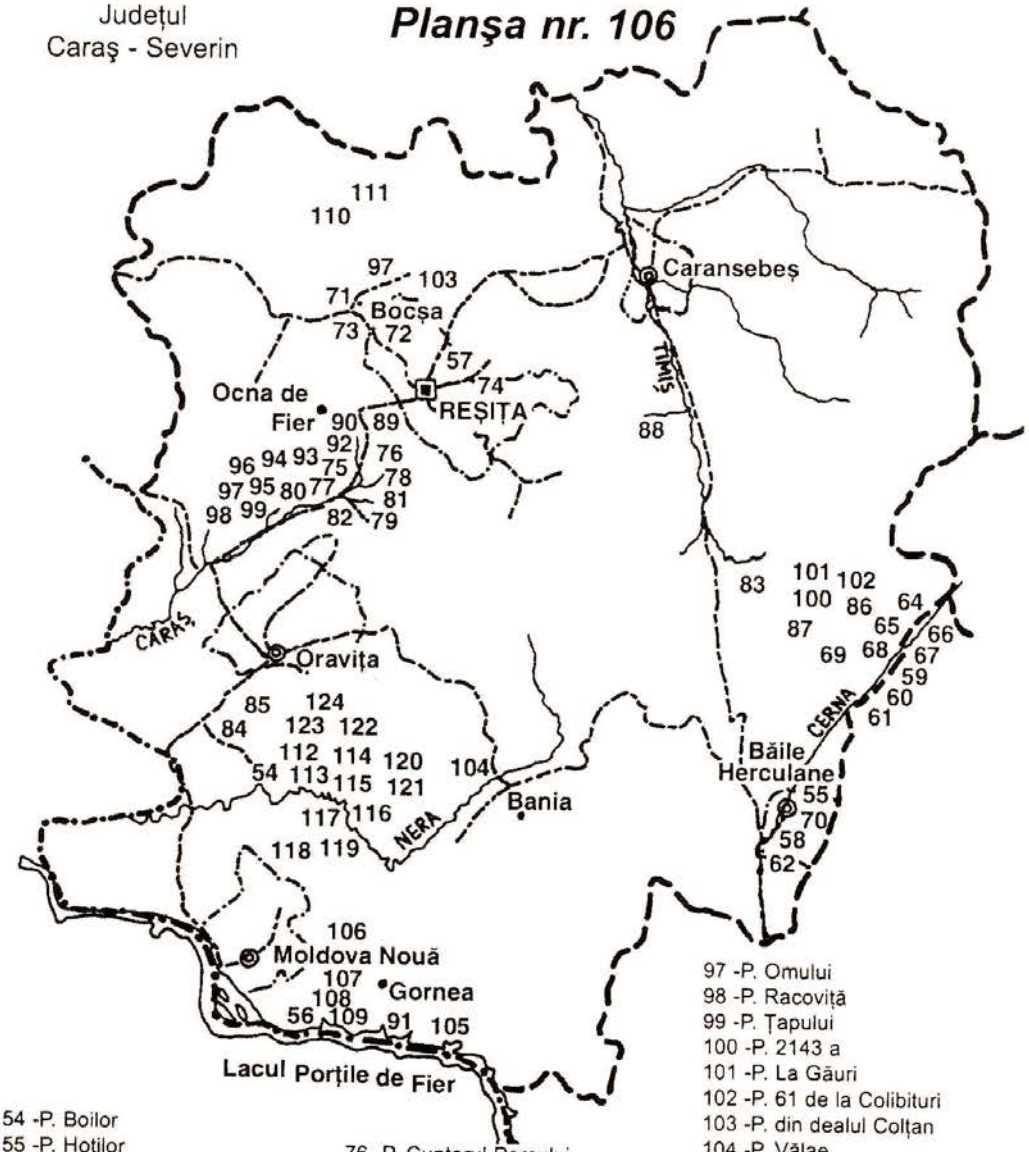

54 -P. Boilor
55 -P. Hoților
56 -P. Livadiței
57 -P. Pârșului
58 -P. cu Aburi
59 -P. Cumont
60 -P. de sub Șoim
61 -P. Gaura lui Lasconi
62 -P. Gaura Ungurului
63 -P. Hoților (cu Apă)
64 -P. lui Iorgovan
65 -P. Mică din V. Drăstinicului
66 -P. nr. 1 din stg. Hidrocentr.
67 -P. nr. 3 de la Bobot
68 -P. Oilor
69 -P. Băniții
70 -P. Mare de la Șoroniște
71 -P. nr. 1 din Dealul Colțani
72 -P. nr. 2 din Dealul Colțani
73 -P. nr. 3 din Dealul Colțani
74 -P. Stârnic
75 -P. Cerbului

76 -P. Cuptorul Porcului
77 -P. de sub P. de după Cârșă
78 -P. Fugarilor
79 -P. Liliecilor
80 -P. Mărgăritaș
81 -P. Popovăț
82 -P. Vraşka
83 -P. Vârful Înalt
84 -P. Elena
85 -P. Lenuța
86 -P. Bobot
87 -P. Dealul Ierișori
88 -P. Mare din Dealul Secaia
89 -P. cu Apă din Cheile Gârlиștei
90 -P. Gaura lui Ecab
91 -P. Păzăriște
92 -P. cu Oase
93 -P. cu Puț
94 -P. Cuptorul Ciumei
95 -P. de sub Pietrele Albe
96 -P. Hotel Grota

97 -P. Omului
98 -P. Racoviță
99 -P. Țapului
100 -P. 2143 a
101 -P. La Găuri
102 -P. 61 de la Colibituri
103 -P. din dealul Colțan
104 -P. Vălae
105 -P. de sub Stânca Liubcovei
106 -P. Gaura Haiducească
107 -P. Gaura Chindiei 1
108 -P. Gaura Chindiei 2
109 -P. Gaura cu Muscă
110 -P. Pădurea Sicleni
111 -P. Urieşilor
112 -P. Dubanăț
113 -P. Colțul Cătănii
114 -P. Dubova
115 -P. Dubăvăț
116 -P. Gaura Hicleană
117 -P. Mere de la Găuri
118 -P. Mică de lânga P. lui Vât
119 -P. Porcarului
120 -P. Rolului
121 -P. lui Vât (Țepeneu)
122 -P. 2 Mai
123 -P. nr. 1 de la Socolovăț
124 -P. Socolovăț

Harta 8. Peşteri din judeţul Caraş-Severin. După: *Boroneanţ 2000*, pl. 106.

Harta descoperirilor neolitice din Banat.

Harta 9. Descoperiri neolitice şi eneolitice din Banat. După: *Lazarovici 1979b*, harta 1.

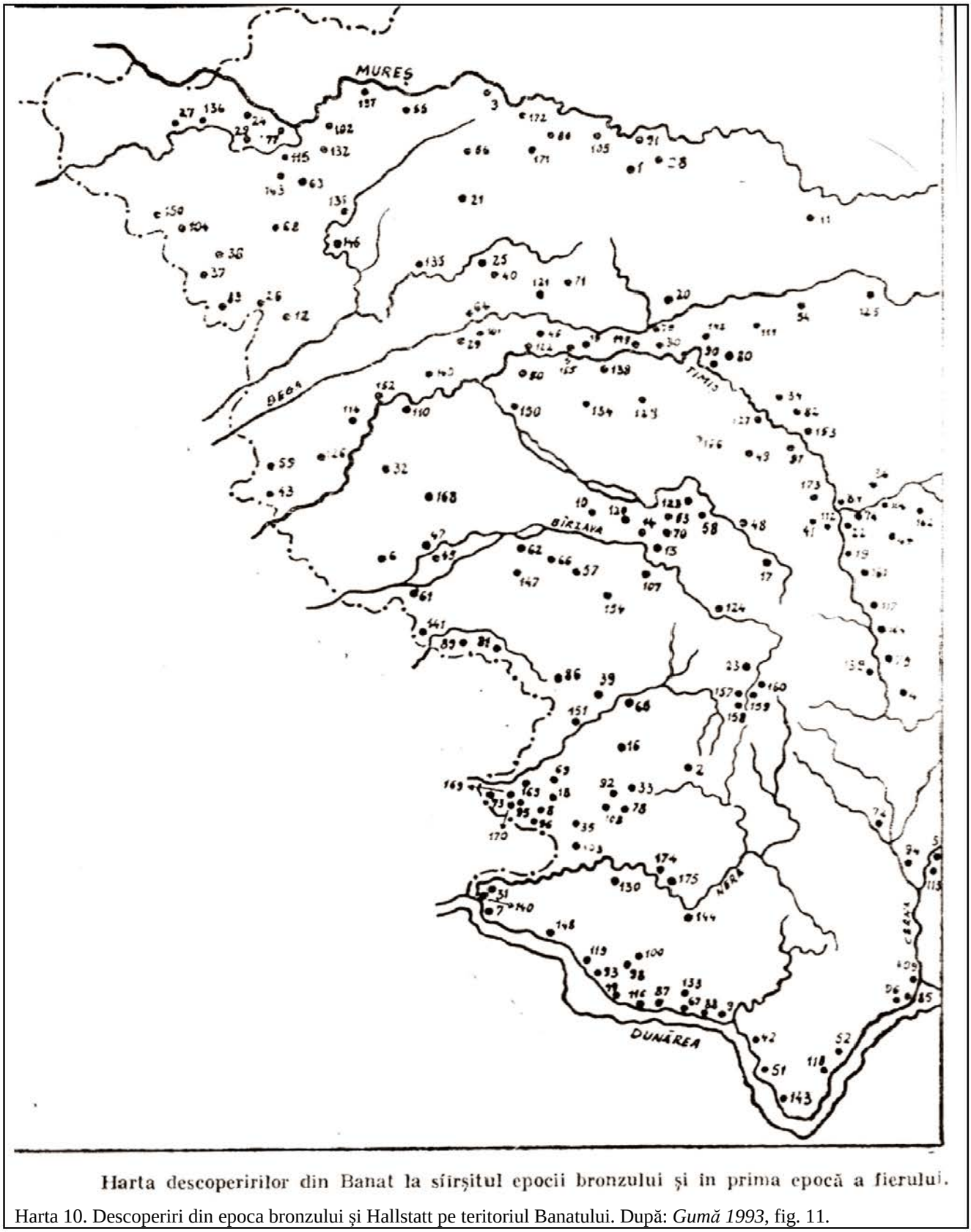

Harta descoperirilor din Banat la sfîrşitul epocii bronzului şi în prima epocă a fierului.

Harta 10. Descoperiri din epoca bronzului şi Hallstatt pe teritoriul Banatului. După: *Gumă 1993*, fig. 11.

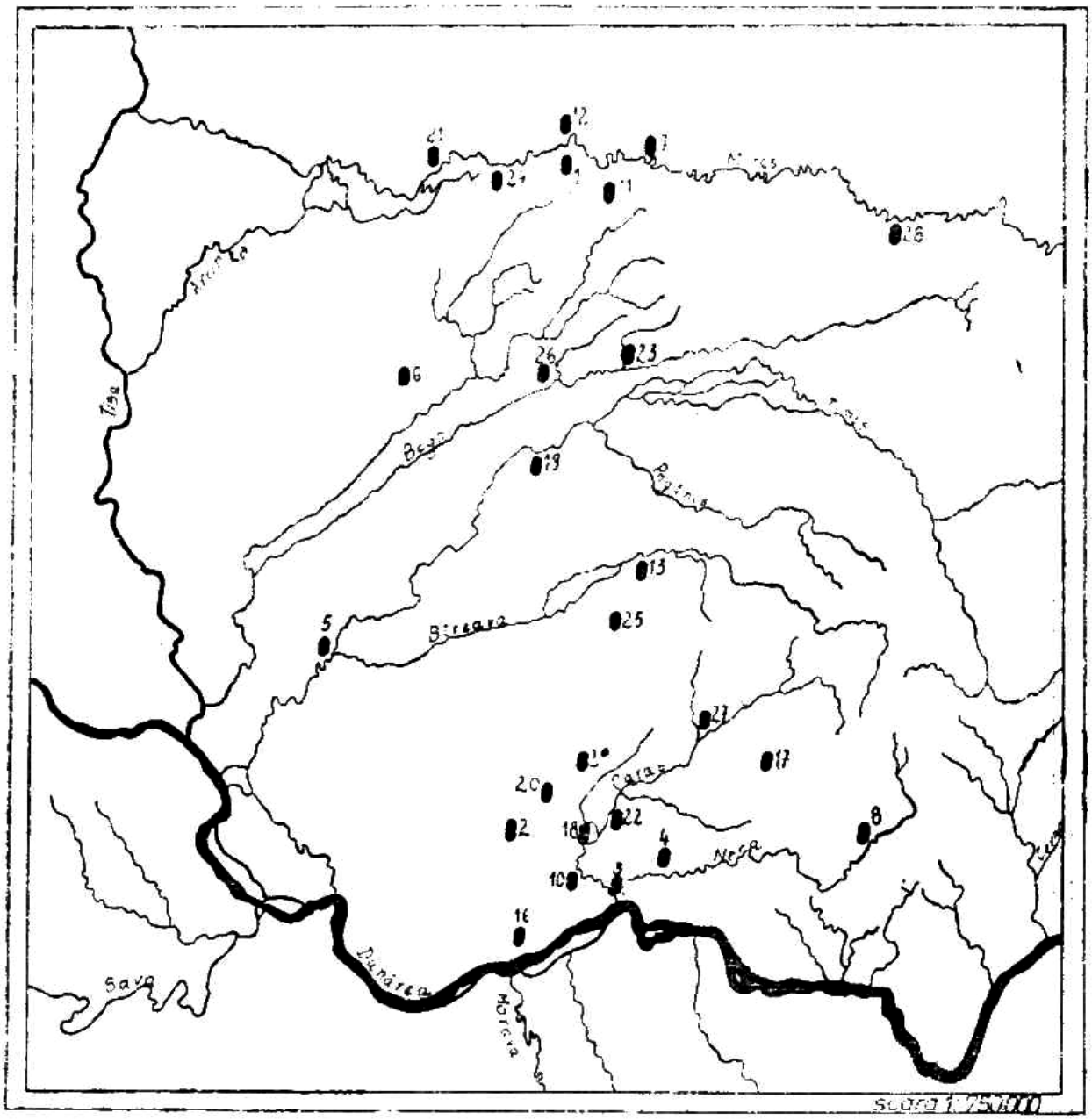

Harta 11. Descoperiri dacice din Banat. După: *Gudea şi Moţiu 1983*, fig. 5.

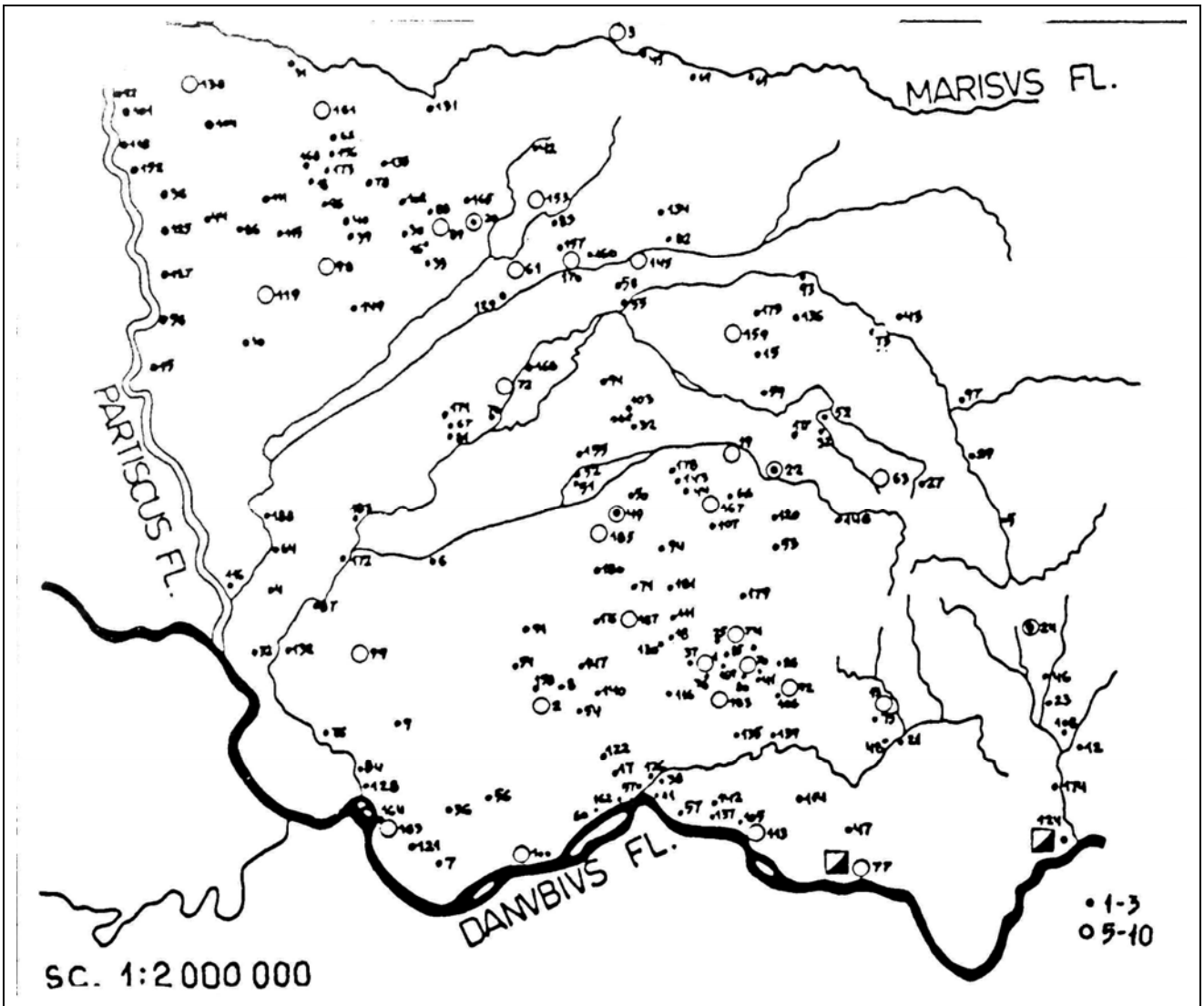

Harta 12. Aşezări daco-romane din sud-vestul fostei provincii Dacia (secolele III-IV d.Chr.). După: *Benea 1996b*, fig. 27.

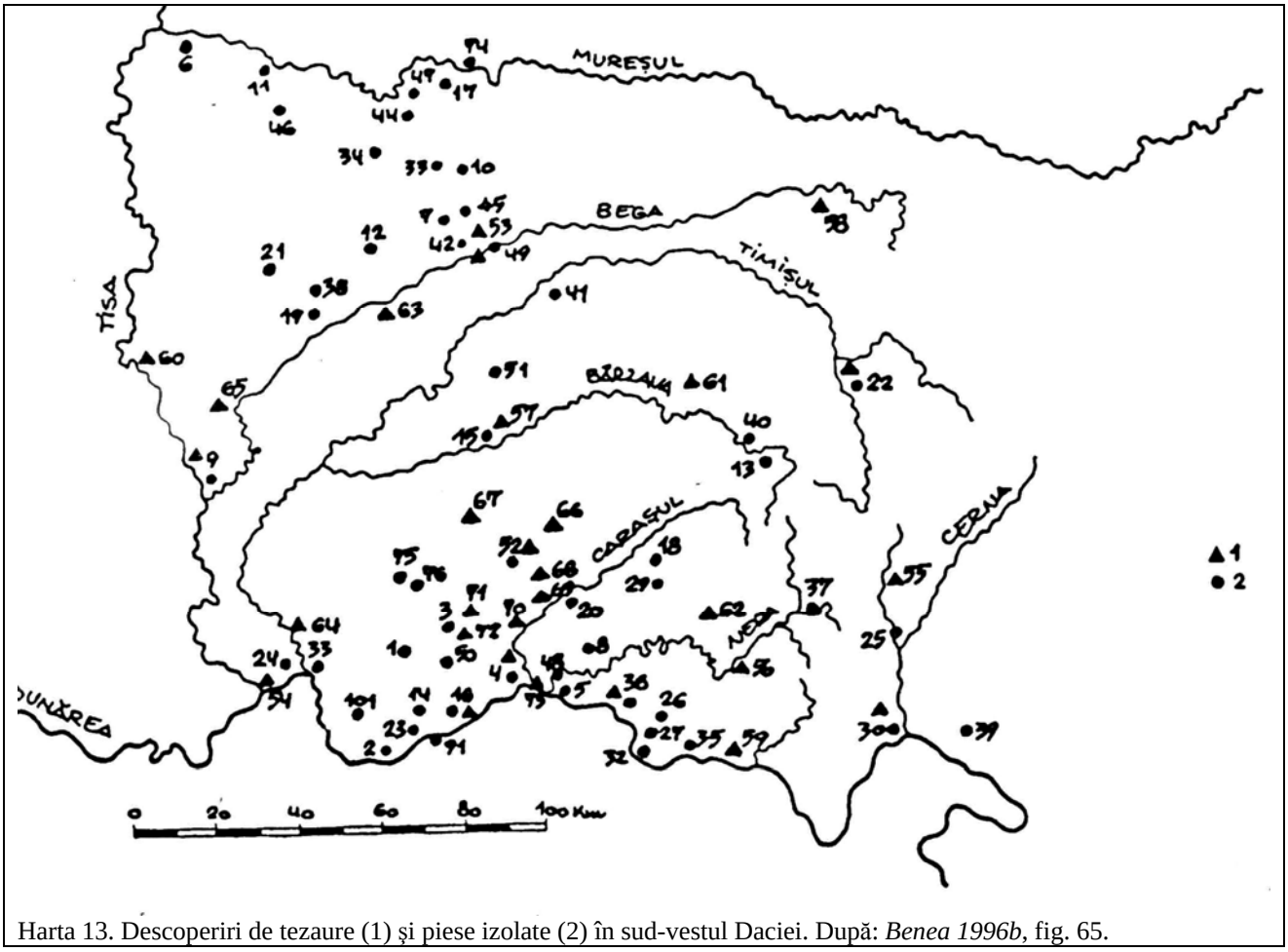

Harta 13. Descoperiri de tezaure (1) și piese izolate (2) în sud-vestul Daciei. După: *Benea 1996b*, fig. 65.

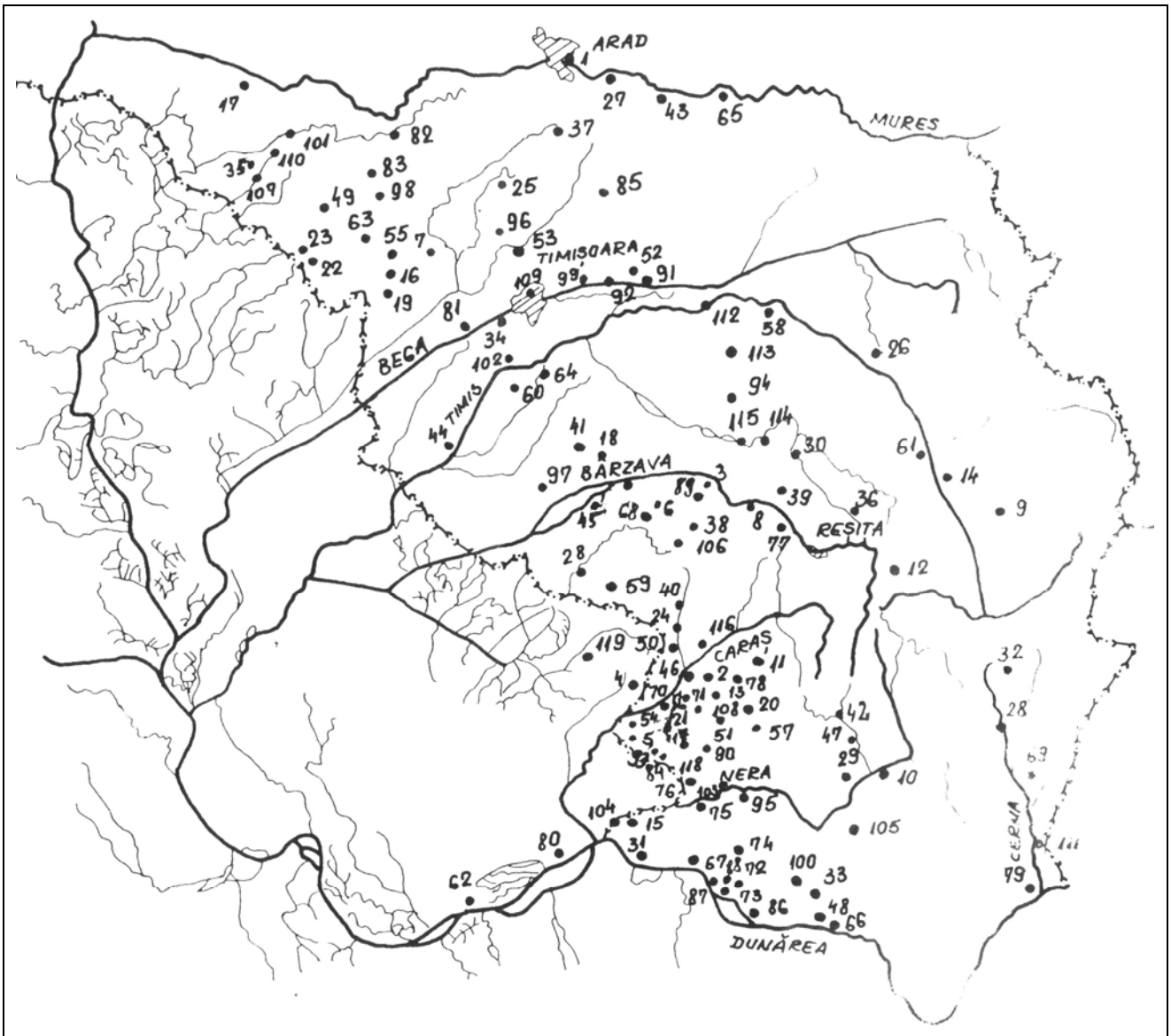

Harta 14. Aşezări din secolele III-IV d.Chr. din Banat. După: *Bejan 1995*, harta 1.

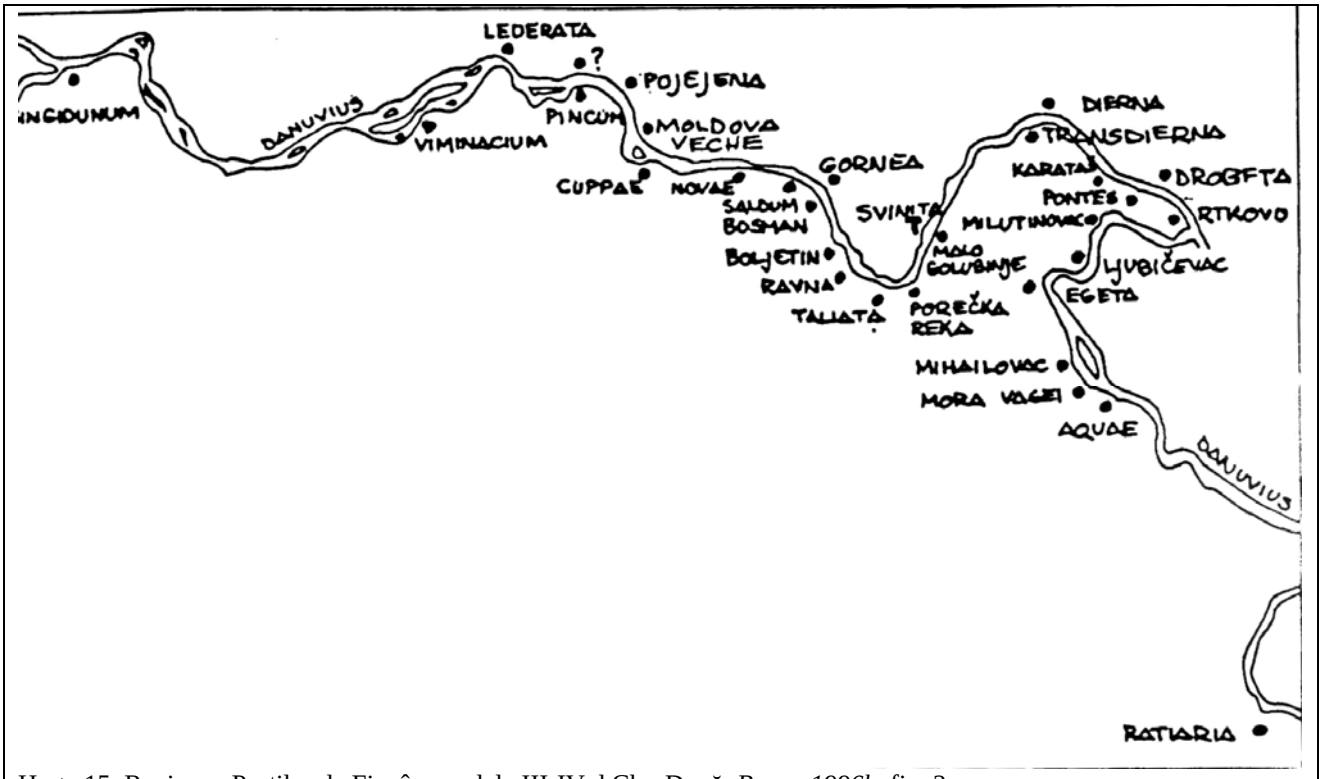

Harta 15. Regiunea Porților de Fier în secolele III-IV d.Chr. După: *Benea 1996b*, fig. 2.

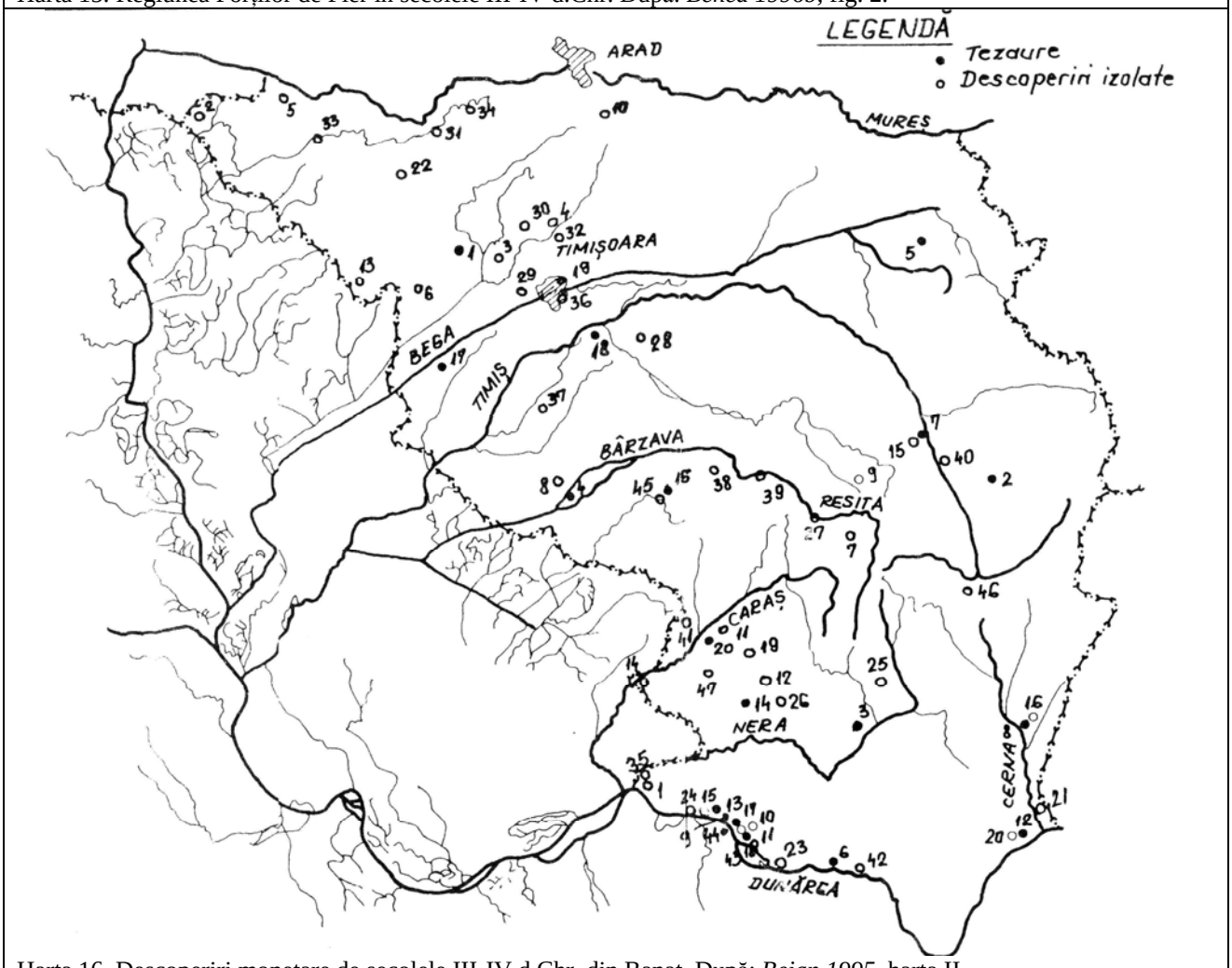

Harta 16. Descoperiri monetare de secolele III-IV d.Chr. din Banat. După: *Bejan 1995*, harta II.

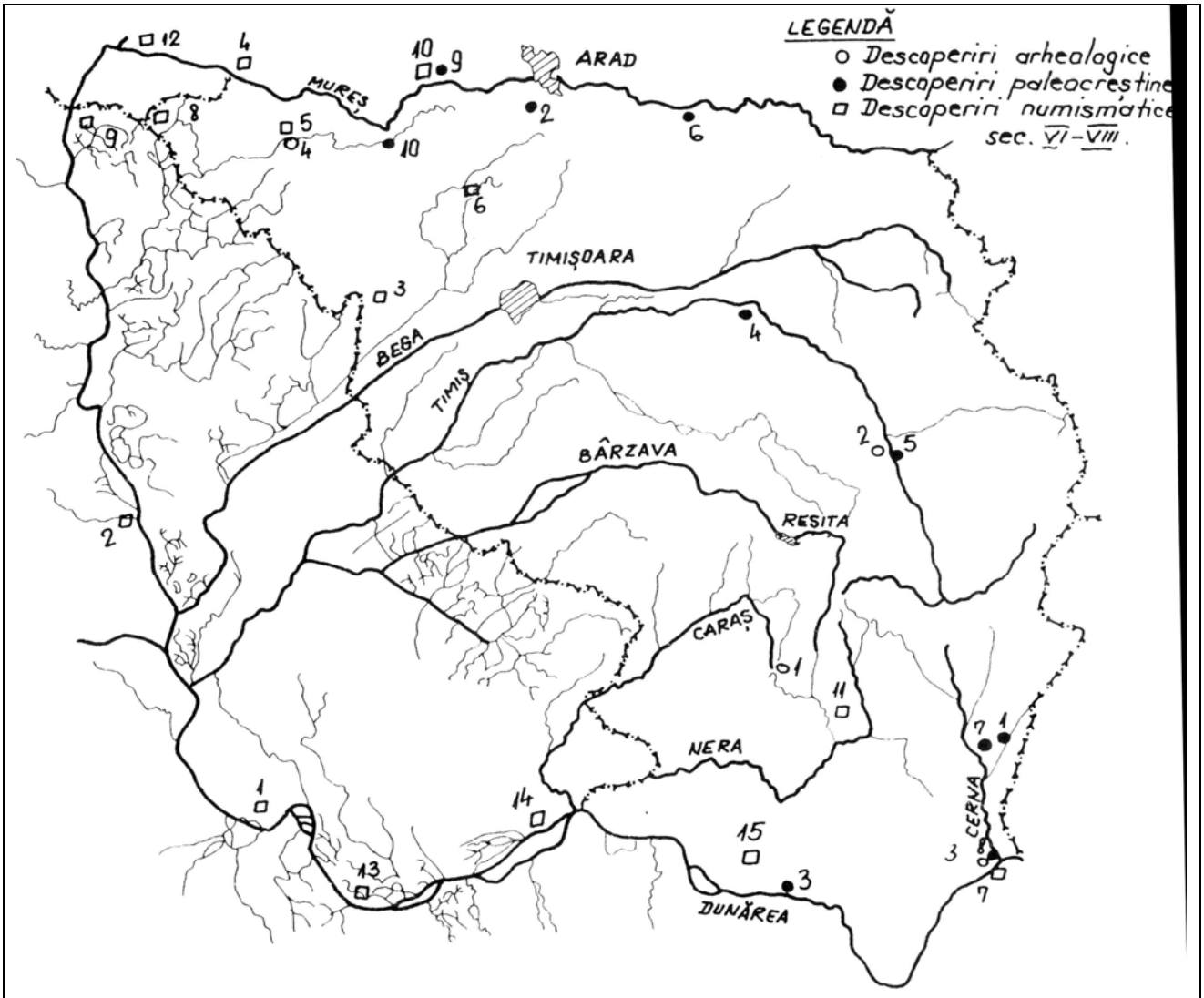

Harta 17. Descoperiri arheologice şi numismatice din Banat. Secolele V-VIII d.Chr. După: *Bejan 1995*, harta III.

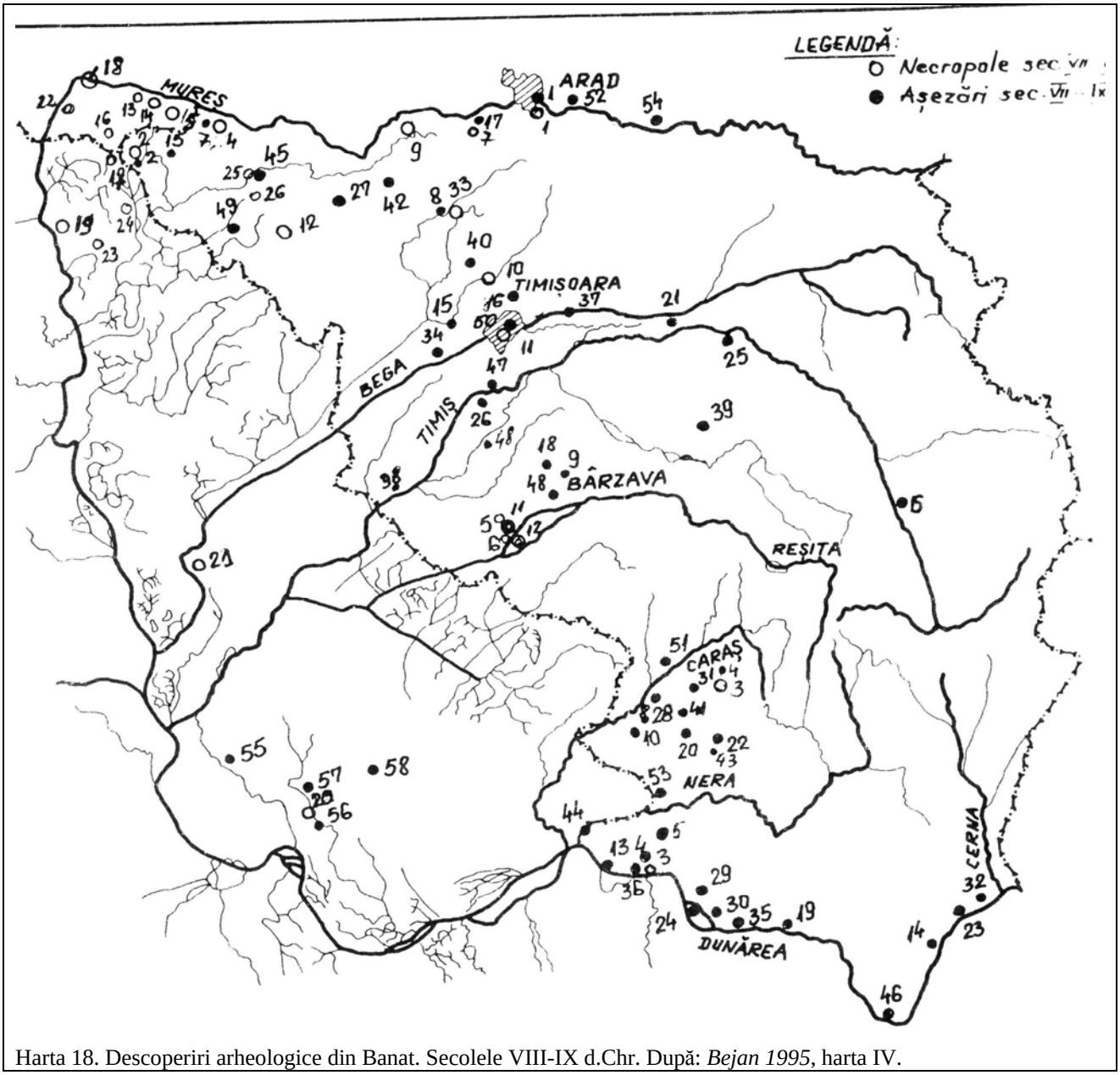

Harta 18. Descoperiri arheologice din Banat. Secolele VIII-IX d.Chr. După: *Bejan 1995*, harta IV.

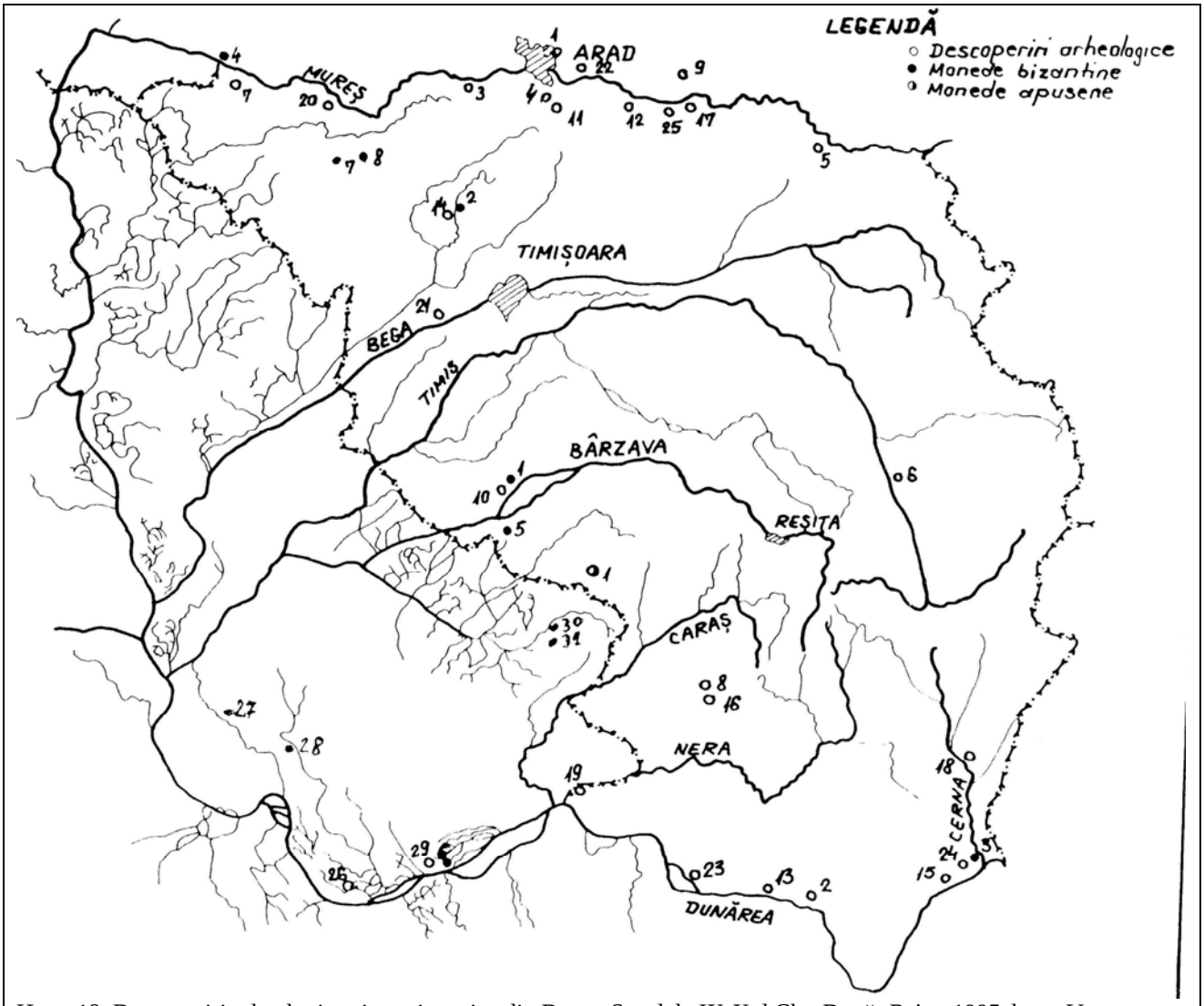

Harta 19. Descoperiri arheologice şi numismatice din Banat. Secolele IX-X d.Chr. După: *Bejan 1995*, harta V.

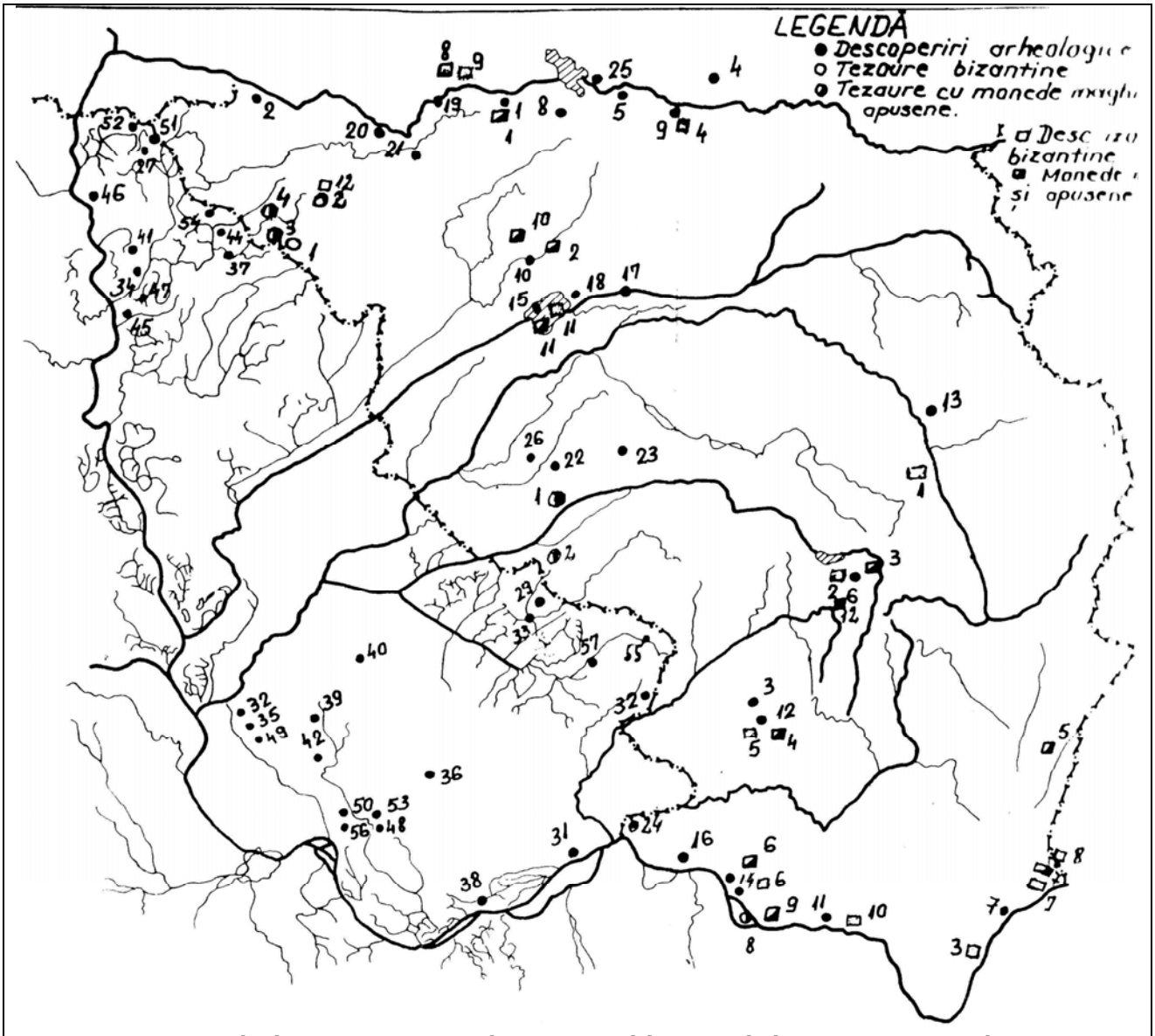

Harta 20. Descoperiri arheologice şi numismatice din Banat. Secolele XI-XII d.Chr. După: *Bejan 1995*, harta VI.

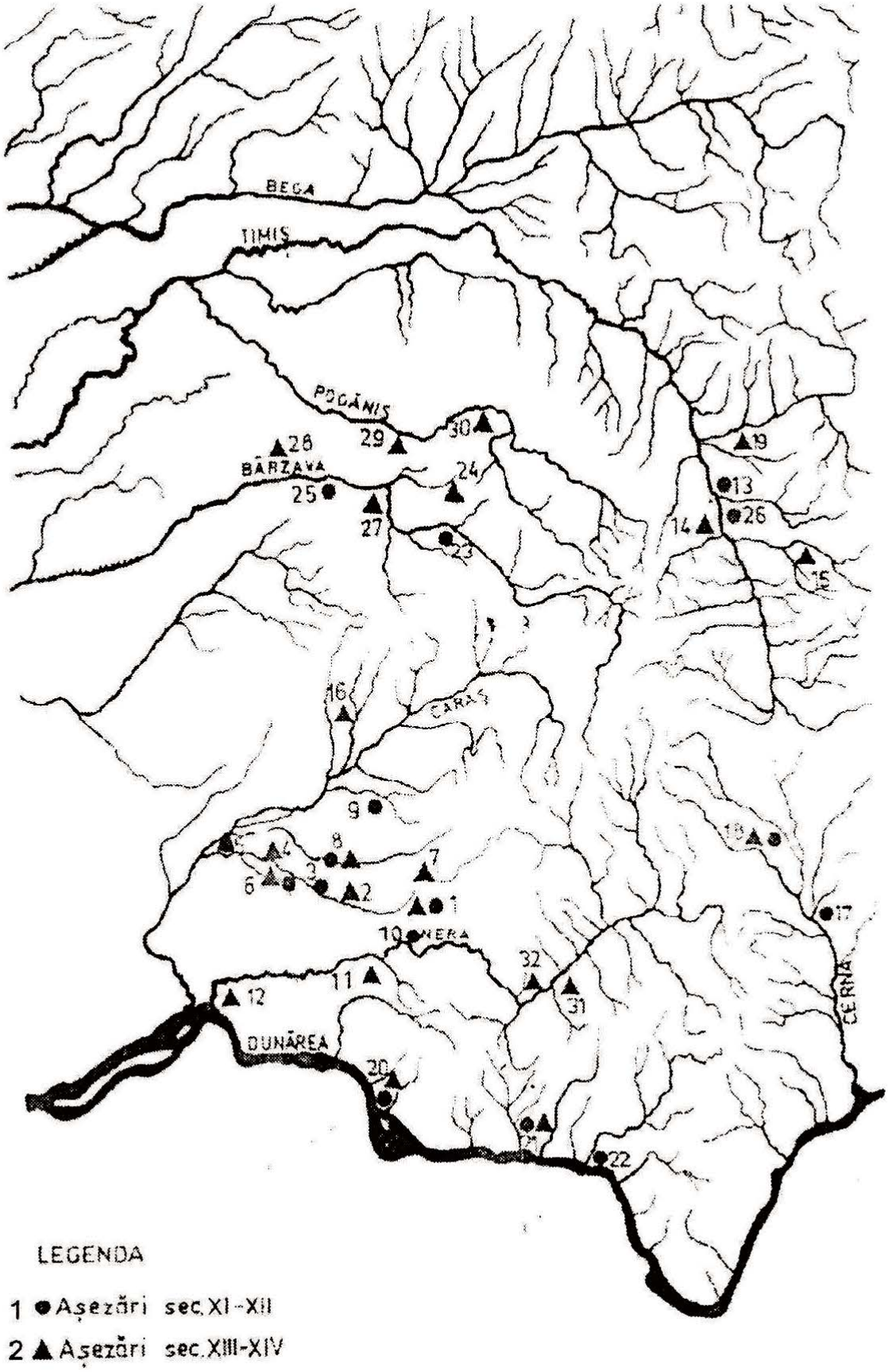

Harta 21. Banatul de Sud. Așezări medievale identificate arheologic. După: *Țeicu 1998*, fig. 13.